مجموعهٔ

قوانین موضوعه و مصوبات
دورهٔ پنجم قانونگذاری

از ۲۲ دلو ۱۳۰۲ تا ۲۱ بهمن ماه ۱۳۰۴

چاپ سوم

آبان‌ماه ۱۳۵۰

ادارهٔ کل قوانین

فهرست

قوانین موضوعه و مصوبات

دورهٔ پنجم قانونگذاری

(فهرست تقسیمی)

فهرست تقسیمی قوانین ومصوبات دورهٔ پنجم قانونگذاری

شمارهٔ ردیف	شرح	صفحه از	صفحه تا
۱	**قسمت اول** -قوانین .	۱	۲۸۱
۲	**قسمت دوم**-مقاوله‌نامه‌ها وامتیازات .	۲۸۲	۳۰۸
۳	**قسمت سوم**-کنتراتها.	۳۰۹	۳۲۹
۴	**قسمت چهارم** - تصویبات مالی (بودجه‌ها - اعتبارات - شهریه‌ها ومستمریات) .	۳۳۱	۴۶۳
۵	**قسمت پنجم** - تصمیمات ومطالب متفرقه.	۴۶۵	۴۷۳

فهرست

قسمت اول - قوانین

از صفحهٔ ۱ تا صفحهٔ ۲۸۱

شمارهٔ ردیف	عنوان قانون	صفحه از	صفحه تا
	قوانین قضائی		
۱	قانون اجازهٔ اجرای لوایح قانونی پیشنهادی وزارت عدلیه پس از تصویب کمیسیون پارلمانی عدلیه .	۱	ـ
۲	قانون موقت اصلاح جمله اخیر مادهٔ (۱۱۰) قانون اصول محاکمات حقوقی (مصوب کمیسیون عدلیه) .	۲	ـ
۳	قانون تجارت (مصوب کمیسیون عدلیه) .	۲	۸۱
۴	قانون اصلاح فقرهٔ ۸ مادهٔ ۱۲۴ قانون ثبت اسنادراجع بثبت شرکت‌نامه‌ها و اوراق تجارتی (مصوب کمیسیون عدلیه) .	۸۱	۸۲
۵	قانون تشکیل محاکم تجارت (مصوب کمیسیون عدلیه) .	۸۲	۸۳
۶	قانون اصلاح قانون ثبت اسناد (مصوب کمیسیون عدلیه) .	۸۳	۸۴
۷	قانون رسیدگی بشکایات از احکام صادره از محاضر شرعیه (مصوب کمیسیون عدلیه) .	۸۴	۸۹
۸	قانون محاکمهٔ انتظامی قضات (مصوب کمیسیون عدلیه) .	۸۹	۹۳
۹	قانون مجازات عمومی (مصوب کمیسیون عدلیه) .	۹۴	۱۸۹
	قوانین استخدامی		
۱۰	قانون استخدام مستخدمین دربار و کابینهٔ سلطنتی وولایتعهد سابق .	۱۹۰	۱۹۱

شماره ردیف	عنوان قانون	صفحه از	صفحه تا
۱۱	قانون استخدام اعضاء اداری مجلس شورای ملی .	۱۹۱	۱۹۴
۱۲	قانون شمول مادهٔ ۴۲ قانون استخدام کشوری در بارهٔ حکام محاکم و صاحبمنصبان پارکه .	۱۹۴	—
	قوانین مالیاتی وبازرگانی		
۱۳	قانون اضافه یکدرجه دو قرانی بردرجـات موجودهٔ تذکره اتباع بی بضاعت .	۱۹۴	۱۹۵
۱۴	قانون اجازهٔ صدور پوستهای بره موجوده تا ۱۵ حوت ۱۳۰۳	۱۹۵	—
۱۵	قانون الغای قانون مصوب ۳۰ جوزای ۱۳۰۱ راجع بمنـع صدور پوست بره .	۱۹۶	—
۱۶	قانون اخذحق تمبر از بلیطهای ورودیه نمایشگاهها ومجالس تفریح عمومی .	۱۹۶	۱۹۷
۱۷	قانون اصلاح قسمتی ازمواد قانون وسائط نقلیه مورخه پنجم ربیع‌الاول ۱۳۲۸ .	۱۹۸	۲۰۰
۱۸	قانون مالیات راهوالغاء عوارض ومالیاتهای بلدی .	۲۰۰	۲۰۳
۱۹	قانون معافیت ماشینهای صنعتی و فلاحتی از تأدیـه حقوق ورودی گمرکی تا ده سال .	۲۰۳	۲۰۴
۲۰	قانون قطع مستمریات علاوه بر تصویبی اشخاصی که درقوی ئیل ۱۳۲۵ جرح وتعدیل شده .	۲۰۴	—

شمارهٔ ردیف	عنوان قانون	صفحه از	صفحه تا
۲۱	قانون اصلاح قانون مالیات دخانیات مصوب ۶ میزان ۱۳۳۳	۲۰۵	۲۰۶
۲۲	قانون علامات صنعتی و تجارتی .	۲۰۶	۲۱۰
۲۳	قانون اجازهٔ انحصار دولتی قند و چای و اخذ دو قران از هر من قند و موادقندی و شش قران از هر من چای بعنوان حقوق انحصاری .	۲۱۰	۲۱۴
۲۴	قانون اوزان و مقیاسها .	۲۱۵	۲۱۸
۲۵	قانون معافیت اتوموبیل باری کارخانهٔ کبریت سازی تبریز از باج راه و مالیات نواقل .	۲۱۸	ـ
۲۶	قانون مالیات املاك اربابی و دواب .	۲۱۹	۲۲۲
۲۷	قانون اجازهٔ تخصیص عوائد اضافی تمبر فردوسی برای ساختن مقبرهٔ فردوسی .	۲۲۲	ـ
۲۸	قانون دویست هزار تومان اعتبار و اجازهٔ اخذ صدی پنج اضافه بر مالیات برای اجرای قانون مالیات املاك اربابی و دواب .	۲۲۳	ـ
۲۹	قانون مالیات روده .	۲۲۳	۲۲۴
۳۰	قانون اجازهٔ ساختن خطوط آهن اصلی و مهمهٔ مملکت .	۲۲۴	۲۲۵
	قوانین مربوط بکشور		
۳۱	قانون تبدیل بروج بماههای فارسی از نوروز ۱۳۰۴ شمسی.	۲۲۵	۲۲۶
۳۲	قانون الغای القاب و مناصب مخصوص نظام و القاب کشوری .	۲۲۶	۲۲۷

شماره ردیف	عنوان قانون	صفحه از	صفحه تا
۳۳	قانون سجل احوال .	۲۲۷	۲۴۳
۳۴	قانون خدمت نظام اجباری .	۲۴۴	۲۵۰
۳۵	قانون انتخابات مجلس شورای ملی .	۲۵۰	۲۷۳
۳۶	قانون اصلاح قسمتی ازمواد قانون انتخابات مورخ ۲۸ شوال ۱۳۲۹ قمری .	۲۷۴	۲۷۷
۳۷	ماده‌قانونی نسخ‌مواد۲۵و۳۹ واصلاح‌مواد ۲۳ و۲۶ قانون انتخابات‌مورخ۲۸شوال ۱۳۲۹ قمری واصلاح مادهٔ۲۱قانون انتخابات مورخ ۱۲شهریور ماه۱۳۰۴ شمسی.	۲۷۸	—
۳۸	اصلاح قانونی مادهٔ۱۶قانون انتخابات‌واضافه‌تبصره بمادهٔمزبوره .	۲۷۸	۲۷۹
	متفرقه		
۳۹	اصلاح‌قسمت سوم‌مادهٔ یکصدوبیستم نظامنامهٔداخلی راجع بغیبت نمایندگان درجلسات‌کمیسیونها وشعب .	۲۷۹	—
۴۰	قانون‌اجازهٔ تأسیس‌مؤسسهٔ دفع‌آفات‌حیوانی وسرم‌سازی .	۲۸۰	—
۴۱	قانون اختصاص ریاست‌عالیه کل قوای دفاعیه و تأمینیه مملکتی بآقای رضاخان سردارسپه .	۲۸۰	—
۴۲	قانون اعلام انقراض سلطنت قاجاریه و تفویض حکومت موقتی بشخص آقای رضاخان‌پهلوی .	۲۸۰	—

قسمت اول

قوانین

اجازهٔ اجرای لوایح قانونی پیشنهادی وزارت‌عدلیه پس از تصویب کمیسیون پارلمانی عدلیه

مصوب دهم عقرب ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔواحده – وزیر عدلیه مجاز است کلیه لوایح قانونی راکه دردورهٔپنجم تقنینیه بمجلس شورای‌ملی پیشنهاد نموده ویا مینماید بعداز تصویب کمیسیون عدلیهٔ مجلس شورای‌ملی بموقع اجرا گذارده وپس‌از آزمایش آنها در عمل نواقصی را که درضمن جریان ممکن است معلوم شود تکمیل و ثانیاً برای تصویب بمجلس‌شورای ملی پیشنهاد نماید.

تبصره – لوایح مزبورهٔ فوق درکمیسیون عدلیه مطرح وپس‌از شور اول طبع و توزیع خواهد شد – کمیسیون مدتی را معین خواهد کرد که نمایندگان نظریات خود را در موضوع لایحه بکمیسیون بدهند وشور دوم‌پس‌از انقضاء مدتی‌که معین‌شده است بعمل خواهد آمد.

این قانون که مشتمل بریك ماده باتبصره‌است‌درجلسهٔ دهم عقرب سنهٔ یکهزارو سیصد وسه شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید.

رئیس مجلس‌شورای‌ملی – مؤتمن‌الملك

* قانون موقت اصلاح جملهٔ اخیر ماده (۱۱۰) قانون اصول محاکمات حقوقی

مصوب سوم جدی ۱۳۰۳ شمسی (کمیسیون پارلمانی عدلیه)

مادهٔواحده - ازجملهٔ اخیر مادهٔ (۱۱۰) قانون اصول محاکمات حقوقی که بموجب نمره (۱۷) قانون ۳۲ جوزای ۱۳۰۲ اصلاح شده است عبارت (وتمیز) حذف میشود.

چون بموجب قانون مصوب دهم عقرب ۱۳۰۳ شمسی کلیه لوایحی که ازطرف وزارت عدلیه بمجلس شورای‌ملی‌پیشنهاد میشود بعد ازتصویب کمیسیون عدلیه‌مجلس شورای‌ملی موقتاً لازم‌الاجرا خواهد بود لذا (قانون موقت راجع به‌اصلاح جملهٔ‌اخیر مادهٔ «۱۱۰» قانون اصول محاکمات حقوقی) که از تصویب کمیسیون پارلمانی عدلیه گذشته موقتاً لازم‌الاجراء است. رئیس مجلس شورای ملی - مؤتمن‌الملك

** قانون تجارت

مصوب ۲۵ دلو ۱۳۰۳ - ۱۲فروردین و۱۲ خرداد ۱۳۰۴ شمسی

باب اول
تجار و معاملات تجارتی

مادهٔ۱ - تاجر کسی است کــه شغل معمولی خود را معاملات تجارتی قرار داده است.

مادهٔ۲ - معاملات تجارتی از قرار ذیل است:

۱- خرید یا تحصیل هرنوع مال منقول بقصد فروش یا اجاره اعم از اینکه تصرفاتی درآن شده یا نشده باشد.

---

* اینقانون بموجب‌قانون (آئین‌دادرسی مدنی) مصوب۲۵ شهریورماه۱۳۱۸(دورهٔ یازدهم) نسخ شده است.

قانون فوق (قانون تجارت) درسه‌قسمت بتصویب کمیسیون پارلمانی عدلیه رسیده است واینك‌در یکقسمت بطبع میرسد.

** این قانون بموجب قانون ۱۳ اردی‌بهشت ماه ۱۳۱۱ (در دورهٔ هشتم) نسخ شده است.

۲ - تصدی به حمل و نقل از راه خشکی یا آب یا هوا بهر نحوی که باشد .

۳ - هر قسم عملیات دلالی یا سفارش کاری (کمیسیون) و یا عاملی و همچنین تصدی بهر نوع تأسیساتیکه برای انجام بعضی امور ایجاد میشود از قبیل تسهیل معاملات ملکی یا پیدا کردن خدمه یا تهیه ورسانیدن ملزومات وغیره .

۴ - تأسیس و بکار انداختن هرقسم کارخانه مشروط براینکه برای رفع حوائج شخصی نباشد .

۵ - تصدی بعملیات حراجی .

۶ - تصدی بهرقسم نمایشگاههای عمومی .

۷ - هرقسم عملیات صرافی و بانکی .

۸ - معاملات بروانی اعم از اینکه بین تاجر یاغیرتاجر باشد .

۹ - عملیات بیمهٔ بحری وغیربحری .

۱۰ - کشتی سازی و خرید وفروش کشتی وکشتیرانی داخلی یا خارجی ومعاملات راجعه بآنها .

مادهٔ۳ - معاملات ذیل باعتبار تاجر بودن متعاملین یا یکی ازآنها تجارتی محسوب و دعاوی راجعه بآنها از خصائص محاکم تجارتی است .

۱ - کلیهٔ معاملات بین تجار وکسبه و صرافان وبانکها .

۲ - کلیهٔ معاملاتی که تاجر باغیر تاجر برای حوائج تجارتی خودمینماید .

۳ - کلیهٔ معاملاتی که اجزاء یا خدمه یا شاگرد تاجر برای امور تجارتی ارباب خود مینماید .

۴ - کلیهٔ معاملات شرکتهای تجارتی .

مادهٔ۴ - معاملات غیرمنقول بهیچوجه تجارتی محسوب نمیشود .

مادهٔ۵ - کلیه معاملات تجار تجارتی محسوب است مگراینکه ثابت شودکه معامله مربوط بامور تجارتی نیست .

باب‌دوم

دفاتر تجارتی

مادهٔ۶ ـ هر تاجری مکلف است دفاتر ذیل را دارا باشد :

۱ـ دفترروزنامه .

۲ـ دفترکل .

۳ـ دفتر دارائی .

۴ـ دفترکپیه .

این دفاتر غیر از دفاتر دیگری است که در تجارتخانه‌ها معمول و داشتن آنها اجباری‌نیست .

مادهٔ۷ ـ دفتر روزنامه دفتری است‌که تاجر باید همه‌روزه مطالبات و دیون و دادوستد تجارتی و معاملات راجعه باوراق تجارتی (از قبیل خرید و فروش وظهر نویسی) وبطور کلی جمیع واردات و صادرات تجارتی خودرا بهر اسم و رسمی کـه باشد و وجوهی راکه برای مخارج شخصی خود برداشت میکند درآ ندفتر ثبت نماید.

مادهٔ۸ ـ دفترکل دفتری است‌که تاجر باید کلیه معاملات را لااقل‌هفته‌ای‌یك مرتبه از دفتر روزنامه استخراج و انواع مختلفهٔ آنرا تشخیص وجداکرده هر نوعی را درصفحهٔ مخصوصی‌درآن دفتر بطور خلاصه ثبت‌کند .

مادهٔ۹ ـ دفتر دارائی دفتری است‌که تاجر باید هرسال صورت جامعی از کلیهٔ دارائی منقول‌وغیر منقول و دیون‌ومطالبات‌سال‌گذشته خودرا به ریز ترتیب‌داده‌درآن دفترثبت نماید و این‌کار باید تا پانزدهم حمل سال بعد انجام‌پذیرد .

ماده ۱۰ ـ دفترکپیه دفتری است‌که‌تاجر باید‌کلیهٔ‌مراسلات ومخابرات‌وصورت حسابهای صادرهٔ خودرا در آن بترتیب تاریخ ثبت نماید .

تبصره ـ تاجر باید کلیهٔ مراسلات و مخابرات وصورتحسابهای وارده را نیز بترتیب تاریخ ورود مرتب نموده درلفاف مخصوص ضبط کند .

مادهٔ ۱۱ ـ دفاتر مذکوره درمادهٔ ۶ بهاستثنای دفترکپیه قبل‌از آنکه چیزی درآن نوشته شده‌باشد بتوسط رئیس محکمهٔ تجارت یایکی‌از قضات دیگرعدلیه یا صاحب منصبان پارکه یا حاکم محل با رعایت ترتیب مزبور امضا خواهد شد ـ برای دفترکپیه امضاء مذکور لازم نیست ولی باید اوراق آن دارای نمرهٔ ترتیبی باشد در موقع تجدید هر دفتر مقررات این‌ماده رعایت خواهدشد .

متصدی امضاء میتواند در موقع‌لزوم بسایرقضات و صاحبمنصبان پارکه نیزاجازه دهدکه این‌وظیفه را ازطرف او انجام دهند و دراینصورت اجازهٔ مزبوررا در ظهر صفحهٔ اول هر دفتر باقید تاریخ نوشته و امضاءکند .

مادهٔ ۱۲ ـ دفتری‌که برای امضاء بمتصدی امضاء تسلیم میشود بایددارای نمرهٔ ترتیبی و قیطان‌کشیده باشد و متصدی امضاء مکلف‌است صفحات دفترراشمرده‌درصفحهٔ اول و آخر هر دفتر مجموع عدد صفحات آنرا باتصریح باسم‌ورسم‌صاحب دفتر نوشته باقید تاریخ امضاء و دوطرف قیطان را بامهر سربی‌که وزارت عدلیه برای این مقصود تهیه می‌نماید منگنه کند و لازم است کلیه اعداد حتی تاریخ با تمام حروف نوشته شود .

مادهٔ ۱۳ ـ کلیهٔ معاملات و صادرات وواردات در دفاتر مذکورهٔ فوق باید بترتیب تاریخ در صفحات مخصوصه نوشته شود ـ تراشیدن وحك كردن وجای سفید گذاشتن (بیش‌ازآنچه‌که در دفتر نویسی معمول است) ودرحاشیه ویا بین‌سطورنوشتن ممنوع است وتاجر باید تمام آن دفاتر را از ختم هر سالی‌لااقل تاده‌سال نگاهدارد.

مادهٔ ۱۴ ـ دفاتر مذکوره درصورتیکه بروفق مقررات این قانون مرتب شده

باشد فقط در مسائل تجارتی سندیت خواهد داشت وهر گاه بترتیب فوق نباشد فقط برعلیه صاحب‌آن معتبر خواهدبود .

باب سوم
شرکت‌های تجارتی
فصل اول

در اقسام مختلفهٔ شرکت وقواعد راجعه به آنها

مادهٔ ۱۵ ــ شرکت تجارتی بر سه قسم است: ۱ــ شرکت سهامی. ۲ــشرکت ضمانتی. ۳ــشرکت مختلط .

مبحث اول ــ شرکت سهامی

ادهٔ ۱٦ ــ شرکت سهامی شرکتی است‌که برای امور تجارتی تشکیل‌وسرمایهٔ آن بسهام تقسیم شده ومسئولیت صاحبان سهام محدودبسهام‌آنهااست .

ادهٔ ۱۷ ــ قیمت‌سهام وهمچنین‌قیمت قطعات سهام (درصورت تجزیه)متساوی خواهد بود .

مادهٔ ۱۸ ــ درصورتیکه سرمایهٔ شرکتهای سهامی ازبیست‌هزار تومان تجاوز نکند سهام یا قطعات سهام نبایدکمتر ازپنج تومان باشدوهرگاه سرمایه زائد بربیست هزارتومان باشد سهام وقطعات سهام‌کمتر ازده تومان‌نخواهدبود .

مادهٔ ۱۹ ــ سهام ممکن است بااسم یابی اسم باشد .

مادهٔ ۲۰ ــ سهام بی‌اسم بصورت سند در وجه حامل مرتب ودارنده سهام مزبوره مالك شناخته میشود مگر آنکه خلاف آن قانوناً ثابت گردد ــ نقل وانتقال این نوع سهام بقبض واقباض بعمل میآید ــ تملك سهام بااسم بوسیلهٔ ثبت‌اسم صاحب سهم دردفتر شرکت بعمل میآید واگر صاحب‌سهم بخواهد سهم خودرا بدیگری منتقل کند باید شخصاً یا بتوسط وکیل ثابت‌الوکاله این انتقال را در دفتر شرکت تصدیق و امضاء نماید .

مادهٔ ۲۱ ـ سهام ممکن است نقدی باشد یا غیر نقدی ـ سهام غیر نقدی سهامی است که در ازاء آنها بجای وجه نقد چیز دیگری ازقبیل کارخانه و امتیاز نامه وغیره داده شود .

مادهٔ ۲۲ ـ هرشرکت سهامی میتواند بموجب رأی مجمع عمومی صاحبان سهام (که مطابق شرایط مقرره دراین قانون تشکیل شده است) سهام ممتازه ترتیب دهدکه نسبت بسایر سهام رجحان ومزایائی داشته باشد ولی ایجاد این نوع سهام مشروط است باینکه اساس‌نامهٔ شرکت چنین‌اقدامی را تجویزکرده باشد .

مادهٔ ۲۳ ـ درجلسات مجمع عمومی هیچکدام ازصاحبان سهام معمولی و صاحبان سهام ممتازه ازحیث رأی تفاوتی ندارند مگر اینکه اساسنامهٔ شرکت طور دیگر مقررکرده باشد ـ درمواردیکه مجمع‌عمومی شرکاء نسبت بحقوق‌نوع‌مخصوصی ازسهام‌تصمیمی‌اتخاذنمایدکه تغییری درحقوق آنها بدهدآن تصمیم قطعی نخواهد بود مگر بعدازآنکه صاحبان‌سهام مزبوره درجلسهٔ خاصی‌آن تصمیم را تصویب نمایند و برای اینکه‌آراء جلسهٔ خاص‌مذکور معتبر باشد بایدحاضرین‌جلسه‌لااقل‌صاحب‌بیش‌از نصف‌سرمایهٔ مجموع سهامی‌باشندکه موضوع‌مذاکره‌است .

مادهٔ ۲۴ ـ دراسم شرکت سهامی‌نام هیچیك ازشرکاء قیدنخواهد شد وپس از اسم شرکت بایدکلمهٔ (محدود) قیدشود .

مادهٔ ۲۵ ـ شرکت سهامی بموجب شرکت‌نامه‌ای‌که در دو نسخه نوشته شده باشدتشکیل‌میشود ـ یکی از نسختین بطوریکه‌درمادهٔ۳۷ مقرراست ضمیمه اظهارنامهٔ مدیر شرکت ودیگری درمرکز اصلی شرکت‌ضبط خواهدشد .

مادهٔ ۲۶ - شرکت باید دارای اساس‌نامه‌ای باشدکه نکات ذیل‌مخصوصاًدرآن تصریح بشود :

۱ـ اسم و محل مرکز اصلی شرکت ۲ ـ موضوع شرکت ۳ ـ مدت شرکت

درصورتیکه شرکت برای مدت معینی تشکیل شود ۴ ـ مقدار سرمایهٔ شرکت ومقدار قیمت سهام ۵ ـ نوع سهام (که سهام با اسم است یا بی اسم) عدهٔ هر نوع از سهام و تعیین این که سهام بااسم و بی اسم بچه شکل ممکن است بهم تبدیل شود درصورتیکه این تبدیل اساساً پذیرفته شده باشد ۶ـ هیئت‌های اداره و تفتیش ۷ ـ عدهٔ سهامی را که مدیران شرکت باید بصندوق شرکت بسپارند ۸ ـ مقررات راجع بدعوت مجمع عمومی وحق رأی صاحبان سهام و طریقهٔ شور واخذ رأی . ۹ ـ مطالبیکه برای قطع آن درمجمع عمومی اکثریت مخصوصی لازم است ۱۰ـ طرز ترتیب صورت حساب سالیانه ورسیدگی بآن وهمچنین اصولی که برای حساب منافع وتقسیم آن باید رعایت شود ۱۱ ـ طریق تغییر اساسنامه ۱۲ ـ تعیین تکلیف مطالبی که در این قانون موکول باساسنامه شده است .

مادهٔ ۲۷ ـ برای اینکه شرکت سهامی تشکیل شود لااقل وجود پنج نفر شریك لازم است .

مادهٔ ۲۸ ـ تشکیل شرکتهای سهامی محقق نمیشود مگر بعدازآنکه تأدیه تمام سرمایهٔ شرکت ازطرف شرکاء تعهدشده باشد بعلاوه هرگاه سهام یاقطعات آن زائد برپنج تومان نباشد شرکاء باید تمام وجه‌را تأدیه نمایند والا باید لااقل ثلث قیمت سهام را نقداً بپردازند و درهر حال وجهی که پرداخته میشود نباید کمتر از پنج تومان باشد .

مادهٔ ۲۹ ـ سهامی که قیمت آن کاملا تأدیه نشده‌است سهام بااسم‌است و نقل و انتقال فقط وقتی جائزاست که‌ثلث‌قیمت تأدیه‌شده باشد .

مادهٔ ۳۰ ـ هرگاه یکی ازشرکاء سهم‌غیر نقدی اختیار کند یامزایای خاصی برای خود مطالبه‌نماید‌مجمع‌عمومی شرکاء در جلسهٔ اول که منعقد میشودامر بتقویم سهم غیرنقدی نموده یاموجبات مزایای مطالبه‌شده‌را تحت نظر میگیرد لیکن تصویب

قطعی تقویم یاموجبات مزایا بعمل نمی آید و تشکیل شرکت واقع نمیشود مگر در جلسهٔ دیگر مجمع عمومی که بر حسب دعوت جدید منعقد خواهد شد و برای اینکه در جلسهٔ دوم تقویم یا موجبات مزایا تصویب شود باید لااقل پنج روز قبل از انعقاد جلسه راپورتی دراینخصوص طبع و بین تمام شرکاء توزیع شده باشد تصویب امور مذکور باید باکثریت دوثلث شرکاء حاضر باشد وجلسهٔ مجمع عمومی قانونی نخواهد بود مگر آنکه عدداً نصف کل شرکاء حاضر و نصف کل سرمایهٔ نقدی را دارا باشند شرکائی که دارای سهم غیر نقدی هستند یامزایای خاصی برای خود مطالبه کرده اند دراین مجمع ذی رأی نیستند وهرگاه سهام غیر نقدی یاموجبات مزایائی که مطالبه شده تصویب نشود هریك از شرکاء میتواند ازشرکت خارج شود- تصویب مراتب مذکوره درفوق مانع نیست ازاینکه بعدها نسبت بآنها دعوی تزویر و تقلب اقامه شود - هرگاه شرکت بین اشخاصی منعقد شود که سرمایه‌های غیر نقدی مشاعاً ومنحصراً متعلق بخودشان باشد رعایت ترتیبات مذکوره دراین ماده راجع بتقویم سهام غیر نقدی لازم نخواهد بود .

مادهٔ ۳۱ - چیزیکه درازاء سهام غیر نقدی تعهد شده تماماً باید تحویل شود .

مادهٔ ۳۲ - مؤسسین باید پس از تنظیم نوشته‌ای که حاکی از تعهد پرداخت سرمایهٔ شرکت وتأدیه واقعی ثلث سرمایهٔ نقدی است مجمع عمومی شرکت را دعوت نمایند این مجمع اولین مدیرهای شرکت وهمچنین مفتش (کمیسر)هائیراکه بموجب مادهٔ ۴۱ مقرراست معین میکنند مفتشین مزبور برای سال اول ومدیرها برای مدت چهار سال معین میشوند مدیرهارا میتوان پس از انقضاء مدت چهار سال مجدداً انتخاب نمود مگر آنکه اساسنامهٔ شرکت غیرازاین مقرر داشته باشد ولی درصورتیکه برحسب مقررات اساسنامه تعیین آنها موکول بتصویب مجمع عمومی نباشد مدت مدیری آنها بیش از دو سال نخواهد بود - در صورتی که مدیر ها و مفتشین که از طرف مجمع عمومی

انتخاب شده‌اند قبول درانجام وظیفه نمایند قبولی آنها درصورت مجلس قیدوشرکت ازهمان تاریخ تشکیل میگردد .

مادهٔ ۳۳ ـ اظهارنامه‌ای که بموجب ماده ۳۷ بدائرهٔ ثبت اسناد بایدتسلیم شود مؤسسین شرکت تهیه نموده بااسناد مربوطه باولین مجمع عمومی شرکاء تقدیم مینمایند تامجمع صحت یاسقم آن‌را معین کند .

مادهٔ ۳۴ ـ مجمع عمومی که باید درموضوع صحت سهم‌الشرکه‌وهمچنین موافق مادهٔ ۳۳ درباب صحت اظهارات مؤسسین اظهاررأی نماید بایدازیکعده‌صاحبان سهامی مرکب‌شودکه‌لااقل نصف‌سرمایهٔ‌شرکت‌را دارا باشند ودرموقع‌اتخاذ رأی برای تصدیق تقویم‌سهام‌غیر نقدی آن‌قسمت ازسهام غیر نقدی که‌موضوع مذاکره ورأی مجمع‌عمومی است درجزء سرمایهٔ‌شرکت‌محسوب نخواهدشد ـ اگردرمجمع‌عمومی‌شرکاء باندازه‌ای که نصف سرمایه‌را دارا باشند حاضر نشدند تصمیمات مجمع موقتی‌خواهد بوددراین صورت مجمع‌عمومی جدیدی دعوت میشود واگر پس‌ازآنکه لااقل یکماه‌قبل ازانعقاد مجمع دودفعهٔ متوالی بفاصلهٔ‌هشت روز بوسیلهٔ یکی ازجرائدمحلی تصمیمات موقتی مجمع سابق اعلان‌ومنتشر شدومجمع جدیدآن‌راتصویب نمودتصمیمات‌مزبوره قطعی میشود مشروط براینکه درمجمع جدید عده‌ای ازشرکاء حاضرشوند که لااقل ثلث سرمایهٔ‌شرکت‌را دارا باشند .

تبصره ـ درتهران ومراکز عمده جرایدیکه اعلانات راباید منتشر نمایند و درنقاطی‌که روزنامه نیست‌وسائلی‌که بموجب آن‌اعلانات بایدمنتشرشودهمه‌ساله‌توسط وزارت عدلیه معین واعلام‌خواهدشد .

مادهٔ ۳۵ ـ شرکت سهامی بواسطه یك یا چند نفر نمایندهٔ موظف یاغیرموظف که ازمیان شرکاء بسمت مدیری وبرای‌مدت محدودی معین‌شده وقابل عزل‌میباشند اداره خواهدشد ـ درصورتیکه چندنفر بسمت‌مدیری معین‌شده باشند باید یکنفررا

ازمیان خود بسمت ریاست انتخاب کنند ـ رئیس مزبور وهریك ازمدیران میتوانند در صورتیکه اساسنامهٔ شرکت اجازه داده باشد باتصویب یکدیگر یکنفرشخص خارج رابجای خود معین کنند ولی مسئولیت اعمال شخص خارج بعهدهٔ خود آنها خواهد بود .

مادهٔ ۳۶ ـ مسئولیت مدیر شرکت درمقابل شرکاء همان‌مسئولیتی است که شخص‌وکیل درمقابل موکل‌خوددارد .

مادهٔ ۳۷ ـ برای اینکه تعهد وتأدیه وجه سرمایه ازطرف شرکاء ثابت شود باید مدیرشرکت وقوع آنرا بموجب نوشته‌که بدایرهٔ ثبت اسناد مرکزاصلی شرکت میسپارد وبثبت میرسد اعلام نماید وباید اسامی شرکاء را با مقداری از سرمایه که پرداخته شده با یك نسخه از اساسنامه و یکی ازنخستین شرکت‌نامه به نوشتهٔ مزبور منضم نماید .

تبصره ـ هرگاه درمرکزاصلی شرکت دائرهٔ ثبت‌اسناد تشکیل نشده باشدمدیر شرکت بمحکمهٔ تجارت یا محکمهٔ ابتدائی حقوق یا صلحیه (محدود یا نامحدود) با رعایت ترتیب رجوع خواهد نمود .

مادهٔ ۳۸ ـ مدیرها باید یك عده سهامی را که بموجب اساسنامه مقرر است دارا باشند این سهام برای تضمین خساراتی است که ممکن است از اعمال اداری مدیرها مشترکاً یا منفرداً برشرکت وارد شود ـ سهام مذکوره با اسم‌بوده وقابل انتقال نیست وبوسیلهٔ مهری‌که برروی‌آنها زده میشود غیرقابل انتقال بودن‌آنها معلوم و در صندوق شرکت‌گذاشته میشود .

مادهٔ ۳۹ ـ مدیرهای شرکت نمیتوانند بدون‌اجازهٔ مجمع عمومی‌درمعاملاتی که با شرکت یا بحساب شرکت‌میشود بطورمستقیم یا غیرمستقیم سهیم شوندودرصورت اجازه باید صورت مخصوص‌آنرا همه ساله بمجمع عمومی بدهند .

مادهٔ ۴۰ ـ مدیرهای شرکت در مقابل شرکت یا اشخاص ثالث برای تخلف ازمقررات این قانون وتقصیراتی‌که دراعمال اداری شرکت مرتکب میشوند موافق قواعد عمومیه مسئول میباشند مخصوصاً درموقعی‌که منافع مصنوعی را تقسیم نمایندیا ازتقسیم منافع مصنوعی جلوگیری نکنند .

مادهٔ ۴۱ ـ مجمع عمومی سالیانه یك یا چند مفتش (کمیسر) معین میکند مفتشین مزبورکه ممکن است از غیرشرکاء نیزانتخاب شوند مأموریت خواهند داشت که درموضوع اوضاع عمومی شرکت وهمچنین درباب بیلان (خلاصهٔ جمع وخرج)و صورت حسابهائی‌که مدیرها تقدیم میکنند راپرتی بمجمع عمومی سال‌آینده‌بدهند. تصمیماتی‌که بدون این راپرت راجع بتصدیق بیلان و صورت حسابهای مدیران اخذ میشود معتبرنخواهد بود ـ درصورتیکه مجمع عمومی مفتشین مذکوررا معین‌نکرده باشد یك یا چند نفرازمفتشین‌که معین شده‌اند نتوانند راپرت بدهند یاازدادن‌راپرت امتناع نمایند رئیس محکمهٔ تجارت مرکزاصلی شرکت بتقاضای هرذی‌حق وپس از احضارمدیران شرکت مفتشین را انتخاب و یا بجای‌آنهائیکه نتوانسته‌اند یا امتناع کرده‌اند مفتشین جدیدی معین میکنند .

مادهٔ ۴۲ ـ درظرف سه ماه قبل ازتاریخی‌که بموجب اساسنامهٔ شرکت برای انعقاد مجمع عمومی معین است مفتشین میتوانند بدفاتر شرکت مراجعه نموده از عملیات آن تحقیقاتی بنمایند و در مواقعی که ضرورت فوری دارد مجمع عمومی را دعوت نمایند .

مادهٔ ۴۳ ـ حدود مسئولیت مفتشین واثرات‌آن همان است‌که راجع بحدود مسئولیت وکلاء واثرات‌آن درمقابل موکلین قانوناً معین است .

مادهٔ ۴۴ ـ مجمع عمومی شرکت باید لااقل سالی یك دفعه در موقعی که بموجب اساسنامه معین است منعقد شود دراساسنامهٔ شرکت باید معین شودکه‌هرکس

برای اینکه حق ورود درمجمع داشته باشد چه عدهٔ سهام را بعنوان مالکیت‌یاوکالت باید دارا باشد وهمچنین عدهٔ آرائی که هریك ازشرکاء بنسبت عدهٔ سهام خود دارند بموجب اساسنامهٔ شرکت معین میگردد ودرهرحال هیچ صاحب سهمی نمیتواند بیش ازخمس‌آراء صاحبان سهامی را که درمجمع عمومی حاضرند دارا باشد ـ دارندگان سهامی‌که عدهٔ سهام هریك ازآنها برای حضور درمجمع عمومی کافی نیست میتوانند باندازه‌ای‌که عدهٔ سهام جمعی‌آنها برای داشتن رأی‌کافی باشد با یکدیگر متفق شده یکنفررا ازمیان خودشان برای حضور درمجمع مذکورمعین نمایند لیکن در مجامع عمومی‌که برای تصدیق سهم‌الشرکه وتعیین اولین مدیرها وتصدیق اظهارات مؤسسین برطبق مادهٔ۳۳منعقد میشود کلیهٔ صاحبان‌سهام قطع نظرازعدهٔ سهامی‌که دارندمیتوانند حضوربهمرسانند .

مادهٔ ۴۵ ـ مجمع عمومی شرکت جزدرمواد ۳۴ و ۴۷ باید مرکب از یك عده صاحبان سهامی باشدکه لااقل ثلث سرمایهٔ شرکت را دارا باشند واگردردفعهٔ اول این حد نصاب حاصل نشد مجمع عمومی جدیدی مطابق شرائط مقرره در اساسنامهٔ شرکت تشکیل و تصمیمات این مجمع قطعی خواهد بود ولو اینکه حد نصاب فوق حاصل نشود .

مادهٔ ۴۶ ـ تصمیمات مجمع عمومی بایدباکثریت‌آراء باشد درمجمع عمومی ورقهٔ حاضروغائبی خواهد بودکه دارای اسم ومحل اقامت وعده سهام هریك ازشرکاء میباشد ورقهٔ مزبورپس ازتصدیق هیئت رئیسهٔ مجمع درمرکزشرکت حفظ و بهرکسی که تقاضا نماید ارائه میشود .

مادهٔ ۴۷ ـ درمجامع عمومی‌که برای شوردرتغییراساسنامهٔ شرکت یا برای امتداد مدت شرکت یا برای انحلال شرکت قبل ازموعدمقررتشکیل میشود بایدآن عده ازصاحبان سهام‌که لااقل بیش ازنصف سرمایه شرکت را دارا هستند حاضرگردند

والا تشکیل این مجامع غیرقانونی وتصمیمات آن ازدرجهٔ اعتبارساقط است .

مادهٔ ۴۸ ـ هرشرکت سهامی باید ششماه بششماه خلاصهٔ صورت‌دارائی‌وقروض خود را ترتیب‌داده و بمفتشین بدهد بعلاوه شرکتهای مزبورباید مطابق مادهٔ۹ این‌قانون صورتحسابی‌که متضمن دارائی منقول وغیرمنقول و همچنین صورت مطالبات و قروض شرکت باشد ترتیب دهد این صورتحساب و همچنین بیلان و حساب نفع وضررشرکت باید لااقل چهل روزقبل ازانعقاد مجمع عمومی به مفتشین داده شودکه بمجمع مزبور بدهنـد .

مادهٔ ۴۹ ـ تا پانزده روز قبل‌از انعقاد مجمع عمومی هرصاحب سهم میتواند درمرکز شرکت بصورت حساب وصورت اسامی صاحبان سهام مراجعه‌کرده وازبیلان که متضمن خلاصهٔ صورت‌حساب شرکت است واز راپرت مفتشین سواد بگیرد .

مادهٔ ۵۰ ـ هرگاه شخصی‌که تعهد ابتیاع سهامی راکرده پس‌از تشکیل‌شرکت درموعد مقرر بقیهٔ قیمت سهام را نپردازد بنقل وانتقال سهام خود بدیگری نیزموفق نشود آن مقدار از قیمت‌که تأدیه شده‌است بلاعوض مال شرکت خواهد بود مشروط براینکه پرداخت بقیهٔ قیمت لااقل سه مرتبه بوسیلهٔ مکتوب یا قبض رسید مطالبه و از تاریخ آخرین مکتوب یك ماه منقضی شده باشد ـ مفاد این ماده باید در موقع تعهد صریحاً در دفتر شرکت قید شود ومتعهد ذیل‌آن را امضاء نماید درصورت‌انتقال خریدار نیزباید در دفترشرکت‌التزام خود را بنحو مزبور قید وامضاءکند ـ اساس‌نامهٔ شرکت میتواند نسبت باشخاصی که پس از تعهد بقیهٔ قیمت سهـام را نپردازند ترتیب دیگری اتخاذ نماید .

مادهٔ ۵۱ ـ همه ساله لااقل $\frac{۱}{۲۰}$ از عایدات خالص‌شرکت‌برای تشکیل‌سرمایهٔ احتیاطی موضوع خواهد شد و همینکه سرمایهٔ احتیاطی معادل یك عشرسرمایهٔشرکت شد موضوع‌کردن این مقدار اختیاری خواهد بود .

مادهٔ ۵۲ – درصورتیکه بواسطهٔ ضررهای وارده سه‌ربع از سرمایهٔ شرکت از میان برود مدیران شرکت مکلفندکه تمام صاحبان‌سهام را برای انعقاد مجمع‌عمومی دعوت نمایند تا در موضوع انحلال یا عدم انحلال شرکت رأی دهند تصمیم مجمع مزبور باید درهر صورت منتشرگردد وهرگاه مدیران شرکت مجمع عمومی را دعوت نکردند ویا مجمعی‌که دعوت‌میشود نتواندمطابق مقررات قانونی منعقد شود هرذیحق میتواند انحلال شرکت را از محاکم صالحه بخواهد .

مادهٔ ۵۳ – هرگاه یك یا چند نفر از ارباب سهامی‌که مجموع سهام آنها لااقل معادل یك خمس سرمایهٔ شرکت باشدکتباً تقاضای انعقاد مجمع عمومی‌فوق‌العاده بنمایند و منظور خود را در آن تقاضانامه تصریح نموده باشند باید مجمع عمومی بطور فوق‌العاده منعقد شود .

مادهٔ ۵۴ – اگر از تاریخی که عدهٔ شرکاء بکمتر از پنج نفر رسیده است یکسال بگذرد و عده به‌پنج نفر نرسد محکمه میتواند بتقاضای هر ذیحق بانحلال شرکت حکم دهد .

مادهٔ ۵۵ – هر شرکت سهامی‌که مقررات مواد ۱۸ـ۲۷ـ۲۸ و ۳۷ این قانون را رعایت نکرده باشد از درجهٔ اعتبار ساقط و بلااثرخواهدبود لیکن شرکاء نمیتوانند درمقابل اشخاص خارج باین بطلان استناد نمایند .

مادهٔ ۵۶ – درصورتیکه موافق مقررات مادهٔ قبل محکمه بطلان خودشرکت یا اعمال وتصمیمات آنرا حکم‌کند مؤسسینی‌که مسئول این بطلان هستند وهمچنین مدیرهائیکه در حین حدوث سبب بطلان سرکاربوده و انجام وظیفه نکرده‌اند مسئول خساراتی خواهند بودکه از این بطلان بصاحبان سهام واشخاص ثالث متوجه‌میشود – همین مسئولیت ممکن است بشرکائی متوجه شود که سهم غیر نقدی آنها تقویم و تصویب نشده یا مزایائی که مطالبه‌کرده‌اند بتصدیق نرسیده باشد .

مادهٔ ٥٧ - هرگاه قبل از اقامهٔ دعوی برای ابطال شرکت یا برای ابطال عملیات و قراردادهای شرکت موجبات بطلان مرتفع شود دعوی ابطال در محکمه پذیرفته نخواهد شد .

مادهٔ ٥٨ - اگر از تاریخ رفع موجبات بطلان یکسال منقضی شده و اشخاص خارج از جهة معاملاتی که با ایشان شده است باستناد اموریکه موجب بطلان بوده دعوی خسارت نکرده باشند دیگر دعوی مزبور از آنها درمحکمه پذیرفته نمیشود .

مادهٔ ٥٩ - هرگاه مقرر شده باشد که مجمع عمومی مخصوص برای رفع موجبات بطلان منعقد شود و دعوت اعضاء نیز برای انعقاد مجمع موافق اساسنامه بعمل آمده باشد دعوی بطلان از تاریخ دعوت مجمع در محکمه پذیرفته نخواهد شد مگر آنکه مجمع مزبور موجبات بطلان را رفع ننماید .

مادهٔ ٦٠ - هرگاه از تاریخ حدوث سبب بطلان شرکت ده سال گذشته و اقامهٔ دعوی بطلان وخسارت نشده باشد دیگر دعوی مذکور درمحکمه پذیرفته نخواهدشد.

مادهٔ ٦١ - استرداد منافعی که بین شرکاء تقسیم شده است ممکن نیست مگر آنکه تقسیم آن بدون ترتیب صورت دارائی یا مخالف نتیجهٔ حاصله از صورت مزبور واقع شده باشد و در این صورت اگر درظرف پنجسال از روزیکه برای تقسیم منافع معین شده اقامهٔ دعوی استرداد نشده باشد دعوی مزبور در محکمه پذیرفته نخواهد شد .

مادهٔ ٦٢ - اگر کسی سهام یاقطعات سهام شرکتی راکه برخلاف مقررات مواد ١٨ - ٢٨ و ٣٧ این قانون تشکیل شده منتشر نماید از پنجاه الی یکهزار تومان بعنوان غرامت دادنی خواهد بود و همین حکم مقرر است در بارهٔ کسیکه برخلاف واقع بعنوان مدیریت در امور شرکت مداخله نماید و در بارهٔ کسانیکه برخلاف واقع خود را صاحب سهام یا قطعات سهام قلمداد کرده درمجمع عمومی به تزویر وارد شوند یا در دادن رأی شرکت نمایند - تأدیه غرامت مذکوره

مانع ازمطالبهٔ خسارات وارده بشرکت یا باشخاص دیگر نخواهد بود و نیزحکم مذکور دربارهٔ کسانی مقرر است که سهام مزبوره را برای اینکه بطور تقلب و تزویر استعمال شود بدیگری بدهند دراین دومورد اخیر علاوه براخذ غرامت فوق الذکر متخلف را میتوان از یکماه الی ششماه بحبس تأدیبی محکوم نمود .

مادهٔ ۶۳ـ هرکس سهام یا قطعات سهامی راکه درموردآنها مقررات مواد ۱۸ـ ۲۸ و ۳۷ رعایت نشده یا موافق مادهٔ ۲۸ ثلث قیمت آنها تأدیه نشده است با علم بعدم رعایت قانون معامله کند یا شرکت در معامله داشته و یا قیمت سهام مزبوره را اعلان کرده باشد ازپنجاه الی یکهزار تومان بعنوان غرامت دادنی خواهد بود .

مادهٔ ۶۴ـ اشخاص ذیل بمجازاتهائی کــه برای جرم کلاه برداری مقرر است محکوم خواهند شد :

اولا ـ هرکس برخلاف واقع مدعی وقوع تعهد پرداخت یا تأدیهٔ قیمت سهام شده یاوقوع تعهد وتأدیهٔ وجوهی راکه واقعیت ندارد اعلان یا جعلیاتی منتشر کند که باین وسائل دیگری راوادار به تعهد یا تأدیهٔ وجوهی نماید اعم ازاینکه عملیات مذکوره مؤثر شده یا نشده باشد .

ثانیاً ـ هرکس که بطور تقلب برای جلب تعهد و یا پرداخت وجوه اسم اشخاصی را برخلاف واقع بعنوانی ازعناوین جزءشرکت قلمداد نماید .

ثالثاً ـ مدیرهائیکه بانبودن صورت دارائی یا باستناد صورت دارائی مزور منافع مصنوعی را بین صاحبان سهام تقسیم نموده باشند .

مادهٔ ۶۵ـ شرکت سهامی درمواردذیل منحل میشود :

۱ـ وقتیکه شرکت مقصودی راکه برای آن تشکیل شده بود انجام داده یا انجام آن غیرممکن شده باشد .

۲ـ وقتیکه شرکت برای مدت معینی تشکیل ومدت منقضی شده باشد .

۳ـ درصورتیکه شرکت ورشکست شود .

۴ـ درصورت تصمیم مجمع عمومی .

۵ـ درمورد مادهٔ ۵۴ این قانون .

مادهٔ ٦٦ـ شرکتهای سهامی که فعلاموجودند بایددرطهران تایکسال‌ودرولایت تادوسال ازتاریخ اعلان ونشراین قانون تشکیلات خودرا بامقررات آن تطبیق نمایند والامدیران آنهاازصدالی یکهزارتومان بعنوان‌غرامت دادنی‌خواهند بودوخود شرکتها نیزمنحل می‌گردد .

مبحث دوم ـ شرکت ضمانتی

مادهٔ ٦٧ـ شرکت ضمانتی شرکتی استکه برای امور تجارتی بین‌دو یا چند نفر تشکیل و مسئولیت هریك از شرکاء به‌نسبت سرمایه‌ایست که در شرکت‌گذاشته است .

مادهٔ ٦٨ـ درشرکت ضمانتی لااقل اسم‌یکنفراز شرکاء باید دراسم شرکت ذکر شود درصورتیکه اسم‌شرکت مشتمل براسامی تمام شرکاء نباشدباید بعدازاسم شریك‌یا شرکائیکه ذکرشده‌است عبارت (وشرکاء) قیدشود .

مادهٔ ٦٩ـ شرکت ضمانتی وقتی‌تشکیل میشودکه تمام‌سرمایهٔ نقدی تأدیه شده وسهم‌الشرکه غیرنقدی‌نیز تقویم وتسلیم شده‌باشد .

مادهٔ ٧٠ـ درشرکت ضمانتی منافع به‌نسبت سهم‌الشرکه بین‌شرکاء تقسیم‌میشود مگرآنکه شرکت‌نامه غیراین ترتیب را مقررداشته باشد .

مادهٔ ٧١ـ درشرکت ضمانتی شرکاء بایدلااقل یکنفررااززمیان خودیا ازخارج بسمت مدیری معین نمایند .

مادهٔ ٧٢ـ حدود مسئولیت مدیر یا مدیران شرکت ضمانتی همان استکه در مادهٔ ۳۶ این‌قانون‌مقرراست .

مادهٔ ۷۳ـ درشرکتهای ضمانتی اگرسهم‌الشرکه یك یاچند نفرغیر نقدی باشد باید سهم‌الشرکه مزبورقبلا بتراضی تمام‌شرکاء تقویم شده باشد .

مادهٔ ۷۴ـ درشرکت ضمانتی هیچیك ازشرکاء نمیتواند سهم خودرا بدیگری منتقل‌کند مگر برضایت تمام شرکاء .

مادهٔ ۷۵ـ اگر دارائی شرکت ضمانتی برای تأدیهٔ تمام قروض شرکت کافی نباشد هر یك از شرکاء به نسبت سرمایه‌ای که در شرکت داشته مسئول تأدیهٔ قروض شرکت میباشد .

مادهٔ ۷۶ـ مادام‌که شرکت ضمانتی منحل نشده است مطالبهٔ قروض‌آن باید از خودشرکت بعمل‌آید وپس‌ازانحلال طلبکاران‌میتوانند بارعایت مادهٔفوق بفردفردشرکاء مراجعه‌کنند .

مادهٔ ۷۷ـ هرشرکت ضمانتی میتواند باتصویب تمام‌شرکاء سهامی منتشر نموده وبه‌شرکت‌سهامی‌مبدل‌گردد مشروط براینکه عدهٔ شرکاء پنج‌یا بیشترباشد دراین‌صورت رعایت تمام مقررات راجعه بشرکت‌سهامی حتمی خواهدبود .

مادهٔ ۷۸ـ شرکت ضمانتی درموارد ذیل منحل میشود :

الف ـ در مورد فقرات ـ۱ـ۲ـ۳ـ مادهٔ ۶۵ .

ب ـ درصورت تراضی تمام شرکاء .

ج ـ درصورتیکه یکی ازشرکاء بدلائلی انحلال شرکت‌را ازمحکمهٔ تجارت تقاضا نماید ومحکمه آن‌دلائل راموجه دانسته وحکم بانحلال بدهد .

د ـ درصورت فسخ یکی ازشرکاء مطابق مواد ۷۹و۸۰ .

ه ـ درصورت ورشکستگی یکی ازشرکاء مطابق مادهٔ ۸۱ .

و ـ درصورت فوت یامحجوریت یکی ازشرکاء مطابق مواد ۸۲و۸۳ .

مادهٔ ۷۹ ـ فسخ شرکت درصورتی ممکن استکه اولا دراساسنامه این حق

ازشرکاء سلب نشده باشد وثانیاً ناشی ازقصد اصرار نباشد ــ تقاضای فسخ باید ششماه قبل ازفسخ کتباً بشرکاء اعلام شود .

مادهٔ ۸۰ ــ اگر موافق اساسنامه باید سال بسال بحساب شرکت رسیدگی شودفسخ درموقع ختم‌محاسبهٔ سالیانه‌بعمل میآید ولی‌مفاد مادهٔقبل لازم‌الرعایه است .

مادهٔ ۸۱ ــ درمورد ورشکستگی یکی ازشرکاء انحلال وقتی صورت میگیرد که هیئت تصفیه‌کتباً تقاضای انحلال شرکت رانموده وازتقاضای مزبور ششماه گذشته و وشرکت‌هیئت‌تصفیه‌را ازتقاضای انحلال منصرف نکرده باشد .

مادهٔ ۸۲ ــ درصورت فوت یکی ازشرکاء بقاء شرکت موقوف برضایت سایر شرکاء وقائم‌مقام متوفی خواهد بود .

مادهٔ ۸۳ ــ اگر سایر شرکاء ببقاء شرکت تصمیم نموده باشندقائم مقام متوفی باید درمدت یکماه‌ازتاریخ فوت‌رضایت یاعدم‌رضایت خودراراجع ببقاءشرکت‌کتباً‌اعلام نماید درصورتیکه قائم‌مقام متوفی رضایت خودرا اعلام نمود نسبت باعمال شرکت درمدت مزبور ازنفع وضرر شریك خواهد بود ولی در صورت اعلام عدم رضایت در منافع حاصله درمدت مذکور شریك بوده ونسبت بضرر آن مدت سهیم نخواهد بود سکوت تاانقضاء یکماه درحکم اعلام رضایت است .

مادهٔ ۸۴ ــ درمورد محجوریت یکی ازشرکاء مفاد مواد۸۲ و۸۳ لازم‌الرعایه است .

مبحث سوم ـ شرکت مختلط

مادهٔ ۸۵ ــ شرکت مختلط شرکتی است‌که درتحت اسم‌مخصوص بین یکعده شرکاء سهامی ویك یاچند نفر شریك ضامن تشکیل میشود .

شرکاء سهامی‌کسانی هستندکه سرمایهٔ آنها بصورت سهام‌یا قطعات سهام‌متساوی القیمه درآمده ومسئولیت آنها محدود بهمان سرمایه ایست که درشرکت دارند .

شریك ضامن کسی است که سرمایهٔ او بصورت سهام در نیامده وضامن قروضی است که ممکن است علاوه بردارائی شرکت پیداشود درصورت تعدد شریك ضامن مسئولیت هریك بنسبت سرمایه‌ای خواهد بودکه درشرکت گذاشته‌است (رجوع بمادهٔ۷۵) .

مادهٔ ۸۶ - دراسم شرکت مختلط باید لااقل اسم یکی ازشرکاءضامن بضمیمهٔ عبارت (وشرکاء سهامی) قید شودذکر اسم شریك سهامی دراسم شرکت مختلط ممنوع است مگر آنکه شریك سهامی نیزهمان تعهدات شریك ضامن‌را نموده باشد .

مادهٔ ۸۷ - مدیریت شرکت مختلط مخصوص بشریك یاشرکاء ضامن است .

مادهٔ ۸۸ - درهریك ازشرکتهای مختلط هیئت نظاری لااقل مرکب ازسه‌نفر ازشرکاء برقرار میشود واین هیئت رامجمع عمومی شرکاء بلافاصله بعد از تشکیل قطعی شرکت وقبل ازهراقدامی درامور شرکتی معین میکند انتخاب هیئت نظار بر حسب شرایط مقرره دراساسنامهٔ شرکت تجدید میشود درهرصورت اولین هیئت نظار فقط برای یکسال انتخاب خواهد شد .

مادهٔ ۸۹ - اولین هیئت نظار باید بعد ازانتخاب شدن بلافاصله تحقیق‌کرده واطمینان حاصل کندکه تمام مقررات مواد ۱۸ - ۲۸ - ۲۹ - ۳۰ - ۳۱ - ۳۷ - و ۵۰ این قانون رعایت شده‌است .

مادهٔ ۹۰ - اعضاء هیئت نظار ازجهت اعمال اداری ونتایج حاصله ازآن‌هیچ مسئولیتی ندارند لیکن هریك ازآنها در انجام مأموریت خود برطبق قوانین معمولهٔ مملکتی مسئول اعمال وتقصیرات خود میباشد .

مادهٔ ۹۱ - اعضاء هیئت نظار دفاتر وصندوق وکلیهٔ اسنادشرکت راتحت‌تدقیق درآورده همه‌ساله راپرتی بمجمع عمومی میدهندکه ازآن بی‌ترتیبیها و خطاهائیکه درتنظیم‌صورت‌دارائی مشاهده نموده‌اند ذکر نموده وهرگاه مخالفتی بـا پیشنهادمدیر شرکت در تقسیم منافع داشته باشند دلائل خود را ذکر می نمایند .

مادهٔ ۹۲ ـ هیئت نظار میتواند شرکاء را برای انعقـاد مجمع عمومی دعوت نماید و باموافقت رأی مجمع مزبور برطبق فقرهٔ (ب) مادهٔ ۱۰۶ شرکت رامنحل کند.

مادهٔ ۹۳ ـ تاپانزده روزقبل ازانعقاد مجمع عمومی هرصاحب سهمی میتواند (خودیا نمایندهٔ او) درمرکز اصلی شرکت حاضر شده ازصورت بیلان وصورت دارائی وراپرت هیئت نظار اطلاع حاصل کند.

مادهٔ ۹۴ ـ اگر شریك ضامن بیش ازیکنفر باشد حقوق وروابط آنها نسبت بهمدیگر مطابق مواد راجعه بشرکت ضمانتی خواهد بود.

مادهٔ ۹۵ ـ ورشکستگی هیچیك‌ازشرکاء ضامن موجب‌انحلال شرکت‌نخواهد شد مگر درمورد مادهٔ ۸۱.

مادهٔ ۹۶ ـ مفاد ماده ۷۶ درمورد شرکتهای مختلط لازم‌الرعایه است.

مادهٔ ۹۷ ـ هرگاه شرکت مختلط ورشکست شود وشرکاء سهامی تمام قیمت سهام خود را نپرداخته بودند هیئت تصفیه آنچه را که برعهدهٔ آنها باقیمانده‌وصول خواهد کرد ـ اگرشرکت بطریقی غیراز ورشکستگی منحل شد هریك ازطلبکاران شرکت میتواند بهریك ازشرکاء سهامی که‌ازبابت قیمت سهام خود مدیون شرکت است رجوع کرده درحدود بدهی آن شریك طلب خودرا مطالبه نماید مادام که شرکت منحل‌نشده‌طلبکاران برای وصول‌طلب‌خود حق رجوع بهیچیك‌از شرکاء سهامی‌ندارند.

مادهٔ ۹۸ ـ هرگاه‌شرکت‌مختلط ورشکست‌شد‌مادام‌که قروض شرکت‌ازدارائی آن تأدیه نشده هیچیك ازطلبکاران شخصی شرکاء ضامن حقی درآن دارائی نخواهد داشت واگر دارائی شرکت برای پرداخت قروض آن کفایت نکند طلبکاران شرکت حق دارند بقیهٔ طلب خود را از شریك ضامن‌ودرصورت تعدد شریك ضامن ازهریك ازآنها بنسبت سهم‌الشرکه‌ای که دارد مطالبه کنند ولی دراین مورد طلبکاران شرکت برطلبکاران شخصی شرکاء ضامن حق‌تقدم ندارند.

مادهٔ ۹۹ ـ مفاد مواد ۱۸ـ۲۸ـ۲۹ـ۳۰ـ۳۱ـ۳۷ و ۵۰ این قانون در مورد شرکتهای مختلط نیز باید رعایت‌شود . وظیفه‌ای که بموجب ماده۳۷ بعهده مؤسسین شرکت سهامی مقرر است درشرکتهای مختلط بعهدهٔ مدیر شرکت خواهد بود .

مادهٔ ۱۰۰ ـ هرگاه شرکت مختلط برخلاف مقررات مواد ۱۸ ـ ۲۸ـ۳۷و۸۸ این قانون تشکیل شده باشد باطل است لیکن شرکاء نمیتوانනددرمقابل اشخاص‌خارج باین بطلان استناد نمایند .

مادهٔ ۱۰۱ ـ هرگاه شرکت برحسب ماده قبل محکوم به بطلان شود مدیر و اعضاء اولین هیئت نظار ممکن است نسبت بخساراتی که از بطلان شرکت بشرکاء یا اشخاص خارج وارد شده است مسئول واقع شوند .

مادهٔ ۱۰۲ ـ مفاد مواد ۵۷ـ۵۸ـ۵۹ـ و ۶۰ این‌قانون درشرکت‌های مختلط نیز باید رعایت شود .

مادهٔ ۱۰۳ ـ مفاد مواد ۶۲ـ۶۳ـو۶۴ ـ این‌قانون درمورد شرکت مختلط نیز لازم‌الرعایه است .

مادهٔ ۱۰۴ ـ شرکتهای مختلط موجود مکلف هستندکه‌درظرف‌ششماه ازتاریخ اعلان ونشر این قانون هیئت نظاری موافق مقررات فوق تشکیل دهند و درصورت عدم تشکیل هیئت نظار در مدت مذکـورهرصاحب سهمی حق‌داردانحلال‌شرکت‌را تقاضا کند .

مادهٔ ۱۰۵ ـ شرکتهای مختلط که قبل از این قانون تشکیل شده و بموجب اساسنامهٔ خود حق دارند که بشرکت سهامی تبدیل شوندمی‌توانند برطبق مقررات مبحث اول این فصل با رعایت شرائط مصرحه در اساسنامهٔ مذکور بشرکت سهامی تبدیل شوند .

مادهٔ ۱۰۶ ـ شرکت مختلط درموارد ذیل منحل میشود :

الف ـ درمورد فقرات ۱ـ۲ـ۳ـ مادهٔ ۶۵ **ب** ـ برحسب تصمیم مجمع عمومی درصورتیکه دراساسنامه اینحق برای مجمع مذکورتصریح شده باشد . **ج** برحسب تصمیم مجمععمومی ورضایت شرکاء ضامن **د** ـ درصورت فوت یامحجوریت یکی از شرکاء ضامن مشروط براینکه انحلال شرکت در این مـوارد در اساسنامه تصریح شده باشد .

در فقرهٔ (ب) و (ج) این ماده در بـاب حد نصاب مفاد مادهٔ ۴۷ باید رعایت شود .

فصل دوم

شرکتهای تعاونی

مادهٔ ۱۰۷ ـ شرکت تعاونی بردوقسماست. (۱)شرکت تعاونی تولید.(۲)شرکت تعاونی مصرف .

مادهٔ ۱۰۸ ـ شرکت تعاونی تولید شرکتی استکهبین عدهای ازکارگرانوارباب حرف تشکیل میشود وشرکاء مشاغل خود را برای تولید وفروش اشیاءیا اجناس بکار میبرند مشروط براینکه قرارداد بین شرکاء بموجب التزام مشروع بوده ودراساسنامه این التزام تصریح شده باشد .

مادهٔ ۱۰۹ ـ اگر در شرکت تولید یکعده از شرکاءدر خدمت دائمی شرکت نبوده یا از اهل حرفهای که موضـوع عملیات شرکت است نبـاشند لااقل دو ثلث اعضاء ادارهکنندهٔشرکتباید ازشرکائی انتخاب شوند که حرفهٔ آنها موضوع عملیات شرکت است .

مادهٔ ۱۱۰ ـ شرکت تعاونی مصرف شرکتی است کـه برای مقاصد ذیل تشکیل میشود :

۱ـ فروش اجناس لازمه برای مصارف زندگانی أعم از اینکه اجناس مزبورهرا

شرکاء ایجاد کرده یا خریده باشند ۲ـ تقسیم نفع وضرر بین شرکاء بنسبت خرید هر یك از آنها .

مادهٔ ۱۱۱ - شرکت تعاونی اعم‌از تولید یا مصرف ممکن است مطابق اصول شرکت سهامی یا برطبق مقررات مخصوصی که باتراضی شرکاء ترتیب داده شده باشد تشکیل بشود ولی درهرحال مفاد مواد ۲۵و۲۶ لازم‌الرعایه است .

مادهٔ ۱۱۲ – درصورتیکه شرکت تعاونی تولید یامصرف مطابق اصول‌شرکت سهامی تشکیل شود حداقل سهام یا قطعات سهام یك‌تومان خواهد بود و هیچیك از شرکاء نمیتواند درمجمع عمومی بیش‌از یك‌رأی داشته‌باشد .

فصل‌سوم

در مقررات راجعه بنشر شرکت‌نامه‌ها

مادهٔ ۱۱۳ – شرکت‌نامهٔ هر شرکت باید در دفتر ثبت‌اسناد ثبت و یك نسخه ازآن در ادارهٔ مزبورضبط شود بعلاوه در ظرف ماه اول تشکیل هرشرکت سوادی‌از شرکت‌نامه که بتصدیق ثبت اسناد رسیده باشد بدفتر محکمهٔ صلحیه ومحکمهٔ تجارت مرکز اصلی شرکت تسلیم خواهدشد . بشرکت‌نامه‌های شرکت مختلط وشرکت سهامی اسناد ونوشته‌جات ذیل باید منضم‌باشد :

(۱) سواد مصدقی از سند ثبت‌شده که حاکی از تعهد پرداخت تمام سرمایـه و پرداخت واقعی یك‌ثلث آن است .

(۲) سواد مصدقی از تصمیمات مجمع عمومی شرکت درموارد ۳۰و۳۳ بعلاوه درمورد شرکت سهامی، صورت مصدق وثبت شده از اسامی شرکاء بایدضمیمه شرکتنامه باشد صورت مزبور محتوی اسم‌واسم‌خانواده وشغل‌ومحل اقامت وعدهٔ سهام هریك از شرکاء خواهدبود . درمورد این‌ماده مفاد تبصرهٔ مادهٔ۳۷ لازم‌الرعایه‌است .

مادهٔ۱۱۴ – درظرف‌ماه‌اول تشکیل‌هرشرکت‌خلاصهٔ‌شرکت‌نامه‌ومنضمات‌آن در

یکی ازجرائد محلی که اعلانات رسمی درآن درج میشود اعلام خواهدشد برای اینکه اعلان مزبور محقق شود بایددرظرف سه ماه ازتاریخ اعلان یك نسخه ازروزنامهٔ مزبور که بامضاء مدیرمطبعه وتصدیق کمیسر پولیس رسیده باشد بدفترثبت اسناد تسلیم گردد درصورتیکه مقررات این ماده ومادهٔ قبل رعایت نشود وبطلان عملیات شرکت باین جهة اعلام گردد هیچیك ازشرکاء نمیتوانند بطلان وعدم رعایت مقررات مواد مزبوررا درمقابل اشخاص خارجی که با آنها معاملات و یا تعهداتی کرده‌اند عذر قرار دهد .

مادهٔ ۱۱۵ – خلاصهٔ مذکوره درمادهٔ قبل باید متضمن مطالب ذیل باشد:

اسامی مدیران شرکت درشرکتهای سهامی ـ اسامی تمام شرکاء درشرکتهای ضمانتی اسامی شرکاء ضامن درشرکتهای مختلط ـ اسم ومحل مرکز اصلی شرکت واسامی شرکائی که ازطرف شرکت برای اداره کردن معین شده واجازهٔ امضاء ازطرف آن دارند و مقدار سرمایهٔ شرکت ووجوهی که صاحبان سهام وشرکاء ضامن نقداً داده یاخواهندداد وبالاخره تاریخ آغاز وتاریخ ختم شرکت وتاریخ سپردن شرکتنامه و اساسنامه بدفتر محکمهٔ صلحیه ومحکمهٔ تجارت .

مادهٔ ۱۱۶ – درخلاصهٔ مذکور بایدنوع شرکت تصریح شود هرگاه شرکت، شرکت سهامی است صورت خلاصه بایدحاوی مقدار سرمایهٔ نقدی یاغیرنقدی و مبلغی که از عایدات میتوان برای سرمایهٔ ذخیره کنار گذاشت بوده باشد .

مادهٔ ۱۱۷ – هرگاه شرکت درچندین حوزهٔ قضائی دارای شعب تجارتی باشد مقررات مواد ۱۱۳و۱۱۴ راجع بانتشار وسپردن اسناد درهریك ازحوزه‌های مذکوره بایدجداگانه بعمل آید .

مادهٔ ۱۱۸ ـ خلاصهٔ سند تأسیس شرکت و منضمات آنکه بمقامات مربوطه تقدیم میشود بامضای مدیران درشرکتهای سهامی وشرکاء درشرکتهای ضمانتی ومتصدیان

در شرکت هـای مختلط خواهد رسید بعلاوه مباشر ثبت نیز بـاید اسناد مزبوره را امضاء نماید .

مادهٔ۱۱۹ - درهرموقع که تصمیماتی برای تغییر اساسنامهٔ شرکت یا تمدید مدت شرکت زاید برمدت مقرره یاانحلال شرکت قبل ازمدت معینه و تعیین کیفیت تفریغ حساب یاتبدیل شرکاء یاخروج بعضی ازآنها ازشرکت یاتغییر اسم شرکت اتخاذ شود باید مقررات مواد ۱۱۳ و ۱۱۴ رعایت شود و همچنین است درهرگونه تصمیماتی که نسبت بموارد معینه درمواد ۵۲ - ۶۶ - ۱۰۵ اتخاذ میشود .

مادهٔ۱۲۰ - درشرکتهای سهامی ومختلط اگر بعضی ازشرکاء از شرکت خارج شوند اظهارآن درمحاکم صلحیه و تجارت واعلام‌درجراید لازم‌نیست مگراینکه‌خارج شوندگان ازمتصدیان اموریا مدیران شرکت باشند .

مادهٔ۱۲۱ - درشرکتهای مختلط وشرکتهای سهامی هرکس میتواند به اسنادی که بدایرهٔ ثبت اسناد ودفتر محکمهٔ صلحیه ومحکمهٔ تجارت سپرده شده‌است مراجعه نموده وباتأدیهٔ مخارج سواد مصدق یاخلاصه مصدقی ازاسناد مذکوره دریافت نمـایـد بعلاوه هرکس میتواند ازمرکز شرکت سوادمصدقی ازاساسنامهٔشرکت خریداری‌نماید درهرحال اسنادی‌که سپرده شده است باید علناً در ادارات شرکت برای اطلاع عامه نصب شود .

مادهٔ۱۲۲ - درهرگونه اسناد وصورت حسابها واعلانـات و نشریات وغیره که بطور خطی یاچاپی ازطرف شرکتهای مختلط صادر میشود بلافاصله قبل یا بعد ازاسم شرکت جملات ذیل بطور خوانا وباتمام حروف قیدگردد .

(شرکت سهامی) (شرکت‌مختلط)

بعلاوه سرمایهٔ شرکت نیز باید صریحاً ذکرگردد- متخلف ازهریك ازمقررات مذکوره ازپنج الی یکصد تومان بعنوان غرامت دادنی خواهد بود .

فصل چهارم
در تصفیهٔ امور شرکتها

مادهٔ ۱۲۳- بجز مورد ورشکستگی تصفیهٔ امور شرکتها درصورت انحلال موافق مواد ذیل خواهد بود:

مادهٔ ۱۲۴- درشرکتهای ضمانتی ومختلط امر تصفیه بامدیر یا مدیران شرکت است مگرآنکه شرکاء ضامن اشخاص دیگری را ازخارج یاازبین خود برای تصفیه معین نمایند- واگرازطرف یك یاچند نفرازشرکاء ضامن تعیین اشخاص مخصوص برای تصفیه تقاضا شد وسایرشرکاء ضامن آن تقاضا را نپذیرفتند محکمهٔ تجارت اشخاصی را برای تصفیه معین خواهدکرد درصورتیکه غیراز مدیران شرکت اشخاصی را برای تصفیه معین شوند این امر باید دراداره‌ٔ ثبت اسناد ثبت واعلان گردد.

مادهٔ ۱۲۵- درشرکتهای مختلط شرکاء سهامی حق دارند یك یاچند نفر برای نظارت درامر تصفیه معین نمایند.

مادهٔ ۱۲۶- وظیفهٔ متصدیان تصفیه عبارت‌است ازخاتمه دادن بکارهای جاری- اجرای تعهدات شرکت ووصول‌مطالبات وتقسیم دارائی شرکت بترتیبی که درمواد۱۲۷- ۱۲۸- ۱۲۹- ۱۳۰ مقرراست.

مادهٔ ۱۲۷- درصورتیکه برای انجام تعهدات شرکت معاملات جدیدی لازم‌شود متصدیان تصفیه میتوانند آن‌معاملات رابنمایند.

مادهٔ ۱۲۸- متصدیان تصفیه حق دارند شخصاً یا توسط وکیل از طرف شرکت محاکمه نمایند ولی حق اصلاح وتعیین حکم‌وقتی خواهندداشت‌که ازطرف شرکاءضامن این حق‌بآنها داده‌شده باشد.

مادهٔ ۱۲۹- آن قسمت ازدارائی شرکت‌که در مدت تصفیه محل احتیاج نیست بطورموقت بین‌شرکاء تقسیم میشود ولی متصدیان‌تصفیه بایدمعادل قروضی‌که هنوزموعد

تأدیهٔ آن نرسیده است وهمچنین معادل مبلغی که درحساب بین شرکاء مورداختلاف است موضوع نمایند .

مادهٔ ۱۳۰–متصدیان تصفیه باید حساب شرکاء را نسبت بسهم همدیگر وسهم هر یك ازشرکاء راازنفع وضررمعین نمایند ودرصورت اختلاف درتقسیم رفع آن بمحکمه تجارت رجوع میشود .

مادهٔ ۱۳۱–درشرکتهای سهامی امرتصفیه بعهدهٔ مدیران شرکت است مگرآنکه اساسنامه یااکثریت مجمع عمومی شرکت ترتیب دیگری رامقرر داشته باشد .

مادهٔ ۱۳۲–وظیفه و اختیارات متصدیان تصفیه در شرکت سهامی همان است که درمواد ۱۲۶ـ ۱۲۷ و۱۲۸ مقررشده ولیکن حق اصلاح وتعیین حکم برای متصدیان تصفیه درشرکت سهامی فقط وقتی خواهد بودکه اساسنامه یامجمع عمومی این حق را بآنها داده باشد .

مادهٔ ۱۳۳– تقسیم دارائی شرکت سهامی بین شرکاء خواه درضمن مدت تصفیه و خواه پس ازختم آن ممکن نیست مگرآنکه قبلاسه مرتبه درجرائد اعلان ویکسال از تاریخ اعلان اول گذشته باشد .

مادهٔ ۱۳۴–درصورت تخلف ازمادهٔ قبل متصدیان تصفیه مسئول خسارت طلبکارانی که بطلب خود نرسیده‌اند میباشند .

مادهٔ ۱۳۵–دفاتر کلیهٔ شرکتهائیکه منحل میشود باید بانظرمدیر ثبت اسناد در محل معینی ازتاریخ ختم تصفیه تاپانزده سال محفوظ بماند.

مادهٔ ۱۳۶– کلیهٔ شرکتها میتوانند دراساسنامهٔ خودبرای تصفیه ترتیبات دیگری مقرردارند ولی درهرحال آن مقررات نباید مخالف مواد۱۲۶ـ ۱۲۷ـ ۱۳۰ـ ۱۳۳ـ ۱۳۴ و۱۳۵ و قسمت اخیرمادهٔ ۱۲۹ باشد .

فصل پنجم
مقررات مختلفه

مادهٔ۱۳۷–هرگاه اززمان اختتام یا انحلال شرکت مدت پنجسال منقضی شود هیچگونه دعوائی درمحاکم عدلیه برعلیه شرکاء یاوراث آنها راجع بمعاملات شرکت پذیرفته نخواهد شد .

مادهٔ۱۳۸–شرکتهای سهامی – ضمانتی – و مختلط شرکت تجارتی محسوب و تابع قوانین و عرف و عادت تجارتی خواهند بود ولو اینکه معاملات یا اعمال آنها تجارتی نباشد .

مادهٔ۱۳۹–درصورتیکه شرکت نامه اجازه دهد یامجمع عمومی برطبق مقررات اساسنامه تصمیم نمایدکلیهٔ شرکتهای تجارتی میتوانند معاملات رهنی نسبت باموال غیرمنقول بعمل آورند ومعاملهٔ مذکور باید دراداره‌ٔ ثبت اسناد ثبت‌شود .

مادهٔ۱۴۰–اگرشرکت سهام یا اوراق استقراضی داشته باشدکه مطابق اساسنامهٔ شرکت یاتصمیم مجمع عمومی قیمت آنها بطریق قرعه باید تأدیه شود و قبل‌از تأدیهٔ قیمت‌آن سهام یااوراق منافعی‌که بآنها تعلق‌گرفته پرداخته شده باشد شرکت در موقع تأدیهٔ اصل‌قیمت نمیتواند منافع تأدیه شده رااسترداد نماید .

مادهٔ۱۴۱– کلیه شرکتهاکه درایران تشکیل میشود تبعهٔ ایران محسوب است ومرکزاصلی‌آن باید درایران باشد .

باب چهارم
دلالی

مادهٔ۱۴۲– دلال میتواند در رشته‌های مختلف دلالی‌نماید وشخصاً نیزمیتواند تجارت‌کند .

مادهٔ۱۴۳ – دلال باید در نهایت صحت و از روی صداقت طرفین معامله را از جزئیات راجعه بمعامله مطلع سازد ولواینکه دلالیرا فقط برای یکی از طرفین

بکند. دلال درمقابل هریك از طرفین مسئول تقلب وتقصیرات خود میباشد.

مادهٔ ۱۴۴ ـ دلال نمیتواند عوض یکی از طرفین معامله قبض وجه یا تأدیهٔ دین نماید ویاآنکه تعهدات آنها را بموقع اجراگذارد مگراینکه اجازه‌نامهٔمخصوص داشته‌باشد .

مادهٔ ۱۴۵ ـ دلال مسئول تمام اشیاء و اسنادی است که در ضمن معاملات باو داده شده مگر اینکه ثابت نمایدکه ضایع یا تلف شدن اشیاء یا اسناد مزبوره مربوط بشخص ایشان نبوده‌است .

مادهٔ ۱۴۶ ـ در مواردی که فروش از روی نمونه باشد دلال باید نمونهٔ مال‌التجاره را تا موقع ختم معامله نگاه بدارد مگر اینکه طرفین معامله او را از این قید معاف دارند .

مادهٔ ۱۴۷ ـ دلالها میتوانند در زمان واحد برای چند آمر در یك رشته یا رشته‌های مختلف دلالی‌کنند ولی دراین‌صورت باید آمرین را از این ترتیب و امور دیگری که ممکن است موجب تغییر رأی آنها شود مطلع دارند .

مادهٔ ۱۴۸ ـ دلالی‌که اسم‌طرف معامله را بطرف دیگرنگوید درصورت توجه خسارتی ازحیث عدم اجرای‌آن معامله مسئول خواهد بود و درصورت اجرای معامله قائم‌مقام و دارای حقوق وتکالیف طرف غیر معلوم میباشد .

مادهٔ ۱۴۹ ـ هرگاه معامله بتوسط دلال واقع و نوشتجات و اسنادی راجع بآن‌معامله بین طرفین بتوسط او رد وبدل‌شود درصورتیکه امضاها راجع باشخاصی‌باشد که بتوسط او معامله راکرده‌اند دلال ضامن صحت واعتبار امضاهای نوشتجات واسناد مزبوره است .

مادهٔ ۱۵۰ ـ دلالها ضامن هویت اشخاصی هستندکه برای آنها دلالی میکنند و درصورت خلاف و ورود خسارت مسئول‌آن میباشند .

مادهٔ ۱۵۱ – بجز مورد مادهٔ ۱۴۸ دلالها ضامن اعتبار اشخاصی که برای آنها دلالی‌میکنند وهمچنین ضامن اجرای‌معاملاتی‌که بتوسط آنهامیشود نیستند درخصوص ارزش یا جنس مال‌التجاره‌ای که مورد معامله بوده است نیز مسؤلیتی ندارند مگر اینکه ثابت شودکه تقصیر ازجانب خود دلال بوده‌است .

مادهٔ ۱۵۲ – هرگاه طرفین معامله یا یکی از آنها باعتبار تعهد شخص دلال معامله نمود دلال مزبور ضامن‌آن معامله‌است .

مادهٔ ۱۵۳ – درصورتیکه دلال در معامله سهیم باشد باید بطرفی که این نکته را نمیداند اطلاع دهد ودرصورت تخلف مسئول خسارات وارده‌خواهد بود .

مادهٔ ۱۵۴ – درصورتیکه دلال درمعامله سهیم باشد باآمر خود مشترکاً مسئول اجرای‌تعهد خواهد بود .

مادهٔ ۱۵۵ – دلال نمیتواند حق دلالیرا مطالبه کند مگردرصورتیکه معامله بوساطت او تمام شده باشد معامله را وقتی تمام شده میتوان تصور نمود که طرفین در شرائط آن‌توافق حاصل وامضاکرده‌باشند هرگاه مشروط بشرط‌باشد دلال وقتی میتواند مطالبهٔ دلالی نمایدکه شرط بعمل آمده باشد .

مادهٔ ۱۵۶ – درصورتیکه معامله برضایت طرفین یا بواسطهٔ یکی از خیارات قانونی فسخ بشود حق مطالبه دلالی ازدلال سلب نمیشود مشروط براینکه فسخ معامله مستندبخود دلال‌نباشد .

مادهٔ ۱۵۷ – دلالی معاملات ممنوعه اجرت ندارد .

مادهٔ ۱۵۸ – حق‌الزحمه دلال بعهدهٔ طرفی است که او را مأمور انجام معامله نموده است مگر اینکه قرارداد مخصوصی غیر این ترتیب را مقرر بدارد.

مادهٔ ۱۵۹ – حق‌الزحمه دلال بواسطه قرارداد مخصوصی باید معین شده باشد

والامحکمه بارجوع به‌اهل‌خبره ورعایت‌متقضیات‌زمانی‌ومکانی‌ونوع معامله‌حق‌الزحمه را معین خواهدکرد .

مادهٔ ۱۶۰ ـ دلال باید دفتری داشته‌باشدکه دارای مراتب‌ذیل باشد:

۱ـ اسم متعاملین .

۲ـ مالی‌که موضوع معامله‌است .

۳ـ نوع‌معامله .

۴ـ شرائط معامله با تشخیص بـاینکه تسلیم‌موضوع معامله فوری است یـا بوعده است .

۵ـ عوض مالیکه باید پرداخته شود وتشخیص اینکه فوری‌است یا بوعده‌است وجه نقد است یا مال‌التجاره یا برات درصورتیکه برات باشد برؤیت است یا بوعده .

۶ـ امضاء طرفین معامله .

و این دفتر هم باید مطابق شرایط راجعه بدفاتر تجارتی تنظیم‌شود .

باب پنجم
برات ـ فته طلب ـ چك
فصل اول
برات
مبحث اول ـ صورت برات

مادهٔ ۱۶۱ ـ برات علاوه برامضاء یا مهربرات دهنده باید دارای شرائط ذیل باشد :

۱ـ قیدکلمهٔ (برات) درروی ورقه .

۲ـ تاریخ تحریرازروزوماه وسال با تمام حروف .

۳ـ اسم شخصی‌که باید وجه برات را تأدیه‌کند .

۴ـ تعیین مبلغ برات با تمام حروف .

۵ـ تاریخ تأدیه وجه برات .
۶ـ مکان تأدیهٔ وجه برات اعم از اینکه محل اقامت محال علیه باشد یا محل دیگر .
۷ـ اسم شخصیکه برات در وجه یا حواله‌کرد او پرداخته می‌شود .
۸ـ تصریح باینکه نسخهٔ اول یا دوم یا سوم یا چهارم الخ است .

مادهٔ ۱۶۲ ـ برات ممکن است حسب‌الامر و بحساب شخص دیگری صادر شود .

مادهٔ ۱۶۳ ـ براتی که بعهدهٔ شخص موهومی صادر شده یا آنکه در آن تقلبی شده باشد فقط برعلیه برات دهنده معتبر است و این حکم مانع از تعقیب جزائی نخواهد بود .

مبحث دوم

درقبول ونکول

مادهٔ ۱۶۴ ـ قبول‌کنندهٔ برات باید قبولی خود را بکلمهٔ (قبول است) با ذکر تاریخ نوشته وآنرا امضاء یا مهر نماید ـ درصورتیکه برات بوعدهٔ ازرؤیت باشد تاریخ قبولی نیز باید باتمام حروف نوشته‌شود واگرقبولی بدون تاریخ نوشته شد تاریخ‌رؤیت همان تاریخ برات خواهد بود .

مادهٔ ۱۶۵ ـ قبول‌کنندهٔ برات ملزم است که وجه‌آنرا سروعده تأدیه نماید و نمیتواند پس ازقبول نکول‌کند .

مادهٔ ۱۶۶ ـ درقبولی براتی‌که باید وجه‌آن درخارج‌ازمحل اقامت قبول‌کنندهٔ برات تأدیه شود لازم است مکان تأدیهٔ وجه برات تصریح شود .

مادهٔ ۱۶۷ ـ قبولی‌برات نباید مشروط بشرط باشد وممکن‌است که‌قبولی‌منحصر بیك قسمت ازوجه برات شود در اینصورت دارندهٔ برات باید برای قسمتی‌که نکول شده است اعتراض نماید .

مادهٔ۱٦۸ – برات باید بمحض ارائه یا لااقل درظرف بیست و چهارساعت از تاریخ ارائه قبول یا نکول شود .

مادهٔ۱٦۹ – نکول برات باید بموجب تصدیق‌نامه‌ای که رسماً تنظیم می‌شود محقق گردد ـ تصدیق‌نامهٔ مزبورموسوم است باعتراض (پروتست) نکول .

مادهٔ۱۷۰ – پس ازابلاغ‌اعتراض نامهٔ نکول‌ظهرنویسها وبرات دهنده‌بتقاضای دارندهٔ برات باید ضامنی برای تأدیهٔ وجه‌آن درسروعده بدهند یاوجه براترابانضمام مخارج اعتراضنامه ومخارج برات رجوعی (اگرباشد) فوراً تأدیه نمایند .

مادهٔ۱۷۱ – ضامنی‌که ضمانت برات دهنده یا ظهرنویس را کردفقط‌مسئولیت ضمانتی با کسی خواهد داشت‌که ازاوضمانت‌کرده است .

مادهٔ۱۷۲ – برات دهنده وظهرنویسهای برات درصورت عدم قبول یاعدم‌تأدیهٔ وجه هریك ضامن ومسئول تأدیهٔ وجه‌آن میباشند .

مبحث‌سوم
درقبولی شخص ثالث

مادهٔ۱۷۳ – هرگاه براتی نکول شد واعتراض بعمل‌آمد شخص ثالثی میتواند آنرا بنام برات دهنده یا یکی ازظهرنویسها قبول‌کند ـ قبولی شخص ثالث باید در اعتراضنامه قید شده بامضاء اوبرسد .

مادهٔ۱۷۴ – بعد ازقبولی شخص ثالث نیـزمادامیکه برات تأدیه نشده کلیهٔ حقوقی‌که برای دارندهٔ برات ازنکول‌آن درمقابل برات دهنده وظهرنویسها حاصل میشود محفوظ خواهد بود .

مبحث چهارم
دروعدهٔ برات

مادهٔ۱۷۵ – برات ممکن است برؤیت باشد یابوعدهٔ یك یاچند روز یا یك یا چندماه ازرؤیت برات ـ یابوعدهٔ یك‌یاچند روز یایك یاچند ماه‌ازتاریخ برات ویاآنکه پرداخت بروز معینی موکول شده‌باشد .

مادهٔ ۱۷۶ - هر گاه برات بی‌وعده قبول شد باید فوراً پرداخته شود .

مادهٔ ۱۷۷ - موعد پرداخت براتی که یك یا چند روز یا یك یاچند ماه ازرؤیت وعده دارد بوسیلهٔ تاریخ قبولی یا تاریخ اعتراض‌نامهٔ نکول معین میشود .

مادهٔ ۱۷۸ - اگر موعد پرداخت برات باتعطیل رسمی تصادف نماید باید روز بعد ازتعطیل تأدیه گردد - همین قاعده درمورد سایر اوراق تجارتی نیز رعایت خواهد شد .

مبحث پنجم
ظهر نویسی

مادهٔ ۱۷۹ - انتقال برات بوسیلهٔ ظهر نویسی بعمل‌میآید .

مادهٔ ۱۸۰ - ظهرنویسی باید باقید تاریخ وامضای ظهر نویس باشد وبعلاوه باید معین‌گرددکه برات بکدام شخص انتقال داده میشود .

مادهٔ ۱۸۱ - درصورتیکه ظهرنویسی موافق‌ماده قبل بعمل‌آید حاکی ازانتقال برات است مگراینکه ظهرنویس صریحاً وکالت در وصول راقید نماید .

مادهٔ ۱۸۲-هرگاه‌ظهرنویس‌درظهرنویسی‌تاریخ‌مقدمی‌قیدکندمزورشناخته‌میشود .

مبحث ششم
درمسئولیت

مادهٔ ۱۸۳ - هریك ازاشخاصی‌که برات راامضاء یاقبول یاظهرنویسی نموده‌اند درمقابل دارندهٔ برات مسئول پرداخت وجه‌آن میباشد .

مادهٔ ۱۸۴ - اگر براتی نکول شود یاپس ازقبولی تأدیه نگردد دارندهٔ آن‌پس ازاعتراض میتواند وجه‌آن رابانوع پولی‌که دربرات معین شده یانوع‌پولی‌که به‌برات دهنده پرداخته شده‌است مطالبه نماید .

مبحث هفتم
درپرداخت

مادهٔ ۱۸۵ - پرداخت برات بانوع پولی‌که درآن معین شده‌است بعمل‌میآید.

مادهٔ۱۸۶ ـ برات بوعده باید درسروعده پرداخته‌شود ـ شخصی‌که وجه‌برات‌را قبل‌ازموعد تأدیه نموده درصورتیکه وجه مزبور درنزد اوقانوناً توقیف شده باشد در مقابل اشخاصی‌که نسبت بآن وجه حقی دارند مسئول خواهد بود .

مادهٔ۱۸۷ ـ شخصی‌که درسروعده وجه برات‌را میپردازد بری الذمه محسوب میشود مگر آنکه وجه برات قانوناً درنزد اوتوقیف شده‌باشد .

مادهٔ۱۸۸ ـ پرداخت وجه‌برات ممکن‌است‌بموجب‌نسخهٔ‌ثانی‌یاثالث‌یارابع‌الخ بعمل آید درصورتیکه درروی آن‌نسخه قیدشده باشدکه پس ازپرداخت وجه‌بموجب این نسخه نسخ دیگر ازاعتبار ساقط است .

مادهٔ۱۸۹ ـ شخصی که وجه برات رابرحسب نسخه‌ای بپردازدکه درروی آن قبولی نوشته‌نشده‌است درمقابل شخصی‌که نسخهٔ قبولی شده‌را دارد مسئول پرداخت‌وجه آن میباشد .

مادهٔ۱۹۰ ـ درصورت‌گم‌شدن براتی‌که هنوزقبول‌نشده است‌صاحب آن‌میتواند وصول وجه آنرا برحسب نسخهٔ ثانی یاثالث یارابع الخ تقاضاکند .

مادهٔ۱۹۱ ـ اگر نسخهٔ مفقود نسخه‌ای باشدکه قبولی درروی آن نوشته شده است تقاضای پرداخت ازروی نسخه های دیگر فقط بموجب امرمحکمه پس‌ازدادن ضامن بعمل میآید .

مادهٔ۱۹۲ ـ اگر شخصی‌که برات راگم‌کرده است اعم از این‌که قبولی نوشته شده‌یا نشده باشد ونتواند نسخهٔ ثانی‌یا ثالث یا رابع الخ را تحصیل نماید پس ازآن که ثابت‌کردکه برات متعلق باوست میتواند بدادن ضامن تأدیه وجه آنرا بموجب امر محکمه مطالبه‌کند .

مادهٔ۱۹۳ ـ اگر باوجود تقاضائی‌که درمورد مواد ۱۹۰ ـ ۱۹۱ ـ ۱۹۲ بعمل آمده است ازتأدیه وجه برات امتناع شود صاحب برات مفقود میتواند تمام حقوق

خودرا بموجب اعتراض‌نامه محفوظ بدارد ـ اعتراض‌نامهٔ مزبور باید درظرف بیست
چهار ساعت ازتاریخ وعدهٔ برات تنظیم شده ودرمواعد وموافق ترتیبی که دراین‌قانو
برای ابلاغ اعتراض‌نامه معین شده است به برات دهنده وظهر نویسها ابلاغ گردد

مادهٔ ۱۹۴ صاحب برات مفقود برای تحصیل نسخهٔ ثانی باید بظهرنویسی
بلافاصله قبل‌از او بوده است رجوع نماید. ظهرنویس مزبور ملزم است که به‌صاح
برات اختیار مراجعه بظهرنویس ماقبل خود داده وراهنمائی کند وهمچنین هر ظ
نویس باید اختیار رجوع بظهرنویس‌ماقبل خود بدهدتا به برات دهنده برسد.مخار
این اقدامات برعهدهٔ صاحب برات مفقود خواهد بود ـ ظهرنویس در صورت امتنا
از دادن اختیار مسئول تأدیه و چه برات وخساراتی است که برصاحب برات مفق
وارد شده است .

مادهٔ ۱۹۵ ـ درصورتیکه ضامن برات مفقود (رجوع بمواد ۱۹۱ـ۱۹۲)مد
برای ضمانت خود معین نکرده باشد مدت ضمان سه‌سال است وهرگاه درظرف این‌س
سال رسماً مطالبه یااقامهٔ دعوی نشده باشد دیگر از این حیث دعوی برعلیه او د
محکمه مسموع نخواهد بود .

مادهٔ ۱۹۶ ـ اگر مبلغی ازوجه برات پرداخته شود بهمان اندازه برات دهن
وظهرنویسها بری میشوند ودارندهٔ برات فقط نسبت بذبقیه می‌تواند اعتراض‌کند .

مادهٔ ۱۹۷ ـ محاکم نمیتوانند بدون‌رضایت صاحب برات تأدیهٔ وجه‌برا
مهلتی بدهند .

مبحث هشتم
تأدیهٔ وجه برات بواسطهٔ شخص ثالث

مادهٔ ۱۹۸ ـ هرشخص ثالثی میتواند ازطرف برات‌دهنده یایکی ازظهرنویس
وجه برات اعتراض شده را کارسازی‌نماید ـ دخالت‌شخص ثالث وپرداخت وجه‌بایدد
اعتراض‌نامه یا درذیل آن‌قید شود .

مادهٔ ۱۹۹ ـ شخص ثالثی که وجه برات را پرداخته دارای تمام حقوق و وظایف دارندهٔ برات است .

مادهٔ ۲۰۰ ـ اگر وجه برات را شخص ثالث از طرف برات دهنده پرداخت تمام ظهرنویسها بری الذمه میشوند و اگر پرداخت وجه ازطرف یکی ازظهرنویسها بعمل آید ظهرنویسهای بعداو بری الذمه اند .

اگر دوشخص متفقاً هریك ازجانب یکی از مسئولین برات برای پرداخت وجه حاضر شوند پیشنهاد آن کس پذیرفته است که تأدیهٔ وجه ازطرف او عدهٔ زیادتری ازمسئولین را بری الذمه میکند . اگر خود محال علیه پس از اعتراض برای تأدیهٔ وجه حاضر شود برهر شخص ثالثی ترجیح دارد .

مبحث نهم
حقوق ووظایف دارنده برات

مادهٔ ۲۰۱ ـ نسبت به برواتی که ازممالك خارجه صادرشده و باید درایران تأدیه شود اعم ازاینکه بروات مزبور برؤیت باشد یا بوعده باید دارنده برات قبولی یا پرداخت وجه آنرا درمواعد ذیل از تاریخ برات تقاضانماید والاحق مراجعه بظهر نویسها و همچنین به برات دهنده که وجه برات را بمحال علیه رسانیده نخواهد داشت .

برای ممالك آسیا بجزچین وژاپون و سیبری و همچنین برای ممالك اروپا و افریقای شمالی شش ماه ـ برای سایرممالك ده ماه .

مادهٔ ۲۰۲ ـ هرگاه دارندهٔ برات برؤیت یا بوعده که یکی از شهرهای ایران صادر و باید درممالك خارجه تأدیه شود درمواعد مقرره درمادهٔ فوق قبولی نوشتن یا پرداخت وجه را مطالبه نکرده باشد بهمان ترتیب مذکور حق اوساقط خواهدشد .

مادهٔ ۲۰۳ ـ مقررات مواد ۲۰۱ـ۲۰۲ مانع نخواهد بود که بین دارندهٔ برات و برات دهنده وظهر نویسها قرارداد دیگری مقرر گردد .

خودرا بموجب اعتراض‌نامه محفوظ بدارد ـ اعتراض‌نامهٔ مزبور باید درظرف بیست‌و چهار ساعت ازتاریخ وعدهٔ‌برات تنظیم شده ودرمواعد وموافق ترتیبی‌که دراین‌قانون برای ابلاغ اعتراض‌نامه معین شده است به برات دهنده وظهر نویسها ابلاغ گردد .

مادهٔ۱۹۴ صاحب برات مفقود برای تحصیل نسخهٔ ثانی باید بظهرنویسی‌که بلافاصله قبل‌از اوبوده است رجوع نماید . ظهرنویس مزبور ملزم است که به‌صاحب برات اختیار مراجعه بظهرنویس ماقبل خود داده وراهنمائی کند وهمچنین هر ظهر نویس‌باید اختیار رجوع بظهرنویس‌ماقبل خود بدهدتا به برات دهنده برسد.مخارج این اقدامات برعهدهٔ صاحب برات مفقود خواهد بود ـ ظهرنویس در صورت امتناع از دادن اختیار مسئول تأدیه و چه برات وخساراتی است که برصاحب برات مفقود وارد شده است .

مادهٔ۱۹۵ ـ درصورتیکه ضامن برات مفقود (رجوع بمواد ۱۹۱ـ۱۹۲)مدنی برای ضمانت خود معین نکرده باشد مدت ضمان سه‌سال است وهرگاه درظرف این‌سه سال رسماً مطالبه یاًاقامهٔ دعوی نشده باشد دیگر از این حیث دعوی برعلیه او در محکمه مسموع نخواهد بود .

مادهٔ۱۹۶ ـ اگر مبلغی ازوجه برات پرداخته شود بهمان اندازه برات دهنده وظهرنویسها بری میشوند ودارندهٔ برات فقط نسبت به‌بقیه می‌تواند اعتراض‌کند .

مادهٔ۱۹۷ ـ محاکم نمیتوانند بدون‌رضایت صاحب برات تأدیهٔ وجه‌برات مهلتی بدهند .

مبحث هشتم

تأدیهٔ وجه برات بواسطهٔ شخص ثالث

مادهٔ۱۹۸ ـ هرشخص ثالثی میتواند ازطرف برات‌دهنده یایکی ازظهرنویسها وجه برات اعتراض شده را کارسازی‌نماید ـ دخالت‌شخص ثالث وپرداخت وجه‌بایددر اعتراض‌نامه یا درذیل آن‌قید شود .

مادهٔ۱۹۹ ـ شخص ثالثی که وجه‌برات را پرداخته دارای تمام‌حقوق‌و وظایف دارندهٔ برات است .

مادهٔ ۲۰۰ ـ اگر وجه برات را شخص‌ثالث ازطرف برات دهنده پرداخت‌تمام ظهرنویسها بری‌الذمه میشوند واگر پرداخت وجه ازطرف یکی ازظهرنویسها بعمل‌آید ظهرنویسهای بعداو بری‌الذمه‌اند .

اگر دوشخص متفقاً هریك‌ازجانب یکی‌ازمسئولین برات برای پرداخت وجه حاضرشوند پیشنهادآن کس‌پذیرفته‌است که‌تأدیهٔ‌وجه‌ازطرف اوعدهٔ زیادتری‌ازمسئولین را بری‌الذمه میکند . اگر خود محال علیه پس‌از اعتراض برای تأدیهٔ وجه حاضر شود برهر شخص ثالثی‌ترجیح دارد .

مبحث نهم
حقوق ووظایف دارنده برات

مادهٔ۲۰۱ ـ نسبت به‌برواتی که‌ازممالك‌خارجه صادرشده وباید درایران‌تأدیه شود اعم ازاینکه بروات‌مزبور برؤیت‌باشد یابوعده باید دارنده برات قبولی‌یاپرداخت وجه آنرا درمواعد ذیل از تاریخ برات تقاضانماید والاحق مراجعه بظهر نویسها و همچنین به برات‌دهنده‌که وجه برات را بمحال علیه رسانیده نخواهد داشت .

برای ممالك آسیا بجزچین وژاپون و سیبری و همچنین برای‌ممالك اروپا و افریقای شمالی شش‌ماه ـ برای سایرممالك ده‌ماه .

مادهٔ۲۰۲ ـ هرگاه دارندهٔ برات برؤیت یا بوعده‌که یکی از شهرهای ایران صادر وباید درممالك خارجه تأدیه شود درمواعد مقرره درمادهٔ فوق قبولی نوشتن‌یا پرداخت وجه را مطالبه نکرده باشد بهمان ترتیب مذکور حق اوساقط خواهدشد .

مادهٔ۲۰۳ ـ مقررات مواد ۲۰۱ـ۲۰۲ مانع نخواهد بود که بین دارندهٔ‌برات و برات دهنده وظهر نویسها قرارداد دیگری مقرر گردد .

مادهٔ۲۰۴ ـ اگر دارندهٔ برات ثابت نماید که بواسطه حوادثی که‌رفع آن در حیطهٔ اقتدار او نبوده نتوانسته است بهیچ‌وسیله قبولی یاپرداخت‌برات را درمواعدمقرره تقاضا نماید مشمول مفاد مواد ۲۰۱و۲۰۲ نخواهد بود مگر از تاریخ رفع‌عذر .

مادهٔ۲۰۵ ـ دارندهٔ برات باید روز وعده تأدیهٔ وجه برات راتقاضا نماید .

مادهٔ۲۰۶ امتناع ازتأدیهٔ وجه‌برات باید فردای روز وعده بوسیلهٔ نوشته که اعتراض عدم‌تأدیه‌نامیده میشودمعلوم‌گردد واگر فردای روز وعده تعطیل باشداعتراض عدم تأدیه نامیده میشود معلوم گردد واگر فردای‌روز وعده تعطیل باشد اعتراض روز بعدآن بعمل خواهد آمد .

مادهٔ۲۰۷ ـ فوت یاورشکستگی محال علیه دارندهٔ برات را از اعتراض عدم تأدیه مستغنی نخواهد نمود ـ درصورتیکه قبول کننده برات قبل‌از وعده ورشکسته شود حق اعتراض برای دارندهٔ برات باقی است .

مادهٔ۲۰۸ ـ دارنده برات‌که بواسطهٔ عدم تأدیه آن اعتراض شده است‌حق‌دارد برعلیه برات دهنده وهریك ازظهرنویسها اقامهٔ دعوی کند ـ همین حق را هریك از ظهرنویسها نسبت ببرات دهندهٔ وظهرنویسهای ماقبل خود خواهندداشت .

مادهٔ۲۰۹ـ دارندهٔ‌برات‌وقتی‌میتواند‌برعلیه‌کسی‌که‌برات‌را باوواگذارنموده‌اقامهٔ دعوی‌کندکه‌قبلااعتراض‌نامه‌را قانوناً باوابلاغ کرده باشد (پنجروزازتاریخ‌ابلاغ گذشته و وجه تأدیه نشده‌باشد ـ اگر محل اقامت واگذار کنندهٔ برات در خارج از محلی باشد که باید وجه برات در آنجا پرداخته شود برای هر چهار فرسخ یکروزاضافه خواهد شد .

مادهٔ۲۱۰ ـ درمورد بروات صادره از ایران که باید در خارجه تأدیه شود اقامهٔ دعوی برعلیه برات دهنده وظهرنویسهای‌مقیم ایران در مواعد از تاریخ‌اعتراض بعمل میآید :

سه‌ماه برای بروانی که در ممالك آسیا بجز چین وژاپون و سیبری وهمچنین‌در ممالك اروپا و افریقای شمالی باید تأدیه شود ـ چهارماه برای سائر ممالك مفادمادهٔ ۲۰۴ در اینمورد نیز رعایت خواهدشد .

مادهٔ۲۱۱ ـ اگر دارنده برات دعوی خودرا برعلیه ظهرنویس وبرات دهنده اقامه نماید نسبت بهریك از آنها از مواعدیکه در مواد قبل مندرج است استفاده خواهدکرد ـ هریك‌از ظهرنویسها نیز حق دارند که در همان مواعد اقامهٔ دعوی کنند و نسبت به آنها ابتدای موعد از فردای ابلاغ احضار نامهٔ محکمه محسوب خواهد شد .

مادهٔ۲۱۲ ـ پس‌از انقضای مواعد مقرره درمواد۲۰۹ـ۲۱۰ـ۲۱۱دعوی‌دارندهٔ برات برظهرنویسها وهمچنین دعوی هریك از ظهرنویسها بر ید سابق خود درمحکمه پذیرفته نخواهد شد .

مادهٔ۲۱۳ ـ بعد از انقضاء مواعد موق دعوی دارنده و ظهرنویسهای برات برعلیه‌برات دهنده نیز در محکمه پذیرفته‌نمیشود مشروط بر اینکه برات‌دهنده‌ثابت نمایدکه در سر وعده برات را بمحال علیه رسانیده و در اینصورت‌دارندهٔ‌برات فقط حق مراجعه بمحال‌علیه خواهد داشت .

مادهٔ۲۱۴ ـ اگرپس‌از انقضای موعدی که برای اعتراض وابلاغ‌اعتراضنامه یا برای اقامهٔ دعوی مقرر است برات دهنده یا هریك از ظهرنویس‌ها بطریق محاسبه یا عنوان دیگر وجهی راکه برای تأدیه برات بمحال علیه رسانیده بود مسترد دارد دارندهٔ برات برخلاف مقررات دومادهٔ قبل حق خواهد داشت که برعلیه دریافت‌کنندهٔ وجه‌اقامهٔ‌دعوی نماید .

مادهٔ۲۱۵ ـ پس‌از اقامهٔ دعوی‌رئیس محکمهٔ‌تجارت مکلف‌است بمجردتقاضای

دارندهٔ براتی که برای عدم تأدیه اعتراض شده است معادل وجه برات از اموال مدعی علیه بعنوان تأمین توقیف نماید .

مبحث دهم

در اعتراض (پروتست)

مادهٔ۲۱۶ ـ اعتراض در موارد ذیل بعمل میآید :

۱ـ درمورد نکول .

۲ـ درمورد امتناع از قبول یا نکول .

۳ـ درمورد عدم تأدیه .

اعتراض نامه باید در یك نسخه تنظیم وبموجب امر رئیس محکمهٔ تجارت بتوسط مأمور اجرا بمحل اقامت اشخاص ذیل ابلاغ شود :

۱ـ محال علیه .

۲ـ اشخاصی که در برات برای تأدیه وجه عندالاقتضا معین‌شده‌اند .

۳ـ شخص ثالثی که برات را قبول کرده است .

اگر در محلی که اعتراض بعمل میآید محکمهٔ تجارت نباشدوظایف او بارعایت ترتیب بعهده‌رئیس محکمهٔ ابتدائی یارئیس دائره ثبت اسناد یاامین صلح یاحاکم محل خواهد بود.

مادهٔ۲۱۷ ـ اعتراض‌نامه باید مراتب ذیل را دارا باشد :

۱ـ سوادکامل برات باکلیه محتویات آن اعم از قبولی وظهر نویسی وغیره .

۲ـ امر بتأدیه وجه برات .

مأمور اجرا باید حضور یاغیاب شخصی که باید وجه برات‌را بدهدوعلل‌امتناع از تأدیه یا از قبول وهم‌چنین‌علل عدم امکان امضاء یـا امتناع از امضاء را در ذیـل اعتراضنامه قید و امضاکند .

مادهٔ۲۱۸ ـ هیچ نوشته‌ای نمیتواند ازطرف دارندهٔ برات جایگیراعتراضنامه

شود مگر درموارد مندرجه در مواد ۱۹۰ـ۱۹۱ـ۱۹۲ـ۱۹۳ که راجع بمفقود شدن برات است .

مادهٔ۲۱۹ - مأمور اجرا باید سواد صحیح اعتراض‌نامه را بمحل‌اقامت اشخاص مذکور درمادهٔ ۲۱۶ بدهد .

مادهٔ۲۲۰ - دفتر محکمهٔ تجارت یادفتر مقاماتی‌که وظیفه محکمهٔ تجارت را انجام میدهند باید مفاد اعتراضنامه‌را روزبروز بترتیب تاریخ و نمره دردفترمخصوصی که صفحات آن بتوسط رئیس محکمه تجارت یا قائم مقام او نمره و امضا شده‌است ثبت نمایند - درصورتی کـه محل اقامت برات دهنده یا ظهر نویس اولی درروی برات قیـد شده باشد باید آنها را توسط کاغذ سـفارشی از علل امتناع از تـأدیه مستحضر سازند .

مبحث یازدهم
برات رجوعی

مادهٔ۲۲۱ - برات‌رجوعی براتی‌است که‌دارندهٔ برات‌اصلی‌پس‌ازاعتراض برای‌دریافت وجه آن ومخارج صدور اعتراضنامه وتفاوت نرخ بعهدهٔ برات دهنده یایکی از ظهر نویسها صادر میکند .

مادهٔ ۲۲۲ - اگر برات رجوعی بعهدهٔ برات‌دهندهٔ اصلی صادرشود تفاوت بین نرخ مکان تأدیه برات‌اصلی ونرخ مکان صدور آن بعهدهٔ او خواهدبود و اگر بـرات رجوعی‌بعهدهٔ یکی‌ازظهرنویسها صادر شود مشارالیه باید ازعهدهٔ تفاوت‌نرخ مکانی‌که برات اصلی را در آنجا معامله یا تسلیم‌کرده‌است ونرخ مکانیکه‌برات‌رجوعی در آنجا صادر شده است برآید .

مادهٔ ۲۲۳ - به‌برات رجوعی باید صورتحسابی‌که موسوم بحسـاب بازگشت است‌ضمیمه شود - درصورتحساب مزبور مراتب ذیل بایدقید شود :

۱ ـ اسم شخصی که برات رجوعی بعهدهٔ اوصادرشده‌است .

۲ ـ مبلغ اصلی برات اعتراض‌شده .

۳ـ مخارج اعتراضنامه وسایر مخارج معموله از قبیل حق‌العمل صراف ودلال و وجه تمبرومخارج پست وغیره .

۴ـ مبلغ تفاوت نرخهای مذکور درمادهٔ۲۲۲ .

مادهٔ ۲۲۴ ـ صورتحساب مذکور در مادهٔ قبل باید توسط دو نفر تاجر تصدیق شود و نیز باید برات اعتراض‌شده و سواد مصدقی از اعتراضنامه بصورتحساب مـزبور ضمیمه‌گردد .

مادهٔ ۲۲۵ ـ هرگاه برات رجوعی بعهدهٔ یکی‌ازظهرنویسها صادرشود علاوه برمراتب مذکوره درمواد ۲۲۳و۲۲۴ باید تصدیقنامه‌ای که تفاوت‌بین‌نرخ‌مکان تأدیه برات اصلی ومکان‌صدور آنرامعین‌نماید ضمیمه شود .

مادهٔ ۲۲۶ ـ نسبت‌بیك‌برات صورتحساب بازگشت متعددی‌نمیتوان ترتیب داد واگر برات رجوعی بعهده یکی‌از ظهرنویسها صادر شده باشد حساب‌بازگشت متوالیاً بتوسط ظهرنویسها پرداخته‌میشود تا به‌برات‌دهندهٔ اولی برسد .

مادهٔ ۲۲۷ ـ تحمیلات براتهای رجوعی را نمیتوان تماماً بریك نفـر وارد ساخت وهریك ازظهرنویسها وبرات دهندهٔ اولی‌فقط عهده‌داریك‌خرج میباشد.

مادهٔ ۲۲۸ ـ خسارت تأدیهٔ مبلغی‌اصلی برات که بواسطهٔعدم تأدیه اعتراض شده‌است ازروز اعتراض وخسارت تأدیه مخارج اعتراض ومخارج برات رجوعی فقط ازروزاقامهٔ دعوی محسوب میشود .

مادهٔ ۲۲۹ ـ اگر به‌برات رجوعی تصدیقنامهٔ تجار که‌بموجب‌مادهٔ۲۲۵ مقرر است‌ضمیمه‌نشود برات مزبورقابل‌پرداخت‌نیست .

فصل دوم

در فته‌طلب

مادهٔ ۲۳۰ ـ فته‌طلب سندی‌است که بموجب‌آن امضاکننده تعهد میکند مبلغی در موعد معین یا عندالمطالبه در وجه حامل یا شخص معین ویابحواله‌کردآن‌شخص کارسازی نماید .

مادهٔ ۲۳۱ ـ فته‌طلب علاوه بر امضا یامهر باید دارای تاریخ ومتضمن مراتب ذیل باشد :

۱ـ مبلغی‌که باید تأدیه‌شود .

۲ـ گیرنده وجه .

۳ـ تاریخ‌پرداخت .

مادهٔ ۲۳۲ ـ تمام مقررات راجع‌به‌بروات تجارتی‌که ازمبحث‌چهارم‌الی‌آخر فصل اول این باب ذکرشده است درمورد فته طلب نیزلازم‌الرعایه خواهدبود .

فصل‌سوم

چك

مادهٔ ۲۳۳ ـ چك نوشته‌ایست‌که بموجب‌آن صادرکننده وجوهی‌راکه‌درنزد محال‌علیه داردکلا یا بعضاً مسترد یا بدیگری واگذار مینماید .

مادهٔ ۲۳۴ ـ درچك باید محل و تاریخ صدور قید شده وبه‌امضاء صادرکننده برسد ـ پرداخت وجه نباید وعده داشته باشد .

چك ممکن است در وجه حامل یا شخص معین‌یا بحواله‌کرد باشد ونیزممکن است بصرف امضاء در ظهرآن بدیگری منتقل‌شود .

مادهٔ ۲۳۵ ـ وجه چك بايد بمحض ارائه کارسازی شود .

مادهٔ ۲۳٦ ـ صدور چك ولو اينكه از محلی بمحل ديگر باشد ذاتاً عمل تجارتی محسوب نيست ليكن مقررات اين قانون از ضمانت صادر كننده وظهر نويسها و اعتراض واقامه دعوی ضمان راجع به بروات شامل چك نيز خواهد بود .

مادهٔ ۲۳۷ ـ اگر چك درهمان مكانيكه صادر شده است بايد تأديه گردد دارنده چك بايد درظرف پانزده روز از تاريخ صدور وجه آنرا مطالبه كند واگر از يك نقطه به نقطه ديگر ايران صادر شده باشد بايد، در ظرف چهل و پنج روز از تاريخ صدور چك مطالبه شود .

مادهٔ ۲۳۸ ـ اگر دارنده چك در ظرف مواعد مذكور درمادهٔ قبل پرداخت وجه آنرا مطالبه نكند ديگر دعوی او برعليه ظهر نويس مسموع نخواهد بود واگر وجه چك بسببی كه مربوط بمحال عليه است از بين برود دعوی دارندهٔ چك برعليه صادر كننده نيز در محكمه مسموع نخواهد بود .

مادهٔ ۲۳۹ ـ كسی كه وجه چك را دريافت ميكند بايد ظهر آنرا امضاء يامهر نمايد اگر چه چك در وجه حامل باشد .

مادهٔ ۲۴۰ ـ تمام مقررات راجعه بچكهائی كه در ايران صادر شده است در مورد چكهائی كه از خارجه صادر شده وبايد در ايران پرداخته شود نيز رعايت خواهد شد ـ ليكن مهلتی كه در ظرف آن دارنده چك ميتواند وجه چك را مطالبه كند چهار ماه از تاريخ صدور ميباشد .

فصل چهارم

در مرور زمان

مادهٔ ۲۴۱ ـ دعاوی راجعه به برات وفته طلب و چك كه ازطرف تجار يا برای

امور تجارتی صادرشده است پس‌ازانقضاء پنجسال ازتاریخ صدوراعتراضنامه یاآخرین تعقیب قضائی درمحاکم مسموع نخواهد بود مگراینکه درظرف اینمدت رسماً اقرار بدین واقع شده باشد .

مادهٔ الحاقیه

مادهٔ۴۴۲–قانون ۲۹ ثور ۱۲۸۹ راجع به‌قبول ونکول بروات تجارتی و قانون چهارم جوزا۱۲۹۰ راجع باصلاح قانون مذکوراز درجهٔ اعتبارساقط است .

باب ششم

در ورشکستگی

فصل اول

در کلیات

مادهٔ۴۴۳–ورشکستگی تاجر یاشرکت تجارتی‌درنتیجهٔ توقف‌ازتأدیهٔ‌وجوهیکه برعهدهٔ اوست حاصل میشود .

فصل دوم

دراعلان ورشکستگی و اثرات‌آن

مادهٔ۴۴۴–تاجر باید درظرف سه‌روزاز تاریخ وقفه‌ای‌که درتأدیهٔ قروض‌یاسایر تعهدات نقدی‌اوحاصل شده‌است توقف خودرا بدفترمحکمهٔ تجارت محل‌اقامت خودیا بدفترمحکمه‌ای‌که قائم‌مقام محکمهٔ تجارت است اظهارنموده صورت حساب دارائی و کلیهٔ دفاتر تجارتی خودرا بدفتر محکمهٔ مزبوره تسلیم نماید– صورت حساب مذکور که بایدمورخ بوده‌و بامضاء تاجررسیده باشدمتضمن مراتب ذیل‌خواهد بود :

۱–تعداد وتقویم‌کلیهٔ اموال منقول وغیرمنقول تاجر متوقف بطورمشروح .

۲ـصورت کلیهٔ قروض ومطالبات .

۳ـصورت نفع وضرروصورت مخارج شخصی .

درصورت توقف شرکت ضمانتی یامختلط اسامی ومحل اقامت کلیهٔ شرکاء ضامن نیز باید ضمیمه شود .

مادهٔ۴۱۵ـورشکستگی تاجر بحکم محکمهٔ تجارت درموارد ذیل اعلام میشود:

الفـ برحسب اظهارخود تاجر .

ب ـبموجب تقاضای یك یاچند نفر ازطلبکارها .

ج ـ برحسب تقاضای مدعی‌العموم. محکمه بایددرحکم خودتاریخ توقف تاجر رامعین نمایدواگردرحکم معین نشدتاریخ حکم‌تاریخ توقف محسوب است .

مادهٔ۴۱۶ـ حکمی‌که متضمن اعلان ورشکستگی است قـابل اجرای موقت خواهد بود .

مادهٔ۴۱۷ـهمینکه حکم ورشکستگی صادرشد تاجرورشکسته ازتاریخ حکم از مداخله‌کردن درتمام اموال خود حتی آنچه‌که ممکن است در مدت ورشکستگی عاید اوگردد ممنوع است‌ـ ازتاریخ‌حکم مزبورهرکس نسبت بتاجرورشکسته دعوائی ازمنقول یاغیر منقول داشته باشد باید برهیئت تصفیه اقامت یا تعقیب‌کند و همچنین است‌کلیهٔ اقدامات‌اجرائی اعم‌ازاینکه راجع به‌منقول یاغیرمنقول باشدمحکمه میتواند هرموقعی‌که صلاح بداند ورودتاجرورشکسته رابعنوان شخص ثالث دردعوی مطروحه قبول نماید .

مادهٔ۴۱۸ـهمینکه حکم ورشکستگی‌صادرشد قروض مؤجل بارعایت‌تخفیفات مقتضیه نسبت بمدت بقروض حال‌مبدل میشودـ هرگاه تاجرورشکسته فته‌طلبی داده یا براتی صادرکرده‌که قبول نشده یابراتی را قبولی نوشته اشخاصیکه مسئول تأدیهٔ وجه

فته طلب یابرات میباشند باید بارعایت تخفیفات مقتضیه نسبت بمدت وجه آنرا نقداً بپردازند یاتأدیهٔ آنرا درسروعده تأمین نمایند .

مادهٔ ۲۴۹-هرگاه تاجر بعداز توقف معاملات ذیلرا بنماید باطل وبلااثرخواهد بود :

۱-هرصلح محاباتی یاهبهو بطورکلی هر نقل وانتقال بلاعوض اعم‌ازاینکه راجع بمنقول یاغیرمنقول باشد .

۲-تأدیهٔ هرقرض اعم‌ازحال یامؤجل بهروسیله‌که بعمل‌آمده باشد .

۳-هرمعامله‌که مالی ازاموال منقول یاغیر منقول تاجر را مقید نماید و بضرر طلبکاران تمام شود .

مادهٔ ۲۵۰-هرگاه‌در نتیجهٔ‌اقامهٔ‌دعوی‌ازطرف‌هیئت‌تصفیه یاطلبکاری‌براشخاصیکه باتاجرطرف‌معامله‌بوده یاقائم‌مقام‌قانونی‌آنها ثابت‌شودکه تاجرمتوقف قبل‌ازتاریخ‌توقف خودبرای فرارازادای دین‌یابرای‌اضرار بطلبکارها معامله‌نموده‌که‌متضمن ضرری بیش‌از ربع‌قیمت‌حین‌المعامله بوده‌است‌آن‌معامله‌قابل‌فسخ‌است‌مگراینکه‌طرف معامله‌قبل‌ازصدور حکم فسخ تفاوت قیمت را بپردازد ودعوی فسخ درظرف دوسال ازتاریخ وقوع معامله درمحکمه پذیرفته میشود .

مادهٔ ۲۵۱ - هرگاه محکمه بموجب مادهٔ قبل حکم فسخ معامله را صادر نماید محکوم‌علیه باید پس ازقطعی شدن حکم مالی راکه موضوع معامله بوده است عیناً بهیئت تصفیه تسلیم وقیمت حین‌المعاملهٔ‌آن را قبل‌از آنکه دارائی تاجر بغرما تقسیم شود دریافت دارد واگر عین مال مزبور در تصرف اونباشد تفاوت‌قیمت‌راخواهدداد.

مادهٔ ۲۵۲ - اگردرمحکمه ثابت‌شود که‌معامله‌بطورصوری یا مسبوق‌به‌تبانی بوده است‌آن معامله رأساً باطل عین‌ومنافع‌مالی‌که موضوع معامله بوده مستردوطرف معامله اگرطلبکارشود جزو غرما حصه خواهد برد .

فصل سوم
در تعیین عضو ناظر

مادهٔ ۲۵۳ ـ درحکمی کـه بموجب آن ورشکستگی تاجـر اعلام میش
بایدیکی ازقضاة محکمهٔ تجارت بسمت عضو ناظر معین گردد .

مادهٔ ۲۵۴ ـ عضو ناظر مکلف است که نظارت دراداره امورراجعه بورشکست
وسرعت جریان آن بنمایدعضو مزبور باید راپرت تمام منازعاتی‌راکه از ورشکست
تولید میشود وحل آن ازصلاحیت محکمه تجارت میباشد بمحکمهٔ مزبوره بدهد .

مادهٔ ۲۵۵ ـ شکایت ازتصمیمات عضو ناظر فقط درمواردی‌ممکن‌است‌که‌ا
قانون معین‌نموده ـ مرجع شکایت محکمهٔ تجارت است.

مادهٔ ۲۵٦ ـ محکمهٔ تجارت میتواندعضو ناظر راتبدیل‌ودیگری راازاع
خود بجای او بگمارد .

فصل چهارم
در اقدام بمهر وموم وسایر اقدامات اولیه نسبت بورشکسته

مادهٔ ۲۵۷ ـ محکمه بموجب‌حکمی‌که ورشکستگی‌تاجررا اعلان مینما
امر مهروموم را نیز میدهد ـ مهروموم باید فوراً توسط عضو ناظر بعمل آید م
درصورتیکه بعقیدهٔ عضو مزبور برداشتن صورت‌دارائی‌تاجردر یکروز ممکن باشد
این‌صورت‌بایدفوراً شروع به‌برداشتن صورت‌شود .

مادهٔ ۲۵۸ ـ اگرتاجرورشکسته‌بمفادمادهٔ ۲۴۴ عمل‌نکرده‌باشدمحکمه‌میتوا
درحکمی‌که ورشکستگی تاجر را اعلان مینماید قرار توقیف اورا نیز بدهد ـ ا
قرار در مواقعی نیز ممکن است داده شودکه معلوم‌گردد شخص ورشکسته بواس
اقدامات خود ازاداره وتسویه شدن‌عمل ورشکستگی‌میخواهد جلوگیری‌کند .

مادهٔ ۲۵۹ ـ در صورتیکه تاجـر مقروض فرار کرده یـا تمام یـا قسم

ازدارائی خودرا مخفی نموده باشد امین صلح میتواند بر حسب تقاضای یك یا چند نفر ازطلبکاران فوراً اقدام به مهروموم نماید وباید بلافاصله این اقدام خود رابرئیس محکمه اطلاع دهد.

مادهٔ ۲۶۰ ـ انبارها وحجره‌ها وصندوق واسناد ودفاتر ونوشتجات واسباب و اثاثیهٔ تجارتخانه ومنزل تاجر باید مهر و موم شود درصورت ورشکستگی شرکت ضمانتی نه فقط مرکز شرکت بلکه تجارتخانه واموال موجوده در منازل شخصی هر یك از شرکاء ضامن نیز مهروموم میشود ـ مستثنیات دین ازمهروموم معاف‌است.

فصل پنجم
در تعیین وتبدیل اعضاء هیئت تصفیه

مادهٔ ۲۶۱ ـ محکمهٔ تجارت درحکم ورشکستگی یك‌یاچند نفر را بسمت عضویت هیئت تصفیه معین مینماید ـ عضو ناظر فوراًکسانیراکه محتمل است از تاجر ورشکسته طلبکار باشند بتشکیل جلسه دعوت میکندکه موعدآن نباید دیرتراز پانزده روزباشد درآن جلسه ازدعوت شدگان که حاضر شده‌اند نسبت بصورت اسامی‌طلبکارها و هم نسبت بلزوم یاعدم لزوم تعیین اعضاء دیگر برای هیئت تصفیه استشاره نموده اظهارات‌آنهارادرصورت مجلس قید وبمحکمه‌تقدیم میدارد.

محکمه پس از ملاحظهٔ صورت مجلس مذکور وصورت طلبکارهای احتمالی و راپرت عضو ناظر اعضاء جدیدی برای هیئت تصفیه معین میکند یا مأموریت اعضاء سابق‌را تثبیت مینماید تعیین اعضاء هیئت تصفیه‌که بدین‌طریق بعمل‌آمده‌قطعی‌خواهد بود مگر درمورد مادهٔ ۲۶۴ و۲۶۷.

مادهٔ ۲۶۲ ـ اعضاء هیئت‌تصفیه‌را ممکن است از میان طلبکارها معین نمود مشروط براینکه طلبکارهای احتمالی‌باتفاق‌آراء این تعیین را تصویب‌کننددراینصورت

فصل سوم
در تعیین عضو ناظر

مادهٔ ۲۵۳ ـ درحکمی کـه بموجب آن ورشکستگی تاجـر اعلام میشود بایدیکی ازقضاة محکمهٔ تجارت بسمت عضو ناظر معین گردد .

مادهٔ ۲۵۴ ـ عضو ناظر مکلف است که نظارت درادارهٔ امورراجعه بورشکستگی وسرعت جریان آن بنمایدعضو مزبور باید راپرت تمام منازعاتی‌راکه از ورشکستگی تولید میشود وحل آن ازصلاحیت محکمه تجارت میباشد بمحکمهٔ مزبوره بدهد .

مادهٔ ۲۵۵ ـ شکایت از تصمیمات عضو ناظر فقط درمواردی‌ممکن‌است که‌این قانون معین‌نموده ـ مرجع شکایت محکمهٔ تجارت است.

مادهٔ ۲۵۶ ـ محکمهٔ تجارت میتواندعضو ناظر راتبدیل‌ودیگری راازاعضاء خود بجای او بگمارد .

فصل چهارم
در اقدام بمهر وموم وسایر اقدامات اولیه نسبت بورشکسته

مادهٔ ۲۵۷ ـ محکمه بموجب‌حکمی که ورشکستگی‌تاجررا اعلان مینماید امر مهروموم را نیز میدهد ـ مهروموم باید فوراً توسط عضو ناظر بعمل آید مگر درصورتیکه بعقیدهٔ عضو مزبور برداشتن صورت‌دارائی‌تاجردر یکروز ممکن باشد در این‌صورت بایدفوراً شروع به‌برداشتن صورت‌شود .

مادهٔ ۲۵۸ ـ اگر تاجرورشکسته بمفادمادهٔ ۲۴۴ عمل نکرده باشدمحکمه‌میتواند درحکمی که ورشکستگی تاجر را اعلان مینماید قرار توقیف اورا نیز بدهد ـ این قرار در مواقعی نیز ممکن است داده شودکه معلوم‌گردد شخص ورشکسته بواسطهٔ اقدامات خود ازاداره وتسویه شدن‌عمل ورشکستگی‌میخواهد جلوگیری کند .

مادهٔ ۲۵۹ ـ در صورتیکه تاجـر مقروض فرار کرده یـا تمام یـا قسمتی

ازدارائی خودرا مخفی نموده باشد امین صلح میتواند بر حسب تقاضای یك یا چند نفر ازطلبکاران فوراً اقدام به مهروموم نماید و باید بلافاصله این‌اقدام خود رابرئیس محکمه اطلاع دهد .

مادهٔ ۲۶۰ ـ انبارها وحجره‌ها وصندوق واسناد ودفاتر ونوشتجات واسباب و اثاثیهٔ تجارتخانه ومنزل تاجر باید مهر و موم شود درصورت ورشکستگی شرکت ضمانتی نه فقط مرکز شرکت بلکه تجارتخانه واموال موجوده در منازل شخصی هر یك از شرکاء ضامن نیز مهروموم میشود ـ مستثنیات دین ازمهروموم معاف‌است .

فصل پنجم
در تعیین وتبدیل اعضاء هیئت تصفیه

مادهٔ ۲۶۱ ـ محکمهٔ تجارت درحکم ورشکستگی یك‌یاچند نفر را بسمت عضویت هیئت تصفیه معین مینماید ـ عضو ناظر فوراًکسانیراکه محتمل است از تاجر ورشکسته طلبکار باشند بتشکیل جلسه دعوت میکندکه موعدآن نباید دیرترازپانزده روز باشد درآن جلسه ازدعوت شدگان‌که حاضر شده‌اند نسبت بصورت اسامی‌طلبکارها و هم نسبت بلزوم یاعدم لزوم تعیین اعضاء دیگر برای هیئت تصفیه استشاره نموده اظهارات‌آنهارادرصورت مجلس قید وبمحکمه‌تقدیم میدارد .

محکمه پس از ملاحظهٔ صورت مجلس مذکور وصورت طلبکارهای احتمالی و راپرت عضو ناظر اعضاء جدیدی برای هیئت تصفیه معین میکند یا مأموریت اعضاء سابق‌را تثبیت مینماید تعیین اعضاء هیئت تصفیه‌که بدین‌طریق بعمل‌آمده‌قطعی‌خواهد بود مگر درمورد مادهٔ ۲۶۴ و۲۶۷ .

مادهٔ ۲۶۲ ـ اعضاء هیئت‌تصفیه‌را ممکن است از میان طلبکارها معین نمود مشروط براینکه طلبکارهای احتمالی‌باتفاق‌آراء این تعیین را تصویب‌کنندد‌راینصورت

محکمه مکلف است که موافق رأی آنها عمل کند ـ اگر اتفاق آراء حاصل نشود محکمه یك یاچند نفر را بعضویت هیئت تصفیه معین مینماید درصورتیکه طلبکارها بسمت عضویت هیئت تصفیه معین شوند حق گرفتن حق الزحمه نخواهند داشت .

مادهٔ ۲٦۳ ـ اشخاصیکه با تاجر ورشکسته قرابت نسبی یا سببی تا درجهٔ چهارم دارند نباید عضو هیئت تصفیه معین گردند . توضیح آنکه درجهٔ چهارم جزو محرومین است .

مادهٔ ۲٦۴ ـ درصورتیکه تبدیل یااضافه نمودن یك یا چند عضو هیئت تصفیه لازم گردد عضو ناظر باید بمحکمهٔ تجارت مراجعه نماید .

مادهٔ ۲٦۵ ـ درصورتیکه اعضاء هیئت تصفیه متعدد باشند اقدامات آنها باید متفقاً بعمل آید لیکن عضو ناظر میتواند بیك یاچند نفر ازآنها اجازه های مخصوصی بدهد که بعضی ازامور اداری رامنفرداً عهده‌دار شوند .

مادهٔ ۲٦٦ ـ اگر نسبت بعملیات هیئت تصفیه شکایتی بشود عضو ناظر در ظرف سه‌روز رسیدگی کرده قرار لازم‌را میدهد واز اینقرار بمحکمهٔ تجارت میتوان شکایت نمود تصمیمات عضو ناظر قابل اجرای موقت میباشد .

مادهٔ ۲٦۷ ـ عضو ناظر میتواند برحسب شکایت موجه تاجر ورشکسته یا طلبکار های او یا بنظر خود تبدیل یك یا چند نفر ازاعضاء هیئت تصفیه را بمحکمه پیشنهاد کند ـ اگر درظرف هشت روز عضو ناظر بشکایت واصله رسیدگی نکند شکایت مزبوره راممکن است بمحکمه برد ـ محکمه درجلسهٔ اداری راپورت عضو ناظر و توضیحات اعضاء هیئت تصفیه‌را استماع ودر موضوع تبدیل در جلسهٔ علنی رأی خود را میدهد .

فصل ششم

دروظایف هیئت تصفیه

مبحث اول

در کلیات

مادهٔ۲۶۸ ـ اگر مهروموم قبل ازتعیین هیئت تصفیه بعمل نیامده باشد هیئت مزبوره تقاضای انجام آنرا خواهد نمود .

مادهٔ۲۶۹ ـ عضو ناظر بتقاضای هیئت تصفیه هیئت مزبوره‌را اجازه میدهدکه اشیاء ذیل‌راازمهر وموم مستثنی کند واگر مهر وموم شده‌است ازتوقیف‌خارج نماید :

۱ ـ البسه واثاثیه واسبابی‌که برای خود تاجر ورشکسته وبرای خانوادهٔ او لازم است .

۲ ـ اشیائی‌که ممکن است قریباً ضایع یاکسر قیمت حاصل نماید .

۳ ـ اشیائیکه برای بکار انداختن سرمایهٔ تاجر ورشکسته واستفادهٔ ازآن لازم است درصورتیکه توقیف آنها موجب خسارت ارباب طلب باشد .

اشیاء مذکور درفقرهٔ ثانیه وثالثه باید فوراً توسط هیئت تصفیه تقویم وصورت آن برداشته شود .

مادهٔ۲۷۰ ـ فروش اشیائیکه ممکن است قریباً ضایع یاکسر قیمت حاصل‌کند واشیائیکه نگاهداشتن آنهامفید نیست وهمچنین بکارانداختن سرمایهٔ تاجر ورشکسته بااجازهٔ عضو ناظر بتوسط هیئت تصفیه بعمل میآید .

مادهٔ۲۷۱ ـ دفتردار محکمه دفاتر تاجر ورشکسته رابااتفاق عضو ناظر یاامین صلحی‌که آنهارا مهر وموم نموده است از توقیف خارج کرده‌پس‌ازآنکه ذیل دفاتررا بست آنهارا بهیئت تصفیه تسلیم مینماید .

دفتر دار باید درصورت مجلس کیفیت دفـاتر را بطور خلاصه قیدکند ـ اوراق تجارتی هم که وعدهٔ آنها نزدیك است یا باید قبولی آنها نوشته شود ویا نسبت بآنها باید بعضی اقدامات تأمینیه بعمل آید از توقیف خارج شده درصورت مجلس ذکر و بهیئت تصفیه تحویل میشود تاوجه آنرا وصول نماید وفهرستی که ازهیئت تصفیه گرفته میشود بعضو ناظر تسلیم میگردد سایر مطالباترا هیئت تصفیه درمقابل قبضی که میدهد وصول مینماید مراسلاتیکه باسم تاجر ورشکسته میرسد بهیئت تصفیه تسلیم وبتوسط آنها باز میشود واگر خود ورشکسته حاضر باشد در بازکردن مراسلات می تواند شرکت کند .

مادهٔ۲۷۲ ـ تاجر ورشکسته در صورتیکه وسیلهٔ دیگری برای اعاشه نداشته باشد میتواند نفقهٔ خود وخانوادهاش‌را از دارائی خود درخواست کند دراین صورت عضو ناظر نفقه ومقدار آنرا بتصویب هیئت تصفیه‌معین مینماید درصورت حدوث اختلاف محکمهٔ تجارت مرجع شکایت خواهد بود .

مادهٔ۲۷۳ ـ هیئت‌تصفیه تاجر ورشکسته رابرای بستن دفاتر احضار مینماید و بیشترین مدتیکه برای حضور اومهلت داده میشود چهل و هشت ساعت است ـ تـاجر ورشکسته میتواند درموقع کلیهٔ عملیات تأمینیه حاضر باشد .

مادهٔ۲۷۴ ـ درصورتیکه تاجر ورشکسته صورت دارائی خودرا تسلیم ننموده باشد هیئت تصفیه آنرا فوراً بوسیلهٔ دفاتر واسناد مشارالیه و سایر اطلاعاتی‌که تحصیل مینماید تنظیم میکند .

مادهٔ۲۷۵ ـ عضو ناظر مجاز است که راجع به تنظیم صورت دارائی ونسبت باوضاع واحوال ورشکستگی ازتاجر ورشکسته وشاگردها ومستخدمین اووهمچنین‌از اشخاص دیگر توضیحات بخواهد وباید ازتحقیقات مذکوره‌صورت‌مجلس ترتیب دهد.

مبحث دوم
دررفع توقیف وترتیب صورت دارائی

مادهٔ۲۷۶ ـ هیئت تصفیه‌پس ازتقاضای رفع توقیف شروع به‌تنظیم صورت‌دارائی

نموده و تاجر ورشکسته را هم در این موقع احضار میکنـد ولی عدم حضور او مانـع از عمل نیست .

مادهٔ ۲۷۷- هیئت تصفیه باندازه‌ای که رفع توقیف میشود صـورت دارائی را متدرجاً دردو نسخه تهیه مینماید یکی از نسختین را بدفتر محکمه تجارت تسلیم نموده دیگری در نزد هیئت تصفیه میماند هیئت تصفیه میتواند برای تهیهٔ صورت دارائی و تقویم اموال از اشخاصیکه لازم بداند استمداد کنند صورت اشیائیکه موافق مادهٔ ۲۶۹ در تحت توقیف نیامده ولی قبلا تقویم شده است ضمیمهٔ صورت دارائی خواهد شد .

مادهٔ ۲۷۸- هیئت تصفیه باید درظرف پانزده روز از تاریخ مأموریت خود صورت خلاصه‌ای ازوضعیت ورشکستگی وهمچنین ازعلل و اوضاعیکه موجب آن شده و نوع ورشکستگی که ظاهراً بنظر میآید ترتیب داده بعضو ناظر بدهد ـ عضو ناظر صـورت مزبور را فوراً بمدعی العموم ابتدائی حوزهٔ قضائی تسلیم مینماید .

مادهٔ ۲۷۹- صاحبمنصبان پارکه میتوانند فقط بعنوان نظارت بمنزل تاجر ورشکسته رفته ودرحین برداشتن صورت دارائی حضور بهم رسانند ـ درهر موقع آنها حق دارند که بدفاتر واسناد و نوشتجات مربوطه بورشکستگی مراجعه کنند ولیکن این مراجعه نباید باعث تعطیل جریان امر باشد .

مبحث سوم
درفروش اموال ووصول مطالبات

مادهٔ ۲۸۰ ـ پس از تهیه شدن صورت دارائی تمام مال التجاره ووجه نقد واسناد طلب ودفاتر و نوشتجات واثاثیه (بغیر ازمستثنیات دین) واشیاء تاجـر ورشکسته بهیئت تصفیه تسلیم میشود .

مادهٔ ۲۸۱- هیئت تصفیه در تحت نظارت عضو ناظر بوصول مطالبات مداومـت مینماید وهمچنین میتواند باجازه مدعی العموم و نظارت عضو نـاظر بفروش اثاث البیت

و مال‌التجارهٔ تاجر مباشرت نماید لیکن قبلا باید اظهارات تاجر ورشکسته‌را استماع یالااقل مشارالیه را برای دادن توضیحات احضار کند .

مادهٔ ۲۸۲ ـ نسبت بتمام دعاوی که هیئت طلبکارها در آن ذی‌نفع میباشد هیئت تصفیه با اجازه عضو ناظر میتواند دعوی را بصلح خاتمه دهد اگرچه دعاوی مزبوره راجع باموال غیرمنقول باشد و در اینمورد تاجر ورشکسته باید احضارشده باشد ـ اگر موضوع صلح قابل تقویم نبوده یا بیش‌از یکصدتومان باشد صلح‌لازم‌الاجرا نخواهد بود مگر اینکه محکمه‌آن‌صلح را تصدیق نماید ـ در موقع تصدیق صلح‌نامه تاجر ورشکسته احضار میشود و درهرصورت مشارالیه حق داردکه بصلح اعتراض کند و اعتراض او درصورتیکه صلح راجع باموال‌غیرمنقول‌باشد برای‌جلوگیری‌از صلح‌کافی خواهدبود .

مادهٔ ۲۸۳ ـ وجوهی‌که بتوسط هیئت‌تصفیه دریافت میشود بایدفوراً بصندوق عدلیه محل تسلیم‌گردد . صندوق مزبور حساب مخصوصی برای عمل‌ورشکسته اعم‌از عایدات ومخارج بازمیکند وجوه مزبور ازصندوق مسترد نمیگردد مگربحواله عضو ناظر وتصدیق هیئت تصفیه .

مبحث‌چهارم
دراقدامات تأمینیه

مادهٔ ۲۸۴ ـ هیئت‌تصفیه مکلف است‌ازروز شروع بمأموریت‌اقدامات‌تأمینیه برای حفظ‌حقوق تاجر ورشکسته نسبت‌بمدیونین او بعمل‌آورد .

مبحث‌پنجم
در تشخیص‌مطالبات‌طلبکارها

مادهٔ ۲۸۵ ـ از تاریخ صدور حکم‌ورشکستگی طلبکارهامی‌توانند اسنادطلب

خود یاسواد مصدق آنرا با نضمام فهرستی که کلیهٔ مطالبات آنهارامعین مینماید بدفتردار محکمه تسلیم کرده قبض دریافت دارند .

مادهٔ ۲۸۶- بطلبکارهائیکه درموقع ثبت یا تبدیل اعضاء هیئت تصفیه اسناد خود یاسواد مصدق آنرا تسلیم ننموده اند بایدفوراً بوسیلهٔ اعلان درروزنامه ومراسله ازطرف هیئت تصفیه اطلاع داد که درظرف یکماه ازتاریخ اعلان شخصاً یا بتوسط وکیل اسناد خود یاسوادمصدق آنرا با نضمام فهرستی که کلیهٔ مطالبات آنهارامعین مینماید تسلیم نموده قبض رسیددریافت دارد . نسبت بطلبکارهائی که درایران ولی درخارج مقرمحکمه که بعمل ورشکستگی رسیدگی میکند اقامت دارند بمدت مزبور ازقرارهرچهار فرسخ مسافت بین محل اقامت آنهاومقرمحکمه یکروزاضافه میشود نسبت بطلبکارهائی که درخارج ایران اقامت دارند مفادمادهٔ ۲۱۷ اصول محاکمات حقوقی رعایت خواهدشد .

مادهٔ ۲۸۷- تشخیص مطالبات طلبکارها درظرف سه روز ازتاریخ انقضای مهلت مذکور درمادهٔ قبل شروع شده و بدون وقفه درمحل وروز وساعاتیکه ازطرف عضو ناظر معین میگردد تعقیب میشود .

این نکته باید دراعلانیکه بموجب مادهٔ قبل بطلبکارها میشود قیدگرددمعذلك طلبکارها بایدبوسیله اعلان درروزنامه ومراسله ازطرف هیئت تصفیه مجدداً دعوت شوند مطالبات هیئت تصفیه راعضو ناظر تشخیص مینماید وتشخیص مطالبات سایرین باحضور طلبکارها یاوکیل آنها بتوسط هیئت تصفیه واقع میشوددراینموقع باید عضو ناظر هم حضور داشته وصورت مجلس ترتیب دهد .

مادهٔ ۲۸۸ ـ هرطلبکاری که طلب اوتشخیص یاجزء صورت دارائی منظور شده میتواند درحین تشخیص مطالبات سایر طلبکارها حضور بهمرسانیده ونسبت بطلب هائی که سابقاً تشخیص شده یافعلا درتحت رسیدگی است اعتراض نماید ـ همین حق راخود تاجر ورشکسته هم خواهد داشت .

مادهٔ ۲۸۹ ـ محل اقامت طلبکارها و وکلای آنها در صورت مجلس تشخیص مطالبات معین و بعلاوه توصیف مختصری از سند داده میشود و تعیین قلم خوردگی یا تراشیدگی یا الحاقات بین السطور نیز باید درصورت مجلس قید و این نکته مسلم شود که طلب مسلم یا متنازع فیه است.

مادهٔ ۲۹۰ ـ عضو ناظر میتواند بنظر خود امر با براز دفاتر طلبکارها دهد یا ازمحکمه محل تقاضا نماید صورتی از دفاتر طلبکارها استخراج کرده و نزداو بفرستد.

مادهٔ ۲۹۱ ـ اگر طلب مسلم وقبول شد هیئت تصفیه باید در روی سند عبارت ذیل را نوشته امضاء نماید وعضو ناظر نیز آن را تصدیق کند: «جزوقروض ۰۰۰ مبلغ ۰۰۰ قبول شد بتاریخ ۰۰۰» ـ هرطلبکار باید درظرف هشت روز ازتاریخ تشخیص طلبش در حضورعضو ناظرحاضر شده صحت آن طلب را تصدیق کند.

مادهٔ ۲۹۲ ـ اگر طلب متنازع فیه واقع شد عضو ناظر می‌تواند حل قضیه را بمحکمه رجوع کند ومحکمه باید فوراً از روی راپرت عضو ناظر رسیدگی نماید محکمه می‌تواند امر دهد که با حضور عضو ناظر تحقیق در امر بعمل آید و اشخاصی را که می‌توانند راجع به این طلب اطلاعاتی دهند احضار یا از آن‌ها کسب اطلاع کنند.

مادهٔ ۲۹۳ ـ در موقعیکه اختلاف راجع بتشخیص طلبی بمحکمه رجوع شد وقضیه طوری باشد که محکمه نتواند در ظرف پانزده روز حکم صادر کند باید برحسب اوضاع امر دهدکه انعقاد مجلس هیئت طلبکارها برای ترتیب قرارداد ارفاقی بتأخیر افتد ویا اینکه منتظر نتیجه رسیدگی نشده ومجلس مزبور منعقد شود محکمه میتواند درصورت تصمیم بانعقادمجلس قراردهدکه صاحب طلب متنازع فیه معادل مبلغی که محکمه در قرارمزبور معین میکند موقتاً طلبکار شناخته شده درمذاکرات هیئت طلبکارها برای مبلغ مذکور شرکت نماید.

مادهٔ ۲۹۴ ـ درصورتیکه طلبی مورد تحقیقات جزائی واقع شده باشد محکمهٔ تجارت میتواند قرار تأخیر مجلس را بدهد ولی اگر تصمیم بعدم تأخیر مجلس نمود نمی‌تواند صاحب آن طلب را موقتاً جزو طلبکاران قبول نماید و مـادام که محاکم صالحه حکم خودرا نداده‌اند طلب‌کار مزبور نمی‌تواند بهیچوجه در عملیات راجعه بورشکستگی شرکت کند .

مادهٔ ۲۹۵ -- پس ازانقضای مهلتهای معین‌درمواد ۲۸۶ و ۲۹۱ بترتیب قرارداد ارفاقی وبسایر عملیات راجعه بورشکستگی مداومت میشود .

مادهٔ ۲۹۶ ـ طلب‌کارهائی‌که درمواعد معینه حاضر نشده وتصدیق بصحت طلب خود نکرده‌اند درجزو غرما حساب نمیشوند لیکن تـا آخرین موقعیکه‌وجوه تقسیم میشود حق اعتراض خواهند داشت ـ اعتراض آنهـا اجرای تقسیماتی راکه بتصویب عضو ناظر شده‌است بتأخیر نمی‌اندازد ولی اگرقبل ازصدور حکم درموضوع اعتراض مجدداً وجهی بین طلب‌کارها تقسیم شود مدعی به‌معترضین بمیزان مبلغی‌که موقتاًاز طرف محکمه معین میشود جزو تقسیم منظور وحصهٔ آنها تا موقع صدور حکم نهائی راجع باعتراض درتوقیف میماند ـ اگر معترضین طلب خودرا بعدها بتصدیق برسانند نسبت بتقسیماتی‌که سابقاً بتصویب عضو ناظر شده است نمیتوانندادعـائی نمایند ولی حق دارند حصه‌ای راکه نسبت بطلب آنها درتقسیمات سابق تعلق میگرفت ازاموالی که هنوز تقسیم نشده مطالبه نمایند .

مادهٔ ۲۹۷ ـ اگر اشخاصی نسبت باموال متصرفی‌تاجرورشکسته‌دعوی‌خساراتی دارند وصرف نظر ازآن نمیکنند بـاید آنرا درحین تصفیهٔ عمل ورشکستگی ثابت نموده وبموقع اجراگذارند .

همین حکم دربارهٔ دعوی خیاراتی نیز مجری خواهد بودکه تـاجر ورشکسته نسبت باموال متصرفی خودیا دیگران دارد مشروط براینکه برضرر طلبکارها نباشد .

فصل هفتم
درقرارداد ارفاقی وتصفیهٔ حساب تاجر ورشکسته
مبحث اول
در دعوت طلبکارها ومجمع عمومی آنها

مادهٔ ۲۹۸ ـ عضو ناظر درظرف هشت روز ازتاریخ موعدیکه در مـادهٔ ۲۹۱ برای تصدیق صحت مطالبات معین شده بتوسط دفتردار محکمه کلیهٔ طلبکارهائی راکه طلب آنها تشخیص وتصدیق یاموقتاً قبول شده است برای مشاوره درانعقاد قرارداد ارفاقی دعوت مینماید ـ موضوع دعوت مجمع عمومی طلبکارها دررقعه‌های دعوت واعلانات مندرجه درجراید باید تصریح شود .

مادهٔ ۲۹۹ ـ مجمع عمومی مزبور درمحل وروز وساعتی‌که ازطرف عضو ناظر معین شده است درتحت ریاست مشارالیه منعقد میشود طلبکار هائی‌که‌طلب آنها تشخیص وتصدیق شده است وهمچنین طلبکارهائی‌که طلب آنهاموقتاً قبول‌گردیده یاوکیل‌ثابت الوکالهٔ آنها حاضر میشوند تـاجر ورشکسته نیز باین مجمع احضار میشود مشارالیه باید شخصاً حاضر گردد وفقط وقتی میتواند اعزام وکیل نماید که عذر موجه داشته و صحت آن بتصدیق عضو ناظر رسیده باشد .

مادهٔ ۳۰۰ ـ هیئت تصفیه بجمع طلبکار هـا راپورتی از وضعیت ورشکستگی واقداماتی‌که بعمل آمده وعملیاتی‌که باستحضار تاجر ورشکسته شده است میدهد ـ راپورت مزبور بامضاء اعضاء هیئت تصفیه رسیده بعضو ناظر تقدیم میشود وعضو ناظر باید ازکلیهٔ مذاکرات وتصمیمات مجمع طلبکارها صورت مجلس ترتیب دهد .

مبحث دوم
درقرارداد ارفاقی
فقرهٔ اول
درترتیب قرارداد ارفاقی

مادهٔ ۳۰۱ ـ قرارداد ارفاقی بین تاجرورشکسته وطلبکارهای او منعقد نمیشود

مگر پس از اجرای مراسمی که درفوق مقرر شده‌است ـ این قرارداد فقط وقتی منعقد میشود که لااقل نصف بعلاوهٔ یکنفر ازطلبکارها با داشتن لااقل سه‌ربع ازکلیهٔ‌مطالباتی که مطابق مبحث پنجم از فصل ششم تشخیص وتصدیق شده یا موقتاً قبول گشته‌است در آن قرار داد شرکت نموده باشند والا بلااثر خواهد بود .

مادهٔ ۳۰۲ ـ هرگاه در مجلس قرارداد ارفاقی اکثریت طلبکارها عدداً حاضر شوند ولی ازحیث مبلغ دارای سه ربع از مطالبات نباشند یا آنکه دارای سه‌ربع از مطالبات باشند ولی‌اکثریت عددی را حائز نباشند نتیجهٔ حاصله ازآن مجلس معلق و قرار انعقاد مجلس ثانی برای یکهفته بعد داده میشود ـ طلبکارهائی که درمجلس اول خود یا وکیل ثابت‌الوکاله‌آنها بوده وصورت مجلس‌را امضاء نموده‌اند مجبور نیستند که در مجلس ثانی حاضر شوند مگر آنکه بخواهند در تصمیم خود تغییری بدهند ولی اگر حاضر نشدند تصمیماتی که سابقاً نموده‌اند باعتبار خود باقی است واگر درجلسه ثانی اکثریت عددی و مبلغی مطابـق مادهٔ ۳۰۱ تکمیل شود قرارداد ارفاقی قطعی خواهد بود .

مادهٔ ۳۰۳ ـ اگر تاجر بعنوان ورشکستگی بتقلب محکوم شده باشد قرارداد ارفاقی منعقد نمیشود ـ درموقعی‌که تاجر بعنوان تقلب‌تعقیب میشود لازم است‌طلبکارها دعوت شوند ومعلوم‌کنندکه آیا بااحتمال حصول برائت تاجر و انعقاد قرارداد ارفاقی تصمیم را در امر مشارالیه بزمان حصول نتیجه رسیدگی بتقلب‌موکول خواهندکرد یا تصمیم فوری خواهند گرفت اگر بخواهند تصمیم را موکول بزمان بعد نمایند بـاید طلبکارهای حاضر ازحیث مبلغ اکثریت معین در مادهٔ ۳۰۱ را حائز باشند چنانچه در انقضای مدت وحصول نتیجه رسیدگی بتقلب بنای انعقاد قرارداد ارفاقی شود قواعدی که بموجب مادهٔ قبل مقرراست دراین موقع نیز باید معمول‌گردد .

مادهٔ ۳۰۴ ـ اگرتاجر بعنوان ورشکستگی بتقصیر محکوم شود انعقاد قرارداد

ارفاقی ممکن است لیکن درصورتیکه تعقیب تاجر شروع شده باشد طلبکارهامیتوانند تـا حصول نتیجهٔ تعقیب و با رعـایت مقررات ماده قبل تصمیم در قرارداد را تأخیر بیاندازند .

مادهٔ۳۰۵ ـ کلیه طلبکارهاکه حق شرکت درانعقاد قرارداد ارفاقی داشته‌اند یا این حق را پس از انعقاد تحصیل نموده‌اند میتوانند راجع بقرار داد اعتراض کنند ـ اعتراض باید موجه بوده و درظرف یکهفته از تاریخ قرارداد بهیئت تصفیه وخودتاجر ورشکسته ابلاغ شود والا از درجه اعتبار ساقط خواهد بود بموجب این اعتراض باید اعضاء هیئت تصفیه و تـاجر ورشکسته باولین جلسه محکمه کـه بعمل‌ورشکستگی رسیدگی میکند احضارشوند اگر برای تصفیه فقط یك عضو معین‌شده وخود اومعترض باشد باید تعیین عضو دیگری را تقاضا نموده در مقابل او مقررات این ماده رابموقع اجرا گذارد .

مادهٔ۳۰٦ ـ قرارداد ارفاقی باید بتصدیق محکمه برسد و هر یك از طرفین قرارداد میتواند تصدیق آنرا ازمحکمه تقاضانماید ولی محکمه نمیتواند قبل‌ازانقضاء مدت یکهفته (رجوع بمادهٔ قبل) تصمیمی راجع بتصدیق اتخاذ نماید ولی‌اگر درظرف این مدت اعتراضاتی بعمل آمده باشد محکمه باید در موضوع اعتراضـات و تصدیق قرار داد حکم واحد صادرکند واگراعتراضات تصدیق‌شود قرارداد نسبت بتمام‌اشخاص ذی‌نفع بلااثرمیشود .

مادهٔ۳۰۷ ـ قبل‌از آنکه محکمه درباب تصدیق قرارداد رأی دهد عضو ناظر باید راپرتی‌که متضمن‌کیفیت ورشکستگی وامکان قبول‌قرارداد باشد بهمحکمه‌بدهد.

مادهٔ۳۰۸ ـ در صورت عدم رعایت قـواعد مقرره محکمه از تصدیق قرارداد ارفاقی امتناع خواهد نمود.

فقرهٔ دوم
در اثرات قرارداد ارفاقی

مادهٔ ۳۰۹ ـ همینکه قرارداد ارفاقی تصدیق شد نسبت بطلبکارهائی که دراکثریت بوده‌اند یا درظرف ده روز از تاریخ تصدیق قراردادآن‌را امضاء نموده‌اند قطعی خواهد بود ولی طلبکارهائی که جزو اکثریت نبوده وقرار داد را هم امضاء نکرده‌اند میتوانند سهم خود را موافق آنچه از دارائی تاجر بطلبکارها میرسد دریافت نمایند لیکن در آتیه نمیتوانند از دارائی تاجر ورشکسته بقیه طلب خود را مطالبه کنند مگر پس‌از تأدیه تمام طلب کسانیکه درقرارداد ارفاقی شرکت داشته یاآن را در ظرف ده روز مزبور امضاء نموده‌اند .

مادهٔ ۳۱۰ ـ پس‌از تصدیق شدن قرارداد ارفاقی دعوی بطلان نسبت بآن قبول نمیشود مگراینکه پس‌از تصدیق مکشوف شود که در میزان دارائی یا مقدار قروض حیله بکار رفته وقدر حقیقی قلمداد نشده‌است .

مادهٔ ۳۱۱ ـ همینکه‌حکم محکمه راجع بتصدیق‌قرارداد قطعی‌شد هیئت‌تصفیه صورت‌حساب‌کاملی‌باحضور عضو ناظر بتاجرورشکسته میدهدکه درصورت عدم اختلاف بسته میشود ـ هیئت تصفیه‌کلیه دفاترواسناد ونوشتجات وهمچنین‌دارائی تاجرورشکسته رابه‌استثنای‌آنچه‌که باید بطلبکارانی که‌قراردادارفاقی‌راامضاءنکرده‌اندداده‌شودبمشارالیه ردکرده‌رسیدمیگیردوپس‌ازآنکه‌قرار تأدیهٔ سهم‌طلبکاران مذکوررا دادمأموریت هیئت تصفیه‌ختم می‌شود . ازتمام این‌مراتب عضو ناظرصورت مجلس تهیه مینمایدومأموریتش خاتمه میبابد . درصورت تولیداختلاف محکمه‌رسیدگی‌کرده حکم‌مقتضی میدهد .

فقرهٔ سوم
درابطال یا فسخ قرارداد ارفاقی

مادهٔ ۳۱۲ ـ در موارد ذیل قرارداد ارفاقی باطل‌است :

۱ ـ درمورد محکومیت تاجر بورشکستگی بتقلب .

۲ ـ درمورد مادهٔ ۳۱۰ .

مادهٔ ۳۱۳ ـ اگر محکمه حکم بطلان قرارداد ارفاقیرا بدهد ضمانت ضامن یا ضامن‌ها (درصورتیکه باشد) رأساً ملغی است .

مادهٔ ۳۱۴ ـ اگر تاجر ورشکسته شرایط قرارداد ارفاقی رااجرا نکرد ممکن است برای فسخ قرارداد مزبور برمشارالیه اقامهٔ دعوی نمود ـ درصورتیکه اجرای تمام یا قسمتی ازقرارداد را یك یك چندنفر ضمانت کرده باشند طلبکارها میتوانند اجـرای تمام یا قسمتی ازقرارداد راکه ضامن دارد ازاو بخواهند ودر مورد اخیرآن قسمت از قراردادکه ضامن نداشته فسخ میشود .

مادهٔ ۳۱۵ ـ اگر تاجرورشکسته پس از تصدیق قرارداد بعنوان ورشکستگی بتقلب تعقیب شده درتحت توقیف یا حبس درآید محکمه میتواند هرقسم وسائل تأمینیه راکه مقتضی بداند اتخاذکند ولی بمحض صدورقرار منع تعقیب یا حکم تبرئه وسائل مزبوره مرتفع میشود .

مادهٔ ۳۱٦ ـ پس ازصدور حکم ورشکستگی بتقلب یا حکم ابطال یا فسخ قرارداد محکمه یك عضو ناظرویك یا چند عضو برای هیئت تصفیه معین میکند ـ هیئت تصفیه میتواند دارائی تاجر را توقیف ومهر وموم نماید وفوراً از روی صورت دارائی سابق اقدام برسیدگی باسناد ونوشتجات مینماید واگر لازم باشد متممی برای صورت دارائی ترتیب میدهد ـ هیئت تصفیه باید فوراً بوسیلهٔ اعلان درروزنامه طلبکارهای جدید را اگرباشند دعوت نماید که درظرف یکماه اسناد مطالبات خود را برای رسیدگی ابرازکنند دراعلان مزبور مفاد قرار محکمه که بموجب آن هیئت تصفیه معین شده است باید درج شود ـ این دعوت نسبت به طلبکارهائی که اعضاء هیئت تصفیه آنها را میشناسند بوسیلهٔ مراسله نیز بعمل میآید .

مادهٔ ۳۱۷ - بدون فوت وقت باسنادیکه مطابق مادهٔ قبل ابراز شده رسیدگی میشود نسبت بمطالباتیکه سابقاً تشخیص یا تصدیق شده است رسیدگی جدید بعمل نمیآید ومطالباتیکه تمام یا یک قسمتی ازآنها بعدازتصدیق پرداخته شده استموضوع میشود .

مادهٔ ۳۱۸ - پس از اجرای عملیات فوق درصورتیکه قرارداد ارفاقی جدیدی منعقد نشود طلبکارها دعوت میشوند تا درابقاء یا تبدیل اعضاء هیئت تصفیه رأی خود رااظهارکنند تقسیم بغرما شروع نمیشود مگر پس ازآنکه مدتهای مقرر درمادهٔ ۲۸۶ و۲۹۱ نسبت بطلبکارهای جدید منقضی شده باشد .

مادهٔ ۳۱۹ - معاملاتی که تاجر ورشکسته پس از صدورحکم راجع بتصدیق قرارداد ارفاقی تاصدورحکم بطلان یا فسخ قرارداد مزبور نموده باطل نمیشود مگر درصورتیکه معلوم شود بقصد اضرار بوده وبضرر طلبکاران هم باشد .

مادهٔ ۳۲۰ - درصورت فسخ یا ابطال قرارداد ارفاقی دارائی تاجر بین طلبکاران ارفاقی واشخاصی که بعدازقراردادارفاقی طلبکار شده اند بغرما تقسیم میشودواگرطلبکاران ارفاقی بعدازتوقف تاجر تازمان فسخ یاابطال چیزی گرفته اند مأخوذی آنها ازوجهی که بترتیب غرما بآنها میرسدکسر خواهدشد .

مادهٔ ۳۲۱ - هرگاه تاجری ورشکسته شد و امرش منتهی بقرارداد ارفاقی گردید وثانیاً بدون اینکه قرارداد مزبور ابطال یا فسخ شود ورشکست شد مقررات مادهٔ قبل در ورشکستگی ثانوی لازم الاجرا است .

مبحث سوم

در تفریغ حساب وختم عمل ورشکستگی

مادهٔ ۳۲۲ - اگر قرارداد ارفاقی منعقد نشد عضو ناظر بایدفوراً تمام طلبکارها را دعوت نموده در باب اداره کردن امر ورشکستگی وهمچنین در باب ابقاء یا تبدیل

اعضاء هیئت تصفیه با آنها مشورت نماید اظهارات طلبکارها درصورت‌مجلس نوشته میشود ومحکمه پس‌ازملاحظهٔ صورت مجلس بطوریکه درمادهٔ ۲۶۱ مقرر است رأی میدهد اعضاء هیئت تصفیه‌که ابقاءنشده‌اند باید حساب‌خودرا باحضور عضو ناظر باعضاء جدید بدهند وتاجر ورشکسته‌هم بایددراین‌موقع احضارشده باشد .

ماد ۳۲۳ ـ ازطلبکارهااستعلام میشودکه‌ازدارائی تاجرورشکسته‌مبلغی بعنوان اعانه بمشارالیه داده شود یانه ؟ اگرطلبکارها باین‌اعانه رضایت بدهند مبلغ اعانه را عضو ناظر معین وبهیئت‌تصفیه پیشنهاد مینماید . درصورت‌عدم توافق نظر بین هیئت و عضوناظر فقط هیئت تصفیه میتواند بمحکمه مراجعه نماید .

مادهٔ۳۲۴ ـ اگرشرکت‌ضمانتی یامختلط ورشکست‌شودطلبکارهامیتوانندقرارداد ارفاقیرا باشرکت یامنحصراً بایك یاچندنفرازشرکاءضامن منعقدنمایند . درصورت ثانوی دارائی‌شرکت‌تابع‌مقررات‌این‌مبحث‌بوده‌و بغرما تقسیم‌میشودودارائی‌شخصی‌شرکائیکه‌باآنها قرادادارفاقی‌منعقدشده است‌بغرماتقسیم‌نمیشودوشریك یا شرکاء ضامن‌که باآنهاقرارداد خصوصی منعقد شده‌نمیتوانند تعهدحصه نمایند مگرازاموال **شخصی خودشان**ـشریکی که‌بااوقرارداد مخصوص منعقدشده ازمسئولیت ضمانتی مبری‌است .

مادهٔ۳۲۵ـاعضاء هیئت تصفیه نمایندهٔ هیئت طلبکارها بوده‌ومأمور تفریغ عمل ورشکست هستند و اگرطلبکارها بخواهند تجارت تاجر ورشکسته را ادامه دهند باید برای این‌امروکیل یاعامل مخصوصی انتخاب نمایندکه بعوض هیئت تصفیه اقدام‌کنند وهیئت تصفیه حساب خودرادادهٔ منفصل‌میشود ـ درضمن تصمیمی‌که این‌وکالت رامقرر میدارد بایدمدت وحدود وکالت وهمچنین میزان وجهی‌که وکیل میتواند برای مخارج لازمه پیش‌خود نگاهدارد معین‌گردد ـ تصمیم مذکور اتخاذ نمیشود مگر باحضور عضو ناظروباأکثریت سه‌ربع‌ازطلبکارهاعدداً ومبلغاً ـ خودتاجرورشکسته وهمچنین‌طلبکارهای

مخالف میتوانند نسبت باین تصمیم در محکمه اعتراض نمایند . لیکن اعتراض مذکور اجرای تصمیم‌را بتأخیر نمی‌اندازد .

مادهٔ ٣٢٦ - اگر از معاملات وکیل یاعاملی کـه تجارت ورشکسته‌را ادامه میدهد تعهداتی حاصل شود که بیش‌ازحد دارائی تاجر ورشکسته است‌فقط‌طلبکارهائی که آن اجازه را داده‌اند شخصاً علاوه برحصه‌ای‌که در دارائی مزبور دارند به‌نسبت طلبشان‌در حدود اختیاراتیکه داده‌اند مسئول‌تعهدات مذکوره میباشند .

مادهٔ ٣٢٧ - درصورتیکه عمل تاجرورشکسته‌منجر بتفریغ حساب شوداعضاء هیئت تصفیه مکلف میباشندکه اموال منقول‌وغیر منقول‌و مال‌التجاره تاجر ورشکسته را بفروش رسانیده مطالبات و دیون وحقوق اورا صلح و مصالحه ووصول و تفریغ‌کنند تمام این مراتب در تحت نظر عضو ناظر و باحضور تاجر ورشکسته بعمل میآید واگر تاجر ورشکسته ازحضور استنکاف نمود استحضار مدعی‌العموم‌کافی است .

مادهٔ ٣٢٨ - طلبکارهائی‌که در تفریغ عمل تاجر ورشکسته شرکت‌دارند باید لااقل سالی یکمرتبه بتوسط عضو ناظر دعوت شوند دراین‌جلسات اعضاء هیئت تصفیه باید حساب زمان تصدی خودرا بدهند وبرطبق‌مقررات مادهٔ ٢٦١و٣٢٢درمشاغل‌خود ابقاء یاتبدیل‌شوند .

مادهٔ ٣٢٩ - همینکه تفریغ عمل تاجر باتمام رسید عضو ناظر طلبکارها را دعوت‌مینماید در این‌جلسه اعضاء هیئت تصفیه حساب خودرا میدهند و خود تاجر ورشکسته‌هم باید احضارشده‌باشد .

مادهٔ ٣٣٠ -هرگاه اموالی در اجارهٔ تاجر ورشکست باشد هیئت‌تصفیه‌درفسخ یاابقاء اجاره بنحوی‌که موافق منافع‌طلبکارها باشد تصمیمی اتخاذمینمایداگراین‌تصمیم برفسخ اجاره باشدصاحبان اموال مستأجرهٔ ازبابت مال‌الاجاره‌که تا آن‌تاریخ مستحق شده‌اند جزو غرما منظور میشوند ـو اگرتصمیم بر ابقاء اجاره باشد وتأميناتی‌هم‌سابقاً

بموجب اجاره‌نامه بموجر داده شده باشد آن تأمینات ابقاء خواهد شد والا تأمیناتی که پس‌ازورشکستگی داده‌میشود باید کافی باشد ـ درصورتیکه باتصمیم هیئت تصفیه بفسخ اجاره‌موجرراضی بفسخ نشودحق مطالبهٔ تأمین رانخواهد داشت .

مادهٔ ۳۳۱ـ هیئت تصفیه‌میتواند باحضورتاجر ورشکسته یابااطلاع مدعی‌العموم اجاره را برای بقیهٔ مدت بدیگری تفویض نماید (مشروط براینکه بموجب قرارداد کتبی طرفین این حق‌منع نشده باشد) ودرصورت تفویض بغیر باید وثیقه‌کافی که تأمین پرداخت مال‌الاجاره رابنماید بمالك‌اموال مستاجره‌بدهد وباید‌کلیهٔ شرایط ومقررات اجاره‌نامه رابموقع خوداجراکند .

فصل هشتم

در اقسام مختلفهٔ طلبکارها وحقوق هریك‌ازآنها درصورت ورشکستگی

مبحث اول

درطلبکارهائیکه رهینهٔ منقول دارند

مادهٔ ۳۳۲ـ طلبکارهائیکه رهینه‌دردست دارندفقط‌درصورت غرما برای‌یادداشت قید میشوند .

مادهٔ ۳۳۳ـ اعضاء هیئت تصفیه میتوانند در هر موقع بـااجازهٔ عضو ناظر طلب طلبکارها را داده وشیی‌مرهون راازرهن خارج وجزو دارائی تاجر ورشکست منظور دارند .

مادهٔ ۳۳۴ـ اگروثیقه فك نشود هیئت تصفیه باید بانظارت مدعی‌العموم آن را بفروش برساند ومرتهن نیزدرآن موقع باید دعوت شود اگر قیمت فروش وثیقه پس‌از وضع مخارج بیش‌از طلب طلبکار باشد مازاد بهیئت تصفیه تسلیم میشود و اگر قیمت فروش‌کمترشد مرتهن برای بقیهٔ طلب خود در جزو طلبکارهای عادی در غرما منظور خواهد شد .

مادهٔ۳۳۵ـ هیئت تصفیه صورت طلبکارهائی را که ادعای وثیقه مینمایند بعضو ناظر تقدیم میکنند عضو مزبور درصورت لزوم اجازه میدهد که طلب آنها از اولین وجوهی که تهیه میشود پرداخته گردد درصورتیکه نسبت بحق وثیقه طلبکارها اعتراض داشته باشند بمحکمه رجوع میشود .

مبحث دوم

در طلبکارهائیکه نسبت باموال غیر منقول حق تقدم دارند

مادهٔ۳۳۶ـ اگر تقسیم وجوهی که از فروش اموال غیر منقول حاصل شده قبل از تقسیم دارائی منقول یا در همان حین بعمل آمده باشد طلبکارهائیکه نسبت باموال غیر منقول حقوقی دارند و حاصل فروش اموال مزبوره کفایت طلب آنها را ننموده است نسبت به بقیهٔ طلب خود جزء غرمای معمولی منظور و از وجوهی که برای غرمای مزبور مقرر است حصه‌ای میبرند مشروط براینکه طلب آنها بطوریکه قبلامذکور شده‌است تصدیق‌شده‌باشد .

مادهٔ۳۳۷ ـ اگر قبل ازتقسیم وجوهی که ازفروش اموال غیرمنقول‌حاصل‌شده وجهی ازبابت دارائی منقول تقسیم شود طلبکارهائی‌که نسبت باموال غیرمنقول‌حقوقی دارند وطلب آنهاتصدیق‌واعتراف شده‌است بمیزان‌کلیه‌طلب خودجزء سایر غرما وارد وازوجوه مزبوره حصه‌میبرندولی عندالاقتضا مبلغ‌دریافتی درموقع‌تقسیم حاصل اموال غیر منقول‌ازطلب آنها موضوع‌میشود .

مادهٔ۳۳۸ ـ درمورد طلبکارهائی که‌نسبت باموال غیرمنقول حقوقی دارندولی بواسطهٔ مقدم‌بودن سایر طلبکارها نمی‌توانند درحین تقسیم قیمت اموال غیر منقـول طلب خودرا تماماً وصول‌کنند ترتیب ذیل‌مرعی‌خواهدبود :

اگر طلبکارهای مزبور قبل‌ازتقسیم حاصل اموال غیرمنقول ازبابت طلب خـود

وجهی دریافت داشته باشند این مبلغ ازحصه‌ای که‌از بابت اموال غیر منقول بآنها تعلق میگیرد موضوع و بحصه‌ای که باید بین طلبکارهای معمولی تقسیم شود اضافه میگردد و بقیهٔ طلبکارهائیکه دراموال غیرمنقول ذیحق بوده‌اند برای بقیهٔ طلب خود به‌نسبت آن بقیه‌جزو غرماءمحسوب شده حصه‌می برند .

مادهٔ ۳۳۹ـ اگر بواسطهٔ مقدم بودن طلبکارهای دیگر بعضی ازطلبکارهائی که نسبت باموال غیر منقول حقوقی‌دارند وجهی‌دریافت نکنندطلب آنهاجزو غرماءمحسوب و بدین سمت هرمعامله‌ای که ازبابت قرارداد ارفاقی وغیره باغرما میشودباآنها نیز بعمل‌خواهدآمد .

فصل نهم

درتقسیم بین طلبکارهاوفروش اموال منقول

مادهٔ ۳۴۰ ـ پس ازوضع مخارج اداره کردن امور ورشکستگی واعانه‌ای‌که ممکن‌است بتاجرورشکسته موافق‌مادهٔ ۳۲۳ داده‌شود وهمچنین‌وجوهی‌که باید بصاحبان مطالبات ممتازه پرداخته شود مجموع دارائی منقول بین‌طلبکارها به‌نسبت‌طلب آنهاکه قبلا تشخیص وتصدیق‌شده‌است تقسیم‌میشود .

مادهٔ ۳۴۱ـ هیئت تصفیه برای اجرای این مقصود ماهی یکمرتبه صورت حساب عمل ورشکستگی را باتعیین وجوه موجوده بعضو ناظر میدهد ـ عضو مذکور درصورت‌لزوم امر بتقسیم وجوه‌مزبور بین طلبکارها داده‌مبلغ آن‌رامعین‌ومواظبت‌مینماید که بتمام طلبکارهااطلاع‌داده‌شود .

مادهٔ ۳۴۲ـ درموقع تقسیم وجوه بین‌طلبکارهاحصهٔ طلبکارهای مقیم‌ممالک‌خارجه بنسبت طلب آنهاکه درصورت دارائی وقروض‌منظورشده‌است موضوع‌میگردد چنانچه مطالبات مزبور صحیحاً درصورت دارائی وقروض منظور نشده باشدعضو ناظرمیتواند

حصهٔ موضوعی رازیاد کند وهمچنین مبلغی برای مطالباتی که هنوز درباب آنها تصمیم قطعی اتخاذ نشده است باید موضوع گردد .

مادهٔ ۳۴۳ـ وجوهی که برای طلبکارهای مقیم خارجه موضوع شده است تامدتی که قانون برای آنها معین کرده است بطورامانت سپرده میشود ـ واگر طلبکارهای مذکور مطابق این قانون مطالبات خودرا بتصدیق نرسانند مبلغ مزبور بین طلبکارهائی که طلب آنها بتصدیق رسیده است تقسیم میگردد وهمچنین وجوهی که برای مطالبات تصدیق نشده موضوع شده است درصورت عدم تصدیق آن مطالبات نیز بین طلبکارهائیکه طلب آنها تصدیق شده تقسیم خواهدشد .

مادهٔ ۳۴۴ـ هیچ طلبی را هیئت تصفیه نمی پردازد مگر آنکه سند آنرا قبلا ملاحظه کرده باشد ـ هیئت تصفیه مبلغی راکه پرداخته یامطابق مادهٔ ۲۸۳ حواله شده درروی سندقید میکند عضو ناظر درصورت عدم امکان ابراز سندمی تواند اجازه دهد که بموجب صورت مجلسی که طلب در آن تصدیق شده وجهی پرداخته شود درهر حال باید طلبکارها رسیدوجه را درذیل صورت تقسیم ذکر کنند .

مادهٔ ۳۴۵ـ ممکن است هیئت طلبکارها بااحضار تاجر ورشکسته از محکمه تحصیل اجازه نمایند که تمام یاقسمتی ازحقوق ومطالبات تاجر ورشکسته را که هنوز وصول نشده بطوریکه صرفه وصلاح تاجر ورشکسته هم منظورشود خودشان قبول و مورد معامله قرار دهند دراینصورت هیئت تصفیه اقدامات مقتضیه رابعمل خواهدآورد دراین خصوص هرطلبکاری میتواند بعضو ناظر مراجعه کرده تقاضا نماید که طلبکارهای دیگر رادعوت نماید تاتصمیم خودرا بنمایند .

فصل دهم
دردعوی استرداد

مادهٔ ۳۴۶ ـ اگرقبل ازورشکستگی تاجر کسی اوراق تجارتی باوداده باشدکه

وجه آن‌را وصول و بحساب صاحب سند نگاهدارد یا بمصرف معینی برساند ووجه اسناد مزبور وصول یا تأدیه نگشته وعیناً درحین ورشکستگی در نزد تاجر ورشکسته موجود باشد صاحبان آنها میتوانند عین آنهارا استرداد کنند .

مادهٔ ۳۴۷ـ مال‌التجاره‌هائی که‌در نزد تاجر ورشکسته امانت گذارده‌شده یا بمشارالیه داده شده‌است که بحساب صاحب مال‌التجاره بفروش برساند مادام که‌عین آنها کلا یاجزئاً نزد تاجر ورشکسته موجود یا نزد شخص دیگری‌ازطرف تاجرمزبورامانت یا برای فروش گذارده‌شده‌وموجود باشدقابل‌استرداداست .

مادهٔ ۳۴۸ـ مال‌التجاره‌هائی که تاجر ورشکسته بحساب‌دیگری‌خریداری‌کرده است وعین آن‌موجود میباشد اگرقیمت آن پرداخته نشده باشد ازطـرف‌فروشنده والا ازطرف‌کسی‌که بحساب اوآن مال خریداری‌شده‌است قابل‌استرداد میباشد .

مادهٔ ۳۴۹ـ هرگاه تمام یاقسمتی‌ازمال‌التجاره‌که‌برای‌فروش بتاجر ورشکسته‌داده شده بودمعرض‌معامله‌واقع‌شده و بهیچ‌نحوی‌بین‌خریداروتاجرورشکسته‌احتساب‌نشده باشد از طرف صاحب مال قابل‌استرداد است اعم‌از اینکه نزد تاجر ورشکسته یا خریدار باشد وبطور کلی عین اموال متعلق بدیگری که درنزد تاجر ورشکسته موجود است قابل استرداد میباشد .

مادهٔ ۳۵۰ ـ اگر مال‌التجاره‌هائی که برای تاجر ورشکسته حمل‌شده قبل از وصول‌ازروی‌صورت حساب‌یا بارنامه‌ای که‌دارای‌امضای‌ارسال‌کننده است بفروش رسیده وفروش صوری نباشد دعوی استرداد پذیرفته نمی‌شود والا موافق مادهٔ ۳۴۷ قابـل استرداد است واسترداد کننده باید وجوهی راکه طورعلی‌الحساب‌گرفته‌یامساعدتاًاز بابت‌کرایهٔ حمل وحق‌کمیسیون و بیمه وغیره تأدیه شده یا ازاین بابت‌ها باید تأدیه شود بطلبکارها بپردازد .

مادهٔ ۳۵۱ ـ هرگاه کسی مال‌التجاره‌ای بتاجر ورشکسته فروخته ولیکن هنوز

آن جنس نه بخود تاجر ورشکسته تسلیم شده و نه بکس دیگر که بحساب او بیاورد آنکس میتواند باندازه‌ای که وجه آنرا نگرفته از تسلیم مال‌التجاره امتناع کند .

مادهٔ ۳۵۲ – درمورد دوماده قبل هیئت تصفیه میتواند بااجازهٔ عضو ناظر تسلیم مال‌التجاره را تقاضا نماید ولی باید قیمتی را که بین‌فروشنده و تاجر ورشکسته مقرر شده است بپردازد .

مادهٔ ۳۵۳ – هیئت تصفیه میتواند باتصویب عضو ناظر تقاضای استرداد‌را قبول نماید و در صورت اختلاف محکمه پس از استماع عقیدهٔ عضو ناظر حکم مقتضی را میدهد .

فصل یازدهم

در طرق شکایت از احکام صادره راجع بورشکستگی

مادهٔ ۳۵۴ – حکم اعلان‌ورشکستگی وهمچنین‌حکمی‌که بموجب‌آن تاریخ توقف تاجر درزمانی قبل‌از اعلان ورشکستگی تشخیص شودقابل‌اعتراض است . این اعتراض بایدازطرف‌تاجرورشکسته‌درظرف‌هشت‌روزوازطرف‌اشخاص‌ذی‌نفع‌که‌درایران مقیمند درظرف یکماه وازطرف‌آنهائیکه‌درخارجه اقامت دارند درظرف دوماه‌بعمل آید . ابتدای مدتهای مزبور ازتاریخی است‌که احکام مذکوره اعلان شود .

مادهٔ ۳۵۵ – پس‌از انقضای مهلتی که برای تشخیص وتصدیق مطالبات‌طلبکارها معین شده است دیگر هیچ تقاضائی‌ازطرف طلبکارهاراجع به‌تعیین تاریخ‌توقف بغیرآن تاریخی‌که بموجب حکم‌ورشکستگی یاحکم دیگری‌که دراین باب صادر شده است معین گردیده قبول نخواهدشد ـ همینکه‌مهلت‌های‌مزبور منقضی شدتاریخ‌توقف‌نسبت بطلبکارها قطعی وغیرقابل تغییر خواهدبود .

مادهٔ ۳۵۶ – هرحکمی که‌درموضوع ورشکستگی صادر میشود مدت استیناف

آن پانزده روز ازتاریخ ابلاغ است ـ باین مدت برای کسانیکه محل‌اقامت آنها از مقر محکمه بیش‌از چهار فرسخ است ازقرار هرچهار فرسخ یك روز اضافه میشود .

ماده۳۵۷ ـ احکام ذیل قابل اعتراض و استیناف وتمیز نیست :

۱ـ احکام راجعه بتعیین یاتغییر عضو ناظر یا اعضاء هیئت تصفیه .

۲ـ احکام راجعه بتقاضای اعانه بجهت تاجر ورشکسته یاخانوادهٔاو .

۳ـ احکام اجازهٔ فروش اسباب یا مال‌التجاره‌ای‌که متعلق بورشکسته است .

۴ـ احکامیکه قرار داد ارفاقی را موقتاً موقوف یاقبول موقتی مطالبات‌متنازع فیه‌را مقرر میدارد .

۵ـ احکام صادره در خصوص شکایت از اوامر عضو ناظر که درحدود صلاحیت خود صادر کرده است .

باب هفتم

در ورشکستگی بتقصیرو ورشکستگی بتقلب

فصل اول

در ورشکستگی بتقصیر

ماده۳۵۸ ـ تاجر درموارد ذیل ورشکستهٔ بتقصیر اعلان میشود :

۱ـ درصورتیکه محقق‌شود مخارج شخصی یامخارج‌خانهٔ مشارالیه درایام‌عادی بالنسبه بعایدی اوفوق‌العاده بوده است .

۲ـ درصورتیکه محقق شودکه تاجر نسبت بسرمایهٔ خود مبالغ عمده صرف معاملاتی کرده‌که درعرف تجارت موهوم یانفع آن‌منوط باتفاق محض است .

۳ـ اگر بقصد تأخیر انداختن ورشکستگی خودخریدی بالاتر یافروشی نازلتر

از مظنه روز کرده باشد یا اگر بهمان قصد وسائلی که دور از صرفه است بکار برده تا تحصیل وجهی نماید اعم از اینکه از راه استقراض یا صدور برات یا بطریق دیگر باشد .

۴ـ اگر یکی از طلبکارها را پس از تاریخ توقف برسایرین ترجیح داده وطلب اورا پرداخته باشد .

مادهٔ ۳۵۹ - درموارد ذیل هر تاجر ورشکسته ممکن است ورشکستهٔ بتقصیر اعلان شود :

۱ـ اگر بحساب دیگری و بدون آنکه درمقابل عوضی دریافت نماید تعهداتی کرده باشد که نظر بوضعیت مالی او درحین انجام آنها آن تعهدات فوق العاده باشد .

۲ـ اگر عملیات تجارتی او متوقف شده وپانزده روز از تاریخ آن گذشته و مطابق مادهٔ ۴۱۲ این قانون بدفتر محکمهٔ تجارت اظهار نکرده باشد .

۳ـ اگر از تاریخ اجرای مادهٔ ۶ این قانون دفتر نداشته یا دفاتر او ناقص یا بی ترتیب بوده یا درصورت دارائی وضعیت حقیقی خودرا اعم از قروض و مطالبات بطور صحیح معین نکرده باشد (مشروط براینکه در این موارد مرتکب تقلبی نشده باشد) .

مادهٔ ۳۶۰ – ورشکستگی بتقصیر جنحه محسوب ومجازات آن یکماه تا دو سال حبس تأدیبی است ـ رسیدگی باین جرم برحسب تقاضای هیئت تصفیه یا هریك از طلبکارها یا تعقیب مدعی العموم در محکمهٔ جنحه بعمل میآید .

مادهٔ ۳۶۱ – درصورتیکه تعقیب تاجر ورشکسته بتقصیر ازطرف مدعی العموم بعمل آمده باشد مخارج آنرا بهیچوجه نمیتوان بهیئت طلبکارها تحمیل نمود – در صورت انعقاد قرارداد ارفاقی مأمورین اجرا نمیتوانند اقدام بوصول این مخارج کنند مگرپس ازانقضای مدتهای معینه درقرارداد .

مادهٔ ۳۶۲ – مخارج تعقیبی که ازطرف هیئت تصفیه بنام طلبکارها میشود در

صورت برائت تاجر بعهدهٔ هیئت طلبکارها و درصورتیکه محکوم شد بعهدهٔ دولت است لیکن دولت حق دارد مطابق مادهٔ قبل بتاجر ورشکسته مراجعه نماید .

مادهٔ ۳۶۳ ـ هیئت تصفیه نمیتواند تاجر ورشکسته را بعنوان ورشکستگی بتقصیر تعقیب کند یا ازطرف هیئت طلبکارها مدعی خصوصی واقع شود مگر پس از تصویب اکثریت طلبکارهای حاضر .

مادهٔ ۳۶۴ ـ مخارج تعقیبی که از طرف یکی ازطلبکارها بعمل میآید درصورت محکومیت تاجر ورشکسته بعهدهٔ دولت و درصورت برائت ذمه بعهده تعقیب کننده است.

فصل دوم
در ورشکستگی بتقلب

مادهٔ ۳۶۵ ـ هر تاجر ورشکسته که دفاتر خودرا مفقود نموده یاقسمتی از دارائی خودرا مخفی کرده ویا بطریق مواضعه ومعاملات صوری ازمیان برده و همچنین هرتاجر ورشکسته که خودرا بوسیلهٔ اسناد یا بوسیله صورت دارائی وقروض بطور تقلب بمیزانی که درحقیقت مدیون نمیباشد مدیون قلمداد نموده است ورشکستهٔ بتقلب اعلان ومطابق قانون جزا مجازات میشود .

مادهٔ ۳۶۶ ـ راجع بتقاضای تعقیب ومخارج آن درموارد مادهٔ قبل مفاد مواد ۳۶۱ الی ۳۶۴ لازم الرعایه است .

فصل سوم
در جنحه و جنایاتی که اشخاص غیر از تاجر ورشکسته در امر ورشکستگی مرتکب میشوند

مادهٔ ۳۶۷ ـ در مورد ورشکستگی بتقلب اشخاص ذیل شریک در جرم محسوب ومطابق قانون جزا مجازات خواهند شد :

۱ ـ اشخاصیکه دانسته و فهمیده بنفع تاجر ورشکسته تمام یا قسمتی ازدارائی منقول یاغیرمنقول اورا از میان ببرند یاپیش خود نگاهدارند ویامخفی نمایند .

۲ـ اشخاصیکه بقصد تقلب باسم خود یا باسم‌دیگری طلب‌غیرواقعی را قلمدادکرده وصحت‌آنرا تصدیق نمایند .

مادهٔ ۳۶۸ ـ اشخاصی که به‌اسم دیگری یا به اسم موهومی تجارت نموده اعمال مندرجه در مادهٔ ۳۶۵ را مرتکب شده‌اند بمجازاتیکه برای ورشکسته بتقلب مقرراست محکوم میباشند .

مادهٔ ۳۶۹ ـ اگر اقوام شخص ورشکسته بدون شرکت مشارالیه اموال او را از میان ببرند یامخفی نمایند یاپیش خود نگاهدارند بمجازاتیکه برای‌سرقت معین است محکوم خواهندشد .

مادهٔ ۳۷۰ - درموارد معینه در مواد قبل محکمه‌ای‌که رسیدگی میکند باید درخصوص مسائل‌ذیل حکم خودرا بدهد ولواینکه متهم‌تبرئه‌شده‌باشد :

۱ـ راجع به‌ردکلیهٔ اموال و حقوقیکه موضوع جرم بوده است بهیئت طلبکارها و این‌حکم را محکمه درصورتیکه مدعی خصوصی هم‌نباشد بایدصادرکند .

۲ـ راجع بضرر و خساراتیکه ادعا شده است .

مادهٔ ۳۷۱ - هریك از اعضاءهیئت تصفیه که‌درحین تصدی‌بامور تاجرورشکسته وجهی راحیف‌ومیل‌کرده‌باشد بمجازات‌خیانت‌درامانت محکوم خواهدشد .

مادهٔ ۳۷۲ ـ هرگاه یکی از اعضاء هیئت تصفیه اعم ازاینکه‌طلبکار باشد یا نباشد در مذاکرات راجعه بورشکستگی با شخص ورشکسته یا با دیگری‌تبانی نماید یا قرارداد خصوصی منعقدکندکه آن تبانی یا قرارداد بنفع مرتکب وبضرر طلبکارها یا بعضی از آنها بـاشد در محکمهٔ جنحه بحبس تأدیبی ازششماه تا دوسال محکوم می‌شود .

مادهٔ ۳۷۳ ـ کلیه قراردادهائیکه پس از تاریخ توقف تاجر منعقدشده باشد نسبت بهرکس حتی خود تاجر ورشکسته محکوم ببطلان است ـ طرف قراردادمجبور است که وجوه یا اموالی را که بموجب قراردادباطل شده دریافت کرده‌است بهاشخاص ذیحق مسترد دارد .

مادهٔ ۳۷۴ ـ هرحکم محکومیتی که بموجب این‌فصل یا بموجب فصول سابق صادر بشود بایدبخرج محکوم‌علیه منتشر و اعلان شود .

فصل چهارم
در اداره کردن اموال تاجر ورشکسته درصورت ورشکستگی بتقصیر یابتقلب

مادهٔ ۳۷۵ ـ در تمام مواردی که کسی بواسطهٔورشکستگی بتقصیر یا بتقلب تعقیب ومحکوم میشود رسیدگی بکلیه‌دعاوی حقوقی بغیراز آنچه درمادهٔ ۳۷۰ مذکور است‌از صلاحیت محکمهٔ جزا خارج‌وراجع بمحاکم تجارت‌است‌مگردرمواردیکه‌قانوناً راجع بمحاکم حقوق باشد .

مادهٔ ۳۷۶ ـ اعضاء هیئت تصفیه‌مکلف هستندکه‌درصورت تقاضای‌مدعی‌العموم بدایت‌کلیهٔ اسناد و نوشتجات واوراق‌واطلاعات‌لازمه‌را باو بدهند .

باب هشتم
در اعادهٔ اعتبار

مادهٔ ۳۷۷ ـ هرتاجر ورشکسته‌که‌کلیهٔ دیون خودرا بامتفرعات ومخارجیکه بآن تعلق‌گرفته است‌کاملاً بپردازد حقاً اعادهٔ اعتبار مینماید ـ طلبکارها نمیتوانند از جهت تأخیری‌که درادا‌ءطلب‌آنها شده است برای بیش‌از پنجسال مطالبهٔ متفرعات و

خسارت نمایند ودرهرحال متفرعاتی که مطالبه میشود درسال نباید بیش‌ازصدی هفت طلب باشد .

مادهٔ ۳۷۸ – برای آنکه شریك یك تجارتخانهٔ ورشکسته بتواند حق اعادهٔ اعتبار حاصل کندباید ثابت نمایدکه بترتیب فوق تمام دیون شرکت‌راپرداخته است ولو اینکه‌نسبت بشخص او قرارداد ارفاقی مخصوص وجودداشته‌باشد .

مادهٔ ۳۷۹ – درصورتیکه‌یك یا چندنفر ازطلبکارها مفقودالاثر یا غائب‌بوده یا اینکه از دریافت وجه امتناع نموده‌اند تاجر ورشکسته باید وجوهی راکه بآنها مدیون است بااطلاع مدعی‌العموم درصندوق عدلیه بسپارد وهمینکه تاجر معلوم کرد که این‌وجوه را سپرده است بری‌الذمه محسوب است .

مادهٔ ۳۸۰ – تجار ورشکسته دردومورد ذیل پس‌از اثبات صحت‌عمل‌درمدت پنجسال ازتاریخ اعلان ورشکستگی میتوانند اعتبار خودرااعاده‌نمایند :

۱ ـ تاجرورشکسته‌که تحصیل قرارداد ارفاقی‌نموده وتمام وجوهی راکه‌بموجب قرارداد بعهده‌گرفته است پرداخته‌باشد ـ این‌ترتیب‌درمورد شریك‌شرکت‌ورشکسته‌که شخصاً تحصیل قرارداد ارفاقی جداگانه نموده استنیزرعایت میشود .

۲ ـ تاجرورشکسته‌که‌کلیهٔ طلبکاران ذمهٔ اورا بری‌کرده یا با اعادهٔ اعتبار او رضایت داده‌اند .

مادهٔ ۳۸۱ ـ عرضحال اعادهٔ اعتبار باید بانضمام اسناد مثبتهٔ‌آن بمدعی‌العموم حوزهٔ ابتدائی داده شودکه اعلان ورشکستگی درآن حوزه واقع‌شده‌است .

مادهٔ۳۸۲– سواد این عرضحال درمدت یکماه دراطاق جلسه محکمه تجارت ومحکمه ابتدائی وهمچنین دراداره‌ٔ مدعی‌العموم بدایت‌الصاق واعلان‌میشود ـ بعلاوه دفتردارمحکمه تجارت باید مفاد عرضحال مزبور را بکلیه طلبکارهائی که مطالبات‌آنها درحین تصفیه عمل‌تاجر ورشکسته یا بعدازآن تصدیق‌شده وهنوز طلب خودرا برطبق

شرایط مادهٔ ۳۷۷ کاملا دریافت نکرده‌اند بوسیله مکتوب سفارشی اعلام دارد .

مادهٔ ۳۸۳ ـ هرطلبکاری که مطابق مقررات ماده ۳۷۷ طلب خودرا کاملا دریافت نکرده است میتواند درمدت یکماه از تاریخ اعلام مذکور درمادهٔ قبل بعرضحال اعادهٔ اعتبار اعتراض کند .

این اعتراض بوسیله اظهارنامه که بضمیمه اسناد مثبته بدفتر محکمه تجارت داده میشود بعمل میآید ـ طلبکار معترض میتواند بموجب عرضحال در حین رسیدگی بدعوی اعادهٔ اعتبار بطور شخص ثالث ورود کند .

مادهٔ ۳۸۴ ـ پس‌از انقضای موعد نتیجه تحقیقاتی که بتوسط مدعی‌العموم بعمل آمده‌است بانضمام عرایض اعتراض برئیس محکمه تجارت داده‌می‌شود ـ رئیس‌مزبور درصورت لزوم مدعی ومعترضین را بجلسه خصوصی محکمه احضار میکند ـ درمورد مادهٔ ۳۷۷ محکمه فقط صحت مدارك را سنجیده درصورت موافقت آنها باقانون‌حکم اعادهٔ اعتبار میدهد و درمورد مادهٔ ۳۸۰ محکمه اوضاع واحوال‌را سنجیده بطوریکه مقتضی عدل وانصاف بداند حکم میدهد و در هر دو صورت حکم باید درجلسه علنی صادرگردد .

مادهٔ ۳۸۵ ـ مدعی اعادهٔ اعتبار و همچنین مدعی عمومی و طلبکارهای معترض میتوانند درظرف یکماه ازتاریخ اعلام حکم بوسیلهٔ مکتوب سفارشی‌از حکمی‌که در خصوص اعادهٔ اعتبار صادر شده استیناف بخواهند ـ محکمه استیناف پس‌از رسیدگی برحسب مقررات مادهٔ ۳۸۴ حکم صادرمیکند .

مادهٔ ۳۸۶ ـ اگرعرضحال اعادهٔ‌اعتبار ردبشود تجدید ممکن نیست‌مگر پس از انقضای ششماه ـ واگرعرضحال‌قبول شودحکمی که‌صادر میگردد دردفترمخصوص که‌درمحکمهٔ تجارت محل‌اقامت‌تاجر برای‌اینکار مقرراست ثبت میشودواگرمحل‌اقامت او درحوزهٔ محکمه‌ای که حکم‌میدهد نباشددرستون ملاحظات دردفتر ثبت اسامی

ورشکستگان که‌در دائرهٔ ثبت‌اسناد محل تنظیم‌میشوددرمقابل اسم‌تاجر ورشکسته با مرکب قرمز بحکم‌مزبوراشاره‌میشود .

مادهٔ ۳۸۷ ـ اشخاصی که ورشکسته بتقلب بوده‌اند وهمچنین اشخاصی که برای سرقت یاکلاه‌برداری یاخیانت‌درامانت محکوم‌شده‌اندمادامی که‌ازجنبهٔ جزائی اعادهٔ حیثیت‌نکرده‌اند نمی‌توانند ازجنبهٔ تجارتی‌اعادهٔ اعتبار کنند .

چون برحسب قانون مصوبه دهم عقرب‌یکهزار وسیصد وسه شمسی «وزیر عدلیه مجاز است‌کلیهٔ لوایح قانونی راکه در دورهٔ پنجم تقنینیه بمجلس شورای ملی پیشنهاد نموده ویا مینماید بعد ازتصویب‌کمیسیون عدلیهٔ مجلس شورای ملی بموقع اجرا گذارده وپس ازآزمایش‌آنها درعمل نواقصی راکه درضمن جریان ممکن است معلوم شود تکمیل وثانیاً برای‌تصویب‌بمجلس‌شورای‌ملی‌پیشنهاد نماید» علیهذاقانون تجارت که مشتمل‌برسیصد وهشتادوهفت ماده‌است‌ودرتاریخ ۲۵ دلو ۱۳۰۳ و۱۲فروردین‌و۱۲ خردادماه ۱۳۰۴ شمسی بتصویب‌کمیسیون عدلیهٔ مجلس شورای ملی رسیده قابل اجرا است . بتاریخ ۱۲ خرداد ماه ۱۳۰۴

رئیس مجلس شورای ملی ـ حسین پیرنیا

قانون *

اصلاح فقرهٔ ۸ مادهٔ ۱۲۴ قانون ثبت اسناد راجع بثبت شرکت نامه‌ها واوراق تجارتی

مصوب ۲۷ آبانماه ۱۳۰۴ شمسی (کمیسیون عدلیه)

فقرهٔ ۸ مادهٔ ۱۲۴ ـ برای ثبت شرکت نامه‌ها وبروات وسایر اوراق تجارتی ازهرصد تومان دهشاهی ـ کسور صد تومان بمنزلهٔ صد تومان محسوب میشود .

---

* این قانون بموجب قانون ۲۶ اسفند ماه ۱۳۱۰ (دورهٔ ۸) نسخ شده‌است .

چون بموجب قانون مصوب دهم عقرب ۱۳۰۳ شمسی « وزیر عدلیه مجازاست کلیهٔ لوایح قانونی راکه در دورهٔ پنجم تقنینیه بمجلس شورای ملی پیشنهاد نموده و یامینماید پس ازتصویب کمیسیون عدلیهٔ مجلس شورای ملی بموقع‌اجراگذارده پس‌از آزمایش آنها درعمل نواقصی راکه در ضمن جریان ممکن است معلوم شود تکمیل وثانیاً برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید » علیهذا « قانون اصلاح فقرهٔ هشت مادهٔ ۱۲۴ قانون ثبت اسناد »که بتصویب‌کمیسیون عدلیهٔ مجلس شورای ملی رسیده قابل اجراء است .

بتاریخ ۲۷ آبانماه ۱۳۰۴ شمسی رئیس مجلس شورای ملی ـ سیدمحمد تدین

قانون

تشکیل محاکم تجارت

مصوب ۱۴ بهمن ماه ۱۳۰۴ شمسی (کمیسیون عدلیه)

مادهٔ اول ـ محکمهٔ تجارت مرکب است از یك نفر رئیس ودو عضوکه یکی ازاعضاء راوزارت عدلیه مطابق قانون استخدام قضات معین مینماید ـ عضو دیگر از میان تجاری‌که برطبق قانون تجارت مصوبهٔ ۲۴ شعبان ۱۳۳۳ انتخاب میشوند معین میگردد .

مادهٔ دوم ـ درموقع غیبت عضو تاجر عدهٔ محکمه مطابق قانون اصول تشکیلات عدلیه تکمیل خواهد شد .

مادهٔ سوم ـ هریك ازمقررات قانون ۲۴ شعبان ۱۳۳۳که مخالف ماده فوق است نسخ میشود .

چون بموجب قانون مصوب دهم عقرب ۱۳۰۳ شمسی «وزیر عدلیه مجاز است کلیهٔ لوایح قانونی راکه در دورهٔ پنجم تقنینیه بمجلس شورای ملی پیشنهاد نموده ویا

مینماید پس از تصویب کمیسیون عدلیهٔ مجلس شورای ملی بموقع اجراگذارده پس از آزمایش آنها درعمل نواقصی راکه درضمن جریـان ممکن است معلوم شود تکمیل وثانیاً برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید» علیهذا «قانون تشکیل‌محاکم تجارت» مشتمل برسه ماده‌که بتصویب کمیسیون عدلیهٔ مجلس شورای ملی رسیده قابل اجرا است .

بتاریخ چهاردهم بهمن ماه ۱۳۰۴ شمسی

رئیس مجلس شورای ملی ـ سیدمحمد تدین

قانون*

اصلاح قانون ثبت‌اسناد

مصوب ۲۱ بهمن‌ماه ۱۳۰۴ شمسی (کمیسیون عدلیه)

مادهٔاولـ نسبت بتقاضائی‌که از تاریخ تصویب این قـانون ببعد بعمل میآید ششماه مدت اعتراضی‌که درمادهٔ ۴۶ـ۴۸ـ۵۱ قانون ثبت اسناد مقرر است بچهار ماه تبدیل میشود .

مادهٔدومـفقرهٔ۱ـ۲ـ۳ مادهٔ ۱۲۴ قانون ثبت اسناد واملاك بطریق ذیل تغییر داده میشود :

۱ـبرای ثبت‌ملك‌دردفتر‌املاك بعلاوه مخارج مقدماتی‌که درفصل اول باب دوم مذکوراست تومانی یکشاهی .

۲ـبرای ثبت‌اسناد راجعه باموال منقوله تومانی نیم‌شاهی .

۳ـبرای ثبت‌اسناد راجعه باموال غیر منقول تومانی نیمشاهی .

مادهٔسومـمدیر دفاتر صلحیه‌ها و محاکم ابتدائی مکلف هستند مطابقت سواد

---

*بموجب قانون ۲۶ اسفندماه ۱۳۱۰ (دورهٔهشتم) نسخ شده‌است .

احکام و نوشتجات را که از ادارات دولتی صادر شده است بااصل آن درصورت تقاضای اشخاص ذینفع تصدیق نمایند و نیز مأمورین مزبور میتوانند اظهارات کتبی اشخاص را بیکدیگر بوسیلهٔ مأمورین اجرا ابلاغ کنند - حق مطابقت سواد با اصل و همچنین اظهارنامه‌ها برای هرسطر بیست کلمه یکصددینار خواهد بود .

چون بموجب قانون مصوب دهم عقرب ۱۳۰۳ شمسی «وزیر عدلیه مجاز است کلیهٔ لوایح قانونی راکه دردورهٔ پنجم تقنینیه بمجلس شورای ملی پیشنهاد نموده ویا مینماید پس‌از تصویب کمیسیون عدلیهٔ مجلس شورای ملی بموقع اجراگذارده پس از آزمایش آنها درعمل نواقصی‌که درضمن جریان ممکن‌است معلوم شودتکمیل وثانیاً برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید» علیهذا « قانون اصلاح قانون ثبت اسناد» مشتمل برسه ماده‌که بتصویب کمیسیون عدلیه مجلس شورای ملی رسیده قابل اجرا است .

بتاریخ بیست‌ویکم بهمن‌ماه ۱۳۰۴ شمسی
رئیس مجلس شورای ملی- سید محمدتدین

* قانون

رسیدگی بشکایات ازاحکام صادره ازمحاضر شرعیه

مصوب ۲۱ بهمن ماه ۱۳۰۴ شمسی (کمیسیون عدلیه)

فصل اول

دراحکام قابل شکایت وطریقهٔ تقدیم عرضحال ومقدمات رسیدگی

مادهٔ اول - در موارد ارجاع بشرع محکمه فقط بمحضر مجتهدی میتواند ارجاع نمایدکه دارای دفتر منظمی باشدکه خلاصه اظهارات شفاهی طرفین و شهادت

* این قانون بموجب قانون ۹ آذر ماه ۱۳۱۰ (دورهٔ هشتم) نسخ شده است .

شهود واسامی معرفین آنها دردفتر مزبور ثبت وبمهر یاامضای آنان برسد .

مادهٔ دوم – احکام صادره ازمحاضر مزبوره در مادهٔ فوق‌قابل اعتراض است مگر درموارد ذیل :

۱ – درصورتیکه طرفین دعوی بقاطعیت حکم محضر کتباً تراضی‌کرده باشند .

۲ – در صورتیکه حکم مستند به اقرارکتبی یاشفاهی بـاشد و در مورد اقرار شفاهی اقرار باید دردفتر مذکور درمادهٔ فوق ثبت وبمهر یاامضاء مقرر رسیده باشد .

مادهٔ سوم – عرضحال اعتراض براحکام شرعیهٔ محاضر بـاید بمحکمه‌ای داده شودکه دعوی‌رابمحضر شرع ارجاع‌کرده است .

مادهٔ چهارم – مدت اعتراض برحکم صادر ازمحضر شرع بیست روز پس از ابلاغ آن است و قبل ازگذشتن این مدت محکمه از صدور حکم برطبق آن بـاید خودداری نماید وکلیهٔ محاکم مکلفند پس ازوصول حکم‌شرعی بدون تفویت وقت‌نهایت درظرف سه‌روز آنرابرؤیت متداعیین برسانند مگر اینکه‌یکی ازمتداعیین درخارج باشدکه باید بنحویکه برای ابلاغ‌کلیهٔ احکام مقررگردیده باوابلاغ شود .

مادهٔ پنجم – عرضحال‌اعتراض‌بایدحاوی تمام اعتراضاتی‌باشدکه‌شاکی‌برحکم شرعی‌وارد میداند وبعلاوه شاکی بایدکلیه اسنادومدارك خودرابعرضحال مزبورضمیمه نماید وپس ازتقدیم آن دیگر اعتراضی جدیداً پذیرفته نخواهد شد مگر اینکه در محکمه ثابت نمایدکه اسنادی داردکه بدست آوردن آن‌درحیطهٔ اقتدار اونبوده .

مادهٔ ششم -- پس ازوصول عرضحال محکمه مکلف است ازاصدارحکم برطبق حکم شرعی خودداری‌کند وشرحی بمأمور اجرا بنویسدکه محکوم بغیر منقول را در

تحت نظر گرفته ازمداخلات متداعیین اصلاً ومنفعتاً جلوگیری کندومحکوم بدمنقول راازا محکوم علیه دریافت ودر توقیف نگاهدارد .

مادهٔ هفتم ـ محکمه باید درظرف دوروز سواداعتراضات معترض راکه حتماً باید بعرض‌حال اعتراض ضمیمه شده‌باشد بمحکوم‌له ابلاغ نماید ومشارالیه‌هم‌مکلف استکه درظرف یکهفته مدافعات خود را بدفتر محکمه تسلیم و رسید دریافت دارد پس‌از مضی مدت مزبور دیگر مدافعاتی پذیرفته نخواهدشد .

مادهٔ هشتم - پس‌از وصول عرضحال واعتراضات محکمه باید درظرف دوروز طرفین را برای تعیین‌محضری‌که باید درحکم‌نظر کند احضار نماید وفاصله‌این احضار برای حضورزیادتر ازیکهفته نخواهد بود بعلاوه برای هرچهارفرسخ‌یك‌روز بنحویکه دراصول‌محاکمات‌حقوقی‌مقرراست منظورمیشود .

مادهٔ نهم ـ هرگاه شاکی ویاوکیل او در موعد مقرر درمحکمه حاضرنشد محکمه شکایات اورالغو دانسته الغای آنرااعلام خواهدکرد مگراینکه موردازموارد معینه درفقرهٔ ثانی مادهٔ ۵۹۱ اصول محاکمات حقوقی باشد .

مادهٔدهم ـ اگر طرف‌شاکی ویا وکیل او در موعد مقرر حضور بهم نرساند محکمه در غیاب اومجتهدی راکه‌باید درحکم‌نظر کند بطریق‌قرعه‌ازمیان‌اشخاصی‌که دارای شرایط مقرره باشند انتخاب مینماید .

فصل دوم

در رسیدگی بشکایات از احکام محاضرشرعیه

مادهٔیازدهمـ رسیدگی بشکایات و اعتراضات به احکامی که برطبق ارجاع محاکم صلحیه یا ابتدائی یا استیناف از محاضر شرعیه صادرشده باشد بیك نفر از

مجتهدین که شرایط‌مقرره‌درمادهٔ (۴) کتاب دوم اصول تشکیلات عدلیه‌را داشته باشد رجوع می‌شود .

مادهٔ دوازدهم - در انتخاب مجتهد مزبور طرفین باید تراضی نمایند و هرگاه تراضی حاصل نشد محکمه باحضور طرفین یاوکلای آنان (درصورتیکه‌موکل حق حضور خود را بوکیل مفوض کرده‌باشد) یکنفر را از میان مجتهدین حوزه خود که شرایط مقرره را حائز است بارعایت مفاد مادهٔ اول بقرعه انتخاب خواهد کرد واگر درآن حوزه‌مجتهد دیگر منحصر بفرد باشد باید باو رجوع شود و درصورت نبودن مجتهد دیگری که حائزشرائط مقرره است ازمجتهدین ساکن حوزهٔ نزدیکتر معین میشود .

مادهٔ سیزدهم -پس‌ازتعیین‌مجتهدمحکمه‌بلافاصله سواد عرضحال‌واعتراضات را نزد او میفرستد ومعزی‌الیه باید رأی‌خود را کتباً بمحکمه بفرستد تادر دوسیهٔ محاکمه وارد شود مفاد رأی مزبور بایدصریح باشد .

مادهٔ‌چهاردهم - رأی مجتهدیکه‌باعتراض رسیدگی مینماید قاطع است‌باین طریق که اگراعتراض برحکم را وارد ندانست محکمه حکمی برطبق حکم شرعی صادر وحکم مزبور بموقع اجراگذاشته خواهد شد وهرگاه اعتراض‌را وارد ومؤثردر حکم دانست محاکمه‌مجدد درماهیت قضیه مینماید وحکم جدید صادر مینماید واگر مجتهد مزبور اعتراض را وارد دانست ولی قبول رسیدگی ننمود محکمه که مرجع امراست طرفین را برای ترافع به‌محضر شرع دیگررجوع میدهد ودرهرحال نسبت بحکم ثانوی‌که بموجب این ماده صادر میشود دیگراعتراضی پذیرفته نخواهد شد .

مادهٔ پانزدهم - مجتهدیکه بموجب مادهٔ۱۲ معین شده است باید در ظرف

پانزده‌روز عقیدهٔ خود را راجع بوارد بودن اعتراض یاعدم آن‌کتباً بمحکمه بفرستد یا استعفا دهد وهرگاه‌این‌مدت‌منقضی شد وعقیدهٔ مجتهد مزبور معین نگردید محکمه بنحو مقرر درمادهٔ ۱۲ تجدید انتخاب خواهد نمود هرگاه مجتهد مذکوراعتراض را وارد دید واستعفا نداد حکم قضیه را درظرف یکماه دیگر باید کتباً بمحکمه‌بفرستد والا محکمه بتقاضای‌یکی‌ازطرفین بنحو مقرر درماده ۱۲ تجدید انتخاب‌خواهدنمود.

مادهٔ شانزدهم ـ مدلول این‌قانون شامل اعتراضات وشکایات از احکام شرعیه نیز خواهدبود که قبل‌از اعلان‌ونشراین مواد‌بعمل‌آمده وهنوز مجتهدین‌ثلاث‌بموجب قانون‌۲۷ اسد ۱۳۰۱معین نشده است واگر مجتهدین ثلاث مطابق قانون مزبور معین شده ولی یك‌یاچند نفراز آنها استعفا داده‌باشند انتخاب جدید برطبق این‌قانون‌بعمل خواهد آمد .

مادهٔ هفدهم ـ این‌قانون‌در هر یك‌ازحوزه‌های‌قضائی تاموقعی‌لازم‌الاجراست که محاضر شرعیه ومجلس‌فوق‌العاده مطابق کتاب دوم‌قانون اصول تشکیلات عدلیه‌در آن حوزه تشکیل نگشته است .

مادهٔ هیجدهم ـ قانون رسیدگی بشکایات ازاحکام صادره از محاضر شرعیه مصوبهٔ ۲۷ اسد ۱۳۰۱ منسوخ واز درجهٔ اعتبار ساقط است .

مادهٔ الحاقیه ـ درموقع ارجاع‌بدوی دعاوی راجعه باموال‌غیر منقول‌بمحضر شرع محکمه مکلف است بمحضری‌که درحوزه خود آن محکمه واقع است رجوع نماید واگر ارجاع بمحضر ازطرف‌محکمه‌ای بعمل آیدکه استینافاً رسیدگی مینماید باید بمحضری رجوع شود که درحوزهٔ محکمه‌ای‌که بدایتاً رسیدگی کرده‌است واقع باشد مگروقتیکه‌درحوزهٔ مزبوره مجتهدیکه حائز شرایط مقرره است نباشد .

چون بموجب قانون مصوب دهم عقرب ۱۳۰۳ شمسی : (وزیرعدلیه مجازاست

کلیهٔ لوایح قانونی راکه دردورهٔ پنجم تقنینیه بمجلس شورای‌ملی پیشنهاد نموده و یا مینماید پس‌ازتصویب کمیسیون عدلیه مجلس شورای‌ملی بموقع اجراگذارده پس از آزمایش آنها درعمل نواقصی‌را که درضمن جریان ممکن است معلوم شود تکمیل‌و ثانیاً برای‌تصویب بمجلس شورای‌ملی‌پیشنهاد نماید) علیهذا (قانون رسیدگی بشکایات از احکام صادره ازمحاضر شرعیه) مشتمل برهیجده ماده و یك‌مادهٔ الحاقیه است که بتصویب کمیسیون عدلیهٔ مجلس‌شورای‌ملی رسیده قابل‌اجرا است .

بتاریخ ۲۱ بهمن ماه ۱۳۰۴ شمسی   رئیس مجلس شورای ملی ـ سیدمحمد تدین

---

* قانون

محاکمهٔ انتظامی قضات

مصوب ۱۴ بهمن ماه ۱۳۰۴ شمسی (کمیسیون عدلیه)

مادهٔاول ـ شکایاتی که از قضات محاکم میرسد باید حتماً برای رسیدگی به اداره امور قضائی ارسال‌گردد درصورتیکه اداره مزبور شکایت را واردو قاضی را قابل تعقیب انتظامی تشخیص‌دادوزیرعدلیه مکلف است محکمه انتظامی را تشکیل‌نماید .

---

* این قانون بموجب قانون ۱۶ بهمن ماه ۱۳۰۷ شمسی (دورهٔ هفتم) اصلاح شده وذیلا نقل میشود :

قانون راجع بمحاکمهٔ انتظامی

مصوب ۱۶ بهمن ماه ۱۳۰۷ (کمیسیون قوانین عدلیه)

مادهٔاول ـ مستخدمین عدلیه‌که از شغل‌اداری بشغل قضائی منتقل شده‌اند در محکمه انتظامی محاکمه خواهند شد هرچند تقصیر آنان مربوط بزمان اشتغال‌بشغل

مادهٔدوم ـ محکمه انتظامی که برای رسیدگی بتقصیرات اداری (انتظامی) قضات محاکم اعم از امنای صلحیه و قضات ابتدائی و استیناف و مستشاران دیوان تمیز تشکیل میشود مرکب خواهد بود ازسه نفر ازقصات مشروط بر اینکه رتبهٔآنهاازرتبه قاضی‌مشتکی عنه کمتر نباشد قضاتی که محکمه مزبوره را تشکیل‌میدهند از میان کلیه‌قضاتی که‌رتبهٔآنها مساوی یا بالاتر از رتبه مشتکی‌عنه است و در نقطه‌ای اقامت دارند که محکمه در آنجا باید تشکیل شود بحکم قرعه معین میشوندقرعه به نسبت رتبهٔ مشتکی عنه درجلسهٔعلنی محکمهٔ ابتدائی یا استیناف و یا دیوان تمز و نظر بتقاضای وزیر عدلیه یا رؤسای پارکه مربوط بعمل میآید .

اداری باشد و همچنین اشخاصی که از شغل قضائی بشغل اداری انتقال یافته‌اند درصورتی‌که تقصیر مربوط بزمان تصدی‌آنها بشغل قضائی باشد

مادهٔدوم ـ اقامهٔ دعوی درمحکمهٔ انتظامی بترتیب ذیل بوسیلهٔ مدعی‌العموم تمیز بعمل خواهد آمد شکایات اشخاص و راپورتهای راجع بتقصیرات مستخدمین قضائی وهمچنین‌مطلق راپورتهائی‌که ازسوء جریان‌امور قضائی‌میرسد مستقیماً بپارکهٔ تمیزداده میشود ومدعی‌العموم تمیزرسیدگی مقدماتی (تفتیش) رابیکی ازمفتشین‌قضائی رجوع خواهدکرد مفتش تحقیقات لازمه بعمل آورده دوسیه را با رأی خود اعم از برائت یاتقصیر نزد مدعی‌العموم تمیز میفرستد ودرهرصورت مدعی‌العموم تمیز دوسیه رابرای اتخاذ عقیده بیکی ازمعاونین خود رجوع مینماید هرگاه عقیدهٔ هردو(مفتش ومعاون مدعی العموم) برتقصیر بود دوسیه بمحکمهٔ انتظامی ارسال میشود و چنانچه عقیدهٔ هردو بربرائت بودهٔ ومدعی‌العموم تمیزعقیده برتقصیر داشته‌باشد میتواند شخصاً اظهار عقیده برتقصیر نموده دوسیه رابرای تعقیب بمحکمه انتظامی ارسال دارد ودر هرموقع ازموارد محاکمهٔ انتظامی مدعی‌العموم تمیز حق‌دارد خود درمحکمه حاضر

موارد ردقضات در مورد اعضاء محکمهٔ انتظامی نیزرعایت خواهدشد .

مادهٔسوم ـ محاکمهٔ رئیس و رئیس شعبه دیوان تمیز درشورای دولتیخواهدبود و مادام که شورای مزبور تشکیل نشده در محکمه‌ای بعمل میآید که مرکب ازپنج نفرخواهد بود اعضاء این محکمه بحکم‌قرعه از میان ده نفر از نمایندگان مجلس‌شورای ملـی معین میگردندکه‌رئیس‌مجلس شورای ملی‌نظر بتقاضای وزیرعدلیه و بارعایت اطلاعات وتحقیقات لازمه ازمیان اعضاء مجلس شورای ملی انتخاب و معرفی خواهدکرد .

مادهٔچهارم ـ درصورت تجدیدنظر از حکم محکمهٔ انتظامی محکمهٔ جدیدی مرکب از سه نفر که بحکم قرعه وبارعایت مفادمادهٔ دوم معین میشوند تشکیل‌میگردد اسم‌قضاتی که حکم سابق را داده‌اند داخل درقرعه نخواهدبود .

مادهٔپنجم ـ انجام وظایف نمایندگی دولت برای تعقیب انتظامی بعهده یکـی از صاحب‌منصبان پارکه خواهد بود مشروط بر اینکه رتبهٔ اوکمترازرتبهٔ مشتکی‌عنه نباشد .

شده اظهار عقیده نماید ویا‌معاون دیگری سوای معاونی‌که امربه اوارجاع بوده‌برای تعقیب نظریات خود بمحکمه اعزام دارد .

مادهٔ سوم ـ درمواردی‌که شکایت یـا راپورتی حاکی ازارتکاب مستخدمین قضائی بجنحه یاجنایت برسد یادر ضمن تحقیقات اداری‌کشف شودکه مستخدم مزبور مرتکب جنحه‌یا جنایتی شده ومدعی‌العموم تمیزآن نسبت رامقرون بدلائل وقرائنی بیندکه تعقیب جزائی‌را ایجاب نماید تعلیق مستخدم مظنون‌را ازشغل خودتا صدور رأی نهائی مراجع جزائی ازمحکمهٔ انتظامی تقاضا می‌نماید و محکمهٔ انتظامی پس ازرسیدگی بدلائل وموافقت بامدعی‌العموم قرار تعلیق مستخدم مظنون را خواهد داد ودرصورت حصول برائت ایام‌تعلیق جزءمدت خدمت رسمی محسوب ومقرری آن‌مدت بمستخدم داده خواهد شد .

صاحبمنصب مزبور بایددرموقع تنظیم ادعانامه به‌دوسیهٔ پرسنلی مشتکی‌عنه مراجعه‌نموده و محکمه هم باید درحین صدور حکم دوسیه مزبوره را درنظربگیرد .

مادهٔششم ـ محاکمهٔ انتظامی صاحبمنصبان پارکه و مستنطقین برطبق مقررات‌قانون استخدام کشوری بعمل‌خواهدآمد .

مادهٔهفتم . مدت مرورزمان برای تعقیب انتظامی قضات وصاحبمنصبان‌پارکه و مستنطقین دوسال از تاریخ وقوع‌تخلف یا ازآخرین‌اقدام‌تعقیبی‌خواهدبود .

مادهٔهشتم ـ عبارت(مجلس‌عالی‌قضائی) که‌دربعضی‌ازموادقانون‌استخدام‌حکام‌محاکم ذکر شده است بعبارت (محکمهٔ تجدیدنظر) تبدیل میشود .

مادهٔنهم ـ مواد۲۳-۲۴-۲۵-۲۶ قانون استخدام حکام‌محاکم نسخ‌میشود .

چون بموجب قانون مصوب دهم عقرب ۱۳۰۳ شمسی «وزیر عدلیه مجاز است

مادهٔ چهارم ـ احکام‌محکمهٔانتظامی‌تامجازات درجهٔ سیم (کسرحقوق) نسبت بمحکوم علیه قطعی است وازحکم مجازات درجهٔ چهارم وبالاتر وحکمی که‌محکمه برطبق مادهٔ (۴۶) قانون استخدام قضات مصوب ۲۸ اسفند ماه ۱۳۰۶ میدهد محکوم میتواند کتباً درظرف‌ده روز ازتاریخ ابلاغ حکم باو تجدید نظربخواهد .

مدعی‌العموم تمیزهم میتواند ازکلیهٔاحکام محکمهٔ انتظامی اعم‌ازتبرئه‌ومجازات وصلاحیت رأساً یا بنابر تقاضای وزیرعدلیه درظرف ده‌روز ازتاریخ ابلاغ حکم‌به‌او تجدیدنظر بخواهد .

مادهٔ پنجم ـ هرگاه مفتش قضائی یامعاون‌مدعی‌العموم تمیز درضمن‌رسیدگی بشکایت شاکی‌شکایت‌را واردندیده‌ولی دردوسیهٔ‌مورد اشتکاتخلفات دیگری‌ازمشتکی‌عنه کشف نمودند حق دارند جلب اورا بمحکمهٔ انتظامی تقاضا نمایند .

مادهٔ ششم ـ درمواردیکه محکمهٔ انتظامی راجع بصلاحیت مستخدم‌وتعیین

کلیه‌لوایح قانونی راکه در دورهٔ پنجم تقنینیه بمجلس شورای ملی‌پیشنهادنموده ویامینماید پس‌از تصویب کمیسیون عدلیهٔ مجلس شورای ملی بموقع اجراگذارده پس‌از آزمایش آنها در عمل نواقصی راکه درضمن جریان ممکن است معلوم شود تکمیل وثانیاً برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید» علیهذا (قانون محاکمهٔ انتظامی قضات) که بتصویب کمیسیون عدلیه مجلس‌شورای‌ملی رسیده قابل اجراست .

بتاریخ چهاردهم بهمن‌ماه ۱۳۰۴ شمسی

رئیس‌مجلس‌شورای‌ملی - سیدمحمدتدین

رتبهٔ او مطابق‌مادهٔ (۴۶) قانون استخدام قضات مصوب ۲۸اسفند ماه ۱۳۰۶رأی میدهد باید مدعی‌العموم تمیز شخصاً حاضر بوده وکسب عقیدهٔ اوبشود .

مادهٔ هفتم ـ مواد۲۵ ـ ۲۶ـ ۲۹ قـانون استخدام قضات صاخبمنصبان‌پارکه مصوب ۲۸ اسفند ماه ۱۳۰۶ نسخ میشود .

چون بموجب قانون ۴ آذرماه ۱۳۰۷ شمسی « وزیر عدلیه مجاز است کلیهٔ لوایح قانونی را که به‌مجلس شورای‌ملی پیشنهاد مینماید پس از تصویب کمیسیون پارلمانی قوانین عدلیه بموقع اجرا گذارده وپس‌ازآزمایش آنها درعمل نواقصی‌راکه درضمن جریان ممکن است معلوم شود رفع وقوانین مزبوره راتکمیل نموده و ثانیاً برای تصویب به‌مجلس شورای ملی پیشنهاد نماید » علیهذا (قانون راجع بمحاکمهٔ انتظامی) مشتمل برهفت‌ماده که درتاریخ شانزدهم بهمن ماه یکهزار و سیصدوهفت شمسی بتصویب کمیسیون قوانین عدلیهٔ مجلس شورای ملی رسیده قابل اجراست .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون مجازات عمومی

مصوب ۲۳ دیماه ۱۳۴۰ ـ ۷ بهمن ماه ۱۳۰۴ (کمیسیون عدلیه)

باب اول

کلیات
فصل اول
مواد عمومی

مادهٔ ۱ ـ مجازاتهای مصرحه دراین قانون ازنقطه نظر حفظ انتظامات مملکتی مقرر ودرمحاکم عدلیه مجری خواهد بود وجرمهائی که موافق موازین اسلامی تعقیب وکشف شود برطبق حدود وتعزیرات مقرره درشرع مجازات میشوند .

مادهٔ ۲ ـ هیچ عملی رانمی توان جرم دانست مگر آنچه که بموجب قانون جرم شناخته شده .

مادهٔ ۳ ـ مجرم باید مالی را که بواسطهٔ جرم تحصیل کرده است (مثل اموال مسروقه وغیره) اگرموجود باشد عیناً واگرموجود نباشد مثل یا قیمت آنرا بصاحبش بدهد وازعهدهٔ خساراتی که وارد آورده است برآید .

مادهٔ ۴ ـ هرگاه بعهدهٔ مجرم ازحیث حقوق عمومی وجهی تعلق بگیرد استرداد اموال وتأدیهٔ خسارات وحقوق مدعیان خصوصی برآن مقدم است .

مادهٔ ۵ ـ درتمام امورجزائی محکمه باید درضمن حکم راجع بجرم یا پس از آن نسبت باشیائیکه دلائل جرم بوده واشیائیکه ازجرم تحصیل شده یا درحین ارتکاب استعمال شده ویا برای استعمال معین شده بود حکم مخصوص صادر ومعین نماید که اشیاء مزبور باید مسترد یا ضبط ویا معدوم شود .

مادهٔ ٦ ـ مجازات باید بموجب قانونی باشد که قبل از ارتکاب آن عمل مقرر

شده باشد وهیچ عملی را نمیتوان بعنوان جرم بموجب قانون متأخرمجازات نمود لیکن اگر بعدازارتکاب جرم قانونی مقررشود که مبنی برتخفیف یاعدم مجازات‌باشد نسبت بجرمهای سابق بروضع آن قانون‌نیز مؤثر خواهد بود ـ

فصل دوم

در انواع جرائم ومجازات

مادهٔ۷ ـ جرم ازحیث شدت وضعف مجازاتها به‌چهار نوع تقسیم میشود:

۱ـ جنایت ۲ـ جنحهٔ مهم ۳ـ جنحهٔ کوچك (تقصیر)۴ـ خلاف .

مادهٔ۸ ـ مجازات جنایت ازقرارذیل است :

۱ـ اعدام .

۲ـ حبس‌مؤبدبااعمال شاقه .

۳ـ حبس موقت بااعمال شاقه .

۴ـ حبس مجرد .

۵ـ تبعید .

۶ـ محرومیت ازحقوق اجتماعی .

مادهٔ۹ ـ مجازات جنحهٔ مهم ازقرار ذیل است :

۱ـ حبس تأدیبی بیش‌از یکماه .

۲ـ اقامت اجباری در نقطه یانقاط معین یا ممنوعیت از اقامت درنقطه یا نقاط معین .

۳ـ محرومیت از بعض حقوق اجتماعی .

۴ـ غرامت درصورتیکه مجازات اصلی‌باشد .

*مادهٔ ۱۰ - مجازات جنحه کوچك ازقرارذیل است :

۱- حبس تأدیبی بیش ازیکهفته تایکماه .

۲- غرامت ازپنج تومان ویکقران الی پنجاه تومان .

** مادهٔ ۱۱ - مجازات خلاف ازقرارذیل است :

۱ - حبس تکدیری از بیست وچهار ساعت تا یکهفته .

۲- غرامت تاپنج تومان .

مادهٔ ۱۲- حبس موقت با اعمال شاقه از سه سال کمتر و از پانزده سال بیشتر نخواهد بود .

مدت حبس مجرد ازدوتاده سال است .

مدت تبعید ازسه سال کمتر وازپانزده سال بیشتر نخواهد بود .

*** مدت حبس تأدیبی ازهشت روز الی سه سال است .

---

* مواد ۱۰ / ۱۱ وقسمت اخیرمادهٔ ۱۲ قانون کیفرعمومی ضمن قانون مصوب ۴ مردادماه ۱۳۲۲ (در دورهٔ سیزدهم) بشرح زیراصلاح شده است :

* **الف** - مادهٔ ۱۰ بشرح زیر تغییر مینماید :

مادهٔ ۱۰ - مجازات جنحه کوچك از قرار ذیل است :

۱- حبس تأدیبی از یازده روز تا یکماه .

۲- غرامت از دویست ویکریال تاپانصدریال .

** **ب** - مادهٔ ۱۱ از اینقرار اصلاح میشود :

مادهٔ ۱۱ - مجازات خلاف از قرار ذیل است :

۱ - حبس تکدیری از دوروز تا ده روز .

۲ - غرامت تادویست ریال .

*** **ج** - قسمت اخیر مادهٔ ۱۲ بطریق ذیل اصلاح و تبصره‌ای بمادهٔ مزبور افزوده میشود .

مادهٔ ۱۳ ـ اعمال شاقه محکومین بحبس با مشقت باید راجع بامور عام المنفعه باشد.

مادهٔ ۱۴ ـ محکومین به تبعید باید تحت الحفظ بجائی که محکمه معین میکند اعزام شده ودر آنجا تحت نظر بمانند درصورت تبعید بخارج از مملکت محکوم علیه را باید تحت الحفظ تا سرحد برده و از مملکت اخراج شود.

مادهٔ ۱۵ ـ محرومیت از حقوق اجتماعی مستلزم عواقب ذیل است :

۱ـ محرومیت از استخدام دولتی و استعمال نشانهای دولتی.

۲ ـ محرومیت از حق انتخاب کردن و منتخب شدن خواه در مجالس مقننه و خواه در مؤسسه و انجمن های اجتماعی ازقبیل انجمنهای ایالتی وولایتی و بلدی وغیره.

۳ـ محرومیت ازعضویت هیئت منصفه وشغل مدیری ومعلمی درمدارس وروزنامه نویسی ومصدقی وحکم یاشاهد تحقیق شدن.

مادهٔ ۱۶ ـ مدت اقامت اجباری ویاممنوعیت از اقامت کمتر ازیکماه و بیشتر از سه سال نخواهد بود. محکومین باین دو مجازات بدون مستحفظ به نقطه ای که ممنوع از اقامت در آنجای نیستند یامجبور باقامت در آنجا میباشند رفته ودر آنجا تحت نظر نخواهند بود.

مادهٔ ۱۷ ـ مدت کلیهٔ حبس ها از روزی شروع میشود که محکوم علیه برحسب

مدت حبس تأدیبی ازپانزده روز تاسه سال است.

تبصره ـ در هریك از قوانین کیفری که حداقل کیفر حبس کمتر ازیازده روز تعیین شده است از تاریخ اجرای این قانون حداقل کیفر یازده روز خواهد بود. وهمچنین است درموارد تخفیف مذکور درمادهٔ ۴۵ قانون کیفر عمومی.

درمورد غرامت نقدی در امور جنحه از تاریخ اجرای این قانون حداقل کیفر کمتر از دویست ویکریال نخواهد بود.

حکم قطعی قابل اجرا محبوس شده‌است لیکن اگر قبل‌از صدور حکم موقتاً توقیف شده باشد مدت توقیف موقت ازمدت حبس‌کسر خواهدشد .

مادهٔ ۱۸ – ترتیب اجرای احکام جزائی و کیفیت محبسهای جنائی و تأدیبی بنحوی است‌که درقانون اجرای احکام جزائی و نظامنامهٔ محبس‌هامقرراست .

فصل سوم

در جزاهای‌تبعی

* **مادهٔ۱۹** - جزاهای تبعی از قرارذیل است :

۱ – محرومیت ازحقوق مذکوره در ماده ۱۵ محاکم جنحه میتوانند مجرم‌را بعلاوه مجازات اصلی که بموجب این قانون مقرر است بمحرومیت ازبعضی ازحقوق مذکوره نیز محکوم نمایند .

---

* این ماده بموجب قانون مضوب۲۳اسفندماه ۱۳۲۲ (دورهٔنهم) نسخ‌وقانون زیر بجای آن بتصویب کمیسیون قوانین‌عدلیه‌رسیده‌است .

قانون

اصلاح مادهٔ ۱۹ قانون مجازات‌عمومی

مصوب ۲۳ اسفندماه ۱۳۱۲ (کمیسیون قوانین عدلیه)

مادهٔواحده – مادهٔ۱۹ قانون مجازات عمومی، نسخ ومادهٔذیل بجای‌آن‌تصویب میشود :

مادهٔ ۱۹ – جزاهای تبعی بقرار ذیل است :

۱ـ محرومیت ازحقوق اجتماعی .

۲ـ ممنوعیت از اقامت درمحل مخصوص .

۳ـ اقامت اجباری درمحل مخصوص .

۲ - ممنوعیت از اقامت درمحل مخصوص . ۳- اقامت‌اجباری‌درمحل مخصوص . محکومیت جنائی مستلزم محرومیت ازتمام‌حقوق اجتماعی‌است .

کسی‌که بموجب‌حکم قطعی محکوم‌بمجازات‌جنائی گردداز کلیهٔ حقوق‌اجتماعی محروم میشود اگرچه مجازات مزبور در اثر تکرار جرم معین‌شده باشد جزدرمواردی که قانون صراحتاً ترتیب دیگری مقرر داشته است :

هرکس‌که بموجب حکم قطعی و بعلت ارتکاب یکی از جنحه‌های مذکور ذیل به‌بیش از یکماه حبس تأدیبی محکوم شود درمدت پنجسال از حق استخدام رسمی دولتی ومملکتی محروم میشود هرگاه مدت حبس تأدیبی تا یکماه‌باشدمدت‌محرومیت ازحق‌استخدام‌رسمی‌مملکتی ودولتی‌دوسال‌خواهدبودجنحه‌های‌مزبورازقرارذیل‌است :

۱ ــ کلیه جنحه‌های مضر بمصالح عمومی که درباب‌دوم‌قانون مجازات یا بموجب قوانین جزائی پیش‌بینی شده است .

۲ ــ سرقتهای جنحه . ۳ــ کلاهبرداری . ۴ــ خیانت‌درامانت .

محکمهٔ جنحه میتواند مجرم را بعلاوه‌مجازات اصلی‌که بموجب‌قانون‌مقرراست بمحرومیت از بعضی حقوق مذکور درمادهٔ ۱۵ نیز محکوم‌کند در اینصورت محکمه باید مدت محرومیت را صریحاً معین نماید و مدت مزبور نمیتواند از مدتی‌که‌بموجب مادهٔ ۵۷ برای اعادهٔ حیثیت مقرر است تجاوزکند وهمچنین دیوان جنائی ومحکمه جنحه میتوانند درضمن حکم‌خود مقرر دارندکه محکوم‌علیه‌پس‌از اجرای مجازات اصلی در مدت معینی از اقامت در محل مخصوص ممنوع بوده ویابه‌اقامت در محــل مخصوص‌مجبور باشد مدت مزبور نمیتواند ازمدتی‌که بموجب مادهٔ ۱۶ مقــرر است زیادتر باشد مگر اینکه قانون در موارد خاصی صریحاً مدت‌بیشتری‌معین‌کرده‌باشد .

تبصره - اشخاصی‌که قبل‌از تصویب این قانون بحکم‌قطعی محکوم‌شده‌اند از حیث استخدام در ادارات دولتی ومملکتی مشمول این‌قانون خواهندبود .

فصل چهارم

در شروع بجرم

مادهٔ ۲۰ ـ هرگاه کسی قصد جنایتی کرده و شروع باجرای آن بنماید ولی بواسطهٔ موانع خارجی‌که ارادهٔ فاعل در آنها مدخلیت نداشته قصدش معلق یابی‌اثر بماند وجنایت منظوره واقع نشود مرتکب بحداقل مجازاتیکه بنفس‌جنایت‌مقرراست محکوم خواهدشد و اگرمجازات جنایت اعدام باشد مرتکب بحبس غیردائم‌بامشقت محکوم میشود .

مادهٔ ۲۱ ـ مجرد قصد ارتکاب جنایت یاتهیه‌بعضی مقدمات جزئیه‌آن شروع محسوب نمیشود .

مادهٔ ۲۲ ـ هرگاه‌کسی‌که شروع بجنایتی‌کرده و بمیل خود آن‌عمل را ترك کند از جهت جنایت‌منظوره مجازات نخواهدشد لیکن اگرهمان‌مقدار عملی‌که بجا آورده‌است جرم‌باشد جزای‌مخصوص بآن‌جرم درحق‌اوجاری میشود .

مادهٔ ۲۳ ـ شروع بارتکاب جنحه فقط درصورتی مستلزم مجازات است‌که در قانون‌تصریح به‌آن‌شده‌باشد .

فصل‌پنجم
درتکرار جرم

***مادهٔ ۲۴**- حکم‌تکرارجرم درمورد اشخاص‌ذیل‌جاری‌است :

---

* مواد ۲۴و۲۵ بموجب قانون‌مصوب ۱۱ اردیبهشت‌ماه ۱۳۱۰ (دورهٔهشتم) نسخ وقانون‌زیربجای آن درکمیسیون‌قوانین عدلیه بتصویب‌رسیده‌است .

قانون‌اصلاح مواد۲۴و۲۵قانون‌مجازات عمومی

مصوب ۱۱ اردی‌بهشت ماه ۱۳۱۰ (کمیسیون‌قوانین‌عدلیه)

مادهٔ ۲۴ ـ در مورد جرائم عمومی حکم تکرار جرم در بارهٔ اشخاص ذیل

۱- کسی که بحکم قطعی قابل اجرا محکوم بجزای جنائی شده ومجدداً مرتکب جنایتی گردد .

۲ - کسی که بحکم قطعی محکوم بحبس تأدیبی بیش‌از یکماه بوده و در ظرف پنج سال از تاریخ اتمام مجازات مذکوره یا رفع آن بواسطهٔ مرور زمان مرتکب جنحهٔ مهم یاجنایت گردد .

۳ - کسی که بواسطه جنحه یا جنایت‌محکوم بحبس کمتر از یکسال‌بوده وقبل‌از گذشتن پنج‌سال از تاریخ حکم مزبور مرتکب مثل‌همان جرم شود. سرقت و اختلاس وخیانت در امانت‌درخصوص‌تکرارجرم مثل‌هم محسوب میشود .

* **ماده۲۵** - درموارد تکرار جرم مذکور در ماده سابق محکمه میتواند به‌بیشتر ازحداکثر مجازات آن جرم‌حکم کندولی‌از دوبرابرحداکثر نبایدتجاوز کند .

مادهٔ ۲۶ - احکام تکرار جرم دربارهٔ اشخاصی‌که بواسطهٔ ارتکاب‌بجرم سیاسی محکوم شده‌اند جاری نخواهند بود .

فصل ششم
در شرکاء ومعاونین‌مجرم

مادهٔ ۲۷ - هرگاه چندنفر مرتکب یك جرم شوندبنحوی‌که هریك فاعل‌آن جرم شناخته شود مجازات هریك از آنها مجازات فاعل است و اگر هرکدام

جاری است اعم از اینکه محکمه حاکمه عمومی‌باشد یا اختصاصی .

۱- کسی‌که بحکم لازم‌الاجرا محکوم بجزای جنائی شده و درظرف ده‌سال از تاریخ اتمام مدت مجازات مجدداً مرتکب جنحهٔ مهم و یاجنایتی گردد اعم از اینکه حکم سابق اجرا شده یانشده باشد .

۲-کسی‌که بحکم لازم‌الاجرا محکوم بحبس تأدیبی بیش‌از دو ماه شده و در ظرف پنجسال از تاریخ اتمام مدت مجازات مرتکب جنحهٔ مهم یاجنایت‌گردد خواه حکم سابق اجرا شده یانشده‌باشد .

* **مادهٔ ۲۵** - درموارد تکرار جرم بطریق‌ذیل‌رفتارمیشود :

یك‌جزء ازجرم واحد را انجام دهند بطریقیکه مجموع آنها فاعل آن جرم شناخته شود شرکاء درجرم محسوب ومجازات هریك ازآنها حداقل مجازات‌فاعل‌مستقل است لیکن هرگاه نسبت بخصوص بعضی‌ازشرکاء اوضاع‌واحوالی موجود باشد که در وصف جرم یاکیفیت مجازات تغییری دهد تأثیری درحق سایرشرکاء نخواهدداشت .

مادهٔ ۲۸ ـ اشخاص ذیل معاون مجرم محسوبند :

۱ ـ کسانیکه باعث و محرك ارتکاب فعلی شوند که منشأ جرم است و بواسطهٔ

۱ـ اگر مجرم فقط یك‌سابقه‌محکومیت جنائی یا جنحه داشته‌باشدمجازات‌او بیشتر ازحداکثر مجازات‌جرمی‌است که‌دفعهٔ‌دویم‌مرتکب شده بدون اینکه ازحداکثر آن مجازات‌بعلاوهٔ نصف‌تجاوزکند مگرآنکه‌مجرم مرتکب نظیر همان جرم‌سابق‌شده باشد که دراینصورت مجازات بیشتر ازحداکثر مجازات جرم‌دویم خواهد بود بدون اینکه ازدوبرابر حداکثر‌تجاوز کند .

سرقت‌واختلاس وارتشاء وکلاهبرداری وخیانت درامانت ازحیث تکرار جرم نظیر هم محسوب است .

۲ـ اگر مجرم دوسابقهٔ محکومیت جنائی یاجنحه داشته باشد مجازات او یك درجه تشدید شده یا بیشتر ازدوبرابر حداکثر مجازات جرم سوم خواهد بود بدون اینکه ازسه برابر حداکثر تجاوزکند .

۳ ـ هرگاه مجرم بیش از دو سابقهٔ محکومیت جنائی یاجنحه داشته باشد مجازات اویکدرجه تشدید میشود ونباید از دوبرابر حداقل مجازات اشد کمترباشد مگراینکه دوبرابر حداقل بیش‌از حداکثر مجازات‌اشد باشدکه‌دراینصورت‌بهمان‌حد اکثر محکوم خواهد شد .

تحریك وترغیب آنها آن فعل واقع شود .

۲ـ کسانیکه تبانی برارتکاب جرم کرده وبواسطهٔ تبانی آنها آن جرم واقع میشود .

۳ـ کسانیکه باعلم واطلاع ازحیث تهیه وتدارك آلات و اسباب جرم یاتسهیل اجرای آن یا بهر نحو بامباشر جرم کمك کرده‌اند .

مجازات کسانی‌که بیش‌ازدوسابقهٔ محکومیت برای دزدی‌ویاکلاه‌برداری داشته باشندحبس موقت بااعمال‌شاقه است‌مگر اینکه قانوناً جزای بیشتری برای آنهامقرر باشدودرمورداین‌اشخاص‌محکمه بایدحکم‌دهدکه‌محکوم‌بعدازانقضای‌مدت‌محکومیت دریکی ازنقاطی که ازطرف دولت معین میشود توقف اجباری نماید ـ تعیین مدت توقف اجباری بنظر وزیرعدلیه بوده‌ولی‌نبایدازده‌سال‌تجاوز کند ـ بعلاوه دولت میتواند حکم‌محکومیت این‌محکومین رانیز درهمان‌نقطه اجرانماید .

۴ـ هرگاه درحین صدورحکم محکومیت‌های سابق مجرم‌معلوم‌نبوده و بعداً معلوم شودمدعی‌العمومی که‌درنزدمحکمهٔ حاکمه مأموریت داردبایدمراتب رابمحکمه اطلاع بدهد دراینصورت اگر محکمه محکومیت های‌سابق را محرز دانست مکلف خواهد بود حکم خودرا برطبق مقررات فوق‌تصحیح نماید .

برای اجرای مقررات این‌قانون محکومیتهای قبل‌از تصویب آن نیز منظور خواهد شد .

تبصره ـ جرم‌قاچاق اسلحه وطلاتابع مقررات فوق است .

مادهٔ۲۵ مکرر ـ مواد ۲۴و۲۵ سابق قانون مجازات عمومی نسخ و این‌قانون ازاول خردادماه۱۳۱۰ بموقع اجراگذارده‌میشود .

مادهٔ ۲۹ ـ درمورد معاونین مجرم محکمه میتواند نظر باوضاع واحوال قضیه ویا نظر بکیفیات معاونین مجرم را بهمان مجازاتیکه برای شریك مجرم مقرراست محکوم نماید ویامجازات را ازیك الیدودرجه تخفیف دهد .

مادهٔ ۳۰ ـ اوضاع واحوال مختصه بمرتکب اصلی که موجب تغییر وصف یا موجب تخفیف وتشدید مجازات است نسبت بمعاون جرم مؤثر نخواهد بود وهمچنین هرگاه فاعل جرم بجهتی ازجهات قانونی معاف ازمجازات باشد معافیت او تأثیری درحق معاون مجرم نخواهد داشت .

فصل هفتم

در تعدد جرم

مادهٔ ۳۱ ـ هرگاه فعل واحددارای عناوین متعددهٔ جرم باشد مجازات جرمی داده میشودکه جزای آن اشد است .

مادهٔ ۳۲ ـ اگرچند جرم برای یك مقصود واقع شده و مربوط بهم باشد یا اینکه بعضی ازآنها مقدمه یاجزء دیگری بوده یاتفکیك ازهم نشوند تمام آنها یك جرم محسوب ومجازات جرمی داده میشودکه جزای آن اشد است .

مادهٔ ۳۳ ـ هرگاه شخصی جرمی را مکرراً مرتکب شده بدون اینکه حکمی دربارهٔ اوصادر شده باشد برای هرجرمی حکم مجازات علیحده صادر نمیگردد ولی محکمه مجرم را بحداکثر مجازات محکوم خواهد نمود .

فصل هشتم

در شرایط وموانع مجازات

مادهٔ ۳۴ ـ اطفال غیرممیز را نمیتوان جزئاً محکوم نمود .درامورجزائی هرطفلی

که دوازده سال تمام نداشته باشد حکم غیرممیز را دارد .

درصورتیکه اطفال ممیز غیربالغ مرتکب جرمی شوند باید باولیاء خود تسلیم گردند باالتزام بتأدیب وتربیت ومواظبت درحسن اخلاق آنها .

مادهٔ ۳۵ ـ اگراطفال ممیزغیر بالغ که بسن پانزده سال تمام نرسیده‌اند مرتکب جنحه یاجنایتی شوند فقط بده الی پنجاه ضربه شلاق محکوم میشوند ولی دریك روز زیاده از ده‌روز ودر دوروز متوالی زیاده ازپانزده‌شلاق نبایدزده‌شود .

مادهٔ ۳۶ ـ اشخاص بالغ که‌سن آنهابیش از پانزده سال تمام بوده‌ولی بهیجده سال‌تمام‌نرسیده‌اند هرگاه‌مرتکب جنایتی شوند مجازات آنها حبس دردارالتأدیب‌است درمدتی که زاید برپنج‌سال نخواهدبود واگر مرتکب جنحه شوند مجازات ایشان کمتر ازنصف‌حداقل و زیادتر ازنصف‌حداعلای‌مجازات‌مرتکب همان‌جنحه نخواهدبود

مادهٔ ۳۷ ـ اشخاص مذکور درمادهٔ قبل هرگاه مرتکب جرمی‌شوند اگر چه جرم‌ایشان جنایت باشددرمحکمهٔ جنحه محاکمه میشوند مگر آنکه شریك یامعاون آنها برحسب اقتضای سن باید درمحکمهٔ‌جنائی محاکمه شود در این صورت هردو در محکمهٔ جنائی محاکمه خواهندشد .

مادهٔ ۳۸ ـ احکام تکرار جرم که درفصل پنجم این باب مذکور است نسبت باطفال واشخاص مذکور درمواد فوق جاری‌نمیشود .

مادهٔ ۳۹ ـ درصورتیکه محکمه نتواند سن واقعی متهم را تشخیص دهد قدر متیقن سن مناط حکم خواهدبود .

مادهٔ ۴۰ ـ کسیکه درحال ارتکاب جرم مجنون بوده یااختلال دماغی داشته

باشد مجرم محسوب نمیشود ومجازات نخواهد داشت ولی درصورت بقای جنون باید بدارالمجانین تسلیم شود.

مادهٔ ۴۱ ـ هرکسی که بموجب ضرورت برای دفاع و حفظ نفس یا ناموس خود مرتکب جرمی شود مجازات نخواهدشد (رجوع بفصل اول از باب سوم این قانون) وهمچنین است کسیکه بواسطه اجبار برخلاف میل خود مجبور بارتکاب جرم گردیده و احتراز ازآنهم ممکن نبوده است مگر درمورد قتل که مجازات مرتکب تاسه درجه تخفیف خواهد شد.

مادهٔ ۴۲ ـ عملی که از مستخدمین ومأمورین دولتی واقع میشود در موارد ذیل جرم محسوب نمیگردد.

۱ـ درصورتیکه ارتکاب عمل بواسطهٔ امر آمر قانونی واقع شده و مرتکب برحسب قانون ملزم باجرای آن بوده است.

۲ـ درصورتیکه ارتکاب آن عمل برای اجرای قانون لازم بوده.

فصل نهم

در تخفیف وتعلیق واسقاط و تبدیل مجازات

مادهٔ ۴۳ ـ هیچ جنایت یاجنحه رانمیتوان عفونمود ویامجازات آنراتخفیف دادمگر درمواردیکه قانون آنرا قابل عفو دانسته یا درمجازات آن تخفیفی داده است.

مادهٔ ۴۴ ـ درموارد جنایات درصورتیکه مطابق این قانون اوضاع و احوال قضیه مقتضی تخفیف مجازات باشد هیئت حاکمه میتواند مجازاتهای جنائی را بطریق ذیل تخفیف دهد:

۱ـ اعدام بحبس دائم یا موقت بااعمال شاقه .

۲ـ حبس دائم با اعمال شاقه بحبس موقت بااعمال شاقه یابحبس مجرد .

۳ـ حبس موقت با اعمال شاقه بحبس مجرد یا حبس تأدیبی که کمتر از دو سال نباشد .

۴ـ حبس مجرد بحبس تأدیبی که کمتر ازشش ماه نباشد.

۵ـ تبعید باقامت اجباری یا ممنوعیت از اقامت درنقطه یانقاط معین .

۶ـ محرومیت ازتمام حقوق اجتماعی به بعض آن .

* **مادهٔ ۴۵** - درموارد جنحه اگر اوضاع واحوال قضیه مقتضی تخفیف باشد محکمه میتواند مجازات حبس تأدیبی را تا هشت روز تخفیف داده یا آنرا تبدیل بغرامت نماید .

---

* به این ماده بموجب قانون مصوب ۱۵ خردادماه ۱۳۱۳ شمسی [دردوره نهم] ماده‌ای بعنوان مادهٔ ۴۵ مکرر الحاق شده است که عیناً نقل میگردد .

قانون

الحاق مادهٔ ۴۵ مکرر بقانون مجازات عمومی

مصوب ۱۵ خرداد ماه ۱۳۱۳ شمسی

مادهٔواحده ـ مادهٔ ذیل تحت نمرهٔ ۴۵ مکرر بقانون مجازات عمومی افزوده می‌شود :

مادهٔ ۴۵ مکرر - درموارد تکراریاتعدد جرم وهمچنین درکلیهٔ مواردیکه مطابق قانون مجرم بایدبحداکثر مجازات محکوم شود هرگاه محکمه موجبات تخفیف

مادهٔ ۴۶ ـ در حق مردانی که عمر آنها متجاوز ازشصت سال است و همچنین کلیهٔ زنها حبس بااعمال شاقه وحکم اعدام جاری نمیشود ومجازات آنها بحبس مجرد تبدیل خواهد شد مگر اینکه حکم برای ارتکاب قتل عمدی صادر شود .

مادهٔ ۴۷ ـ شخصی که بموجب این قانون بواسطهٔ ارتکاب جنحه‌محکوم بحبس شده است درصورتیکه سابقاً بواسطهٔ ارتکاب جنحه یا جنایتی محکوم نشده باشد محکمه میتواند نظر باخلاق واحوال مجرم و دلایل موجهه اجرای مجازات رانسبت باومعلق دارد .

مادهٔ ۴۸ ـ هرگاه محکوم علیه‌که اجرای حکم او معلق شده است در مدت پنج‌سال از تاریخ‌قطعی‌شدن حکم‌محکوم بارتکاب‌جنایت‌باجنحهٔ جدیدی که‌موجب‌حبس باشد نشود محکومیت اولیهٔ اؤملغی وکان لم یکن خواهد شد ولی اگر در مدت پنج سال مذکور مرتکب جنایت یاجنحه شده وباین واسطه بحکم قطعی محکوم‌گردد حکم اول نیز درباره اواجرا خواهدگردید .

مادهٔ ۴۹ ـ تعلیق مجازات موجب تعلیق تمام‌آثار مترتبه‌براو خواهد بودولی موجب‌تعلیق تأدیه مخارج محاکم محاکمه وتأدیهٔ ضرر وخسارات وارده نخواهدشد .

مادهٔ ۵۰ ـ درموقعیکه محکمه اجرای مجازات را تعلیق میکند باید رئیس محکمه بمحکوم اطلاع دهدکه اگر بواسطهٔ جنایت یاجنحهٔ جدیدی محکوم شود مورد مجازات اولیه هم واقع شده مجازاتیکه برای‌تکرار جرم مطابق مواد این‌قانون مقرر است درحق اوجاری خواهد شد .

مجازات را موجود بداند میتواند مرتکب را بکمتر از حد اکثر محکوم‌کند بدون اینکه بتواند مجازات رابکمتر ازحداقل تنزیل دهد و هرگاه مجازات مقرر بدون حداقل واکثر باشد محکمه میتواند درمورد حکم اعدام‌وحبس‌دائم یکدرجه ودرسایر موارد فقط تامعادل یکربع ازمیزان جزای اصلی عمل‌را تخفیف دهد .

مادهٔ ۵۱ - هرگاه کسی مرتکب جرمی شده در مورد خلاف در ظرف یکسال درمورد جنحه درظرف سه‌سال ودر مورد جنایت درظرف ده‌سال جرم‌او تعقیب نشده باشد دیگر تعقیب ازمجرم نمیشود واگر شروع به تعقیب شده وبجهتی موقوف مانده ومدت های مذکوره منقضی شود دیگر اعادهٔ تعقیب نخواهد شد.

مبدأ مدتهای مذکوره درصورت اولی از تاریخ ارتکاب ودرصورت اخیر از تاریخ آخرین اقدام تعقیب محسوب است.

مادهٔ ۵۲ - هرگاه تعقیب جرم بعمل آمده وحکم مجازات نیز صادرشده ولی غیرمجری مانده‌باشد حکم مجازات مزبور درمورد خلاف بعد ازدوسال ودرمورد جنحه بعد از پنج سال ودر مدت جنایت بعد از پانزده سال از روز صدور بلااثر خواهد بود و دیگرمجری نخواهدشدلیکن نتایج آن ازقبیل محرومیت ازحقوق باقی خواهدبود.

مادهٔ ۵۳ - محکومین بحبس تأدیبی وحبس مجرد وحبس بااعمال شاقه اعم‌از دائمی یاموقت بایددرداخل یاخارج محبس بکارهای عام‌المنفعه‌یاغیرآن گمارده‌شوند.

قسمتی از حاصل دست رنج آنها یا مزدی‌که بکار آنان تعلق میگیرد باید باشخاصی‌که در تحت‌کفالت محبوسین بوده و بواسطهٔ حبس آنها بی‌معاش میمانند تخصیص داده شود وهمچنین قسمتی ازآن باید بنفع خود محبوسین موضوع گشته ودر موقع استخلاص باوداده شود.

تعیین مقدارهریك ازقسمت‌های‌مزبوره‌نسبت بانواع‌مختلفهٔ محبوسین وهمچنین تشخیص مشاغلی‌که باید بعهدهٔ هریك ازاقسام محکومین بحبس تحمیل‌گردد برطبق نظامنامه‌که باموافقت نظر وزارتین عدلیه وداخله تنظیم میشود بعمل خواهدآمد.

اشتغال بکارمحکومین بحبس تأدیبی ومحکومین بحبس‌مجرد درصورتیکه‌عائله آنهاکفیل معاش داشته باشند باختیار خود محبوسین است.

مادام‌که نظامنامهٔ مذکور دراین ماده تدوین نشده‌است تعیین مقدار سهم و نوع

کار بعهده محکمهٔ حاکمه خواهد بود .

وسایل ملاقات محکومین بحبس باعائله خود برای یکدفعه درهر ماه باید در ضمن نظامنامهٔ مذکور دراین ماده نیز پیش بینی شود .

فصل دهم
در وسائل جلوگیری ازمحکومیت ورفع اثرات آن

مبحث اول
درعفو عمومی

مادهٔ ۵۴ ـ جنحه وجنایات سیاسی مطلقاً و همچنین جنحه و جنایات عادیه که دراثناء انقلابات سیاسی واقع شود ممکن است مورد عفو عمومی گردد ولی درهر مورد قانون مخصوصی باید اجازه آنرا بدهد .

مبحث دوم
درعفو وتخفیف مجازات

مادهٔ ۵۵ ـ درجرائم سیاسی پادشاه میتواند نظر به پیشنهاد وزیرعدلیه وتصویب رئیس الوزراء تمام یا قسمتی ازمجازات اشخاصی راکه بموجب حکم قطعی محکمه صالحه محکوم شده اند عفو نماید و نیزمیتواند درجرائم غیرسیاسی مجازات اشخاصی راکه محکوم باعدام شده اند تبدیل بحبس بااعمال شاقه نماید و مجازات سایر جرائم رایکدرجه تخفیف دهد ویاقسمتی ازآن را تا ربع عفو کند.

مبحث سوم
دراعادهٔ حیثیت

مادهٔ ۵۶ ـ کلیهٔ احکام قطعی که برمحکومیت متهمین به جنحه وجنایات صادر

میشود باید درسجل جزائی محکومین ضبط گردد .

مادهٔ ۵۷ - اگر کسی بمجازات تأدیبی محکوم شده باشد ودر مدت پنج سال از تاریخ اتمام‌مجازات محکومیت جزائی جدیدی نداشته باشد باعاده حیثیت نائل‌شده ومحکومیت سابق اواز سجل جزائی اومحو خواهد شد .

مادهٔ ۵۸ - همین‌طریق دربارهٔ اشخاصی هم‌که بمجازات جنائی محکوم‌شده‌اند مجری خواهد بود مشروط براینکه درظرف ده سال از تاریخ اتمام مجازات محکومیت جزائی جدیدی نداشته باشند .

مادهٔ ۵۹ - اگر اشخاصی‌که برای ارتکاب جرم سیاسی محکوم بحبس تأدیبی میشوند درظرف یکسال ازتاریخ اتمام مجازات واشخاصی‌که برای ارتکاب همان جرم محکوم بمجازات‌جنائی‌میشوند‌درظرف‌پنجسال‌ازتاریخ‌اتمام‌مجازات‌مجدداً محکومیت جزائی نداشته باشند باعادهٔ حیثیت نائل شده و محکومیت آنها از سجل جزائی محو خواهد شد .

باب دوم

درجنحه وجنایاتی که مضر بمصالح عمومی است

فصل اول

درجنحه وجنایت برضد امنیت مملکت

مبحث اول

درجنحه وجنایت برضد امنیت خارجی مملکت

مادهٔ ۶۰ - هرکس خواه بامشارکت دشمنان خارجی‌ایران خواه مستقلاً برضد مملکت ایران مسلحاً قیام نماید محکوم باعدام خواهد شد .

مادهٔ ۶۱ - هرکس بادول خارجه یامأمورین آنها دراسباب چینی داخل شود

که آنهارا بخصومت یاجنگ بادولت ایران وادارکند یااسباب عداوت وجنگ آنها را بهر نحو دسیسه‌ووسیله فراهم‌کند محکوم باعدام‌میشود درصورتیکه اقدامات مذکوره مؤثر واقع نشود مجازات مرتکب ازهفت تاپانزده سال حبس بااعمال شاقه است .

مادهٔ ٦٢ ـ هرکس وسایل تسهیل‌ورود دشمنان مملکت رابداخل خاك ایران یامتصرفات آن فراهم‌کند وباآنها مساعدت نماید یاآنکه شهریا قلعه یـا استحکامات یاسربازخانه یامواقع نظامی یابندر یامخزن یاقورخانه یاکشتی های متعلق بدولت را بتصرف دشمن بدهدیا درآورد یااینکه برای دشمن مملکت قشون یاامداد نقدی یـا جنسی یامهمات یااسلحه یااستعدادی فراهم نمایدیا موجبات موفقیت دشمن رااعم از اسباب‌بری یابحری یاهوائی برای‌استعمال درداخلهٔ مملکت فراهم‌کند یاموجب‌تزلزل صمیمیت صاحبمنصبان یاافراد قشونی وامثال آنها نسبت به مملکت‌گردد ویـا هرنحو حیله ودسیسه برای همراهی بادشمن نماید محکوم باعدام میشود .

مادهٔ ٦٣ ـ هرگاه‌کسی باتبعهٔ دولتی‌که طرف‌خصومت بادولت ایران است مکاتبه یامخابره بنماید وآن مکاتبه یامخابره متضمن هیچیك ازجنایات مذکوره در مادهٔ قبل نبوده ولی برای دشمن متضمن تعلیمات وفوائدی باشدکه برای امور نظامی یاپلتیکی دولت ایران مضر باشد جزای شخص متصدی ازدوالی ده سال حبس مجرد است ودر صورتیکه اطلاعات مزبوره‌مبنی برمواضعه‌وجاسوسی بوده‌استمجازات آن‌اعدام‌است .

مادهٔ ٦٤ ـ هریك ازمستخدمین ادارات یامأمورین دولتی یاسایر اشخاصی‌که بمناسبت مأموریت‌یاجهت رسمی دیگری ازاسرار مذاکرات یا مراسلات سری دولت یاتصمیمات دولت راجع بحرکت قشون دولتی مطلع شـده و اسرار مزبوره را بدون اجازهٔ دولت بمأمورین دولت اجنبی ابراز نماید محکوم باعدام میشود .

مادهٔ ٦٥ ـ هریك از مأمورین دولتی یاغیر آنهاکه برحسب وظائف رسمیهٔ

خودمأمور بحفظ نقشه‌جات ازقبیل نقشهٔ تحصنات یاقورخانه یابنادر یااسکله های‌دولتی یانقشهٔ حرکات‌جنگی بوده وآنها راکلا یابعضاً بدشمن یابمأمورین دشمن تسلیم نماید محکوم باعدام خواهد شد.

درصورتیکه شخصی نقشجات مذکوره‌را بمأمورین دولتی‌که بی‌طرف بوده ویا بادولت ایران اتحـاد داشته است بدون اذن دولت ایران تسلیم نماید محکوم بحبس مجرد ازدوالی ده سال خواهدگردید.

مادهٔ ٦٦ - هرکس جاسوسان یاسربازان دولت‌خصم‌راکه مأمورتفتیش بوده‌اند شناخته ومخفی نماید یاسبب اخفای آنان شود محکوم باعدام خواهد شد.

***مادهٔ ٦٧** - هریك‌ازمأمورین‌یامستخدمین دولتی‌یااشخاص دیگرکه نقشه‌ها یااسراری راکه راجع‌به سیاست داخلی یاخارجی مملکت است بنحوی ازانحاء بکسی که صلاحیت اطلاع برآنرا ندارد بدهد یاآنها رابهر نحوی‌که باشد ازنقشجات یااسرار مزبوره مستحضر داردیا بطورکلی مرتکب عملی شودکه متضمن‌قسمی‌ازاقسام جاسوسی است نظر به‌کیفیات جرم به حبس مجرد ازدوتا ده سال یابه حبس با اعمال شاقه ازسه الی پانزده سال محکوم خواهد شد.

مادهٔ ٦٨ - هرکسی‌که‌بقصدسرقت‌یا برداشتن نقشه‌یاکسب‌اطلاع ازاسرارسیاسی یانظامی‌خواه‌علناًخواه‌متنکراً بمواقع‌مربوطه‌داخل شودوهمچنین‌اشخاصیکه‌بدون‌اجازهٔ

---

* مادهٔ‌زیرتحت‌عنوان‌مادهٔ ۱۳ قانون(اصلاح‌پاره‌ای‌ازموادقانون‌اصول‌محاکمات‌جزائی وقانون مجازات عمومی‌مربوط بمستخدمین دولت) که مشتمل برسیزده ماده است (دردورهٔ یازدهم) بمادهٔ ٦٧ قانون مجازات عمومی الحاق شده‌است.

ماده دوازدهم- مادهٔ زیر بعنوان ماده٦٧ مکررقانون مجازات عمومی بقانون نامبرده اضافه میشود:

مادهٔ ٦٧ مکرر - مجازات‌مقرر درمادهٔقبل شامل کسانی‌نیزخواهدبودکه‌جرم جاسوسی‌را بنفع یك‌دولت بیگانه‌و بضرردولت بیگانهٔ دیگردرخاك ایران‌مرتکب‌شوند.

مأمورین نظامی در حال نقشه برداری یا عکس اندازی از قلاع نظامی دستگیر شوند محکوم به دو الی پنج سال حبس مجرد و دویست الی یکهزار تومان غرامت خواهد شد .

مبحث دوم

جنحه و جنایت بر ضد امنیت داخلی مملکت

مادهٔ ۶۹ - هر کس اهالی مملکت را صریحاً تحریص بمسلح شدن بـر ضد حکومت ملی بنماید محکوم بحبس مجرد از سه تا پنج سال خواهد بود و اگر تحریص او مؤثر واقع نشده جزای او از شش ماه تا سه سال حبس تأدیبی است .

مادهٔ ۷۰ - هر کس اهالی را بجنگ و قتال با یکدیگر اغوا و تحریك کند که موجب قتل در بعضی از نواحی گردد محکوم باعدام است . و اگر تحریکات فقط باعث نهب و غارت گردد جزای او از سه تا پنج سال حبس با اعمال شاقـه است و در صـورتیکه تحریکات او مؤثر واقع نشده باشد محکوم به تبعید است .

جزای کسیکه مدیریت دسته یا جماعتی را که مرتکب جنایات مذکورهٔ در این ماده و قبل شده‌اند دارا بوده جزای محرك است .

مادهٔ ۷۱ - هرگاه یکی از جنایات مذکوره در دو مادهٔ قبل از طرف دسته یا جماعتی واقع یا شروع شده باشد اشخاصی کـه در آن دسته یا جماعت شرکت داشته ولیکن مدیر یا محرك نبوده‌اند هر کدام در محل اجتماع و فساد دستگیر شوند محکوم بحبس تأدیبی از یك سال تا سه سال خواهند بود و در صورتیکه در خارج از محل مزبور دستگیر شوند مجازات آنها حبس تأدیبی از شش ماه تا دو سال خواهد بود .

مادهٔ ۷۲ - هرگاه جماعتی در خفا برای ارتکاب جنایات مذکوره در مادهٔ ۷۰ دسته بندی و تصمیم کنند جزای آنها حبس تأدیبی از یك الی سه سال است و اگر هنوز

شروع باجرای مقصود نکرده وعملی از آنها سر نزده باشد جزای آنها حبس تأدیبی ازسه‌ماه تایکسال است واگر کسی‌دعوت باجتماع مذکوره کرده ولی دعوت اوباجابت نرسیده است جزای اوحبس تأدیبی از یك‌الی شش‌ماه خواهدبود .

مادهٔ ۷۳ ـ هرکس عمداً وبقصد سوءوخیانت مخزن اسلحه یاقورخانه یاکشتی یاابنیهٔ عمومی راکه محتوی اسناد یادفاتر دولتی است محترق یا خراب نماید اعدام میشود واگرمالی از اموال دولتی‌راغیراز آنچه که‌فوقاً ذکرشده است محترق یاخراب نماید علاوه بر تأدیهٔ خسارات محکوم بحبس بااعمال شاقه ازسه تاده‌سال خواهدبود . درمورد اخیر اگرعمل مرتکب باعث اتلاف نفس‌شود محکوم باعدام خواهدشد .

مادهٔ ۷۴ ـ اگر اشخاص غیرنظامی که در خدمت نظام نیستند افـراد قشون نظامی را تحریك بعصیان یاعدم اجرای وظایف نظامی کنند درصورتیکه مؤثر واقع شود بحبس تأدیبی ازیك تاسه سال وبتأدیهٔ دویست الی یکهزار تومان غرامت محکوم خواهندشد واگر مؤثرواقع نشود ازششماه تادوسال حبس تأدیبی یااز یکصدتـومان تا پانصدتومان غرامت محکوم میشوند .

*__مادهٔ ۷۵__ ـ هرکس سردستهٔ‌جماعتی ازاشرار مسلح‌واقع شوداعم ازاینکه‌مقصود تصرف وغارت املاك‌واموال‌دولتی باشدیااملاك‌واموال جماعتی‌ازاهالی‌مملکت ویامقاومت

---

* مادهٔ ۷۵ قانون‌مجازات عمومی بموجب‌قانون مصوب ۹خردادماه ۱۳۱۰ (دورهٔ‌هشتم) نسخ واینك قانون‌مصوب ۹خردادماه ۱۳۱۰ (کمیسیون قوانین عدلیه) عیناً نقل‌میگردد :

قانون راجع بمجازات قطاع الطریق

مصوب ۹ خرداد ماه ۱۳۱۰ شمسی (کمیسیون قوانین عدلیه)

مادهٔ اول ـ محاکمهٔ اشخاص ذیل دردیوان حرب بعمل آمده و مجازات‌آنها به‌نسبت جرمی‌که مرتکب شده‌اند اعدام ویاحبس مؤبد بااعمال شاقه خواهد بود:

۱ ـ کسانی که درطرق وشوارع بنحوی از انحاء مرتکب راهزنی شوند .

۲ ـ اشخاصی‌که سردستهٔ عده‌ای ازاشرار مسلح ویاداخل آنها بـاشند اعم از

باقوای دولتی که مأمور جلوگیری وقلع و قمع مرتکبین این نوع جنایاتند محکوم باعدام خواهد گردید .

اشخاص دیگری که داخل دستجات مزبوره بوده ولی سمت ریاست و آمریت نداشته باشد ودرمحل اجتماع فساد دستگیرشوند بحبس تأدیبی ازیك سال الی سه‌سال محکوم خواهند شد مگر اینکه مرتکب جرم دیگری شده باشند که مجازات شدیدتری داشته باشد ودر این صورت بحداکثرمجازات جرم محکوم میشوند .

مادهٔ ۷۶ ـ هرکس دستجات مذکوره در مادهٔ قبل را اداره کرده یا تحریك نماید یا تشکیل کند یا برای آنها عالماً عامداً اسلحه یاآلات یا ادوات‌جنایت‌تدارك

اینکه مقصود آن عده تصرف وغارت املاك و اموال یا تعرض بنفوس و اعراض باشد ویا حمله بقوای دولتی و یا مقـاومت با قوای دولتی‌که مأمور جلوگیری وقلع وقمع مرتکبین این نوع جنایات هستند .

مادهٔ دوم ـ مادهٔ ۷۵ ومادهٔ ۲۲۴ قانون مجازات عمومی نسخ و این قانون از ۱۵ خردادماه ۱۳۱۰ بموقع اجراگذاشته میشود .

وبعدبموجب قانون مصوب ٦ آذر ماه ۱۳۱۰ شمسی‌که ذیلا نقل‌شده‌است قانون نامبرده دربالا (قانون راجع به مجازات قطاع‌الطریق) اصلاح شده است:

قانون

راجع بمحاکمهٔ‌قطاع‌الطریق

مصوب ٦ آذرماه ۱۳۱۰ شمسی (کمیسیون قوانین عدلیه)

مادهٔ‌واحده ـ رسیدگی بجرمهای مذکـور در قانـون راجـع بمجـازات قطاع‌الطریق مصوب۹ خردادماه ۱۳۱۰ درصورتی داخل در صلاحیت دیوانهای حرب خواهد بودکه جرمهای‌مزبور از ۱۵ خرداد ماه ۱۳۱۰ ببعد واقع شده باشد و نسبت بجرمهای واقعه قبل از تاریخ مذکور باید مستنطقین ومحاکم عدلیه رسیدگی نمایند اگرچه درمورد آنها قرار عدم صلاحیت صادر وقطعی شده باشد .

نماید یا مدد بفرستد یابا رؤسا و فرماندهان آنها مواضعه داشته یا برای آنها مسکن و پناهگاه یامحل اجتماع تهیه کند بحبس بااعمال شاقه ازسه تاهشت سال محکوم خواهد شد.

مادهٔ ۷۷ ـ هرکس داخل دستجات مفسدین بوده بدون اینکه درآن دستجات ریاست یاشغلی داشته باشد و بمجرد اخطار قوای کشوری یا نظامی از دستجات مزبوره خارج شود ویا اینکه بعد ازاخطار حکومت در خارج ازمحل اجتماع مفسدین بدون مقاومت تسلیم شود مجازات مفسدین را نخواهد داشت وفقط اگر شخصاً مرتکب جرم دیگری شده باشد مجازات آن جرم باو داده می‌شود.

مادهٔ ۷۸ ـ هرکس داخل دستجات مفسدین واشخاصیکه برضدامنیت خارجی یاداخلی مملکت اقدام میکنند بوده وقبل از تعقیب از طرف مأمورین دولتی بدولت ویا بمأمورین کشوری یا نظامی یا ضابطین عدلیه از قصد جنایت و اسامی اشخاصیکه درفتنه وفساد دخیل بوده‌اند اطلاع بدهد ازمجازات معاف خواهد بود.

همچنین است درصورتیکه بعد از شروع به تعقیب مأمورین دولتی را برای گرفتاری آنها راهنمائی کند.

مادهٔ ۷۹ ـ هرکس بواسطهٔ نطق یا اوراق چاپی یاخطی مردم را صریحاً بارتکاب جنحه یا جنایتی برضد امنیت داخلی یاخارجی مملکت تحریض نماید در صورتیکه اثر برآن مترتب گردد بمجازات جنحه یاجنایتی که برآن مترتب شده است محکوم خواهد شد ودرصورتیکه اثر برآن مترتب نشود از هشت روز تا سه ماه محکوم بحبس تأدیبی خواهد شد.

مبحث سوم

درسوء قصد نسبت برئیس مملکت

مادهٔ ۸۰ ـ هرکس سوء قصد به‌حیات رئیس مملکت نماید وپس ازشروع بعملی

که خارج از ارادهٔ مرتکب است بلااثر بماند جزای او حبس با اعمال شاقه از ده تا پانزده سال است .

اگر بواسطهٔ سوء قصد جراحتی برئیس مملکت وارد آیدکه منجر بفوت نشود جزای مرتکب حداکثر مجازات مذکور است .

مادهٔ ۸۱ - هرکس نسبت برئیس مملکت علناً استعمال الفاظ رکیکه نماید ازدو ماه تا ششماه محکوم بحبس تأدیبی خواهد شد .

---

* این ماده بموجب قانون مصوب ۱۱ اردیبهشت ماه ۱۳۱۰ شمسی (کمیسیون قوانین عدلیه) در دورهٔ هشتم نسخ وقانون زیر بجای آن بتصویب رسیده است :

قانون

اصلاح مادهٔ ۸۱ قانون مجازات عمومی

مصوب ۱۱ اردیبهشت ماه ۱۳۱۰ شمسی (کمیسیون قوانین عدلیه)

مادهٔ ۸۱ - ۱ - هرکس نسبت به رئیس مملکت بهرنحوی از انحاء توهین نماید از سه ماه تا سه سال محکوم بحبس تأدیبی خواهد شد .

۲ - هر کس علناً نسبت برئیس یك مملکت خارجی یا نمایندهٔ سیاسی یك مملکت خارجی در ایران بهرنحوی از انحاء توهین نماید محکوم بسه ماه تا دو سال حبس تأدیبی خواهد شد مشروط باینکه درآن مملکت نیز درموارد مذکوره نسبت بایران معاملهٔ متقابله‌شود .

درمورد این فقره تعقیب منوط بتقاضای دولت خارجی یا نمایندهٔ سیاسی است ودرصورت استرداد تقاضا تعقیب جزائی نیز موقوف خواهد شد .

مادهٔ ۸۱ سابق قانون مجازات عمومی نسخ واین قانون از بیستم اردیبهشت‌ماه ۱۳۱۰ بموقع اجراگذارده می‌شود .

فصل دوم

درمخالفت وضدیت با اساس حکومت ملی و آزادی

مادهٔ ۸۲ ـ هریك از وزراء واعضاء پارلمان و صاحبمنصبان ومأمورین دولتی که برضد حکومت ملی قیام نماید یا حکم قیام را بدهد محکوم باعدام است .

مادهٔ ۸۳ ـ هریك از اشخاص مذکور در مادهٔ قبل‌که برخلاف قانون آزادی شخصی افراد ملت را سلب‌کند یـا افـراد ملت را از حقوقی‌که قانون اساسی بآنهـا داده محروم نماید از شغل خود منفصل و از پنج تا ده سال از حقوق اجتماعی‌محروم خواهد شد .

مادهٔ ۸۴ ـ هرگاه شخص مرتکب ثابت‌کندکه ارتکاب او بامر یکی‌از رؤسا کـه صلاحیت تحکم بـاو را داشته ومجبور بامتثال امر او بـوده است واقع شده از مجازات معاف خواهد شد ومجازات مزبوره درحق آمر مقرر خواهدگردید .

مادهٔ ۸۵ ـ درمورد مادهٔ ۸۳ هرگاه مدعی خصوصی‌که برخلاف قانون‌حبس شده است از راه دعـوی جزائی یا حقوقی مطالبهٔ ضرر وخسارت خـود نماید خسارت حبس‌کمتر از روزی پنج تومان نخواهد بود ومقدار سایر خسارات برحسب اشخاص و اوضاع واحوال تعیین خواهد شد .

مادهٔ ۸۶ ـ هرگـاه اقداماتیکـه برضدقانون اساسی است بـرحسب امضاء ساختگی وزیر یا مأمورین دولتی بعمل آمده باشد مـرتکب وکسانیکه عالماً آنـرا استعمال‌کرده باشند بحبس با اعمال شاقه از پنج الی ده سال محکوم خواهند شد .

مادهٔ ۸۷ ـ هرگاه شخصی برخلاف قانون حبس شده باشد ودرخصوص حبس غیرقانونی خود شکایت بضابطین عدلیه یا مأمورین نظمیه نموده و آنها شکایت او را استماع نکرده وثابت ننمایندکه تظلم عارض رابمقامات عالیه اعلام واقدامات لازمه‌را

مرعی داشته‌اند بانفصال از شغل خود و بمحرومیت از حقوق اجتماعی وبه‌پنجاه الی پانصدتومان غرامت محکوم خواهند گردید وباید از عهده خسارات وارده به محبوس نیز بطوریکه درمادهٔ ۸۵ مذکور است برآیند .

مادهٔ ۸۸ ـ مستحفظین محبس وتوقیفگاه هرگاه بدون ورقه امری از طـرف مستنطق یا محکمه یا مقامات صلاحیتدار دیگری شخصی را باسم محبوس بپذیرند بحبس تأدیبی ازدوماه الی دوسال محکوم خواهند شد .

مادهٔ ۸۹ ـ هرگاه مستحفظین‌محبسها وتوقیفگاهها ازارائه دادن‌یاتسلیم‌کردن محبوس بمدعی‌العموم یا مستنطق یـا از ارائه دادن دفاتر خود باشخاص مذکور امتناع کنند یا از رسانیدن تظلمات محبوسین بمقامات لازمه ممانعت یا خودداری نمایند مشمول ماده قبل خواهندبود مگر اینکه ثابت نمایند که بموجب امرکتبی رسمی ازطرف رئیس مستقیم خود مأمور بآن بوده‌اند ودراین صورت‌مجازات مزبور دربارهٔ آمرمقرر خواهدشد .

مادهٔ ۹۰ ـ هرگاه مدعی‌عمومی استیناف یا بدایت یامعاونین آنهایامستنطقین یاقضات‌یا مأمورین دولتی یکی از افراد مملکت رادرمواردیکه قانون مقرر نکرده است امر به‌توقیف‌دهند یا درغیر موارد معینه قانونی جزائاً تعقیب و قرار اتهام اورا بدهند به محرومیت ازحقوق اجتماعی محکوم خواهند شد .

مادهٔ ۹۱ ـ اگرکسی که برای دادن اوراق تعرفه یاگرفتن ورقهٔرأی در موقع انتخابات مأموریت دارد اعم‌ازاینکه انتخابات راجع باعضاء مجالس مقننه یا اعضاء انجمنهای ایالتی وغیره باشد در اوراق تعرفه یاآراءتقلب نموده‌یاآنراکم‌وزیادکرده یا تغییر اسم درورقهٔ رأی بدهد بحبس تأدیبی ازسه ماه تا یکسال و بمحرومیت از حق انتخاب شدن درمدت سه‌سال محکوم خواهدشد و اشخاص دیگری که‌مرتکب جرائم مذکوره شوند به حبس تأدیبی ازیکماه تاششماه محکوم خواهندگردید .

مادهٔ۹۲ ـ هرکس آراء انتخابیه را بخرد یا بفروشد در مدت شش سال‌از حقوق مذکوره درمادهٔ ۱۵ و مشاغل دولتی وملی محروم خواهد شد بعلاوه خریدار بصدالی هزار تومان و فروشنده بحبس تأدیبی از هشت روز الی یکماه ویا به‌پنج تا پنجاه تومان غرامت محکوم خواهد شد .

مجازات اشخاصی‌که در موقع‌انتخابات تهدید یا تطمیع مینمایند همان‌است‌که درقانون انتخابات مقرراست .

فصل سوم

درجنحه وجنایت برضدآسایش عمومی

مبحث اول

درسکهٔ قلب

مادهٔ ۹۳ ـ هرکس شبیه مسکوك طلا یا نقرهٔ رایج رابسازد یاعالماً درترویج مسکوکات قلب شراکت کند یا آنرا داخل در مملکت نماید محکوم بحبس بااعمال شاقه از سه تاپنج سال‌خواهد بود .

مادهٔ ۹۴ ـ هرکس بقصد استفادهٔ نامشروع بواسطهٔ عملیاتی از قبیل بریدن یا تراشیدن مقداری ازقیمت طلا یانقرهٔ مسکوك رایج راکم کندبه‌حبس‌تأدیبی‌ازیك تاسه سال محکوم خواهد شد .

همین مجازات درباره اشخاصی نیز مقرر است که‌بیکی ازوجوه مذکورهٔ فوق در ایران مسکوکات رایج ممالك خارجه را بسازد یا شریك در ترویج مسکوکات مزبوره شوند ویاآنکه آنرا داخل درمملکت ایران نمایند .

مادهٔ ۹۵ ـ هرگاه یکی از جرائم مذکوره دردومادهٔ قبل نسبت به‌مسکوکات

رایجه‌غیر ازطلا ونقره واقع‌شود مرتکب بحبس تأدیبی از یکماه تا یك‌سال محکوم خواهد شد .

مادۀ۹۶ ـ اشخاصیکه مرتکب جرائم مذکور در مواد ۹۴ و ۹۵ شده‌اند هرگاه قبل ازتعقیب مراتب‌را بدولت‌اطلاع‌داده یا بعدازشروع بتعقیب وسائل‌دستگیری مقصرین رافراهم‌کنند ازمجازات‌معاف‌خواهندشد .

مبحث‌دوم

درجعل‌وتزویر

مادۀ۹۷ ـ جعل‌و تزویر عبارت‌است ازساختن نوشته یاسند یاچیز دیگری برخلاف حقیقت یاساختن مهر یاامضای اشخاص رسمی یاغیررسمی یابقصد تقلب خراشیدن یاتراشیدن یاقلم بردن یاالحاق یامحو یااثبات یاسیاه‌کردن یاتقدیم‌یاتأخیر تاریخ سند نسبت بتاریخ‌حقیقی یاالصاق متقلبانه نوشته بنوشته بنوشتۀ دیگری یا بکار بردن مهردیگری بدون اجازۀ صاحب آن‌ونظایر آن .

مادۀ۹۸ ـ هرکس یکی ازاشیاء ذیل راجعل کند اعم از این که بالمباشره باشد یابواسطه یا علم‌به‌جعل یاتزویر استعمال کند یاداخل مملکت‌نماید بحبس با اعمال شاقه ازسه‌سال‌تاپانزده‌سال‌محکوم‌خواهدشد واشیاء مزبوره ازاین‌قراراست:

۱ـ فرمان یادستخط‌مملکت .

۲ـ احکام رئیس دولت یاوزراء .

۳ـ اوامر رئیس مجلس شورای‌ملی یارئیس مجلس سنا .

۴ـ مهر دولت یامهررئیس مملکت‌یامهرمجالس‌مقننه .

۵ـ مهر یاامضاء یاعلامت یکی ازرؤساء یا مستخدمین دولتی یا نمایندگان مجالس مقننه ازحیث مقام رسمی آنها .

۶ـ مهر یا تمبر یا علامت یکی ازادارات دولتی .

۷ـ اسناد یا حوالجات صادره از خزانهٔ‌دولتی .

۸ـ منگنه یا علامتی که‌برای تعیین عیار طلا یا نقره‌بکار میرود .

۹ـ بلیط یا اسکناس بانك‌که مطابق‌قانون رایج‌است .

مادهٔ۹۹ - هرکس‌مهر یامنگنه یاعلامت یکی ازادارات‌عمومی‌یاشرکتهائیکه مطابق‌قانون تشکیل شده‌است یا یکی ازتجارتخانه‌هاراجعل‌کند یا باعلم بجعل‌استعمال نماید بحبس تأدیبی ازششماه تاسه‌سال محکوم خواهدشد .

مادهٔ۱۰۰- هرکس مهر یاتمبر یاعلامت ادارات یاشرکتها یا تجارتخانه‌های مذکوره درمادهٔقبل را برخلاف ترتیب بدست آورده وبطریقیکه بحقوق و منافع آنها ضرر وارد آورد استعمال کرده یا سبب استعمال‌آن‌گردد جزای اوازدو ماه تادوسال حبس تأدیبی خواهدبود .

مادهٔ۱۰۱- اشخاصی‌که مرتکب جرائم مذکوره درمواد سابقه شده‌اند هرگاه قبل ازتعقیب بدولت اطلاع دهند وسایر مرتکبین را درصورت بودن معرفی کنند یا بعدازتعقیب وسائل دستگیری آنهارا فراهم نمایند از مجازات معاف‌خواهند گردید .

مادهٔ۱۰۲- هریك از اجزاء وصاحبمنصبان دولتی‌که درحین اجرای وظیفهٔ خود دراحکام وتقریرات ونوشتجات واسناد وسجلات ودفاتر وغیر آنها از نوشتجات واوراق رسمی تزویر کند اعم ازاینکه امضاء یامهر یاخطوط راتحریف‌کرده یاکلمه‌ای الحاق کند یااسامی اشخاص راتغییر دهد محکوم بحبس بااعمال‌شاقه‌ازپنج‌الی‌ده‌سال خواهد بود .

مادهٔ۱۰۳- اشخاصی که اجزاء وصاحبمنصبان دولتی نیستند هرگاه مرتکب

یکی ازجرائم مذکوره در مادهٔ قبل شوند مجازات آنها حبس مجرد است که حداکثر آن ازپنجسال تجاوز نخواهدنمود .

مادهٔ۱۰۴ ـ هریك ازمستخدمین واجزاء ادارات ومحاکم عدلیه‌که در تحریر نوشتجات وقراردادهای راجعه بوظایفشان مرتکب جعل وتزویر شوند اعم از اینکه موضوع یا مضمون‌آنرا تغییر دهند یاگفته ونوشتهٔ یکی از مقامات رسمی یاتقریرات یکی ازطرفین راتحریف‌کنند یا امر باطلی را صحیح یا صحیحی‌راباطل‌یا چیزی را که بدان اقرار نشده است اقرار جلوه دهند محکوم بحبس ازپنج الی‌ده‌سال با اعمال شاقه خواهند شد .

مادهٔ۱۰۵ ـ هرکسی اوراق مجعولهٔ مزبوره در سه‌مادهٔ قبل‌را با علم به تزویر مورد استفاده قراردهد محکوم بحبس‌مجرد ازدو الی ده‌سال خواهد شد .

مادهٔ۱۰۶ ـ هرکس بیکی ازطرق مذکوره در اسناد یا نوشتجات غیر رسمی جعل یا تزویرکند بحبس مجرد از دوتاده سال محکوم خواهد شد ـ وهرکس خطوط یا اسناد مذکوره دراین ماده را با علم به‌تزویر مورد استفاده قراردهدمجازات‌اوحبس مجرد ازدوتا پنج سال خواهدبود .

مادهٔ۱۰۷ ـ هرکس تذکرهٔ عبور یا اقامت دولتی را جعل نموده یا تذکره را که اصلا صحیح بوده درآن تزویر نماید یا تذکرهٔ مزور را عالماً استعمال‌کندیا باسم دیگری غیراز اسم حقیقی خود تذکره بگیرد یا برای‌گذرانیدن تذکره باسم مجعول شهادت‌کذب دهدبحبس تأدیبی ازسه‌ماه تا یکسال محکوم خواهدشد .

مادهٔ۱۰۸ ـ هر مستخدم ومأمور دولتی که عالماً تذکرهٔ عبور یا اقامت باسم جعلی بدهد علاوه برانفصال ازخدمت بحبس تأدیبی‌ازیك تاسه‌سال و بتأدیهٔ پنجاه تا پانصدتومان غرامت‌محکوم خواهد شد .

مادهٔ۱۰۹ ـ هرکس شخصاً یا بتوسط دیگری برای معافیت‌خودیاشخصی‌دیگر از خدمات دولت تصدیقنامه باسم طبیب یا جراح جعل‌کند بحبس تأدیبی از ششماه تا دوسال محکوم خواهد شد.

مادهٔ۱۱۰ ـ طبیب یا جراح هرگاه تصدیقنامهٔ برخلاف واقع دربارهٔ شخصی برای معافیت ازخدمت در ادارات رسمی بدهد از ششماه تا دوسال‌حبس‌تأدیبی واز ده الی صد تومان غرامت محکوم خواهد شد هرگاه تصدیقنامهٔ مزبور بواسطه وعده وتعارف داده شده باشد بعلاوه استرداد وضبط تعارف بحبس تأدیبی از یك تا سه سال وبتأدیهٔ پنجاه تا پانصدتومان غرامت محکوم خواهدشد.

مادهٔ۱۱۱ ـ مجازاتهای مذکوره دردومادهٔ فوق در صورتیکه تصدیقنامه برای تقدیم بمحاکم باشد نیز مجری است.

مادهٔ۱۱۲ ـ برای سایر تصدیقنامه‌های خلاف واقع که مورث ضرر شخص ثالثی بوده یاآنکه خسارت برخزانهٔ دولت واردآورد مجازات مقصر از ششماه‌الی دو سال حبس واز پنجاه الی پانصدتومان غرامت خواهدبود.

مبحث سوم

در محو یا شکستن مهر وسرقت نوشتجات ازاماکن دولتی

مادهٔ۱۱۳ ـ هرگاه محلی یا چیزی برحسب امر مقامات صالحهٔ رسمی مهر شده باشد وکسی‌عمداً مهر مزبوررا بشکند یا محونماید مرتکب‌بحبس‌تأدیبی‌ازششماه تادوسال‌وبتأدیهٔ پنجاه‌الی‌سیصد تومان غرامت محکوم خواهد شددرصورتیکه مستحفظ مرتکب‌شده‌باشد بحبس‌تأدیبی ازیکسال تاسه‌سال محکوم میشود واگر ارتکاب‌بواسطهٔ اهمال مستحفظ واقع‌گردد مجازات مستحفظ حبس‌تأدیبی ازیك‌تاششماه خواهد بود.

مادهٔ۱۱۴ ـ هرگاه بعض یاکل نوشتجات یا اسناد یا اوراق‌یا دفاتر یا مطالبی که دردفاتر ثبت وضبط دولتی مندرج یا در اماکن دولتی محفوظ یا نزد اشخاصی‌که

رسماً مأمور حفظ آنها هستند سپرده شده ربوده یا معدوم یا تخریب شود دفتردارومباشر ثبت وضبط اسناد وسایر اشیائی که بواسطهٔ غفلت آنها جرم مذکور وقوع یافته بحبس تأدیبی ازششماه الی سه سال محکوم خواهند شد.

مادهٔ ۱۱۵– مرتکبین هریك از انواع و اقسام جرمهای مشروح در مادهٔ فوق هرگاه غیرازمستحفظین باشند محکوم بحبس مجرد از سه الی شش سال خواهند گردید و اگر خود امانت‌دار مرتکب یکی ازجنایات فوق‌الذکر شود محکوم بحبس بااعمال شاقه از سه الی ده سال خواهد بود.

مادهٔ ۱۱۶– درصورتیکه مرتکب عنفاً مهررا محو نموده یا بشکند یا نوشتجات و اسناد را برباید یا معدوم کند محکوم بحبس با اعمال شاقه از شش تا دوازده سال خواهدگردید واین مجازات مانع از اجرای مجازات هرجنحه وجنایتی که از قهر و تشدد حاصل شده نخواهد بود.

مبحث چهارم

درفرار محبوسین قانونی و اخفاء مقصرین

مادهٔ ۱۱۷– محبوسی که از محبس فرار نموده برای همین اقدام از یك الی شش ماه محکوم بحبس خواهدبود واگربرای فرار درب محبس را شکسته یامحبس‌را خراب‌کرده یا اعمال قوه نموده ضعف مجازات مزبوره دربارهٔ او مجری خواهدشد.

مادهٔ ۱۱۸ – هرگاه کسی بواسطهٔ اتهام بجرم بموجب امر مقامی که قانوناً صلاحیت‌دارد دستگیر ویا بحکم‌محکمه توقیف و یا محکوم بحبس یا جزائی‌شدیدتر شده‌باشد و بواسطهٔ اهمال ومسامحهٔ مأمورین‌که مأموریت حفظ یا ملازمت و مراقبت او را داشته فرارنماید مأمورمذکور به‌حبس تأدیبی از سه‌ماه تا دوسال وبتأدیهٔ‌غرامت از پنجاه الی دویست تومان محکوم خواهد شد واین درصورتی‌استکه شخص فراری

محکوم یا متهم بجنایت بوده والامحکوم بدو الی شش‌ماه حبس تأدیبی‌وبتادیهٔ ده‌الی صد تومان غرامت‌میشود .

مادهٔ ۱۱۹– هرگاه محبوس یا توقیف شده فرار کرده و کسیکه مأمور حفظ یا مراقبت وملازمت او بوده با او مساعدت درفرارکرده یابرای او راه فرار تحصیل‌نموده یا با او مواضعه داشته است مأمور مزبور بترتیب ذیل مجازات خواهد شد:

هرگاه محبوس محکوم باعدام‌بوده مجازات مأمور حبس با اعمال شاقه‌ازسه‌الی ده سال است و اگرمحکوم بحبس دائم یا موقت با اعمال شاقه بوده یا متهم بجرمی‌که مجازات‌آن اعدام است مجازات مأمور حبس مجرد است از دو الی ده سال و درسایر احوال به‌شش ماه تاسه سال حبس تأدیبی محکوم خواهدشد .

مادهٔ ۱۲۰– هر یك از مستخدمین و مأمورین دولتی که درحدود قانون مأمور دستگیری‌کسی بوده وبرای همراهی با فرار آن کس در اجرای عملیاتی که برای دستگیری او لازم بوده مسامحه واهمال‌کرده باشد به‌حبس تأدیبی ازششماه تا سه‌سال محکوم خواهد شد.

مادهٔ ۱۲۱– هرکس از افراد مردم عـامداً موجبات فرار اشخاصی کـه قانوناً محبوس یا دستگیر شده‌اند فراهم‌آورد بطریق ذیل مجازات‌خواهد شد:

هرگاه محبوس محکوم باعدام یا بحبس دائم با اعمال‌شاقه بوده مجازات اویك تا سه سال حبس تأدیبی است و اگر محکوم بحبس غیر دائم با اعمال شاقه یا حبس مجرد یامتهم بجرمی بوده‌که مجازات‌آن اعدام است مجازات اوحبس تأدیبی ازششماه تا دو سال خواهد بود و درسایر احوال ازسه ماه الی یکسال .

مادهٔ ۱۲۲ – هرکس بشخص محبوس یاتوقیف شده برای مساعدت بفراراسلحه بدهد مجازات او از دو الی سه سال حبس تأدیبی است .

مادهٔ ۱۲۳ ـ هرکس شخصی راکه قانوناً دستگیر شده وفرارکرده یاکسی راکه متهم بجنحه یاجنایتی است وقانوناً امر بدستگیری اوشده‌است مخفی کند یاوسائل‌فرار اورا فراهم‌کند بطریق ذیل مجازات خواهد شد .

هرگاه‌کسیکه فرارکرده محکوم باعدام بوده مجازات مخفی‌کننده یاکمك‌کنندهٔ باودرفرار حبس ازیك تاسه‌سال است .

واگر محکوم به‌حبس دائم یاموقت بااعمال شاقه بوده یــا متهم بجرمی بوده‌که مجازات آن‌اعدام است محکوم به‌ششماه الی دوسال حبس تأدیبی خواهد شد . درسایر احوال مجازات ازیکماه الی یکسال حبس تأدیبی است .

مادهٔ ۱۲۴ ـ هرکس ازوقوع جنایت یاجنحه مطلع‌شــده وبرای خلاصی مجرم ازمحاکمه ومحکومیت مساعدت‌کند یااینکه‌برای اومنزل‌تهیه‌کند یاادلهٔ‌جرم رامخفی نماید یابرای تبرئه مجرم ادله جعلی ابرازکندکه عالم بعدم صحت آن بـاشد بترتیب ذیل مجازات خواهد شد :

هرگاه جرم مجرم مستلزم‌حبس بااعمال شاقه یاحبس مجرد باشدجزای مرتکب ازیکماه الی یکسال حبس تأدیبی خواهد بود .

درسایر احوال ازیکماه الی ششماه حبس تأدیبی محکوم خواهد شد .

اشخاص ذیل ازمجازاتهای مذکوره دراین ماده ومادهٔ قبل معافند :

زوج وزوجه هرچند مطلقه باشند .

پدر ومادر و اجداد ـ اولاد و احفاد ـ برادران و خواهران و اشخاصی‌که بــا مجرمین قرابت نسبی یاسببی تادرجهٔ سوم دارند .

مبحث پنجم

درغصب عناوین ومشاغل

مادهٔ ۱۲۵ ـ هرکس بدون سمت رسمی یااذن ازطرف دولت درمشاغل دولتی

اعم ازکشوری یانظامی که قانوناً مربوط باو نبوده خود را دخیل کند ازیکسال الی سه سال حبس خواهد شد .

وهرگاه برای دخـالت درمشاغل مزبوره جعل سندی کرده باشد مجازات آنرا نیز خواهد دید .

مادهٔ ۱۲۶ – هرکس علناً استعمال لباس رسمی یانشان یا امتیاز دولتی بنماید که‌حق آنرا ندارد بتأدیهٔ غرامت ازسی الی پانصد تومان محکوم خواهد شد .

مبحث ششم

درتخریب ابنیه وآثار

مادهٔ ۱۲۷ – هرکس نسبت بهابنیه وآثار مذهبی یاملی یاتاریخی یا بهاشیائی که برای نفع عموم یاتزیین اماکن مقدسه یـا ملی نصب شده‌است خرابی وارد آورد به‌حبس مجرد ازدو تاده سال وبتأدیهٔ ضعف مخارجی که برای‌مرمت خرابی لازم است محکوم خواهد شد .

مادهٔ ۱۲۸ ـ هرکس درختهائی راکه درمیدانگاهها و باغهای عمومی وشوارع ونحو اینها غرس شده من غیرحق قطع یاتلف کند بحبس ازده روز الی یکماه محکوم خواهد شد وباید خساراتی راکه واردآورده است جبران کند .

فصل چهارم

درتقصیرات مأمورین دولتی

مبحث اول

درتجاوز مأمورین‌دولتی‌ازحدودمأموریت‌خود وتقصیراتشان‌درادای وظیفه

مادهٔ ۱۲۹ - هریك از مستخدمین دولتی درهر رتبه و مقامی که بـاشد هرگاه

برای جلوگیری، ازاجرای اوامر کتبی دولتی یااجرای قوانین مملکتی یااجرای احکام یااوامر عدلیه یاهرگونه امری که ازمقامات قانونی صادرشده باشدقدرت رسمی خودرا اعمال کند ازخدمت دولت منفصل خواهدشد .

مادهٔ۱۳۰- هرگاه مستخدمین غیرقضائی دولت اعم ازحکام و نواب حکام ومأمورین نظمیه وامنیه وغیره درغیر موارد حکمیت در اموریکه داخل در صلاحیت محاکم عدلیه است دخالت نمایند وباوجود اعتراض متداعیین یا یکی ازآنها یااعتراض مقامات صلاحیتدار ازقبیل مدعی العمومها یارؤسای محاکم رفع مداخله ننمایند ازخدمت دولتی منفصل وازدوماه الی سه سال محکوم بحبس تأدیبی خواهندشد .

مبحث دوم

۱ـ درتعدیات مأمورین دولتی نسبت به افراد

مادهٔ۱۳۱- هرگاه یکی ازمستخدمین قضائی یاغیرقضائی دولت برای اینکه متهمی را مجبور به اقرار کند اورا اذیت وآزار بدنی کرده یادر این باب امری دهد بحبس بااعمال شاقه ازسه الی شش سال محکوم خواهد شد واگر متهم بواسطهٔ اذیت وآزار فوت کند مرتکب مجازات قاتل وآمر مجازات آمر قتل راخواهدداشت.

مادهٔ۱۳۲- هرمستخدم دولت که محکوم راسخت تر ازمجازاتیکه مورد حکم است مجازات کند یاامر بآن نماید ویاجزائی دهدکه مورد حکم نبوده است بحبس تأدیبی ازششماه تاسه سال محکوم خواهدشد واگراقدام مستخدم مزبور متضمن جرم دیگری نیز باشد مجازات همان جرم نیز دربارهٔ اومجری خواهدشد .

مادهٔ۱۳۳- هریك ازمستخدمین دولتی یاهرشخصی که خدمت دولتی باورجوع شده باشد درغیر ازمواقعی که قانون مقررداشته یابدون ترتیبات قانونی درمنزل کسی بدون اجازه ورضای صاحب منزل داخل شود بحبس تأدیبی از یك ماه تا یك

سال محکوم خواهد شدمگر اینکه ثابت نمایدکه بامر یکی‌ازرؤسای خودکه‌صلاحیت حکم‌را داشته ومجبور باطاعت امر اوبوده‌است اقدام کرده‌است دراین‌صورت مجازات مزبور درحق آمر مجری خواهدشد واگرمستخدم مزبور مرتکب یاباعث‌وقوع جرم دیگری‌نیز باشد مجازات آنرا نیز خواهد دید .

مادهٔ۱۳۴- هریك از صاحبمنصبان ومستخدمین ومأمورین دولتی‌که بمناسبت وظیفه‌وشغل خود به‌جبر وقهر مال منقول‌کسی را بخرد یابدون‌حق برآن مسلط شود یامالك‌را اکراه برفروش بکسی دیگرکند بدوماه تادوسال حبس‌تأدیبی وبه‌پنجاه‌الی پانصد تومان غرامت محکوم خواهدشد وبایدآنچه‌را گرفته عیناً یااگر عین‌آن نباشد قیمت آن‌را بصاحبش ردکند .

مادهٔ۱۳۵- هریك ازمستخدمین‌دولتی درغیراز مواقعی که قانون اجازه داده یامصلحت اهالی برحسب‌ضرورت مقتضی باشد بدون امردولت اشخاصی را سخره و بیگار بگیرد بدوماه تادوسال‌حبس تأدیبی وپنجاه تاپانصدتومان غرامت محکوم خواهدشد وبعلاوه بایداجرت‌المثل عمل‌آن اشخاص‌را تأدیه‌کنند .

مادهٔ۱۳۶- هرگاه یکی ازمستخدمین دولتی درضمن انجام وظائف خود یا بمناسبت آن بدون مجوز قانونی کسی‌را آزارکند یاامر به‌آزار کسی بنماید بحد اکثر مجازات‌همان‌جرم محکوم‌خواهدشد .

مادهٔ۱۳۷- هر یك ازمستخدمین دولت که‌درحین انجام مأموریت خود بجبر ازکسی مأکولات یا علوفه بگیرد بدون اینکه قیمت عادله بدهد به‌هشت روز تا یکماه حبس تأدیبی محکوم خواهد شد بعلاوه باید ازعهدهٔ خسارات وارده برصاحب‌مال برآید .

مادهٔ۱۳۸- هریك از مستخدمین دولتی مراسلات یامخابرات اشخاص‌را در غیرمواردیکه قانون اجازه‌داده مفتوح‌یا توقیف یامعدوم نماید یااینکه بدون‌اجازهٔ

صاحبان آنها مطالب آنها را افشاکند محکوم بحبس تأدیبی از شش ماه تا سه سال خواهد بود .

۲ ـ در رشوه

* **مادهٔ ۱۳۹** ـ هریك از مستخدمین قضائی یاغیر قضائی دولت که برای انجام امری که از وظائف آنان‌است وجه یامالی را قبول کند اگرچه انجام آن‌امر برطبق حقانیت بوده باشد مرتشی محسوب ومجازات آن انفصال دائمی ازخدمت دولت و تأدیهٔ غرامت است معادل دوبرابر آنچه که گرفته است .

*این ماده بموجب قانون مصوب ۲ تیرماه ۱۳۰۷ (دورهٔ ششم) که ذیلا نقل میشود ملغی شده است :

قانون

مجازات ارتشاء درمورد مستخدمین ومأمورین دولتی‌وادارات شوروی وبلدی

مصوب ۲ تیرماه ۱۳۰۷ شمسی (کمیسیون عدلیه)

مادهٔ اول ـ هریك از مستخدمین ومأمورین دولت اعم از قضائی و اداری و همچنین هریك ازمستخدمین ومأمورین ادارات شوروی وبلدی که برای انجام‌امری که‌از وظایف آنان است وجه یا مالی را قبول کند خواه آن کار را انجام داده یا نداده وانجام آن امر برطبق حقانیت بوده یا نبوده باشد مرتشی محسوب وبدوسال تا پنج سال حبس مجرد وبعلاوه بتأدیه آنچه‌گرفته است محکوم خواهد شد. ونیزهریك از اشخاص مذکوره درفوق هرگاه درمقابل اخذ وجه یا مال از انجام امری که وظیفه‌ایشان است‌امتناع ورزند مرتشی‌محسوب‌و به‌مجازات فوق‌محکوم خواهندگردید.

تبصره ـ هرگاه ثابت شودکه راشی برای حفظ حقوق حقهٔ خود ناچارازدادن رشوه بوده‌وجه یا مالی‌که برشوه داده شده‌به‌او مسترد میگردد .

مادهٔ‌دوم ـ مواد ۱۳۹ـ۱۴۸ قانون مجازات عمومی ملغی‌است .

درصورتیکه میزان‌وجه یاقیمت‌مالی که اخذکرده است‌بیش‌ازیکصدتومان‌باشدمجازات مرتکب محرومیت از حقوق اجتماعی وتأدیهٔ غرامت است معادل سه‌برابرآنچه‌که‌گرفته است واگر میزان وجه یاقیمت‌مالی که اخذکرده است بیش از پانصد تومان باشد علاوه برمجازات فوق مرتکب بدوماه الی یکسال حبس تأدیبی نیزمحکوم خواهد شد .

ونیز هریك ازاشخاص مذکوره‌هرگاه درمقابل اخذوجه یامال‌ازانجام‌امری که‌وظیفهٔ ایشان است امتناع ورزند مرتشی محسوب وبمجازاتهای‌فوق محکوم‌خواهندشد .

مادهٔ ۱۴۰ ـ هریك از حکمها وممیزین ومصدقین اعم ازاینکه بتوسط‌محکمه معین شده باشند یا بتوسط طرفین هرگاه درمقابل اخذوجه یا مال بمساعدت‌یکی‌از طرفین تصمیم رأی کنند محکوم به‌حبس تأدیبی از دوماه تا یکسال خواهندبود .

مادهٔ ۱۴۱ ـ هرگاه اخذ رشوه برای ارتکاب جنایتی باشدمجازات‌همان‌جنایت دربارهٔ مرتشی مقرراست .

مادهٔ ۱۴۲ ـ هرکس برای اقدام بامری یا امتناع از انجام امریکه از وظائف اشخاص مذکوره درمادهٔ ۱۳۹ـ۱۴۰ میباشد وجه‌یا مالی بدهد راشی محسوب و در صورتیکه از مستخدمین دولت باشدمجازات مرتشی‌را خواهدداشت‌واگر ازمستخدمین دولت نباشد بدوماه الی یکسال حبس تأدیبی یا بتأدیهٔ غرامت از یکصد تومان الی یکهزارتومان محکوم خواهد شد .

مادهٔ ۱۴۳ ـ هرگاه ثابت شودکه‌راشی برای حفظ حقوق مشروعهٔ خود ناچار از دادن رشوه شده از مجازات معاف خواهد بود وهمچنین است اگر راشی مقامات صلاحیتدار را از دادن رشوه مطلع سازد وادعای خود را نیز ثابت‌کندواگر چنانچه نتوانست ثابت نماید بحبس تأدیبی ازیك تاسه سال محکوم خواهد شد .

مادهٔ ۱۴۴ ـ هرگاه حکام‌محاکم جنائی برای‌حکم‌دادن برعلیه‌یاله متهم بهراسم و رسم‌که باشد وجه یا مالی بگیرند محکوم بحبس مجردازدوتاده‌سال خواهندگردید.

مادهٔ ۱۴۵ ـ درصورتیکه حکام محاکم بواسطهٔ ارتشاء حکم مجازاتی اشد از حبس مجرد داده باشند همان مجازات دربارهٔ خودقاضی نیزمقرر است .

مادهٔ ۱۴۶ – درهیچ موقعی اشیاء یاوجوهی که راشی بعنوان رشوه داده است باو مسترد نخواهدشد وجوه و اموال مزبوره بمنفعت خزانه دولت ضبط میشود .

مادهٔ ۱۴۷ – اگر برای مقاصد مزبوره در مواد ۱۳۹ـ۱۴۰ـ۱۴۱ـ۱۴۴ مالی بلاعوض یا فاحشاً ارزانتر از قیمت معمولی یاصورتاً بقیمت معمولی وحقیقتاً بقیمت کمتر فاحشی به مستخدمین دولتی اعم‌از قضائی واداری بطور مستقیم یا غیر مستقیم منتقل شود یا برای همان مقاصد مالی فاحشاً گرانتر از قیمت معمولی‌ویاصورتاً بقیمت معمولی وحقیقتاً بقیمت گران‌فاحشی ازمستخدمین‌مستقیماً یا بطور غیرمستقیم‌خریداری گردد مستخدمین مزبور مرتشی وطرف‌معامله نیز راشی محسوب می‌شود .

* **مادهٔ ۱۴۸** – اگر مرتشی قبل‌از تعقیب‌وجه یامالی راکه اخذکرده استمسترد دارد ازمجازات معاف خواهد بود .

۳ـ درامتناع از انجام وظایف قانونیه

مادهٔ ۱۴۹ – هریك از فرماندهان و صاحبمنصبان کل وجزء قوای مسلحه مملکتی که پس‌از تقاضای کتبی قوای کشوری که در حدود قانون است از اجرای مأموریت و وظیفه خود امتناع نماید ازیکماه الی شش ماه محکوم بحبس‌خواهد گردید وهرگاه‌از این‌امتناع خسارتی وارد شود بجبران خسارات وارده نیز محکوم خواهد شد .

مادهٔ ۱۵۰ – هریك از قضات‌محاکم یا مستنطقین یا مدعی‌العموم‌ها که تظلمی مطابق شرایط قانونی نزد اوبرده شده ورسیدگی بآن‌از وظائف او بوده و با وجود این بهر عذر وبهانه اگر چه‌بعذرسکوت یا اجمال یاتناقض قانون امتناع ازرسیدگی

* این ماده بموجب «قانون مجازات ارتشاء در مورد مستخدمین ومأمورین دولتی و ادارات شوروی وبلدی» مصوب دوم تیرماه۱۳۰۷ شمسی کمیسیون‌عدلیه(دورهٔششم) ملغی شده است . بحاشیه مادهٔ ۱۳۹ مراجعه شود .

کند یارسیدگی یاصدورحکم را برخلاف‌قانون بتأخیر اندازد یا برخلاف‌صریح‌قانون رفتارکند ازشغل قضائی منفصل بعلاوه بتأدیهٔ خسارات وارده نیزمحکوم خواهد شد .

مادهٔ۱۵۱ ـ هریك از شهود تحقیق و مطلعین قضیه و اعضاء هیئت منصفه و اعضاء انتخابی محاکم‌تجارت که‌برای حضوردر محکمه احضار گردند و با نداشتن عذر موجهی که محکمه تشخیص دهد حاضر نشوند در مدت دوسال‌ازشاهد تحقیق و عضویت هیئت منصفه وحکم بودن و عضویت محکمهٔ تجارت و عضویت انجمنهای بلدی محروم خواهد شد .

مبحث سوم

در تعدیات مأمورین دولتی نسبت بدولت
۱ـ اختلاس اموال دولتی و خیانت مأمورین

* **مادهٔ۱۵۲** ـ هریك ازتحصیلداران ومعاونین‌آنها و امانت داران ومحاسبین امناء صندوق دولتی که نقدینهٔ متعلق بدولت یا اشخاص یااسناد ومطالبات‌که بمنزلهٔ نقدینه‌است یا اوراق یاحوالجات یا اسناد یا اشیاء منقوله‌را که‌برحسب وظیفه سپردهٔ به‌آنهااست اختلاس یاهر تصرف غیرقانونی نماید‌بعلاوه‌ردمال وتأدیهٔ‌غرامتی‌معادل‌ضعف مال محکوم بانفصال ازخدمت دولت ازیك‌تاده‌سال خواهندگردید .

* مواد ۱۵۲ـ۱۵۳ـ۱۵۷ بموجب(قانون مجازات مختلسین اموال دولتی)مصوب ۱۶ آذرماه ۱۳۰۶ شمسی (دورهٔششم) بشرح زیر اصلاح شده است :

قانون مجازات مختلسین اموال دولتی

مصوب ۱۶ آذر ماه۱۳۰۶ شمسی

مادهٔاول ـ اشخاصی‌که قبل‌از تصویب این‌قانون مرتکب جرمهای مشروحه در مواد ۱۵۲ـ۱۵۳ـ۱۵۷ قانون مجازات عمومی شده ودرتاریخ تصویب این قانون

مادهٔ ۱۵۳ - هریك از مستخدمین و مأمورین دولتی واشخاصی که عهده‌دار خرید یافروش یاساختن چیزی یاامر بساختن آن برای دولت بوده‌است بواسطهٔ تدلیس درخرید یافروش یادرتعیین مقدار یاصفت آن چیز نفعی برای خود یادیگری تحصیل کرده باشد که موجب ضرر دولت بـاشد علاوه بـراسترداد آنچه تحصیل کرده بتأدیهٔ غرامتی معادل ضعف آن محکوم خواهد شد واگرمستخدم دولتی باشد بعلاوهٔ مجازات فوق ازیك تاهفت‌سال ازخدمت دولت منفصل خواهدگشت .

مادهٔ ۱۵۴ ـ هریك از مستخدمین دولتی که مأمور اخذ مالی بنفع دولت است

مرورزمان پنجسال نسبت بجرم آنها حاصل نشده باشدمطابق موادفوق تعقیب‌ومجازات خواهند شد اعم‌از اینکه نسبت به‌آنها قرارمنع تعقیب صادرشده یانشده باشد وهرگاه اصل مال وغرامت مذکوره درمواد سه‌گانهٔ فوق راادا نکنند مطابق مـادهٔ دوم قـانون جوزای هزاروسیصدودو حبس خواهندشد تااصل مال وغرامت رابپردازند .

هرگاه تاپس از ده‌سال حبس‌اصل مال وغرامت پرداخته نشد ممکن است‌پادشاه به‌پیشنهاد وزیرعدلیه وتصویب رئیس‌الوزراء امربه استخلاص مجرم بدهد .

مادهٔ دوم ـ اشخاصی که پس ازتصویب این قانون مرتکب جرمهای مندرجه درمواد سه‌گانهٔ ۱۵۲ ـ ۱۵۳ـ ۱۵۷شوندعلاوه برمجازاتهای مذکوره درموادفوق‌الذکر محکوم به‌مجازات ذیل خواهندشد :

هرگاه میزان اختلاس وانتفاع کمتراز پانصدتومان باشدحبس‌تأدیبی ازشش‌ماه تادوسال .

هرگاه میزان بیش‌از پانصدتومان باشد حبس‌مجرد از دوتاده سال .

مادهٔ سوم ـ انفصال ازخدمت دولت درمواد سه‌گانهٔ مذکور بطور موقت معین گردیده ابدی خواهد بود .

برخلاف قانون یا زیاده برمقررات قانون وجه یا مالی اخذکنند یا امر به اخذآن نماید باختلاف مراتب بحبس تأدیبی از هشت روز الی سه‌سال و بتأدیهٔ غرامتی معادل ضعف آنچه‌که گرفته‌است محکوم‌خواهندشد وبعلاوه بایدآنچه راکه بدون‌حق گرفته است بصاحب آن ردنماید ـ مجازات مذکوره دراین ماده در مورد اشخاصی نیز که مأمور باخذمال بنفع بلدیه میباشند مجری خواهد شد.

مادهٔ ۱۵۵ ـ هریك از مستخدمین ومأمورین دولتی‌که برحسب مأموریت خود اشخاصی را اجیریا استخدام‌کرده یامباشرت حمل ونقل اشیائی رانموده وتمام‌یاقسمتی

مادهٔ چهارم ـ حکم‌احاله که بموجب مادهٔ ۲۰۷ اصول محاکمات جزائی برای رسیدگی بیك‌دعوی ازمحکمه‌ای بمحکمهٔ دیگر بتوسط دیوان‌عالی تمیز داده میشود شامل تحقیقات مقدماتی نیزکه خواه بتوسط مأمورین کشف‌جرایم وخواه بتوسط مستنطق بعمل میآید خواهد بود واین تقاضا ممکن‌است توسط مدعی العموم بدایت محکمه‌که قانوناً صلاحیت رسیدگی دارد یامحکمه‌ای که باید رسیدگی‌بآنجا احاله شود بعمل‌آید درهرحال وزیرعدلیه‌میتواند درموارد مذکوره درمادهٔ۲۰۷ توسط مدعی‌العموم دیوان تمیزتقاضای احاله‌امری رااز دیوان مزبور بنماید.

وبعداً بموجب مادهٔ‌دوم قانون مصوب ۱۸دیماه ۱۳۱۷ (دورهٔیازدهم) بشرح زیر اصلاح شده است:

مادهٔ‌دوم ـ اشخاصی‌که مرتکب جرمهای مشروحه در مواد ۱۵۲و۱۵۳و۱۵۷ قانون مجازات عمومی شده ویامیشوند هرگاه اصل مال مورد اختلاس ورشوه‌وغرامت راکه مورد حکم واقع شده اداء نکنند مطابق مادهٔ ۲ قانون جوزای ۱۳۰۲ زندانی خواهند شد تااصل مال‌وغرامت رااداء نمایند وچنانچه پس‌از ده سال زندانی اصل مال مورداختلاس ورشوه وغرامت پرداخته نشود استخلاص اوباعفو پادشاه ممکن‌است استدعای عفو به پیشنهاد وزیردادگستری وتصویب نخست‌وزیر بعمل میآید.

ازاجرت اشخاص یااجرت‌حمل‌ونقل راکه بتوسط آنها بعمل‌آمده بحساب دولت‌آورده ولی نپرداخته بحبس از یکماه تا سه‌سال محکوم میشود وهمین مجازات مقرر است در بارهٔ مستخدمینی که اشخاص را بدون اجرت سخره و بیگار گرفته واجرت آنهارا‌خود برداشته و یادولت محسوب نماید ودرهر صورت باید علاوه بررد اجرت‌دو برابر آنچه که برداشته است غرامت بدهد .

مادهٔ۱۵۶ ـ هریك از مستخدمین ومأمورین دولتی‌که برحسب‌مأموریت خود حق داشته است اشخاصی‌را استخدام واجیر کند و بیش از عده‌ای‌که اجیر یا استخدام کرده است‌پای دولت محسوب نماید ویا نوکرهای شخصی خود را جزو خدمهٔ دولت محسوب‌نموده‌وحقوق‌آنهارا‌بحساب‌دولت‌منظور‌بدارد‌محکوم بحبس‌تأدیبی‌ازسه‌ماه‌تا سه سال وتأدیهٔ‌ضعف مبلغی‌که بترتیب‌فوق پای‌دولت محسوب‌داشته‌است خواهدگردید .

* **مادهٔ۱۵۷** ـ هریك از مستخدمین و مأمورین‌دولتی‌که بالمباشره یابتوسط وسائط در معاملات ومزایده‌ها و مناقصه‌ها وتخصیصات وامتیازات دولتی‌که در تحت مدیری یا نظارت او بعمل‌آمده نفعی برای خود منظوردارد یا بدون‌مأموریت‌ازطرف دولت برعهدهٔ دولت چیزی‌بخرد یا بسازد یا درموقع‌پرداخت وجوهی‌که‌برحسب‌وظیفه بعهدهٔ او بوده یا تفریغ حسابی‌که باید بعمل‌آورد برای‌خود نفعی منظور دارد علاوه برانفصال ازخدمت‌دولت محکوم بتأدیه ضعف‌انتفاعی‌که منظورداشته است‌خواهدشد.

مادهٔ۱۵۸ ـ هریك‌ازمستخدمین دولت اعم ازقضات‌وغیره نوشتجات واوراق و اسنادی راکه برحسب وظیفه نزدآنها ودیعه گذاشته یا برای انجام وظائفشان بآنها داده شده معدوم یا مخفی نمایند یا بکسی بدهند که قانوناً از دادن بآنکس ممنوع میباشندعلاوه‌برانفصال‌ازخدمت دولت‌محکوم بحبس‌از یك‌تاسه‌سال‌خواهد بود .

---

* این‌ماده‌بموجب‌قانون‌مصوب۱۶ آذرماه۱۳۰۶ شمسی (قانون‌مجازات مختلسین اموال دولتی)دردورهٔ ششم اصلاح وبعداً بموجب‌مادهٔ دوم‌قانون‌مصوب۱۸ دیماه۱۳۱۷(دردورهٔ یازدهم)مجدداً اصلاح‌شده‌است.(رجوع‌شود بصفحهٔ ۱۱۰ حاشیهٔ مربوط بمادهٔ ۱۵۲ و۱۵۳)

مادهٔ ۱۵۹ – هر یك از مأمورین ادارات‌ومحاکم عدلیه‌که‌از روی‌غرض‌و بخلاف حق در بارهٔ یکی ازطرفین‌رأیی داده یا اقدامی‌کرده باشد درحکم‌مأمورینی‌خواهدبود که خیانت دروظائف خود نموده باشند ومحکوم بانفصال از خدمت دولت از یك الی سه‌سال خواهدبود ودرصورت تکرار محکوم بانفصال دائمی خواهدبود .

فصل پنجم

در جنحه وجنایت نسبت بمأمورین‌دولت

مبحث اول

در تمرد نسبت بمأمورین دولت

مادهٔ ۱۶۰ – هرگونه حمله یا مقاومتی‌که با اقدام عملی بطور تجری نسبت بمأمورین دولت در حین انجام وظیفهٔ آنها بعمل‌آیدتمرد محسوب میشود ومجازات‌آن از قرار ذیل است :

۱ ـ هرگاه متمرد در حین اقدام دست باسلحه کند بحبس مجرد از دو الی شش سال .

۲ ـ هرگاه متمرد مسلح بوده ولی دست باسلحه نکندبه حبس تأدیبی از چهار ماه تا دوسال .

۳ ـ هرگاه متمرد غیرمسلح باشد بحبس تأدیبی ازسه ماه الی یکسال محکوم خواهد شد .

مادهٔ ۱۶۱ – اگر متمرد در موقع تمرد مرتکب جنایت یا جنحهٔ دیگری هم گردد درصورتیکه مجازات‌آن جرم اشد از مجازات تمرد باشدبمجازات جرم مزبور والا بمجازات تمرد محکوم خواهدشد .

مبحث دوم

درهتك حرمت نسبت‌بنمایندگان ملت ومأمورین دولتی

مادهٔ۱٦۲ ـ هرکسی نسبت بیکـی از مستخدمین دولتی یـا اعضاء دیـوان محاسبات چه درحین اجرای مأموریت چه بسبب آن باشاره یا قول یا تهدید و غیره اهانت‌کند بحبس تأدیبی از هشت روز تا یکسال محکوم خواهد شد ـ و اگر توهین نسبت بوزیر یا معاون او شده باشد مرتکب بسه ماه الی سه سال‌حبس تأدیبی‌محکوم خواهد شد. واگر توهین مزبور را نسبت بیکی از محاکم عدلیه یا محاکم اداری یا یکی از اعضاء آنها درحال انعقاد جلسهٔ محاکمه وارد آورد بحبس تأدیبی ازیکماه تا دوسال محکوم‌می‌شود.

مادهٔ۱٦۳ - هرکسی بیکی از طرق مذکوره درمادهٔ قبل نسبت بنمایندگـان ملت توهین نماید بحبس تأدیبی از سه ماه تـا سه سال محکوم خواهد شد وهرگـاه تـوهین نسبت بمستخدمین اداری مجلس وارد شده بـاشد مرتکب بحبس تأدیبی از هشت‌روز الی یکسال محکوم خواهد شد.

مادهٔ۱٦۴ ـ هرگاه‌کسی‌بیکی‌از طرق مذکوره نسبت برؤساءیا اعضای‌انجمنهای بلدی یا ایالتی یا ولایتی یا نسبت بهیئت منصفه‌یا مصدقین محاکم تجارتی توهین‌نماید بحبس تأدیبی از یکماه الی یکسال محکوم خواهد شد. اگر توهین نسبت بیکی‌از مستخدمین انجمنهای مذکوره بعمل آمده باشد مجازات مرتکب حبس تأدیبی‌ازهشت روز الی شش ماه است.

مادهٔ۱٦۵ ـ هرگاه‌کسی بیکی از اشخاص مذکوره در سه مادهٔ قبل در حین انجام‌وظیفه یا بسبب‌انجام‌آن باحربه‌یابی‌حربه ضربه یا صدمه واردآورد درصورتیکه

آن ضربه موجب جراحت نگردد بحداکثر مجازاتی که برای توهین بهریك از اشخاص مذکوره مقرر است محکوم خواهد شد.

مادهٔ ۱۶۶ - هرگاه نسبت باشخاص مذکوره درمادهٔ ۱۶۲ و ۱۶۳ و ۱۶۴ صدمات بدنی وارد آورد که موجب جرح یا مرض گردد مقصر بحبس مجرد ازدوالی پنجسال محکوم خواهد شد.

همین مجازات درمواردی نیز مقرر است که فعل از روی تهیه وتصمیم قتل یا کمین کردن بوده است ولو آنکه منجر بجراحت یا مرضی نشود.

مادهٔ ۱۶۷ - درصورتیکه ضربه یا جراحات وارده براشخاص مذکور درمواد ۱۶۲ و ۱۶۳ و ۱۶۴ بقصد قتل آنان بوده باشد مرتکب بحبس با اعمال شاقه از پنج الی ده سال محکوم خواهد شد.

فصل ششم

دراجتماع ومواضعه برای ارتکاب جرائم

مادهٔ ۱۶۸ - هرگاه دونفر یا بیشتر اجتماع و مواضعه نمایندکه جنحه یا جنایتی برضد امنیت خارجی یا داخلی مملکت یا برضد اساس حکومت ملی وآزادی یا برضد اعراض یانفوس یااموال مردم مرتکب شوند یاوسائل ارتکاب آنرا فراهم نمایند بقرار ذیل محکوم خواهندگردید:

۱ - اگر اجتماع ومواضعه برای ارتکاب جنحه باشد مرتکب از هشت روز تا سه ماه بحبس تأدیبی محکوم میشود.

۲ - اگر اجتماع ومواضعه برای ارتکاب جنایت برضد نوامیس یا نفوس یا اموال باشد مرتکب بحبس تأدیبی از سه ماه تا یك سال محکوم خواهد شد.

۳ - اگر اجتماع ومواضعه برای ارتکاب جنایت برضد امنیت داخلی مملکت

یا برضد اساس حکومت ملی وآزادی باشد مرتکب محکوم بحبس تأدیبی‌ازشش‌ماه تا دو سال یا به‌اقامت اجباری ازیکسال تا سه سال‌خواهدبود .

۴ـ اگر اجتماع و مواضعه برای ارتکاب جنایت برضد امنیت خارجی مملکت باشد مرتکب بحبس مجرد از دو تا پنج سال محکوم خواهدشد .

مادهٔ۱۶۹ـ هر کس با مرتکبین جرائم مزبوره در مادهٔ فوق از روی عمد و اختیار مساعدت نموده و ازبرای‌آنها آلات و ادوات یا اسباب ارسال و مرسول‌مکاتبات یا محل اجتماع فراهم کند محکوم بحبس تأدیبی از هشت روز تا شش ماه خواهد گردید .

اشخاصیکه مرتکب یکی از جرائم مذکوره دراین ماده و مادهٔ قبل‌گردیده‌اند هرگاه قبل‌از هرگونه تعقیبی مقامات مقتضیه را از مواضعه و تشکیل اجتماع مطلع سازند از مجازات معاف میشوند .

چون بموجب قانون‌مصوب دهم عقرب ۱۳۰۳شمسی «وزیرعدلیه مجازاست‌کلیهٔ لوایح قانونی‌راکه در دورهٔ پنجم تقنینیه بمجلس شورای‌ملی‌پیشنهاد نموده ویامینماید پس‌از تصویب کمیسیون عدلیه مجلس شورای ملی بموقع اجراگذارده پس ازآزمایش آنها درعمل نواقصی‌را که درضمن جریان ممکن است معلوم شود تکمیل وثانیاً برای تصویب بمجلس‌شورای ملی پیشنهاد نماید» علیهذا «قسمت اول قانون مجازات‌عمومی» که مشتمل بر ۱۶۹ ماده است و بتصویب کمیسیون عدلیهٔ مجلس شورای ملی رسیده قابل‌اجراست. بتاریخ ۲۳ دیماه۱۳۰۴شمسی .

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ سید محمد تدین

* باب سوم
در جنحه و جنایات نسبت به افراد
فصل اول
در قتل وجرح و ضرب

مادهٔ ۱۷۰– مجازات مرتکب قتل عمدی اعدام است مگر درموردی‌که قانوناً استثنا شده باشد.

مادهٔ ۱۷۱– هرکس عمداً بدیگری جرح یا ضربی واردآوردکه منتهی بموت مجنی علیه‌گردد بدون اینکه مرتکب قصدکشتن را داشته‌باشد بحبس با اعمال شاقه‌از سه تا ده سال محکوم خواهد شد مشروط براینکه‌آلتی‌که استعمال‌شده استآلت‌قتاله نباشد واگر آلت قتاله باشد مرتکب درحکم قاتل عمدی است.

مادهٔ ۱۷۲– هرکس عمداً بدیگری جرح یا ضربی وارد آورد که موجب قطع یانقصان یاشکستن یا ازکار افتادن عضوی از اعضاء ویا منتهی بمرض دائمی یا فقدان یکی از حواس مجنی علیه‌گردد از دو تا ده سال بحبس مجرد محکوم خواهد گردید و درصورتیکه منتهی بزوال عقل گردد بحداکثر مجازات مزبور محکوم خواهدشد.

****مادهٔ ۱۷۳**– هرگاه‌صدمهٔ وارده موجب مرض یاسلب‌قدرت‌کارکردن‌ازکسیکه صدمه خورده درمدتی‌زاید بربیست روزگردد مرتکب بشش ماه تا یکسال حبس‌تأدیبی

---

* قسمت دوم قانون مجازات عمومی مصوب ۷ بهمن‌ماه ۱۳۰۴ شمسی ازباب سوم شروع میشود.

** تبصرهٔ زیر بموجب قانون مصوب۱۴ مرداد ماه ۱۳۲۲ (دورهٔ سیزدهم) بمادهٔ ۱۷۳ قانون مجازات عمومی اضافه شده است:

د – بمادهٔ ۱۷۳ قانون کیفر عمومی تبصرهٔ زیر اضافه میشود:

تبصره – درمورد این‌ماده هرگاه جرح بوسیله چاقو یـا هر نوع اسلحه وارد شود اگر عمل مشمول قسمت اول ماده باشدکیفرآن حبس تأدیبی از شش‌ماه تا دوسال

محکوم خواهد شد اگر صدمهٔ وارده موجب مرض یاسلب قدرت کار کردن از کسی که صدمه خورده است نباشد یافقط درمدتی که کمتر از بیست روزاست بـاشد مرتکب به هشت روز الی پنجماه حبس تأدیبی محکوم خواهد شد .

مادهٔ ۱۷۴ ـ هرگاه کسی بغیر عمد جرح یاضربی وارد آورد یاسبب وقوع آن گردد بهشت روزالی یکماه حبس تأدیبی وبتأدیهٔ شش الی سی تومان غرامت یـافقط بیکی ازاین دو مجازات محکوم خواهد شد مگراینکه جرح یاضرب غیرعمدی ناشی از بی احتیاطی یامخالفت با نظامات دولتی باشد در اینصورت مرتکب بهردو مجازات محکوم میشود .

☆ **مادهٔ ۱۷۵** ـ هرگاه در اثنــاء منازعه که چند نفر بخصوص درآن مشارکت داشته اند قتل یاجرح یاضرب واقع شود ومرتکب شخصاً معلوم نبـاشد هریك ازآنها

و پنجاه تـا دویست ضربه شلاق خواهد بود واگر عمل مشمول قسمت اخیر ماده گردد کیفرآن حبس تأدیبی ازسه مـاه تا یك سال وپنجاه تادویست ضربه شلاق خواهد بود ودراین مورد تعقیب منوط بشکایت مدعی خصوصی نخواهد بود واسترداد شکایت نیز مؤثر نیست .

شلاق درهر روز بیش ازپنجاه ضربه زده نخواهد شد ودر صورت اقتضا دادگاه مقرر خواهد داشت که کیفر شلاق درملاء عمومی اجرا شود .

* بموجب (قانون الحاق مادهٔ ۱۷۵ مکرر بقانون مجازات عمومی) مصوب ۳ خرداد ماه ۱۳۱۳ (دورهٔ نهم) ماده ای بعنوان مادهٔ ۱۷۵ مکرر بشرح زیر بآن الحاق شده است:

قانون

الحاق مادهٔ ۱۷۵ مکرر بقانون مجازات عمومی

مصوب ۳ خرداد ماه ۱۳۱۳ شمسی

مادهٔ واحده ـ مادهٔ ذیل تحت نمرهٔ ۱۷۵ مکرر بقانون مجازات عمومی افزوده میشود :

درصورت وقوع قتل به یك الی سه سال ودرصورت وقوع جرح بسه ماه الی یکسال ودرصورت وقوع ضرب بسه الی ششماه حبس تأدیبی محکوم میشود .

مادهٔ ۱۷۶ - هر کس عمداً بدیگری ادویه یا مشروباتی بدهد که موجب قتل یامرض یاعجز اوازکارگردد مثل آنست که بواسطهٔ جرح یاضرب موجب آن شده باشد و همان مجازات راخواهد داشت .

مادهٔ ۱۷۷ - درصورتی که قتل غیر عمدی بواسطهٔ بی‌مبالاتی یابی احتیاطی یا اقدام بهامری که مرتکب درآن مهارت نداشته یاعدم رعایت نظامات دولتی واقع شود بحبس تأدیبی ازیك سال تا سه سال محکوم خواهد شد بعلاوه ممکن است محکمه مرتکب‌را ازپنجاه الی پانصد تومان غرامت نیز محکوم کند .

مادهٔ ۱۷۸ - هر کس جسد مقتولی رابا علم بقتل مخفی کند یا قبل ازاینکه باشخاصی که قانوناً مأمورکشف وتعقیب جرائم هستند خبر دهد آنرا دفن کند ازدوماه تایکسال محکوم بحبس تأدیبی خواهد شد .

مادهٔ ۱۷۹ - هرگاه شوهری زن خودرا بامرد اجنبی دریك فراش یادرحالیکه بمنزلهٔ وجود دریك فراش است مشاهده کند ومرتکب قتل یاجرح یاضرب یکی ازآنها یاهردو شود معاف ازمجازات است .

هرگاه کسی بطریق مزبور دختر یاخواهر خودرا بامرد اجنبی‌ببیند ودرحقیقت

مادهٔ ۱۷۵ مکرر - هرگاه درقتل یاضرب یاجرح عمدی که درغیر موردمنازعه واقع شده دو یا چندنفر دخالت نمایند بدون اینکه معلوم گردد مرتکب اصلی کدامیك است هریك ازمداخله کنندگان درصورت وقوع قتل بسه الی ده سال حبس با اعمال شاقه ودرصورت وقوع جرح یاضرب برحسب مورد بمجازاتهای مقرر درمادهٔ ۱۷۲ و یامادهٔ ۱۷۳ محکوم میگردد .

هم علاقهٔ زوجیت بین آنها نباشد ومرتکب قتل شود ازیکماه تا شش‌ماه بحبس‌تأدیبی محکوم خواهد شد واگر در مورد قسمت اخیر این ماده مرتکب جرح یا ضرب شود بحبس تأدیبی ازهشت روز تادوماه محکوم میشود .

مادهٔ ۱۸۰ ـ هرکس بواسطهٔ ضرب یا هر نوع اذیتی عمداًموجب سقطحمل‌زنی گردد بحبس بااعمال شاقه ازسه تا ده سال محکوم خواهد شد .

مادهٔ ۱۸۱ ـ هرکس بواسطهٔ دادن ادویه یا وسائل دیگری موجب سقط حمل زنی‌گردد جزای اواز یك تا سه سال حبس تأدیبی است و اگر زن حامله را دلالت باستعمال وسائل مذکوره نماید جزای اوازسدتا شش ماه حبس تأدیبی خواهدبود .

مادهٔ ۱۸۲ ـ زنی‌که عالماً بدون اجازهٔ طبیب راضی‌بخوردن ادویه‌یاماًکولات یا مشروبات یا استعمال وسائل مذکوره شده یا تمکین از استعمال آن وسائل کرده و باینواسطه حمل خود را ساقط کرده باشد مجازات او ازیك تا سه‌سال‌حبس تأدیبی است واگر این‌اقدام زن درنتیجهٔ امر شوهر خودباشد زن از مجازات معاف وشوهر بمجازات مذکور محکوم خواهد شد .

مادهٔ ۱۸۳ ـ طبیب یا قابله یاجراح یا دوا فروش و اشخاصیکه بعنوان طبابت یا قابلگی یاجراحی ویا دوافروشی وسائل سقط حمل را فراهم آورند ازسه تاده سال حبس بااعمال شاقه‌محکوم خواهندشد مگر اینکه ثابت‌شودکه این اقدام طبیب یا قابله یا جراح برای حفظ حیات‌مادر میباشد .

مادهٔ ۱۸۴ ـ قتل وجرح و ضرب هرگاه‌در مقام دفاع از نفس یاعرض یا مال خود مرتکب یا شخص دیگری‌واقع شود با رعایت مواد ذیل مرتکب مجازات نمیشود مشروط براینکه دفاع متناسب باخطری باشد که مرتکب را تهدید میکرده است .

مادهٔ ۱۸۵ ـ درمورد هرفعلی که مطابق این قانون جرم برنفس‌یاعرض‌محسوب

میشود ولو اینکه ازمأمورین دولتی صادرگردد استعمال هرگونه مقاومت وقوه برای دفاع از نفس یا عرض جایز خواهد بود وبرای دفاع ازمال جایز است استعمال قوهٔ لازمه برای رد هرفعلیکه بموجب مواد ۲۲۲و۲۲۳ و۲۲۴ جرم محسوب شده است .

مادهٔ۱۸۶ - درمواقعیکه توسل بقوای دولتی برای دفاع ممکن باشد بدون اینکه وقت فوت شود وضرری وارد آید موقعی برای عنوان دفاع نخواهد بود .

مادهٔ۱۸۷ - مقاومت باقوای نظمیه وامنیه درموقعی که مشغول انجام وظیفهٔ خود باشند دفاع محسوب نمیشود ولی هرگاه قوای مزبوره از حدود وظیفهٔ خود خارج شوند وبرحسب ادله وقرائن موجوده خوف آن باشد که عملیات آنها موجب قتل یاجرح یا تعرض بعرض گردد دراینصورت دفاع درمقابل آنها نیزجائزاست .

مادهٔ۱۸۸ - درمقام دفاع از نفس وعرض در مواردذیل قاتل عمد از مجازات معاف خواهد بود :

اول - برای دفاع ازقتل یاجرح شدید وضرب وآزار شدیددرصورتیکه خوف ازاین امور مستند بقرائن معقوله باشد .

دوم - برای دفاع ازکسیکه در صدد هتک عرض و ناموس دیگری به اکراه وعنف برآید .

سوم - برای دفاع ازکسیکه درصدد سرقت وربودن انسانی برآید .

مادهٔ۱۸۹ - قتل عمد درمقام دفاع ازمال درموارد ذیل مجازات نخواهد داشت

اول - درموارد مواد ۲۲۲و۲۲۳و۲۲۴ .

دوم - درمورد ورود در منزل مسکون یا ملحقات محصورهٔ آن در شب بوسیلهٔ بالارفتن از دیوار یاشکستن در یاامثال آن .

سوم - هرفعلیکه برحسب قرائن معقوله موجب خوف قتل یا جرح شدید یا ضرب وآزار شدید باشد .

مادهٔ ۱۹۰ ـ اگردفاع برای جلوگیری از سرقتی باشد کـه در غیر مواد ۲۲۲ ۲۲۳ و۲۲۴ مذکور است یا برای جلوگیری از هر جرم‌دیگری نسبت بـاموال باشد مجازات مرتکب قابل تخفیف است .

مادهٔ ۱۹۱ ـ درمورد مادهٔقبل هرگاه جنایت مرتکب مستوجب اعدام یا حبس دائم بااعمال شاقه باشد مجازات حبس تأدیبی ازیکسال تاسه سال برای او مقررمیشود واگر مستوجب حبس غیردائم بوده حبس‌تأدیبی ازششماه الی دوسال خواهد داشت و اگر تقصیر اوفقط جنحه‌باشد ازیك الی ششماه حبس‌خواهد شد .

* **مادهٔ ۱۹۲** ـ درمورد مادهٔ۱۷۰ و۱۷۱ و۱۷۲ وقسمت اول مادهٔ ۱۷۳ ـ۱۷۵ و۱۷۶ اگر مدعی خصوصی موجود بوده ولی عرضحال خودرا قبل ازصدور حکم‌قطعی مستردداردمرتکب بحداقل مجازاتی‌که مقرراست یابایك‌درجه تخفیف محکوم میشود واگرمجازات مرتکب اعدام باشد دودرجه تخفیف داده‌خواهدشد .

---

* این‌ماده بموجب‌قانون مصوب ۳۰اسفند ماه۱۳۰۹ کمیسیون عدلیه (دورهٔهشتم) بشرح‌زیر اصلاح شده‌است :

قانون

اصلاح‌مادهٔ ۱۹۲ قانون‌مجازات عمومی

مصوب ۳۰اسفندماه ۱۳۰۹ شمسی (کمیسیون قوانین عدلیه)

مادهٔواحده ـ مادهٔ ۱۹۲ قانون مجازات عمومی بطریق‌ذیل اصلاح میشود :

مادهٔ۱۹۲ ـ درموردمواد ۱۷۰ و۱۷۱ و۱۷۲ وقسمت اول مـادهٔ ۱۷۳ ومـواد ۱۷۵ و۱۷۶ هرگاه موجبات تخفیفی ازقبیل عفواز طرف مدعی خصوصی یاعلل دیگر موجود باشدمحکمه میتواندمرتکب رابحداقل مجازات محکوم‌و یامجازات رایکدرجه ودرموارد اعدام دودرجه تخفیف دهد .

فصل دوم
درتوقیف وحبس غیرقانونی

مادهٔ۱۹۳ ـ هرکس اعم از حکام و نواب حکام وسایرمأمورین دولتی وغیر آنها بدون‌حکمی ازمقامات صلاحیتدار درغیرمواردی‌که قانون جلب و توقیف اشخاص را تجویز نموده شخصی را توقیف یا حبس کند یا عنفاً درمحلی مخفی نماید محکوم بسه‌سال حبس تأدیبی ومحرومیت ازخدمات دولتی خواهدبود کسیکه باعلم و اطلاع برای ارتکاب جرم مزبور مکانی تهیه‌کرده وبدین طریق معاونت بامرتکب نموده باشد بحداقل همان مجازات محکوم خواهد شد.

اگرمرتکب قبل ازآنکه تعقیب شود شخص توقیف شده رارهاکند درصورتیکه شخص‌مزبور را زیاده ازپنج‌روز توقیف نکرده باشد مجازات اوحبس تأدیبی از دوماه الی شش‌ماه وتأدیه غرامت از ده‌الی پنجاه‌تومان خواهد بود.

اولیای قانونی اطفال ازقبیل پدرنسبت به‌اولاد وولی نسبت بمجنون وقیم‌نسبت بصغیر ومعلم‌نسبت بشاگردان ازمفاد این‌ماده مستثنی میباشند مشروط براینکه اقدام اولیاء ازحد تأدیب واقدام‌معلمین ازحدود وظائف رسمیه‌مربوط بمدارس‌تجاوز ننماید.

مادهٔ۱۹۴ ـ هرگاه مرتکب جرم مذکور درمادهٔ قبل اسم و عنوان مجعول یا اسم وعلامت مأمورین دولت یالباس منتسب بآنهارا به‌تزویر اختیار کرده یا حکم جعلی بمقامات مقتضیه ابراز نموده باشد جزای اوحبس مجرد ازدو تاپنجسال استو اگرتوقیف شده راتهدید بقتل‌نموده یاشکنجه وآزاربدنی وارد آورده باشد جزای او حبس بااعمال شاقه ازسه تاده‌سال خواهدبود.

فصل‌سوم
درجنحه وجنایت نسبت باطفال

مادهٔ۱۹۵ ـ هرکس طفلی راکه تازه متولد شده است بدزدد یا مخفی کند

یا اورا بجای طفل دیگر یا متعلق بزن دیگر غیراز مادرطفل قلم دهد ، به ششماه الی سه‌سال حبس تأدیبی محکوم خواهد شد .

مادهٔ۱۹۶ ـ هرگاه طفلی که‌موضوع تقلبات مذکوره واقع شده زنده بودنش مسلم نشده باشد مجازات مقصر از یکماه الی شش ماه حبس تأدیبی است و اگر مسلم شود که طفل مزبور متوفی بوده مجازات مقصر از هشت روز تا دو ماه حبس تأدیبی خواهد بود .

مادهٔ۱۹۷ ـ اگرکسی غیر از مادر طفلی را که باو سپرده شده بود در موقع مطالبهٔ اشخاصی‌که حق مطالبه دارند از دادن امتناع کند به یك الی ششماه حبس تأدیبی محکوم خواهد شد .

مادهٔ۱۹۸ ـ هرکس شخصاً یا بتوسط دیگری طفلی را که بسن هفت سال نرسیده است یاشخصی راکه عاجز بوده‌وبرای محافظت خود قادر نمیباشد درجائیکه خالی ازسکنه است رها کند بحبس تأدیبی ازششماه تا دوسال محکوم‌خواهد شد .

مادهٔ۱۹۹ ـ درمورد مادهٔقبل هرگاه بـه طفل یا به شخص عاجز صـدمه و آسیبی واردآید یافوت شود رهاکننده درصورت عامد بودن در اقدام خود بجزای فاعل آن صدمه مجازات خواهد شد .

مادهٔ۲۰۰ ـ هرکس شخصاً یابتوسط دیگری طفلی را که بـه سن‌هفت سال نرسیده است یا شخصی را که عاجز بوده وبرای محافظت خودقادر نمیباشد درآبادی رهاکند به حبس تأدیبی از سه ماه تایکسال محکوم خواهد شدمشروط براینکه طفل یاشخص عاجز در تکفل فاعل بوده باشد .

مادهٔ۲۰۱ ـ در مورد سه مادهٔ قبل‌اگر مرتکب پدر یا مادر یا کسان دیگری که‌سمت ولایت نسبت بطفل دارند بوده باشند بحداکثر مجازات محکوم‌خواهند شد مگراینکه ثابت شودکه این اقدام درنتیجهٔ استیصال واقع شده است .

مادهٔ ۲۰۲ ـ هرکس شخصاً یا بتوسط دیگری طفلی را که بسن شانزده سال نرسیده است بدزدد یا بحیله یا باکراه برباید یا مخفی کند جزای اوحبس‌تأدیبی از یك تاسه‌سال خواهد بود . واگر آن طفل دختر باشد جزای مرتکب حبس مجرد از دوتاپنج سال خواهد بود و اگر ربودن طفل مذکور بدون حیله واکراه بوده است مجازات مرتکب ازششماه تا دوسال حبس تأدیبی است .

مادهٔ ۲۰۳ ـ هرکس بحیله یا اکراه پسریا دختری راکه سنش زیاده برپانزده سال وکمتر از بیست‌سال‌است برباید یامخفی کند اعم ازاینکه شخصاً باشدیا بواسطهٔغیر ازششماه تا سه‌سال بحبس تأدیبی محکوم خواهد شد .

فصل چهارم

مخالفت بامراسم دفن‌اموات

مادهٔ ۲۰۴ ـ هرکس‌بدون رعایت مراسم و نظامات راجعه‌بدفن‌اموات‌جنازه‌ای‌را دفن‌کند یاسبب دفن‌آن شود ازیکماه الی سه‌ماه محبوس خواهد شد و این غیراز مجازات مقرره برای جنایاتی استکه ممکن است با این‌واقعه مقرون باشد .

*مادهٔ ۲۰۵ ـ هرکس جسدمتوفائی را پنهان کند ازیك‌ماه الی‌ششماه‌حبس‌خواهد شد.

---

* این ماده بموجب قانون مصوب۲۲ اسفند ماه۱۳۱۲ شمسی (دوره‌نهم) نسخ و قانون زیر بجای‌آن بتصویب رسیده است .

قانون اصلاح مادهٔ۲۰۵ قانون‌مجازات عمومی

مصوب ۲۲ اسفند ماه ۱۳۱۲ شمسی

مادهٔواحده ـ مادهٔ ۲۰۵ قانون مجازات عمومی نسخ و مادهٔ ذیل بجای آن تصویب میشود :

مادهٔ۲۰۵ ـ هرکس جسد متوفائی را پنهان کنداز یکماه الی‌شش ماه حبس خواهدشدواگرجسد جسدشخص‌مقتولی‌باشدمرتکب برطبق‌مادهٔ۱۷۸مجازات میشود و هرگاه شرکت درجنایت‌نیز نموده باشدبمجازات شرکت درجنایت محکوم‌خواهدشد.

و اگر جسد شخص مقول را پنهان کند مجازات او از ششماه الی‌دو سال‌حبس خواهدبود وهرگاه شرکت در جنایت‌نیز نموده باشد بمجازات شرکت‌درجنایت نیز محکوم خواهد شد.

مادهٔ ۲۰۶ ـ هرکس بدون مجوز مشروع نبش قبر نماید ازسه ماه‌الی یکسال محکوم بحبس تأدیبی میشود وهرگاه جنحه یاجنایتی نیزبا نبش قبر مرتکب شده‌باشد بمجازات آن‌هم‌محکوم‌خواهدشد. مأمورین‌کشف جرائم‌که بمناسبت‌انجام وظیفه‌نبش قبر میکنند مشمول این ماده نخواهند بود .

فصل پنجم
هتك ناموس ومنافیات عصمت

***مادهٔ ۲۰۷**- مرتکب‌لواطوزنای‌محصنه‌وزنای‌بامحارم نسبی‌وزنای‌بعنف‌درصورتیکه

* این ماده بموجب (قانون اصلاح مادهٔ ۲۰۷ قانون مجازات عمومی) مصوب ۷ اردیبهشت ماه ۱۳۱۰ (دردورهٔ هشتم) نسخ شده است .

قانون
اصلاح مادهٔ ۲۰۷ قانون مجازات عمومی

مصوب ۷ اردیبهشت ماه ۱۳۱۰ شمسی (کمیسیون قوانین عدلیه)

مادهٔ ۲۰۷ ـ کسانی‌که عالماً مرتکب یکی ازاعمال ذیل شوندبحبس ازششماه تاسه سال محکوم خواهند شد :

۱ ـ هرزن شوهردارکه بامردی رابطهٔ نامشروع داشته باشد .
۲ ـ هرمرد زن‌دارکه بازنی رابطهٔ نامشروع داشته باشد .
۳ ـ هرمردی‌که بازن شوهردار رابطهٔ نامشروع داشته باشد .
۴ ـ هرزنی‌که بابودن درقید زوجیت بادیگری مزاوجت نماید .
۵ ـ هرمردی‌که بازن شوهردار ازدواج نماید .
۶ ـ هرعاقدی‌که زن شوهردار رابرای مردی تزویج کند .

درمورد فقرهٔ ۲ این ماده زوجه ودرسایر موارد زوج سمت مدعی خصوصی داشته و تعقیب جزائی موکول بشکایت اوست ـ درصورت استرداد شکایت‌ازطرف مدعی خصوصی تعقیب جزائی موقوف خواهد شد .

مواد چهارده‌گانهٔ اصول محاکمات جزائی (ازمادهٔ ۴۱۶ تامادهٔ ۴۲۹) وماده واحدهٔ

جنایت مطابق مقررات شرعیه ثابت شود اعدام میگردد والا درمحاکم عمومی محاکمه و مطابق مواد ذیل مجازات خواهدشد :

مورخه ۲۱ مردادماه ۱۳۰۶ که بموجب اختیارات حاصله ازماده واحدهٔ مصوبهٔ ۲۷ بهمن ماه ۱۳۰۵ بتصویب کمیسیون مربوطه رسیده وهمچنین مادهٔ ۲۰۷ قانون مجازات عمومی نسخ واین قانون ازاول خرداد ماه ۱۳۱۰ بموقع اجراگذارده خواهد شد .

وبعد بموجب «قانون اصلاح مواد ۲۰۷ الی۲۱۴ قانون مجازات عمومی» مصوب ۲۹ شهریور ماه ۱۳۱۲ شمسی (کمیسیون قوانین عدلیه) در (دورهٔ نهم) نسخ و قانون زیربجای آن بتصویب رسیده است :

قانون

اصلاح مواد ۲۰۷ الی ۲۱۴ قانون مجازات عمومی

مصوب ۲۹ شهریور ماه ۱۳۱۲ شمسی (کمیسیون قوانین عدلیه)

مادهٔواحده - فصل پنجم ازباب سوم قانون مجازات عمومی (از مادهٔ ۲۰۷ تا ۲۱۴) و همچنین ماده واحدهٔ مصوب ۷ اردیبهشت ۱۳۱۰ درآن قسمتی که راجع به اصلاح مادهٔ ۲۰۷ قانون مجازات عمومی است نسخ و مواد ذیل بجای آن تصویب می‌شود :

فصل پنجم

درجنحه وجنایات برضد عفت واخلاق عمومی و تکالیف خانوادگی

مادهٔ۲۰۷ - الف - هرکس بعنف یاتهدید هتك ناموس زنی‌را بنماید بحبس بااعمال‌شاقه‌ازسه‌سال‌تاده‌سال‌محکوم‌خواهدشد وهمین‌مجازات‌مقرراست درباره‌کسی‌که مرتکب لواط شود . در صورت وجود یکی از علل مشددهٔ ذیل مرتکب بحد اکثر مجازات مزبور محکوم میشود :

۱ - هرگاه مرتکب معلم یالله یامستخدم مجنی علیه یا مستخدم کسی باشد

مادۀ ۲۰۸ ـ هرکس بعنف یا تهدید واکراه هتك ناموس (مواقعه) دیگری راعم از

که نسبت بمجنی علیه سمت صاحب اختیاری دارد یاکسی باشدکه مجنی علیه در تحت اختیار یا نفوذ او واقع شده .

۲ ـ اگر مجنی علیه کمتر از ۱۸ سال تمام داشته باشد .

۳ ـ اگر مجنی علیه زن شوهر دار باشد .

۴ ـ اگر مجنی علیه دختر باکره بوده باشد .

۵ ـ اگر مجنی علیه بواسطۀ ضعف قوای دماغی یا بدنی قادر بمقاومت نبوده باشد .

۶ ـ اگر مرتکب مرد متأهل باشد .

۷ ـ درمورد لواط هرگاه بعنف یا تهدید باشد .

هرگاه مرتکب از اقرباء نسبی تا درجۀ سوم ویا از اقربای سببی درجۀ اول مجنی علیه (اعم از ذکور ویا اناث) ویا قیم او باشد ویا مأمور دولت باشد که مجنی علیه ازطرف مقامات رسمی باو سپرده شده ویا از محارم مجنی علیه باشد مجازات او حبس مؤبد بااعمال شاقه خواهد بود .

ب ـ هرکس بدون عنف یا تهدید هتك ناموس زنی را بنمایدکه بیش از ۱۵ سال داشته ولـی بسن ۱۸ سال تمام نرسیده است بحبس با اعمال شاقه از سه تا هفت سال محکوم خواهد شد .

درصورت وجود یکی از علل مشددۀ مذکور در قسمتهای ۱ و ۳ و۴و۵و۶ بند الف مرتکب بحداکثر مجازات مزبور محکوم میشود .

طرف ارتکاب که تمکین از آن نموده نیز بمجازات حبس دردارالتأدیب از یکسال الی پنجسال محکوم خواهد شد .

ذکور واناث بنماید جزای او حبس بااعمال شاقه است ازچهارتادوازده سال واگرفاعل‌لله

درصورتیکه مرتکب یکی از اشخاص مذکور در قسمت اخیر بند الف این ماده باشد مجازات او حبس مؤبد بااعمال شاقه خواهد بود .

هرگاه مجنی علیه ۱۵ سال تمام یاکمتر داشته باشد مجازات مرتکب همان است‌که بموجب بند الف این ماده برای هتك ناموس‌بعنف یا تهدید مقرر شده‌است.

ج ـ درغیر موارد مذکور در دو بند فوق هرکس هتك ناموس یکی ازمحارم خود را بنماید به ۱۰ تا ۱۵ سال حبس با اعمال شاقه محکوم خواهد شد .

وهمین مجازات مقرر است‌برای طرف‌مقابل‌که تمکین بارتکاب نموده‌است.

ماده۲۰۸ـ الف ـ هرکس نسبت بدیگری بعنف یا تهدید مرتکب‌عمل‌منافی عفتی غیراز هتك ناموس‌گردد بحبس تأدیبی از ششماه تا سه سال محکوم خواهدشد. وهرگاه جرم بواسطهٔ موانع خارجی که ارادهٔ مرتکب درآن مدخلیت نداشته است واقع نشود مجازات مرتکب از سه ماه تا یکسال خواهد بود .

درصورت وجود یکی‌از علل مشددهٔ مذکور در قسمتهای ۱و۲و۳و۴و۵و۶ بند الف مادهٔ ۲۰۷ مرتکب بحداکثر مجازات‌مذکور فوق محکوم میشود .

درصورتیکه مرتکب یکی‌از اشخاص مذکور درقسمت اخیر‌بند الف مادهٔ۲۰۷ باشد بحبس مجرد از دو تا پنجسال محکوم میشود .

هرگاه نتیجهٔ جرم مذکور دراین ماده ازالهٔ بکارت مجنی علیها باشد مجازات مرتکب همانست‌که بموجب بند‌الف مادهٔ ۲۰۷ مقرر شده است .

نسبت باحکام مذکور دراین ماده ورود مرد اجنبی بفراش زن بدون رضای او وبقصد ارتکاب عمل منافی عفت عنف محسوب می‌شود .

ب ـ هرکس بدون عنف یا تهدید نسبت بطفلی‌که بیش از ۱۵ سال داشته ولی بسن ۱۸ سال تمام نرسیده است مرتکب عمل منافی عفت غیراز هتك ناموس گردد

یانو کر یامستخدم یامعلم یامشاق یا کلیتاً از اشخاصی باشد که سمت صاحب اختیاری نسبت بمجنی علیه بحبس تأدیبی از ششماه تا دوسال محکوم میشود .

هر گاه مجنی علیه پانزده سال تمام یاکمتر داشته باشد مجازات مرتکب همانست که در بند الف این ماده ذکر شده است .

درصورت وجود یکی ازعلل مشددهٔ مذکور در فقرهٔ ۱و۳و۴و۵و ۶ بند الف مادهٔ ۲۰۷ مرتکب بحداکثر مجازات مذکورفوق محکوم خواهد شد .

مادهٔ ۲۰۸ مکرر ـ هرکس ازالهٔ بکارت دختری را بنماید وعمل او مشمول هیچیك از دومادهٔ قبل نباشد بحبس تأدیبی از یك تا دوسال محکوم خواهدشد .

مادهٔ ۲۰۹ ـ الف ـ هرکس بعنف یاتهدید ویاحیله کسی را برای عمل منافی عفت یا برای وادارکردن بعمل مزبور برباید یامخفی کند بحبس مجرد از دو تا پنجسال محکوم خواهدشد مگر اینکه بمیل خود وقبل ازصدور قرار مجرمیت و بدون اینکه نسبت بمجنی علیه مرتکب عمل منافی عفتی شده باشد اورا بمنزلی که از آنجا ربوده ویا بمنزل کسان او ویا بمحل مطمئنی که در دسترس کسان او باشد برساند که در این صورت مرتکب بیکماه الی ششماه حبس تأدیبی محکوم میشود .

درصورت وجود یکی ازعلل مشددهٔ مذکوره درفقرهٔ ۱و۲و۳و۴و۵و۶ بند الف مادهٔ ۲۰۷ مرتکب بحداکثر مجازات فوق محکوم میشود .

ب ـ هرکس بعنف یاتهدید یا حیله شخصاً یا بوسیله دیگری زنی را برای ازدواج با او برباید یا مخفی کند بحبس تأدیبی از یك تا سه سال محکوم خواهد شد . مگر اینکه مرتکب بمیل خود و قبل از صدور قرار مجرمیت بدون اینکه نسبت بمجنی علیها مرتکب عمل منافی عفتی شده باشد اورا بمنزلی که از آنجا ربوده و یا بمنزل کسان او ویا بمحل مطمئنی که در دسترس کسان او باشد برساند که دراین صورت بحبس تأدیبی ازهشت روز تادو ماه محکوم میشود .

دارند جزای او حبس بااعمال شاقه از پنج الی پانزده سال خواهدبودواگر فاعل ازاقربای

درصورت وجود یکی ازعلل مشددهٔ مذکوره در فقرهٔ ۱و۲و۳و۴و۵و۶ بندالف مادهٔ ۲۰۷ مرتکب بحداکثر مجازات مقرر فوق محکوم میشود .

ج ـ اگر کسی شخصی‌راکه بیش‌از ۱۵سال داشته ولی بسن ۱۸سال‌تمام نرسیده است بارضایت او برای عمل منافی‌عفت برباید یا مخفی‌کند بحبس تأدیبی ازیك‌تاسه سال محکوم خواهدشد .

د ـ هرکس شخصاً یا بوسیلهٔ دیگری زنی راکه بیش از ۱۵ سال داشته ولی بسن ۱۸سال تمام نرسیده است بارضایت او برای ازدواج با او برباید یا مخفی کند بحبس تأدیبی از سه‌ماه تا یکسال محکوم خواهد شد .

هرگاه جرمهای مذکور در بند (ج) و (د) این ماده در موردکسی واقع شودکه ۱۵سال‌یاکمتر دارد مجازات مرتکب همان مجازاتی است‌که برای ارتکاب بعنف مقرر است .

درمورد بند (ب) و (د) این‌ماده اگر مجنی‌علیها راضی به ازدواج‌گشته وقبل‌از صدور قرار مجرمیت ازدواج هم بعمل آمده باشد دیگر مرتکب تعقیب نخواهد شد مگر اینکه‌مطابق مقررات قانون ازدواج قابل تعقیب باشدکه در اینصورت بمجازات مقرر درآن قانون محکوم میشود .

در موارد مذکور در این ماده اگر عمل مرتکب مشمول یکی از مواد دیگر این فصل باشد که مستلزم مجازات سخت‌تر است مرتکب بمجازات اشد محکوم خواهد شد .

مادهٔ ۲۱۰ ـ هرکس علناً عملی مرتکب شودکه منافی‌عفت‌است‌ویاعفت عمومی را جریحه‌دار مینماید بحبس تأدیبی از یکماه تایکسال یابتأدیه۲۵۰الی۵۰۰۰ ریال جزای‌نقدی محکوم خواهدشد .

تا درجهٔ سوم مجنی علیه باشد مجازات او حبس دائم با اعمال شاقه است .

مادهٔ ۲۱۱ ـ اشخاص ذیل بحبس تأدیبی ازشش‌ماه تا سه‌سال و بتأدیهٔ غرامت از ۲۵۰ الی ۵۰۰۰ ریال محکوم میشوند :

۱ـ کسی‌که عادتاً جوان کمتراز ۱۸ سال تمام را اعم از ذکور و اناث بفساد اخلاق و یاشهوت رانی تشویق کند ویا فساد اخلاق ویاشهوترانی آنهارا تسهیل نماید.

۲ـ کسی‌که عادتاً دیگری را اعم‌از ذکورو اناث بمنافیات عفت‌وادارد یاوسائل ارتکاب را برای او فراهم سازد .

۳ـ قواد ویاکسی که فاحشه خانه‌ای دایر ویا اداره کند و یا زنی را برای شهوترانی غیراجبر کند .

۴ـ کسی‌که جوان‌کمتر از ۱۸ سال تمام‌را برای شهوترانی غیر ببرد ویا اورا وادار برفتن کند و یا اورا برای‌این مقصود اجیرکند اگر مرتکب یکی ازجرمهای فوق شوهر یا پدر یا مادر یا قیم یا یکی از اشخاص دیگر مذکور در قسمت اخیر بندالف مادهٔ ۲۰۷ باشد بدوسال تا چهـار سال حبس مجرد محکوم خواهد شد همین حکم در موردی نیز مقرر است که مرتکب متوسل بعنف یا تهدید شده باشد و یا شخصی‌که در مورد او جرم واقع شده است سابقهٔ فحشاء اخلاقی نداشته باشد .

حکم بمجازاتهای مذکوره دراین‌ماده‌در صورتی‌نیز صادر خواهد شدکه‌شروع وارتکاب جرم درمملکت واحد بعمل نیامده باشد .

مادهٔ ۲۱۱مکرر ـ درتمام‌موارد مذکور در مواد این فصل هرگاه‌سن‌مجنی‌علیه مؤثر درمجازات مرتکب باشد مرتکب نمیتواند متوسل بجهل خود برسن‌اوگردد .

مادهٔ ۲۱۲ ـ کسانی که عالماً مرتکب یکی‌از اعمال ذیل شوند بحبس تأدیبی از شش ماه تاسه‌سال‌محکوم خواهند شد :

۱ـ هرزن شوهردارکه بامردی‌رابطهٔ نامشروع داشته‌باشد .

مادهٔ ۲۰۹ ـ هر کس بدون اکراه یا تهدید هتك ناموس (مواقعه) دختری را که بسن پانزده‌سال نرسیده است نماید جزای او حبس مجرد است ازدو تاهشت‌سال و اگر مجنی‌علیها به ۹ سالگی نرسیده باشد بفاعل جزای کسی که بعنف یا تهدید و اکراه مرتکب شده‌باشد داده میشود .

۲ـ هرمردزن دار که‌بازنی رابطهٔ نامشروع داشته باشد .

۳ـ هرمردی‌که بازن شوهرداررابطهٔ نامشروع داشته باشد .

۴ـ هرزنی که درقید زوجیت یا عدهٔ دیگری است مزاوجت نماید .

۵ـ هرمردی که‌زن شوهردار یازنی راکه درعدهٔ دیگری است ازدواج کند .

۶ـ هرعاقدی که زن شوهردار یازنی را که‌درعدهٔ دیگری است‌برای مردی تزویج کند .

در مورد فقرهٔ ۲ این مادهٔ زوجه ودر مورد فقرهٔ ۱ و ۳ زوج تنها سمت مدعی خصوصی داشته وتعقیب جزائی موکول بشکایت اوست .

درصورت استرداد شکایت تا صدور حکم نهائی از طرف مدعی خصوصی تعقیب جزائی موقوف میشود .

درمورد سایر فقرات نیز شوهر سمت مدعی خصوصی داشته ولی تعقیب جزائی موکول بشکایت او نمیباشد .

مادهٔ ۲۱۲مکررـ هرکس مرتکب یکی از جرمهای مذکور درمادهٔ ۲۰۷ و ۲۰۸ و ۲۰۸ مکرر و۲۰۹ گردد علاوه بر مجازاتهای مقرر بتأدیهٔ خسارات معنوی مجنی علیه‌که درهرحال کمتراز ۵۰۰ ریال نخواهد بود محکوم میشود . بنفع‌مجنی علیهی که فحشاء اخلاقی اومسلم باشد حکم خسارات داده نخواهدشد .

در مورد جنحه وجنایات مذکور در مواد ۲۰۷و۲۰۸و ۲۰۸ مکرر وفقرهٔ دوم مادهٔ ۲۱۲ اگر ازدواج بین مرتکب ومجنی علیها ممکن بوده واین ازدواج بعمل‌آید متهم وشرکاء یامعاونین او اگر باشند از تعقیب ومجازات معاف خواهند شد .

مادهٔ ۲۱۰ ـ کسی که دیگری را اعم از ذکور واناث بمنافیات‌عفت وامیدارد یاوسائل ارتکاب را برای‌او فراهم مینماید بحبس تأدیبی ازیك الی‌سه‌سال محکوم میشود .

مادهٔ ۲۱۱ ـ هر کس‌علناً عملی که منافی‌عفت عمومی است بجاآورد ازیکماه‌تایکسال حبس‌تأدیبی یا بتأدیهٔ ازبیست وپنج الی پانصدتومان غرامت محکوم خواهدشد .

* **مادهٔ۲۱۳ـ الف**ـ اشخاص‌ذیل بحبس‌تأدیبی ازشش‌ماه‌تادوسال‌محکوم‌خواهندشد .

۱ ـ هر کس که عایدات حاصله ازفحشاء زنی‌را وسیلهٔ تمام یا قسمتی‌از معیشت خود قرار دهد .

۲ ـ هر کس که فاحشه‌ای را درشغل فاحشه گی حمایت کند .

ب ـ هر کس‌زنی‌را برای رفتن بخارجه تشویق کند ویا مسافرت اورابخارجه‌تسهیل نماید وعالم باشد باینکه‌آن‌زن درخارجه بشغل فاحشه گی مشغول‌خواهدشد بحبس‌تأدیبی ازیکسال تاسه‌سال محکوم میشود .

درمواردذیل مرتکب بحبس تأدیبی‌ازدوسال تاچهارسال محکوم خواهدشد :

* این‌ماده بموجب قانون مصوب ۲۸ اسفندماه ۱۳۱۳ نسخ وقانون‌مندرج در زیر بجای‌آن بتصویب رسیده است :

قانون

اصلاح مادهٔ ۲۱۳ قانون مجازات‌عمومی

مصوب ۲۸ اسفندماه ۱۳۱۳ شمسی

مادهٔواحده ـ مادهٔ ۲۱۳ قانون‌مجازات عمومی که‌بموجب‌قانون ۲۹ شهریور ماه ۱۳۱۲ اصلاح شده‌است نسخ‌و بجای‌آن مادهٔ ۲۱۳ ذیل تصویب میشود :

مادهٔ ۲۱۳ ـ الف ـ اشخاص ذیل بحبس تأدیبی از ششماه تا دوسال محکوم خواهند شد :

۱ ـ هرکس عایدات حاصله از فحشاء زنی را وسیلهٔ تمام یا قسمتی از معیشت خود قرار دهد .

۲ ـ هرکسی فاحشه را درشغل فاحشه‌گی حمایت کند .

مادهٔ ۲۱۲ ـ درمورد زنای بعنف یا تهدید ویا اکراه وهمچنین درموارد مذکوره درمادهٔ ۲۰۹ محکمه میتواند مرتکب را محکوم نماید که از پنجاه الی دو هزارتومان بمجنی علیه تأدیه کند .

---

۱ ـ درصورتیکه زن کمتراز ۱۸ سال تمام داشته باشد .

۲ـ درصورتیکه مرتکب برای انجام مقصود خود بعنف یا تهدید ویا حیله متوسل شده باشد .

مادهٔ ۲۱۳ مکرر ـ اشخاص ذیل بحبس تأدیبی ازیکماه تا یکسال محکوم خواهند شد :

۱ ـ هرکسی نوشته یا طرح یاگراور یا نقاشی یاتصاویر یامطبوعات یااعلانات یا علائم یا فیلم سینما وبطورکلی هر شیئی دیگری را که عفت واخلاق عمومی را جریحه‌دار نماید برای تجارت یا توزیع ویا معرض انظار عمومی گذاردن بسازد نگاه بدارد .

ب ـ هرکس زنی را باعلم باینکه آن زن در خارجه بشغل فاحشه‌گی مشغول خواهد شد برای رفتن بخارجه تشویق کند ویا مسافرت او را بخارجه تسهیل نماید ویا اورا ولو با رضایت خودش بخارجه ببرد ویا برای رفتن بد آنجا اجیر کند بحبس تأدیبی ازیکسال تاسه‌سال محکوم میشود اگرچه اعمال مختلفه‌که مبانی جرم‌محسوب میشود درممالك مختلفه صورت‌گرفته باشد . درموارد ذیل مرتکب بحداکثرمجازات مزبور محکوم خواهدشد :

۱ ـ درصورتیکه زن کمتراز ۱۸ سال تمام داشته باشد .

۲ ـ درصورتیکه مرتکب برای انجام مقصود خود بعنف یا تهدید متوسل شده باشد ـ هرگاه مرتکب یکی از اشخاص مذکور در قسمت اخیر بند الف مادهٔ ۲۰۷ باشد مجازات‌اوحبس باکار اجباری ازدو تاپنجسال خواهدبود .

در مورد بند (ب) این‌ماده شروع به‌ارتکاب نیزقابل مجازات است .

مادهٔ ۲۱۳ ـ هر کس بکارت دختری راعنفاً زایل نماید بحداکثر مجازاتیکه در هر مورد برای هتك ناموس مقرراست محکوم خواهد شد. واگر ازالهٔ بکارت بعنف نبوده ومورد مشمول مادهٔ ۲۰۹ نباشدمرتکب بحبس تأدیبی ازششماه الی یکسال محکوم خواهدشدواگر ازالهٔ بکارت

۲ـ هر کس اشیاء مذکور درفوق را شخصاً یا بوسیلهٔ دیگری وارد یا صادر کند وبنحوی از انحاء آنهارا منتشر نماید .

۳ـ هرکس ولو بطریق غیرعلنی تجارت اشیاء فوق را بنماید و یا بنحـوی از انحاء متصدی یا واسطهٔ هرقسم معامله راجع بهآنها گردد و یا آنها را منتشر کرده ویا بمعرض انظار عمومی گذارد و یا معمولا از کرایه دادن اشیاء مذکـور تحصیـل مال نماید .

۴ـ هرکس برای تشویق بمعاملهٔ اشیاء مذکور در فوق و یا ترویج آن اشیاء بنحوی از انحاء اعلان یا اعلام نمایدکه فلان شخص فاعل یکی از اعمال ممنوعهٔ فوق میباشد وهمچنین هرکس اعلان یا اعلام نماید که چگونه یا بوسیلهٔ چهاشخاص یکی از اشیاء مذکور فوق را میتوان مستقیماً یابطورغیرمستقیم بدستآورد محکمهٔ حاکمه باید حکم ضبط یامعدوم نمودن اشیاء مذکور را بدهد .

مفاد این ماده شامل اشیائی نخواهد بودکه ازمحصولات صنایع مستظرفه محسوب ویا جنبهٔ علمی داشته وبرای مقاصد علمی بهاشخاصی که سن آنهـا بیش از ۱۸ سال است فروخته شده ویا در موزهها بمعرض انظار عموم گذارده میشود .

مادهٔ۲۱۴ـ هرکس حاضر برایدادن مخارج ضروریزنخود درصورتتمکین زن نشود و طلاق هم ندهد بحبس تأدیبی از سه ماه تا یکسال محکوم خواهد شد.

هرکس باداشتناستطاعت نفقهسایراشخاصی راکه مطابق قانون واجب النفقهٔ او میباشند ندهد بمجازات فوق محکوم خواهد شد .

درمورد این ماده تعقیب منوط بشکایت مدعی خصوصیاست ودرصورتاسترداد

بطریقی غیر ازمواقعه بوده است مجازات مرتکب حبس تأدیبی ازیك الی سه سال خواهدبودو بعلاوه درهرصورت مرتکب بتأدیهٔ پنجاه الی دوهزارتومان دروجه مجنی علیها محکوم میشود.

مادهٔ ۲۱۴ ـ درمورد جنحه وجنایات مذکوره درمادهٔ ۲۰۷ـ۲۰۸ـ۲۱۳ اگرطرفین اقرار بزوجیت نمودند وزوجیت بین آنها غیرممکن نباشد مرتکب ازمجازات معاف میشود و محکمه باید مراتب را بدائره سجل احوال اطلاع دهد که ازدواج بین آنها رااگرقبلاثبت نشده است ثبت نماید واگر زن ادعای زوجیت نمودومرد انکارکرد مردبمجازاتیکه مطابق مواد فوق برای آن جنحه یاجنایت مقرراست محکوم میشود بدون اینکه محکمه اورابتأدیهٔ خساراتی دروجه زن محکوم کند.

شکایت یا انجام یکی از دوشق مذکور درقسمت اول این ماده (دادن مخارج یاطلاق) تعقیب ویا اجرای حکم موقوف میشود.

مادهٔ ۲۱۴ مکرر ـ الف ـ از نقطهٔ نظر قوانین جزائی (خواه این قانون و خواه قوانین جزائی دیگر) مقصود از ارتکاب عمل بطور علنی ارتکاب آن درمرئی ومنظر عموم است اعم از اینکه محل ارتکاب از امکنهٔ عمومی باشد ویا ارتکاب آن در امکنه ایست که معد برای پذیرفتن عموم باشد از قبیل حمامهای عمومی وقهوه خانه ها ونمایشگاهها ومانند آن.

ب ـ هرکس یکی از جرائم مذکوره در این فصل را از روی غرض بکسی نسبت بدهد درصورتیکه جرم مزبور درمحکمه ثابت نشود مفتری بنصف حداقل مجازاتی که نسبت داده محکوم خواهد شد. ودرصورتیکه جرم مستلزم مجازات حبس مؤبد بااعمال شاقه باشد مفتری بحبس موقت بااعمال شاقه که کمتر ازسه سال نباشد محکوم خواهدشد.

درصورتیکه مفتری از مأمورین کشف جرائم باشد مجازات او نصف مجازات فوق است.

ج ـ وزارتین عدلیه وداخله میتوانند مقرراتی راکه برای جلوگیری ازانتشار فحشاء لازم بدانند تنظیم کنند مشروط براینکه مجازاتی که بموجب آن معین میشود ازدوماه حبس تأدیبی واز یکهزارریال جزای نقدی تجاوز نکند.

فصل ششم

درشهادت کذب وقسم دروغ وافشاء سر

مادهٔ۲۱۵ - هرکس درامور جنائی شهادت دروغ بدهدکه در حکم محکمه مؤثر واقع شود اعم از اینکه کتبی باشد یا شفاهی محکوم بیك الی سه سال حبس تأدیبی خواهد شد . اگر شهـادت دروغ درحکم محکمه‌مؤثرواقع نشده باشدمجازات مرتکب حبس تأدیبی از یکماه الی یکسال است .

هرگاه بواسطهٔ شهادت دروغ شخص متهم بمجازاتی زیادتر از مجازات مزبور محکوم‌گردد شاهدکاذب بحداقل همان مجازات محکوم خواهد شد .

مادهٔ۲۱۶ ـ کسیکه درامور جنحه شهادت دروغ بدهد که درحکم محکمه مؤثرگردد اعم از اینکه‌کتبی باشد یا شفاهی از هشت روز تا یکسال بحبس تأدیبی محکوم خواهد شد واگر مؤثر واقع نشود بحبس تأدیبی از هشت روز الی دو مـاه محکوم می‌شود .

مادهٔ۲۱۷ - در مورد دو مادهٔ قبل اگر شاهد در ازای شهادت دروغ وجه یا مالی‌گرفته یا استفادهٔ دیگری‌کرده باشد علاوه برمجازات مذکور در مـادهٔ ۲۱۵ در مورد جنایت ومجازات مادهٔ ۲۱۶ درمورد جنحه بتأدیه دومقابل آنچه‌که گرفته است محکوم خواهد شد .

مادهٔ۲۱۸ ـ کسی که در امور خلافی شهادت دروغ بدهد بهشت روز الی یکماه حبس تأدیبی محکوم می‌شود واگر در ازاء شهادت مزبور وجه یا مالی گرفته یا تعارفی قبول کرده باشد علاوه براسترداد و ضبط آنچه که گرفته است بحداکثر مجازات محکوم میشود .

هرکس اعم از شهود ومطلعین وممیزین واهل خبره در امـور حقوقی شهادت

دروغ بدهد یا عامداً برخلاف واقع اظهار عقیده کند که درحکم محکمه مؤثر گردد خواه‌کتبی باشد خواه شفاهی بحبس تأدیبی از هشت روز الی یکسال محکوم میشود واگر در ازاء شهادت دروغ یا اظهار عقیدهٔ برخلاف واقع وجه یا مالی گـرفته باشد علاوه برمجازات فوق بتأدیهٔ دوبرابر آنچه‌که‌گرفته است محکوم میشود .

مادهٔ۲۱۹ - هرکس درامور اداری شهادت دروغ بدهد وبشهادت مزبوراثری مترتب شود بهشت روز الی شش‌ماه حبس تأدیبی محکوم خواهد شد .

مادهٔ۲۲۰ - اطباء وجراحان وقابله‌ها و دوا فروشان وکلیهٔ‌کسانیکه‌بمناسبت شغل یا حرفهٔ خود محرم اسرار میشوند هرگاه درغیراز مواردی که برحسب قانون ملزم میباشند اسرار مردم را افشاءکنند از یکماه تا یك سال بحبس تأدیبی و از بیست وپنج الی دویست تومان غرامت محکوم خواهند شد .

مادهٔ۲۲۱ - هرکس درمورد دعوای حقوقی قسم متوجه او شده باشد وسوگند دروغ یاد نماید محکوم بیك‌سال الی سه سال حبس تأدیبی خواهد شد .

فصل هفتم

در سرقت

مادهٔ۲۲۲ ـ هرگاه سرقت جامع تمام‌شرایط مقرره درشرع نبوده ولی‌مقرون بتمام پنج شرط ذیل باشد جزای مرتکب حبس دائم با اعمال شاقه است :

۱ ـ سرقت درشب واقع شده .

۲ ـ سارقین دونفر یا بیشتر باشند .

۳ ـ یك یا چند نفر از آنها حامل سلاح ظاهر یا مخفی باشد .

۴ ـ از دیوار بالا رفته یا جرز را شکسته یاکلید ساختگی بکار برده یااینکه عنوان یالباس مستخدم دولت‌رااختیارکرده یابرخلاف‌حقیقت‌خودراأموردولتی‌قلمداد کرده ویادرجائی‌که محل سکنی‌یامهیا برای‌سکنی یاتوابع‌آن‌است سرقت‌کرده‌باشد .

۵ ـ درضمن سرقت کسی‌را آزار یاتهدید کرده باشد .

مادهٔ ۲۲۳ ـ هرگاه سرقت مقرون بآزار یاتهدید باشد مرتکب بحبس بااعمال شاقه ازسه الی پانزده سال محکوم خواهد شد واگرجرحی نیز واقع شده باشد بحد اکثرمجازات مزبور محکوم میشود .

* **مادهٔ ۲۲۴** ـ هرگاه سرقت درطرق وشوارع عمومی واقع شده ومقرون بیکی‌از شرایط ذیل باشد جزای سارق حبس‌دائم بااعمال شاقه‌است :

۱ ـ سارقین دویاچند نفربوده ولااقل یکی ازآنها حامل سلاح‌ظاهر یامخفی باشد.

۲ ـ سارقین دویاچند نفربوده وسرقت مقرون بآزار یاتهدید باشد .

۳ ـ هرچند سارق یکنفر بوده ولی حامل سلاح‌باشد و ارتکاب درشب واقع شده یا مقرون بآزار یاتهدید یااستعمال اسلحه باشد .

درمورداین ماده محکمه‌میتواندنظرباوضاع واحوال قضیه‌مرتکب‌رامحکوم‌باعدام کند

مادهٔ ۲۲۵ ـ هرگاه سرقت درشب واقع شده وسارقین دونفر یا بیشتر بوده و لااقل یکنفر ازآنها حامل سلاح ظاهر یا مخفی باشد جزای مرتکب حبس با اعمال شاقه ازسه تاپانزده سال است .

مادهٔ ۲۲۶ ـ درصورتیکه سرقت مقرون بیکی از شرایط ذیل باشد مرتکب بحبس تأدیبی ازششماه تاسه‌سال محکوم خواهد شد :

۱ ـ سرقت درجائیکه محل سکنی یامهیا برای سکنی است یا در توابع آن یادرمحلهای عمومی از قبیل مسجد وحمام وغیره واقع شده باشد .

۲ ـ سرقت درجائی واقع شده باشدکه بواسطهٔ درخت یابوته یاپرچین یانرده محرزبوده وسارق حرزرا شکسته باشد.

۳ ـ درصورتیکه سرقت درشب‌واقع شده باشد .

۴ ـ هرگاه سارقین دونفر یابیشترباشند .

۵ ـ هرگاه سارق یکنفر بوده ولی حامل سلاح ظاهر یا مخفی‌باشد .

---

* این ماده بموجب(قانون‌راجع بمحاکمهٔ قطاع الطریق) مصوب۹خرداد ماه۱۳۱۰ شمسی (کمیسیون قوانین‌عدلیه)نسخ‌شده‌است .رجوع‌شودبه‌حاشیهٔ‌مربوط‌بمادهٔ۷۵ .

۶ـ هرگاه سارق مستخدم بوده ومال مخدوم خودرا دزدیده یامال دیگری را در منزل مخدوم خود یامنزل دیگری که باتفاق مخدوم خود بآنجارفته یاشاگرد یاکارگر بوده ودرخانه یادکان استاد یادرمحلی که عادتاً آنجاکار میکرده سرقت نموده .

۷ ـ هرگاه سارق کاروانسرادار یامهمانخانه چی یـامکاری یـاسورچی وکلیه هرکسیکه حرفهٔ اوحمل ونقل اشیاء است بهروسیله که باشد یااتباع اوبوده وتمام یـا قسمتی ازاموالی راکه بمناسبت شغل او سپردهٔ او بوده سرقت نموده باشد .

* **مادهٔ ۲۲۷** ـ درسایر موارد که سرقت مقرون بشرایط مذکور نباشد جزای مرتکب حبس تأدیبی از دوماه تادوسال خواهد بود .

درمورد این‌ماده اگرمال یااموال مسروقه ازحیث قیمت کمتر از پانزده تومان باشد وسارق قبل ازتعقیب یادرحین تعقیب وقبل ازقطعیت حکم آنها را عیناً یا قیمتاً بصاحب یاصاحبانش مسترد نماید فقط به‌پنج الی پنجاه تومان غرامت محکوم خواهد شد ومحکمه میتواند نظر باوضاع واحوال قضیه وهمچنین به‌سن و سوابق مرتکب و قیمت مال مسروقه مشارالیه را ازمجازات معاف دارد مشروط براینکه مدعی‌خصوصی هم‌این تقاضا را نموده باشد ومورد ازموارد تکرار جرم‌نیز نباشد .

مادهٔ ۲۲۸ ـ درصورت‌تکرارجرم علاوه‌بررعایت مقررات راجعه بتکرار ممکن است سارق را درمدت یك‌الی سه‌سال ازاقامت درمکان مخصوصی منع‌نمود .

---

* بموجب قانون مصوب ۱۸ شهریورماه ۱۳۱۲ شمسی (کمیسیون‌قوانین‌عدلیه) در (دورهٔ‌نهم) ماده‌ای بعنوان مادهٔ۲۲۷ مکرربه‌این‌ماده الحاق‌شده است که‌ذیلا نقل میشود :

قانون الحاق مادهٔ ۲۲۷ مکرر بقانون مجازات عمومی

مصوب ۱۸ شهریورماه ۱۳۱۲ شمسی (کمیسیون قوانین عدلیه)

مادهٔواحده ـ مادهٔ ذیل‌درتحت نمرهٔ۲۱۷مکرر بعدازمادهٔ۲۲۷ قانون‌مجازات عمومی بقانون مزبور اضافه وازتاریخ اول مهرماه ۱۳۱۲ بموقع اجراگذاشته میشود :

مادهٔ ۲۲۹- مجازات شروع بسرقتهائیکه جنحه محسوب میشوند حبس تأدیبی ازیکماه تایکسال است .

مادهٔ ۲۳۰ - هرکس عالماً عامداً اشیاء مسروقه را مخفی کند جزای اوحبس تأدیبی ازسه‌ماه الی‌دوسال خواهد بود واگرمرتکب میدانسته است که‌اشیاء مذکوره بواسطهٔ سرقتی بدست آمده‌که جزای آن شدیدتراست مجازات اوازیکسال تاسه‌سال حبس تأدیبی‌است .

مادهٔ ۲۳۱ - مجازات مداخله دراشیائیکه قانوناً توقیف شده‌است بدون اجازه ازطرف مقام صلاحیتدار همانست که‌درمادهٔ ۲۲۷ مقرراست ولو مداخله‌کننده مالك آن‌اشیاء باشد .

مادهٔ ۲۳۲- هرکس عالماً عامداً برای‌ارتکاب جرمی کلیدی نظیر کلید دیگری رابسازد یاکلیدی‌راتغییروتبدیل دهد که به‌قفل دیگری بخورد یاهرنوع آلتی برای ارتکاب جرم‌بسازد یاتهیه‌کند بحبس‌تأدیبی ازدوماه‌تادوسال‌محکوم‌خواهدشد .

فصل هشتم

درتهدیدواکراه

مادهٔ ۲۳۳- هرکس دیگری را بجبر وقهر یابه‌اکراه وتهدید ملزم‌نمایدباینکه نوشته یاسندی بدهد یانوشته یاسندی را امضاء یامهر کند یاسند یا نوشته ایراکه

مادهٔ ۲۲۷ مکرر- درمورد دومادهٔ فوق هرگاه مدعی خصوصی بامتهم بسرقت قرابت نسبی درجهٔ اول یادوم‌یاسوم ویاقرابت سببی درجهٔ اول یادوم داشته باشدتعقیب باگذشت مدعی خصوصی موقوف میشود اگرچه میزان‌مال‌بیش ازصدوپنجاه ریال بوده وعین یاقیمت‌آن نیزبصاحب یاصاحبانش مستردنشده باشد .

مال خود اوست یاسپردهٔ باوست‌ازاوبگیرد بحبس تأدیبی از سه ماه تاسه سال‌محکوم خواهدشد .

مادهٔ۲۳۴ـ هرکس بوسیله تهدید واجبار وجه‌نقد یاچیزدیگری تحصیل کند بحبس تأدیبی ازسه‌ماه تادوسال محکوم‌خواهد شد و جزای شروع باین عمل حبس تأدیبی ازیکماه تاشش‌ماه‌است .

مادهٔ۲۳۵ـ هرگاه کسی کتباً باامضاء یابدون امضاء شخصی‌را تهدید بقتل کند وباینواسطه تقاضای وجه یامالی یاتقاضای انجام امری نماید بحبس تأدیبی از یکسال الی سه‌سال محکوم خواهد شد . واگر تقاضای وجه یامال یاانجام امری ننماید بحد اقل‌مجازات مزبور محکوم میشود ـ هرگاه کسی بوسائل مزبوره شخصی را تهدید کند بضررهای نفسی یاشرفی یامالی یابه‌افشاء سری یانسبت دادن اموری که موجب هتك شرف است وباینواسطه تقاضای وجه یامالی یا تقاضای انجام‌امری نماید بحبس‌تأدیبی ازیکماه الی شش ماه محکوم میشود ودرصورت‌عدم‌تقاضامحکوم بحد اقل مجازات مزبورخواهدشد .

واگر تهدید شفاهی باشدجزای آن حبس‌تأدیبی ازهشت‌روز الی یك‌ماه است اعم‌ازآنکه‌تقاضای وجهی یاکاری‌همراه آن‌بوده باشدیانباشد.

فصل‌نهم

درورشکستگی‌وکلاهبرداری

مادهٔ۲۳۶ـ کسانیکه درموارد معینه درقانون تجارت بعنوان ورشکستگی بتقلب محکوم میشوند وهمچنین کسانی که‌همدست آنها محسوبند مجازات‌آنهاحبس مجرد ازسه‌سال تاپنجسال است .

مادهٔ۲۳۷ـمجازات ورشکسته بتقصیر ازسه ماه تا دوسال‌حبس تأدیبی‌است.

*مادهٔ۲۳۸ ـ هرکس بوسائل تقلبی متوسل شود برای اینکه مقداری ازمال دیگری را ببرد یا ازراه حیله و تقلب مردم را بوجود شرکتها یا تجارتها یاکارخانه‌های موهوم و امثال آن یا بداشتن اختیارات یا اعتبارات موهومه مغرورکند یا بامور غیر واقع امیدوارکند یا ازحوادث و پیش‌آمدهای غیر واقع بترساند و یـا اسم و عنوان یاسمت مجعول اختیار نماید و بیکی ازطرق مزبوره وجوه یا اسناد وبلیطها و قبوض و مفاصاحساب و امثال آن بدست آورد و از این راه مقداری از اموال دیگری را بخورد بحبس تأدیبی از ششماه تا دوسال و یا بتأدیه غرامت ازپنجاه الی پانصد تومان

* به این‌ماده بموجب قانون مصوب ۱۸ مردادماه ۱۳۱۲ شمسی(قانون مجازات صادرکنندگان چك‌بدون‌محل) در (دورهٔ نهم) ماده‌ای بعنوان‌مادهٔ ۲۳۸مکرر الحاق‌شده‌است که‌ذیلا نقل‌میشود :

قانون

مجازات صادرکنندگان چك‌بدون‌محل

مصوب ۸ امردادماه ۱۳۱۲شمسی

مادهٔواحده ـ مادهٔ ذیل در تحت نمرهٔ (۲۳۸ مکرر) بقانون مجازات‌عمومی افزوده میشود :

مادهٔ ۲۳۸مکرر ـ الف ـ هرکس بدون داشتن محل اعم از وجه نقدیااعتبار چك‌صادر نماید بجزای نقدی معادل عشروجه‌چك محکوم میشود و اگرمحل‌کمتراز مبلغ‌چك باشد جزای نقدی بنسبت تفاوت بین‌محل موجود ومبلغ‌چك اخذ خواهدشد و درهرصورت میزان جزای‌نقدی نبایدکمتر از دویست‌ریال باشد .

ب ـ هرکس ازروی سوء نیت بدون محل ویابیشتر ازمحلی‌که داردچك‌صادر کند و یا پس از صادرکردن چك تمام یا یکقسمت وجهی را که به اعتبار آن

ویا بهردو مجازات محکوم خواهدشد . و اگرشروع به اینکار کرده ولی تمام نکرده باشد بحبس تأدیبی از دوماه تا یکسال ویا بغرامت از بیست الــی دویست تومــان محکوم خواهدشد وممکن است درصورت تکرار مرتکب‌را درمدت‌یك تاپنج سال از اقامت

چك‌صادر کرده بنحوی ازانحاء از محال‌علیه‌پس‌بگیرد بحبس‌تأدیبی‌ازششماه‌تادوسال‌و بتأدیه جزای نقدی که نباید از دوبرابر وجه چك بیشتر و ربع‌آن کمترباشدمحکوم خواهدشد .

جرائم مذکور در فوق بدون شکایت مدعی خصوصی قابل‌تعقیب نیست استرداد شکایت در مورد بند(الف) این‌ماده در تمام‌مراحل مانع تعقیب ومجازات‌است .

هرگاه صادرکنندهٔ چك در ظرف پنج‌روز از تاریخ ابلاغ اظهاریهٔ رسمی یا از تاریخ ابلاغ اعتراضنامه وجه‌چك‌را نپردازد سوء نیت‌اومحرز است .

وبعدبموجب قانون مصوب ۲۴دیماه ۱۳۱۴ (کمیسیون‌قوانین‌عدلیه) دردورهٔ دهم بشرح‌زیر تفسیرشده‌است :

قانون

تفسیر مادهٔ ۲۳۸قانون مجازات‌عمومی

مصوب ۲۴دیماه ۱۳۱۴شمسی (کمیسیون قوانین‌عدلیه)

مادهٔواحده ـ مقصود از توسل بوسائل تقلبی برای بردن مال غیر مذکور در مادهٔ ۲۳۸ قانون مجازات اعم از این است‌که حیله وتقلب را درخارج‌اعمال‌کنند ویادرضمن جریان امر در ادارات ثبت یا سایر ادارات دولتی یامحاکم‌ونیز مقصود از جملهٔ (اگرشروع به‌این کارکرده ولی‌تمام‌نکرده باشد) اعم‌ازاین‌است‌که بر فرض تــمام کردن مالی راکه مقصود داشته بدست میاورده یابجهاتی‌نتیجه به‌او نمیرسیده است .

درمحل مخصوص منع نمود .

فصل دهم

خیانت درامانت

مادهٔ ۲۳۹ ـ هرکس از ضعف نفس یا هوا وهوس یا حوائج شخص نابالغ یا شخص غیر رشیدی استفاده کرده برضرر او نوشته یا سندی ازقبیل تمسك وقبض وحواله وبرات وفته‌طلب ومفاصا حساب و نوشتهٔ امانت یا قبض اشیاء منقوله واجناس تجارتی و غیره وهرچیز که موجب التزامی‌شود ازاو بگیرد بهر نحو و بهرطریق که اینکارکرده باشد بحبس تأدیبی ازششماه تا دو سال محکوم خواهد شد وممکن است بتأدیهٔ غرامت از پنجاه الی پانصد تومان نیز محکوم شود واگر مرتکب ولایت یا وصایت برآن شخص داشته مجازات‌اوازسه‌سال تاهفت‌سال حبس مجرد است .

مادهٔ ۲۴۰ ـ هرکس از سفید مهری که باو سپرده شده سوء استفاده کرده از روی تقلب انتقال یا برائت ذمه یا چیز دیگری که موجب خسارت صاحب امضاء یا مهر شود روی آن بنویسد محکوم بحبس تأدیبی از یك تا سه سال خواهد شد و ممکن است بتأدیهٔ غرامت از پنجاه الی پانصد تومان نیز محکوم شود واگر سفیدمهر به او سپرده نشده وخود او بدست آورده باشد در حکم جاعل بوده ومجازات آنرا خواهد داشت .

درصورتیکه مدعی خصوصی از تعقیب صرف‌نظر نماید مجازات مرتکب از یکماه الی‌شش‌ماه حبس تأدیبی خواهد بود .

مادهٔ ۲۴۱ ـ هرگاه اموال واسباب یا نقود یا اجناس وامتعه یا بلیطهای بانك یا نوشتجاتی از قبیل تمسك وقبض وغیره بعنوان اجاره یا امانت یا رهن ویا آنکه

برای وکالت یا هر کار با اجرت یا بی اجرت بکسی داده شده وبنابراین بوده که اشیاء مذکوره مسترد شود یا بمصرف معینی نرسد وشخصی که آن اشیاء نزد او بوده آنها را برضرر مالکین یا متصرفین آنها تصاحب یا تلف یا مفقود یا استعمال نماید به حبس تأدیبی از ششماه تاسه‌سال محکوم خواهد شد وممکن است بتأدیه غرامت‌ازپنجاه الی پانصدتومان نیزمحکوم شود .

فصل یازدهم

دسیسه وتقلب درکسب وتجارت

مادهٔ۲۴۲ ـ کسیکه بواسطه اشاعهٔ مجعولات ویا اعلانات بی اصل ومجعول یا گران‌خریدن اجناس زیاده بر نرخ معین نزد فروشندگان یا بواسطه مواضعه واتفاق بین‌مالکین قیمت اجناس وامتعه یا بروات وسهام وامثال‌آنرا زیاده بر نرخ‌عادله ترقی یا تنزل دهد بحبس تأدیبی ازدوماه تا یکسال وبتأدیه غرامت از سی‌الی سیصد تومان ویا بیکی‌ازاین دومجازات محکوم خواهدشد .

اگراقدامات مذکوره نسبت بغلات وارزاق واشیاء ضروریه عمومی باشد ضعف مجازات‌مزبور مجری‌خواهدشد .

مادهٔ۲۴۳ ـ هرکس قمارخانه دائرکرده ومردم را برای قمار بآنجا دعوت‌کند یا راه دهد بحبس تأدیبی ازشش‌ماه تا دوسال وبتأدیه غرامت از یکصد الی یکهزار تومان ویا بیکی ازاین دومجازات محکوم خواهدشد وتمام نقود واسباب متعلقه‌بقمار که درآنجا باشد ضبط میشود ـ مجازات اشخاصیکه علناً مشغول بقمارمیشوند ازهشت روز تا شش‌ماه حبس تأدیبی است .

* **مادهٔ۲۴۴** ـ هر کس مشتری‌را درخصوص‌عیارطلا یانقره‌یااصل بودن‌جواهرفریب دهدیاجنسی‌را بجای‌جنس دیگرقلم دهدبطوری که‌مقصودمشتری از ابتیاع آن حاصل نشود یااین‌که بواسطهٔ اوزان ومقادیر غیرصحیح‌یاتقلبی مقدار جنس‌را کم کند وبطور کلی‌مشتری

---

* این‌ماده بموجب قانون مصوب ۲۲تیرماه ۱۳۱۰ شمسی (کمسیون قوانین‌عدلیه) در (دورهٔهشتم) نسخ‌وقانون زیر بجای‌آن تصویب شده‌است :

قانون

اصلاح مادهٔ ۲۴۴ ومادهٔ ۲۴۹ قانون مجازات عمومی

مصوب ۲۲ تیرماه ۱۳۱۰ شمسی (کمیسیون قوانین عدلیه)

مادهٔواحده ـ مادهٔ ۲۴۴ ومادهٔ ۲۴۹ قانون مجازات عمومی نسخ وبجای آن مواد ذیل تصویب واز ۱۵ مردادماه ۱۳۱۰ بموقع اجراگذارده میشود :

مادهٔ۲۴۴ ـ الف ـ رقابت مکارانه ممنوع ومرتکب بحبس تأدیبی ازسه ماه تا شش ماه و بمجازات نقدی از صد تا پانصد تومان ویا بیکی از این دو مجازات محکوم خواهد شد .

رقابت مکارانه عبارت است از اینکه تاجری برای انصراف مردم از خرید یا استعمال متاعی مشابه متاع خود بوسیله اسباب چینی یا نسبتهای کذب یا بطور کلی بهروسیله متقلبانهٔ دیگر متوسل شده وبطور مستقیم یا غیر مستقیم تلویحاً یا تصریحاً درصدد معیوب یا نامرغوب جلوه دادن آن متاع برآید .

ب ـ هرکس جنسی را بجای جنس دیگر قلمدادکرده یا کم بفروشد وبطور کلی هرکس مشتری را از حیث کمیت یاکیفیت مبیع فریب دهد بحبس تأدیبی ازیك الی شش ماه وبتأدیه غرامت از ده الی‌صد تومان ویا بیکی از این دو مجازات‌محکوم خواهد شدو اگر عمل مزبور نسبت بفلزهای قیمتی یاعیارآنها یا احجارکریمه باشد مرتکب بیکسال الی سه سال‌حبس‌تأدیبی وپانصد الی پنجهزار تومان غرامت‌ویا بیکی

را ازحیث کمیت یا کیفیت مبیع فریب دهد بحبس تأدیبی از پانزده روز الی یکماه و بـه تأدیهٔ غراست از ده الی پنجاه تومان یا بیکی از این دومجازات محکوم خواهد شد .

مادهٔ ۲۴۵ ـ هرکس تصنیف یا تألیف دیگری را اعم ازکتاب و رساله و نقشه وتصویر وغیره بدون اجازهٔ مصنف یا مؤلف یاکسی که حق تألیف را ازمصنف یامؤلف تحصیل نموده است کلا یا بعضاً شخصاً یا بتوسط دیگری بطبع برساند بتأدیهٔ غرامت از پنجاه الی پانصد تومان محکوم خواهد شد .

مجازات فوق مقرر است ولواینکه مرتکب تصرفات جزئیه هم در تصنیف یا تألیف که بدون اجازه بطبع رسانیده است نموده باشد ومعلوم شودکه تصرفات مز بوره فقط برای حفظ ظاهر وفرار از تعقیب است .

مادهٔ ۲۴۶ ـ کسیکه در تألیف یا تصنیف یا تحریرات مطبوعهٔ خود در غیر موردیکه اقتباس محسوب میشود عین جمل تألیف یا تصنیف یاتحریر دیگریرابدون ذکر اسم مؤلف یا مصنف یا محرر آن ذکرکند بحداقل مجازات مذکور درمادهٔ فوق محکوم خواهد شد .

مادهٔ ۲۴۷ ـ هرکس کتاب یاسایر اشیاء مذکوره درمادهٔ ۲۴۵ را با علم و اطلاع بفروشد یا بمعرض فروش درآورد یا بخاك ایران واردکند بتأدیه غرامت از ۲۵ الی دویست تومان محکوم خواهد شد .

مادهٔ ۲۴۸ ـ هرکس تصنیف یا تألیف دیگریرا اعم ازکتاب ورساله و نقشه و تصویر وغیره باسم خود یا شخص دیگری غیر از مؤلف طبع نماید بتأدیه غرامت از یکصد الی یکهزار تومان محکوم خواهد شد .

از این دو مجازات محکوم میگردد .

مجازات اخیر دربارهٔکسانی نیز مقرراست که اشیاء نوساخته را بجای اشیاء عتیقه قلمدادکرده ومشتری را فریب دهند .

* **مادهٔ۲۴۹**ـ هرکس علائم صنعتی یاتجارتی دیگری‌را که مطابق‌قانون‌علائم‌صنعتی ثبت ورسمیت یافته است‌متقلبانه استعمال نماید بتأدیهٔ پنجاه‌الی‌یکهزارتومان غرامت‌محکوم خواهد شد مگراینکه مورد ازموارد جعل وتزویر باشد .

* این ماده بموجب قانون ۲۲ تیرماه ۱۳۱۰ (کمیسیون‌قوانین‌عدلیه)در دورهٔ‌هشتم‌اصلاح شده است ومادهای هم‌بعنوان مادهٔ۲۴۹ مکرر باین‌ماده اضافه شده است که‌ذیلا نقل‌میشود:

مادهٔ۲۴۹ ـالف - هرکس نسبت به علامت تجارتی ثبت شده درایران عالماً مرتکب یکی ازاعمال ذیل‌شود بحبس تأدیبی ازسه ماه الی سه سال وبجزای نقدی از صد الی هزار تومان ویا بیکی از این دو مجازات محکوم خواهد شد:

۱ـ هرکس علامت تجارتی غیررا جعل‌یاباعلم به‌مجعول بودن‌آن استعمال‌کند

۲ـ هرکس علامت تجارتی غیررا بدون اجازهٔ صاحب علامـت استعمـال کند اعم از اینکه در روی اوراق و اسناد یا اعلانات و قبوض و امثال آنها باشد یـا در روی محصولات .

۳ـ هرکس محصولی را بمعرض فروش‌گذاشته و یا بفروش برساند که در روی آن محصول علامت مجعول و یـا علامتی باشد متعلق بغیر که صاحب علامت اجازهٔ استعمال آنرا نداده .

۴ـ هرکس علامت تجارتی‌غیر را خواه با الحاق وخواه باکسر وخواه باتغییر دادن قسمتی از خصوصیات آن تقلید کند بنحوی که مشتری عـادی یعنی کسی که اطلاعات مخصوصه ندارد فریب بخورد و یا با علـم بتقلیـدی بـودن آن علامت را استعمال کند .

۵ـ هرکس محصولی را که دارای علامت مجعول یا تقلیدی بوده و یا دارای علامتی است که من غیرحق استعمال شده است از ایران صادر ویا بمملکت‌واردکند.

درتمام موارد فوق اگر مرتکب مستخدم یا کارگر یا نمایندهٔ فعلی یا سابق

فصل دوازدهم

درحرق وتخریب و اتلاف اموال و حیوانات

مادهٔ۲۵۰ ـ هرکس عمداً عمارت یاکشتی یاکارخانه یا انبــار و بطورکلی هر محل مسکون یا معد برای سکنی را آتش بزند جزای او حبس با اعمال شاقه از سه الی هفت سال است .

صاحب علامت باشد یاکسی باشدکه باصاحب علامت طرف معاملات تجارتی بوده است بحداکثر مجازات مذکور فوق محکوم خواهد شد .

شروع بجرمهای فوق مستلزم دو ماه تا یکسال حبس تأدیبی یا بیست تومان‌تا دویست تومان جزای نقدی خواهد بود .

ب ـ اشخاص‌ذیل بحبس تأدیبی از هشت روز تا شش ماه و بجزای نقدی از ده الی سیصد تومان ویابیکی ازاین دو مجازات محکوم خواهند شد :

۱ـ کسانی که علامت تجارتــی اجباری را در روی محصولی که اجباراً باید دارای آن علامت باشد استعمال نکنند .

۲ـ کسانی‌که عالماً محصولی را بمعرض فروش گذاشته یا بفروشند کــه دارای علامتی نباشدکه برای آن محصول اجباری است .

ج ـ هرتجاوزی‌که نسبت‌بحق صاحب ورقهٔ اختراعی‌که بموجب‌قانون علائم و اختراعات داده شده بعمل آید خواه با ساختن محصولات وخواه بااستعمال وسائلی‌که موضوع ورقهٔ اختراع اوست جعل محسوب و موجب سه الی‌ششماه حبس تأدیبی و یا صد الی هزار تومان جزای نقدی ویا هردو مجازات خواهد بود .

اشخاصی نیزکه اینگونه محصولات را با علم به مجعول بودن آن بــه ایران

مادهٔ ۲۵۱ ـ هرکس عمارت یاکشتی یا کارخانه که مسکون نباشد یا انبار و یا جنگلی را در جاهائیکه برانداختن آنها قانوناً ممنوع است آتش بزند بحبس تأدیبی ازششماه تاسه سال محکوم میشود ـ اگراشیاء مذکوره ملك او بوده یا بهامر مالك این کاررا کرده و باینواسطه عمداً بدیگری خسارت حرقی واردآورده باشد محکوم بحبس تأدیبی ازسهماه الی یکسال خواهد بود .

مادهٔ ۲۵۲ ـ هرکس تیریاچوبهائی راکه برای بناء یاسوزانیدن مهیا شدهاست آتش بزند ازیکماه تاششماه بحبس تأدیبی محکوم میشود .

هرکس وسائل نقلیهٔ چرخدارخالی یا حامل اشیاء منقوله را آتش بزند ازسه

وارد یاازایران صادرکنند یادرایران بمعرض فروش گذاشته ویا بفروش رسانندمحکوم بمجازات فوق خواهند شد .

د ـ درمواردذیل مرتکب بحبس تأدیبی ازششماه تادوسال محکوم خواهدشد:

اولا ـ درصورتیکه جاعل کارگریامستخدمی باشدکه درکارخانــه یــا مؤسسهٔ مخترع مستخدم یاکارگر بوده .

ثانیاً ـ درصورتیکه جاعل بامستخدم یاکارگر مخترع تبانی یا شرکت نموده و بدستیاری او ازطرقفنی موضوع اختراع اطلاع یافته بــاشد در اینصورت کارگر یــا مستخدم مزبور هممطابق مجازات متهماصلی مجازات خواهدشد .

ه ـ هرکس نظر بمقامفنی یا بمقام امانت داری خود ازاسرار راجعه باختراع یاطرز اجرای اختراعی مطلعشده وآنرا افشاء ویا بطرق دیگری سوء استفاده نماید بحبس تأدیبی ازیکسال تاسهسال محکوم خواهد شد .

مادهٔ ۲۴۹ مکرر ـ جزدر مورد فقرات ج ـ د ـ ه مادهٔ ۲۴۹ که تعقیب جزائی منوط بشکایت مدعی خصوصی است درمورد کلیهجرمهای مذکوره دراینقانون تعقیب جزائی ممکن است رأساً از طرف پارکه یا درائر شکایت مدعی خصوصی بعمل آید .

ماه‌الی یکسال بحبس تأدیبی محکوم میشود .
هرگاه کسی خرمن یاحاصل دیگری راآتش بزند بحبس‌تأدیبی ازیکسال تا سه‌سال محکوم میشود ـ اگر اشیاء مزبوره متعلق بخود مرتکب باشد یا به امرمالك آتش‌بزند وباینواسطه عمداً بدیگری خسارت حرقی‌واردآورد بحبس تأدیبی ازسه‌ماه تایکسال محکوم میشود.

مادهٔ۲۵۳ - درتمام مواردمذکوره هرگاه حریق اسباب هلاك نفس شودمرتکب بحبس بااعمال شاقه از سه تاده‌سال محکوم خواهد شد واگر در هلاك نفس قاصدبوده باشد درحکم قاتل است .

مادهٔ۲۵۴ – هرکس اسباب وادوات زراعت یازاغهٔ دواب یا کلبهٔ دهقانـی را خراب وضایع کند یابشکند بحبس‌تأدیبی ازدوماه تایکسال وبتأدیه غرامت ازپنجاه الی‌یکصدتومان محکوم خواهد شد .

مادهٔ۲۵۵ – هرکس عمداً و بدون ضرورت دواب و مواشی دیگری رامسموم یاتلف‌کند یاماهیهای موجوده درنهر یاغدیریا حوض یا غیر آنها را که مال دیگری است مسموم‌کند محکوم بحبس‌تأدیبی ازده روزالی ششماه یابتأدیه غرامت ازشش‌الی پنجاه تومان خواهد بود .

مادهٔ۲۵۶ – هرکس یکی از حیوانات اهلی حلال گوشت دیگری را غیر از آنچه‌که درمادهٔ ۲۵۵ مذکوراست عمداً بکشد یاسم بدهد یاناقص‌کند بحبس‌تأدیبی‌از هشت‌روز تایکماه یا بتأدیه غرامـت از شش الی پانزده تومان محکوم خواهد شد .

مادهٔ۲۵۷ – هرکس عمداً عمارت‌یاکشتی یا انبار یا کارخانه وکلیتاً هرمحل مسکون یامعدبرای سکنی یاکالسکه وواگون وگاری وسایرآلات نقاله یاراهها وپلها ومجاری آبها و کلیتاًهرنوع اشیاء منقوله یا غیر منقوله را خـراب کند یـا بهرنحو کلا یابعضاً تلف‌نمایـد درصورتـی کـه مال خوداو نباشد بحبس تأدیبی از شش‌مـاه

تادوسال و بتأدیه غرامت ازده الی دویست تومان محکوم خواهدشد.

مادهٔ۲۵۸ ـ هرگاه جرائم مذکوره در مادهٔ سابقه بوسیلهٔ بمب یا مواد محترقه واقع شده باشد جزای آن حبس مجرد از دوتا پنجسال است.

مادهٔ۲۵۹ ـ هرکس عالماً دفاتر وقبالجات وسایر اسناد دولتی را بسوزاند یا بهر نحو دیگری تلف کند بحبس مجرد ازدوتا ده‌سال محکوم خواهد شد.

مادهٔ۲۶۰ ـ هرکس عالماً اسناد یااوراق تجارتی یا هر نوع اسنادی که اتلاف آنها موجب ضرر غیراست بسوزاند یا بهر نحو دیگری تلف کند بحبس تأدیبی از یکماه تا دوسال یا بتأدیهٔ غرامت ازسی الی سیصدتومان ویا بمجموع مجازاتهای مزبوره محکوم خواهد شد.

مادهٔ۲۶۱ ـ هرنوع نهب وغارت واتلاف اجناس و امتعه یا محصولات که از طرف جماعتی بیش‌از سه‌نفر بنحو قهرو غلبه واقع شود جزای آن حبس مجرد از دو الی چهار سال است.

مادهٔ۲۶۲ ـ اشخاص ذیل بحبس تأدیبی ازهشت روز الی سه ماه یا بتأدیهٔ غرامت از ده الی دویست تومان محکوم خواهند شد:

اولا ـ هرکس حاصل دیگری را بچراند یا تاکستان یا باغ میوه یانخلستان کسی‌را خراب کند یا بواسطهٔ سرقت یا قطع آبی که‌متعلق به‌آنست یا بااقدامات ووسائل دیگر خشك کند یاباعث تضییع آن بشود.

ثانیاً ـ هرکس حاصل دیگری‌را قطع و دروکند.

ثالثاً ـ هرکس عامداً یخ موجود در یخچال دیگریرا آب کند.

رابعاً ـ هرکس عامداً حمام یااسباب دیگری را از استفاده بیندازد.

مادهٔ۲۶۳ ـ هرگاه جرائم مذکوره در فقرهٔ اول مادهٔ قبل درشب واقع‌شده و مرتکبین سه نفر یا بیشتر بوده ویا اینکه کمتر بوده ولی‌لااقل یکی از آنها حامل

سلاح بوده است جزای آن از یك الی سه‌سال حبس تأدیبی خواهد بود .

فصل سیزدهم
در هتك حرمت منازل و املاك غیر

مادهٔ۲۶۴ – هرکس عالماً حدفاصل ما بین املاك را تغییر دهد یامحوکند بحبس تأدیبی ازهشت روز تا دوماه ویا بغرامت ازشش الی سی‌تومان محکوم میشود .

واگر عمل مذکور برای غصب زمین غیر واقع شده‌باشد اعم از اینکه بنفع خود مرتکب باشد یا بنفع دیگری مجازات‌آن حبس‌تأدیبی ازششماه تا دوسال و تأدیهٔ غرامت ازده الی‌سی تومان است .

* **مادهٔ ۲۶۵** – هرکس بقهروغلبه داخل ملکی شود که درتصرف دیگری‌است ومحصور باشد بحبس تأدیبی از بیست روز الی سه‌ماه ویا بتأدیهٔ غرامت از بیست الی دویست تومان محکوم خواهدشد واگر ملك محصور نباشد بحبس تأدیبی‌ازهشت‌روز الی یکماه محکوم خواهدشد و اگر درابتدای ورود بقهر وغلبه نبوده ولی بعداز اخطار متصرف بقهر وغلبه مانده باشداعم ازاینکه ملك محصور باشد یانباشد بحبس

* به‌این ماده بموجب قانون مصوب ۱۵اسفند ماه ۱۳۱۲ (قانون مجازات‌متصرفین عدوانی پس‌ازمحکومیت بخلع‌ید)دردوره نهم‌ماده‌ای بعنوان‌مادهٔ(۲۶۵مکرر)الحاق‌شده‌است که ذیلا نقل میشود :

قانون‌مجازات متصرفین‌عدوانی پس‌ازمحکومیت بخلع‌ید
مصوب ۱۵ اسفند ۱۳۱۲ شمسی

مادهٔواحده – مادهٔ ذیل بعنوان ماده ۲۶۵ مکرر بقانون مجازات عمومی اضافه میشود :

مادهٔ ۲۶۵مکرر – اگرکسی‌که بموجب حکم قطعی محکوم بخلع‌ید از مال غیرمنقولی ویا محکوم‌برفع مزاحمت‌شده است بعداز اجرای حکم‌مجدداًموردحکم‌را عدواناً تصرف یا مزاحمت نماید بحبس تأدیبی ازیکماه الی‌ششماه وبجزای‌نقدی از ۳۰۰ الی ۵۰۰۰ ریال ویا بیکی‌از این دومجازات محکوم خواهد شد .

تأدیبی از بیست روز الی شش ماه و بتأدیهٔ غرامت از ده الی یکصد تومان محکوم میشود .

هرگاه مرتکب دو نفر یا بیشتر بوده ویکی از آنها لااقل حامل سلاح باشد ویا بیش از سه نفر بوده ولوهیچیك مسلح نباشند بحبس تأدیبی از شش ماه الی دوسال و بتأدیهٔ غرامت از پنجاه الی پانصد تومان محکوم خواهند شد .

مادهٔ ۲۶۶ـ هرکس درمنزل ومسکن دیگری بعنف یا تهدید وارد شود بحبس تأدیبی از دوماه الی یکسال محکوم خواهد شد .

درصورتیکه مرتکبین دو نفر یا بیشتر بوده ویکی از آنها حامل سلاح باشد ویا بیش از سه نفر بوده ولوهیچیك مسلح نباشند بحبس تأدیبی ازسه ماه الی دوسال محکوم میشوند .

مادهٔ ۲۶۷ ـ هرگاه جرائم مذکوره دردو مادهٔ قبل، شب واقع شده مرتکب بحد اکثر مجازات محکوم میشود .

مادهٔ ۲۶۸ـ هرگاه کسی ملك دیگری را بقهر وغلبه تصرف کند بحبس تأدیبی ازیکسال الی سه سال محکوم خواهد شد .

فصل چهاردهم
درافتراء وتوهین وهتك حرمت

* **مادهٔ ۲۶۹**ـ هرکس بوسیلهٔ اوراق چاپی یاخطی یا بوسیلهٔ انتشار اعلان یااوراق مزبوره یا بوسیله نطق درمجامع بیك یاچندنفر امری را صریحاً نسبت دهد

* به این ماده بموجب قانون مصوب ۳ خرداد ماه ۱۳۱۳ (دردورهٔ نهم) ماده‌ای بعنوان مادهٔ ۲۶۹ مکرر الحاق شده‌است که‌ذیلا نقل میگردد:

قانون الحاق مادهٔ ۲۶۹ مکرر بقانون مجازات عمومی

مصوب ۳ خرداد ماه ۱۳۱۳ شمسی

مادهٔ واحدهـ مادهٔ ذیل تحت نمرهٔ ۲۶۹ مکرر بقانون مجازات عمومی افزوده میشود:

که مطابق قانون مجازات آن امر جنحه یاجنایت‌محسوب شود مفتری محسوب خواهد شد مشروط براینکه نتواند صحت آن‌اسنادرا ثابت نماید .

مادهٔ۲۷۰- درصورتیکه اسناد دهنده صحت امور منتسبه را در محکمهٔ‌صالحه ثابت نماید ازمجازات معاف خواهد بود والامفتری‌است .

مادهٔ۲۷۱- درصورتیکه اسناد دهنده نتواند اسنادات را ثابت نماید مفتری

مادهٔ۲۶۹مکرر- الف - اگرکسی بقصد متهم‌نمودن غیرآلات وادوات‌جرم ویااشیاء حاصله ازآن ویااشیائی‌را که یافت‌شدن آن درتصرف یکنفر موجب اتهام او میگردد بدون اطلاع آن‌شخص درمنزل یادکان و یامغازه ویاجیب ویا اشیائی که متعلق به‌اوست بگذارد یامخفی کند ودراثراین عمل شخص مزبور تعقیب گردد پس ازثبوت برائت آن‌شخص مرتکب بطریق ذیل مجازات‌خواهدشد :

۱- درصورتیکه‌قصد او ازآن عمل‌متهم‌ساختن غیر به‌ارتکاب جنحه بوده‌بحبس تأدیبی ازیکماه الی‌شش‌ماه .

۲- درصورتیکه‌قصد اوازآن‌عمل متهم ساختن غیر به‌ارتکاب جنایتی‌بوده‌بحبس تأدیبی‌ازشش‌ماه تادوسال .

ب - هرکس بقصداضرار بغیر یاتشویش اذهان عمومی یامقامات‌رسمی بوسیلهٔ مراسلات یاعرایض یاراپورتهایانشریاتوزیع هرگونه‌اوراق چاپی یاخطی باامضاء یا بدون امضاءاکاذیبی رااظهار نماید یااعمالی رابرخلاف‌حقیقت رأساً یا بعنوان نقل‌قول بشخص یااشخاص یامقامات‌رسمی تصریحاً یاتلویحاً نسبت‌دهد اعم‌ازاینکه‌ازطریق‌مزبور بنحوی ازانحاء ضررمادی یامعنوی بغیروارد شود یا نه بحبس تأدیبی ازیك‌ماه تا دوسال محکوم خواهدشد واگرراپرت ازشخص رسمی درحدود صلاحیت او مبنی بریکی‌ازجهات مذکوره دربندالف باشدمجازات‌او دوبرابرمجرمین‌عادی خواهدبود .

محسوب ومجازات اوحبس‌تأدیبی از یکماه الی یکسال و تأدیهٔ بیست الی‌پنجاه‌تومان غرامت و یا یکی‌از این دومجازات است .

مادهٔ۲۷۲ – هرکس نظماً یانثراً کسی را هجوکند و آن‌را منتشر نمایدبحبس تأدیبی از هشت روز الی یکماه یا بتأدیهٔ غرامت از شش الی پنجاه تومان محکوم میشود .

فصل پانزدهم

در ولگردی و استعمال‌علنی الکل وسایرموادمخدره

* **مادهٔ ۲۷۳**- ولگرد کسی است‌که مسکن ومأوای مخصوص یاوسیلهٔ‌معاش‌معلوم ویا شغل یاحرفهٔ معینی ندارد مگراینکه‌سن‌او ازپانزده سال تجاوزنکرده‌باشدولگردی‌خلاف محسوب است ومجازات آن مطابق‌باب‌چهارم تعیین‌خواهدشد .

مادهٔ۲۷۴ – اگرولگرد تبعه خارجه‌باشد به امر دولت از داخل‌مملکت‌اخراج میشود .

---

* این‌ماده بموجب قانون مصوب ۴ امردادماه ۱۳۲۲ در دورهٔ سیزدهم‌اصلاح و ماده‌ای‌هم‌بعنوان مادهٔ ۲۷۳مکرر به‌آن اضافه شده است‌که‌ذیلاً‌نقل میشود :

ه ـ مادهٔ ۲۷۳ تحت دوماده بقرارزیر تغییر مییابد :

مادهٔ۲۷۳ – کسانیکه وسیلهٔ معاش معلوم ندارند و ازروی بی‌قیدی وتنبلی در صدد تهیه کار برای خودبرنمیآیند ولگرد محسوب میشوند .

ولگردی خلاف ومجازات آن مطابق‌باب‌چهارم قانون‌کیفرعمومی‌است .

مادهٔ۲۷۳ مکرر ـ دولت‌مکلف است اشخاص مذکور در مادهٔ ۲۷۳ را بکار مناسب وادار نماید ـ درصورتیکه از قبول کار امتناع نمایند ویا برای‌طفرهٔ‌ازکارفرار کنند بحبس تأدیبی از یازده‌روز تا سه‌ماه ویا به‌پنجاه تا دویست ضربه شلاق محکوم میشوند . شلاق روزی بیش‌ازپنجاه‌ضربه نباید زده شود .

مادهٔ۲۷۵ ـ هرکس متجاهراً استعمال مسکرات یا افیون یاشیرهٔتریاك یامرفین یابنگ یاچرس نماید بحبس تأدیبی ازهشت‌روز تاسه‌ماه یا بتأدیه غرامت‌از ده‌تومان الی پنجاه تومان محکوم خواهدشد .

باب چهارم

در امور خلافها ومجازات‌آنها

مادهٔ۲۷۶ ـ نسبت بکلیهٔ امور خلافی از قبیل عدم‌رعایت نظامات راجعه‌ببلدیه ونظمیه وصحیه همچنین عدم رعایت نظامات راجعه بدرشکه‌چیها وشوفرها و حفظ حیوانات وهمچنین راجع بولگردی وگدائی وفحاشی و استعمال الفاظ رکیکه در معابرعمومی و امثال آنها وزارت داخله نظامنامه‌لازمه تهیه نموده ومقررات‌آن پس‌از تصویب وزارت عدلیه بموقع اجراگذاشته‌خواهدشد ولی‌درهر حال مجازاتی‌که‌بموجب نظامنامهٔمزبوره‌مقررمیشودنبایدازیك‌روزحبس‌وسه‌قران غرامت‌کمترواز‌یك هفته‌حبس وپنج‌تومان غرامت بیشتر باشد .

باب پنجم

مقررات مختلفه

مادهٔ۲۷۷ ـ نظربمادهٔ ۶ اصول محاکمات جزائی‌که امکان تعقیب قسمتی از جرم‌هارا موکول بشکایت مدعی خصوصی نموده است درمورد‌جرم‌های مذکوردرموادی که ذیلا معین‌است تعقیب جزائی شروع نمیشود مگربتقاضای مدعی‌خصوصی و اگر مشارالیه شکایت خودرا مسترد نمود تعقیب جزائی نیز موقوف خواهدشد مگر اینکه متهم‌سابقاً محکومیت‌جنحه یاجنایتی داشته‌باشد .

درصورتیکه مدعی خصوصی شکایت خودرا مسترد نماید دعوی خصوصی را فقط درمحکمه حقوق میتواند اقامه بکند .

مواد مزبور فوق ازقرار ذیل است :

قسمت اخیر مادهٔ ۱۷۳ـ مادهٔ ۱۷۴ـ قسمت دوم مادهٔ ۱۹۳ ـ مواد ۱۹۷ـ ۲۰۷ ۲۰۸ـ۲۰۹ـ ۲۱۰ـ ۲۱۳ـ ۲۳۵ ـ ۲۴۴ـ ۲۴۵ـ ۲۴۶ـ ۲۴۸ـ ۲۵۴ ـ ۲۵۵ـ ۲۵۶ ۲۶۰ـ ۲۶۲ (باقیـد عدم شمول مادهٔ ۲۶۳) ـ ۲۶۴ ـ قسمت اول مادهٔ ۲۶۵ ـ مادهٔ ۲۶۸ ـ ۲۷۱ و۲۷۲ .

* **مادهٔ۲۷۸** ـ هرکس که بموجب مادهٔ ۱۵۲ و۲۱۲ و۲۱۳ بتأدیهٔ غرامت بخزانهٔ

---

* این ماده بموجب مادهٔ ۱۳ قانون (اصلاح پاره‌ای ازمواد قانون اصول محاکمات جزائی و قانون مجازات عمومی مربوط بمستخدمین دولت) مصوب ۱۸ دیماه ۱۳۱۷ (در دورهٔ یازدهم) بشرح زیر اصلاح گردیده :

مادهٔ سیزدهم ـ مادهٔ۲۷۸قانون مجازات‌عمومی بطریق زیراصلاح‌میشود :

مادهٔ۲۷۸ ـ درکلیه امورجزائی جز درمواردی‌که قانون صریحاً ترتیب خاصی مقرر کرده‌باشد هرکس بتأدیه مالی‌اعم‌ازغرامت‌وغیرآن‌بدولت ویابتأدیهٔ خسارات‌مدعی خصوصی محکوم‌گردد وباگذشتن ده روز از تاریخ مطالبه‌آن محکوم به‌مالی‌را تأدیه ننماید ودسترسی باموال اونباشد بدرخواست پارکه مربوطه در موردمحکوم‌به‌راجع بدولت وبدرخواست مدعی خصوصی نسبت بخسارات وارده براو در ازاء هرده ریال ازوجه محکوم به‌یکروز توقیف میشود ومدت این توقیف‌زاید ازپنج سال نخواهدبود ودر امور خلافی مدت‌توقیف برای تأدیه محکوم به منتهی‌پنج‌روزاست .

مبداء توقیف برای وصول محکوم‌به در مورد کسانی‌که محکومیت بمجازات زندانی‌دارند ازتاریخ خاتمه اجراء مجازات زندانی‌خواهدبود ،

دولت یاخسارت مدعی خصوصی محکوم گردد درصورت عدم تأدیهٔ وجه محکوم به در ازاء وجه مزبور و به نسبت آن بحبس تأدیبی از سه ماه تا سه سال محکوم خواهدشد .

✿ **مادهٔ ۲۷۹** ـ اگر کسی قبل از تصویب وانتشار این قانون مرتکب عملی شده باشد که موافق این قانون جنحه یا جنایت تشخیص شده است در مورد تعقیب و برطبق این قانون مجازات میشود که اولا نسبت بآن عمل مرورزمان برطبق مقررات این قانون حاصل نشده باشد وثانیاً برای عمل مزبور شرعاً هم حدی معین شده باشد.

مادهٔ الحاقیه

مادهٔ ۲۸۰ ـ هرگاه یکی از وزراء یا مستخدمین دولتی در هر رتبه ومقامی که باشند بوسیله وضع نظامنامه یا تصویب نامه یا صدورمتحدالمآل واوامر کتبی دیگرویا اعمال آنها بدون امر کتبی مقامات مافوق قانون را تغییر دهند یا تفسیر نمایند ویادر اجرای آن تبعیض کنند ازخدمت دولتی دائماً منفصل خواهندشد .

چون بموجب قانون مصوب دهم عقرب ۱۳۰۳ شمسی «وزیر عدلیه مجاز است

✿ قسمت اخیر این ماده بموجب قانون (تفسیر قسمت اخیر مادهٔ ۲۷۹ قانون مجازات عمومی) مصوب ۸ امردادماه ۱۳۰۶ شمسی (دردورهٔ ششم) تفسیر شده است که ذیلا نقل میشود :

قانون

تفسیر قسمت اخیر مادهٔ ۲۷۹ قانون مجازات عمومی

مصوب ۸ امردادماه ۱۳۰۶ شمسی

مادهٔ واحده ـ قسمت اخیر مادهٔ (۲۷۹) قانون مجازات عمومی از تعقیب قاتلین ومختلسین اموال دولتی واشخاصی که جعل سند وتزویر نموده وقبل از تصویب وانتشار قانون مزبور مرتکب جرائم مزبوره شده اند مانع نمیباشد .

کلیهٔ لوایح قانونی را که در دورهٔ پنجم تقنینیه بمجلس شورای ملی پیشنهاد نموده ویا مینماید پس از تصویب کمیسیون عدلیهٔ مجلس شورای ملی بموقع اجرا گذارده پس از آزمایش آنها درعمل نواقصی را که درضمن جریان ممکن است معلوم شود تکمیل وثانیاً برای تصویب به مجلس شورای ملی پیشنهاد نماید علیهذا «قسمت دوم قانون مجازات عمومی» (ازمادهٔ ۱۷ الی مادهٔ ۲۸۰) که بتصویب کمیسیون عدلیهٔ مجلس

ازمادهٔ ۲۸۱ الی ۲۸۹ درتاریخ ۲۷ تیرماه ۱۳۱۰ (دورهٔ هشتم) بعنوان (مواد متمم قانون مجازات عمومی) بتصویب کمیسیون قوانین عدلیه (بموجب اختیاراتی که داشته است) رسیده وذیلا نقل میگردد :

مواد متمم قانون مجازات عمومی

مصوب ۲۷ تیرماه ۱۳۱۰ شمسی (کمیسیون قوانین عدلیه)

مادهٔ ۲۸۱- هرمستنطقی که بنا بر نظریات خصوصی واغراض شخصی برخلاف قانون قرارمنع تعقیب متهمی را بدهد ویا برای مستور نمودن واخفای جرم مواضعه نموده ویا کیفیات مخالف حقیقی قائل شود که مستلزم معاف نمودن مجرم از مجازات ویا موجب تخفیف مجازات میشود بحبس مجرد ازدو الی ده سال محکوم خواهد شد . همین مجازات دربارهٔ سایر مأمورین کشف جرائمی نیز مقرراست که یکی ازجرمهای فوق را مرتکب شوند .

مادهٔ ۲۸۲- هریك ازرؤساء واعضاء پارکه‌ها که برای محو نمودن جرم مواضعه کرده ویا بنحوی ازانحاء وسیلهٔ فرار مجرم را ازمجازات قانونی فراهم نمایند ویا بنا برنظریات واغراض شخصی برخلاف قانون باقرار منع تعقیبی که بنا برنظریات

مجلس شورای ملی رسیده‌قابل اجراست .

بتاریخ هفتم بهمن‌ماه ۱۳۰۴شمسی

رئیس‌مجلس‌شورای‌ملی ـ سیدمحمدتدین

خصوصی و اغراض شخصی برخلاف قانون دربارهٔ متهمی صادر شده است موافقت نمایند بحبس بااعمال‌شاقه از۳الی۱۵سال‌محکوم‌خواهندشد .

مادهٔ۲۸۳ـ هریك از رؤساء واعضاء محاکم که بنا برنظریات خصوصی و اغراض شخصی برخلاف قانون متهمی‌راتبرئه کرده ویا مجازاتی را که بجرم منتسب بمتهم قانوناً تعلق میگیرد اعمال‌ننمایند بحبس بااعمال شاقه از۳الی ۱۵سال‌محکوم میگردند .

مادهٔ۲۸۴ـ هریك ازمأمورین مذکور در مواد فوق وهمچنین هریك از مستخدمین دیگردولت که‌مأمور کشف جرائم‌هستنددرصورتیکه بنابرنظریات‌خصوصی واغراض شخصی برخلاف‌قانون شخص بی‌تقصیری رامجرم قلمدادکرده ویابعنوان‌مجرم حکم‌مجازات دربارهٔ اوصادرکنندویابرای مجرمی بیش‌ازآنچه قانوناًمقرراست‌تعیین مجازات نمایندبرحسب مورد بیکی ازمجازاتهای مقرره درموادفوق محکوم‌خواهند شد مگراینکه مجازاتی‌که بموجب حکم‌برای آن شخص معین شده بیشتر از این مجازات باشدکه دراینصورت‌مرتکب‌نیزبهمان مجازات‌محکوم‌خواهدگردید .

مادهٔ۲۸۵- هرمفتشی که درضمن تفتیشات اداری‌کشف جرم عمومی نموده و بمقامات مافوق خوداطلاع ندهد علاوه برانفصال ابد ازخدمت دولتی بدو تاسه سال حبس تأدیبی محکوم‌خواهدشد .

مادهٔ۲۸۶- درتمام موارد مذکور درموادفوق هرگاه جرمهائی‌که بموجب موادمزبوره پیش‌بینی شده‌است‌دراثراخذ رشوه وقوع یابد مجرم بحداکثرمجازاتهائی که بموجب این قانون مقرراست محکوم خواهد شد مگراینکه مجازات‌مقرربرای

قانون

استخدام مستخدمین دربار و کابینهٔ سلطنتی وولایتعهد سابق

مصوب ۱۹ بهمن ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ اول ـ اشخاصیکه در دربار و کابینهٔ سلطنتی وولایتعهد مستخدم میباشند مشمول قانون استخدام میباشند.

تبصره ـ مقصود از دربار وکابینه سلطنتی و ولایتعهد دربــار و کابینهٔ سلطنتی

مرتشی بیشتر باشدکه در اینصورت بمجازات اشد محکوم میشود.

مادهٔ ۲۸۷ ـ مقررات این قانون در بارهٔ مأمورین کشف جرائم و مستنطقین ومدعیان عمومی وقضات ومفتشین نظامی یاتابع نظام نیز مجری خواهد بود.

مادهٔ ۲۸۸ ـ قرار منع تعقیب یاموافقت باقرار مزبوریا نرسیدن مجرم بمجازات قانونی ویا عدم انجام وظایف ازطرف مفتشین وهمچنین قرار مجرمیت یا موافقت با قرار مزبور ویاحکم محکومیت شخص بی تقصیر ـ در صورتیکه بواسطه مسامحه یا سهل انگاری باشد ـ وهمینطورارفاق یاتشدید بی‌مورد درمجازات تقصیراداری محسوب میشود.

مجازاتهای اداری تقصیرات فوق‌الذکر و بطور کلی تشخیص انواع تقصیرات اداری دیگرقضات وصاحبمنصبان پارکه‌ها ومفتشین قضائی ومستخدمین اداری وزارت عدلیه و مجازات هــر یك از آن تقصیرات مطابق نظامنامه های وزارت عدلیه بعمل خواهد آمد.

مادهٔ ۲۸۹ ـ این قانون از۱۵ امردادماه ۱۳۱۰ بموقع اجرا گذاشته میشود.

و ولایتعهد سابق میباشند .

مادهٔدوم - اشخاص مذکورهٔ فوق در صورتی مشمول قانون استخدام خواهند بود که از تاریخ اجراء قانون استخدام کشوری باینطرف کسور تقاعد حقوقی راکه دریافت داشته‌اند موافق مادهٔ ۵۷ قانون استخدام بصندوق تقاعد بپردازند .

این قانون‌که مشتمل بردو ماده است درجلسه نوزدهم بهمن‌ماه یکهزاروسیصد وچهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ــ سیدمحمد تدین

قانون

استخدام اعضاء اداری مجلس شورای ملی

مصوب ۲۱ بهمن ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔاول ــ اعضاء واجزاء اداری مجلس‌شورای‌ملی‌ازمستخدمین‌رسمی‌مملکت محسوب وتا تصویب قانون مخصوص‌مشمول مواد۱۶ــ۲۳ــ۲۵ قانون استخدام کشوری خواهند بود .

* **تبصره** ــ آخرین ارتقاء رتبهٔ اعضاء واجزای اداری مجلس مادامیکه در مجلس سمت استخدام دارند از حدود رتبهٔ (۷) مصرحه در مادهٔ (۱۵) قانون استخدام‌کشوری تجاوز نخواهد نمود .

مادهٔدوم ــ میزان حداقل مقرری رتبه اول خدمت بــرطبق قانون بــودجه مجلس در هرسال معین میشود .

مادهٔسوم ــ سابقه خدمت مستخدمین مجلس در ادارات دولتی‌وبالعکس جزء

---

* این تبصره بموجب‌قانون‌مصوب۹ تیرماه ۱۳۰۸ (دردورهٔ ششم) نسخ وآخرین رتبه را هشت معین کرده وآن قانون‌هم بموجب‌قانون ۲۶ اسفند ماه ۱۳۱۴ نسخ‌شده‌است.

سابقه خدمت رسمی محسوب و ترتیب تقاعد و وظیفه آنها برطبق قانون استخدام کشوری خواهد بود .

تبصره - ترتیب محاکمات اداری مستخدمین مجلس برطبق نظامنامه‌ای صورت خواهدگرفت که بتصویب هیئت رئیسه رسیده باشد .

مادهٔ چهارم- ترتیب حداقل و اکثر حقوق مستخدمین جزء مجلس و تقاعد و وظیفه و محاکمات اداری آنها بموجب نظامنامه‌ای بعمل خواهد آمد که ادارهٔ مباشرت مجلس ترتیب داده بتصویب هیئت رئیسه مجلس برسد و مادام که قانون مخصوصی برای آنها بتصویب مجلس شورای ملی نرسیده است مشمول مادهٔ پنج این قانون نیز

درجلسهٔ ۱۴ بهمن ۱۳۰۶ (دوره ششم) سه ماده بعنوان (مواد الحاقیهٔ قانون استخدام اعضاء اداری مجلس شورای ملی) بشرح زیر باین قانون اضافه شده است .

مواد الحاقیهٔ

قانون استخدام اعضاء اداری مجلس شورای ملی

مصوب ۱۴ بهمن ماه ۱۳۰۶ شمسی

مادهٔ الحاقیهٔ اول - ورود بخدمت وترفیع رتبه و تعیین اضافه حقوق اعضاء واجزای اداری مجلس شورای ملی و تشخیص وانتخاب اعضاء واجزاء و مستخدمین اداری مجلس وتمام ترتیبات وتشخیصات راجعه به استخدام اداری مجلس وکلیه اجرای مواد قانون اداری مصوبه ۲۱ بهمن ماه ۱۳۰۴ با خود مجلس است - بعلاوه در استخدام مستخدمین الزامی بانتخاب از منتظرین خدمت ادارات دولتی نیست و این حقوق واختیارات راجع بگذشته وآینده محفوظ و واجب‌الاجراست .

خواهند بود .

مادۀ پنجم ـ هیچیك از ادارات ودوائر مجلس منحل نمیشود مگر بتصویب هیئت رئیسه مجلس .

مادۀ ششم ـ مواد ۳۱ ـ ۲۷ ـ ۲۸ قانون استخدام کشوری شامل مستخدمین مجلس نیز خواهد بود .

---

* **مادۀ الحاقیۀ دوم** ـ مستخدمین مجلس شورای ملی با شرایط مندرجه در مادۀ ۴۳ قانون استخدام کشوری باداشتن سی سال خدمت متناوب ویا بیست‌وپنج سال متوالی‌و یا شصت سال عمر می‌توانند متقاعد بشوند .

تبصره ـ بند اول ودوم قانون استخدام‌کشوری هم بطریق فوق تفسیر میشود .

مادۀ الحاقیۀ سوم ـ نسبت بدارائی نقدی وجنسی مجلس درمواردی‌که ادارۀ مسئول لزوم آنرا تشخیص دهد اخذ وجه‌الضمانه یا دادن ضامن معتبری‌حتمی خواهد بود .

تبصره ـ اجرای مواد الحاقیه مذکورۀ فوق از طرف مجلس با رعایت مادۀ هفت قانون استخدام اداری مجلس مصوبه ۲۱ بهمن ۱۳۰۴ بعمل خواهد آمد .

این قانون‌که مشتمل بر سه مادۀ الحاقیه است درجلسه چهاردهم بهمن ماه یکهزار وسیصد وشش شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و ضمیمه قانون استخدام اعضاء اداری مجلس شورای ملی می‌شود .

رئیس مجلس شورای ملی ـ حسین‌پیرنیا

---

* این ماده بموجب قانون مصوب ٦ آبان ماه ۱۳۰۹ (دورۀ هفتم) نسخ‌شده است.

مادهٔ هفتم ـ درقسمت تقنینیه رئیس و در قسمت مباشرت و مطبعه مباشرین مجلس مأمور اجرای این‌قانون میباشند .

این‌قانون که مشتمل برهفت ماده است درجلسهٔ بیست‌ویکم بهمن‌ماه‌یکهزارو سیصدوچهار شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید .

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ سید محمد تدین

---

* قانون

شمول مادهٔ ۴۲ قانون استخدام کشوری دربارهٔ حکام محاکم وصاحبمنصبان پارکه

مصوب ۲۱ بهمن‌ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔواحده ـ مفاد مادهٔ ۴۲ قانون استخدام کشوری نسبت‌بقانون استخدام‌حکام محاکم وصاحبمنصبان پارکه نیز بایدرعایت شود .

این‌قانون‌که مشتمل بریك ماده است در جلسهٔ بیست‌ویکم بهمن‌ماه یکهزاروسیصدو چهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ سیدمحمد تدین

قانون

اضافهٔ یکدرجه دوقرانی بر درجات موجوده تذکرهٔ اتباع بی‌بضاعت

مصوب اول سرطان ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔواحده ـ برای مساعدت با اتباع بی‌بضاعت‌ایران مقیمین‌درممالك‌خارجه بردرجات موجودهٔ تذکره یکدرجه دیگرکه قیمت آن دوقران‌است‌افزوده میشود .

** این‌قانون‌بموجب‌قانون‌استخدام‌قضات مصوب ۲۸ اسفند ۱۳۰۶ (دوره‌ششم) نسخ‌شده‌است.

مدت اعتبار این‌نوع تذکره یك‌سال‌بوده وهمه ساله باید تجدید شودومنحصر بعملجات وکارگران وکسبهٔ بی‌بضاعت ایرانی خواهدبود .

این قانون‌که مشتمل بر یك‌ماده است درجلسهٔ اول سرطان یکهزاروسیصدوسه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ مؤتمن‌الملك

قانون

اجازهٔ صدورپوست‌های بره موجوده تا۱۵ حوت۱۳۰۳

مصوب ۱۷ سنبله ۱۳۰۳شمسی

مادهٔواحده ـ نظر باینکه مقدار زیادی ازپوستهای بره در انبارهای‌گمرکات و صاحبان آنها مانده وروبخرابی و فسادگذارده‌اند لذا بوزارت مالیه‌اجازه‌داده‌میشود که از تاریخ تصویب این‌ماده تا۱۵حوت ۱۳۰۳ پوستهای مزبوررا پس‌ازاخذ حقوق ذیل اجازهٔ خروج بدهد .

برای‌پوستهای شیرازو بخارا	۲/۵۰قران
سایر ارقام پوست‌که قیمت‌آنها بیش‌ازیکتومان باشد	« ۲/۵۰
پوستهائی‌که قیمت آنها یکتومان ویاکمتر است	« ۱/ ـ

این‌قانون که مشتمل بر یك‌ماده است درجلسهٔ هفدهم سنبله یکهزاروسیصدو سه شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی رسیده‌است .

رئیس‌مجلس‌شورای‌ملی ـ مؤتمن‌الملك

قانون

الغای قانون مصوب ۳۰ جوزای ۱۳۰۱ راجع بمنع صدور پوست بره

مصوب ۱۴ تیرماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ اول ـ مجلس شورای‌ملی قانون مورخ ۳۰ جوزای ۱۳۰۱ راجع بمنع صدور پوست بره‌را الغاء مینماید.

مادهٔ دوم ـ در موقع صدور پوستهای بره از قرار صدی چهار از قیمت برای حق‌جواز باید دریافت شود.

تبصره ـ وزارت مالیه مکلف است عوایدحاصله‌ازصدورپوست بره رابربودجه معارف وصحیهٔ مملکتی علاوه نماید که بمصارف معارف ابتدائی و صحیهٔ ایالات و ولایات و بلوکات برسد.

این قانون‌که مشتمل بردوماده است درجلسه‌چهاردهم تیرماه یکهزار و سیصدو چهار شمسی بتصویب مجلس‌شورای ملی‌رسید.

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ حسین‌پیرنیا

قانون

اخذ حق‌تمبر ازبلیطهای ورودیه نمایشگاهها و مجالس‌تفریح عمومی

مصوب ۲۶ سنبله ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔ اول ـ از بلیطهای ورودی بمجالس ذیل درصورتیکه حق‌الورود دریافت بشود اعم از اینکه بلیطهای ورودیه برای یك‌یاچند جلسه یا بطور دائم باشد حق‌تمبر مأخوذ میشود:

الف ـ کلیه مجالس نمایش و تفریح‌عمومی .

ب ـ نمایشگاههای صنعتی و امثال‌آن .

ج ـ کلیه‌کنفرانسها .

د ـ نمایشگاههای ورزش و مسابقه .

مادهٔ‌دوم ـ حق‌تمبر ازروی مأخذ ذیل نسبت‌بقیمت بلیطهای ورودیه مأخوذ میشود :

تا یکتومان از هردوقران وکسورات آن یکشاهی .

علاوه از یکتومان الی سه‌تومان ازهرقران وکسورات آن یکشاهی .

علاوه از سه‌تومان ده‌یك قیمت بلیط .

مادهٔ‌سوم ـ معادل حقوقیکه مطابق ماده دو مأخوذ میشود تمبر بر بلیطها الصاق خواهد شد .

مادهٔ چهارم ـ هرگاه بربلیطی کمتراز آنچه‌که برطبق این‌قانون‌معین‌شده‌است تمبر الصاق شود مرتکب ازطریق اداری تعقیب وپس‌ازثبوت تقصیر ده‌مقابل قیمت‌کسر تمبر مأخوذ خواهدشد .

مادهٔ پنجم ـ عایدات حق تمبرکه بموجب این‌قانون مأخوذ میگردد ببلدیهٔ محل‌تخصیص داده میشود .

این‌قانون‌که مشتمل برپنج‌ماده است درجلسهٔ بیست‌وششم سنبله یکهزاروسیصدو سه‌شمسی بتصویب مجلس شورای ملی‌رسید .

رئیس‌مجلس‌شورای‌ملی ـ مؤتمن‌الملك

* قانون

اصلاح قسمتی از مواد قانون وسایط نقلیه مورخه پنجم ربیع الاول ۱۳۲۸

مصوب ۱۳ میزان ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔ اول ـ از کلیه وسائط نقلیهٔ شهری درطهران بقرار ذیل مالیات ماهیانه دریافت میشود :

کالسکه و درشکه کرایه باچرخ رزین	۱۵ قران
کالسکه ودرشکه کرایه باچرخ آهن	« ۲۰
درشکه اربابی باچرخ رزین	« ۲۰
درشکهٔ اربابی باچرخ آهن	« ۳۵
اتومبیل اربابی	« ۷۰
اتومبیل کرایه	« ۵۰
کالسکهٔ اربابی باچرخ رزین	« ۳۵
کالسکه اربابی باچرخ آهن	« ۴۰
دوچرخهٔ یك اسبه باچرخ رزین	« ۱۵
دوچرخهٔ یك اسبه باچرخ آهن	« ۲۰
چهارچرخهٔ بارکش	« ۱۰
دوچرخهٔ بارکش یك اسبه	« ۵
دلیجان امنیبوس	« ۴۰
اتومبیل بارکش (کامین)	« ۳۰
گاری	« ۴۰
بی سیکلت	« ۲
موتورسیکلت	« ۱۵
اسب وقاطر ومادیان وشتر	« ۲/۵
الاغ سواری	« ۲
الاغ باری	« ۱

مادهٔ دوم ـ از کلیهٔ وسایط نقلیه که وارد شهر میشوند درطهران (سوای آنها که مالیات ماهیانه میدهند) هردفعه بقرار ذیل مالیات دریافت خواهدشد :

* این قانون بموجب قانون مصوب ۱۹ بهمن ماه ۱۳۰۴ نسخ شده است .

گاری بادو اسب	۴ قران
گاری باچهاراسب	« ۵
دوچرخه بایك اسب	« ۲
چهارچرخه با یك الی دو اسب	« ۳
کالسکه و درشکه بایك الی دواسب	« ۴
کالسکه و درشکه باچهار اسب	« ۵
اتومبیل	« ۱۵
اتومبیل بارکش (کامیون)	« ۱۰
دلیجان و امنیبوس بادو الی چهاراسب	« ۸
الاغ بارکش و کرایه	۰/۲۰۰ دینار
الاغ سواری شخصی قاطر اسب مادیان وشتر	« ۰/۵۰۰
بی سیکلت	« ۰/۵۰۰
موتورسیکلت	۱ قران

تبصره ـ هرگاه دواب وسایط نقلیه ورودی از تعداد مندرجه در مادهٔ دوم تجاوز نماید برای عدهٔ اضافی مالیات جداگانه اخذ خواهدشد .

مادهٔ سوم ـ کالسکه و درشکه و امثال آنها که در حال تعطیل است و یا مثل مال التجاره برای فروش گذاشته اند و درحال کارکردن نیست از مالیات بلدی معاف خواهند بود مشروط بر اینکه کتباً بدایره مربوطه اطلاع داده شده باشد .

مادهٔ چهارم ـ مادامکه مالکین وسایط نقلیه ازفروش ویا انتقال وسائط نقلیهٔ خود کتباً بدایره مربوطه اطلاع ندادهاند ملزم بپرداخت مالیاتهای مقررهدراین قانون خواهندبود

مادهٔ پنجم ـ وسایط نقلیه میتوانند مطابق ماده اول مالیات ماهیانه داده و باینطریق از مالیات دخولیه مذکوره درمادهٔ دوم معاف گردند .

مادهٔ ششم ـ وسائط نقلیه که از مالیات معاف هستند بقرار ذیل است :

۱) وسایط نقلیهٔ مخصوص سلطنت ودولت .

۲) وسایط نقلیهٔ مخصوص مأمورین سیاسی دول خارجه .

۳) وسایط نقلیهٔ مخصوص قشون ازهرقبیل .

۴) وسایط نقلیهٔ متعلق بخدمات صحیه وشیرو خورشید سرخ ایران .

۵) وسایط نقلیهٔ مخصوص بخدمات بلدیه .

تبصره ـ وسائط نقلیهٔ شخصی مستخدمین سلطنت ودولت وافراد نظام و صحیه و شیروخورشید سرخ ایران وبلدیه ازمالیات معاف نخواهندبود .

مادهٔهفتم ـ هرکس از تأدیه مالیاتهای مذکوره درمواد(۱)و(۲) درظرف‌مدتی که در نظامنامه معین خواهد شد تخلف‌نمایدعلاوه براخذ مالیات درمرتبهٔ اولی یك‌ثلث‌مالیات ودر مرتبهٔ ثانی یك برابر مالیات از اوجریمه‌دریافت خواهد گردید .

مادهٔهشتم ـ اشخاصی که دارای وسایط نقلیه میشوند مکلفندبدایرهٔمربوطه‌اطلاع دهند والا برای مدتیکه اطلاع نداده‌اند مالیات مقرره‌اخذ ودر مرتبهٔ اولی ثلث ودرمرتبهٔ ثانی یك برابر مالیات بعنوان‌جریمه دریافت خواهد شد .

مادهٔنهم ـ مواد ۱ ـ۳ـ ۴ـ۵ـ۷ـ۸ قانون پنجم ربیع‌الاول ۱۳۲۸ نسخ و مواد سیزده‌گانهٔ این‌قانون برقانون مزبور الحاق میشود .

تبصره ـ الغای مواد فوق مشمول ولایات وسایرشهرهای ایران نخواهدبود .

مادهٔدهم ـ قانون راجع به‌آبله‌کوبی وتقسیم سرم گلودرد مصوب‌سه‌شنبه پنجم ذی‌القعده ۱۳۲۸ شامل این‌قانون خواهد بود .

مادهٔیازدهم ـ این قانون فوراً اعلان‌وتوسط بلدیه بموقع اجراگذاشته میشود .

مادهٔ دوازدهمـ بلدیهٔ طهران درتحت‌نظروزارت‌داخله نظامنامه اجرای‌این‌قانون را تهیه خواهد نمود .

مادهٔ سیزدهم ـ بلدیهٔ طهران مکلف‌است صورت کلیهٔ جمع‌وخرج‌خودرا درآخر هرششماه طبع ونشر نموده باطلاع عامه برساند .

این قانون که مشتمل برسیزده ماده است درجلسهٔ‌سیزدهم میزان یکهزاروسیصدوسه شمسی بتصویب‌مجلس‌شورای‌ملی‌رسید . رئیس‌مجلس‌شورای‌ملی‌ـ مؤتمن‌الملك

قانون *

مالیات راه والغاء عوارض ومالیاتهای بلدی

مصوب ۱۹ بهمن ماه ۱۳۰۴

مادهٔ اولـ بموجب این‌قانون ازوزن‌غیرخالص صادرات وواردات‌مملکتی‌مالیاتی‌در تحت عنوان مالیات راه‌مطابق تعرفهٔ ذیل اخذ خواهد شد :

الکل وموادی‌که دارای‌الکل میباشدـ اسباب توالت وترکیبات‌آن ـ

سیگار وسیگارت	یکمن پنج‌قران
تریاك	یکمن چهارقران
منسوجات	یکمن دوقران

* این قانون‌بموجب قانون‌مصوب ۸ شهریورماه ۱۳۱۱ (دورهٔهشتم)نسخ‌شده‌است.

منسوجات پنبه ـ منسوجات کتانی وپشمی باستثنای قالی	یکمن یک‌قران
بنزین ـ قندوشکر	یکمن پنج‌شاهی
مرکبات ـ خشکه‌بار ـ غلات ـ برنج وحبوبات ـ پشم وپنبهٔ‌خام ـ روناس ـ کتیرا ـ نمک ـ ماشین‌آلات واجزاء یدکی آنها (باستثنای معافیت‌های قانون مصوب ۷دلو ۱۳۰۳) وفلزات الوار ـ احجار فلزی ومعدنیات که برای استعمال حاضرنشده ـ	یکمن دوشاهی
کنف ـ پوست‌انار ـ هیزم ـ ذغال چوب	یکمن یکشاهی
شتر ـ اسب ـ استر ـ گاونر ـ گاوماده ـ گاومیش ـ گوساله ـ الاغ که درسرحد گرفته خواهد شد	رأسی سه‌قران
گوسفند ـ بز ـ بره نیز که درسرحد گرفته خواهد شد	رأسی یک‌قران
اتومبیل ـ گاری ـ درشکه وسایر وسایل نقلیهٔ چرخدار	معاف
از اشیائی که فوقاً ذکر نشده است	یکمن‌دهشاهی

تبصرهٔ ۱ ـ ازصادراتی که ازمنی‌چهارقران کمتر ارزش دارد و دراین‌ماده ذکرنشده وشمول قسمت اخیراین‌ماده‌میشود بطوراستثناء منی دوشاهی واز صادراتیکه‌ازمنی‌سی‌شاهی کمترارزش دارد منی یك شاهی‌مأخوذ خواهد شد .

تبصرهٔ۲ ـ محصول واشیائیکه ازیك بندر خارج وازنقطهٔ دیگری‌وارد ایران میشود از ادای مالیاتها فوق معاف‌است .

تبصرهٔ۳ ـ مالیاتهای مذکوره درفوق‌فقط یکدفعه درموقع ورود وخروج دریافت‌و دیگر بهیچ عنوانی دربین‌راهها وشهرها ازبارها چیزی دریافت نمیشود .

تبصرهٔ۴ ـ چهارپایان ووسایط‌نقلیه که موقتاً بایران داخل ویاازایران‌خارج‌میشوند از پرداخت مالیات‌مقرره دراین‌قانون معاف‌خواهندبود وفقط درازاء پلاك‌یامهرمخصوص که برای‌تشخیص بآنها داده میشود یکقران ازآنها دریافت خواهد شد ولی‌ازبار و مال‌التجاره که بوسیله این قبیل دواب و وسائط نقلیه حمل میشود مطابق این قانون مالیات اخذ خواهد گشت .

مادهٔ دوم ـ ازوسایط‌نقلیه مبلغی‌بعنوان‌حق‌الثبت بمیزان ذیل مأخوذ خواهدشد:

از اتوبیلهای بارکش‌واتومبیلهای کرایه وتجارتی‌ومسافری	سالیانه	دستگاهی	۶۶ تومان
از اتوبیلهای شخصی	«	«	۳۶ «
ازگاریها و دلیجانهای سه اسبه وچهاراسبه	«	«	۳۰ «
ازکالسکه ودرشکه‌های کرایه برای مسافر	«	«	۲۱ «
ازعرابه‌های‌یك اسبه ودواسبه وکالسکه‌ودرشکه‌های‌شخصی	«	«	۱۸ «

ازدوچرخهٔ آتشی (موتورسیکلت)	سالیانه دستگاهی ۱۲ تومان
از دوچرخهٔ پائی (ولوسیپت)	« « ۱ «
کلیهٔدواب‌ومواشی	معاف

تبصرهٔ ۱ ـ ازوسائط‌نقلیهٔ خارجی که موقتاًداخل خاك ایران میشوند بابت‌هریکماه یاهرقسمت ازماه‌که درداخله توقف‌نمایند خمس‌حق‌الثبت تمام‌سال که درفوق‌ذکرشده‌است دریافت خواهد شد .

تبصرهٔ ۲ ـ وسائط نقلیهٔ مخصوص سلطنت‌ودولت ومأمورین سیاسی دول‌خارجه‌و وسائط نقلیهٔ عسگریه وخدمات صحیه وبلدیه ازمالیات مذکورهٔ فوق معاف است .

مادهٔسوم ـ عایدات حاصله ازمالیاتهای مقررهٔفوق که ازطرف‌وزارت مالیه‌وصول میشود بطریق ذیل تقسیم وبمصرف خواهد رسید :

الف ـ وزارت مالیه اجازه‌داردبرای‌وصول واداره کردن‌این‌مالیات صدی‌پنج‌ازکل عایدات خرج نماید وهرمبلغ که دربودجهٔ سنهٔ ۱۳۰۴ وزارت مالیه بابت مخارج وصول مالیاتهای ملغی‌شده دراین قانون منظورشده‌است ازاول فروردین ۱۳۰۵ حذف‌خواهد شد.

ب ـ وزارت مالیه معادل مبلغ خالص عایدات سنهٔ ۱۳۰۴ بلدی‌ومعارفی وصحیه‌و خیریه راکه بموجب این قانون‌ملغی‌میشود بمؤسسات بلدی‌وصحیه‌ومعارفی وخیریه‌خواهد پرداخت ونیزمعادل صدی پنجاه مخارج کنونی‌وصول عایدات نواقل‌بمؤسسات بلدی تأدیه خواهد شدوهمچنین اضافه براین ازسال ۱۳۰۶ مبلغ‌هفتادوپنج هزارتومان برای ساختمان خیابانهای مهم‌شهرهادرتحت نظارت‌وزارت مالیه(تازمانی که بلدیهٔقانونی‌تأسیس‌نشده‌است) بمؤسسات‌بلدی‌داده‌وبقیهٔ عایدات‌عموماً اختصاص‌به‌تعمیرراههای فعلی‌وتأسیس‌راههای‌جدید خواهد داشت .

تبصرهٔ۱ ـ درصورتیکه عایدات حاصله بعدازسنهٔ ۱۳۰۵ بیشتراز میزان‌عایدات‌سنهٔ ۱۳۰۵ باشداضافهٔ عایدات بتناسبی که بین‌مؤسسات بلدیه‌وصحیه‌ومعارفی و خیریه و راهها درسنهٔ ۱۳۰۵ تقسیم‌شده‌است بهمان تناسب عایدات اضافی نیزتقسیم‌خواهد شد .

تبصرهٔ۲ ـ تازمانیکه ساختن‌راههای عمدهٔهرناحیه ازنواحی مملکتی‌به‌اتمام‌نرسیده لااقل نصف‌عواید خالصی که ازآن نقطه براههابموجب این قانون تعلق‌میگیرد و بمصرف ساختمان ونگاهداری طرق وشوارع همان‌ناحیه خواهد رسید .

مادهٔچهارم ـ این‌قانون ده‌روز پس‌از تصویب‌بموقع اجرا گذارده میشود ـ قانون مصوب پنجم ربیع‌الاول ۱۳۲۸ قمری‌وقانون۱۳میزان ۱۳۰۳ شمسی راجع به‌نواقل‌ملغی خواهد بود ـ مطالبه ووصول مالیاتها وعوارض ذیل‌بکلی منسوخ وموقوف خواهدشد .

باج‌راه ـ سوق‌الدواب ـ قپان ـ میزان‌داری ـ میدان ولرد ـ دلالی اعم‌از دلالی‌تریاك وحیوان ومال‌التجاره ـ مالیات مراتع‌دواب ـ وسایط‌نقلیهٔ راهگذر ـ مالیات هوائی ـ کلیهٔ عوارض تحمیلی برارزاق‌واجناس وسوخت اعم‌ازذغال وهیزم وغیره ـ فواکه ـ کلیهٔعوارض ومالیاتهای‌بلدی‌ومعارفی‌وخیریه وصحیه که‌توسط‌مأمورین مالیه‌وسایرمأمورین‌دولتی‌وتوسط

بلدیه‌ها ومؤسسات معارفی وخیریه وصحیه وغیره ازاهالی شهرهاوقصبات یاازمال التجاره ویا وسایل نقلیه که بشهرها واردشده یاازآنجا عبورمینمایدوهمچنین کلیهٔ مالیاتها وعوارضی که دولت وافرادیامؤسسات بهراسم ورسم ازمال التجاره یادواب ویاوسایط نقلیه که بشهرهایاقصبات واردیا ازآنجا عبورمینمایندیا خارج میشوند یادرجاده‌های مملکت سیر مینمایند .

تبصره ـ هرگاه این قانون ازطرف عمال مالیه یایکی ازبلدیه‌ها یامؤسسات دیگری نقض گردد عضومسئول بطوردائم ازخدمت دولت منفصل خواهد شد .

مادهٔ پنجم ـ وزارت فوائد عامه مجازاست برای ادارهٔ طرق وشوارع مملکتی یکنفر مهندس متخصص امریکائی باسالی ده‌هزاردولار حقوق از۱۵ اسفندماه ۱۳۰۴ برای مدت سه سال استخدام نماید ـ سایرشرایط استخدام مأمورمزبور مطابق قانون استخدام مأمورین مالی آمریکائی مصوبهٔ ۲۹ اردیبهشت ۱۳۰۴ خواهدبودبااین فرق که مأمورمزبور مسئول وزارت فوائد عامه خواهد بود .

مادهٔ ششم ـ وزارت مالیه مأموراجرای این قانون وتهیهٔ نظامنامهٔ اجرای آن است (باستثنای مادهٔ پنجم) .

مادهٔ هفتم ـ هرگاه وسایل نقلیه بواسطهٔ شکسته شدن ویاجهات دیگری برای حمل ونقل استعمال نشود ازتاریخ اعلام کتبی مالک وسیلهٔ نقلیه باداره مربوطه برای تمام مدت تعطیل از تأدیهٔ مالیاتهای مقررہ درمادهٔ دوم این قانون معاف خواهد بود ـ ونیز دارندگان وسایط نقلیه ازقبیل دوچرخه وسه چرخه وچهارچرخه که مختص امورزراعتی است مالیات مصرحه درمادهٔ دوم دریافت نخواهد شد .

این قانون که مشتمل برهفت ماده است درجلسهٔ نوزدهم بهمن ماه یکهزاروسیصدوچهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .   رئیس مجلس شورای ملی ـ سیدمحمدتدین

قانون

معافیت ماشینهای صنعتی وفلاحتی ازتأدیهٔ حقوق ورودی گمرکی تاده سال

مصوب ۷ دلو ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔ اول ـ کلیهٔ ماشینهای صنعتی وقطعات آنهاونیز کلیهٔ ماشینهاوادوات فلاحتی وقطعات آنهااز تاریخ تصویب این قانون تاده سال ازحقوق ورودی گمرك معاف خواهدبود .

مادهٔ دوم ـ بارکشها واتوبوسهای موتوردار تاپنج سال از حقوق ورودی گمرك معاف خواهد بود .

مادهٔ سوم ـ وسائط نقلیه که محمول آنها فقط ماشین وادوات فلاحتی وقطعات آن و یا ماشین صنعتی وقطعات آن باشد از تأدیه باج راه معاف خواهد بود ولی صاحبان آن باید ورقه معافیت راکه وزارت مالیه ترتیب میدهد دردست داشته باشند .

مادهٔ چهارم ـ معافیت فوق شامل ماشینهای ذیل وقطعات آنها نیست :

ماشینهای خیاطی ـ قیطان دوزی ـ قلاب دوزی وماشین آژور ـ ماشین های طبع ـ گراور و صحافی ـ ماشینهای توتون بری وگیلزسازی ـ ماشین های جوراب بافی ـ ماشین های مربوط بطبخ .

مادهٔ پنجم ـ وزارت مالیه مأمور اجرای این قانون است .

این قانون که مشتمل بر پنج ماده است در جلسه هفتم برج دلو یکهزاروسیصدوسه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید . رئیس مجلس شورای ملی ـ مؤتمن الملك

قانون

قطع مستمریات علاوه بر تصویبی اشخاصیکه در قوی ئیل ۱۳۲۵ جرح وتعدیل شده

مصوب ۲۲ میزان ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔ واحده ـ مستمریات اشخاصیکه در قوی ئیل ۱۳۲۵ جرح وتعدیل شده اگر همان اشخاص از محلهای مختلفه یك یا چند قلم حقوق دیگری داشته اند جزو مقطوعات شمرده شده وعلاوه برمبلغی که ابقاء شده نباید چیزی پرداخته گردد .

این قانون که مشتمل بر یك ماده است درجلسه بیست و دوم میزان یکهزارو سیصدوسه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ مؤتمن الملك

٭ قانون

اصلاح قانون مالیات دخانیات مصوب ٦ میزان ۱۳۳۳

مصوب ۲۷ برج حوت ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔ اول ـ از کلیهٔ اقسام وانواع توتون وتنباکوئی که درخاك ایران بعمل میاید وبرای استعمال تهیه شده مالیات دخانیات مأخوذ می گردد .

مادهٔ دوم ـ وزارت مالیه اقسام مختلفهٔ تنباکو وتوتون را بسه طبقه تقسیم نموده ازقرارذیل ازآنها اخذمالیات خواهدنمود :

تنباکوی طبقهٔ سوم هرمن دوقران ـ تنباکوی طبقهٔ دوم هرمن سه قران ـ تنباکوی طبقهٔ اول هرمن پنج قران ـ توتون چپق طبقهٔ سوم یکمن پنجقران ـ توتون چپق طبقهٔ دوم یکمن هشت قران ـ توتون چپق طبقهٔ اول یکمن دوازده قران ـ توتون سیگار طبقهٔ سوم یکمن هشت قران ـ توتون سیگارطبقهٔ دوم یکمن دوازده قران ـ توتون سیگار طبقهٔ اول یکمن هیجده قران .

مادهٔ سوم ـ دولت مکلف است توتون وتنباکوی ساخته یا نساخته که بخارجه حمل میشود ازمالیات معاف دارد .

مادهٔ چهارم ـ دولت مکلف است نسبت بدخانیاتی که ازخارج بداخلهٔ مملکت وارد میشوند یا مالیاتی معادل تفاوت مابین حقوق گمرکی دخانیات مزبوره ومالیات داخلی اخذ نماید ویاحقوق گمرکی دخانیات وارده را تاحدمالیات داخلی بیفزاید .

مادهٔ پنجم ـ هرکس هر مقدار توتون و تنباکو بطور قاچاق از تأدیه مالیات بگذراند ودرمحکمهٔ صالحه ثابت شود عین جنس قاچاقی ضبط میشود .

تبصرهٔ اول ـ هرگاه معلوم شودمأمورین قاچاق برای اشخاص خسارت یامزاحمتی فراهم کرده اند خسارت وارده وحقوق یکماههٔ او ضبط وبطرف داده خواهدشد واز خدمت هم مستعفی خواهدگشت .

تبصرهٔ دوم ـ محکمهٔ صالحه تشکیل میشود از حاکم محل و مأمور مالیه و مدعی العموم یا نمایندهٔ مدعی العموم (مأمورین امنیه ـ نظمیه ـ کدخدای محل) که باکثریت رأی خواهند داد ورأی آنها قطعی خواهدبود .

مادهٔ ششم ـ مالیات دخانیات مذکوره دراین قانون اززارع اخذنخواهدشد .

٭ این قانون بموجب قانون مصوب ۲۹ اسفند ۱۳۰۷ (دردورهٔ هفتم) نسخ شده است .

مادهٔ هفتم ـ مقررات این قانون بکلیهٔ توتون وتنباکوئی که حالیه درمملکت موجود است تعلق خواهدگرفت مشروط براینکه مالیاتی ازآن اخذ نشده باشد .

مادهٔ هشتم ـ وزارت مالیه مکلف است ازاشخاصیکه درزراعت وتجارت تنباکوو توتون بصیر باشندکمیسیونی درمرکزتشکیل داده اقسام سه گانهٔ تنباکو وتوتون رادرکلیهٔ ولایات مشخص نموده قبل از اجراء قانون درتمام مملکت اعلان نماید .

مادهٔ نهم ـ هرگاه تنباکو یاتوتون یاسیگاری بعدازپرداخت مالیات مقرره در این قانون برای حمل بخارجه ساخته وتهیه شود ادارهٔ گمرك مکلف است معادل مالیاتیکه بموجب قبض دولتی از اجناس مذکوره اخذ شده است در موقع خروج از سرحد بصاحبان مال مسترد دارد .

مادهٔ دهم ـ وزارت مالیه بامشارکت کمیسیون قوانین مالیهٔ مجلس شورای ملی نظامنامهٔ اجرای این قانون را تدوین خواهد نمود وقانون ۶ میزان ۱۳۳۳ ملغی است .

اینقانون که مشتمل برده ماده است درجلسهٔ بیست وهفتم برج حوت یکهزاروسیصد وسه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید. رئیس مجلس شورای ملی ـ مؤتمن الملك

قانون*

علامات صنعتی و تجارتی

مصوب لیلهٔ ۹ برج حمل ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ اول ـ هرقسم علامت ازرقم وحرف وعبارت ویانقش که برای امتیازوتشخیص یك محصول صنعتی ویایك شیئی ویامؤسسهٔ تجارتی بکاررود علامت صنعتی وتجارتی شناخته خواهد شد .

معهذا علائم ذیلرا بجای علامت صنعتی ویا تجارتی نمیتوان بکاربرد :

۱ ـ بیرقهای ایران وخارجه ـ علامت مملکتی (شیروخورشید) ـ انواع نشانها ومدالهای دولتی ایران ویاخارجه ـ نقشهای ترکیبی شبیه به بیرقهای مختلفهٔ ایران وخارجه ـ انگهای مخصوص دولتی .

تبصره ـ راجع بنقشهای ترکیبی شبیه به بیرقهای مختلفهٔ ایران که قبل ازتصویب این قانون استعمال شده است درصورتیکه تایکسال پس از تصویب این قانون بثبت برسد اجازه داده خواهد شد .

۲ ـ علائمی که محتمل اختلال انتظامات عمومی وبرخلاف حسن اخلاق و یا موهم گمراهی مردم ویاتولید رقابت غیرعادلانه بنماید .

۳ ـ علائمی که مرکب باشدازارقام ویا کلماتیکه معمولا کمیت ویا کیفیت ویانوع مال التجاره

* این قانون بموجب قانون مصوب اول تیرماه ۱۳۱۰ (در دورهٔ هشتم) نسخ شده است .

را مشخص میدارد ویا عبارت است ازاسامی مختلفهٔ جغرافیائی .

۳ ـ انواع علائم مذهبی وعلامات هیئتها ومؤسسات رسمی مانندشیر وخورشیدسرخ وهلال ویاصلیب احمر ویا نظائرآن .

مادهٔ دوم ـ هیچکس حق انحصار هیچ نوع علامت صنعتی و تجارتی را نخواهد داشت مگرآنکه قبلا موافق مقررات این قانون علامت خودرا رسماً بثبت وزارت تجارت رسانیده واجازهٔ استعمال آنرا صادر نموده باشد .

مادهٔ سوم ـ هر تاجر ویا صنعتگر که بخواهد علامتی رابخود تخصیص دهد باید شخصاً ویا بوسیله وکیل ثابت الوکالهٔ خود نقشه علامت مزبوره رابااندازهٔ حقیقی درسه نسخه با امضاء ومهر خویش بانضمام نقش یا عکس آن علامت واظهارنامهٔ متضمن جنس ونوع وطرح آن علامت و اسامی واوصاف اجناسی که آن علامت روی آنها بکار خواهد رفت بوزارت تجارت تقدیم نماید . اندازه علامتی که بوزارت تجارت تقدیم میشود درهر حال نباید ازیك عشر ذرع مربع زیادتر باشد .

تبصرهٔ ۱ ـ علاماتی که سابقاً معمول بوده‌اند هر گاه ازعشر ذرع هم متجاوز باشند بارعایت مادهٔ (۷) پذیرفته می‌شود .

تبصرهٔ ۲ـنسبت باجناس جدیدی که دراظهارنامه ذکری از آنها نشده است صاحب علامت درصورتی می‌تواند علامت خود را استعمال نماید که بموجب اظهارنامهٔ جداگانه متضمن اسامی واوصاف اجناس مزبوره مراتب را بـاطلاع وزارت تجارت رسانیده واجازه تحصیل کند .

مادهٔ چهارم ـاظهارنامهٔ هرعلامتی که درحدود مقررات‌این‌قانون بوزارت‌تجارت پیشنهاد می‌شود در دفتر مخصوص ثبت وذیل آنرا اظهارکننده ومأموری که متصدی ثبت است‌امضاء خواهند نمود .

درصورتیکه علامت بتوسط وکیل معرفی شود وکالت‌نامه به‌اصل اظهارنامه منضم گردیده وضبط میشود.

مادهٔ پنجم ـ ثبت‌هرعلامت دردفتر فوق‌الذکر باید بارعایت مراتب‌ذیل‌بعمل‌آید:

اولا ـ تاریخ روز وماه وسال وساعت ثبت .

ثانیاً ـ اسم وشغل ومسکن صاحب علامت ووکیل او در صورتیکه معرفی بتوسط وکالت‌نامه بعمل آید .

ثالثاً ـ اسامی واوصاف نوع ویا انواع مال‌التجاره ویامحصول صنعتی که علامت مزبور برای امتیاز ویاتشخیص آن بکارخواهد رفت .

رابعاً ـ تفصیل چگونگی علامت بطور اجمال و اینکه علامت بطور مقعر و یا برجسته ویا مسطح در روی جنس نقش ویا طرح خواهد شد .

خامساً ـ مبلغ حق ثبت مأخوذه مطابق مادهٔ نهم این قانون .

صورت ثبت در دو نسخه نوشته شده یك نسخه باظهار کننده ونسخهٔ دیگر بدفتر وزارت تجارت برای ضبط داده خواهد شد .

در روی نسخه اصلی دردفتر وهمچنین در روی هریك از دونسخه باید یك نقشه از علامت الصاق بشود .

مادهٔ ششم ـ وزارت تجارت درصورتیکه ملاحظه نماید علامت پیشنهادی بواسطهٔ شباهت کاملی که باعلامت دیگر دارد مردم را باشتباه خواهد انداخت از ثبت وتصدیق آن امتناع خواهد نمود .

مادهٔ هفتم ـ برای حفظ حقوق افراد نسبت بعلامات صنعتی وتجارتی که قبل از وضع این قانون استعمال می‌نموده‌اند از تاریخ انتشار رسمی این قانون الی انقضای یك سال مهلت داده می‌شود که کلیهٔ دارندگان علامت صنعتی وتجارتی درصورتیکه بانحصار استعمال علامات خوددرمملکت مایل‌باشند علامت مزبوره را بوزارت تجارت‌معرفی‌نمایند.

اجارهٔ استعمال هیچگونه علامتی صادر نخواهد شد مگر پس‌از انقضاء مدت یکسال مهلت فوق‌الذکر وبا رعایت شرایط ذیل :

۱ ـ علامت موافق مقررات این قانون باشد .

۲ ـ عین ویا شبیه علامت صنعتی وتجارتی دیگری که درمدت مهلت برای ثبت و صدور اجازه بوزارت تجارت تسلیم شده وثابت شود که قبل‌از آن علامت معمول‌ومتداول بوده است نباشد .

تبصره ـ اسنادی که حق تقدم برای علامات صنعتی وتجارتی ثابت مینمایندعبارت است ازفرامین واحکام دولتی ایران . درصورت فقدان نوشتجات رسمی اسناد و تصدیقنامه هائیکه تقدم‌استعمال‌علامتی‌را ثابت‌نماید ودرهرحال اسنادرسمی‌اولویت خواهند داشت .

مادهٔ هشتم ـ درصورتیکه دارندهٔ علامتی بخواهد علامت خود را بدیگری انتقال دهد باید بموجب اظهارنامه مراتب‌را باطلاع وزارت تجارت‌رسانیده نام ونشان‌شخص‌جدید را ذکر واجازهٔ مخصوصی تحصیل نماید . انتقال مزبور درظهر ورقهٔ صورت مجلس مذکور درمادهٔ پنج قید خواهد شد .

مادهٔ نهم ـ برای ثبت وتصدیق هر علامت مبلغ ده تومان وبرای هر اظهارنامه مبلغ دوقران بصندوق دولت عاید و در مقابل تمبر مخصوص دولت روی اجازه نامه و اظهارنامه‌ها الصاق خواهد شد .

مادهٔ دهم ـ اعتبار اجازه فقط ده سال است وپس‌از انقضای این مدت بترتیب فوق باید تجدید شود والاممکن است پس‌از یکبار اخطار درمجلهٔ علامات صنعتی و تجارتی و انقضای مدت یکسال اجازهٔ استعمال عین ویا شبیه آن بدیگری داده شود باضافهٔ ممیزی.

مادهٔ یازدهم ـ علامتی که متعلق بغیراست وبثبت رسیده است عیناً یابا تغییر و اصلاح ویا کسر واضافه نمی‌توان استعمال کرد.

تبصره ـ استعمال علامت صنعتی وتجارتی باتغییر واصلاح ویا کسرواضافه بطوری که اسباب اشتباه برای خریدار نشود بااجازهٔ وزارت تجارت مجاز خواهد بود.

مادهٔ دوازدهم ـ وروداشیاء وامتعهٔ مختلفه‌از خارجه بداخلهٔ مملکت‌باعلاماتی که بموجب این قانون قلب‌شناخته شوند ممنوع است ونسبت‌بآنها مقررات قانونی‌راجع باشیاء ممنوعه مرعی ومجری خواهندشد.

مادهٔ سیزدهم ـ ثبت وتصدیق هرعلامت که برخلاف مقررات این قانون بعمل آمده باشد خالی از اعتبار اعلان خواهد شد.

نسبت بعلاماتی که ازتاریخ تحصیل اجازه الی سه سال برای مقصود ویا مقاصدی که گرفته شده‌اند استعمال نشود همان رفتار خواهد شد.

مادهٔ چهاردهم ـ اتباع خارجه که درایران دارای تأسیسات صنعتی و تجارتی هستند یا اجناسی با مارك خود بایران‌ارسال می‌دارند درصورت ایفای ترتیبات مقررهٔ این قانون ازفوائدآن بهره‌مند خواهند شد.

مادهٔ پانزدهم ـ دولت می‌تواند بواسطهٔ قراردادهای بین‌المللی‌استعمال مانع‌للغیر علامات صنعتی و تجارتی اتباع داخله و یا خارجه را که در خارج از حدود ایران بصنعت وتجارت مشغول هستند درصورت ایفای شرایط مقررهٔ این قانون و بشرط معامله متقابله نسبت بعلامات ایرانی درایران تأمین نماید.

علامات صنعتی وتجارتی خارجه ممکن‌است بروفق شرایط معینی که ازطرف وزارت تجارت مقرر خواهد شد بوسیلهٔ قونسولگری‌های دولت علیه نیز در خارجه برای ثبت و تصدیق وزارت تجارت فرستاده بشود.

مادهٔ شانزدهم ـ وزارت تجارت علامات صنعتی و تجارتی اجازه داده شده و معلومات لازمه واعلانات واحکام قضائی راجعه بآنها وبعلاوه قوانین ونظامات وعهود و غیره مربوطه بعلامات صنعتی و تجارتی را در قسمت مخصوصی ازمجله تجارت و فلاحت بطبع رسانیده انتشار خواهد داد.

تبصره ـ طبع وانتشار علامات صنعتی و تجارتی تصویب شده نباید بیش از مدت شش ماه بتأخیر بیافتد.

مادهٔهفدهم ـ طریقهٔ اجرای این‌قانون بموجب نظامنامهٔ مخصوصیکه بتصویب هیئت دولت میرسد معین‌خواهدشد .

مادهٔهیجدهم ـ وزارت تجارت وعدلیه وداخله وخارجه ومالیه هریك درقسمت راجعه بخود مأمور اجرای این‌قانون‌میباشند .

این‌قانون که‌مشتمل برهیجده ماده‌است درجلسهٔلیلهٔ نهم برج حمل‌یکهزار و سیصدو چهارشمسی بتصویب مجلس‌شورای‌ملی رسید .

رئیس‌مجلس شورای‌ملی ـ مؤتمن‌الملك

قانون

اجازهٔ انحصار دولتی قند وچای واخذ دوقران ازهر من قندو مواد قندی وشش‌قران از هر من چای بعنوان حقوق انحصاری

مصوب ۹ خردادماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔاول ـ خریدوفروش وصدور کلیهٔچای‌وقندو شکر و هرچه از قند و شکر ساخته میشودکه وارد خاك ایران میشود منحصر بدولت است این انحصار موسوم بـه (انحصار دولتی قندوچای) بوده وبهیچکس وبه‌هیچ دولت وبهیچ‌شرکتی اعم از داخله وخارجه قابل انتقال نیست .

مادهٔدوم ـ پس از تصویب این قانون وارد نمودن ـ خریدن ـ نگاهـداشتن انبارکردن وصادر نمودن قندوچای وشکر وآنچه از قند وشکر ساخته میشود درتمام مملکت ایران بغیراز مؤسسه (انحصار دولتی قند و چای) ممنوع میباشد مگر پس از تحصیل اجازه از وزارت مالیه و صدور این اجازه بدون هیچ نوع تبعیض بعمـل خواهد آمد و تحصیل جواز سوای تأدیه اضافه قیمت مذکور در مـادهٔ سوم مستلزم هیچگونه مخارجی نیست .

مادهٔ سوم– مؤسسهٔ (انحصار دولتی قند وچای) درموقع فروش بر قیمت ورودیه هر یکمن (۶۴۰) مثقال قند وشکر وآنچه که ازقند وشکر ساخته میشود فقط دوقران وهر یکمن (۶۴۰) مثقال چای فقط ششقران اضافه خواهد نمود.

تبصره– مقصود ازقیمت ورودیه جمع کل مخارج از قبیل قیمت خرید – مخارج حمل – حقوق گمرکی وغیره است باستثنای مصارف اداری که در مادهٔ ۱۱ ذکر میشود.

مادهٔ چهارم– هرمقدار قندوچای وشکر وآنچه از قند وشکر ساخته میشود که برخلاف مقررات مادهٔ (۲) وارد – خریداری – نگاهداری – انبار ویاصادرگردد (باستثنای محصول چای که در داخله مملکت بعمل می‌آید) از طرف دولت ضبط خواهدشد بعلاوه از مرتکب وکسانیکه با او تخلف از قانون نمایند مبلغی که مساوی با قیمت جنس قاچاق شده باشد گرفته خواهد شد – اگر مرتکب ویاشریک ارتکاب یکی از مستخدمین دولتی باشد علاوه بر مجازاتهای فوق مادام العمر از خدمت دولت اخراج شده وهیچ حقی نسبت بحقوق انتظار خدمت و یا حقوق تقاعد نخواهد داشت وهرگاه ثابت شود مأمورین مسئول در دادن اجازه تبعیض کرده ورعایت تقدیم تاریخ را در تقاضای اشخاص ننمایند بانفصال دائم ازخدمات دولتی محکوم خواهند شد.

مادهٔ پنجم – قند وشکروچای که بطور ترانزیت از خاك ایران بمملکت دیگر عبور مینماید مشمول مقررات این قانون نخواهد بود.

مادهٔ ششم – دولت مجاز است که قند و شکر و چای را که بیش از احتیاجات مملکتی برای ورود بایران حمل میشود خریداری ننموده واجازهٔ ورود ندهد.

تبصره – مادام که مطابق مادهٔ ۱۳ این قانون وسایل اجراء عملی انحصار

فراهم نشده و دولت بدادن جواز اکتفا مینماید این ماده بموقع اجرا گذارده نخواهد شد و در اینصورت هرگاه وزارت مالیه در ظرف پنج روز از تاریخ تقاضا از صدور جواز خودداری نمود تقاضا کننده میتواند مبلغی را که مطابق مادهٔ سوم باید بدولت عاید شود بمأمورین سر حدی مؤسسه تأدیه نموده و مأمورین مزبور مکلف میباشندکه وجه‌مزبوررا قبول‌کرده واز ورود مال‌التجاره‌که موضوع مؤسسه‌انحصاراست ممانعت ننمایند .

مادهٔ هفتم ـ کلیهٔ مقادیر قند و شکر و آنچه که از قند و شکر ساخته میشود و چای وارده‌که تا تاریخ ۲۲ اردیبهشت (تاریخ‌تصویب این‌قانون درکمیسیون قوانین مالیه) از گمرك خارج شده است از حقوق معینه در مادهٔ سوم اینقانون معاف میباشد و آنچه که از تاریخ ۲۲ اردی‌بهشت وارد شده است محکوم بتأدیهٔ حقوق مذکورهٔ درفوق خواهد بود.

مادهٔ هشتم ـ اخذ حقوق انحصاری معینه در این قانون مانع اخذ حقوق وعوارض گمرکی از قند و شکر و آنچه که از قند و شکر ساخته میشود و چای نخواهد بود .

مادهٔ نهم ـ کلیه عوایدی‌که از انحصار قند وچای وشکر برای دولت حاصل میشود پس‌از وضع مبالغی‌که در تبصرهٔ مادهٔ سوم و مادهٔ یازدهم مذکور است درحساب مخصوصی‌گذارده شده وسرمایه ذخیرهٔ مخصوصی را تشکیل خواهدداد وسرمایه مزبور منحصراً بمصارف ذیل خواهد رسید:

الف ـ بدواً تمام وجوهی که ازطرف خزانه‌داری‌کل بعنوان سرمایه (انحصار دولتی قند و چای) مطابق مقررات مادهٔ دهم داده شده است بخزانه‌داری کل مسترد خواهد شد .

ب ـ بقیه عواید حاصله منحصراً برای ساختن راه آهن و احتیاجات مربوطه

بآن تخصیص داده خواهد شد و صرف آن در غیر ساختن راه‌آهن و متعلقات آن و همچنین استقراض ازداخله یا خارجه باعتبار وجوه مزبور ممنوع است .

عوائد حاصله بتصویب هیئت وزراء دریکی از بانك‌های معتبر بحساب مخصوص ودیعه‌گذارده میشود مشروط باینکه قبل‌از ودیعه بانك مزبور متعهد شود از حق‌تهاتر صرف‌نظر نماید .

وزارت مالیه مکلف‌است‌که هرششماه یکمرتبه صورت‌خلاصه عایدات ومخارج مؤسسه انحصار را با صورت محاسبه تفصیلی‌بانك باطلاع عامه برساند .

متخلفین از مقررات این‌ماده بحبس ازیك الی پنجسال‌محکوم و ازکلیه‌حقوقی که از قانون استخدام دارند محروم میگردند .

تبصرهٔ۱ ـ عواید مذکوره درقسمت (ب) بهیچوجه صرف ساختمان راه‌شوسه نخواهد شد .

تبصرهٔ ۲ـ دولت مکلف است لایحه ساختمان راه‌آهن‌را هرچه زودتر تهیه وبرای تصویب بمجلس شورای ملی تقدیم دارد .

مادهٔ دهم ـ برای سرمایه مؤسسه (انحصار دولتی قندوچای) مجلس‌شورای ملی مبلغ یك میلیون تومان اعتبار بوزارت مالیه اعطا مینماید .

مادهٔیازدهم ـ برای مخارج اداری مؤسسه (انحصاردولتی‌قندوچای) بوزارت مالیه درسال معادل صدی‌هشت عایدات خالص‌آن اعتبار داده میشود .

تبصره ـ مقصود از عایدات خالص عایداتی است‌که بس از وضع‌مخارج‌ورودیه مذکوره درتبصرهٔ مادهٔ سوم حاصل میشود .

مادهٔ دوازدهم ـ اختلافات وشکایات‌حاصله درضمن اجرای این‌قانون‌که یك طرف آن مؤسسه انحصار دولتی قند وچای باشد بواسطه کمیسیونهای اداری که طرز

تشکیل آن مطابق نظامنامه معین میشود قطع وفصل خواهد شد ـ در کمیسیون‌های مزبوره بیش از یکنفر از طرف مؤسسه (انحصار دولتی قند و چای) عضویت نخواهد داشت .

مادهٔ سیزدهم ـ وزارت مالیه پس از تصویب این قانون بلا تأخیر موجبات اجرای آنرا فراهم کرده نظامنامه اجرای (انحصار دولتی قند وچای) را با مشارکت کمیسیون قوانین مالیه تهیه خواهد نمود وتا موقع تهیه شدن موجبات اجرای عملی انحصار از تاریخ معینه درمادهٔ ۷ این قانون ازهر یکمن قند وشکر وآنچه که از قندوشکر ساخته میشود که وارد ایران میشود یا مشمول مادهٔ ۷ میباشد دوقران وهر یکمن چای شش قران دریافت نموده آن جنس آزاد خواهدشد .

مادهٔ چهاردهم - وزارت مالیه مأمور اجرای این قانون است . (*)

این قانون که مشتمل بر چهارده ماده است در جلسه نهم خردادماه یکهزارو سیصدوچهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ حسین پیرنیا

(*) بموجب مادهٔ دوم قانون مصوب هفتم امردادماه ۱۳۱۳ (دردورهٔ نهم) که ذیلا نگاشته میشودنسبت بچای داخلی هم حقوق انحصار وضع شده است :

مادهٔ دوم ـ دولت مجاز است نسبت بچای داخلی ازقرار هر من شش ریال حقوق انحصاری دریافت نماید عایدات حاصله تابع مقررات مواد ۹ و ۱۱ قانون ۹ خرداد ۱۳۰۴ خواهدبود .

✲ قانون

اوزان ومقیاسها

مصوب ۱۰ خرداد ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ اول - اوزان ومقیاسهای رسمی مملکت ایران ازتاریخ اعلان این قانون از طرف دولت مطابق اصول متری بوده وازروی متروکیلوگرام ولیتر کمیسیون بین المللی متر تنظیم یافته وواحدآنها ازقرارذیل است :

گز	مساوی به	یك متر
درم	مساوی به	یك گرام
پیمانه	مساوی به	یك لیتر

اضعاف واجزای این مقیاسها نیز که درجدول نمرهٔ (۱) منضم باین قانون مصرح است رسمی ولازم الرعایه میباشد .

مادهٔ دوم ـ کلیهٔ اوزان ومقیاسها بایددارای علامت مخصوص دولتی باشد .

مادهٔ سوم ـ هرکس حق دارد اوزان ومقیاسهائی برطبق این قانون تهیه نمایدولی قبل ازآنکه آنهارا بمعرض فروش درآورد یا برای تجارت وکسب بکاربرد بایدآن اوزان ومقیاسها را بتصدیق دولت رسانیده وعلامت رسمی درروی آن نقش شود والا قلب شناخته خواهد شد.

مادهٔ چهارم ـ کلیهٔ مقیاسهائی که تهیه میشود بایدکاملا مطابق با نمونه‌های رسمی باشد که ازطرف دولت تهیه‌شده ومقدار هریك با اعداد وتمام حروف بطور واضح وثابت بر روی آنها رسم شده باشدمگر اوزان خیلی کوچك که رسم مقادیرآنها فقط باارقام هندسی کافی است .

مادهٔ پنجم ـ کلیهٔ تجار وکسبه وقپاندارها وصنعتگران که در حجره یا دکان ویا کاروانسرا ویاکارخانجات وتجارتخانه‌هادارای اوزان ومقیاسهای قلب بوده ویابوسیله آلات تقلبی وزن وکیل نمایند واندازه بگیرند علاوه برضبط آن آلات از سه روز تا یکماه حبس تأدیبی مطابق تشخیص محکمه محکوم خواهندشد .

مادهٔ ششم - منتها اختلافی که اوزان ومقیاسهای مستعمله بانمونهٔ اوزان ومقیاسهای رسمی که درشعبهٔ اوزان ومقیاسهاموجوداست میتواند داشته باشد بقراری است که در جدول نمرهٔ۲ تصریح گردیده وهرگاه معلوم شودکه وزن یا مقیاس به اندازه‌های قانونی زیاد یا کمتر

✲ این قانون بموجب قانون مصوب ۱۸ دیماه ۱۳۱۱ (دردورهٔ هشتم) نسخ شده است .

ازآنچه مقرراست اختلاف‌دارد درصورتی‌هم که‌دارای علامت رسمی باشد قلب‌شناخته‌شده ومصادره خواهدشد .

مادهٔهفتم ـ برای اجرای این‌قانون وترتیب تفتیش ورسیدگی وساخت‌واستعمال اوزان‌ومقیاسهای‌جدید وجلوگیری ازاوزان تقلبی وزارت فوایدعامه نظامنامهٔ مخصوصی ترتیب وپس‌ازتصویب دولت‌بموقع‌اجرا گذارده‌میشود .

مادهٔهشتم ـ دولت مکلف‌است که ازتاریخ تصویب این‌قانون درظرف سه سال وسایل اجرای این قانون‌رادرتمام مملکت تهیه‌نموده ودرآخر سال‌سوم آنرا اجرانماید ـ چهارماه قبل ازاجرا بایداعلانی‌درهرمحل ازطرف دولت انتشار یابد وموقع اجراء این قانون قبلا باهالی خاطرنشان گردد .

مادهٔنهم ـ پس‌ازانقضای مدت‌مذکوره درماده هشتم استعمال‌هرنوع‌مقیاسی‌غیر از اوزان ومقادیری که بموجب این‌قانون تعیین واعلان شده‌است ممنوع و درحق‌کسانیکه برخلاف این‌ممنوعیت‌رفتارنمایند مفادمادهٔ‌پنجم اجراء خواهدشد .

مادهٔدهم ـ دولت مکلف است که اوزان فلزی‌راکه درمملکت تاتاریخ‌اجرای‌این قانون موجوداست درعوض اوزان جدید ازهمان‌فلز باکسرسه‌عشر ازوزن‌قبول‌نماید .

مادهٔیازدهم ـ وزارت فلاحت وتجارت وفوایدعامه مأمور اجرای‌این‌قانون‌وسایر وزارتخانه ها نیز هریك درحدود اختیارات خود دراجرای آن‌مشارکت‌خواهندنمود .

این قانون که مشتمل بریازده ماده ودوجدول ضمیمه است درجلسهٔ‌دهم‌خردادماه یکهزار وسیصدوچهارشمسی بتصویب مجلس‌شورای ملی‌رسید .

رئیس‌مجلس‌شورای‌ملی ـ حسین‌پیرنیا

ضمیمهٔ قانون اوزان ومقیاسها

جدول نمرهٔ ۱

۱ـ مقیاسهای‌طول

واحدمقیاس

گزمساوی یك متر

اجزاء	اضعاف
گره: ده‌یك‌گز = یك دسیمتر	**میل:** هزارگز = یك‌کیلو متر
بهره: صدیك‌گز = یك سانتیمتر	**فرسنگ:** ده‌هزارگز = یك‌میریامتر
مو: هزاریك‌گز = یك‌میلیمتر	

۲ـ مقیاسهای سطح

واحد مقیاس

گز مربع مساوی یک متر مربع

اجزاء	اضعاف
گره مربع: = یک دسیمتر مربع	**قفیز:** صد گزمربع = یک دکامترمربع
بهر مربع: = یک سانتیمتر مربع	**جریب:** ده هزار گزمربع = هکتار
موی مربع: = یک میلیمتر مربع	**میل مربع:** یکمیلیون گزمربع = یک کیلومترمربع

تبصره ـ در اضعاف مقیاس سطح مقصود از گزمربع همه جا همان است که در عرف عامه (ذرع مضروب) مینامند .

۳ـ مقیاسهای حجم

واحد مقیاس

گز مکعب مساوی یک متر مکعب

اجزاء	
گره مکعب: مساوی یک دسیمتر مکعب	**پیمانه:** مساوی یک لیتر
بهر مکعب: مساوی یک سانتیمتر مکعب	در پیمانه ها برای مایعات و غیره گره مکعب واحد
موی مکعب: مساوی یک میلیمتر مکعب	مقیاس خواهد بود و پیمانه نامیده خواهد شد .

۴ـ مقیاسهای وزن

واحد مقیاس

درم مساوی یک گرم

اجزاء	اضعاف
نخود: ده یک درم	**مثقال:** ده درم
ارزن: صدیک درم	**سیر:** صد درم
خردل: هزاریک درم	**سنگ:** هزار درم

تبصره ـ دولت میتواند اوزان فرعی برای سهولت معاملات تهیه نماید .

جدول نمرهٔ ۲

منتها اختلافیکه اوزان یا مقیاسها میتوانند بواسطهٔ کثرت استعمال ویاعلل دیگر با اوزان ومقیاسهای رسمی داشته باشند ازاین قراراست:

		اضافه	نقصان
۱ـ درهرقسم مقیاسهای طول ووزن منتها تفاوتیکه پذیرفته میشود		(۱) درپانصد	(۱) درهزار
۲ـ درهر قسم مقیاسهای پیمانه منتها تفاوتیکه پذیرفته میشود	ازیک رطل کمتر	(۱) درسی	(۱) در شصت
	ازیک رطل بیشتر	(۱) درشصت	(۱) درصدوبیست

ضمیمهٔ فوق عین دوجدول ضمیمهٔ قانون اوزان ومقیاسها بوده وصحیح است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ حسین پیرنیا

قانون

معافیت اتومبیل باری کارخانه کبریت سازی تبریز ازباج راه ومالیات نواقل

مصوب ۱۹ شهریورماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔواحده ـ ازتاریخ تصویب این قانون تاانقضاء مدت امتیاز کارخانهٔ کبریت سازی تبریز یکدستگاه اتوموبیل باری متعلق بکارخانه مزبور که مخصوص حمل ونقل مواد خام و کبریت کارخانه است ازباج راه ومالیات نواقل معاف خواهدبود .

این قانون که مشتمل بریک ماده است درجلسهٔ نوزدهم شهریور ماه یکهزار و سیصدوچهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ حسین پیرنیا

قانون *

مالیات املاک اربابی ودواب

مصوب ۲۰ دیماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔاول - مالیات‌املاک‌اربابی (بغیر ازخالصجات انتقالی که‌بموجب قانون‌علیحده مشخص می‌شود) بطریق‌ذیل اخذخواهدشد :

الف- املاک: ازکل‌محصول اعم ازآبی ودیمی‌وباغات‌قبل‌ازتقسیم ٪۳

ب - جنگل ومرتع : ازعایدات‌مطلق مالکانه ٪۱۰

ج- طواحین وآبدنگ: ازعایدات‌مطلق‌مالکانه ٪۵

د- ازعایدات قنواتی که بمصرف‌شرب میرسد ٪۵

تبصرهٔ۱- مالیات جنگلها ومراتع برعایداتی تعلق‌میگیرد که صاحبان جنگل ومراتع ازراه اجاره یافروش محصول آن‌بدست میآورند .

تبصرهٔ۲- علاوه برمالیات‌مأخوذه درفوق‌صدی‌نیم ازعایدات کل برای‌معارف‌مأخوذ وعایدات هردهی صرف‌معارف‌همان ده خواهدشد .

مادهٔدوم - مؤدیان مالیاتی حق‌خواهند داشت که‌جنس بدهی‌خودرا تاسه‌خرواردر موقع برداشت محصول بنرخ متوسط‌همان محل مسعراً بپردازند درصورتیکه مؤدی مایل باشد اضافه برسه‌خروار هم ازجنس بدهی خود تسعیرنماید موقوف‌بتراضی‌مؤدی‌وادارهٔمالیهٔ محل‌است .

تبصره - مقصود ازمالیات جنسی گندم وجو وشلتوک‌است .

مادهٔسوم- مؤدیان مالیاتی درموردی که مالیات‌خودرا عین‌جنس‌باید بدهندمخیرند جنس مالیاتی‌را درمحل‌تحویل مأمورمالیه نموده وبرای تهیهٔ وسائل‌حمل‌آن درازای هر خروار پنج قران‌بپردازندویااینکه‌جنس‌را بنقطه‌ای که‌دولت‌معین‌میکندومسافت‌آن‌بیش ازپنج فرسخ نخواهد بودحمل کرده تادوفرسخ‌مجاناً وزیاده‌برآن‌را کرایه‌عادلانه‌دریافت‌نمایند-ولی مقدارجنسی که‌بموجب ماده‌دوم‌تسعیر می‌شودازدادن‌خرواری پنج‌قران معاف‌خواهدبود .

مادهٔچهارم - موقوفات‌مساجد ومشاهد متبرکه ومدارس ومریضخانه‌ها که‌برحسب فرمان‌دولت قبل‌ازاین تاریخ ازتأدیهٔ‌مالیات معاف‌واین‌معافیت مجری‌ومعمول‌بوده منبعدهم ازتأدیه مالیات معاف خواهدبود .

مادهٔپنجم- زراعت کتان‌وکنف ونیل‌وروناس ونیشکر وچغندر قند وچای‌وزعفران

---

* این‌قانون‌بموجب قانون مصوب۲۴آذرماه ۱۳۱۳ (دردوره‌نهم) نسخ‌شده‌است .

وزیتون وتوتستان جهت کرم ابریشم ازروی احداث تامدت پنج سال ازمالیات معاف خواهد بود وهر گاه بعداز ممیزی صاحبان املاکی که بموجب این قانون مالیاتشان تشخیص داده شده بوزارت مالیه اظهار کنند که مقداری از زراعت خودرا تبدیل بزراعتهای مذکوردرفوق نموده‌اند وزارت مالیه مکلف است درصورت صحت معادل مالیات زراعتی که تبدیل شده است از مالیات آنها تازمان ممیزی جدید کسر نماید .

مادهٔ ششم - اراضی واملاك وقنوات جدیدالاحداث وبایریکه مالکین آباده کرده و یا میکنند اعم از اینکه درسابق آباد ومحل زراعت بوده یاجدیداً احداث واحیاء میشوداز برداشت اولین محصول تاپنج سال ازمالیات مندرجه درمادهٔ اول معاف خواهند بود .

مادهٔ هفتم - مالیات حیوانات بقرارذیل دریافت خواهد شد :

شترعلاوه برسه سال	۱۰	قران
مادیان سه سال	۸	»
اسب سه ساله	٦	»
قاطر سه ساله	٦	»
ماده گاو سه‌ساله	۵	»
ماده گاومیش سه ساله	۵	»
الاغ سه ساله	۱	»
میش دوساله	۱	»
بز دوساله	۰/۷۵	»

تبصرهٔ ۱ - مالیات فوق بحیواناتی تعلق خواهد گرفت که نواقل ماهیانه نمیدهند.

تبصرهٔ ۲ - عوامل زراعت ازقبیل گاو وگاومیش کار و اسب وقاطر والاغ وغیره که احتیاجات زراعتی را مرتفع‌سازد ازتأدیهٔ مالیات معاف است .

تبصرهٔ ۳ - مالکین حیوانات از پرداخت مالیات عدهٔ حیوانات ذیل معافند :

هرخانوارشتر یکنفر، بز ومیش پنج رأس، مادیان واسب وقاطروالاغ ازهریك یکرأس ماده گاو ویا ماده گاومیش یکرأس .

تبصرهٔ ۴ - ممیزی حیوانات نسبت بیك قریه یاطایفه وعشیره بطورجمعی است وهمه ساله مالیات از دارندگان حیوانات بمیزان فوق مأخوذ میشود .

تبصرهٔ ۵ - یك عشر از کل عایدات حاصله ازمادهٔ فوق برای احتیاجات صحیهٔ ایالات وولایات وبرای دفع آفات وامراض حیوانی درایالات وولایات اختصاص داده میشود .

مادهٔ هشتم - عموم مالکین یامتصرفین املاك مکلفند جواب سؤالات مندرجه دراوراق واظهارنامه‌راکه درکلیهٔ بلوکات توزیع وبامضای مالك یاقائم مقام اورسید گرفته میشود از روز وصول درظرف شصت روز درسه نسخه نوشته امضاء نموده تسلیم مأمورین مالیه نمایند .

تبصرهٔ ۱ ـ اظهارنامهٔ مربوط باملاکی که قبل از تصویب این قانون اجاره داده شده باید بتوسط مالك یاقائم مقام بمستأجر داده شودمستأجرمکلف استاظهارنامه‌راترتیب داده واسضاء نماید برای تکمیل اظهارنامه امضای مالك‌نیز ضروری است .

تبصرهٔ ۲ ـ مأمورین مربوطهٔ وزارت مالیه درموقع تحویل گرفتن اوراق‌اظهارنامه باید تاریخ وصول‌آنهارابرروی سه‌نسخه وبمهراداری برسانند ویك‌نسخه رابه‌تسلیم‌کنندهٔ اظهارنامه مسترد دارند .

مادهٔ نهمـ اگر مالك یا متصرف ملك از اجرای مفاد مادهٔ هشتم در مدت معینه استنکاف کرد اظهارنامه‌ای‌که کدخدایان وسربنه‌ها تصدیق‌کرده باشند قائم‌مقام اظهارنامهٔ مادهٔ هشتم شناخته خواهد شد ودرصورت استنکاف آنها از اجرای مندرجات بخرج مالك درحضور اویاقائم مقام اوملك ممیزی ومالیات‌آن‌مطابق موادا‌ین‌قانون تشخیص‌داده‌خواهد شد ـ درصورت استنکاف مالك یاقائم‌مقام او از حضور درموقع ممیزی‌ـ ممیزی در حضور کدخدایان یاسربنه‌ها یاریش سفیدان ملك اجرا خواهد شد .

مادهٔ دهم ـ درصورت بروز اختلاف راجع به‌مبلغ یامقدارمالیات مؤدیان‌میتوانند به‌کمیسیون مخصوصی‌که رأی اکثریت آن قاطع است وبطریق‌ذیل‌تشکیل میشود مراجعه نمایند یکنفر نماینده ازطرف مؤدی ویکنفر نماینده از طرف‌مالیه ویکنفر خبرهٔ‌محلی‌خارج از اعضاء مالیه که ادارهٔ مالیه ومؤدی بتراضی تعیین مینمایند واگراتفاق‌حاصل‌نشودهریکی دونفر ازمعتمدین معین نموده یکی را بین‌چهارنفر بقرعه معین‌میکنند .

مادهٔ‌یازدهمـ مالیاتی‌که مطابق‌موادا‌ین‌قانون برای‌هرملك‌تشخیص‌داده‌میشودتاده سال مدرك قانونی‌مالیاتی خواهد بود .

مادهٔ‌دوازدهم ـ درموقع‌بروزآفت وخسارت بملك یامحصول یاحیوان که‌درنتیجهٔ آن میزان عایدی که‌مالیات برآن تعلق‌میگیردمعادل نصف‌یابیش‌از نصف ازمیزان مشخصه درملك ومحصول ومعادل ثلث یابیش از ثلث‌ازمیزان مشخصه ازحیوان دچارخسارت‌بشود وزارت مالیه باید به‌نسبت خسارت وارده‌ازمالیات تخفیف بدهد .

مادهٔ‌سیزدهمـبدون‌اجازهٔ‌صریح‌وزارتمالیه‌احدی‌نمیتواندبه‌وصول‌مالیات‌اقدام‌نماید

مادهٔ‌چهاردهم ـ پس‌ازممیزی درهرنقطه مطابق این‌قانون کلیهٔ مالیاتهای مستقیم ارضی وآبی وحیوانی‌وسرانه وخانواری ویادارانه نقدی وجنسی وغیره‌وحق‌المرتع ازمراتع عمومی غیراز مراتع خالصهٔ‌دولتی‌که عمال دولت از املاك واشخاص و حیوانات دریافت میکرده‌اند خواه‌بعنوان مالیات خواه‌بعنوان‌عوارض وخدمتانه وتحصیلداری وغیره‌بهراسم ورسم منسوخ وبجای آنهامالیاتهای مصرحه دراین‌قانون دریافت خواهدشد .

مادهٔ پانزدهم - وزارت مالیه مکلف است پس از تصویب این قانون شروع به ممیزی نماید و پس از دو سال کلیهٔ مالیاتهای املاك اربابی و دواب را در تمامی مملکت برطبق مقررات این قانون مأخوذ دارد.

مادهٔ شانزدهم - وزارت مالیه مأمور اجرای این قانون است.

مادهٔ هفدهم - مقصود از عایدات مادهٔ اول ربع عایدات بدون آفت، چهار سال اخیر ملك است.

مادهٔ هیجدهم - مالیات قنوات بدون اراضی که آبش بمصرف زراعت میرسد علاوه برصد نیم معارفی صدی سه خواهد بود واز اراضی که بوسیله آب خریداری یا استیجاری زراعت میشود صدی سه علاوه برصد و نیم معارفی پس از کسر قیمت یا اجارهٔ آب مأخوذ خواهد شد.

این قانون که مشتمل بر هیجده ماده است در جلسهٔ بیستم دیماه یکهزار و سیصد و چهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی- سید محمد تدین

قانون

اجازه تخصیص عوائد اضافی تمبر فردوسی برای ساختن مقبره فردوسی

مصوب ۱۱ بهمن ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ واحده - مجلس شورای ملی به وزارت مالیه اجازه میدهد از عوائد خالص فروش تمبری که بنام فردوسی اشاعه خواهد شد آنچه زائد بر عوائد استعمال معمولی پستخانه است برای مخارج ساختن مقبرهٔ فردوسی تخصیص دهد.

این قانون که مشتمل بر یك ماده است درجلسهٔ اول بهمن ماه یکهزار وسیصد وچهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی- سیدمحمد تدین

قانون

دویست هزارتومان اعتبار واجازه اخذ صدی پنج اضافه برمالیات برای اجرای قانون مالیات املاك اربابی ودواب

مصوب ۱۱ بهمن ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔواحده ـ مجلس شورای‌ملی مبلغ دویست هزار تومان بوزارت مالیه برای اجرای قانون مالیات املاك اربابی ودواب مصوب بیستم دی ماه ۱۳۰۴ اعتبار میدهد ـ بعلاوه فقط برای یك‌مرتبه وزارت مالیه مجاز است بعنوان مخارج‌ممیزی‌در هرمحلی که قانون مزبور مجری شده صدی پنج ازمیزان مالیاتهای مشخصه مزبوره علاوه برمالیاتهای مقرره درقانون از مؤدیان مالیاتی مأخوذ دارد .

این قانون که مشتمل بریك‌ماده است درجلسهٔ یازدهم بهمن‌ماه یکهزاروسیصد وچهار شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید .

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ سیدمحمد تدین

قانون *

مالیات روده

مصوب ۱۸ بهمن ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔاول ـ تهیه‌وبعمل‌آوردن وفروش روده و کپون وزه متصل بروده‌بطورمطلق‌در داخلهٔ مملکت آزاد واز هر گونه‌عوارض معاف است .

مادهٔ دوم ـ پس‌از وضع مخارج‌بعمل‌آوردن روده واجرت‌حمل ونقل‌وسایرمخارج تجارتی ومنظور نمودن صدی‌ده برای منافع متصدی قیمت مسعرهٔ روده در موقع خروج‌از ایران مأخوذ میشود .

---

* این‌قانون بموجب‌قانون‌مصوب‌پانزدهم‌آذرماه ۱۳۰۵ (دردورهٔششم) لغوشده‌است .

تبصره ـ هریك ازتجار که دارای روده هستندهرگاه ازتاریخ تصویب‌این‌قانون تا چهل‌وپنج روزدیگر روده موجودی‌خود رابه‌اداره مالیه اطلاع‌دهند ادارهٔ مالیه‌مکلف‌است معاینه نموده ومنگنه‌کند واین‌نوع‌روده ازتأدیهٔ حق‌فوق معاف میباشد .

مادهٔسوم ـ نظامنامهٔ اجرای این‌قانون راوزارت مالیه‌تنظیم خواهدنمود .

مادهٔچهارم ـ ازاول فروردین‌ماه ۱۳۰۵ مواداین‌قانون بموقع‌اجرا گذاشته‌میشود وقانون روده مصوبه‌هفدهم ربیع‌الثانی ۱۳۲۸ قمری ملغی خواهدبود .

این‌قانون که‌مشتمل برچهارماده‌است درجلسهٔ‌هیجدهم بهمن‌ماه یکهزارو سیصدوچهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس‌مجلس‌شورای‌ملی ـ سیدمحمد تدین

قانون

اجازهٔساختن خطوط آهن‌اصلی ومهمهٔ مملکت

مصوب ۲۰ بهمن‌ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔاول ـ مجلس شورای ملی ساختن خطوط‌آهن اصلی و مهمهٔ مملکت را بدولت اجازه میدهد ودولت مکلف است پس‌ازجلب متخصصین لازم ومطالعات کافی درفوائد اقتصادی وسیاسی و نظامی یك‌یاچند خط‌عمده‌که‌ساختن آنهارا مقدم‌برخطوط دیگر میداندنتیجه رابمجلس شورای‌ملی عرضه وتصویب مجلس را در انتخاب آن خطوط تحصیل نماید .

مادهٔدوم ـ دولت مکلف‌است پس‌از تهیهٔ نقشهٔ مقدماتی برای ساختن راه‌آهن ترتیبی راکه نافع وبصرفه نزدیکتر میداند پس از تصویب مجلس شورای ملی بموقع اجرا بگذارد ومواد اولیه‌ای که برای ساختن راه‌آهن لازم است وتهیهٔ‌آن درمملکت امکان دارد باید درخود ایران تهیه‌شود وکارخانهٔ آهن‌آب کنی برای‌اینکار درایران ازطرف دولت ایجاد شود .

مادهٔسوم ـ برای تهیهٔ نقشهٔ مقدماتی راه ونقشهٔ ترتیب استخراج آهن و

تأسیس کارخانهٔ آهن آب کنی در ایران دولت مجازاست یکنفر متخصص امریکائی و یکنفر متخصص آلمانی بلافاصله پس‌از تصویب این‌قانون وعدهٔکافی مهندسین ایرانی استخدام نماید .

تبصره ـ حقوق دونفر مستخدمین مزبور درمادهٔ فوق در سال بیشتر از بیست وپنجهزار تومان ومدت استخدام آنها بیشتر ازدوسال نخواهد بود .

مادهٔچهارم ـ برای حقوق و مخارج متخصصین وسایر مخارج نقشه برداری مبلغ دویست‌وپنجاه هزارتومان ازمحل عواید قندوچای بدولت اعتبارداده میشود .

مادهٔ پنجم ـ وزارتین فوائد عامه ومالیه هریك درحدود وظائف خودمأمور اجرای این قانون هستند .

اینقانون که مشتمل برپنج ماده‌است درجلسهٔ بیستم بهمن‌ماه یکهزارو سیصدو چهارشمسی بتصویب مجلس‌شورای ملی‌رسید .

رئیس‌مجلس شورای‌ملی ـ سیدمحمدتدین

قانون

تبدیل بروج به‌ماههای فارسی ازنوروز ۱۳۰۴ شمسی

مصوب شب ۱۱ فروردین ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔاول ـ مجلس شورای ملی تصویب مینمایدکه از نوروز (۱۳۰۴) تاریخ رسمی‌سالیانهٔ مملکت بترتیب ذیل معمول گردد ودولت مکلف است‌که در تمام دوایر دولتی اجرا نماید :

الف ـ مبدأ تاریخ : سال هجرت حضرت خاتم‌النبیین‌محمدبن‌عبدالله‌صلوات‌الله علیه‌از مکهٔ معظمه بمدینهٔ طیبه .

ب ـ آغازسال : روزاول بهار .

ج ـ سال : کماکان شمسی حقیقی .

د ـ اسامی وعدهٔ ایام ماهها :

۱ ـ فروردین	۳۱ روز	۷ ـ مهر	۳۰ روز
۲ ـ اردیبهشت	۳۱ «	۸ ـ آبان	۳۰ «
۳ ـ خرداد	۳۱ «	۹ ـ آذر	۳۰ «
۴ ـ تیر	۳۱ «	۱۰ ـ دی	۳۰ «
۵ ـ امرداد	۳۱ «	۱۱ ـ بهمن	۳۰ «
۶ ـ شهریور	۳۱ «	۱۲ ـ اسفند	۲۹ «

تبصره ـ درسنین کبیسه اسفند ۳۰ روز خواهد بود .

مادهٔدوم ـ ترتیب سال شماری ختاوایغورکه درتقویم‌های سابق معمول بوده ازتاریخ تصویب این قانون منسوخ خواهد بود .

این قانون‌که مشتمل بردوماده است درجلسهٔ شب یازدهم ماه فروردین یکهزار وسیصد وچهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ مؤتمن‌الملك

قانون

الغای القاب ومناصب مخصوص نظام والقاب کشوری

مصوب ۱۵ اردیبهشت ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔاول ـ مجلس شورای ملی القاب و مناصب مخصوص نظام را بشرح ذیل ملغی میدارد :

سپهسالاری ـ سپهداری ـ سرداری ـ سپهبدی وامیری‌مطلق‌ومضاف ـ امیر نویانی ـ

امیرتومانی ـ امیرپنجی وسایر القابی که مرکب ازمضاف ویامضاف‌الیه سپاه ـ لشگر ـ جنگ ـ سالار ونظام هستند .

مادهٔ‌دوم ـ اعطای القاب مذکوره درمادهٔ (۱) ازاین تاریخ ممنوع است .

مادهٔ‌سوم ـ کلیه القاب‌کشوری پس ازسه ماه ازتاریخ تصویب این قانون الغاء خواهد بود .

این قانون‌که مشتمل برسه ماده است درجلسه پانزدهم اردیبهشت ماه یکهزارو سیصد وچهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ حسین پیرنیا

---

* قانون

سجل احوال

مصوب ۱۴ خرداد ماه ۱۳۰۴ شمسی

فصل اول

ترتیب سجل احوال اشخاصی که قبل ازتاریخ اجرای این قانون متولد شده‌اند

مادهٔ اول ـ عموم اتباع ایران پس از یکسال ازتاریخ تأسیس شعب سجل‌احوال درایالات وولایات باید دارای ورقهٔ هویت باشند .

مادهٔ دوم ـ کسانیکه قبل ازتأسیس شعب سجل احوال درهر محل متولد شده‌اند باید سجل احوال خودرا مستقیماً یابوسیلهٔ رئیس خانواده دراوراق اظهارنامه (نسختین) نوشته تسلیم مأمور سجل احوال نمایند (نمونهٔ نمرهٔ۱).

اشخاصی که باید اظهارنامه بدهند هرگاه ازانجام تکلیف خود تخلف ورزند مسئول خواهند بود .

---

* این قانون‌بموجب‌قانون مصوب ۲۰ مردادماه۱۳۰۷ (دردورهٔششم) نسخ‌شده‌است.

تبصره ـ اشخاصی که درتحت ولایت یاقیمومیت شرعی هستند ولی یا قیم خاص آنها و اگر قیم خاص ندارند سرپرست آنها باید اوراق اظهارنامه را نوشته تسلیم مأمورین سجل احوال نمایند .

مادهٔ سوم ـ هر گاه اظهارکنندگان سواد نداشته باشند مأمور سجل احوال اظهارات آنها را با حضور دونفر از معتمدین محل نوشته بمهر میرساند .

مادهٔ چهارم ـ هرشخص باید برای خود اسم مخصوص انتخاب کند .

زوجه و کلیهٔ اولاد واحفاد ذکورآن شخص وهمچنین کلیهٔ اولادواحفاد اناث اومادام که شوهراختیار نکرده‌اند بآن اسم مخصوص که نام خانوادگی است موسوم خواهندبود بنابراین هر کس دارای اسمی خواهدبود مرکب ازنام خانوادگی ونام شخصی مثلا (ایرج کاوس) برفرض اینکه ایرج نام شخصی و کاوس نام خانوادگی باشد . اشخاصیکه ازنسل واحد هستند میتوانند برای خود اسم خانوادگی واحد انتخاب کنند و برعکس اولاد یا احفاد یك رئیس خانواده که در تحت کفالت نیستند میتوانند اگر بخواهند اسم خانوادگی علیحده برای خود انتخاب نمایند .

تبصره ـ اسامی خانوادگی پس ازثبت در دفترسجل احوال هرمحل مخصوص اشخاصی است که بنام آنها ثبت شده‌است و دیگری حق اختیار آن اسم را درآن محل ندارد .

مادهٔ پنجم ـ القاب همیشه در ورقهٔ هویت بعداز اسم شخصی ذکر خواهد شد و مأمور سجل احوال باید سند لقب را معاینه نماید .

مادهٔ ششم ـ مأمورین سجل احوال برطبق اوراق اظهارنامه برای هرفرد یك ورقهٔ هویت صادر نموده اظهارنامه‌ها را به‌ترتیب حروف‌تهجی اسامی خانوادگی در دفتریادداشت ثبت نموده سپس برای حکومت ارسال مینمایند . نمونه‌نمرهٔ (۲) .

مادهٔ هفتم ـ پس‌ازانقضاء سال که تمام سکنهٔ هرحوزه ورقهٔ هویت گرفتند حکومت خلاصهٔ تمام اظهارنامه‌های سکنهٔ حوزهٔ حکومتی خود را بترتیب سنوات ولادت در دفتر سجل احوال ولایتی ثبت میکند. نمونه نمرهٔ (۳) .

مادهٔ هشتم ـ فوت وازدواج وطلاق اشخاصی که ورقهٔ هویت گرفته‌اند پس‌ازوصول راپرت مأمور سجل احوال در دفتر سجل احوال ولایتی در مقابل اسم شخصی در ستون مخصوص ثبت میشود .

فصل دوم

ترتیب سجل احوال اشخاصی که از تاریخ اجرای این قانون ببعد متولد میشوند

مادهٔ نهم ـ ازتاریخ تأسیس شعب سجل احوال در هر محل پدر ودرغیاب اومادر

در مورد تولد وشوهر درمورد ازدواج وطلاق باید منتهی درظرف ده روز از تاریخ وقوع تولد یا ازدواج ویا طلاق را با شهادت دونفر که هویت آنها ازطرف نظمیه یا حکومت یا کدخدای محل تصدیق شده‌باشد بمأمور سجل احوال اطلاع دهند .

مادهٔ دهم ـ درمورد فوت‌اطلاع دادن بمأمور سجل‌احوال‌باید درظرف ۴۸ساعت بعمل‌آید ـ دادن این‌اطلاع بعهدهٔ دونفر از نزدیکترین اقربای ذکور حاضر شخص‌متوفی و درصورت نبودن اقربای ذکور بعهده‌دونفر از ساکنین‌خانه‌ایست که درآنجا فوت واقع‌شده و هر گاه‌کسی‌درمنزل‌دیگری‌فوت کرده‌اطلاع دادن بعهده‌کسی‌است‌که فوت‌درمنزل‌او واقع‌شده است و درمورد اشخاصی‌که دارای منزل‌ثابت واقرباء نیستند یا بتنهائی‌دریك منزل‌زندگی میکنند اطلاع‌دادن بعهدهٔ مأمورین نظمیه‌است .

مادهٔ یازدهم ـ مأمور سجل‌احوال‌خلاصهٔ‌سجل‌ولادت‌را دردفترمخصوص‌ثبت‌نموده ورقهٔ هویت صادرمینماید. (نمونهٔ نمرهٔ «۴»).

مادهٔ دوازدهم ـ درموقع ازدواج یاطلاق مأمور سجل احوال سوادی‌ازعقدنامه یا طلاق نامه را بامضای مجری صیغه وامضای دونفر شاهد گرفته ضبط مینماید .

در موردیکه طلاق‌مستقیماً ازطرف خود زوج واقع میشود اظهار زوج باشهادت دو نفر شاهد کافی خواهدبود .

مأمور سجل احوال باید خلاصهٔ مواد مذکور درفوق یا اظهار زوج وشهود را در دفتر مخصوص و در ورقه هویت زوجین ثبت‌کند .

ثبت قطعی طلاق بعدازآنستکه تفکیك قطعی‌شده باشد و درثبت ازدواج بایدقیدشود که دفعهٔ چندم‌است . (نمونه نمرهٔ ۵ونمره۶).

مادهٔ سیزدهم ـ درموقع فوت مأمورسجل احوال قضیه را دردفتر مخصوص‌ثبت و ورقهٔ هویت متوفی‌را باطل مینماید (نمونهٔ نمرهٔ ۷).

مادهٔ چهاردهم ـ قابلات وغسالها باید درظرف ۲۴ ساعت مأمور سجل احوال را درصورت امکان کتباً والا شفاهاً از وقوع تولد وفوت مطلع سازنـد درصورت تخلف از ۲۴ ساعت تا یکهفته ودرصورت تکرار از یکماه تا ششماه حبس خواهند شد .

مادهٔ پانزدهم ـ عموم مأمورین سجل‌احوال باید ولادت وفوت وازدواج وطلاق ساکنین محل خود را درظرف پنج روز از اول ماه بعد بحکومت راپرت دهند .

فصل سوم

ترتیب دفاتر سجل احوال

مادهٔ شانزدهم ـ هریك از مأمورین سجل احوال چهار دفتر برای ولادت‌ـفوت ازدواج وطلاق خواهند داشت .

مادهٔ هفدهم ـ در مرکز هرحوزهٔ ولایتی علاوه بر دفتر مذکوره در مادهٔ هفت دفتری موسوم بدفترموالیدولایتی ترتیب داده‌می‌شود که ولادت‌اشخاص‌درآن دفتر بترتیب وقوع درستون ودرستونهای‌دیگرازدواج وطلاق ووفات‌آنها ثبت میشود .(نمونهٔ‌نمرهٔ۸)

مادهٔ هیجدهم ـ درکلیهٔ دفاتر سجل احوال اعداد باید با تمام حروف بضمیمهٔ ارقام هندسی نوشته شود وتاریخ شمسی باشد وبا تاریخ قمری نیز تطبیق شود .

مادهٔ نوزدهم ـ دفاتر سجل احوال باستثنای دفتر مذکور درمادهٔ ۷ سال بسال تجدید شده اوراق آنرا قبلا باید رئیس نظمیه درشهرها وصاحبمنصبان امنیه درقصبات و قراء نمره گذارده امضاء نمایند .

مادهٔ بیستم ـ دفاتر سجل احوال باید پاکیزه ومرتب نوشته شده و بین السطور چیزی نوشته نشود و جای سفید نداشته باشد و هرگاه درنوشتن سهوی حاصل شده و محتاج بتصحیح شود ذیل آنرا باید مأمور سجل‌احوال ونویسندهٔ دفتر تصدیق نمایند .

مادهٔ بیست ویکمـ هرگاه اختلافی‌راجع باسناد سجل احوال ایجاد شودرسیدگی آن درمحاکم ابتدائی ودرصورت نبودن آن درنزدیکترین محاکم صلح بعمل می‌آید و تا موقعیکه ازطرف محاکم مزبوره بموجب احکام قطعیه اسناد مذکوره ابطال نشود دارای اعتبار خواهد بود وفقط محاکم مزبوره می‌توانند بتصحیح آن اسنادکتباً امر صادر کنند دراینصورت مأمور سجل احوال رأی محکمه رادر دفتر مخصوص ثبت و در حاشیهٔ دفتر اصلاح‌شده قید مینماید .

فصل چهاردهم

مطالب متفرقه

مادهٔ بیست و دوم ـ بهر ورقهٔ هویتی که داده می‌شود و هرسواد مصدق یا تصدیقی که در دفاتر سجل احوال باشخاص ذی نفع ممکن است داده شود یکقران تمبر الصاق می‌شود وفقرا بتصدیق نظیمه یا شعبات آن درشهرها ونایب‌الحکومه درقصبات و کدخدا در دهات از تأدیهٔ وجه تمبر معاف خواهند بود .

مادهٔ بیست وسوم ـ پس‌از یکسال از تاریخ اجرای سجل احوال در هر محل مأمورین دولتی موظفند درموقع صدور کلیهٔ اسناد رسمی ازقبیل تعرفهٔ انتخابات و جواز حمل اسلحه وغیره وکلیهٔ مراجعات اشخاص بادارات دولتی ورقه هویت‌مطالبه‌نمانید والا مطابق مادهٔ بیست وهفتم مجازات خواهند شد .

مادهٔ بیست وچهارم ـ پس‌از یکسال از اجرای سجل احوال در هرمحل کسانی که ورقهٔ هویت نداشته باشند یا تکالیفی راکه درمواد ۲ـ۴ـ۹ـ۱۰ بر عهده آنها قرار

گرفته انجام ننمایند از دو روز تا یکهفته ودرصورت تکرار از هشت روز تا یکماه بحکم محکمهٔ صالحه حبس خواهند شد .

مادهٔ بیست وپنجم ـ کسانی که سند سجل‌احوال جعل کنند یا عالماً سندمجعول استعمال نمایند از شش ماه تا سه سال ومرتکبین اظهارات یا شهادت کذب در مورد اسناد سجل‌احوال از سه ماه تا دو سال بحکم محکمهٔ صالحه محکوم بحبس می‌شوند ونیزمحکوم بتأدیهٔ خسارت وارده خواهند شد و درصورت تکرار مجازات مندرجه دراین ماده تشدید می‌شود ولی درهرصورت از دو برابر مجازات مورد اول تجاوز نخواهد کرد .

مادهٔ بیست وششمـ حبسهائیکه بموجب این‌قانون‌مقرر است‌درصورتیکه‌ازشش‌ماه تجاوز نکند بمناسبت تمکن‌وبارعایت کیفیات ارتکاب از قرار روزی ازدوقران تاپنج تومان قابل ابتیاع خواهدبود .

مادهٔ بیست وهفتم ـ مأمورین سجل احوال که‌درانجام وظایف محوله مرتکب خطا و تقصیر اداری شوند مطابق مقررات قانون استخدام کشوری محاکمه و مجازات خواهندشد .

هر گاه مرتکب جعل یاتزویر در اوراق ودفاتر سجل‌احوال شوند یا شرکت درجعل وتزویر نمایند ازدوالی پانزده‌سال محکوم بحبس‌میشوندبعلاوه درهرحال خساراتی که‌دراثر اشتباه یا تقصیرمأمورین سجل‌احوال متوجه اشخاص بشوداز طرف همان مأمورین باید جبران شود .

مادهٔ‌بیست‌وهشتم ـ مسؤلیت سجل‌احوال‌هرولایت‌باحاکم‌آن‌ولایت‌است‌ومباشرت آن درشهرها بااداره‌ٔبلدیه یا نظمیه ودرقصبات بانایب‌الحکومه ودردهات باکدخدااست که بکمك محررشرعیات ده وظایف سجل‌احوال‌را انجام میدهد ودر ممالك خارجه‌بانمایندگان دولت است .

تبصرهٔ۱ـ مسئولیت‌سجل‌احوال ایلات‌بارئیس‌ایل ومباشرت‌آن‌باخوانین‌وکدخدایان ایل خواهد بود .

تبصرهٔ۲ ـ در دهاتی که شخص با سواد نباشد که کار محرر شرعیات را انجام‌کند مأمورین سیاری که از طرف حکومت مأمور میشوند این‌وظیفه را عهده‌دار خواهندشد .

مادهٔ‌بیست ونهم ـ حکام‌بوسیله مأمورین مخصوص‌و صاحبمنصبان‌امنیه‌دفاترسجل احوال حوزه حکومتی خود را مرتباً نظارت وتفتیش نموده نواقص‌کارآنهارا رفع‌مینمایندو مرتباً باید وزارت‌داخله را ازجریان سجل‌احوال مطلع نمایند .

مادهٔ‌سی‌ام ـ مامورین‌سجل‌احوال درسال اول تأسیس شعب‌سجل‌احوال‌مکلفندکه در هردوماه یکمرتبه اهالی آن‌محل‌رامتذکر گرفتن اوراق هویت نموده ومجازاتهای‌مقرره را بوسیله اعلانات به‌اهالی گوشزد نمایند .

مادهٔ سی و یکم ـ دفاتر سجل احوال طهران که قبلا تنظیم شده و وظایفی که افراد بموجب مقررات قبلی سجل احوال انجام داده‌اند بعد از اجرای این قانون جزو دفاتر جدید نقل و قانوناً محسوب خواهد شد .

مادهٔ سی و دوم ـ درموردی که تولد در کشتی واقع شود پدر و در نبودن او مادر مکلف است تولد را فوراً بناخدای کشتی یا قائم‌مقام او اطلاع داده پس از آن تصدیق بگیرد و آن تصدیق را در اولین بندر ایران یا بندر خارجه که نمایندهٔ ایران در آنجا باشد بضمیمهٔ اظهارنامه بمأمور دولت داده ورقهٔ هویت تحصیل نماید .

مادهٔ سی و سوم ـ درمورد اشخاصی که حین مسافرت درراهها فوت میشوند مأمورین امنیه مکلف هستند وقوع فوت را با اطلاعاتی که راجع بهویت شخص متوفی بدست میآورند بنزدیکترین دفتر سجل احوال اطلاع دهند ـ راجع باشخاصیکه در جنگ کشته و تلف میشوند ادارهٔ قشونی مکلف است مراتب را با اطلاعات راجعه بهویت مقتولین درموقع مقتضی بدفتر سجل احوال اطلاع دهد .

مادهٔ سی و چهارم ـ وزارت مالیه اعتباری که محل آن عایدات سجل احوال خواهد بود برای اجرای فوری اینقانون باختیار وزارت داخله میگذارد .

مادهٔ سی و پنجم ـ وزارت داخله مأمور اجرای مواد این قانون است که بلافاصله پس از تصویب وسائل اجرای آن را فراهم و پس از شش ماه شروع به اجرا نمایند .

این قانون که مشتمل برسی و پنج ماده است در جلسهٔ چهاردهم خردادماه یکهزار و سیصد و چهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورایملی ـ حسین پیرنیا

نمونه نمرهٔ ۱

ایالت .... **وزارت داخله** شهر ....

ولایت .... **دایرهٔ سجل احوال واحصائیهٔ کل ممکتی** قصبه ....

بلوك .... اظهارنامهٔ سجل احوال افراد خانواده .... قریه ....

بتاریخ .... برج ۱۳

اسم	پدر	مادر	سن	شغل	منزل	تاریخ تولد		محل تولد	عدهٔ عیال	تاریخ ازدواج		عدهٔ اولاد	سواد
						ماه	سال			ماه	سال		

اظهار کننده	شهود

اسم	اسم .... و ....

شغل	شغل .... و	امضای مأمور سجل احولل ....

امضاء	امضاء .... و ....

نمونه نمرهٔ ۲

نمره .... **وزارت داخله** تاریخ ....

دایرهٔ سجل احوال واحصائیهٔ کل مملکتی

سجل ولادت

پسر / دختر .... و ....

شهر ....

ولایت ....

که‌در قصبه .... محله .... کوچه ....

بلوك ....

قریه ....

خانه نمرهٔ .... ساکن است درتاریخ ....

در .... تولد یافته است

امضای متصدی سجل احوال ....

صفحه ظهر نمونه نمرهٔ ۲

خلاصهٔ ازدواج وطلاق وفوت

نمرهٔ دفتر ازدواج ....

درتاریخ .... با .... پسر / دختر .... ازدواج‌کرده است

نمرهٔ دفتر طلاق ....

درتاریخ .... پسر .... دختر .... راطلاق داده است

نمره دفتر فوت ....

درتاریخ .... بمرض .... فوت‌کرده است

از طرف حاکم / نظمیه .... هویت ....

کدخدای ....

که سجل ولادت او در متن تصریح شده تصدیق میشود

محل امضاء ....

نمونهٔ نمرهٔ ۳

دفتر سجل

نمره	اسم و نام خانواده	اسم پدر	اسم مادر	مسکن				شغل	سن	تاريخ تولد		
				شهر	قصبه	قريه	محله			روز	ماه	سال

احوال ولايتى

تاريخ ازدواج		عدهٔ عيال	عدهٔ اولاد	تاريخ طلاق		تاريخ فوت			سبب وفات	معلومات	ملاحظات
ماه	سال			ماه	سال	روز	ماه	سال			

نمونه نمرهٔ ۴

نمرهٔ ورقهٔ هویت ....

درتاریخ............... برج .... ۱۳ شخصی موسوم به............... (اسم ونام خانواده)
ساکن............... که شغلش .... و .... (درجهٔ نسبت) مولود جدیداست
بمعیت شاهد موسوم به............... (اسم‌ونام خانواده‌وشغل) ساکن .... وشاهد
موسوم به............... (اسم ونام خانواده وشغل) ساکن .... در نزدماکه مأمور
سجل احوال............... (اسم‌ولایت وشهریا بلوك وقریه) هستیم‌حاضر شده اظهار داشت
که در تاریخ............... برج .... ۱۳ درساعت............... درخانه‌واقعه‌در...............
(آدرس منزل) پسری/دختری از............... (اسم‌ونام خانوادهٔ پدر) که شغلش .... است
واز............... (اسم‌ونام خانوادهٔ مادر)متولد وباسم .... موسوم شده‌قابله‌هم...............
(اسم ونام خانوادهٔ قابله) بوده است .

امضای اظهارکننده	امضای شاهدین	امضای‌مأمورسجل‌احوال
....	.... و	....

نمونهٔ نمرهٔ ۵

نمره............

درتاریخ.......برج...........۱۳ شخصی موسوم به...........(اسم ونام خانواده)..........

ساکن.......که شغلش..........و.............(درجهٔ نسبت) $\frac{\text{زوج}}{\text{زوجه}}$ است بمعیت شاهد

موسوم به..........(اسم ونام خانواده) ساکن...........که شغلش..........است وشاهد

موسوم به...........(اسم ونام خانواده) ساکن...........که شغلش............است

درنزد ما که مأمور سجل احوال.......(اسم ولایت وشهریا بلوك وقریه) هستیم حاضر شده

اظهارداشت درتاریخ..........برج........۱۳..........(اسم ونام خانواده وشغل

زوج) ساکن.........پسر.........(اسم وشغل) که درتاریخ..........برج........۱۳

در..........(اسم شهریا بلوك وقریه) متولد وورقهٔ هویت اوبنمرهٔ........ثبت شده است

با..........(اسم ونام خانواده) دختر..........(اسم ونام خانواده وشغل) ساکن..........

که درتاریخ........برج..........۱۳ در..........(اسم شهر یا بلوك و قریه)

متولد وورقهٔ هویت او بنمرهٔ.........ثبت شده است بعقد $\frac{\text{دائم}}{\text{منقطع}}$ ازدواج نموده و این ازدواج

دفعه..........زوج ودفعه..........زوجه است عاقد هم..........(اسم ونام خانواده)

ساکن..........بوده است .

امضای اظهار کننده	امضای شاهدین	امضای مأمور سجل احوال
....	..........و..........	....

نمونهٔ نمرهٔ ٦

نمره..................

درتاریخ.................. برج.................. ۱۳ شخصی موسوم‌به.................. (اسم وشغل)
ساکن.................. که..................(درجهٔ نسبت) $\frac{\text{زوج}}{\text{زوجه}}$ است‌بمعیت‌شاهد موسوم‌به..................
(اسم ونام‌خانواده) ساکن.................. که شغلش.................. است وشاهدموسوم به.................. (اسم
ونام‌خانواده) ساکن.................. که‌شغلش.................. است‌درنزدما که‌مأمورسجل‌احوال..................
(اسم‌ولایت وشهر یابلوك وقریه) هستیم حاضر شده اظهار داشت که در تاریخ..................
برج.................. ۱۳ درمحضر.................. (اسم‌ونام خانواده) که‌ساکن.................. است..................
(اسم ونام‌خانوادهٔزوج)ساکن.................. پسر.................. که‌ورقهٔ هویت او بنمرهٔ.................. ثبت
است.................. (اسم‌ونام خانوادهٔ زوجه)دختر.................. ساکن.................. راکه ورقهٔ
هویت اوبنمرهٔ.................. ثبت‌شده طلاق داده است

امضای اظهارکننده امضای شاهدین امضای مأمور سجل احوال
.... و ....

نمونهٔ نمره ۷

نمره ....

درتاریخ .... برج .... ۱۳ شخصی‌موسوم به .... (اسم‌ونام‌خانواده وشغل) ساکن .... که .... (درجهٔ‌نسبت) متوفی است بمعیت شاهد موسوم به .... (اسم ونام خانواده) ساکن .... که‌شغلش .... است وشاهد موسوم به .... (اسم و نام خانواده) ساکن .... که شغلش .... است درنزد ماکه مـأمور سجل‌احوال .... (اسم ولایت و شهر یا بلوك وقریه) هستیم حـاضر شده اظهار داشت درتاریخ .... برج .... ۱۳ شخصی‌موسوم‌به .... (اسم‌ونام خانواده‌وشغل) ساکن .... که‌درتاریخ .... برج .... ۱۳ ازپدرموسوم به .... (اسم‌ونام خانواده) ساکن .... که‌شغلش .... است‌ومادر مسماة به .... متولد وورقهٔ هویت اوبنمرهٔ .... ثبت‌شده است‌بمرض .... وفات‌نموده وبتوسط .... (اسم‌ونام خانوادهٔ غسال) ساکن .... غسل داده شده است

امضای اظهارکننده	امضای شاهدین	امضای مأمور سجل احوال
....	.... و	....

نمونه نمرهٔ ۸

دفتر موالید ولایتی ....

نمره	اسم و نام خانواده	اسم پدر	تاریخ تولد			اسم مادر	مسکن	محل تولد				تاریخ ازدواج		عدهٔ عیال	تاریخ طلاق		تاریخ فوت			سبب فوت	ملاحظات
			روز	ماه	سال			شهر	قصبه	بلوک	قریه	ماه	سال		ماه	سال	روز	ماه	سال		

* قانون خدمت نظام اجباری

مصوب ۱٦ خردادماه ۱۳۰۴ شمسی

فصل اول

کلیات

مادهٔ اول ـ ازتاریخ تصویب این قانون کلیهٔ اتباع ذکور دولت ایران اعم ازسکنهٔ شهرها وقصبات وقراء وایلات ومتوقفین درخارج ازایران از اول سن بیست ویك سالگی مکلف بخدمت سربازی میباشند مگر درمواردی که برطبق این قانون مستثنی شده باشند .

مادهٔ دوم ـ مدت خدمت سربازی مذکور درمادهٔ فوق که مجموعاً بیست وپنجسال میباشد بسه دوره تقسیم میشود :

الف ـ دورهٔ خدمت نظامی ومدت آن شش سال است که دو سال اول مدت تحت السلاح وچهارسال بعداحتیاطی است .

ب ـ دورهٔ ذخیره ومدت آن سیزده سال است که شش سال اول ذخیرهٔ مقدم وهفت سال بعد ذخیرهٔ تالی است .

ج ـ دورهٔ پاسبانی ومدت آن شش سال است .

مادهٔ سوم ـ ترتیب احضارهریك ازدوره‌های سه گانهٔ مذکوره درمادهٔ (۲) مطابق نظامنامهٔ تجهیزات عمومی وزارت جنگ معین خواهدشد ودرمواقعیکه تجهیز جزو واحضار قسمتی ازقشون را ضرورت ایجاب نمایدازدورهٔ احتیاط شروع وبپاسبانی ختم خواهدشد .

مادهٔ چهارم ـ مملکت ایران مطابق تشکیلات قشونی بنواحی سربازگیری منقسم شده وافراد قشونی درمراکز حوزه‌های سربازگیری خود گرفته خواهندشد .

مادهٔ پنجم ـ درتمام نواحی سربازگیری بموجب پیشنهاد وزارت جنگ وتصویب هیئت وزراء وصدور فرمان همایونی ازپانزدهم مهرماه هرسال تاآخر آبانماه همان سال عمل سربازگیری شروع وخاتمه خواهد یافت .

مادهٔ ششم ـ دراول هرسال تا آخر فروردین شعبهٔ سربازگیری هرناحیهٔ قشونی صورتی ازکلیهٔ افرادی که درآن سال بسن سربازی میرسندودرثبت حوزه‌های جزءمیباشند از دفترسجل نفوس آن ناحیه استخراج نموده وبوسیلهٔ رؤسای مافوق خود بوزارت جنگ ارسال میدارد .

مادهٔ هفتم ـ وزارت جنگ پس از وصول صورتهای مزبوره عده نفراتی را که در آن سال لازم خواهند داشت باتعیین تقسیم آن عده بنواحی باضافهٔ صدی بیست برای کسور احتمالی معین کرده برای رؤسای حوزه‌های قشونی ارسال خواهد نمود .

---

* این قانون بموجب قانون مصوب ۲۹ خردادماه ۱۳۱۷ (دردورهٔ یازدهم) نسخ شده است .

۴ ـ اشخاصیکه دردفتر اسامی نامشان ذکرشده ولی بواسطهٔمسافرت یامرض‌نتوانند حاضر شوند ونماینده فرستاده باشند از نماینده آنها تحقیقات لازمــه بعمل آمده علل عدم حضور ولیاقت وعدم لیاقت ومعافیت‌وعدم معافیت آن‌ها درمقابل اسمشان قیدوسندمقتضی بنماینده آنهاداده خواهد شد .

۵ ـ دفاتر ارسالی وزارتجنگ‌بادفاتر نفوس محلی تطبیق‌شده درصورت اختلاف‌علل وموجبات آن تحقیق وبرطبق‌آن تحقیقات عمل‌میشود وپس از اتمام عملیات دفاترمذکوره بسته‌شده وبامضاء تمام اعضاء مجلس خواهدرسید .

٦ ـ پس از موضوع کردن معافین ازخدمت نظامی از مجموع‌عده بقیهٔ افراد قابل قرعه بطبقات سه‌گانهٔ مذکوره درمادهٔ (۸) تقسیم‌میشوند وپس ازآن‌عده لازمه ازمیان آنها بقرعه تعیین میشود .

مادهٔ بیست‌وششم ـ قرعه باید علنی و درحضور حاضرین در مجلس سربازگیری کشیده شده وباسم‌هرکسی اصابت نماید بآوازبلند اعلام شده ودرمقابل اسم آن شخص‌در دفترثبت وبامضاء رئیس دفاترومنشی مجلس‌سربازگیری برسد .

مادهٔبیست‌وهفتم ـ بکسانیکه قرعه بنام‌آنها اصابت ننماید سندعدم اصابت قرعه بامضاء رئیس وناظر ومنشی محل سربازگیری درروی ورقهٔ مخصوص چاپی داده‌خواهدشد ودر دفترنیز درمقابل اسامی آنان عدم‌اصابت قرعه درج میشود .

مادهٔبیست‌وهشتم ـ اشخاصیکه بزیاده از دوسال حبس‌جزائی محکوم شده یــااز حقوق مدنی موقتاًمحروم گردیده وقرعه‌باسمشان اصابت نماید درمدت‌خدمت‌تحت‌السلاح‌از شرافت‌حمل‌اسلحه محروم وبخدمات عمله‌گی نظام گماشته می‌شوند .

مادهٔبیست‌ونهمـ درصورت حصول‌اختلاف عقیده مابین‌اعضای مجلس‌سربازگیری رأی اکثریت قاطع خواهد بود .

مادهٔسی‌ام ـ پس ازختم عملیات مجلس سربازگیری صورت مجلس درچهارنسخه نوشته شده‌وپس از امضاء اعضاء مجلس مزبور دونسخه برای‌وزارتین جنگ وداخله‌ارسال شده ودونسخهٔ دیگر دردفترحوزه سربازگیری ودفترحکومتی ضبط خواهدشد .

فصل چهارم

درمجازات مستنکفین ازخدمت نظامی وفراریان از قرعه و مساعدین باآنها

مادهٔ سی‌ویکم ـ کلیهٔ اشخاصیکه محض فراراز دخول درخدمت نظامی یکی از اعضاء خودرا که مستلزم‌معافیت ازخدمت‌نظامی‌است‌ناقص نمایند درصورت‌ثبوت درمحکمهٔ نظامی بدون قرعه برای تمام‌مدت خدمت نظامی جلب میشوند .

مادهٔ سی و دوم ـ اشخاصیکه بدون عذر موجه درمجلس سربازگیری حاضر نشوند ویا نماینده نفرستند برای استنکاف از حضور در مجلس قرعه ویا فرار پس‌از ثبوت تقصیر آن‌ها درمحکمهٔ نظامی باعضویت یکنفرنماینده ازطرف حکومت محل جلب بخدمت سربازی شده ودرعوض دوسال سه سال تحت‌السلاح خواهند ماند .

مادهٔ سی وسوم ـ هریك از افراد ذخیره که درمواقع احضار برای مشق نظامی بدون عذر موجه حاضر نشود پس‌از ثبوت تقصیر آنها درمحکمه نظامی از یك ماه تا سه ماه محکوم بحبس می‌شوند .

مادهٔ سی وچهارم ـ کسانیکه درعملیات اشخاص مذکوره درمواد ۳۱ ـ۳۲ ـ۳۳ شرکت یا امداد نمایند پس‌از ثبوت از یکماه تا سه ماه محکوم بحبس میشوند چنانچه‌امداد کنندگان درعملیات مزبوره ازمأمورین دولتی باشند علاوه بر مجازات مزبوره از خدمت نیز از شش ماه تا دوسال منفصل می‌شوند .

فصل پنجم

مادهٔ سی وپنجم ـ درهرناحیهٔ سربازگیری که قانون سجل‌احوال اجرا شود قانون خدمت نظام اجباری اجراء خواهدگردید وپس‌از اجرای این قانون اصول بنیچه نسبت بآن قسمت ملغی خواهد بود .

مادهٔ سی وششم ـ نظامنامه اجراء این قانون را وزارتین جنگ وداخله با توافق نظر تدوین‌کرده وپس‌از تصویب هیئت وزراء بوسیلهٔ وزارت جنگ بموقع اجرا گذارده خواهد شد .

این قانون‌که مشتمل برسی وشش ماده است درجلسهٔ شانزدهم خردادماه یکهزار و سیصد وچهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ حسین پیرنیا

قانون *

انتخابات مجلس شورای ملی

فصل اول ـ در کلیات

مادهٔاول ـ عدهٔ نمایندگان ملت برای مجلس‌شورای ملی درمملکت ایران

---

* قانون فوق‌بارعایت اصلاحات قانونی‌قسمتی ازموادقانون انتخابات‌مصوبه ۱۲ شهریور ماه‌واصلاحات‌مصوبه‌۵و۱۲۹۵ مهرماه ۱۳۰۴ واختیاری که‌درجلسهٔ ۵ مهرماه‌بکمیسیون پارلمانی‌تجدیدنظردرقانون‌انتخابات‌داده‌شده‌درکمیسیون مزبور تنظیم شده‌است .

یکصد وسی وشش نفر است .

مادهٔدوم - تقسیم نمایندگـان ملت نسبت بجمعیت تخمینی ولایات از قـرار شرح جدولی است که بآخر این قانون منضم شده است .

مادهٔسوم - انتخاب نمایندگـان مجلس شورای ملی در کلیه مملکت ایـران بطور یکدرجه ومستقیم است .

مادهٔ چهارم - انتخاب نمایندگان باکثریت نسبی است .

مادهٔ پنجم - درصورت تساوی آراء بین دو یا چند نفرهرعده که محل‌حاجت باشد بحکم قرعه معین می‌شود .

مادهٔ ششم - درمحلهائیکه موافق تقسیم انتخابات حق انتخاب یکنفر نماینده دارند انتخاب فردی عمل میشود و درمحلهائیکه بیش ازیکنفر نماینده باید انتخاب نمایند انتخاب جمعی خواهد بود .

توضیح - مراد از انتخاب جمعی آنستکه هریك ازانتخاب‌کنندگان در ورقه رأی بعدهٔمجموع انتخاب‌شوندگان آن‌محل اسامی‌اشخاص رامینویسند ومرادازانتخاب فردی آنستکه هریك ازانتخاب‌کنندگان دروزقه رأی اسم یك شخص را مینویسند.

مادهٔ هفتم - هریك از انتخاب کنندگان زیاده بریك مرتبه حق رأی دادن ندارند مگر درصورتیکه تجدید انتخاب لازم شود .

مادهٔ هشتم - انتخاب‌کنندگان مجبور نیستند نمایندهٔ خود را از ساکنین‌محل خود انتخاب‌کنند .

فصل دوم

شرایط انتخاب‌کنندگان

مادهٔ نهم - انتخاب کنندگان باید دارای شرایط ذیل باشند :

۱ـ تبعهٔ ایران باشند .

۲ـ لااقل بیست‌سال داشته باشند .

۳ـ درحوزهٔ انتخابیه متوطن یالااقل ازششماه قبل از موقع انتخاب درآنجا ساکن باشند .

مادهٔ دهم ـ کسانیکه ازحق انتخاب کردن‌محرومند :

۱ـ نسوان .

۲ـ کسانیکه خارج ازرشد وآنهائی که‌در تحت قیمومیت شرعی هستند.

۳ـ تبعهٔ‌خارجه.

۴ـ اشخاصیکه خروجشان ازدین‌حنیف اسلام درحضور یکی از حکام شرع جامع‌الشرایط بثبوت رسیده‌باشد .

۵ـ اشخاصی که‌کمتر از بیست سال‌دارند .

۶ـ ورشکستگان به‌تقصیر .

۷ـ متکدیان واشخاصیکه بوسائل بیشرفانه‌تحصیل معاش مینمایند .

۸ـ مرتکبین‌قتل وسرقت وسایر مقصرینی که مستوجب حدود قانونی اسلامی شده‌اند .

۹ـ مقصرین سیاسی که برضد اساس حکومت ملی واستقلال مملکت قیام واقدام کرده‌اند .

مادهٔیازدهمـ کسانیکه بواسطه شغل ومقام خودازانتخاب کردن‌محرومند:

۱ـ اهل‌نظام بری‌وبحری باستثنای صاحبمنصبان افتخاری .

۲ـ صاحبمنصبان واجزاء امنیه ونظمیه‌درمحل خدمت .

فصل‌سوم

شرایط انتخاب‌شوندگان

مادهٔ دوازدهمـ انتخاب‌شوندگان باید دارای‌صفات ذیل‌باشند:

مادهٔ هشتم - مادام‌که احتیاجات قشونی کمتر از میزان افرادیست که باید برای خدمت نظامی احضار شوند افراد لازم برای احتیاجات وزارت جنگ بترتیب قرعه ازبین اشخاص واجد شرائط خدمت نظامی معین خواهند شد واشخاص مزبور بسه‌طبقه تقسیم میشوند :

۱ - اشخاص غیرمتأهل .

۲ - اشخاص متأهل ولی بدون اولاد .

۳ - اشخاص متأهل بااولاد .

برای تأمین احتیاجات قشونی افراد طبقهٔاول مقدم برطبقهٔ ثانی وطبقه ثانی مقدم برطبقهٔ ثالث برای قرعه‌دعوت میشوند .

مادهٔنهم - اشخاصی‌که واجد شرائط نظامی بوده ولی‌قرعه بنامشان اصابت ننماید باید درسال بعدهم جزء اشخاصی‌که برای قرعه دعوت میشوند حاضرگردند ولی درصورتی که درآن سال‌هم قرعه بنام آنها اصابت ننماید جزء دوره پاسبانی محسوب خواهند شد و تاسن چهل‌وپنج سالگی درجزء پاسبانها خواهند ماند .

مادهٔ دهم - افراد ذخیره‌مقدم هردوسال‌یکمرتبه وافراد ذخیره‌تالی هرسه‌سال یك مرتبه درحوزه خود برای مدت‌یکماه مشق نظامی باید حاضرشوند .

موعد و ترتیب آن مطابق نظامنامه‌ای که وزارت جنگ تهیه خواهد کرد معین خواهد شد .

مادهٔیازدهم - پس از اجرا شدن قانون نظام‌اجباری درمملکت اشخاصیکه درسن سربازی ویابعد ازآن بخواهند داخل خدمت دولتی یااجتماعی یامشاغل آزادی که‌مستلزم اجازه رسمی‌دولت است بشوند باید تصدیق انجام خدمت تحت‌السلاح یاعدم اصابت قرعه ویامعافیت ازخدمت نظامی را دردست داشته باشند .

مادهٔدوازدهم - اشخاصیکه بخواهند داخل خدمت درصف نظمیه یاامنیه بشوند باید خدمت دوره کامل تحت‌السلاح (دوسال)راتمام‌کرده وتصدیقنامهٔ حسن‌اخلاق وصحت عمل‌را دردست داشته باشند .

مادهٔ سیزدهم - اشخاصی‌که قبل از رسیدن بسن سربازی داوطلبانه دوسال‌تحت سلاح خدمت نموده باشند ازشرکت درقرعه معاف وجزوذخیره محسوب میگردند .

مادهٔ چهاردهم - کسانیکه خدمت تحت السلاح خود را بانجام رسانده باشند و بخواهند بخدمت خود ادامه‌دهند درصورت احتیاج‌وزارت جنگ پذیرفته خواهند شد .

فصل دوم

درمعافیت ومهلت وتقلیل مدت خدمت‌نظامی

مادهٔپانزدهم- کسانیکه ازخدمت‌نظامی‌اجباری بواسطهٔ علل‌مزاجی‌معاف‌میباشند :

۱ـ نابینای از یك یا دو چشم .
۲ـ قوزی .
۳ـ کر .
۴ـ لال .
۵ـ شل و چلاق .
۶ـ یکدست .
۷ـ فاقدین شست و یا سبابهٔ دست راست .
۸ـ اشخاص قصیرالقامه که قد آن‌ها از یك گز و نیم کوتاه‌تر باشد .
۹ـ اشخاص مسلول و مبتلای بامراض مسریه بتصدیق دونفر طبیب نظامی یاصحی.
۱۰ـ اشخاص ضعیف‌البنیه ومریض ونزدیك بین ومعیوبین از چشم بتصدیق دو نفر از اطباء نظام که عدم استعداد آن‌ها را برای خدمت نظامی تصدیق نمایند .

تبصره ـ اشخاص ضعیف‌البنیه یا مرضای قابل معالجه جزء قرعه محسوب شده و درصورتیکه قرعه بنام آن‌ها اصابت نماید داخل خدمت شده ولی قبل از رفتن تحت سلاح بخرج دولت معالجه خواهند شد .

مادهٔ شانزدهم ـ کسانیکه بواسطهٔ موقعیت خود از خدمت نظامی معاف میباشند:
۱ ـ حکام شرع مجاز باجتهاد یافتوی از مراجع تقلید یا فتوی وعلماء درجهٔ اول مذاهب زرتشتی و کلیمی ومسیحی ومدرسین علوم معقول ومنقول .
۲ ـ دارندگان تصدیقنامه (دیپلم) از مدارس عالیهٔ داخله یا خارجه .
۳ ـ طلاب علوم دینیه که درمدارس قدیمه تحصیل مینمایند اعم از اینکه درمدارس مزبوره ساکن‌باشندیا نباشند درصورت اصابت‌قرعه بنام‌آنان وواجدبودن‌شرائط ذیل‌درمدت تحصیل وداشتن تصدیق اجتهاد یا فتوی پس‌ازتحصیلات از خدمت نظام معاف می‌باشند .
الف ـ نداشتن اشتغالی جز بتحصیل وداشتن تصدیقنامهٔ طلبه‌گی ازمدرس ومتولی مدرسه که فقط اشتغال بتحصیل دارند .
ب ـ دادن امتحان سالیانه مطابق‌درجاتیکه طلاب تحصیل می‌کنند ازمقدمات ببالا.
تبصره ـ هیئت ممتحنه را دولت ازبین متخصصین معین خواهدکرد .
۴ ـ یگانه پسر هرمرد یا زنی که سنش بشصت رسیده یا بواسطهٔ علت مزاج از ادارهٔ امر معاش خود عاجز باشد و کفالت برعهدهٔ آن پسر باشد درتمام مدت کفالت .
۵ ـ پسر دوم هر مرد یا زنی که پسر اول او درتحت سلاح بوده ودرصورت داشتن پسر سوم آن پسر بسن هیجده سال نرسیده باشد .
۶ ـ پسر هرمرد یا زنی که یك پسرش درخدمت نظامی وفات کرده باشد درصورتیکه

آن مرد یا زن پسر دیگری هم داشته باشد این معافیت تا زمان رسیدن پسر دیگر بسن هیجده سالگی خواهد بود .

۷ ـ پسر هر بیوه زنی که غیراز آن پسر کسی دیگر تکفل امور مشارالیها راننماید درتمام مدت کفالت .

۸ ـ هرجوانی که مدیر یا نفقه ده یك خانواده بوده ودرمحل پدر یا برادر یا پدر زن یا برادر زنی که کفالت امور خانوادهٔ او را بنماید نداشته باشد مادام که این وضعیت باقی باشد .

۹ ـ هرجوانی که وصی یا قیم یتیمی باشدکه بغیراز او برای اداره‌کردن امور آن یتیم شخص‌دیگری نباشد مادام‌که حال بدینمنوال باشد .

۱۰ ـ هرجوانی که منحصراً کفیل معیشت جد یا جدهٔ پیر یا علیل ازکار افتادهٔ او باشد مادام‌که حال بدین منوال است .

۱۱ ـ دو نفری که مشترکاً کفیل یك یا چند خانواده باشند ودریکسال قرعه بنام هر دو اصابت نماید آنکه اول قرعه بنامش اصابت نموده است بخدمت نظامی داخل‌ودیگری مادام‌که این وضعیت باقی است از خدمت معاف خواهد بود .

۱۲ ـ یکی‌از دو پسر پدری که قرعه بنام هردو اصابت نماید بانتخاب پدر برای مدت دو سال معاف خواهد بود .

۱۳ ـ پسران دیگر هرشخصی‌که بواسطهٔ قرعه یك یا دو پسر او داخل خدمت نظامی می‌شوند برای مدت دو سال .

مادهٔ هفدهم ـ محصلینی‌که درمدارس‌عالیه ویا متوسطه داخله یا خارجه‌مشغول تحصیل باشند وبسن سربازی برسند وقرعه بنام آن‌ها اصابت نماید تا موقع اکمال‌واتمام تحصیلات خود ازخدمت نظامی معاف هستند .

مادهٔ هیجدهم ـ مدت خدمت تحت‌السلاح دارندگان تصدیقنامه رسمی«دیپلم» از مدارس‌متوسطه‌داخله‌یاخارجه‌فقط‌یکسال‌خواهدبودوپس‌ازآن جزءذخیره محسوب‌میشوند.

مادهٔ نوزدهم ـ شاگردان فارغ‌التحصیل مدارس متوسطه که دارای تصدیقنامهٔ رسمی (دیپلم) باشند درصورتیکه بسن هیجده بالغ بشوند می‌توانند بدون قرعه داوطلبانه داخل‌خدمت نظامی بشوند وپس‌ازیکسال‌خدمت‌تحت‌السلاح جزء ذخیره‌محسوب‌خواهندشد.

فصل‌سوم

قرعه و وظایف مجلس سربازگیری

مادهٔبیستم ـ پس‌ازصدوراوامروزارت‌جنگ‌درباب‌احضارافرادبخدمت‌نظامی‌مأمورین

سربازگیری یاصاحبمنصبان ساخلو که برای هرحوزه معین شده‌اند بادفاتر مذکوره‌درمادهٔ (۶) بمراکز خودرفته باطلاع مأمورین کشوری اسامی کلیهٔ افراد ساکن آن حوزه را که واجد سن سربازی شده ویامشمول ماده (۹) میباشند ویا معافیت موقت آنها خاتمه یافته است اعم ازمقیم یامسافر بادفتر نفوس تطبیق‌می‌نمایند که درروز معین به‌محل‌سربازگیری ومجلس قرعه دعوت شوند .

مادهٔبیست‌ویکم ـ کلیهٔ افرادمذکور درماده فوق‌مکلف میباشند که درموعدمعین درمجلس قرعه حضور بهمرسانند ودرعوض مسافرین واشخاص علیل غیرقادر بحرکت باید پدریا برادر یایکی از اقوام ذکور یاشخص دیگری راکه بنمایندگی معین نمایدحاضرشوند.

مادهٔبیست‌ودوم ـ برای اجرای عمل‌قرعه درمرکز هرحوزه سربازگیری مجلسی مرکب از اعضاء مفصلهٔ ذیل‌تشکیل میشود :

۱ ـ حاکم ورؤسای مالیه وبلدیه‌ونظمیه‌وامنیه ومدعی العموم محل‌درصورت‌بودن رؤسای مزبوره درمحل .

۲ ـ پنج‌نفرصاحبمنصب ویك‌یادونفرطبیب‌نظامی به‌انتخاب فرمانده ناحیه‌سربازگیری

۳ ـ پنج نفراز معاریف ومعتمدین اهل‌محل که یکی ازآنها از طبقهٔ علماء خواهد بود بتعیین حاکم محل .

تبصره ـ درصورتیکه انجمن ایالتی یاولایتی درمحل باشد دو نفر ازپنج‌نفر مزبور از اعضاء انجمن بانتخاب خود انجمن خواهد بود .

مادهٔبیست‌وسوم ـ ریاست مجلس سربازگیری بعهده حاکم محل ونظارت آن‌با نماینده ارشد نظام ومسئولیت مشترکه متوجه‌کلیهٔ اعضاء آن خواهد بود .

مادهٔبیست‌وچهارم ـ ازروزیکه برای سربازگیری معین‌شده مجلس‌مزبور در محل معین شده رسماً افتتاح خواهدشد ومجلس مزبورعلنی‌بوده مردم میتوانند بعنوان تماشاچی حضور بهمرسانند بدون اینکه حق‌شرکت درمذاکرات مجلس‌را داشته باشند .

مادهٔبیست‌وپنجم ـ وظایف مجلس‌سربازگیری از قرارذیل است :

۱ ـ امردولت دراحضارافراد بخدمت نظامی وعده سربازیکه درآن حوزه بایدگرفته شود وموارديكه مطابق این قانون از خدمت نظامی دائماً یا موقتاً معاف میباشند برای حاضرین قرائت میشود .

۲ ـ اسامی اشخاصیکه در آن سال برای خدمت نظامی دعوت شوند مطابق دفاتر مستخرجهٔ ارسالی وزارت جنگ‌ودفاترنفوس محلی‌یك‌یك‌بصدای بلندخوانده وحاضروغائب معین‌شده واشخاص حاضر معاینه گردیده‌آنهائیکه قابلیت‌سربازی ندارند خارج‌وسندمعافیت به‌آنها داده میشود .

۳ ـ باسناد اشخاصیکه برطبق فصل دوم‌این قانون معاف میشوند رسیدگی‌کرده‌پس‌از تصدیق حقانیت آنها در مقابل اسامی آنان دردفتر سربازگیری ذکر علل را نموده وسند معافیت بآنها میدهند .

دوم – شرایط انتخاب کنندگان وانتخاب شوندگان .

سوم – ترتیب گرفتن تعرفه ودادن رأی با توضیح این نکته که (گرفتن تعرفه ودادن رأی در یك مجلس بعمل می آید ورأی دهندگان باید قبل از ورود به انجمن رأی خودرا روی کاغذ سفید بی نشان نوشته حاضر داشته باشند) .

چهارم – عدهٔ نمایندگانی که باید انتخاب شوند .

مادهٔ بیست ودوم - اشخاصیکه شرایط انتخاب کردن را دارا هستند اگردر ظرف مدتی که انجمن نظارت بجهة گرفتن تعرفه معین نموده است تعرفه نگیرند در آن انتخابات حق ایشان ساقط است .

مادهٔ بیست وسوم – تعرفه که بانتخاب کنندگان داده میشود محتوی فقرات ذیل خواهدبود :

اول - نمره وتاریخ .

دوم – اسم دارندهٔ تعرفه واسم پدر اووشغل ومنزل او .

سوم – مهر یا امضاء انجمن نظارت .

مادهٔ بیست وچهارم – انجمن نظارت یاشعب آن تمام تعرفه هائی راکه میدهد بترتیب نمره درکتابچه مخصوصی ثبت میکنند .

مادهٔ بیست وپنجم – دادن رأی باید مخفی باشدو باین جهت رأی دهندگان قبل از ورود بمجلس انتخاب اسم یك یا چندنفر منتخبین خودرا مطابق عده‌ای که اعلان شده است روی کاغذ سفید بی نشان باید نوشته وپیچیده باخودداشته باشند .

مادهٔ بیست وششم – پس از حضور اعضاء انجمن نظارت وافتتاح مجلس انتخاب درساعتی که اعلان شده قبل ازشروع بگرفتن اوراق رأی رئیس انجمن نظارت جعبه‌ای

راکه برای ضبط اوراق رأی معین شده است درحضور اعضاء انجمن و حاضرین از انتخاب‌کنندگان بازنموده خالی بودن آن را می‌نمایاند آنگاه درحضور جمع درب جعبه مختوم شده اوراق رأی ازشکافی‌که فوق جعبه است انداخته میشود .

مادهٔ‌بیست‌وهفتم ـ انتخاب کنندگـان پس از گرفتن تعرفه بلافاصله بدون اینکه ازانجمن خارج شوند ورقهٔ رأی خودرا درحضور نظار در جعبه رأی انداخته تعرفه خودرا بمنشی انجمن میدهندکه باطل نموده بصاحب آن مسترد دارد .

مادهٔ‌بیست‌وهشتم ـ درمحلهائی‌که انتخاب دریك روز تمام نمیشود در ختام مجلس آنروز تمام اعضاء بااحتیاطات لازمه جعبه ودفاتر راجع‌بانتخاب رابسته محفوظ گذاشته مهرکرده روزبعد همان اعضاء آنرا باز میکنند .

فصل ششم

کیفیت استخراج آراء وتشخیص انتخاب شدگان

مادهٔ بیست و نهم ـ بعد ازاعلان انجام‌انتخاب رئیس انجمن جعبه‌انتخاب رادرحضور اعضاءوحاضرین ازانتخاب‌کنندگان خالی‌نموده‌امر باستخراج‌آراء مینماید.

مادهٔ سی‌ام ـ یکی از اعضاء اوراق انتخاب را شمرده عدهٔ آنرا باعدهٔ رأی دهندگان‌که نمرهٔ تعرفه آنهـا درکتابچه ثبت تعرفه نشـان شده است تطبیق میکنند درصورت زیادتی اوراق رأی بعدهٔ اوراق زایده ازکلیه برداشته شده باطل میشود و نتیجه درصورت مجلس نوشته میشود .

مادهٔ سی‌ویکم ـ اوراق انتخاب رایکی ازاعضاء بصوت بلند یك‌یك خوانده بیك نفر دیگر ازاعضاء میدهد وسه نفر دیگر از اعضاء اسامی را بترتیبی‌که خوانده میشود مینویسند .

مادهٔ‌سی ودوم ـ هرگاه در اوراق انتخاب زیاده یاکمتر ازعدهٔ معینه اسامی

نوشته باشند نقصی درامر انتخاب حاصل نخواهد شد درصورت اول آن عده اسامی که زیاد نوشته شده ازآخر ورقه خوانده نمیشود .

مادهٔ سی و سوم ـ ازاوراق رأی آنچه سفید یالایقرء باشد یااینکه صحیحاً معرفی انتخاب شده‌را نکنند یا امضاء انتخاب‌کننده‌را داشته باشد یابیش ازیك ورق باشد محسوب نخواهد شد ولی عیناً ضمیمه صورف مجلس میشود .

مادهٔ سی‌و چهارم ـ بلافاصله بعد ازشماره واستخراج آراء رئیس نتیجه را بصوت بلنداعلام مینماید اوراق انتخاب راتاموقع انحلال انجمن نظارت محفوظ‌میدارند ودرآن هنگام درمحضر حکومت وحضور جمعی ازوجوه محل اوراق مذکور را معدوم میکنند باستثنای آنهاکه درمواد قبل ذکر شده و باید ضمیمه صورت مجلس بشود .

مادهٔ سی وپنجم ـ درهرحوزهٔ انتخابیه انجمنهای نظارت نقاط جزو صورت مجلس انتخابات خودشانرا بامضای اعضاء انجمن رسانیده بانجمن نظارت‌مرکزی‌حوزهٔ انتخابیه میفرستند تادر آنجا باملاحظه صورت مجلسهای انتخابات‌کلیه نقاط مشترکه آن‌حوزه‌تشخیص نمایندهٔ منتخب حوزه رابنمایند .

مادهٔ سی وششم ـ هرگاه بعضی ازانجمنهای نظارت نقاط جزو صورت‌مجلس انتخابات خودرا در مدتی‌که انجمن مرکزی برای آنها معین‌کرده بانجمن مزبور نفرستادند انجمن مرکزی انتخابات آن حوزه راخاتمه داده نتیجه را معین می‌کندولی این امر مانع ازحق شکایت رأی دهندگان آن‌نقاط نخواهد بود .

مادهٔ سی وهفتم ـ درهریك حوزهٔ انتخابیه‌که چندین نقطه‌آن‌در انتخابات شرکت دارند، هرگاه بعضی ازآن نقاط درمدتی‌که انجمن مرکزی درحدود همین‌قانون معین میکند انتخابات خودرا بعمل نیاورند حق‌انتخاب آنان ساقط میشود وانتخابات سایر نقاط آن حوزه معتبر است .

مادهٔ سی وهشتم ـ منشی انجمن نظارت‌مرکزی صورت مجلس انتخابات‌را درسه نسخه حاضرکرده بمهر حکومت و بامضای اعضای انجمن نظارت رسانیده یك

نسخه بحکومت نسخهٔ دیگر بتوسط حکومت ووزارت داخله بمجلس شورای ملی و نسخه ثالث باکتابچه ثبت اوراق تعرفه بانجمن ایالتی وولایتی محل میفرستند .

مادهٔ سی ونهم ـ اسامی انتخاب شدگان بعد ازاتمام انتخابات ازطرف حاکم محل اعلان میشود .

فصل هفتم ـ درشکایات راجعه بانتخابات

مادهٔ چهلم ـ اگرازانتخاب‌کنندگان وانتخاب شوندگان کسی در بین انتخابات شکایت یاایرادی راجع بانتخابات داشته باشد مانع ازانجام انتخاب نخواهد شد ولی شرح آن شکایت باید درصورت مجلس درج شود .

***مادهٔ چهل و یکم**ـ انجمن نظارت بعدازختم انتخابات تا یکهفته شکایات راجع بانتخابات را می‌پذیرد پس‌ازآن پذیرفتن شکایت راختم‌کرده درظرف یك‌هفته دیگر بشکایات واصله رسیدگی مینماید .

** **مادهٔ چهل و دوم** ـ متشکیان از انتخابات یا از انجمن نظارت می‌توانند

---

*مواد ۴۱و۴۲ این‌قانون درجلسه دهم مهرماه ۱۳۱۳ (دورهٔنهم) نسخ ومواد زیر بجای‌آن بتصویب رسیده است :

مادهٔ چهل ویکم ـ انجمن نظارت بعدازختم انتخابات تایکهفته شکایات‌راجعه بانتخاباترا می‌پذیرد پس ازآن بپذیرفتن شکایات خاتمه‌داده درصورتیکه شکایتی‌رسیده باشد درظرف یکهفته دیگر بشکایات واصله رسیدگی مینماید والا اعتبارنامه راصادر نموده انحلال خودرااعلان مینماید .

****مادهٔ چهل و دوم** ـ متشکیان ازانتخابات یا از انجمن نظارت میتوانند پس ازافتتاح مجلس شورای ملی شکایت خود را در ظرف هفته اول بمجلس شورایملی باید اظهار نمایند و حکم مجلس شورای ملی قاطع خواهد بود ـ شکایات راجعه به انتخاباتی‌که بعداز افتتاح مجلس شورای ملی بعمل میآید در ظرف هفته اول بعد از انحلال انجمن نظارت بمجلس شورای ملی باید اظهار شود .

۱ـ متدین بدین حضرت محمد بن عبدالله صلی الله علیه و آله باشند مگر اهل دیانت از نمایندگان ملل متنوعه (مسیحی و زرتشتی و کلیمی).

۲ـ تبعهٔ ایران باشند.

۳ـ خط و سواد فارسی باندازهٔ کافی داشته باشند.

۴ـ در محل انتخاب معروف باشند.

۵ـ سن ایشان کمتر از سی و زیاده از هفتاد سال نباشد.

۶ـ معروف بامانت و درستکاری باشند.

*مادهٔ سیزدهم ـ اشخاصیکه از انتخاب شدن محرومند:

۱ـ شاهزادگان بلافصل (ابناء و اخوان و اعمام پادشاه).

۲ـ نسوان.

۳ـ تبعهٔ خارجه.

۴ـ مستخدمین امنیه و نظمیه و اهل نظام بری و بحری باستثناء صاحب منصبان افتخاری.

۵ـ حکام کل و جزء و معاونین ایشان در قلمرو مأموریت خود.

۶ـ مأمورین مالیه در قلمرو مأموریت خود.

تبصره ـ سایر مستخدمین دولتی قابل انتخاب هستند بشرط آنکه پس از انتخاب برای مدت نمایندگی از شغل خود استعفا دهند.

۷ـ ورشکستگان به تقصیر.

---

* حکام محاکم و مدعی العمومها و رؤساء دوائر دولتی در حوزهٔ مأموریت و معاونین وزراء و وزراء در تمام مملکت بموجب قانون مصوب ۲۸ خرداد ۱۳۰۶ و ۲۲ تیر ۱۳۰۶ دورهٔ ششم ممنوع از انتخاب شدن گردیده‌اند.

۸ ــ مرتکبین قتل و سرقت وسایر مقصرینی که مستوجب حدود قانونی اسلامی شده‌اند .

۹ ــ متجاهرین بفسق و اشخاصیکه فساد عقیدهٔ دینی وخروجشان از دین حنیف اسلام در نزدیکی ازحکام شرع جامع‌الشرایط ثابت و یا بشیاع رسیده باشد .

۱۰ ــ مقصرین سیاسی که برضد اساس حکومت ملی و استقلال مملکت قیام و اقدام کرده‌اند .

فصل چهارم
درتشکیل انجمن نظارت

مادهٔ چهاردهم ــ در مرکز هرحوزهٔ انتخابیه مطابق جدولیکه منضم باین قانون است حکومت محل بمحض وصول دستور وزارت‌داخله برای تعیین انجمن نظارت مرکزی بیست‌وچهار نفر ازطبقات‌ششگانه(علماء ،اعیان،ملاکین،تجار،اصناف وزارعین) و دوازده نفر از معتمدین اهل محل که‌معروف بامانت وباسواد و دارای شرایط انتخاب نمودن باشند دعوت میکنند مدعوین در همان مجلس از میان خود یا خارج برأی مخفی و باکثریت نسبی نه نفر را برای عضویت انجمن تعیین نموده ونه نفر دیگر را نیز بعنوان عضو علی‌البدل ازهمان مدعوین انتخاب مینمایند ــ در انتخاب‌مزبور حضور دوثلث مدعوین کافی خواهدبود ــ در نقاطی‌که یك یاچندطبقه ازطبقات ششگانه وجود نداشته باشند ازطبقهٔ دیگرعدهٔ منظوره تکمیل خواهدشد .

تبصره ۱ ــ حکومت محل باید بعداز وصول‌دستور وزارت داخله درظرف‌پنج روز انجمن نظارت مرکزی را تشکیل داده اعضاء آنرا بوزارت داخله معرفی نماید .

تبصره ۲ ــ در محلهائیکه انجمن ایالتی یاولایتی قانوناً برقراراست‌چهار نفر ازنه‌نفر اعضاء انجمن نظارت ازاعضاء انجمن ایالتی‌ویاولایتی‌خواهند بودکه‌بانتخاب

خود انجمن ایالتی یا ولایتی معین میشوند .

مادهٔ پانزدهم ــ اعضای انجمن نظارت پس از انتخاب بلافاصله درمحل معینی جمع شده یکنفر رئیس و یکنفر نایب‌رئیس ولااقل چهار منشی برأی مخفی ازما بین خود انتخاب خواهندکرد .

مادهٔشانزدهم ــ انجمن نظارت مرکزی پس از تعیین هیئت عامله‌خود بلاتأخیر مطابق جدول منضم بقانون اقدام بتشکیل انجمنهای فرعی که متصدی و مسئول صحت انتخابات‌محل خود خواهند بود مینماید باین نحوکه بوسیله حکومت‌مرکزی بحکام جزء دستور میدهد که مطابق مادهٔ (چهاردهم) این‌قانون انجمنهای فرعی را انتخاب نمایند ــ در نقاطی‌که حضور اهالی در انجمن‌های مرکزی یا فرعی برأی شرکت در انتخابات متعسر است انجمنهای مرکزی یا فرعی باموافقت‌حکومت محل نه‌نفر از از معتمدین اهل محل را برای تشکیل شعبهٔ انجمن مرکزی یافرعی‌معین‌میکنند .

* **تبصره** ــ در نقاطیکه تشکیل انجمنهای فرعی مطابق مادهٔ ۱۴مشکل‌باشد انجمنهای مرکزی با موافقت حکومت ۹نفر از معتمدین اهل همان محل را برای تشکیل انجمن فرعی‌معین مینماید .

مادهٔهفدهم ــ انجمنهای نظارت هرحوزه انتخابیه در تحت نظارت‌حاکم‌محل متصدی و مسئول صحت جریان انتخابات آن حوزه خواهند بود و انجمنهای مزبور غیر قابل تغییر و انحلال می‌باشد مگــر در موردی که‌اسباب تعطیل یا تعویق‌جریان انتخابات واقع گردند در این صورت حاکم محل مراتب را با دلائــل کافیه بوزارت داخله اطلاع داده پس‌ازصدور امر وزارت داخله اقدام بتجدید انتخاب انجمن نظارت مینماید .

مادهٔهجدهم ــ هرگاه در حین جریان انتخابات یك یا چند نفر ازاعضاء

* این تبصره درجلسهٔ ۱۲ مهرماه ۱۳۰۴ تصویب‌شد .

انجمن نظارت از حضور در انجمن تعلل یا استنکاف بنمایند مادامی که اکثریت باقی است جریان انتخابات تعقیب و بعضو مستنکف اخطار میشود چنانچه تا دو جلسه در استنکاف و تعلل خود باقی باشند حکومت بجای عضو مستنکف از اعضاء علی‌البدل یك یا چند نفر را برای عضویت انجمن بحکم قرعه در حضور اکثریت انجمن نظارت دعوت مینماید .

مادهٔ نوزدهم ـ درصورتیکه اکثریت هیئت نظار ازحضور درانجمن استنکاف نمایند یا پس ازختم انتخابات از دادن اعتبارنامه خودداری کنند حکومت علل و موجبات استنکاف آنانرا تحقیق نموده اگر محظور قابل رفعی دارند مرتفع میسازد ـ هرگاه بااین‌حال در استنکاف خودباقی باشد حکومت مراتب را فوراً بوزارت داخله اطلاع داده باحضور باقی اعضاء کسری عده را از اعضاء علی‌البدل دعوت مینماید که انجمن‌را تشکیل وانتخابات را ختم نمایند .

مادهٔ بیستم ـ انجمن نظارت دو هفته بعداز انجام انتخابات حوزهٔ انتخابیه متفرق میشوند .

فصل پنجم

کیفیت دادن تعرفه وگرفتن‌رأی

مادهٔ بیست‌ویکم ـ همینکه انجمن نظارت مرکزی تشکیل گردید و انجمنهای فرعی را معین‌نمود اعلانی مرتب نموده وبمناسبت اهمیت محل‌از پنج روز الی پانزده روزقبل‌از شروع بانتخاب بتوسط مأمورین‌حکومت اعلان‌مزبور را درتمام حوزهٔ انتخابیه اشاعه میدهد اعلان مزبورمطالب‌ذیل را حاوی‌خواهدبود :

اول ـ محل انعقاد انجمن واوقاتی‌که برای دادن تعرفه واخذ رأی معین می‌شود .

پس از افتتاح مجلس شورای ملی شکایات خودرا درظرف ماه اول بمجلس شورای ملی اظهار نمایند وحکم مجلس شورای ملی قاطع خواهد بود شکایت راجعه به انتخاباتی که بعداز افتتاح مجلس شورای ملی بعمل میآید باید درظرف هفته اول بعداز انحلال انجمن نظارت بمجلس شورای ملی اظهار شود .

مادهٔ چهل وسوم ـ حق اعتراض برانتخابات را اشخاصی دارندکه حق انتخاب کردن را داشته باشند .

مادهٔ چهل وچهارم ـ انتخاباتی که مبنی بر تهدید یا تطمیع بوده باشد ازدرجه اعتبار ساقط است وتهدید ویا تطمیع کننده ازسه ماه الی یکسال محبوس میشود وبرای یك الی دودوره انتخابیه ازحق انتخاب محروم خواهد بود .

فصل هشتم
مواد مختلفه

* **مادهٔ چهل و پنجم** ـ ایلات عمده موافق حوزه بندی انتخابات هر کدام یك نماینده مستقیماً بعضویت مجلس شورای ملی میفرستند وسایر ایلات که اسم آنها برده نشده درجزء هرحوزهئی که هستند رأی خواهندداد .

مادهٔ چهل وششم ـ ورود در محوطه انتخاب با داشتن اسلحه اکیداً ممنوع است .

مادهٔ چهل وهفتم ـ مخارج مسافرت نمایندگان را ازمحل انتخاب الی تهران ذهاباً وایاباً ازقرار فرسخی یك تومان دولت ادا میکند مخارج لازمه متعلقه با نتخابات

---

*این ماده بموجب قانون مصوب دهم مهرماه ۱۳۱۳ (دوره نهم) نسخ ومادهٔزیر بجای آن بتصویب رسیده است .

* **مادهٔ چهل وپنجم** :ـ کسانی که سابقاً بحالت عشایری زندگانی میکردند ازاین ببعد مثل سایر افراد ملت درجزء سکنه محلی که آنجا اقامت دارند درانتخاب نمایندهٔ خود شرکت خواهند نمود .

را برطبق حواله وزارت داخله فوراً دولت میپردازد.

مادهٔ چهل وهشتم ـ همینکه نصف بعلاوهٔ یك نفر از نمایندگان ملت درطهران حاضر شدند مجلس شورای ملی افتتاح میبابد ورأی ایشان به اکثریت مناط اعتبار ومجری است.

مادهٔ چهل ونهم ـ نمایندگانیکه بعضویت مجلس شورای ملی انتخاب میشوند باید بمهر یا امضای اعضاء انجمن نظارت و حکومت محل اعتبارنامه در دست داشته تسلیم دفتر مجلس شورای ملی نمایند.

مادهٔ پنجاهم ـ مدت دورهٔ تقنینیه دوسال شمسی است وابتدای آن از روزی است که نمایندگی سه ربع از نمایندگان حاضر درطهران تصدیق شده باشد.

مادهٔ پنجاه ویکم ـ مادام که منتخبین اعتبارنامه نمایندگی نگرفته اند هرگاه یکی ازایشان فوت شود یا قبول نمایندگی ننماید ازبقیه منتخبین کسیکه نسبتاً حائز اکثریت است بنمایندگی معین میشود ولی پس از دریافت اعتبارنامه باید مطابق مادهٔ (۵۲) همین قانون عمل شود.

مادهٔ پنجاه ودوم ـ هرگاه یکی ازاعضاء مجلس شورای ملی استعفا دهد یا فوت شود اگر بیش از سه ماه بآخر دورهٔ تقنینیه باقی باشد اهل محل بجای او انتخاب خواهند کرد ولی اگر اهل محل درظرف سه ماه اززمان اخطار نمایندهٔ خود را انتخاب نکردند مجلس شورای ملی یکنفررا عوض نمایندهٔ مستعفی یامتوفی انتخاب میکند.

مادهٔ پنجاه وسوم ـ وزارت داخله مکلف است که پنج ماه بآخر هردوره تقنینیه مانده بتهیهٔ مقدمات ووسائل انتخابات دورهٔ بعد (از قبیل طبع وارسال اوراق لازمه وانتخاب اعضای انجمنهای نظارت مرکزی وفرعی وشعب وصدورحوالجات برای مخارج انتخابات وخرج سفر نمایندگان وغیره‌ها) شروع نماید بنحویکه روزاول سه ماه بآخر آن دوره اعلان انتخابات ازطرف نظار درهرولایت وایالت منتشر شود.

قانون انتخابات پس ازتغییر پاره‌ای مواد بقسمی است که در پنجاه وسه مادهٔ فوق مسطور است.

نایب رئیس مجلس شورای ملی ـ سیدمحمد تدین

ضمیمهٔ قانون انتخابات مذکور در مادهٔ دوم

جدول حوزه‌های انتخابیه بترتیب حروف

اسامی ولایات وایالات	اسامی نقاط جزء هرحوزه	عدهٔ نمایندگان هرحوزه	مرکز انتخابیه
آذربایجان ۱۹ نفر (*)	تبریز ـ اوجان‌عباس ـ مهرانه‌رود ـ دهخوارقان ـ کوکان ـ عجب‌شیر ـ اورنق‌وانزاب ـ آلان براغوش ـ هشترود	۹ نفر	تبریز
	اردبیل ـ مشکین‌وآستارا ـ نمین‌ولکج ـ اجارود ـ خلخال	۲ «	اردبیل
	قراجه‌داغ وایلات ـ خانمرود ـ بدوستان	۱ «	اهر
	سراب ـ گرم‌رود	۱ «	سراب
	مراغه ـ بناب ـ چهار اویماق‌وایلات ـ میاندواب ـ افشار ـ چهاردولی ـ صاین‌قلعه	۲ «	مراغه
	ساوجبلاغ مکری ـ سلدوز	۱ «	ساوجبلاغ
	ارومی وتوابع	۱ «	ارومیه
	خوی ـ ماکو ـ سلماس ـ مرند ـ گرگریکانات	۲ «	خوی

(*) بموجب قانون مصوب دهم مهرماه ۱۳۱۳ (دورهٔ نهم) تغییراتی دراین جدول داده شده که ذیلا درج میگردد :

درایالت آذربایجان حوزهٔ واحدهٔ اردبیل ومشکین مبدل بسه حوزه میشود بطریق ذیل :

	اردبیل ـ نمین ـ اجارود ـ ولکج ـ آستارا	۱ نفر	اردبیل
	مشکین ـ مغان ـ پیله‌سوار	۱ «	خیاو
	خلخال ـ کاغذکنان ـ خورشیدکان ـ وتوابع آن	۱ «	هرآباد

اسامی ولایات وایالات	اسامی نقاط جزء هرحوزه	عدهٔ نمایندگان هرحوزه	مرکز انتخابیه
استراباد یکنفر (*)	استراباد و توابع وبندر جز	۱ نفر	استراباد
اصفهان پنج نفر	اصفهان ـ برخوار ـ ماربین ـ بروحی رود ـ قهاب ـ کرارج ـ براآن ـ رودشتین ـ اردستان ـ مهاآباد ـ قهپایه	۳ »	اصفهان
	قمشه ـ سمیرم ـ جرقویه ـ ابرقوه ـ لنجان ـ دهاقان اسفرجان .	۱ »	قمشه
	فریدن ـ چهار محال (**) ـ نجف‌آباد ـ کرون ـ دهق	۱ »	نجف‌آباد
بروجرد و لرستان ۵ نفر	بروجرد ـ سیلاخور جاپلق ـ بختیاری ـ چهارلنك	۳ »	بروجرد
	خرم‌آباد ـ پیشکوه ـ پشتکوه	۲ »	خرم‌آباد

(*) بموجب قانون مصوب دهم مهرماه ۱۳۱۳ (دورهٔ نهم) تغییراتی در این‌جدول داده شده است که ذیلا درج می‌گردد :

دوحوزه انتخابیه جدید تأسیس می‌شود بشرح ذیل : **اول** ـ دشت‌گرگان

دشت گرگان	دشت گرگان ـ گنبدقابوس ـ گمش‌تپه	۱ »	گنبد قابوس

(**) **دوم** ـ چهار محال ازحوزه انتخابیهٔ نجف‌آباد موضوع وحوزه مستقل‌خواهد شد.

	چهارمحال ـ پشتکوه ـ میانکوه ـ جلوسعد ـ چغاخور جانکی ـ سرد سیر ـ شوراب ـ زرین ـ بازفت ـ خانه میرزا	۱ »	شهرکرد

اسامی ولایات وایالات	اسامی نقاط جزء هرحوزه	عدهٔ نمایندگان هرحوزه	مرکز انتخابیه
خراسان و سیستان پانزده نفر	مشهد ـ چناران ـ رادکان ـ بیوه ران ـ کلم کان ـ شان‌دیز ـ درزاب ـ ارامه ـ میان ولایت ـ سرجام ـ تبادکان ـ چولالی‌خانه ـ اخلومه ـ جام ـ باخزر	۴ نفر	مشهد
	کلات ـ درجز ـ سرخس	۱ «	درجز
	ترشیز ـ کوه‌سرخ ـ بجستان	۱ «	سلطان‌آباد
	سبزوار ـ مزینان ـ جوین ـ بام ـ صفی‌آباد ـ سرولایت	۲ «	سبزوار
	تربت‌حیدریه ـ وبلوکات و مهولات خوافین	۱ «	تربت
	نیشابور وتوابع	۱ «	نیشابور
	قوچان وشیروان	۱ «	قوچان
	بجنورد و اسفراین وجاجرم	۱ «	بجنورد
	طبس ـ تون ـ بشرویه ـ گناباد	۱ «	تون
	قاینات ـ خوسف ـ نهبندان ـ طبس ـ مسینا	۱ «	بیرجند
	سیستان	۱ «	سیستان

اسامی ولایات و ایالات	اسامی نقاط جزء هرحوزه	عدهٔ نمایندگان هرحوزه	مرکز انتخابیه
خمسه سه‌نفر	زنجان وتوابع - حومهٔ سلطانیه- ابهررود -طارمات افشار - اریاد- انکوران- دویرن وسایربلوکات	۳ نفر	زنجان
سمنان و دامغان یکنفر	سمنان- دامغان- جندق- بیابانك	۱ نفر	سمنان
ساوه‌وزرند یکنفر	ساوه - زرند - خلجستان- مزلقانچای وتوابع	۱ نفر	ساوه
شاهرود و بسطام یکنفر	شاهرود - بسطام- نردین وتوابع	۱ نفر	شاهرود
طهران پانزده نفر	طهران - کن - سولقان - لواسانات - شمیرانات قصران - لورا شهرستانك وسایر توابع	۱۲ نفر	طهران
	غارفشافویه	۱ »	حضرت عبدالعظیم
	خوار - ورامین	۱ »	ایوان‌کی
	شهریار - ساوجبلاغ- اشتهارد- برقان- فشند	۱ »	کردان

اسامی ولایات و ایالات	اسامی نقاط جزء هر حوزه	عدهٔ نمایندگان هر حوزه	مرکز انتخابیه
دماوند و فیروزکوه یکنفر	دماوند ـ فیروزکوه	۱ نفر	دماوند
عراق دونفر	سلطان‌آباد ـ کزاز ـ فراهان ـ خلجستان ـ تفرش ـ آشتیان ـ گرگان ـ شرا ـ بزچلو ـ سربند ـ وفس	۲ نفر	سلطان‌آباد
عربستان چهارنفر	دزفول وتوابع	۱ نفر	دزفول
	شوشتر وناصری وتوابع	۱ «	شوشتر
	محمره وفلاحیه وجراحی وسایر بنادر	۱ «	محمره
	بنی‌طرف وحویزه وبساطین	۱ «	بنی‌طرف
فارس سیزده‌نفر	شیراز ـ سروستان ـ کریم ـ زرقان ـ دشتك ـ ارسنجان مرودشت ـ نیریز ـ اصطهبانات ـ کازرون ـ خشت ـ بیضا ـ اردکان	۵ نفر	شیراز

اسامی ولایات وایالات	اسامی نقاط جزء هر حوزه	عدهٔ نمایندگان هر حوزه	مرکز انتخابیه
(*)	فسا ـ داراب	۱ نفر	فسا
	آباده ـ اقلید ـ بوانات	۱ »	آباده
	بهبهان ـ کوه کلویه	۱ »	بهبهان
بقیه فارس	بوشهر ـ برازجان ـ خورموج ـ شبانکاره تنگستان	۲ »	بوشهر
	لار ـ لنکه ـ بستك	۱ »	لار
	عباسی ـ میناب ـ فورك ـ طارم	۱ »	عباسی
	جهرم ـ فیروزآباد ـ فراشبند	۱ »	جهرم
قزوین دو نفر	قزوین ـ طالقان ـ خرقان ـ افشاربکشلو ـ الموت ـ رودبار ـ بلوك زهرا وایلات وغیره	۲ نفر	قزوین
قم یکنفر	قم وتوابع	۱ نفر	قم
کاشان دو نفر	کاشان ونطنز وجوشقان وتوابع	۲ نفر	کاشان

(*) بموجب قانون مصوب دهم مهرماه ۱۳۱۳ (دورهٔ نهم) در این جدول تغییراتی داده شده است که ذیلا نقل میگردد :

اول - حوزهٔ واحدهٔ جهرم وفراشبند وفیروزآباد مبدل بدو حوزه میشوند بطریق ذیل:

جهرم - بلوك جلگه ـ بلوك کردیان - فیروزآباد - فراشبند ـ خنج ـ محال اربعه ـ اخرز ـ قیر ـ کازرین	۱ نفر	فیروزآباد

دوم - بحوزهٔ فسا وداراب که یکنفر نماینده داده شده یکنفر نماینده افزوده میشود و دارای دو نماینده خواهد بود ـ نیریز ـ اصطهبانات از حوزهٔ شیراز خارج وبحوزهٔ فسا افزوده میشود بطریق ذیل :

فسا ـ داراب ـ اصطهبانات ـ نیریز	۲ نفر	فسا

اسامی‌ولایات وایالات	اسامی نقاط جزء هرحوزه	عدهٔ‌نمایندگان هرحوزه	مرکز انتخابیه
کردستان چهار نفر	سنندج ـ ئیلاق ـ اسفندآباد ـ چهار دولی ـ حسین آباد ـ قراتوره ـ ساران‌ـ هوباتو‌ـ کلاترزان ـ کوماسی ـ مریوان ـ اورامان ـ تخت ژادم ـ کاورود ـ مورمور ـ بیلوار ـ امیرآباد ـ جوانرود ـ اورامان ـ لهون ـ روانسر ـ شادی‌آباد	۳ نفر	سنندج
	سقز ـ بانه ـ خورخوره ـ تیلکوه	۱ »	سقز
کرمانشاهان چهار نفر	کرمانشاه و اطراف ـ ماهیدشت ـ دردفرامان ـ میاندربند ـ زیر دربند ـ بلده ـ جلالوند ـ کلهر ـ ذهاب ـ کرند‌ـ قصرشیرین ـ سنجابی ـ گوران ـ سنقر ـ کلیائی ـ چمچال ـ دینور ـ هرسین ـ بی ستون ـ صحنه ـ کنکاور وسایر توابع	۴ نفر	کرمانشاه
گروس یکنفر	بیجار وتوابع	۱ نفر	بیجار

اسامی ولایات وایالات	اسامی نقاط جزء هر حوزه	عده نمایندگان هرحوزه	مرکز انتخابیه
کرمان و بلوچستان هفت نفر(*)	کرمان ـ ماهان ـ قناتغستان ـ لنگر ـ سرآسیابین ـ هوتك چترود ـ جوپار ـ باغین ـ کویرات ـ کوهپایه ـ خبیص ـ تکابات ـ کشیت ـ سیرچ ـ گوك ـ راور	۲ نفر	کرمان
	رفسنجان ـ انار ـ نوق ـ زرند ـ کوهبنان ـ خنامان	۱ «	رفسنجان
	سیرجان وایلات سته ـ پاریز ـ بردسیر ـ اقطار ـ ایل افشار ـ ایل لك ـ بزنجان ـ ارزویه ـ رابر ـ قریة‌العرب	۱ «	سیرجان
	راین ـ تهرود ـ بم ـ نرماشیر ـ ریگان	۱ «	بم
	جیرفت ـ اسفندقه ـ جبال‌بارز ـ رودبار ـ ساردیه ـ مهنی	۱ «	جیرفت
	بلوچستان	۱ «	فهرج
گلپایگان و خوانسار و محلات وکمره دو نفر	گلپایگان وخوانسار	۱ نفر	گلپایگان
	کمره ـ سایر البلوك ـ محلات	۱ «	محلات

(*) دراین جدول بموجب قانون مصوب دهم مهرماه ۱۳۱۳ (دوره‌نهم) تغییراتی‌داده‌شده که ذیلا نقل میشود :

در جدول حوزهٔ انتخابیه سیرجان لفظ ایلات سته وایل افشار ولك حذف میشود .

اسامی ولایات و ایالات	اسامی نقاط جزء هرحوزه	عدهٔ نمایندگان هرحوزه	مرکز انتخابیه
گیلان شش نفر	رشت و توابع ورحمت‌آباد ورودبار	۲ نفر	رشت
	انزلی ـ غازیان وتوابع وتولم	۱ «	انزلی
	خمسه ـ طوالش ـ ماسوله	۱ «	گرکانرود
	فومن ـ شفت ـ کسکو	۱ «	فومن
	لاهیجان ـ لنگرود ـ رودسر ـ دیلمان ـ عمارلو	۱ «	لاهیجان
مازندران پنج نفر	ساری ـ اشرف ـ سوادکوه ـ بندپی ـ علی‌آباد ـ دودانگه ـ چهاردانگه	۲ نفر	ساری
	بارفروش ـ آمل ـ مشهدسر ـ لاریجان ـ نورکجور ـ کلاردشت ـ کلارستاق	۲ «	بارفروش
ملایر و تویسرکان دو نفر	ملایر وتویسرکان ـ نهاوند	۲ نفر	دولت آباد

اسامی ولایات وایالات	اسامی نقاط جزء هرحوزه	عدهٔ نمایندگان هرحوزه	مرکزانتخابیه
همدان دو نفر	همدان ـ درردب ـ بلوک‌مهربان ـ بلوک‌سردرود ـ بلوک‌حاجی‌لو ـ بلوک عاشقلو ـ خدا بنده‌لو ـ محال اسدآباد	۲ نفر	همدان
یزد چهار نفر	یزد ـ حومه ـ اردکان ـ کزاب ـ رستاق ـ اشک‌زر ـ می‌بد ـ ندوسن ـ مهریز ـ هرات ـ مردست ـ بافق ـ بهاباد ـ شهربابک ـ تفت ـ پیشکوه ـ پشتکوه ـ میان‌کوه	۳ نفر	یزد
	نائین باقران ـ محمدیه ـ عقدا ـ انارک	۱ »	نائین
ایلات پنج نفر (*)	بختیاری	۱ نفر	بتعیین وزارت داخله
	شاهسون آذربایجان	۱ »	
	ترکمان یموت وکوکلان	۱ »	
	قشقائی	۱ »	
	ایلات خمسه فارس	۱ »	

(*) بموجب مادهٔ دوم قانون مصوب دهم مهرماه ۱۳۱۳ (دورهٔ نهم) حوزه‌های انتخابیه مربوط به‌ایلات که‌در این جدول تعیین‌شده بکلی ملغی گردیده است (رجوع شود بحاشیهٔ مادهٔ ۴۵) .

اسامی ولایات و ایالات	اسامی نقاط جزء هرحوزه	عدهٔ نمایندگان هرحوزه	مرکز انتخابیه
ملل متنوعه چهار نفر	ارامنهٔ آذربایجان و کلدانیان	۱ نفر	به تعیین وزارت داخله
	ارامنهٔ نقاط جنوب	۱ »	
	زردشتی	۱ »	
	کلیمی	۱ »	

جدول فوق ضمیمهٔ مذکوره درمادهٔ دوم قانون انتخابات بوده وصحیح است .

نایب رئیس مجلس شورای ملی ـ سیدمحمد تدین

قانون

اصلاح قسمتی ازمواد قانون انتخابات مورخ ۲۸ شوال ۱۳۲۹ قمری

مصوب ۱۲ شهریور ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ هشتم ـ (بجای مادهٔ هشتم ونهم ودهم قانون سابق) ـ درمرکز هرحوزهٔ انتخابیه مطابق جدولی‌که منضم باین قانون است حکومت محل بمحض وصول دستور وزارت داخله برای تعیین انجمن نظارت مرکزی بیست وچهار نفر ازطبقات ششگانه (علماء ـ اعیان ـ ملاکین ـ تجار ـ اصناف وزارعین ودوازده نفر از معتمدین اهل محل)که معروف به‌امانت وباسواد ودارای‌شرایط انتخاب نمودن باشنددعوت میکنند مدعوین درهمان مجلس ازمیان خودیا خارج برأی مخفی و به اکثریت نسبی نه نفر رابرای عضویت انجمن تعیین‌نموده ونه نفردیگررا نیزبعنوان عضوعلی‌البدل ازهمان مدعوین انتخاب مینمایند ـ درانتخاب مزبور حضور دوثلث مدعوین‌کافی خواهدبود ـ درنقاطی‌که یك یاچند طبقه ازطبقات ششگانه وجود نداشته باشند ازطبقهٔ دیگرعدهٔ منظوره تکمیل خواهد شد .

تبصرهٔ ۱ ـ حکومت محل باید بعد ازوصول دستور وزارت داخله درظرف پنج روز انجمن نظارت مرکزی را تشکیل داده اعضاء آن را بوزارت داخله معرفی نماید .

تبصرهٔ ۲ ـ درمحل هائی‌که انجمن ایالتی وولایتی قانوناً برقرار است چهار نفر از نه نفر اعضاء انجمن نظارت از اعضای انجمن ایالتی و ولایتی خواهند بودکه بانتخاب خود انجمن ایالتی یاولایتی معین میشوند .

مادهٔ نهم (بجای مادهٔ یازدهم قانون سابق) ـ اعضای انجمن نظارت پس‌از

انتخاب بلافاصله درمحل معینی جمع شده یکنفر رئیس ویکنفر نایب رئیس ولااقل چهار منشی برأی مخفی ازمابین خود انتخاب خواهندکرد .

مادهٔ دهم ـ انجمن نظارت مرکزی پس از تعیین هیئت عاملهٔ خود بلاتأخیر مطابق جدول منضم بقانون اقدام بتشکیل انجمنهای فرعی‌که متصدی ومسئول صحت انتخابات محل خود خواهند بود مینماید باین نحوکه بوسیلهٔ حکومت مرکزی بحکام جزء دستور میدهدکه مطابق‌مادهٔ هشتم این‌قانون انجمن های فرعی را انتخاب‌نمایند درنقاطی‌که حضور اهالی درانجمن های مرکزی یافرعی برای شرکت درانتخابات متعسر است انجمن های مرکزی یافرعی باموافقت حکومت محل نه‌نفر ازمعتمدین اهل محل را برای تشکیل شعبهٔ انجمن مرکزی یافرعی معین میکنند .

مادهٔ یازدهم ـ انجمنهای نظارت هر حوزهٔ انتخابیه در تحت نظارت حاکم محل متصدی ومسئول صحت جریان انتخابات آن حوزه خواهند بود وانجمن های مزبور غیر قابل تغییر و انحلال میباشند مگر در موردی‌که اسباب تعطیل یا تعویق جریان انتخابات واقع‌گردند دراین صورت حاکم محل مراتب را با دلایل‌کافیه بوزارت داخله‌اطلاع داده پس از صدورامروزارت داخله‌اقدام‌بتجدید انتخاب انجمن نظارت مینماید .

مادهٔ بیست ویکم ـ (بجای مادهٔ بیست ویکم قانون سابق) ـ همین‌که انجمن نظارت مرکزی تشکیل‌گردید وانجمن های فرعی‌را معین نمود اعلامی مرتب نموده وبمناسبت اهمیت محل از پنج روز الی پانزده روز قبل از شروع بانتخاب بتوسط مأمورین حکومت اعلان مزبور را در تمام حوزهٔ انتخابیه در سه روز متوالی معین

اشاعه میدهد ـ اعلان مزبور مطالب ذیل راحاوی خواهد بود :

اول ـ محل انعقاد انجمن و اوقاتی که برای دادن تعرفه واخـذ رأی معین میشود .

دوم ـ شرایط انتخاب کنندگان وانتخاب شوندگان .

سوم ـ ترتیب گرفتن تعرفه ودادن رأی باتوضیح این نکته که «گرفتن تعرفه و دادن رأی دریك محل بعمل میآید ورأی دهندگان باید قبل از ورود به انجمن رأی خودرا روی کاغذسفید بی‌نشان نوشته حاضرداشته باشند» .

چهارم ـ عدهٔ نمایندگانی که باید انتخاب شوند .

مادهٔ بیست وهشتم ـ انتخاب کنندگان پس ازگرفتن تعرفه بلافاصله بدون اینکه از انجمن خارج شوند ورقهٔ رأی خود را درحضور نظار در جعبهٔ رأی انداخته تعرفهٔ خودرا بمنشی انجمن میدهند که باطل نموده بصاحب آن مسترد دارد .

مادهٔ پنجاه ویکم ـ (بجای مادهٔ پنجاهم قانون سابق) ـ مدت دورهٔ تقنینیه دوسال شمسی است وابتدای آن ازروزی است که نمایندگی سه‌ربع ازنمایندگان حاضر درطهران تصدیق شده باشد .

مادهٔ پنجاه ودوم (بجای مادهٔ پنجاه ویکم قانون سابق) ـ مخارج مسافرت نمایندگان را ازمحل انتخاب الی‌طهران ذهاباً وایاباً ازقرار فرسخی یك تومان دولت ادا میکند مخارج لازمهٔ متعلقه بانتخابات را برطبق حوالهٔ وزارت داخله فوراً دولت میپردازد .

مادهٔ پنجاه وچهارم (بجای مادهٔ پنجاه وسه قانون سابق) ـ وزارت داخله مکلف است که پنج ماه به آخر هردورهٔ تقنینیه مانده بتهیهٔ مقدمات و وسائل انتخابات دورهٔ بعد (ازقبیل طبع وارسال اوراق لازمه و انتخاب اعضای انجمنهای نظارت مـرکزی

وفرعی وشعب وصدورحوالجات برای مخارج انتخابات وخرج سفر نمایندگان وغیره‌ها) شروع نماید بنحوی که روز اول سه‌ماه به‌آخر آن دوره اعلان انتخابات ازطرف نظار درهرولایت وایالت منتشرشود .

مادهٔ پنجاه‌وپنجم ـ هرگاه درحین جریان انتخابات یك یا چندنفر از اعضاء انجمن نظارت ازحضور درانجمن تعلل یااستنکاف نمایند مادامی که اکثریت باقی است جریانات انتخابات تعقیب و بعضو مستنکف اخطار میشود چنانچه تا دوجلسه در استنکاف و تعلل خود باقی باشد حکومت بجای عضو مستنکف از اعضاء علی‌البدل یك یاچند نفر را برای عضویت انجمن بحکم‌قرعه درحضور اکثریت انجمن نظارت دعوت مینماید .

مادهٔ پنجاه‌وششم ـ درصورتیکه اکثریت هیئت نظار از حضور در انجمن استنکاف نمایند یاپس ازختم انتخابات ازدادن اعتبار نامه خودداری کنند حکومت علل‌وموجبات استنکاف آنان را تحقیق نموده اگر محظور قابل رفعی دارند مرتفع میسازد ـ هرگاه بااین حال‌دراستنکاف خود باقی باشندحکومت مراتب رافوراً بوزارت داخله اطلاع داده باحضور باقی اعضاءکسری عده رااز اعضاء علی‌البدل دعوت‌مینماید که انجمن راتشکیل وانتخابات راختم نمایند .

مادهٔ پنجاه‌وهفتم ـ مأمورین مالیه‌درقلمرومأموریت خودشان ازحق انتخاب شدن محروم خواهند بود .

مادهٔ پنجاه‌وهشتم ـ مواد ۸ ـ ۹ ـ ۱۰ ـ ۱۱ـ۲۱ـ۲۸ـ۵۰ـ۵۱ـ۵۳ قانون انتخابات مصوبه ۲۸ شوال ۱۳۲۹ قمری منسوخ وازدرجهٔ اعتبار ساقط است .

این قانون‌که مشتمل برسیزده ماده‌است درجلسه دوازدهم شهریورماه یکهزارو سیصدوچهار شمسی بتصویب مجلس‌شورای ملی رسید .

رئیس‌مجلس شورای‌ملی ـ حسین‌پیرنیا

مادهٔقانونی نسخ مواد۳۹و۲۵ واصلاح مواد ۲۳ و۲۶قانون انتخابات مورخ ۲۸ شوال ۱۳۲۹ قمری واصلاح مادهٔ۲۱ قانون انتخابات مورخ ۱۲ شهریورماه ۱۳۰۴شمسی

مصوب ۵ مهرماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔواحده ـ مادهٔ ۲۵ و۳۹ قانون انتخابات مورخهٔ ۲۸شوال ۱۳۲۹ وفقرهٔ سوم وچهارم ازمادهٔ ۲۳ قانون مزبور وهمچنین عبارت «درسه روز متوالی» مندرجه درمادهٔ ۲۱ قانون دوازدهم شهریور ۱۳۰۴ نسخ وعبارت « دارندهٔ تعرفه» مندرجه درمادهٔ ۲۶ قانون ۲۸ شوال ۱۳۲۹ بعبارت «رأی دهنده» تبدیل میشود .

کمیسیون تجدید نظر درقانون انتخابات مکلف است مواد پنجاه و سه‌گانه قانون انتخابات راکه قسمتی ازآن برطبق قانون دوازدهم شهریور ۱۳۰۴ تصویب شده وبقیه ازمواد قانون انتخابات ۲۸ شوال ۱۳۲۹ میباشد تحت نمرهٔ ترتیبی‌درآورد .

مادهٔواحدهٔ فوق درجلسهٔ پنجم مهرماه یکهزار وسیصد و چهار شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید .

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ حسین پیرنیا

اصلاح قانونی

مادهٔ ١٦ قانون انتخابات و اضافه تبصره بمادهٔ مزبوره

مصوب ۱۲ مهرماه ۱۳۰۴ شمسی

تبصره ـ درنقاطی‌که تشکیل انجمنهای فرعی مطابق مادهٔ ۱۴ مشکل باشد

انجمنهای مرکزی با موافقت حکومت نه نفر از معتمدین اهل همان محل را برای تشکیل انجمن‌فرعی‌معین مینماید .

تبصرهٔ فوق درجلسهٔدوازدهم مهرماه یکهزاروسیصد وچهارشمسی بمادهٔشانزدهم قانون انتخابات اضافه وبتصویب مجلس شورای‌ملی رسید .

نایب رئیس مجلس شورای‌ملی ـ سیدمحمد تدین

اصلاح قسمت سوم‌مادهٔ یکصدوبیستم‌نظامنامه داخلی راجع بغیبت نمایندگان درجلسات کمیسیونها وشعب

مصوب ۲۹ سنبله ۱۳۰۳ شمسی

«نمایندگانی‌که درسه جلسهٔمتوالی یا شش مرتبه درظرف سی روزدرموقع‌دادن رأی درمطالبی که جزو دستورآن جلسات است بدون عذر موجه حاضر نباشند بمنزلهٔ کسانی هستند که بعدهٔ همان جلسات بدون عذر موجه غیبت کرده‌اند و نمایندگانی که درجلسات مقررهٔ شعبه وکمیسیون بدون عذر موجه تأخیر نمایندنسبت بهر نیم‌ساعت تأخیر یکدوازدهم مقرری روزانه آنها کسر خواهد گردید بدون اینکه برای هریك جلسه کمیسیون این جرم از نصف مقرری یك روزه تجاوز نماید بعلاوه هریك از اعضاء کمیسیونهاکه دردوجلسه متوالی و یا در چهارجلسه متناوب بدون عذر موجه درمدت سی روز بکمیسیون حاضر نشوند از عضویت مستعفی خواهند بود» .

اصلاح قانونی فوق درجلسهٔ بیست ونهم سنبله یکهزار و سیصدوسه شمسی بتصویب مجلس‌شورایملی رسید .

رئیس‌مجلس‌شورای‌ملی ـ مؤتمن‌الملك

قانون

اجازهٔ تأسیس مؤسسهٔ دفع آفات حیوانی وسرم سازی

مصوب ۱۶ جدی ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهد که شعبهٔ مخصوص بنام «دفع آفات حیوانی وسرم سازی» در تحت نظارت مؤسسه پاستور تأسیس نماید .

این قانون که مشتمل بر یك ماده است درجلسه شانزدهم جدی یکهزاروسیصدوسه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ مؤتمن الملك

---

* قانون اختصاص ریاست عالیه کل قوای دفاعیه وتأمینیهٔ مملکتی به آقای رضاخان سردارسپه

مصوب ۲۵ دلو ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی ریاست عالیه کل قوای دفاعیه و تأمینیه (امنیه) مملکتی را مخصوص آقای رضاخان سردارسپه دانسته که با اختیارات تامه در حدود قانون اساسی وقوانین مملکتی انجام وظیفه نمایند وسمت مزبور بدون تصویب مجلس شورای ملی از ایشان سلب نتواندشد .

این قانون که مشتمل بر یك ماده است درجلسه بیست وپنجم دلو یکهزاروسیصد وسه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ مؤتمن الملك

* این قانون بموجب قانون مصوب هفتم اسفندماه ۱۳۲۰ شمسی (دورهٔ سیزدهم) نسخ شده است .

قانون اعلام انقراض سلطنت قاجاریه

وتفویض حکومت موقتی بشخص آقای رضاخان پهلوی

مصوب ۹ آبان‌ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔواحده – مجلس شورای ملی بنام سعادت ملت انقراض سلطنت قاجاریه را اعلام نموده وحکومت موقتی‌را در حدود قانون اساسی وقوانین موضوعهٔمملکتی بشخص آقای رضاخان پهلوی واگذار میکند – تعیین تکلیف حکومت قطعی موکول بنظر مجلس مؤسسان است که برای تغییر مواد ۳۶ – ۳۷ – ۳۸ – ۴۰ متمم قانون اساسی تشکیل میشود .

این قانون که مشتمل بریك ماده است درجلسه نهم آبان‌ماه یکهزاروسیصد و چهار شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید .

رئیس مجلس شورای‌ملی – سید محمدتدین

فهرست

قسمت دوم- مقاوله نامه‌ها و امتیازات

از صفحهٔ ۲۸۲ تا صفحهٔ ۳۰۸

شمارهٔ ردیف	عنوان قانون	صفحه از	صفحه تا
	مقاوله‌نامه‌ها		
۱	قانون تصدیق مقاوله‌نامه تلگرافی منعقده بین دولت ایران واتحاد جماهیر سوسیالیستی‌شوروی .	۲۸۲	۲۸۸
۲	قانون تصدیق مقاوله نامه پستی منعقده بین دولت ایران و اتحادجماهیرسوسیالیستی‌شوروی .	۲۸۸	۲۹۳
	امتیازات		
۳	قانون اعطای امتیاز انحصاری ساختن و دایر داشتن چهار رشته راه شوسه اطراف بندر جز به آقـای علیقلی خان هزار جریبی .	۲۹۳	۳۰۰
۴	قانون امتیازانحصاری تأسیس کارخانه‌های عصاره‌گیری‌سوس بآقایان حسنعلی‌خان هدایت وعزت‌الله خان هدایت .	۳۰۰	۳۰۳
۵	قانون‌تصویب حق‌تقدم نسبت بامتیاز انحصاری تأسیس چراغ برق‌اصفهان برای میرزافضل‌الله خان‌دهش .	۳۰۴	ـ
۶	قانون‌واگذاری حق‌انحصاری هواپیمائی بمؤسسه هواپیمائی یونکرس .	۳۰۴	۳۰۸

قسمت دوم

مقاوله‌نامه‌ها و امتیازات

قانون

تصدیق مقاوله نامهٔ تلگرافی منعقده بین دولت ایران و اتحاد جماهیر سوسیالیستی شوروی

مصوب ۷ دلو ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی مقاوله‌نامهٔ تلگرافی راکه در مسکو بین نمایندگان دولتین ایران و اتحاد جماهیر سوسیالیستی شوروی منعقد و امضاشده‌است بجزو ذیل تصویب مینماید :

۱ ـ مقاوله‌نامهٔ تلگرافی مورخه ۲۷ آوریل ۱۹۲۳ مسیحی دارای دوازده ماده .

۲ ـ اظهارنامه راجع بمقاوله‌نامهٔ تلگرافی مورخه ۲۷ آوریل ۱۹۲۳ مسیحی یک ورقه .

۳ ـ پروتوکل ضمیمه مورخه ۷ اکتبر ۱۹۲۴ که بین وزارت خارجهٔ دولت ایران و سفارت دولت اتحاد جماهیر سوسیالیستی شوروی درطهران امضا شده است .

این قانون که مشتمل بریك ماده است درجلسه هفتم برج دلو یکهزار وسیصد و سه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ مؤتمن‌الملك

ترجمه قرارداد تلگرافی مابین‌ایران‌وروس

از یکطرف دولت ایران و ازطرف دیگر جمهوری اشتراکی اتحادی ساوتی روسیه مایل میباشندکه برطبق مادهٔ ۲۱ عهدنامهٔ ۲۶ فوریه ۱۹۲۱ مسکو منعقده بین روس و ایران روابط تلگرافی بین مملکتین را مرتب نموده و در انجام این مقصود قرارداد مخصوص منعقد و امضا نمایند نمایندگان خودرا بشرح ذیل‌انتخاب‌نمودند :

ازطرف دولت ایران : آقای سیدحسن تقی‌زاده رئیس هیئت اعزامیه تجارتی ایران بروسیه .

ازطرف جمهوری اشتراکی اتحادی ساوتی روسیه : آقای‌ل.م. کاراخان معاون کمیسرملی امورخارجه .

نمایندگان مزبور پس از تبادل اختیار نامه‌هائیکه ازطرف دول متبوعهٔ خود داشتند وثبوت صحت و اعتبار اختیارنامه‌های مزبوره در مقررات‌ذیل‌موافقت‌نمودند :

مادهٔاول ـ مبادله مخابرات تلگرافی‌مرتباً مابین ایران‌وروسیه برقرارخواهد شد و برای انجام این منظور طرفین متعاهدین متقبل میشوندکه سیمهای تلگرافی‌رادر امتداد خطوط ذیل بیکدیگر متصل‌نمایند :

۱ـ کراسنوادسك ـ چکشلر ـ استراباد .

۲ـ پولتراسك (عشق‌آباد سابق) ـ هودان ـ باجگیران ـ مشهد (دوسیم) .

۳ـ آرتق ـ مشهد .

۴ـ سرخس‌روس ـ سرخس‌ایران ـ مشهد .

۵ ـ جلفای‌روس ـ جلفای ایران ـ تبریز .

۶ـ آستارای روس ـ آستارای ایران ـ انزلی .

مادهٔدوم ـ طرفین متعاهدین در اخفای مطالب تلگرافاتی که بین مملکتین

مبادله میشود سعی کرده و باسرع اوقات بمقصد مخابره خواهند نمود .

مادهٔسوم ـ ۱ ـ برای تلگرافاتی که بین دوائر تلگرافی دولتین متعاهدین مبادله شده ومقصد یامبداء یکی‌از نقاط مملکتین باشد قیمتهای اولیهٔذیل برای‌هرکلمه معین‌میشود :

الفـ برای تلگرافات متبادله بین روسیه ونقاط ایران که بوسیلهٔ سیم‌های دولت ایران مخابره میشود ۶۵ سانتیم که سی سانتیم آن متعلق بدولت ایران و۳۵ سانتیم‌متعلق بدولت روسیه میباشد .

صورت نقاط مزبوره از ادارهٔ تلگرافخانه ایران به ادارهٔ تلگرافخانهٔ روس داده میشود .

ب ـ برای سایر نقاط ایران که‌مخابرات بتوسط سیمهای ادارهٔ هند واروپائی بعمل آید ۸۵ سانتیم که پنجاه سانتیم آن عاید دولت ایران و ۳۵ سانتیم بدولت روسیه میرسد.

۲ ـ قیمتهای اولیهٔ ترانزیت ازروی جدول (B) کدضمیمهٔ نظامنامهٔ ادارهٔ تلگراف‌بین‌المللی‌است‌معین میشود .

۳ ـ قیمتهائیکه فوقاً در قسمتهای ۱و۲ مذکور گشته ممکن است باتفاق آراء درمواقعی‌که تغییراتی درمقررات جاریه قرارداد بین المللی تلگرافی‌و نظامنامهٔضمیمه آن داده‌میشود اضافه‌یاکسر گردد مشروط براینکه دولتین متعاهدتین تغییرات‌مزبوره را امضاءیابعدهاقبول نمایند .

۴ـ قیمت‌هائی‌که دراین قرار داد معلوم شده نیز ممکن است باتفاق آراء درموقعی که‌طرفین متعاهدین تغییری رالازم دانند بتوسط ادارات‌تلگرافی مملکتین تغییریابد معذلك تغییر مزبور درصورتی بعمل‌میآید که‌موافقت باقانون‌اساسی‌مملکتین داشته باشد .

۵ـ قیمت‌های مذکورهٔ فوق درمورد مخابرات‌جرائد صدی پنجاه درارتباطات بین‌روس وایران تخفیف و درموضوع ارتباطات دیگر لااقل همان میزان تخفیف داده‌میشود .

مادهٔ چهارمـ تلگرافات اداری، که‌ما بین ادارات مرکزی پست و تلگراف دولتین متعاهدتین یا بین مأمورین مجاز راجع بامور تلگرافی و پستی مبادله شود مجاناً مخابره خواهد شد و همچنین کلیهٔ تلگرافات راجع بتغییرات جوی مجاناً مخابره میشود .

مادهٔ پنجم ـ کلیه تلگرافات خصوصی باید بحروف لاتین ویکی‌اززبان‌های فارسی‌وروسی وآلمانی وانگلیسی‌وفرانسه نوشته‌شود .

مادهٔ ششم ـ تلگرافات ویادداشت های اداری که ضمیمهٔ‌مخابرات تلگرافی میباشند وهمچنین کلیه مراسلات رسمی ما بین ادارات تلگرافی مملکتین بزبان‌فرانسه تحریرمیشود .

مادهٔ هفتم ـ۱ـ محاسبات طرفین راجع بمبادله تلگرافات ماه بماه نوشته شده وبفرانك طلا تقویم‌میشود .

۲ـ مبلغ بدهی‌که ازموازنه حساب حاصل میشود بفرانك‌طلا یامعادل‌آن بلیرهٔ انگلیسی سه‌ماه بسه‌ماه باداره‌ای‌که طلبکاراست پرداخت میشود وحساب هرسه ماه درظرف یك‌ماه بعدازآن بایدکارسازی شده وتجاوزازاین‌مدت‌ننماید .

۳ـ پس‌ازرسیدگی بمحاسبات‌چنانچه سهو وخطائی شده باشد در جزو صورت حساب بعد منظورخواهدشد .

مادهٔ‌هشتم ـ۱ ـ چنانچه درمبادلات تلگرافی بین ایران وروسیه بواسطه قصور ادارهٔ تلگرافخانه تلگرافی دیرتر ازمدتی که برای وصول مکتوب پستی‌لازم است بمقصدبرسد یاپس‌ازپنج روز بعدازمخابره بمقصدبرسد تمام‌قیمت مخابرهٔ‌تلگراف مزبور برحسب تقاضای فرستندهٔ‌آن مستردمیشود .

۲ ــ مهلتی که در فوق معین شده در مورد تلگرافات دولتی و تلگرافات فوری واطلاعات اداری که وجهی در ازاء مخابرهٔ آن اخذشده باشد نصف خواهدبود.

۳ ــ کلیتاً درسایر موارد راجع بکسر یاعدم پرداخت قیمت‌تلگراف یااسترداد وجه مخابره مقررات نظامنامه اداری تلگراف بین‌المللی مجری خواهد بود.

مادهٔ نهم ــ ادارات تلگرافخانه ممالك‌متعاهده بمحض حصول‌امکان بموافقت یکدیگر ادارهٔ تلگراف بی‌سیم را برای روابط بین خود تأسیس و همچنین قیمت مخابرات تلگراف بی‌سیم رامعین خواهند نمود ولیکن قیمت های مزبوره درهرحال ازقیمت هائی‌که درقرارداد جاریه بین‌المللی ودر نظامات اجرائیه آن معین شده‌نباید تجاوز نماید.

مادهٔ‌دهم ــ کلیتاً درمواردی که دراین قرارداد پیش بینی نشده راجع‌بروابط تلگرافی مملکتین‌مقررات قرارداد جاری تلگرافی‌بین‌المللی ونظامنامه اداری‌ضمیمه آن‌مجری میباشد.

مادهٔ یازدهم ــ این قرارداد سه ماه بعد از تاریخ امضا مجری و مدت آن یك سال میباشد ــ اگر هیچیك از طرفین متعاهدین سه ماه قبل از موقع انقضای این قرارداد قصد خودرا مبنی برنسخ اثرات این قرارداد بطرف دیگر اشعار ندارند باز هم یکسال دیگر مجری خواهد بودوهمین طریق در سنوات بعد نیزمعمول خواهدبود.

مادهٔ دوازدهم ــ این‌قرارداد بتصویب خواهدرسید ومبادله‌نسخ مصوبه‌باسرع اوقات ممکنه در مسکو صورت خواهد گرفت نظر بمراتب منظورهٔ فوق نمایندگان دول متعاهده این قرارداد را امضاء ومهر نمودند.

بدونسخه درمسکو ۲۷ آوریل ۱۹۲۳ نوشته شد.

اظهارنامه

درموقع امضای قرارداد تلگرافی مـابین ایران وروس که بتاریخ ذیل بامضاء

رسیده است طرفین متعاهدین اظهار میدارند : نظر باتحاد اداری‌که در امور تلگرافی مابین جماهیر مـاوراء قفقاز و روسیه وجود دارد قرار شد که مقررات این قرارداد شامل حـال دول متحدهٔ مزبوره نیز بگردد لهذا دول متحده با روسیه از حیث امور تلگرافی یکی بوده ونمایندگی دول مزبوره رافقط یك اداره خواهد داشت .

نظر بمراتب مذکورهٔ فوق نمایندگان دول متعاهده این اظهـارنامه را مهر و امضاء نمودند .

در مسکو بدو نسخه در ۲۷ آوریل یکهزار ونهصد وبیست وسه نوشته شد .

تقی زاده کاراخان

پروتوکل

شهر طهران ۷ اکتوبر ۱۹۲۴ مطابق ۱۵ میزان ۱۳۰۳

جنـاب مستطاب اجل آقای مشارالملك وزیر امور خارجه دولت علیه ایران ازیك‌طرف وسیتواین‌باریس شومیاتسکی نمایندهٔ مختار دولت‌اتحاد جماهیرسوسیالیستی شوروی ازطرف دیگر این پروتوکل را راجع بمطالب ذیل بدین ترتیب منعقد داشته امضاء نمودند :

اول ـ زبان رسمی قرارداد هـای پستی و تلگرافی مورخ ۲۵ و ۲۷ آوریل ۱۹۲۳ منعقد فیمـابین ایران و اتحاد جمـاهیر شوروی سوسیالیستی زبـان فرانسه محسوب است .

دوم ـ قرارداد هـای مزبوره پس از تصویب آنها در مجالس مقننه مملکتین قطعاً بموقع اجراگذارده خواهد شد .

این پروتکل بزبان روسی و فـارسی تحریر شده و در موقع تعبیر هر دو متن معتبر میباشد .

مقاوله‌نامه و اظهارنامه و پروتوکل مسطوره در فوق مشمول مادهٔ واحده مصوبه هفتم دلو یکهزاروسیصدوسه شمسی بوده وصحیح است .

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ مؤتمن‌الملك

قانون تصدیق مقاوله‌نامهٔ پستی منعقده بین دولت ایران و اتحاد جماهیر سوسیالیستی شوروی

مصوب ۱۴ دلو ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔواحده ـ مجلس شورای ملی مقاوله نامهٔ پستی را که در مسکو بین نمایندگان دولتین ایران و اتحاد جماهیر سوسیالیستی شوروی منعقد و امضاء شده است بجزو ذیل تصویب مینماید :

۱) مقاوله‌نامه پستی مورخه ۲۵ آوریل ۱۹۲۳ مسیحی دارای سیزده ماده .

۲) اظهار نامه راجع به مقاوله‌نامه پستی مورخه ۲۵ آوریل ۱۹۲۳ مسیحی یك ورقه .

۳) پروتوکل ضمیمه مورخه ۷ اکتبر ۱۹۲۴ که بین وزارت خارجه دولت‌ایران و سفارت دولت اتحاد جماهیر سوسیالیستی شوروی درطهران امضا شده‌است .

این‌قانون‌که مشتمل بر یك ماده است در جلسه چهاردهم برج دلو یکهزار و سیصدوسه شمسی بتصویب مجلس‌شورای ملی‌رسید .

رئیس‌مجلس‌شورای‌ملی‌ـ‌مؤتمن‌الملك

ترجمهٔ قرارداد پستی منعقده فیمابین ایران و روسیه

دولت ایران و جمهوری اجتماعی متحدهٔ سویتی روسیه برای توسعه مناسبات و دادیه و بسط روابط اقتصادی مابین دومملکت تصمیم‌گرفتند برطبق مادهٔ ۲۱ معاهدهٔ منعقدهٔ مسکو در تاریخ ۲۶ فوریه ۱۹۲۱ شرایط مبادله پستی فیمابین دو مملکت را بوسیله قرارداد مخصوصی تعیین وبرقرار نمایند جهت‌نیل بدین مقصود آقای آقا سید

حسن تقی‌زاده رئیس هیئت اعزامیه تجارتی ایران درروسیه از طرف دولت ایران و آقای ل . م . کاراخان معاون کمیسر ملی امور خارجه ازطرف جمهوری اجتماعی متحدهٔ سویتی روسیه بعنوان نمایندگی مختار انتخاب گردیدند .

نمایندگان مختار فوق‌الذکر پس‌از اطلاع از اختیارات یکدیگر و صحت آن مواد ذیل را مقرر داشتند :

مادهٔ اول ـ اولا ـ مابین ایران وروسیه مبادله منظم و متناوبی جهت مراسلات معمولی و سفارشی (پاکت‌ها ـ کارت‌های پستی ـ اوراق کار مطبوعات ـ و مستورهٔ مال‌التجاره) ارسالی از یکی از مملکتین فوق‌الذکر وهمچنین مراسلاتی که مبداء یا مقصد آنها ممالك خارجه باشندکه‌مملکتین متعاهدتین بتوانند بین آنها واسطه‌واقع شوندبرقرار خواهدگردید .

ثانیاً ـ مبادله فوق‌الذکر مستقیماً از طریق بری در سرحدات مشترك‌ما بین‌دو مملکت و ازطریق بحری توسط‌کشتیهائیکه جهت‌این سرویس تعیین‌گردیده‌اند انجام خواهدگرفت .

مادهٔ دوم ـ اولا ـ ادارهٔ پست هر مملکت‌پست‌ها را به‌مخارج وتحت‌مراقبت خود از طریق بری تا دفتر مبادله مملکت دیگر حمل مینماید درصورتیکه ادارات پستی مملکتین متعاهدتین با موافقت یکدیگرصلاح بدانندکه حمل‌ونقل‌پست‌هارا از دوطرف بیکنفر با یك‌مؤسسه یایك‌شرکتی واگذار نمایندمخارج حمل‌ونقل‌فوق‌الذکر بین‌آنها بدوسهم متساوی تقسیم خواهدگردید .

ثانیاً ـ راجع بمرابطه از طریق بحری هر یك از ادارات طرفین متعاهد میتواند پست‌ها را توسط‌کشتیهای مملکت متبوعه خود تا دفاتر مبادله مملکت دیگر حمل‌نماید و یا آنکه آنهارا دربنادر بمأمورین کشتی های مملکت اخیر تحویل دهد در این صورت سهم ادارات پستی راجع بمخارج حمل‌ونقل‌ازروی وزن‌حقیقی

معینه جهت هر مسافت تعیین میشود و برای هر کیلوگرام از یك فرانك طلا تجـاوز نخواهد نمود بدیهی است که این طریق معامله راجع بمرسولاتی است که ما بین دو مملکت مبادله میشود و بمرسولات سرویس ترانزیت تعلق نخواهدگرفت .

مادهٔ سوم ـ درصورت دائر شدن یك سرویس پستی هواپیمائی بـا توافق نظر بین دومملکت جزئیات آن بوسیله مقررات مخصوصی که بعد منعقد خواهد شد تعیین میگردد .

مادهٔ چهارم ـ مرسولات عندالتأدیه ومرسولات مخصوصهٔ فوری موقتاً قبول نمیشود وشرایط مبادله اینقبیل مرسولات وتاریخ اجرای آن با توافق نظر ادارات پستی مملکتین متعاهدتین برقرار خواهد شد .

مادهٔ پنجم ـ اولا ـ کلیهٔ مراسلات اداری بین ادارات یا دفاتر پستی دومملکت بزبان فرانسه نوشته خواهد شد .

ثانیاً ـ مکاتبه راجع به تحقیقات محمولات پستی بین دفاتر مبادله ردوبـدل خواهدگردید .

مادهٔ ششم ـ نرخهای متعلقه بمرسولات پستی معینه در مادهٔ (۱) مطابق نرخهائی است که درمعاهدهٔ پستی عمومی تعیین گردیده است .

مادهٔ هفتم ـ معادله نرخهای متعلقه بمرسولات معینه درمادهٔ(۱)درسرویسهای هریك ازمملکتین متعاهدتین ونقاط مبادله وترتیب وطریق ارسال مراسلات و همچنین کلیه جزئیات سرویس بموجب نظامنامه اجرائی که باتوافق نظر مملکتین متعاهدتین تشکیل خواهد گردیدتعیین میشود .

مادهٔ هشتم ـ اولا ـ مراسلات اداری معمولی یا سفارشی راجع بسرویس پست وتلگراف وتلگراف بی‌سیم مبادله بین ادارات مرکزی پست و تلگراف دو

مملکت وهمچنین مراسلات‌سرویس‌پستی‌متبادله‌بین‌دفاتر پست‌مجاناًقبول‌وحمل‌میشوند.

ثانیاً ــ سایر مراسلات عموماً ازطرف هرکس بـرای هرکس که باشد باید مطابق مندرجات معاهدهٔ پستی عمومی که فعلاً مجری است بمیزان مقرره تمبرزده شود .

مادهٔنهم ــ اولا ــ هریك ازادارات پستی مراسلات معمولی وسفارشی که مبداء یا مقصد آنها ممالك یا نقاطی باشند که با آنها بطور مستقیم یا غیر مستقیم دارای مبادلات پستی است جهت‌مبادله ترانزیت را درخاك خود خواه بطور سرویس وخواه درکیسه‌های سربمهرقبول خواهد نمود .

ثانیاً ــ ادارات پستی‌که عهده‌دار حمل مرسولات فوق‌الذکر میباشند مخارج حق‌العبوری که درمعاهده پستی عمومی معین شده است دریافت خواهندنمود .

مادهٔدهم ــ اولا ــ درصورت‌فقدان‌یك مرسولهٔسفارشی‌فرستنده حق‌اخذغرامتی که میزان آن‌پنجاه فرانك طلا میباشد خواهدداشت . معادل مبلغ‌فوق به‌پول مملکتی که درآنجا غرامت تأدیه میشود بصاحب‌آن داده خواهد شد .

ثانیاً ــ هرگاه‌غرامت‌ازطرف‌ادارهٔ‌پست‌مملکتی به‌حساب‌ادارهٔ‌مملکت‌دیگرکه‌مسؤل فقدان است تأدیه شود ادارهٔ پست مملکت اخیر باید معادل‌آنرا تامدتی‌که منتهای‌آن ازتاریخ اعلان تأدیه غرامت دوماه خواهد بود مسترد دارد .

ثالثاً ــ تا دایرشدن سرویس ماندات‌پست مبالغی که باید بموجب قسمت ۲ این ماده تأدیه شود توسط نمایندهٔ سیاسی مملکت مسئول فقدان که درپایتخت مملکت دیگر مقیم میباشد وبدون‌اینکه‌هیچ مخارجی بادارات پست داین یا مدیون‌تعلق‌گیرد پرداخته خواهدشد .

رابعاً ــ ادارات پست متعاهدتین مسؤلیت راجع بفقدان درمواقع فورس‌ماژور را عهده‌دار نخواهند بود .

مادهٔ یازدهم – در کلیهٔ موارد پیش بینی نشده راجعه بمرسولات پستی که موضوع این قرارداداست مندرجات قرارداد پستی عمومی که فعلاً مجری است واظهارنامهٔ متمم و نظامنامه اجرای آن مجری خواهد بود .

مادهٔ دوازدهم – این قرارداد بعداز سه ماه از تاریخ امضای آن بموقع اجرا گذارده خواهدشد ومدت اعتبار آن تاموقعی است که یکی ازطرفین متعاهدقصدو نیت خودرا راجع بعدم اجرای آن یکسال قبل بطرف دیگراطلاع دهد .

مادهٔ سیزدهم – این قراردادهر چه زودتر ودرهرصورت تامدت شش ماه از تاریخ امضای آن بتصدیق خواهد رسید مبادله تصدیقنامه این قرارداد در شهر مسکو بعمل خواهد آمد بنابر مراتب فوق نمایندگان مختار دولتین متعاهدتین ایـن قرارداد را که به نسختین نوشته شده در شهر مسکو در تاریخ ۲۵ آوریـل ۱۹۲۳ مهـر وامضا نمودند .

محل امضاء سیدحسن تقی زاده محل امضاء ل . م . کاراخان

اظهارنامه

درموقع امضاء قرارداد پستی بین ایران وروسیه در تاریخ امروز مطالب ذیل از طرف متعاهدین اظهارگردید :

نظر بوحدت اداری مـوجوده در امور پستی مابین جمهوریهای متحدهٔ ماوراء قفقاز وروسیه چنین مقرر شد کـه مندرجات این قرارداد شامل جمهوریهای متحدهٔ مذکوره خواهد بود وبنا براین کلیه جمهوریهای متحدهٔ مذکوره بادولت روسیه تشکیل یك منطقه پستی بنمایندگی یك ادارهٔ واحده میدهند بنابر مراتـب فوق نمایندگان مختار مملکتین متعاهدتین این اظهارنامه رامهروامضا نمودند .

درشهر مسکو در تاریخ ۲۵ آوریل ۱۹۲۳ به نسختین نوشته شد .

محل امضاء سیدحسن تقی زاده   محل امضاء ل.م. کاراخان

پروتوکل

شهرطهران ۷ اکتبر۱۹۲۴ مطابق۱۵ میزان ۱۳۰۳

جناب مستطاب اجل آقای مشارالملك وزیر امور خارجه دولت علیهٔ ایران از یکطرف وسیتواین باریس شومیاتسکی نمایندهٔ مختار دولت‌اتحاد جماهیرسوسیالیستی شوروی ازطرف دیگر این پروتوکل را راجع بمطالب ذیل بدین ترتیب منعقدداشته امضاء نمودند :

اول ـ زبان رسمی قراردادهای پستی وتلگرافی مورخ ۲۵و۲۷ آوریل ۱۹۲۳ منعقد فیمابین ایران واتحادجماهیر شوروی سوسیالیستی زبان فرانسه‌محسوب است .

دوم ـ قرارداد های مزبوره پس از تصویب آنها درمجالس‌مقننه مملکتین‌قطعاً بموقع اجراگذارده خواهدشد .

این پروتوکل بزبان روسی وفارسی تحریر شده و در موقع تعبیر هـردو متن معتبرمیباشد .

مقاوله‌نامه واظهارنامه وپروتوکل مسطورهٔ در فوق مشمول ماده واحدهٔ مصوبه چهاردهم دلو۱۳۰۳ بوده‌وصحیح است .　　رئیس‌مجلس‌شورای‌ملی ـ مؤتمن‌الملك

قانون اعطای امتیاز انحصاری ساختن‌ودائرداشتن چهاررشته راه شوسهٔ اطراف بندرجزبه آقای علیقلی خان‌هزارجریبی

مصوب ۱۴ تیرماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ۱ ـ مجلس شورای ملی‌اعطای امتیاز انحصاری ساختن ودائر داشتن‌چهار رشته راه شوسه اطراف بندرجز را بشرح مذکور در مادهٔ دوم امتیاز نامه برای مدت سی‌سال شمسی که ابتدای آن تاریخ مبادله این قرار داداست بآقای علیقلیخان (مسعود الملك) هـزار جریبی تبعه مسلـم ایـران کـه در ایـن قـرارداد بنام

صاحب امتیاز مذکور میشود بشرایط ذیل تصویب می‌نماید :

مادهٔ۲ ـ خط سیر این راه از بندرجز از راه ساور هزار جریب یا راه بهتری که در عمل پیدا شود و مهندس فواید عامه ترجیح آنرا تصدیق نماید بشهر دامغان واز بندرجز بشهر استرآباد واز بندرجز به قره سو واز بندرجز بشهر اشرف است ـ و صاحب امتیاز مکلف استکه قبل از شروع بعملیات نقشه جامعی بمقیاس مناسب ازکلیه مسیر قطعی راههای فوق‌الذکر بتوسط مهندس متخصص راهسازی بخرج خود ترسیم نموده بوزارت فواید عامه تقدیم داردکه برطبق آن راه ساخته شود ـ چنانچه این نقشه در وزارت فواید عامه مورد ایرادات فنی گردد صاحب امتیاز مکلف است رفع معایب آنرا بنماید .

مادهٔ۳ ـ صاحب امتیاز متعهد می‌شودکه از تاریخ مبادله این قرارداددرظرف سال اول شروع بعملیات راهسازی نموده ومنتها تا مدت سه سال بعد از تاریخ مبادله قرارداد راه مزبور راباتمام برساند ولی اگروزارت فوایدعامه بیش‌ازدوماه تصویب نقشه مذکور درماده دوم رابتأخیر بیاندازد مدت اضافی اضافه برسه سال محسوب خواهدشد.

مادهٔ۴ ـ صاحب امتیاز درموقع مبادله این قرار داد مبلغ دوهزار تومان نقد یا سندمعتبر ودیعه بوزارت فلاحت وتجارت وفواید عامه خواهددادکه پس‌ازاتمام‌راه درمدت معینه درماده‌سوم آن‌ودیعه بصاحب امتیازمستردگردد ـ درصورت عدم اجرای مادهٔ سوم کلاً یا جزءاً بهمان تناسب دولت از ودیعه مزبوره استفاده خواهد نمود .

مادهٔ۵ ـ هرگاه قبل از شروع بعمل یا درضمن اشتغال بآن صاحب امتیاز تصور نمایدکه بواسطه وجود فورس ماژر شروع بساختن راه مزبوریا ادامه‌آن ممکن نیست بایدکتباً مراتب را بوزارت فواید عامه باذکردلائل کافی اطلاع دهد ـ وزارتخانه مزبوره منتها درظرف یك ماه بعداز وصول مراسله صاحب امتیاز وجود فورس ماژر راکتباً تصدیق یاتکذیب می‌نماید ـ درصورت اول بنسبت‌مدتی‌که فورس‌ماژر برقراراست

برمهلت شروع بکار یا اختتام آن افزوده خواهد شد ـ چنانچه در مجموع مدت امتیاز قوهٔ قهارهٔ (فورس ماژر) بیش‌از یکسال مانع استفادهٔ صاحب امتیاز شود ومورد تصدیق دولت نیز واقع‌گردد مدت اضافه بریکسال برمدت امتیاز افزوده خواهد شد .

مادهٔ۶ ـ هرگاه وزارت فواید عامه درظرف یك ماه درمورد فورس ماژر جوابی بصاحب امتیاز نداد این سکوت راصاحب امتیاز بمنزله‌قبول تلقی خواهد نمود.

مادهٔ۷ ـ درصورتی‌که صاحب امتیاز بخواهد برای ساختن این راه شرکتی مطابق قوانین مملکتی از اتباع داخله تشکیل نماید باید اسامی و نظامنامه شرکت را باطلاع وزارت فواید عامه برساند ودرآنصورت شرکت مزبور درحدود مسئولیت و اختیارات صاحب امتیاز قائم مقام مشارالیه بوده وتمام حقوق او را دارا خواهد شد وتعهداتی‌که برطبق این امتیاز برعهده صاحب این امتیاز وارد بیاید برعهده شرکت مزبور خواهد بود ـ مرکز شرکت نیز باید درایران بوده و از هرحیث تابع قوانین مملکتی باشد .

مادهٔ۸ ـ این امتیاز بهیچ نحوی از انحاء قابل انتقال باتباع خارجه نیست وانتقال آن باتباع خارجه ومعاملات رهنی وشرطی با آنها درحدود این امتیاز علاوه بر بطلان چنانچه خسارتی متوجه دولت شود بعهدهٔ صاحب امتیاز خواهد بود .

مادهٔ۹ ـ صاحب امتیاز مجاز است درطرفین راه ودرنقاطی‌که مقتضی باشد ابنیه لازمه‌را بنا نماید ـ واراضی‌که برای ابنیه مزبوره یا برای خط راه لازم باشد هرگاه اراضی بایر خالصه باشد ازطرف دولت مجاناً واراضی دائر خالصه هم در صورت ضرورت برای خط راه تا بقای امتیاز واگذار خواهد شد ولی اراضی دایر خالصه‌که برای ابنیه راه لازم باشد وهمچنین اراضی بائر ودائر غیر خالصه را صاحب امتیاز بقیمت عادله خریداری خواهدکرد وهرگاه صاحبان اراضی مزبوره حاضر بفروش نشوند صاحب امتیاز بوزارت فواید عامه مراجعه خواهدکرد که

برای حفظ منافع عمومی مداخله نموده قرارعادلانه بدهد .

مادهٔ ۱۰ ـ صاحب امتیاز درروی کلیهٔ رودخانه‌ها ومجاری میاه که راه را قطع مینماید پلهای محکم خواهد ساخت ومجرای نهرهائی راکه عمق آنها پنج یك ذرع یا کمتر است سنگفرش خواهدکرد ـ اگر مالکین اطراف جاده‌ها برنهرهای موجوده بخواهند دروسط جاده نهرجدیدی حفر واحداث نمایند بایستی درظرف یکهفته این کاررا انجام دهند ودرصورت تخلف صاحب امتیازحق خواهدداشت نهرمزبورراساخته ومخارج آنرا ازمالکین اراضی دریافت دارد .

مادهٔ ۱۱ ـ صاحب امتیاز درآنقسمت ازراه‌که ازکوهسارعبورمیکندازطرف دره باید دیوار احتیاطی وپناهگاه محکمی از سنگ وآهك بسازد واین دیوار باید لااقل هشت گرهٔ اعشاری‌عرض وهشت گرهٔ اعشاری ارتفاع‌داشته‌باشد .

مادهٔ ۱۲ ـ صاحب امتیازمجازاست‌که پس‌ازساخته‌شدن نصف هریك ازراهها بطوری‌که وزارت فوایدعامه تصدیق‌نماید حق‌العبوری متناسب با تمام تعمیرات راه ومخارج اداری‌آن‌مطابق تعرفه‌ای‌که باموافقت وزارت فواید عامه تنظیم خواهد شد برای عبورازقسمت‌ساخته‌شده‌دریافت‌دارد ولی‌میزان حق‌العبور بهرجهت از حق‌العبور طرق‌شوسه دولتی تجاوز نخواهدکرد .

تبصره ـ دواب واحشام ساکنین دهات اطراف‌راه برای سیر دو فرسخ در راه مزبورازتأدیه حق‌العبور معاف‌خواهندبود .

مادهٔ ۱۳ ـ کلیه نظامیان ومأمورین امنیه که سرخدمت میباشند ومأمورین وزارت فلاحت وتجارت وفوایدعامه‌که برای‌تفتیش یا رسیدگی بحساب راه مسافرت میکنند ومأمورینی‌که برای سیم‌کشی‌ویا تعمیر سیم تلگراف‌وتلفن دولتی اعزام‌میشوند وحکم رسمی دردست دارندازتأدیه حق‌العبور معاف خواهند بود وهمچنین مأمورین سیاسی‌دول‌خارجه‌باتشخیص وزارت‌فوایدعامه‌ولی‌پست‌دولتی‌بهروسیله‌که حمل‌شودنصف حق‌العبور را خواهدپرداخت .

مادهٔ ۱۴ ـ صاحب امتیاز متعهد است که دفاتر منظمی از قبیل دفتر روزانه ودفتر مخارج وعایدات ودفتر دارائی راه وصورت حساب سالیانه (بیلان) وغیره ترتیب داده ودرموقع تفتیش بمأمورین مخصوص دولت ارائه دهند ـ مأمورین دولت در هر موقع حق دارند دفاتر واسناد محاسبه راه را تفتیش نمایند .

مادهٔ ۱۵ ـ از تاریخ شروع بگرفتن حق العبور صاحب امتیاز صدی چهار از ازکلیه عایدات را قبل ازوضع مخارج بصندوق دولت تأدیه خواهد نمود واین سهم دولت برای هرسال شمسی تا آخر ماه فروردین سال بعد باید پرداخته شود .

مادهٔ ۱٦ ـ پس از انقضای مدت امتیاز کلیه راه وابنیه آن وکلیه اشیاء منقول وغیرمنقول متعلق براه (باستثنای کامیون واتومبیل) از روی دفتر دارائی منقول وغیر منقول بدولت ایران انتقال خواهد یافت بدون اینکه صاحب امتیاز حق داشته باشد اموال مزبوررا قبلا دررهن گذارده ویا نسبت بآنها باشخاص ثالثی تفویض حقی نماید و برای تأمین اجرای این ماده درخاتمه مدت صاحب امتیاز باید راه ومتعلقات منقول و غیرمنقول آن را معموراً تحویل دولت بدهد وبعلاوه اموال منقولی که تحویل میدهد باید مطابق دفتر دارائی پنجسال اخیر مدت امتیاز باشد .

مادهٔ ۱۷ ـ عرض راه نباید کمتر از هشت گز باشد مگر در جاهائی که موانع طبیعی غیرقابل رفع موجود باشد که آنرا متخصص فنی وزارت فواید عامه تصدیق کند سایر ترتیبات فنی ساختن راه مطابق شرایطی خواهد بود که با موافقت نظر وزارت فوایدعامه وبرطبق دستورمتخصصین تعیین خواهدشد .

مادهٔ ۱۸ ـ دولت برای تسهیل اجرای مواد این امتیازنامه با صاحب امتیاز مساعدت خواهدکرد .

مادهٔ ۱۹ ـ صاحب امتیازمجاز است برای حسن جریان امور راه بندرجز بشهر

دامغان و استرآباد وقره سو و اشرف تلفنی دائر نماید مشروط براینکـه این تلفن منحصر بمخابرات خصوصی ادارهٔ راه بوده و از قبول مخابرات عمومی اکیداً ممنوع باشد و مسلم است که در مواقع فوق‌العاده دولت حـق خواهد داشت از ایـن تلفن استفاده نماید .

مادهٔ ۲۰ ـ کلیه آلات و ادواتیکه بـرای تسطیح و تعمیر راه بـرای صاحب امتیاز لازم است و تهیه آن در داخله مملکت غیر میسر باشد پس از تشخیص‌وتصدیق وزارت فواید عامه ازحقوق‌گمرکی ورودی معاف خواهد بود .

مادهٔ ۲۱ ـ هرگاه دولت بخواهد امتیاز احداث‌راه آهن بدهدکه خط‌عبورآن از بندرجز بشهردامغان وازبندرجز بشهر استرآباد واز بندر جز بقره‌سو و از بندرجز بشهر اشرف از روی خط شوسه باشد صاحب امتیازباتساوی شرایط حق تقدم خواهـد داشت ودر صورتیکه مشارالیه آنرا بشرایط دیگران قبول ننماید وامتیاز بشرکت یا شخص دیگری داده شود ویا خود دولت باین‌کار اقدام کند بطوریکه راه‌آهن درروی شوسه مزبور قرارداده شود باید دولت یا صاحب امتیاز راه‌آهن عواید خالص متوسط صاحب امتیاز را تاآخر مدت امتیاز سالیانه تأدیه نماید .

مادهٔ ۲۲ ـ هرگاه دولت بخواهد امتیاز اتوموبیل رانی‌وحمل‌ونقل پستی‌وسایر وسایط نقلیه وغیره را دراین راه شوسه بدیگری اعطاء نماید صاحب امتیاز باتساوی شروط حق تقدم خواهد داشت .

مادهٔ ۲۳ ـ در صورت‌عدم اجرای هریك از مواد ۳ـ۴ـ۷ـ۱۲ـ۱۴ـ۱۵ـ۱۷ از طرف صاحب امتیاز وزارت فلاحت‌وتجارت‌وفواید عامه بصاحب‌امتیاز اخطارمینماید وهرگاه مشارالیه درظرف یکماه به‌اخطار مزبور ترتیب اثر ندهد وزارت معزی الیها میتواند امتیاز را لغو وخسارت وارده بدولت را از صاحب امتیاز مطالبه‌نماید .

مادهٔ ۲۴ ـ هرگاه اختلافی راجع بمسائل مربوطه بمواد این امتیاز نامـه بین

دولت وصاحب امتیاز تولید گردد موضوع اختلاف بدونفر حکم‌که یکـی از طـرف وزارت‌فواید عامه‌ودیگری ازطرف‌صاحب‌امتیاز تعیین‌خواهدشد مراجعه میشودحکمین مزبور قبل از شروع برسیدگی حکم ثالثی را انتخاب خواهند نمود . اکثریت آراء رأی دهندگان قاطع خواهدبود ورأی مزبور بموجب حکم‌ریاست وزراء بموقع‌اجراء گذارده میشود .

تبصره ـ هریك از طرفین که تقاضای حکمیت کـرد تقاضای کتبی خود را برای طرف فرستاده واگر تاسی روز پس از تقاضا طرف حکم خودرا معین ننمود عدم تعیین حکم حاکی از تصدیق حق تقاضاکننده خواهد بود .

مادهٔ۲۵ ـ دولت حق دارد این امتیاز را درموقعی که مقتضی بداند از صاحب امتیاز یاقائم مقام او خریداری نماید وهمچنین هرموقعی‌که دولت بخواهد باج‌راه را حذف نماید در صورتیکه نسبت براههای موضوع این امتیاز هـم مانند سایر راهها رفتار شود میتواند این امتیاز را خریداری نماید . قیمتی که برای خریـداری این امتیاز بصاحب امتیاز تأدیه خواهد شد عبارت خواهد بود از کلیه مخارج ساختن راه باضافه عشرآن پس از وضع مبلغی که تا آن تاریخ مستهلك شده است ودولت تصمیم خریداری این امتیاز را لااقل سه ماه قبل باید بصاحب امتیاز اعلام نماید.

تبصره ـ دولت در صورتی دارای حق خرید امتیاز خواهد بودکه خودش‌قائم مقام صاحب امتیاز دراخذ حق‌العبور نشود .

مادهٔ۲۶ ـ صاحب امتیاز مکلف است که سالیانه مبلغ دوهزار تـومان برای تأمین حفظ‌الصحه عمله و سایر کارکنان و مستخدمین و مستحفظین راه‌مـوضوع این امتیاز مجاناً تخصیص دهد ـ عابرین بی بضاعت هم میتوانـند از آن مجانـاً استفاده نمایند ـ این وجه توسط صاحب امتیاز مصـرف خواهد شد ولی دولت حق تفتیش خواهد داشت .

مادهٔ ۲۷ ـ انتقال این امتیاز بیك دولت خارجی نیز درحکم انتقالات وسایر معاملات مذکوره در ماده هشتم خواهد بود .

مادهٔ ۲۸ ـ صاحب‌امتیاز بدون تصویب مجلس شورای‌ملی حق شرکت بااتباع خارجه نخواهد داشت .

مادهٔ ۲۹ ـ تاریخ اجرای مادهٔ بیست‌و شش از ابتدای شروع به ساختن راه خواهدبود .

این‌قانون که مشتمل بر بیست و نه ماده است درجلسه چهاردهم تیرماه یکهزار وسیصدوچهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ حسین‌پیر نیا

قانون امتیاز انحصاری تأسیس کارخانه‌های عصاره‌گیری‌سوس به‌آقایان حسنعلی‌خان هدایت وعزت‌الله‌خان هدایت

مصوب اول بهمن‌ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔاول ـ دولت ایران امتیاز انحصاری تأسیس کارخانه‌های عصاره‌گیری از گیاه موسوم بسوس (Reglisse) رادر ایالات شمالی وغربی و جنوبی ایران بـه‌آقـای، حسنعلیخان هدایت‌وعزت‌الله‌خان‌هدایت‌که هردوتبعه مسلم‌ایران‌هستندودراین‌قرارداد بنام‌صاحبان امتیاز مذکور میشوند واگذار مینماید .

مادهٔدوم ـ مدت این‌امتیاز ده‌سال و ابتدای آن بعداز تصویب‌مجلس‌شورای‌ملی از تاریخ مبادله امتیازنامه‌خواهدبود .

مادهٔسوم ـ صاحبان امتیاز مکلف هستندکارخانه‌های‌عصاره‌گیری‌را در شمال درظرف یکسال ونیم و درغرب در ظرف دوسال‌و نیم و در جنوب در ظرف سه‌سال‌ونیم از تاریخ امضاء ومبادله این امتیازنامه تأسیس‌نمایند .

مادهٔ چهارم ـ برای تأمین اجرای مقررات این امتیازصاحبان امتیاز ملزمند

که توأم با امضاء ومبادله این امتیازنامه مبلغ سه‌هزارو نهصد تومان وجه‌نقد یا سند معتبر که مالیه قبول کند ودیعه بگذارند تا درصورت عدم اجرای مقررات مادهٔ سوم بترتیب مذکور درمادهٔ پنجم بدولت علیه تأدیه نمایند .

مادهٔ پنجم - عدم تأسیس هریك ازکارخانه‌های مذکوره درظرف مدت های معینه در مادهٔ سوم موجب الغاء امتیاز نسبت بقسمت مربوطه بآن مدت وضبط و یا دریافت بلاعوض ثلث وجه ودیعه خواهدبود . بنابراین چنانچه پس‌ازانقضاء سه‌سال و نیم از تاریخ مبادله امتیازنامه هیچیك ازکارخانه‌های‌مزبوره تشکیل نیافته باشداین امتیاز بکلی از درجه اعتبار ساقط وکلیه وجه‌الضمانه مجاناً و بلاعوض بدولت تعلق خواهدگرفت وبالعکس هر موقعی‌که یکی ازکارخانه‌های سه‌گانه‌درظرف‌مهلت‌مربوطه به‌آن تأسیس شود ثلث وجه ودیعه مسترد و درصورت‌ضمانت نسبت‌به‌ثلث وجه بلااثر خواهد بود .

تبصره - موارد (فرس ماژر) از اجرای‌شرط‌الغاء فوق‌الذکرمستثنی‌است .

مادهٔ‌ششم - اتباع داخله میتوانند استفاده‌های معموله‌که تاکنون ازسوس‌بعمل میآوردند ادامه دهند و این‌امتیاز بهیچوجه‌مانع‌عملیات‌آنها نخواهدبودولی‌عصاره‌گیری ازعلف مزبور بوسیله کارخانجات تاانقضاءمدت‌مذکوره‌درمادهٔ‌دوم‌منحصر بصاحبان‌امتیاز خواهدبود ودیگران از اقدام به‌آن ممنوع‌میباشند .

مادهٔ هفتم - صاحبان امتیاز میتوانند مطابق قوانین ایران وبااطلاع وزارت فوایدعامه برای موضوع این امتیاز بتشکیل شرکتی مبادرت نمایند مشروط براینکه مرکز شرکت مزبوره درایران بوده و همواره مطیع مقررات قوانین ایران باشد در اینصورت شرکت مزبوره ازهرحیث قائم‌مقام صاحبان امتیاز خواهدبود .

مادهٔ‌هشتم - ماشین‌آلات و ادوات مربوطه به این کارخانه برای مدت این امتیاز در موقع ورود به خاك ایران پس از اجرای تفتیشات لازمه از تأدیه حقوق گمرکی معاف خواهند بود وبرای استفاده از این معافیت صاحبان

امتیاز بایدصورت آلات وادواتی راکه میخواهند واردنمایند قبلا بوزارت فواید عامه تقدیم بدارند تا برطبق آن احکام لازمه بعهدهٔ ادارهٔ گمرك صادرشود .

مادهٔ نهم - از روز بکارافتادن یکی ازکارخانه‌های مذکور درمادهٔ سوم تامدت پنج سال مواد مربوطه بهٔگیاه سوس که درکارخانه‌های مزبوره تهیه شده باشد درموقع خروج ازایران از تأدیه حقوق گمرکی معاف خواهندبود .

مادهٔ دهم - صاحبان امتیاز یاشرکت قائم‌مقام آنهاموظفند که حقوق دولت را یك سال بعدازتأسیس هریك ازکارخانه‌های خودهمه‌ساله سه‌درصد عمل‌کرد کارخانه را قبل ازاینکه هیچگونه خرج ازآن کسرشده باشد یاده‌یك عایدات خالص سالیانه آن‌را بدولت کارسازی دارندولی هرگاه‌درآتیه مالیات‌های‌قانونی وضع شودکه باین کارخانه ها اطلاق‌شده ومیزان آن‌ازسه درصد یاده‌درصدمذکور درفوق تجاوز نماید صاحبان امتیاز فقط ملزم‌بتأدیه مالیات‌مزبور خواهندبود .

مادهٔ یازدهم - عایدات‌خالص عبارت‌است ازکلیه‌عمل‌کرد کارخانه پس‌ازوضع مخارج لازمه اداری وقیمت مواد اولیه و وجوه لازمه برای تعمیرومرمت کارخانه . انتخاب سه‌درصد عایدات‌غیرخالص یاده درصد عایدات خالص به اختیار دولت‌است .

مادهٔ دوازدهم - صاحبان امتیاز مکلفند که برای محاسبات‌کارخانه خود دفاتر منظمی ترتیب داده‌وهمه ساله صورت حساب (بیلان) دخل وخرج خودرا بدولت تقدیم دارند بعلاوه مفتشین‌دولت که دارای حکم‌کتبی باشند میتوانند در موقع لزوم قبل ازآنکه صورت‌حساب (بیلان) محاسبات‌کارخانه تهیه‌شده‌باشدبدفاتر صاحبان امتیاز مراجعه‌نموده درصورتیکه در آن سال‌دولت اخذ ده درصد عایدات

خالص را تصمیم نموده باشد مبالغی را که خارج ازمیزان مذکور در مادهٔ(۱۱) بخرج منظور شده باشد حذف نمایند .

مادهٔ سیزدهم- انتقال این امتیاز بهر نحوی از انحاء بهاتباع خارجه یا شرکتهای خارجی ممنوع وموجب الغاء امتیاز خواهد بود ولی درصورتیکه موافق مادهٔ(۷) شرکتی تشکیل شود اتباع خارجه هم میتوانند ازسهام شرکت مزبوره خریداری نمایند مشروط براینکه هیچوقت مجموع سهامی که بخارجه منتقل میشود باندازه‌ای نرسدکه اکثریت آراء مجمع عمومی شرکت رابهاتباع خارجه بدهند .

تبصره- درهرحال شرکاء غیر ایرانی نباید بهیچوجه دارای اکثریت آراء مجمع عمومی باشند والااین امتیاز ملغی خواهدبود .

مادهٔ چهاردهم - هرگاه اختلافاتی راجع بمواد این امتیازنامه بین دولت علیه وصاحبان امتیاز یاشرکت قائم‌مقام آنها تولید شود موضوع اختلاف بدو نفر حکم که یکی ازطرف وزارت فوائدعامه ودیگری ازطرف صاحبان امتیاز درظرف یکماه تعیین خواهندشد مراجعه میگرددحکمین مزبور قبل ازشروع برسیدگی حکم ثالث را انتخاب مینمایند رأی حکمین ودرصورت عدم توافق نظر آنها حکم ثالث قطعی خواهدبود وبموجب حکم هیئت وزراء عظام بموقع اجرا گذارده میشود .

تبصره- هرگاه تامدت یکماه ونیم یکی ازطرفین حکم را معین ومعرفی ننمود حق طرفی که حکم راتعیین نموده ثابت خواهدبود .

مادهٔ پانزدهم - برای بدست آوردن علف اصل السوس رضایت مالکین اراضی شرط وبعهدهٔ صاحبان امتیاز یاشرکت قائم‌مقام آنهااست که ترضیه مالکین اراضی را بعمل آورند .

این قانون که مشتمل بر پانزده ماده است درجلسه اول بهمن‌ماه یکهزاروسیصدو چهارشمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - سیدمحمدتدین

قانون

تصویب حق‌تقدم نسبت به امتیاز انحصاری تأسیس‌چراغ برق‌اصفهان برای میرزافضل‌الله خان دهش

مصوب ۱۳ بهمن‌ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔواحده ـ تاوقتی‌که آقای میرزافضل‌الله خان دهش روشنائی شهراصفهان وحومه رابوسیله چراغ برق باشرایطی که مشارالیه ازحیث استعداد کارخانه وتاریخ تأسیس آن ومدت روشنائی وقیمت قوهٔ الکتریک و شرایط فنی تأسیس کارخانه وسیمکشی ونصب پایه‌ها وفراهم کردن لوازم چراغ وغیره تقبل نموده تصدی نماید در موقع اعلان برای اعطای امتیاز انحصاری تأسیس چراغ برق در شهر اصفهان وحومه در صورت تساوی شرایط حق‌تقدم با میرزا فضل‌الله خان مزبور خواهد بود.

تبصرهٔ ۱ ـ مدت حق‌تقدم‌آقای میرزافضل‌الله خان دهش بیست‌سال‌خواهدبود.

تبصرهٔ ۲ ـ حق‌تقدم قابل انتقال بخارجه نخواهد بود ـ درصورت انتقال‌این حق باطل‌است.

این قانون که مشتمل بریك‌ماده است درجلسه سیزدهم‌بهمن‌ماه یکهزاروسیصدو چهارشمسی بتصویب مجلس شورای ملی‌رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ سیدمحمد تدین

قانون

واگذاری حق‌انحصاری هواپیمائی بمؤسسهٔ هواپیمائی یونکرس

مصوب ۲۰ بهمن‌ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔاول ـ مجلس شورای ملی‌حق انحصاری هواپیمائی را در سه‌خط ذیل

برای مدت پنجسال ازتاریخ تصویب وامضاء ومبادله این قرارداد بمؤسسه هواپیمائی (یونکرس) واگذار میکند که بلافاصله خطوط ذیل‌را برقرار نماید :

تهران بندرپهلوی ـ تهران بندر بوشهر ـ تهران‌قره‌تو .

تبصره ـ کمپانی یونکرس متعهد میشودکه خطوط مذکوره را تـا یکماه بعد از امضای قرارداد دائرکند واگر تا موعد مزبور دائر ننماید سه هزارتومان بلاعوض بدولت ایران بپردازد ودولت ایران درآن صورت حق خواهد داشت این قرارداد را فسخ نماید .

مادهٔدوم ـ مؤسسه هواپیمائی یونکرس متعهد میشود که خطوط پستی‌هوائی درمادهٔ اول رابخطوط پستی هوائی اروپامتصل نماید و مکلف است که لااقل در ظرف سه‌ماه اول‌یکی از خطوط فوق‌را بخط پستی‌هوائی اروپا مرتبط سازد .

مادهٔسوم ـ دولت ایران از ماه بهمن ۱۳۰۵ تامدت ۱۸ ماه برای پرواز در سه‌خط فوق ازقرار هرمیل (کیلومتر) سه‌قران بعنوان کمك خرج بمؤسسه یونکرس خواهد پرداخت وبعد از انقضای هیجده ماه دولت ایران کمك خرج مزبور راقطع مینماید .

مادهٔچهارم ـ مؤسسه یونکرس متعهد میشود در هرهفته در هریك ازخطوط معینه درمادهٔ اول پست‌دولتی راکه کمتراز هفتادوپنج‌سنگ (۷۵ کیلوگرام) نخواهد بود ایاباً وذهاباً حمل‌نماید .

مادهٔ پنجم ـ در تمام مدت کنترات کلیه اضافه نرخ پستی که از محمولات پستی هوائی اخذ خواهدشد پس‌از وضع مخارج اداری‌آن بمؤسسه یونکرس واگذار میشود ولی درصورتیکه عایدات مزبوره از ماهی دو هزارتومان تجاوز کند مازاد آن پرداخت نخواهد گردید و هرگاه از دو هزارتومان کمتر باشد مؤسسه یونکرس حق مطالبه زیادتر ازآن نخواهد داشت .

مادهٔ ششم - تعیین تعرفهٔ کرایه وشرایط مسافرت ومحمولات وهمچنین تعیین نرخ اضافی پستی منوط بنظریات وزارت پست وتلگراف وتصویب دولت خواهد بود وطیارات پستی یونکرس درشهرهائی که سرراه است ووزارت پست وتلگراف معین مینماید فرودآمده وصعود خواهدنمود .

مادهٔ هفتم - طیارات یونکرس وسایر لوازم آن که برای حمل پست ضرورت دارد باستثنای بنزین ومواددهنی از پرداخت حقوق گمرکی معاف خواهدبود .

مادهٔ هشتم - مؤسسه هواپیمائی یونکرس علاوه برتعهدات فوق مراتب ذیل را نیز متعهد میگردد :

الف - واگذاری وسائل فنی ومستخدمین خود درعوض نقدی عادلانه بوزارت جنگ درمواقع جنگ یا انقلابات داخلی .

ب - درهرماه یك محل خالی-درهریك ازخطوط - مجاناً باختیاروزارت پست وتلگراف خواهدگذاشت .

ج - تأسیس یك باب مدرسهٔ فنی هواپیمائی و آوردن طیارات تعلیمی برای تعلیم وتربیت طیاره‌چی ومیکانیکچی ایرانی .

د - پذیرفتن لااقل دونفر شاگرد ایرانی بخرج مؤسسه یونکرس متناوباً از طرف دولت برای تحصیل اطلاعات ومعلومات لازمه درکلیه شعب هوانوردی خود .

ه - تأسیس یك کارخانهٔ هواپیمائی بزرگ برای تعمیرات لازمه طیارات در تهران وکارخانه‌های کوچکتری درسایر نقاط مهمهٔ هواپیمائی ایران .

و - تأسیس یك شرکت هواپیمائی ایرانی مطابق قوانین ایران .

ز - در صورتیکه دولت بخواهد مؤسسه یونکرس متقبل میگردد که

باشرایطی که ازحدود شرایط این قراردادتجاوز نکند موافق دستور دولت خطوط ذیل را دائر وبرای ادارهٔ این امر طیاره‌چی ومیکانیکچی ایرانی بقدرکفایت تعلیم و تربیت نماید:

تهران مـازندران ـ تهران تبریز ـ تهران مشهد ـ بوشهر محمره ـ دزفول اصفهان ـ یزد کرمان ـ کرمان دزداب ـ کرمانشاه سلطان‌آباد ـ اصفهان پهلوی ـ بندرجز گنبد قابوس ـ بجنورد مشهد ـ دزداب تهران ـ سلطان‌آباد بروجرد ـ تبریز جلفا ـ تبریز بسرحدترکیه ـ مشهد بسرحد ترکستان ـ مشهدبسرحدافغانستان تهران همدان‌کردستان.

ح ـ بکار انداختن چندین دستگاه از طیارات بزرگ سه موتوره در تمـام مدت امتیاز ولااقل درصورت لزوم یکی ازآنها را بلافاصله پس از تصویب و مبادله این قرارداد.

ط ـ درصورتیکه دولت ایران مایل‌باشد که نقشه برداری مملکت بوسیله طیارات صورت گیرد مؤسسه یونکرس متعهد است کـه برطبق قرار داد مخصوص وسایل فنی ومتخصصین وطیارات مخصوص خود را که جهت این کار خواهد خواست باختیار دولت واگذار نماید و فقط مخارج خالص آن را از روی صورت وقبوض دریافت دارد.

ی ـ ونیز مؤسسه یونکرس متعهد است که خط پستی‌هوائی چین‌را که درنظر گرفته است ازطریق ایران (یعنی ازمشهد طهران وتبریز) قراردهد.

مادهٔ نهم ـ انتقال این امتیاز بهر نحوی‌ازانحاء بدون تصویب‌مجلس‌شورایملی بشخص یا بشرکت دیگری یادولتی ممنوع وموجب الغاء این‌امتیاز خواهدبود.

مادهٔ دهم ـ وزارتخانه های جنگ و مالیه وپست وتلگراف هریك‌درحدود وظایف خود مأمور اجرای این قانون خواهند بود.

مادهٔ یازدهم - دولت موظف است در قرارداد با کمپانی یونکرس تفتیش طیارات را در موقع ورود بایران وخروج ازآن منظور دارد .

مادهٔ دوازدهم - درموقع بروز اختلاف درمواد این قانون مسئله بحکمیت سه نفر که دونفر آن یکی ازطرف دولت ویکی از طرف کمپانی معین و حکم ثالث مرضی‌الطرفین یا بقرعه معین خواهد شدرجوع میشود .

این قانون که مشتمل بردوازده ماده است درجلسهٔ بیستم بهمن ماه یکهزار و سیصد وچهار شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید .

رئیس مجلس شورایملی - سید محمدتدین

فهرست

قسمت سوم - کنتراتها

از صفحهٔ ۳۰۹ تا صفحهٔ ۳۲۹

شمارهٔ ردیف	عنوان قانون	صفحه از	صفحه تا
۱	قانون استخدام مسیو اتوموزر تبعهٔ آلمانی جهت مدیریت داخلی مطبعه مجلس .	۳۰۹	۳۱۰
۲	قانون استخدام مسیو ویلهلم وبه تبعهٔ آلمانی جهت سوار کردن و بکارانداختن ماشینهای مطبعه مجلس .	۳۱۰	۳۱۱
۳	قانون استخدام دکتر هانری اشتریك تبعهٔ آلمانی برای معلمی و مدیری مدرسه صنعتی .	۳۱۱	۳۱۲
۴	قانون تجدید کنترات مسیو هونن بلژیکی جهت خدمت ادارهٔ گمرك .	۳۱۲	ـ
۵	قانون تکمیل قانون مصوب ۳۲ جوزای ۱۳۰۲ راجع بکنترات مسیو مولیتر رئیس کل گمرکات .	۳۱۳	ـ
۶	قانون اجازهٔ کنترات مادام آندره‌هس فرانسوی برای معلمی و مدیری مدرسه دارالمعلمات .	۳۱۴	ـ
۷	قانون اجازهٔ پرداخت دوهزاروپانصد دلار اضافه حقوق درباره کلنل ماك کرماك .	۳۱۴	۳۱۵
۸	قانون اصلاح قانون تجدید کنترات دوازده نفر مستخدمین بلژیکی ادارهٔ گمرك .	۳۱۵	ـ
۹	قانون اجازهٔ استخدام یازده نفر مستخدم امریکائی جهت خدمت درادارات مالیه ویکنفر جهت ریاست امور فلاحتی .	۳۱۶	۳۲۰

شمارهٔ ردیف	عنوان قانون	صفحه از	صفحه تا
۱۰	قانون تجدید کنترات یازده نفر مستخدم بلژیکی واجازهٔ استخدام یکنفر مأمور بلژیکی دیگر برای ادارهٔ گمرکات	۳۲۰	۳۲۳
۱۱	قانون استخدام مسیوفریتس فن دمها کن تبعه آلمانی بسمت مهندس ومتخصص جنگلها .	۳۲۳	۳۲۵
۱۲	قانون استخدام مسیوپاپاریان تبعه دولت ترکیه برای معلمی مدرسه دواسازی از فروردین ۱۳۰۴ .	۳۲۶	ـ
۱۳	قانون استخدام مسیو بارون فراشون برای معلمی حقوق بمدت سه سال و دو ماه .	۳۲۶	۳۲۷
۱۴	قانون اجازهٔ استخدام مسیو ویلهلم مایر آلمانی برای معلمی نجاری مدرسه صنعتی دولتی .	۳۲۷	ـ
۱۵	قانون اجازهٔ استخدام هرهیس آلمانی بمدت سه سال برای معلمی آهنگری .	۳۲۸	ـ
۱۶	قانون اجازهٔ تمدید کنترات مسیو لامبر مولیتر رئیس کل گمرکات برای مدت یکسال از فروردین ۱۳۰۵	۳۲۸	۳۲۹

قسمت سوم
کنترات‌ها

قانون

استخدام مسیو اتوموزر تبعهٔ آلمانی جهت مدیریت داخلی مطبعهٔ مجلس

مصوب ۱۶ اسد ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔ اول – ادارهٔ مباشرت مجلس شورای ملی مجاز است مسیو اتوموزر تبعهٔ آلمان را از اول ماه آپریل ۱۹۲۴ مطابق ۱۲ حمل سیچقان ئیل ۱۳۰۳ لغایت سه سال شمسی برای مدیریت داخلی مطبعه مجلس استخدام نماید.

مادهٔ دوم – حقوق سالیانه مشارالیه یک‌هزار و چهارصد تومان خواهد بود.

مادهٔ سوم – مبلغ دویست تومان مخارج ذهاب و مبلغ دویست تومان مخارج ایاب مشارالیه منظور خواهد شد.

مادهٔ چهارم – مسیو اتوموزر در هر سال محق بیک ماه مرخصی با اخذ حقوق خواهد بود.

مادهٔ پنجم – درصورتی‌که مسیو اتوموزر قبل‌از انقضاء مدت خدمت در مدت خدمت وفات یابد فقط مبلغ سیصد تومان بعیال او پرداخته خواهد شد.

مادهٔ ششم ـ محل‌سکونت مشارالیه در طهران که عبارت از یك‌خانه کوچك دارای‌اقلاً دواطاق مسکونی باشد با لوازم آن در خور سکونت مشارالیه وروشنائی چراغ منزل‌مزبور ازطرف ادارهٔ مباشرت تهیه خواهدشد .

مادهٔ هفتم ـ ادارهٔ مباشرت مجلس مجاز است برطبق مادهٔ دوم قانون‌کنترات مستخدمین‌خارجه مصوب۲۳ عقرب ۱۳۰۱ سایر شرایط را تعیین وکنترات مسیوموزر را امضاء نماید .

این‌قانون‌که مشتمل بر هفت‌ماده است‌درجلسه شانزدهم اسد یکهزاروسیصدوسه شمسی بتصویب‌مجلس‌شورای‌ملی‌رسید .

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ مؤتمن‌الملك

قانون

استخدام مسیوویلهلم وبه‌تبعهٔ آلمانی جهت سوارکردن وبکار انداختن ماشینهای مطبعهٔ مجلس

مصوب ۲۶ اسد ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔاول ـ ادارهٔ مباشرت مجلس شورای ملی مجاز است مسیو ویلهلم وبه تبعه آلمان را از یازدهم فوریه ۱۹۲۴ مطابق ۲۲ دلو تنگوزئیل ۱۳۰۲ لغایت مدت سه سال شمسی برای سوارکردن وبکار انداختن ماشینهای‌مطبعه مجلس استخدام نماید .

مادهٔدوم ـ حقوق سالیانه مشارالیه نهصد وده تومان خواهدبود .

مادهٔسوم ـ مبلغ‌یکصد تومان مخارج ذهاب ومبلغ یکصدتومان مخارج‌ایاب مشارالیه منظور خواهدشد .

مادهٔ چهارم ـ مسیو ویلهلم و به درهر سال محق بیك ماه مرخصی با اخذ حقوق خواهد بود .

مادهٔ پنجم ـ محل سکونت مشارالیه را درطهران که عبارت از یك اطاق ولوازم آن درخورسکونت مشارالیه باشد باروشنائی چراغ منزل مشارالیه ادارهٔ مباشرت مجلس تهیه خواهدنمود .

مادهٔ ششم ـ ادارهٔ مباشرت مجلس مجاز است برطبق مادهٔ دوم قانون کنترات مستخدمین خارجه مصوبهٔ ۲۲ عقرب ۱۳۰۱ سایر شرایط را تعیین و کنترات مسیو ویلهلم و به را امضاء نماید .

این قانون که مشتمل برشش ماده است درجلسه بیست و ششم اسد یکهزارو سیصدو سه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ مؤتمن الملك

قانون

استخدام دکتر هانری اشتریك تبعه آلمانی برای معلمی و مدیری مدرسهٔ صنعتی

مصوب ۷ جدی ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔ اول ـ دولت مجاز است دکتر هانری اشتریك تبعه آلمان را بمدت سه سال از تاریخ اول سرطان ۱۳۰۳ [۲۲ ژوئن ۱۹۲۴] برای معلمی و مدیری مدرسه صنعتی استخدام نماید .

مادهٔ دوم ـ حقوق دکتر اشتریك سالیانه چهار هزار تومان خواهد بود و بطور قسط الشهور از تاریخ فوق دریافت می دارد .

مادهٔ سوم ـ مبلغ چهارصد تومان خرج مسافرت به دکتر اشتریك داده میشود وپس ازختم قرارداد برای مراجعت مشارالیه نیزمعادل همین مبلغ تأدیه خواهدشد .

مادهٔ چهارم ـ دولت مجازاست برطبق مادهٔ [۳] قانون کنترات مستخدمین خارجه مصوبه ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ سایر شرایط راتعیین وکنترات دکتر اشتریك را امضاء نماید .

این قانون که مشتمل برچهارماده است درجلسه هفتم جدی یکهزار وسیصدوسه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .   رئیس مجلس شورای ملی ـ مؤتمن الملك

قانون

تجدید کنترات مسیوهونن بلژیکی جهت خدمت اداره گمرك

مصوب ۷ جدی ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔ اول ـ وزارت مالیه مجازاست مسیوهونن بلژیکی را ازتاریخ تصویب تاسوم سنبله ۱۳۰۴ که موعدانقضای کنترات های دوازده نفر بلژیکی مصوب مجلس شورای ملی است بجهت خدمت ادارهٔ گمرك مجدداً استخدام نماید.

مادهٔ دوم ـ حقوق مسیوهونن سالیانه ششهزار و دویست تومان خواهد بود و بعلاوه بطوریکه دربارهٔ سایر مأمورین بلژیکی گمرك مقرر است ادارهٔ گمرك کمافی السابق منزل مناسبی باختیار مسیوهونن خواهدگذاشت .

مادهٔ سوم ـ سایرشرایط کنترات بدستورقانون استخدام مستخدمین خارجی مصوب ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ مقررخواهدشد .

این قانون که مشتمل برسه ماده است درجلسه هفتم جدی یکهزارو سیصدو سه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ مؤتمن الملك

قانون

تکمیل قانون مصوب ۳۲ جوزای ۱۳۰۲ راجع بکنترات مسیو مولیتر رئیس کل گمرکات

مصوب ۴ برج دلو ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔ اول- بپاس خدمات رضایت بخش ومفیدی کــه مسیو مولیتر رئیس کـل گمرکات دردورهٔ متمادی خدمت ابراز داشته درموقعی که دولت ابقای مشارالیه را صلاح ومقتضی نداندازطرف دولت مادم الحیوة یکصدوهفتاد وپنج تومان ماهـیانه در حقش برقرار وهمه ماهه پرداخته خواهد شد وپس ازفوت مسیو مولیتر هرگاه زوجه مشارالیه حیواة داشته باشد معادل نصف مبلغ مذکور سالیانه و مـادام الحیوة در حق مشارالیها برقرار ودر صورتیکه شوهر ثانی اختیارکند حقوق مذکور قطع خواهدشد .

مادهٔدوم- دولت کمافی السابق منزلی شایسته که اجارهٔ آن در مـاه از هشتاد تومان تجاوز ننماید باختیار مسیو مولیتر مادامی که مشغول خـدمت دولت است خواهد گذاشت .

مادهٔسوم - درازاء جیرهٔ مشارالیه که حذف شده است ماهی هفتادوپنج تومان مددمعاش تاانقضاء کنترات بایشان داده میشود .

این قانون که برای تکمیل قانون مصوب ۳۲ جوزای ۱۳۰۲ است از ابتدای حمل ۱۳۰۳ قابل الاجراخواهد بود .

این قانون که مشتمل برسه ماده است درجلسه چهارم برج دلو یکهزاروسیصد و سه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید . رئیس مجلس شورای ملی -مؤتمن الملك

قانون

اجازهٔ کنترات مادام آندره هس فرانسوی برای معلمی ومدیری مدرسهٔ دارالمعلمات

مصوب ۱۷ برج حوت ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔ اولـ دولت مجاز است «مادام آندره هس» تبعه فرانسه را برای مدت سه سال از تاریخ اول حمل ۱۳۰۴ (۲۱ مارس ۱۹۲۵) برای معلمی ومدیری مدرسه دارالمعلمات کنترات نماید.

مادهٔ دومـ حقوق «مادام آندره هس» از قرار سالی هزار و پانصد تومان خواهد بود.

مادهٔ سومـ دولت مجاز است برطبق مادهٔ (۲) قانون کنترات مستخدمین خارجه مصوبه ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ سایر شرایط را تعیین وکنترات مشارالیها را امضا نماید.

این قانون که مشتمل برسه ماده است درجلسه هفدهم برج حوت یکهزار و سیصدوسه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ مؤتمن الملك

قانون

اجازهٔ پرداخت دوهزارو پانصد دلار اضافه حقوق دربارهٔ کلنل ماك کرماك

مصوب لیلهٔ ۳ اردیبهشت ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ واحدهـ وزارت مالیه مجازاست از تاریخ قوس ۱۳۰۲ که مشاغل دیگری برشغل ثابت کلنل ماك کرماك علاوه شده تا زمانی که متصدی مشاغل مزبور است

سالیانه مبلغ دوهزار و پانصد دلار اضافه بر حقوق کنتراتی مشارالیه پرداخت نماید .

این قانون که مشتمل بر یك ماده است درجلسه لیله سوم اردی بهشت یکهزارو سیصدوچهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ مؤتمن الملك

قانون

اصلاح قانون تجدید کنترات دوازده نفر مستخدمین بلژیکی ادارهٔ گمرك

مصوب لیلهٔ ۳ اردی بهشت ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ اول ـ وزارت مالیه مجاز است برای مأمورین بلژیکی گمرکات که در اماکن دولتی سکنی ندارند منزلی متناسب بااهمیت مشاغل آنها درحدود ماهی بیست وپنج الی پنجاه تومان اجاره و باختیار ایشان بگذارد .

مادهٔ دوم ـ وزارت مالیه مجاز است مبلغ بیست وهفتهزارو هشتصدو هفتاد ودو تومان کمك خرج منظوره دربارهٔ دوازده نفر مستخدمین بلژیکی را الی ۴ سنبله ۱۳۰۴ بموجب پیشنهاد رئیس کل گمرکات از محل بودجه مصوب ادارهٔ گمرك پرداخت نماید .

این قانون که مشتمل بردو ماده است در جلسه لیله سوم اردی بهشت یکهزارو سیصدوچهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ مؤتمن الملك

قانون

اجازهٔ استخدام یازده نفر مستخدم امریکائی جهت خدمت درادارات مالیه و یکنفر جهت ریاست امور فلاحتی

مصوب ۲۹ اردیبهشت ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ اول - مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد که برطبق پیشنهاد رئیس کل مالیه ایران از اتباع ممالك متحدهٔ امریکا اشخاصی که دارای معلومات مقتضی و تخصص فنی باشند برای مدت هائی که ازسه الی پنجسال امتداد داشته باشد بجهت خدمت درادارات مالیه بسمت معاونت رئیس کل مالیه بموجب کنترات بشرح ذیل استخدام نماید وابتدای آن سه هفته قبل ازورود بایران باشد :

۱ - برای ریاست ادارهٔ کل محاسبات یکنفر باحقوق سالیانه ده هزاردلار .

۲ - برای معاونت مخصوص رئیس کل مالیه یکنفر با حقوق سالیانه هشت هزاردلار .

۳ - برای خدمات دیگر هشت نفر هریك با حقوق سالیانه هفت هزارو پانصد دلار .

۴ - برای خدمت تند نویسی یکنفر باحقوق سالیانه سه هزاردلار .

مادهٔ دویم - بوزارت مالیه و بوزارت فواید عامه اجازه داده میشود که مشترکاً بموجب کنترات یکنفر برای ریاست امور فلاحتی استخدام نمایند مأمور مذکور بایستی باتخصص فنی مقتضی واز اتباع دولت ممالك متحدهٔ آمریك باشد و وزارت فلاحت دولت متحدهٔ امریکا تخصص او را در امور فلاحتی تصدیق نماید مدت استخدام مشارالیه ازسه الی پنجسال و ابتدای خدمتش سه هفته قبل از ورود بایران و حقوقش سالیانه ده هزاردلار خواهد بود .

مادهٔ سوم - دولت باید خانه و اثاثیه متناسبی برای هر یك از مستخدمین در تمامی مدت کنترات تهیه نماید درصورتی که تهیه اثاثیه و خانه را بعهدهٔ مستخدم محول نماید معادل صدو بیست علاوه بر حقوق سالیانه مشارالیه باو خواهد پرداخت .

مادهٔ چهارم - تمام مستخدمین امریکائی مزبور مسئول رئیس کل مالیه ایران ودر تحت تعلیمات مشارالیه خواهند بود باستثنای رئیس کل فلاحتی که درامور عمومی فلاحتی مسئول وزارت فواید عامه ودرامور مربوطه به خالصجات دولتی مسئول رئیس کل مالیه ایران خواهد بود .

مادهٔ پنجم - رئیس کل مالیه مستخدمین امریکائی مزبوررا (باستثنای رئیس امور فلاحتی) بمقاماتی منصوب خواهد نمود که وجود آنها در مشاغل مزبور بیشتر طرف احتیاج بوده و تخصص فنی درآن بیشتر دارند و میتواند آنها رااز یك مقام بمقام دیگر انتقال دهد و این انتقالات مستلزم هیچگونه اضافه حقوقی نخواهد بود .

مادهٔ ششم - کلیه مخارج دوازده نفر مستخدمین فوق الذکر از آمریك بایران نباید بیشتر از بیست و پنج هزار دلار بشود .

مادهٔ هفتم - بهر یك از مأمورین امریکائی که بموجب این قانون استخدام میشوند برای انجام وظایف رسمی هنگام مسافرت در ایران مخارج لازمه معمولی پرداخته خواهد شد و درصورتیکه بنقاط بد آب و هوا مأمور شوند معادل آنچه در قانون استخدام برای مستخدمین کشوری اضافه حقوق منظور شده پرداخت خواهد شد .

مادهٔ هشتم - هرگاه دولت ایران مایل نباشد کنترات هر یك از مستخدمین امریکائی راکه تحت مقررات این قانون استخدام میشود تجدید نماید از شش ماه الی سه ماه قبل از انقضای مدت کنترات مشارالیه بتوسط رئیس کل مالیه این مقصود خود را

بمستخدم مذکور کتباً ابلاغ خواهد نمود هر گاه چنین اطلاعی بترتیب فوق داده نشود و اگر مستخدم مذکور هم شش الی سه ماه قبل از انقضای مدت کنترات خود کتباً بدولت ایران اطلاع نداده باشد که در انتهای مدت کنترات به خدمت خود خاتمه خواهد داد کنترات مستخدم مزبور بهمین واسطه یکسال دیگر امتداد خواهد یافت و در آخر یکسال کنترات آن مستخدم قطعاً منقضی خواهد شد .

مادهٔ نهم ـ هریك از مستخدمین امریکائی که تحت مقررات این قانون استخدام میشود در هریك سال حق یك ماه مرخصی با استفادهٔ از تمام حقوق خواهد داشت این حق مرخصی را اگر از آن استفاده نشده باشد میتوان مجموعاً بعدهٔ سالها که در کنترات مذکور است ذخیره نمود ولیکن جمع مدت مرخصی نباید از چهار ماه تجاوز نماید .

مادهٔ دهم ـ حقوق مستخدمین امریکائی که تحت مقررات این قانون استخدام میشوند همه ماهه در پانزدهم همان ماه از قرار دلاری یك تومان پرداخته خواهد شد .

مادهٔ یازدهم ـ الف ـ هر یك از مستخدمین امریکائی که مطابق مقررات این قانون استخدام میشوند بایستی تصدیقنامه طبی راجع بصحت احوال مزاجی خود ارائه بدهد .

ب ـ هریك از مستخدمین امریکائی مزبور که بواسطه علت مزاج مجبور بمعاودت وطن واستعفای از خدمت دولت ایران گردد مخارج معاودت او بتناسب مخارجیکه در موقع آمدن پرداخته شده است تأدیه خواهد شد .

ج ـ هر یك از مستخدمین امریکائی که بواسطه علت مزاج از خدمت خود غیبت نماید و این غیبت از حد مرخصی که تا آن تاریخ برطبق مقررات کنتراتی حق آن مستخدم بوده سه ماه تجاوز کند دولت میتواند با موافقت رئیس کل مالیه

کنترات مشارالیه رافسخ ودرصورتیکه در آنموقع در ایران باشد خرج معاودت اوبتناسب مخارجیکه درموقع آمدن پرداخت شده است تأدیه خواهد شد ـ ولی در ایام مرض زاید برایام مرخصی که قانوناً حق استفاده داشته است بیش‌از دوماه حق اخذ حقوق نخواهد داشت .

مادهٔ دوازدهم - سایر مواد کنترات مستخدمین امریکائی که‌برطبق این‌قانون استخدام میشوند با مقررات قانون مورخ ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ راجع باستخدام اتباع خارجه موافقت خواهد داشت .

مادهٔ سیزدهم ـ هرگاه یکی از مستخدمین امریکائی بدون دلیل موجهی از خدمت خود استعفا بدهد یا درانجام وظایف خود کوتاهی یامسامحه ورزد دولت برطبق پیشنهاد رئیس کل مالیه میتواند کنترات او را ملغی نموده و در اینصورت فقط حقوق ایامی که مشغول خدمت بوده و ایام مرخصی قانونی درباره او پرداخته میشود وخرج معاودت باو داده نخواهد شد .

مادهٔ چهاردهم ـ بوزارت مالیه اجازه داده میشود ماده‌ای در هریك از کنتراتهای مستخدمینی‌که بموجب این قانون استخدام میشوند درج و مفاد مادهٔ مزبوره این‌خواهد بودکه دولت برحسب پیشنهاد رئیس‌کل مالیه ایران میتواند در هر موقع باپرداخت ششماه حقوق ومخارج معاودت هریك از کنتراتهای مزبور را لغو نماید این‌ماده شامل اشخاصیکه مشمول مواد ۱۱ و ۱۳ میشوند نخواهد بود .

مادهٔ پانزدهم ـ هراختلاف نظری‌که بین‌دولت ایران ویکی از مستخدمین امریکائی که بموجب این قانون استخدام شده است در ضمن اجرای کنترات او غیراز موارد تشخیص اختیارات تولیدگردد وبطور خصوصی رفع نشود بحکمیت حل خواهد شد بدین طریق که وزیرمالیه ومستخدم مزبور هرکدام یك یا دو نفر حکم معین خواهند کرد وسرحکم بتراضی حکمها معین خواهد شد و هرگاه تراضی

در تعیین سرحکم بعمل نیامد سرحکم را وزیر مالیه با موافقت رئیس کل مالیه معین خواهد نمود .

مادهٔ شانزدهم – هریك از مستخدمین امریکائی باید تعهد کندکه از مداخله در امور مذهبی وسیاسی وتصدی کسب شخصی ومکاتبه باماًمورین خارجه اجتناب نماید .

این‌قانون که مشتمل برشانزده ماده است درجلسهٔ بیست ونهم اردیبهشت ماه یکهزار وسیصد وچهارشمسی بتصویب مجلس شورایملی رسید .

رئیس مجلس شورایملی – حسین پیرنیا

قانون

تجدید کنترات‌یازده‌نفر مستخدم بلژیکی واجازه استخدم یکنفرماًمور بلژیکی دیگربرای اداره گمرکات

مصوب ۲۴ خردادماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ۱ – وزارت مالیه مجاز است به پیشنهاد رئیس کل مالیه کنترات یازده نفر مستخدم بلژیکی گمرکات راکه اسامی آنها ذیلا شرح داده شده است بمدت سه سال ازتاریخ ۴ شهریور ۱۳۰۴ باحقوقی‌که در مقابل اسامی هریك ذکر شده است تجدید نماید :

مسیو کردونید	۵۶۰۰ تومان
« دکرکر	« ۶۷۶۰
« دلکرد	« ۵۹۰۰
« دلکروا	« ۷۳۰۰
« ذرو	« ۵۱۵۰

مسیو کیوم	۵۱۵۰ تومان
« هونن	۶۷۶۰ «
« مرو	۵۶۵۰ «
« پاکه	۴۲۰۰ «
« استاس	۵۹۰۰ «
« واندانابل	۵۹۰۰ «

مادهٔ۲ ـ وزارت مالیه مجاز است به پیشنهاد رئیس کل مالیه یکنفر مأمور بلژیکی دیگر علاوه برعدهٔ فوق برای خدمت ادارهٔ گمرکات استخدام کند مأمور مشارالیه بتوسط وزارت مالیه بلژیك باتوافق نظر وزیر مختار ایران در بروکسل انتخاب خواهد شد حقوق مأمور جدید سالیانه بیشتر از (۴۸۰۰) تومان نخواهد بود وبقیه مقررات کنترات او مطابق مندرجات کنترات سایر مأمورین بلژیکی گمرکات خواهد بود .

مادهٔ۳ ـ دولت مجاز است کمافی السابق منزلی متناسب بااثاثیه مختصر که اجارهٔ آن درماه زائد بر پنجاه تومان نباشد باختیار مستخدمین بلژیکی گمرکات درمحلهائی که اماکن دولتی برای سکنای آنها موجود نیست بگذارد .

مادهٔ۴ ـ درصورتیکه مأموریت مستخدمین فوق الذکر آنهارا مجبور کند بطور دائم در بنادر خلیج فارس وخوزستان اقامت کنند معادل $\frac{1}{3}$ حقوق سالیانه بطور فوق العاده بآنها داده میشود و برای اقامت دائمی در ناحیه سیستان ودزداب میزان حقوق فوق العاده معادل $\frac{1}{4}$ حقوق خواهد بود .

مادهٔ۵ ـ مأمورین سابق الذکر سالی یکماه مرخصی باحقوق کامل خواهند داشت باقید تصویب رئیس کل گمرکات میتوان مرخصی‌ها را جمع نمود ولی مدت آن ازسه ماه تجاوز نخواهد کرد مگر اینکه مأمور ذی نفع بموجب کنترات جدید برسر

خدمت نگاهداشته شود دراین صورت وزارت مالیه میتواند جمع مرخصی هائی را که بموجب این قانون وکنترات جدید بآن مأمور تعلق میگیرد اجازه دهد ومعذلك جمع مرخصیها دفعتاًواحده بیش ازچهار ماه جایز نخواهد بود .

مادهٔ۶ ـ در انقضای کنترات بشرح ذیل مخارج سفر بجهت عودت از ایران ببلژیك بهریك ازمأمورین داده خواهد شد :

الف ـ ازیکی ازبنادر خلیج فارس بضمیمه محمره یادزداب یاسرحدکرمانشاه معادل یکصد وبیست وپنج لیرهٔ انگلیسی .

ب ـ ازیکی ازبنادر بحرخزر یاسرحد شمال ایران مبلغ یك‌صد لیرهٔ انگلیسی مشروط براینکه مأمورین اجازه عبور آزادانه ازخاك روسیه بدست آورند .

وجوه مقررهٔ فوق بغیر ازمخارج مسافرت خاك ایران استکه آن جداگانه از طرف خزانه داری کل حواله خواهد شد . مخارج مسافرت مأمور جدیدی که باید استخدام شود ازبلژیك بایران برطبق مأخذ فوق تأدیه میشود .

مادهٔ۷ ـ الف ـ هریك از مستخدمین بلژیکی مزبورکه بواسطه علت مزاج مجبور بمعاودت وطن واستعفای ازخدمت دولت ایران گردد مخارج معاودت اوبتناسب مخارجی که درموقع آمدن پرداخته شده است تأدیه خواهد شد .

ب ـ هریك از مستخدمین بلژیکی کـه بواسطه علت مزاج از خدمت خود غیبت نماید واین غیبت ازحد مرخصی که تاآن تاریخ برطبق مقررات کنتراتی حق‌آن مستخدم بوده ۳ ماه تجاوزکند دولت میتواند با موافقت رئیس کل‌گمرکات کنترات مشارالیه رافسخ ودر صورتیکه درآن موقع در ایران باشد خرج معاودت او بتناسب مخارجی که در موقع آمدن پرداخت شده است تأدیه خواهد شد ولی در ایام مرض زائد برایام مرخصی که قانوناً حق استفاده داشته است بیش ازدوماه حق اخذ حقوق نخواهد داشت .

ج ـ چنانچه یکی ازمأمورین درطی انجام مأموریت در نتیجهٔ ناخوشی یا بنحو دیگر فوت نماید دولت بوارث مستقیم اومعادل شش ماه حقوق مددمعاش خواهد داد درصورتیکه خانواده آن شخص درایران باشد مخارج عودت آنها نیز پرداخته خواهد شد .

مادهٔ۸ـ دولت میتواند درهرموقع بطیب خاطر بعد ازپرداخت شش ماه حقوق علاوه برمخارج رجعت بکنترات مأمورین مزبور خاتمه دهدولی درصورتیکه مأموریت مستخدمین مذکور براثر مداخلهٔ آنها درمسائل سیاسی یاعدم رعایت قوانین مملکتی ونظامات اداری خاتمه یابد حقوق شش ماه فوق الذکر وخرج سفر پرداخته نخواهد شد.

مادهٔ۹ـ کنتراتهای مأمورین سابق الذکر برطبق مقررات قانون ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ راجع به استخدام مأمورین خارجه ازطرف وزارت مالیه برقرارخواهد شد .

مادهٔ۱۰ ـ مستخدمین بلژیکی مذکوره تابع نظامات ومقررات اداری بوده ودرصورت ثبوت تخلف مورد مسئولیت واقع و موافق مقررات اداری باآنها رفتار خواهد شد .

مادهٔ۱۱ ـ وزارت مالیه مأمور اجرای این قانون است .

این قانون که مشتمل بریازده ماده است درجلسهٔ بیست وچهارم خرداد ماه یکهزاروسیصدوچهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ حسین پیرنیا

قانون

استخدام مسیو فریتس فن دم هاکن تبعهٔ آلمانی بسمت مهندس ومتخصص جنگلها

مصوب ۷ تیرماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ۱ـ مجلس شورای ملی اجازه میدهد که دولت مسیو فریتس فن دم هاکن تبعهٔ آلمان رابسمت مهندس ومتخصص جنگلها برای مدت سه سال که ابتدای آن ازروز

ورود مشارالیه بطهران محسوب‌خواهدشد بشرایط‌ذیل استخدام‌نماید :

مادۀ۲- مسیوفن‌دم هاکن درتحت اوامر مستقیم وزیرفلاحت و تجارت وفواید عامه‌بوده واگرازاجراءآنها استنکاف‌ورزد این‌کنترات ملغی خواهدبود .

مادۀ۳- مسیوفن‌دم‌هاکن درتمام مدت‌خدمت خود در ایران متعهد است کـه ازمداخله درامور سیاسی ومذهبی‌ایران‌خودداری کرده وازهیچ کسی‌غیرازدولت‌ایران حقوق نگرفته وبانمایندگان خارجه مقیم ایران‌مکاتبه‌رسمی‌ننماید .

مادۀ۴- مسیوفن‌دم‌هاکن‌متعهداست که‌دائماً درضمن اجراء وظائف‌خود قوانین مملکت‌ایران واختیارات وزراء ایران‌رامحترم ولازم‌الاجراءبشمارد .

مادۀ۵- حقوق ماهیانۀ مسیوفن دم‌هاکن پانصد تومان است‌که دراول هـر ماه بمشارالیه تأدیه خواهدشد - درصورتیکه مسیوفن‌دم‌هاکن بااجازه‌ازطهران‌غیبت‌نماید حقوق مشارالیه درموعدمقرر بوکیل مشارالیه تأدیه‌خواهدشد .

مادۀ۶- درموقع مسافرتهای شغلی مسیوفن‌دم‌هاکن درایران علاوه برحقوقی‌که درمادۀ پنجم‌معین شده‌است روزی مبلغ‌دوتومان مخارج مسافرت‌بمشارالیه داده‌خواهد شد بعلاوه کرایه‌بنه وادوات‌کار ازطرف‌وزارت فوایدعامه تأدیه خواهـدشد وهمچنین پس‌ازورود مسیوفن‌دم‌هاکن بطهران یك اسب سواری باعلیق‌آن بخرج‌دولت‌بمشارالیه داده خواهدشد واسب مزبور درمدت خدمت مسیو فن‌دهم‌هاکن درایران در اختیـار مشارالیه‌خواهدبود .

مادۀ۷- دولت ایران مبلغ چهارصد تومان برای مخارج مسافرت مسیو فـن دم‌هاکن ازآلمان بطهران خواهدداد وهمین‌مبلغ درموقع معاودت مشارالیه بآلمان تأدیه خواهدشد - مسیو فن‌دم‌هاکن مکلف‌است که‌دوماه پس‌ازتصویب ایـن کنترات درطهران‌حاضرشود .

مادۀ۸- برای تهیه اسباب وادوات علمی وغیره که برای اجراء وظیفـه

مسیو فن‌دم هاکن لازم است مبلغ پانصد تومان پس از تصویب این کنترات در آلمان بمشارالیه تأدیه خواهد شد .

مادهٔ ۹ ـ برای تهیه اثاث‌البیت پس از ورود بطهران مواجب سه‌ماه مسیو فن‌دم هاکن یکجا مساعدةً بمشارالیه تأدیه‌خواهدشد .

مادهٔ ۱۰ ـ درصورتی‌که در مدت این‌کنترات مسیو فن دم هاکن مدتی بیش از سه ماه متوالی قادر باجراء وظایف خود نباشد دولت ایران حق‌دارداین‌کنترات‌را ملغی نماید و درصورت الغای کنترات دولت مکلف است کـه معادل حقوق سه مـاه مسیو فن دم هاکن را عـلاوه برمخارج‌مراجعت مشارالیه که در ماده ۷ ذکرشده‌است بپردازد .

مادهٔ ۱۱ ـ درصورتی‌که مسیو فن‌دم‌هاکن قبل ازانقضاء مدت سه‌سال‌مذکوره در مادهٔ۱ این‌کنترات بدون دلیل‌کافی بخواهد خاتمه بکنترات خود بدهدفقط حقوق مدت واقعی خدمت بمشارالیه تأدیه خواهد شد و از خرج سفر مذکـور در مادهٔ ۷ استفاده نخواهدنمود .

مادهٔ ۱۲ ـ مستخدم مزبور در هر سالی‌یکماه حق مرخصی بااستفادهٔازحقوق خواهد داشت .

مادهٔ ۱۳ ـ مستخدم مزبور تابع نظامات ومقررات اداری بوده ودرصورت‌ثبوت تخلف موردمسئولیت واقع و موافق مقررات اداری بااورفتار خواهد شد .

این‌قانون که مشتمل برسیزده ماده است درجلسه هفتم تیرماه‌یکهزارو سیصدو چهارشمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید .

رئیس‌مجلس‌شورای‌ملی ـ حسین پیرنیا

قانون

استخدام مسیو پاپاریان تبعهٔ دولت ترکیه برای معلمی مدرسهٔ دواسازی از فروردین ۱۳۰۴

مصوب ۲۴ دی‌ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ اول - بوزارت معارف اجازه داده میشود مسیو پاپاریان تبعه دولت ترکیه را از اول فروردین هذه‌السنه «۱۳۰۴» بسمت معلمی مدرسه دواسازی برای مدت دو سال وسه‌ماه باحقوق ماهی هفتادوپنج تومان استخدام نماید .

مادهٔ دوم ـ دولت مجاز است درحدود مادهٔ دوم قانون ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ راجع بکنترات مستخدمین خارجه سایر شرایط استخدام آقای پاپاریان تبعه دولت ترکیه‌را معین وقرارداد آن‌را امضاء نماید .

این‌قانون که مشتمل بر دوماده است درجلسه بیست‌و چهارم دیماه یکهزار و سیصدوچهارشمسی بتصویب مجلس شورای ملی‌رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ سیدمحمدتدین

قانون

استخدام مسیو بارون فراشون برای معلمی حقوق بمدت سه سال و دوماه

مصوب ۲۴ دی‌ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ اول ـ دولت مجاز است که مسیو بارون فراشون تبعه دولت فرانسه را بسمت معلمی حقوق ازچهاردهم فروردین ۱۳۰۵ برای‌مدت سه‌سال‌ودوماه از قرارسالی چهارهزار تومان که باقساط ماهیانه‌پرداخته شود استخدام نماید .

مادهٔ دوم ـ مبلغ سیصدتومان درموقع خاتمه دادن باین‌قرارداد ببارون‌فراشون برای مراجعت بوطن خودخرج سفر تأدیه‌خواهدگردید .

مادهٔ سوم ـ دولت مجاز است سایر شرایط ومقررات استخدام بارون فراشون را مطابق قانون مصوب ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ تعیین وکنترات مشارالیه را امضاء نماید .

این قانون که مشتمل بر سه ماده است درجلسه بیست وچهارم دیماه یکهزار وسیصد و چهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ سیدمحمد تدین

قانون

اجازهٔ استخدام مسیو ویلهلم مایر آلمانی برای معلمی نجاری مدرسهٔ صنعتی دولتی

مصوب اول بهمن ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ اول ـ دولت مجاز است مسیو ویلهلم مایر تبعه دولت آلمان را از ۱۵ شهریور ماه ۱۳۰۴ الی انقضای سه سال برای معلمی نجاری مدرسه صنعتی دولتی استخدام نماید .

مادهٔ دوم ـ حقوق مسیو ویلهلم مایر درسال مبلغ دوهزار ویکصد وشصت تومان است که ازقرار ماهی یکصد وهشتاد تومان بمشارالیه پرداخته خواهد شد .

مادهٔ سوم ـ مبلغ دویست و هشتاد تومان بمسیو ویلهلم مایر خرج سفر برای آمدن بایران ودرموقع خاتمه دادن باین قرارداد همین مبلغ برای مراجعت بمشارالیه تأدیه میشود .

مادهٔ چهارم ـ دولت مجاز است سایر شرایط فرعیه استخدام مسیو ویلهلم مایر رادرحدود قانون ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ تعیین نموده وقرارداد اورا امضاء نماید.

این قانون که مشتمل برچهار ماده است درجلسه اول بهمن ماه یکهزار وسیصد و چهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ سیدمحمد تدین

قانون

اجازهٔ استخدام‌هرهیس‌آلمانی بمدت سه‌سال برای‌معلمی‌آهنگری

مصوب‌اول‌بهمن‌ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔاول- دولت مجازاست‌هرهیس تبعه دولت‌آلمان رااز تاریخ ۲۰اردیبهشت ۱۳۰۴ (۱۰مه ۱۹۲۵) برای‌مدت سه‌سال استخدام نماید .

مادهٔدوم- حقوق هرهیس برای‌معلمی‌آهنگری درسال دوهزارویکصد وشصت تومان خواهدبود که‌ماهیانه بمشارالیه تأدیه خواهدشد .

مادهٔسوم- مبلغ دویست وپنجاه تومان مخارج‌مسافرت به‌هرهیس داده میشود ودرموقع ختم‌قرارداد معادل‌همین مبلغ برای معاودت‌اوخرج‌سفر تأدیه‌خواهدشد.

تبصره- درصورتیکه هرهیس قبل‌از انقضاء مدت‌کنترات مایل باشد بکنترات خودش خاتمه‌بدهدحق‌اخذ مخارج مراجعت‌رانخواهدداشت .

مادهٔ چهارم- دولت مجازاست درحدودمادهٔ دوم قانون ۲۳ عقرب ۱۳۰۱راجع بکنترات مستخدمین خارجه سایر شرایط‌استخدام هرهیس تبعه دولت آلمان‌را معین وقراردادا‌ورا امضاءنماید .

اینقانون‌که مشتمل برچهارده ماده‌است درجلسه اول بهمن ماه‌یکهزاروسیصدو چهار شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی‌رسید .

رئیس‌مجلس شورای‌ملی ـ سیدمحمدتدین

قانون

اجازه تمدید کنترات‌مسیولامبرمولیتر رئیس‌کل‌گمرکات برای‌مدت یکسال ازفروردین ۱۳۰۵

مصوب۱۱ بهمن ماه۱۳۰۴ شمسی

مادهٔاول- مجلس شورای‌ملی بدولت اجازه میدهد از اول فروردین ۱۳۰۵

دورهٔ خدمات مسیو لامبر مولیتر رئیس کل گمرکات را بموجب کنترات برای مدت یکسال تمدید کند که شرائط آن مطابق مواد قوانین ۳۲ جوزا ۱۳۰۲ و قانون تکمیلی آن که درچهارم دلو ۱۳۰۳ تصویب شده و مواد الحاقیه ۲ و۳ و۴ مشروحه ذیل باشد:

مادهٔ دوم- آنچه ازشرائط کنترات مسیو لامبر مولیتر صریحاً درقوانین ۳۲ جوزا ۱۳۰۲ و قانون تکمیلی چهارم دلو ۱۳۰۳ وقانون حاضر قید نشده است برطبق اصول مقرره در قانون ۲۴ خرداد ۱۳۰۴ راجع باستخدام سایر مأمورین بلژیکی معین خواهد شد.

مادهٔ سوم- درصورتیکه دولت نخواسته باشد کنترات مسیو لامبر مولیتر را تجدید کند بایدشش الی سه ماه قبل از انقضای کنترات او نیت خودرا بتوسط رئیس کل مالیه کتباً بمشارالیه اطلاع دهد چنانچه این اطلاع بشخص مزبور داده نشود وخوداو نیز شش ماه الی سه ماه قبل ازانقضای کنترات نیت خودرا درموضوع خاتمه دادن بدورهٔ مأموریت درآخر کنترات کتباً بدولت اطلاع ندهد کنترات او بهمین نهج مدت یکسال دیگر تمدید ودرآخر آن سال بالقطع منقضی خواهدشد.

مادهٔ چهارم- اختلافات حاصله درتعبیر مواد کنترات مسیو لامبر مولیتر بحکمیت دو نفر حکم که یکی ازآنها ازطرف دولت ودیگری ازطرف مسیو لامبر مولیتر انتخاب میشود مراجعه خواهدشد چنانچه حکمین توافق نظر حاصل نکنند مسائل مختلف فیها بتوسط یک نفر حکم ثالث که باتوافق نظر طرفین انتخاب میشود ختم و قطعی خواهد بود.

این قانون که مشتمل برچهار ماده است درجلسه یازدهم بهمن ماه یکهزار و سیصدو چهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ سیدمحمد تدین

فهرست

قسمت چهارم - تصویبات مالی

بودجه‌ها - اعتبارات - شهریه‌ها ومستمریات

بودجه‌ها : - از صفحه ۳۰۵ تا صفحه ۳۵۸

اعتبارات : از صفحه ۳۵۹ تا صفحه ۳۷۵

شهریه‌ها ومستمریات: - از صفحه ۳۷۶ تا صفحه ۴۲۷

شمارهٔ ردیف	عنوان قانون	صفحه از	صفحه تا
	۱ ـ بودجه‌ها		
۱	قانون اجازهٔ تأدیه یکدوازدهم از بودجهٔ منظوره سنهٔ ۱۳۰۲ در برج حمل ۱۳۰۳ .	۳۳۱	ـ
۲	قانون بودجه یکساله سیچقان ئیل ۱۳۰۳ مجلس شورای ملی.	۳۳۲	۳۳۳
۳	قانون بودجه یکساله سیچقان ئیل ۱۳۰۳ مطبعه مجلس شورای ملی.	۳۳۴	۳۳۵
۴	قانون اجازه پرداخت دودوازدهم از اعتبارات سنه تنگوز ئیل بابت ثور و جوزای سیچقان ئیل ۱۳۰۳ .	۳۳۶	ـ
۵	قانون اجازهٔ پرداخت یك دوازدهم از اعتبارات بودجه سنه ماضیه ۱۳۰۲ بابت سرطان ۱۳۰۳ .	۳۳۶	۳۳۷
۶	قانون بودجه سنهٔ سیچقان ئیل ۱۳۰۳ دربار و ولایتعهد و کابینه سلطنتی.	۳۳۷	ـ
۷	قانون اجازهٔ پرداخت یك دوازدهم از اعتبارات مصوبه سنهٔ ماضیه تنگوز ئیل بابت برج اسد سیچقان ئیل .	۳۳۸	ـ
۸	قانون اجازهٔ پرداخت یك دوازدهم از اعتبارات مصوبه سنه تنگوز ئیل بابت برج سنبله سیچقان ئیل ۱۳۰۳ .	۳۳۹	ـ
۹	قانون اجازهٔ پرداخت یك دوازدهم از اعتبارات مصوبه سنه تنگوز ئیل ۱۳۰۲ از بابت مخارج برج میزان سیچقان ئیل ۱۳۰۳ .	۳۴۰	ـ
۱۰	قانون اجازهٔ پرداخت بودجه هذه السنهٔ سیچقان ئیل وزارت جنگ به اقساط متساویه دوازده گانه .	۳۴۰	۳۴۱
۱۱	قانون اجازه پرداخت بودجه هذه السنهٔ ۱۳۰۳ وزارت پست و تلگراف	۳۴۱	ـ

شمارهٔ ردیف	عنوان قانون	صفحه از	صفحه تا
۱۲	قانون بودجهٔ مملکتی سنهٔ ۱۳۰۳ شمسی .	۳۴۲	۳۵۳
۱۳	قانون اجازهٔ پرداخت کسر بودجهٔ سنهٔ ۱۳۰۳ وزارت‌عدلیه .	۳۵۴	ـ
۱۴	قانون اجازهٔ پرداخت یکدوازدهم بودجهٔ مصوب ۱۳۰۳ بابت فروردین ماه ۱۳۰۴ .	۳۵۴	۳۵۵
۱۵	قانون اجازهٔ پرداخت یکدوازدهم بودجهٔ مصوب ۱۳۰۴ بابت اردیبهشت ماه ۱۳۰۴ .	۳۵۵	ـ
۱۶	قانون بودجه یکساله یکهزار وسیصدوچهار مجلس شورا یملی .	۳۵۵	۳۵۷
۱۷	قانون اجازهٔ پرداخت دودوازدهم بودجهٔ مصوب ۱۳۰۳ برای مخارج مملکتی خرداد ماه وتیرماه ۱۳۰۴ .	۳۵۸	ـ
۱۸	قانون اجازهٔ مصرف $\frac{۲}{۱۲}$ بودجه مصوب ۱۳۰۳ بابت مخارج مملکتی برای امردادماه وشهریورماه ۱۳۰۴ .	۳۵۸	ـ
۱۹	قانون اجازهٔ پرداخت دو دوازدهم بودجهٔ سنه ماضیه ۱۳۰۳ بابت مخارج مملکتی در مهرماه‌وآبانماه ۱۳۰۴ .	۳۵۹	ـ
۲۰	قانون تفریغ بودجه یکساله ۱۳۰۲ مجلس شورایملی .	۳۵۹	۳۶۰
۲۱	قانون اجازهٔ پرداخت دودوازدهم بودجه سنه ماضیه ۱۳۰۳ برای مخارج مملکتی بابت دوماههٔ آذرودی ماه ۱۳۰۴ .	۳۶۱	ـ
۲۲	قانون بودجه یکساله هزاروسیصد وپنج مجلس شورای‌ملی .	۳۶۱	۳۶۳
۲۳	قانون تفریغ بودجه یکساله ۱۳۰۳ مجلس شورای‌ملی .	۳۶۴	۳۶۵
۲۴	قانون بودجه سنهٔ ۱۳۰۴ مملکتی .	۳۶۶	۳۸۲

شماره ردیف	عنوان قانون	صفحه از	صفحه تا
۲۵	قانون اجازهٔ پرداخت چهار دوازدهم بودجه مصوب ۱۳۰۴ بابت مخارج چهارماهه سنه ۱۳۰۵ مملکتی.	۳۸۳	۳۸۴
	۲ـ اعتبارات		
۲۶	قانون اجازهٔ پرداخت بقیه حقوق چهارماهه آخر سنهٔ تنگوزئیل منتظرین خدمت وزارت خارجه.	۳۸۵	ــ
۲۷	قانون اجازهٔ خریداری مایملك بوداغیانس واستونس در دریاچه ارومیه.	۳۸۶	ــ
۲۸	قانون اجازهٔ پرداخت حق‌التدریس سنهٔ ماضیه «۱۳۰۲» مدیران وناظمین مدارس دولتی.	۳۸۶	ــ
۲۹	قانون اجازهٔ رفع توقیف و پرداخت حقوق معوقه مأمورین سیاسی تاتاریخ عزیمت آنها بطرف ایران.	۳۸۷	ــ
۳۰	قانون اعتبار موقت بوزارت فواید عامه جهت مخارج تعمیر ونگاهداری طرق وشوارع وغیره درسنهٔ ۱۳۰۴.	۳۸۸	ــ
۳۱	قانون اجازه تخصیص محل مستمری آقایان پیرنیا و مصرف روشنائی مدرسهٔ اسلامی یزد بمصارف مدارس ملی یزد و نائین.	۳۸۸	۳۸۹
۳۲	قانون اعتبار دویست وچهارهزار وسیصد وچهل و پنجتومان وشش قران برای مخارج فوریه ۱۳۰۴ وزارت پست و تلگراف.	۳۹۰	ــ

شمارهٔ ردیف	عنوان قانون	صفحه از	صفحه تا
۳۳	قانون اجازهٔ انتقال عمارت و باغات وقنوات سلطنت آباد و اقدسیه ومنضمات آن بملکیت والاحضرت ولیعهدو پرداخت بیست هزار تومان بابت مطالبات معوقه ایشان .	۳۹۰	۳۹۱
۳۴	قانون اعتبار یکصدوپنجاه هزار تومان برای مصارف انتخابات دورهٔ ششم تقنینیه .	۳۹۱	۳۹۲
۳۵	قانون اجازهٔ مصرف سیصد و پنجاه و یکهزار تومان علاوه براعتبار منظوره در بودجه هذه السنهٔ وزارت فواید عامه برای ساختن و تعمیر طرق لازمه .	۳۹۲	۳۹۳
۳۶	قانون اجازهٔ پرداخت پنجاه هزار تومان برای مخارج انتخاب اعضای مجلس مؤسسان .	۳۹۳	—
۳۷	قانون تکمیل واصلاح قانون اعتبار پنجاه هزار تومان برای مخارج تشکیل مجلس مؤسسان .	۳۹۴	—
۳۸	قانون بیست هزار تومان اعتبار برای توسعه شعب دفع آفات حیوانی بوزارت فوائد عامه .	۳۹۴	۳۹۵
۳۹	قانون اجازهٔ پرداخت نود هزار تومان اعتبار مخارج مجلس مؤسسان والغای پنجاه هزار تومان اعتبار سابق .	۳۹۵	—
۴۰	قانون سی ویکهزار تومان اعتبار برای تأسیس مدارس جدیده در آذربایجان ورفع نواقص اداری معارف آن ایالت .	۳۹۵	۳۹۶

شمارهٔ ردیف	عنوان قانون	صفحه از	صفحه تا
۴۱	قانون پنج ملیون قران اعتبار برای تهیه راه و وسائل نقلیه جهت ایالات شمالی وشرق .	۳۹۶	—
۴۲	قانون اجازهٔ پرداخت حقـوق منتظرین خـدمت عـلاوه بر میزان صدی پنج وزارت امورخارجه .	۳۹۷	—
۴۳	قانون اعتبارچهار میلیون و دویست هزار تومان برای تقسیم بین طلبکاران داخلی .	۳۹۷	۳۹۸
۴۴	اجازهٔ اختصاص شصت ذرع مربـع اراضـی جنبـین مسجد چهار بازار حسنعلی میرزائی برای وسعت واحتیاجات مسجد مزبور .	۳۹۸	—
۴۵	قانون اجازهٔ واگذاری چهارصدگزمربع اراضی جنب خندق شهر کرمان بحاجی علی‌اکبر (مروج الصنایع) .	۳۹۹	—
۴۶	قانون یکصد هزار تومان اعتبار برای مخارج جشن جلوس وتاجگذاری.	۳۹۹	—
	۳ـ شهریه‌ها و مستمریات		ـ
۴۷	قانون اجازهٔ پرداخت حقوقات تقاعدی صاحبمنصبان واعضاء قدیمی‌وزارت‌جنگ ازحمل‌سیچقان‌ئیل۱۳۰۳مادام‌الحیواة	۴۰۱	۴۰۴
۴۸	قانون اجازهٔ پرداخت برجی پنجاه تومان شهریه در بـارهٔ آقا شیخ صادق مفیدی ازحمل ۱۳۰۳ مادام‌الحیواة .	۴۰۴	—

شمارهٔ ردیف	عنوان قانون	صفحه از	صفحه تا
۴۹	قانون اجازهٔ پرداخت مستمریات شخصی و مستمری وراث صاحبمنصبان واعضاء قدیمی وزارت جنگ مادام‌الحیواة ازحمل ۱۳۰۳ .	۴۰۴	۴۰۸
۵۰	قانون اجازهٔ پرداخت مبلغ هفتهزارو ششصدونو دو تومان شهریهٔ چهارده نفراعضای قدیمی وزارت‌امورخارجه .	۴۰۹	۴۱۰
۵۱	قانون اجازهٔ پرداخت ماهی ۱۸ تومان در بارهٔ ورثهٔ مرحوم حسین‌آقا نایب‌اول‌تامدت دوازده سال .	۴۱۰	—
۵۲	قانون برقراری ماهی ده تومان شهریه دربارهٔ وراث محمد علی سوارگمرك اواچیق .	۴۱۰	۴۱۱
۵۳	قانون اجازهٔ پرداخت ماهی نود تومان شهریه دربارهٔ میرزا عباسعلی‌خان‌مجدالسلطان‌مهندس‌ازحمل۱۳۰۳مادام‌العمر.	۴۱۱	—
۵۴	قانون اجازهٔ پرداخت حقوق ورثهٔ حاجی علی بابای تاجر تبریزی همه‌ساله ازقرارتومانی یك‌تومان .	۴۱۱	۴۱۲
۵۵	قانون اجازهٔ پرداخت ماهی‌ده تومان شهریه دربارهٔ وراث مرحوم ضیاءالدین خان .	۴۱۲	—
۵۶	قانون اجازهٔ پرداخت یکهزارودویست و هشتاد ونه قران مستمری و تخفیفات سادات زنوز واحتساب آن درمقابل مالیات معوقهٔ ایشان .	۴۱۲	۴۱۵

شمارهٔ ردیف	عنوان قانون	صفحه از	صفحه تا
۵۷	قانون اجازهٔ پرداخت سیصد تومان ماهیانه بابت مخارج آقای محمدتقی قوش بیکی از حمل ۱۳۰۳.	۴۱۵	—
۵۸	قانون اجازهٔ پرداخت مستمریات بازماندگان سه نفر صاحبمنصب سوئدی.	۴۱۵	۴۱۶
۵۹	قانون اجازهٔ پرداخت ده تومان و ششقران وظیفهٔ ورثهٔ مرحوم مجدالاشراف.	۴۱۶	—
۶۰	قانون اجازهٔ پرداخت ماهی هیجده تومان در بارهٔ ورثه مرحوم مستشاردفتر.	۴۱۷	—
۶۱	قانون اجازهٔ ضبط مستمری دیوانی میرزا حسین خان اقبال الملك وپرداخت شصت تومان شهریه دربارهٔ مشارالیه.	۴۱۷	۴۱۸
۶۲	قانون اجازهٔ پرداخت چهل و دوقران شهریه دربارهٔ دو نفر ورثه حاجی علی مصری.	۴۱۸	—
۶۳	قانون اجازهٔ قطع مستمری شاهزاده کفیل الدوله و شهریه ایرج میرزا وبرقراری پنجاه وچهار تومان خرج تحصیل دربارهٔ ایرج میرزا.	۴۱۹	—
۶۴	قانون برقراری سیصدقران شهریه دربارهٔ ورثه مرحوم میرزامحمدعلیخان سهراب زاده ازحمل «۱۳۰۳».	۴۱۹	۴۲۰

شمارهٔ ردیف	عنوان‌قانون	صفحه از	صفحه تا
۶۵	قانون اجازهٔپرداخت یکصد وسی تومان شهریه دربارهٔ ورثهٔ مرحوم میرزااسحق خان رهبر ازتاریخ‌فوت آن‌مرحوم.	۴۲۰	۴۲۱
۶۶	قانون اجازهٔ پرداخت مستمریات سنهٔ «۱۳۰۳» وزارت پست وتلگراف بطور موقت ازقرارتومانی‌یك‌تومان .	۴۲۱	۴۳۱
۶۷	قانون اجازهٔ پرداخت یکصدتومان شهریه‌دربارهٔورثهٔمرحوم میرزا محمودخان مشاورالملك ازفروردین(۱۳۰۳) .	۴۳۲	—
۶۸	قانون‌اجازهٔ پرداخت یك‌صدتومان‌شهریه دربارهٔ ورثه‌مرحوم آقاسیدمحمدرضای‌مساوات .	۴۳۲	۴۳۳
۶۹	قانون اجازهٔ پرداخت یکصدتومان شهریه دربارهٔ زهراخانم صبیهٔ مرحوم آقامیرزا علیخان صفا .	۴۳۳	۴۳۴
۷۰	قانون اجازهٔ پرداخت شصت‌تومان بقیه شهریه جمشیدخان افشارازفروردین «۱۳۰۴»	۴۳۴	—
۷۱	قانون اجازهٔ پرداخت مستمریات سنهٔ ۱۳۰۴ اعضای قدیمی ووراث اعضای متوفی وزارت پست‌وتلگراف .	۴۳۴	۴۵۷
۷۲	قانون اجازهٔپرداخت یکصدتومان‌شهریه‌دربارهٔمیرصادق‌خان طباطبائی وکیلی‌ازاول فروردین‌ماه (۱۳۰۴) .	۴۵۸	—
۷۳	قانون برقراری هیجده‌فقره شهریه‌ومستمری .	۴۵۸	۴۶۳

قسمت چهارم

تصویبات مالی

بودجه‌ها ـ اعتبارات ـ شهریه ومستمریات

قانون

اجازهٔ تأدیه یکدوازدهم ازبودجه منظوره سنه ۱۳۰۲ در برج حمل ۱۳۰۳

مصوب ۲۴ حمل ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔواحده ـ وزارت مالیه مجاز است ازبابت بودجه ومخارج وزارتخانه‌ها و ادارات دولتی در برج حمل ۱۳۰۳ یکدوازدهم‌ازکلیهٔ بودجهٔ منظوره‌درسنهٔ۱۳۰۲ در وجه وزارتخانه‌ها یا ادارات دولتی تأدیه‌نماید درهرحال یکدوازدهم‌مزبورازمبلغ یك‌میلیون وهشتصد وهشتاد ودوهزارتومان تجاوزنخواهدکردبدیهی است وجوه‌مشاغل محذوفه پرداخته نخواهد شد .

این قانون که مشتمل بر یك ماده است در جلسهٔ بیست وچهارم حمل‌یکهزارو سیصد وسه‌شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ مؤتمن‌الملك

قانون

بودجه یکسالۀ سیچقان ئیل ۱۳۰۳ مجلس شورای ملی

مصوب ۲۴ ثور ۱۳۰۳ شمسی

مادۀاول - برای مخارج دوازده ماهه سنۀ سیچقان‌ئیل یکهزار وسیصد وسه مجلس شورای‌ملی مبلغ سیصدونودهزاروهشتصدوهشت تومان موافق فقرات (۱) الی (۴) ضمیمۀ (۱) اعتبار بمباشرین مجلس شورای ملی داده میشود .

مادۀدوم - برای مصارف فوق‌العادۀ مجلس شورای ملی مبلغ‌چهل‌هزارویکصد تومان موافق مادۀ (۲) ضمیمۀ (۱) تشخیص و اعتبار بمباشرین‌مجلس داده‌میشود .

مادۀسوم - مجلس شورای ملی اجازه میدهدکه عواید باغ بهارستان درجزو جمع محاسبات مجلس محسوب شود .

این قانون که مشتمل بر سه‌ماده است درجلسۀ بیست‌وچهارم‌ثور یکهزاروسیصدو سه‌شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید .

رئیس مجلس شورای‌ملی - مؤتمن‌الملك

ضمیمه(۱) قانون بودجه یکساله سیچقان ئیل ۱۳۰۳ مجلس شورای ملی

مواد	فقرات	شرح	مبلغ جزء قران	مبلغ کل قران
۱	۱	مقرری نمایندگان محترم مجلس شورای ملی دوازده ماهه یکصدو بیست و پنج نفر	۳۰۲۴۰۰۰	
	۲	حقوق سی و نه نفر اعضاء و اجزاء ادارهٔ تقنینیه واعتبار سالیانه .	۲۷۶۴۲۰	
	۳	حقوق نودویك نفر اعضاء واجزاء ادارهٔ مباشرت	۳۵۸۲۰۰	
	۴	مصارف ماهانه وسالانه دوازده فقره.	۲۴۹۴۶۰	۳۹۰۸۰۸۰
۲		مصارف فوق‌العادهٔ اعتباری پنج فقره .		۴۰۱۰۰۰
		جمع		۴۳۰۹۰۸۰

ضمیمه قانون بودجهٔ یکساله سیچقان ئیل ۱۳۰۳ مجلس شورای ملی بوده وصحیح است .

رئیس مجلس شورای ملی- مؤتمن الملك

قانون

بودجهٔ یکسالهٔ سیچقان‌ئیل ۱۳۰۳ مطبعهٔ‌مجلس شورای ملی

مصوب ۲۴ ثور ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔ‌اول- برای حقوق ومخارج دوازده ماهه سنه سیچقان ئیل یکهزار و سیصدو سه مطبعه مجلس شورای‌ملی وتهیه نواقص اثاثیه وکرایه ومخارج آن مبلغ چهل‌ونه هزارو دویست وبیست وشش تومان موافق فقرات ۱و۲ ضمیمه (۱) اعتبار بمباشرین مجلس داده‌میشود .

مادهٔ‌دوم- مجلس شورای‌ملی اجازه میدهد که‌عواید مطبعه مجلس در جزو جمع‌محاسبات‌مجلس‌شورای‌ملی محسوب شود .

این‌قانون که‌مشتمل بردو ماده‌است درجلسه بیست‌وچهارم‌ثور یکهزار وسیصدو سه‌شمسی بتصویب مجلس‌شورای‌ملی رسید .

رئیس‌مجلس شورای‌ملی- مؤتمن‌الملك

ضمیمه (۱) قانون بودجه یکساله سیچقان ئیل ۱۳۰۳ مطبعه مجلس شورای ملی

مواد	فقرات	شرح	مبلغ جزء قران	مبلغ کل قران
۱	۱	حقوق کارکنان مطبعه مجلس شورای ملی ۹۰ نفر	۲۲۳۲۶۰	
	۲	مصارف واثاثیه واعتبار سالانه مطبعه مجلس	۲۶۹۰۰۰	
		جمع		۴۹۲۲۶۰

ضمیمه قانون بودجه یکساله سیچقان ئیل ۱۳۰۳ مطبعه مجلس شورای ملی صحیح است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ مؤتمن الملک

قانون

اجازهٔ پرداخت دو دوازدهم از اعتبارات سنهٔ تنگوزئیل بابت ثور وجوزای سیچقان‌ئیل ۱۳۰۳

مصوب لیلهٔ ۱۳ برج جوزا ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔ اول ـ مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد که در حدود اعتبارات سنه ماضیه تنگوزئیل یکدوازدهم بابت ثور و یکدوازدهم بابت جوزای هذه‌السنه سیچقان‌ئیل علی‌الحساب بابت بودجه‌های مملکتی پرداخت نماید .

تبصره ـ هرقدر از بودجه‌های مصوبه هذه‌السنه نسبت بسنه ماضیه کسر شود در بروج بعد باید محسوب شود .

مادهٔ دوم ـ هریك از وزارتخانه‌ها که بودجه تفصیلی سیچقان‌ئیل خود را تاآخر جوزای هذه‌السنه تقدیم مجلس نکردند نسبت ببودجه برج جوزا مشمول این قانون نمیشود .

این قانون که مشتمل بر دو ماده و یك تبصره است در جلسه لیله سیزدهم برج جوزا یکهزار وسیصدوسه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ مؤتمن‌الملك

قانون

اجازهٔ پرداخت یکدوازدهم از اعتبارات بودجهٔ سنهٔ ماضیه ۱۳۰۲ بابت سرطان ۱۳۰۳

مصوب ۱۲ اسد ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد که از بابت

برج سرطان ۱۳۰۳ کلیه بودجه‌های مملکتی را معادل یك دوازدهم درحدود بودجه سنه ماضیه ۱۳۰۲ بطورعلی الحساب بپردازد .

تبصره - حقوق مأمورین خارجه که مشمول قانون مصوب ۱۶ حمل ۱۳۰۱ هستند و هنوز در مقام خود باقی میباشند از بابت یك دوازدهم فوق الذکر باید توقیف شود .

این قانون که مشتمل بر یك ماده و یك تبصره است درجلسه دوازدهم اسد یکهزار وسیصد وسه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - مؤتمن الملك

قانون

بودجهٔ سنهٔ سیچقان ئیل ۱۳۰۳ دربار وولایتعهد وکابینهٔ سلطنتی

مصوب ۱۰ سنبله ۱۳۰۳ شمسی

ماده‌واحده- مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد مبلغ چهار صدو بیست ودوهزار وهفتصد تومان بشرح ذیل بودجه هذه السنه سیچقان ئیل ۱۳۰۳ دربار وولایتعهد وکابینه سلطنتی را پرداخت نماید:

الف- بودجه دربارسلطنتی	۲۸۸۰۰۰ تومان
ب- بودجه ولایتعهد	۱۲۰۰۰۰ »
ج - بودجه کابینه سلطنتی مطابق صورت مصوب ایت ئیل	۱۴۷۰۰ »

این قانون که مشتمل بریك ماده است درجلسه دهم سنبله یکهزار وسیصدو سه شمسی بتصویب مجلس شورای رسید .

رئیس مجلس شورای ملی- مؤتمن الملك

قانون اجازهٔ‌پرداخت یکدوازدهم ازاعتبارات مصوبه سنهٔ ماضیهٔ تنگوزئیل بابت‌برج‌اسد سیچقان‌ئیل

مصوب ۱۵ سنبله ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔ‌اول- وزارت مالیه مجازاست حقوق ومخارج و مستمریات و شهریه‌های برج اسد ۱۳۰۳ را ازقرار یکدوازدهم اعتبارات‌مصوبه سنه‌ماضیهٔ ۱۳۰۳ تأدیه‌نماید.

تبصره- حقوق مأمورین‌خارجه که مشمول قانون مصوب ۱۶ حمل ۱۳۰۱ هستند وهنوز درمقام خود باقی میباشند از بابت یك‌دوازدهم فوق‌الذکر باید توقیف‌شود .

مادهٔ‌دوم- ازبابت مخارج انتفاعی وزارت مالیه مجازخواهد بودتاحدودمبلغ سیصدهزارتومان پرداخت نماید .

مادهٔ‌سوم- تأدیهٔ کلیه‌وجوهاتیکه پرداخت آنها برطبق این‌قانون اجازه‌داده میشود بایدعلی‌الحساب بوده وپس‌ازتصویب بودجه‌های تفصیلی سنهٔ حاضره اصلاحات لازمه در مقادیر آنها بعمل آید تاتأدیه وجوهات مزبوره کاملا مطابق بودجه های ۱۳۰۳ بوده‌باشد .

مادهٔ چهارم- بابت مخارجی که در بودجه‌های تفصیلی هذه‌السنه ۱۳۰۳ ارسالی بمجلس شورای‌ملی منظورنگردیده هیچ مبلغ‌وجهی نباید پرداخته‌گردد .

این‌قانون که‌مشتمل برچهارماده است درجلسهٔ پانزدهم سنبله یکهزارو سیصد سه‌شمسی بتصویب‌مجلس‌شورای‌ملی‌رسید .

رئیس‌مجلس شورای‌ملی- مؤتمن‌الملك

قانون

اجازهٔ پرداخت یکدوازدهم از اعتبارات مصوبهٔ سنهٔ تنگوزئیل بابت برج سنبلهٔ سیچقان‌ئیل ۱۳۰۳

مصوب ۱۲ میزان ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔ اول ـ وزارت مالیه مجاز است حقوق ومخارج ومستمریات وشهریه‌های برج سنبله ۱۳۰۳ را از قرار یکدوازدهم اعتبارات مصوبه سنهٔ ماضیهٔ ۱۳۰۲ تأدیه نماید .

تبصره ـ حقوق مأمورین خارجه که مشمول قانون مصوب ۱۶ حمل ۱۳۰۱ هستند و هنوز در مقام خود باقی میباشند از بابت یکدوازدهم فوق‌الذکر باید توقیف شود .

مادهٔ دوم ـ تأدیه کلیه وجوهی که پرداخت آنها برطبق این قانون اجازه داده می‌شود باید علی‌الحساب بوده وپس‌از تصویب بودجه های سنه حاضره اصلاحات لازمه در مقادیر آنها بعمل‌آید تاتأدیه وجوه مزبوره کاملاً مطابق بودجه های ۱۳۰۳ بوده باشد .

مادهٔ سوم ـ بابت مخارجی که در بودجه‌های تفصیلی هذه‌السنه ۱۳۰۳ ارسالی بمجلس شورای‌ملی منظور نگردیده هیچ‌مبلغ وجهی نباید پرداخته‌گردد .

این قانون‌که مشتمل بر سه‌ماده است درجلسهٔ دوازدهم میزان یکهزاروسیصدو سه‌شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ مؤتمن‌الملك

قانون

اجازه پرداخت یکدوازدهم از اعتبارات مصوبهٔ سنهٔ تنگوزئیل ۱۳۰۲ ازبابت مخارج برج میزان سیچقان ئیل ۱۳۰۳

مصوب ۳۱ میزان ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔ اول ـ وزارت مالیه مجاز است حقوق و مخارج ومستمریات وشهریه‌های برج میزان ۱۳۰۳ را از قرار یکدوازدهم اعتبارات مصوبهٔ سنهٔ ۱۳۰۲ تادیه نماید.

تبصره ـ حقوق مأمورین خارجه که مشمول قانون مصوب ۱۶ حمل ۱۳۰۱ هستند وهنوزدرمقام خود باقی‌می باشند ازبابت یکدوازدهم فوق‌الذکر بایدتوقیف شود.

مادهٔ دوم ـ تأدیهٔ کلیه وجوهی که پرداخت آنها برطبق این قانون اجازه داده می‌شود باید علی‌الحساب بوده وپس‌از تصویب بودجه‌های سنهٔ حاضره اصلاحات لازمه در مقادیر آنها بعمل آید تاتأدیه وجوه‌مزبوره کاملا مطابق بودجه‌های ۱۳۰۳ بوده باشد.

مادهٔ سوم ـ بابت مخارجی که در بودجه‌های تفصیلی هذه‌السنه ۱۳۰۳ ارسالی بمجلس شورای ملی منظور نگردیده هیچ‌مبلغ وجهی نبایدپرداخته‌گردد.

این قانون که مشتمل برسه‌ماده است درجلسهٔ سی‌ویکم میزان یکهزارو سیصد و سه شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید.

رئیس‌مجلس شورای‌ملی ـ مؤتمن‌الملك

قانون اجازه‌پرداخت‌بودجه هذه‌السنهٔ سیچقان ئیل وزارت‌جنگ باقساط متساویهٔ دوازده گانه

مصوب ۱۰ قوس ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔ واحده ـ وزارت مالیه مجاز است بودجهٔ هذه‌السنهٔ سیچقان ئیل ۱۳۰۳

وزارت جنگ را در حدود نه میلیون و دویست هزار تومان به اقساط متساویه دوازده‌گانه تا آخر سال بپردازد.

این قانون که مشتمل بر یک ماده است درجلسه دهم قوس یکهزار و سیصد و سه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ مؤتمن‌الملک

قانون

اجازهٔ پرداخت بودجهٔ هذه‌السنه ۱۳۰۳ وزارت پست وتلگراف

مصوب ۲۴ قوس ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔواحده ـ وزارت مالیه مجاز است بودجه هذه‌السنه ۱۳۰۳ وزارت پست وتلگراف را درحدود مبلغ یک‌میلیون وششصد وبیست‌هزار تومان بپردازد.

این قانون که مشتمل بر یک ماده است درجلسه بیست وچهارم قوس یکهزار و سیصد و سه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ مؤتمن‌الملک

قانون بودجهٔ مملکتی سنهٔ ۱۳۰۳ شمسی

مصوب ۱۱ جدی ۱۳۰۳ شمسی

مجلس شورای ملی بودجه سنه ۱۳۰۳ را بشرح ذیل تصویب مینماید:

مادهٔ اول ـ عایدات پیش‌بینی شده :

شرح	مبلغ (تومان)	ملاحظات
وزارت مالیه نقد:		
مالیات مستقیم .	۳۷۷۲۵۰۰۰	
خالصجات .	۵۵۶۹۶۰	
مالیات غیرمستقیم .	۳۳۳۴۸۹۵	
گمرکات .	۷۰۸۲۴۴۰	
ضرابخانه.	۳۰۰۰۰۰	
عایدات متفرقه .	۴۰۰۰۰۰	
وزارت مالیه (جنسی) .	۲۵۹۵۹۸۵	
وزارت امور خارجه		
عواید تذکره وشانسلری .	۲۴۱۱۵۰	
وزارت داخله		
عواید ادارات نظمیه.	۱۴۰۰۰	
وزارت عدلیه		
عواید محاکماتی .	۱۲۰۰۰۰	

شرح	مبلغ (تومان)	ملاحظات
وزارت پست وتلگراف		
عواید پست .	۸۲۵۰۰۰	
عواید تلگراف .	۹۹۴۸۹۹	
عوایدسرویس حمل‌ونقل .	۲۸۲۰۰۰	
وزارت معارف واوقاف		
عواید مدارس .	۴۰۰۰۰	
تومانی‌دویست‌دینار وخرواری‌یکقران	۸۷۰۰۰	
صدیك حقوق بابت ششماههٔ‌اول‌سال	۳۰۰۰۰	
عایدات تمبر .	۱۵۰۰	
عواید عتیقه‌جات .	۱۴۰۰	
وزارت فواید عامه		
عوایداکسیددوفر .	۵۰۰۰۰	
« مؤسسات رهنی .	۲۵۰۰	
« راه شوسه .	۶۵۰۵۰۰	
« راه‌آهن .	۲۴۸۰۰۰	
« معادن .	۷۶۸۹۶	
« سیاه جنگلها .	۷۵۰۰۰	

شرح	مبلغ (تومان)	ملاحظات
عواید کارخانه‌های چراغ برق .	۸۴۰۰	
عواید کشتیهای بخاری دریاچهٔ ارومیه	۶۰۰۰۰	
عواید تلفن .	۹۸۲۶	
عواید متفرقه .	۳۶۳۲۴	
مجلس شورای ملی		
عواید مطبعه و باغ .	۴۶۷۵۰	
متفرقه		
عایدات شرکت نفت ایران و انگلیس در جنوب .	۲۴۰۰۰۰۰	
عایدات بانک شاهنشاهی ایران .	۲۰۰۰۰	
جمع کل عایدات	۲۳۶۸۶۴۲۵	

مادهٔ‌دوم ـ مخارج مصوبه :

نمرهٔ ترتیب	شرح	مخارج سالیانه (تومان)	ملاحظات
۱	دربار وکابینهٔ سلطنتی و والاحضرت اقدس ولیعهد .	۴۲۲۷۰۰	
۲	اعلیحضرت محمدعلی‌میرزا .	۵۴۰۰۰	
۳	مجلس شورای‌ملی .	۴۴۰۱۳۴	
۴	مقرری ریاست وزراء وکابینهٔ هیئت وزراء .	۴۵۱۷۲	نظر باینکه آقای سردار
۵	وزارت جنگ .	۹۲۰۰۰۰۰	سپه‌رئیس‌الوزراء ازحمل
۶	وزارت مالیه .	۳۰۷۰۰۰۰	الی میزان‌حقوق ریاست
۷	مخارج انتفاعی وزارت‌مالیه .	۸۷۵۰۰۰	وزراء نگرفته وصرفنظر
۸	وزارت‌داخله (با نضمام‌امنیه‌و نظمیه)	۲۱۰۰۰۰۰	فرموده‌اند مبلغ نه هزار
۹	وزارت‌پست‌وتلگراف .	۱۶۲۰۰۰۰	تومان حقـوق ششماهه
۱۰	وزارت عدلیه .	۶۲۰۰۰۰	موضوع و بقیه منظور
۱۱	وزارت فوایدعامه .	۸۱۰۰۰۰	شده .
۱۲	وزارت امورخارجه‌با نضمام (دوازده هزار تومان) مخارج عودت دادن مأمورین سیاسی ایران در ممالك خارجه و(۲۸ /۸۴۶۶تومان) حقوق وراث مستخدمین و اعضاء وزارت خارجه مطابق صورت‌ضمیمه .	۷۵۲۰۰۰	

نمرهٔ ترتیب	شرح	مخارج سالیانه (توسان)	ملاحظات
۱۳	وزارت معارف و اوقاف وصنایع مستظرفه .	۶۶۳۶۳۰	
۱۴	صحیهٔ کل مملکتی .	۱۳۶۳۷۰	
۱۵	اعتبار جهت حقوق منتظرین خدمت مرکز و ولایات .	۱۹۰۰۰۰	
۱۶	اعتبار جهت دفع مرض گاومیری	۳۰۰۰۰	
۱۷	استهلاك دیون دولتی .	۶۳۳۲۸۱	
۱۸	اعتبار ماهیانهٔ دولت جهت مخارج غیرمترقبه .	۲۵۲۰۰۰	
۱۹	وظایف وشهریه‌ها ومصارف ومخارج تحصیل .	۸۰۰۰۰۰	
۲۰	اعتبار جهت هیئت اعزامیهٔ امریکائی درحدود کنترات آنها .	۱۰۰۰۰۰	
	جمع کل مخارج	۲۲۸۱۴۲۸۷	

مادهٔ سوم ـ مبلغ ماهیانه حقوق مستخدمین هیچیك از وزارتخانه ها نباید از $\frac{۱}{۱۲}$ کلیه مبلغ اعتباری که برای حقوق سالیانه تخصیص داده شده تجاوز نماید .

مادهٔ چهارم ـ هر زمان که بودجه تفصیلی هر یك از وزارتخانه‌ها در حدود اعتبار مصوب توسط وزارت مالیه بمجلس شورای ملی تسلیم شود وزارت مالیه مجاز بپرداخت بودجه آن وزارتخانه خواهد بود لیکن بانتظار وصول بودجه تفصیلی وزارت مالیه بپرداخت مخارج فوری هر وزارتخانه مجاز است .

مادهٔ پنجم ـ هرگونه پرداختی از اعتبار مخارج غیرمترقبه دولت منوط باجازهٔ کتبی هیئت وزراء خواهد بود . وزارت مالیه مکلف است صورت ریز مخارج غیرمترقبه هر برج را تا قبل از روز آخر برج تهیه نموده و تقدیم مجلس شورای ملی نماید . از این اعتبار بهیچوجه من‌الوجوه حقوق و مستمریات و اضافات حقوق تأدیه نخواهد شد .

مادهٔ ششم ـ خارج ازحدود اعتبارات مصوبه درمادهٔ دوم که شامل کلیه مخارج نقدی وجنسی مملکتی میباشد هیچگونه پرداخت وجهی بعمل نخواهد آمد جز برای مخارجی که برطبق مادهٔ هفتم جهت تولید عایدات جدید لازم شود .

مادهٔ هفتم ـ هیچیك از ادارات دولتی مجاز نخواهند بود که برای خود مستقیماً از وجوه دولتی برداشت و بمصرف برسانند هرگاه وزارت مالیه معلوم نماید که بوسیله خرج اضافی ممکن است یکی از منابع موجودهٔ عایدات را توسعه دهد مجاز خواهد بود درحدود یك عشر اضافه عایدات که حاصل میشود بمصرف جمع آوری عواید جدید یا اضافی مذکورهٔ فوق برساند.

مادهٔ هشتم ـ اعتباراتی که اختصاصاً جهت پرداخت حقوق تصویب گردیده بمصرف سایر مخارج نخواهد رسید و بالعکس از اعتبارات مخصوصه برای سایر انواع

مخارج بهیچوجه حقوق پرداخته نخواهد شد .

مادهٔ نهم ـ وزارت مالیه میتواند از محل صرفه جوئی‌های اعتبارات مصوبه هذه‌السنه ۱۳۰۳ حقوق ومخارج مربوطه ببودجه‌های مصوبه سنه ۱۳۰۱ راکه پرداخت ننموده است تأدیه نماید .

مادهٔ دهم ـ از بودجه پیشنهادی هروزارتخانه دو درصد کلیه اعتبارات مصوبه برای پرداخت مخارج غیرمترقبه وزارتخانه مربوطه تخصیص خواهد یافت .

ماده یازدهم ـ وزارت مالیه میتواند بمؤسسه ارزاق اجازه بدهد که عایدات خودرا از بابت فروش جنس برای خرید وحمل غله که محل لزوم مقاصد ارزاقاست بمصرف برساند .

مادهٔ دوازدهم ـ وزارت مالیه مکلفاست مستمریات وشهریه‌ها ومستمریات اتباع خارجه وشهریه‌های گمرکی و مخارج تحصیل محصلین و مصارف و عوض بهره و مال‌الاجاره را بموجب صورتهائی که در هذه‌السنه ۱۳۰۳ بـه مجلس شورای ملی ارسال داشته‌اند به نرخهای مشخصه درصورتهای مرسله و برطبق قوانین مصوبه مجلس چهارم و پرداختی سنه ماضیه ۱۳۰۲ از بابت اعتبار هشتصد هزار تومان که در مادهٔ دوم منظور شده پرداخت نماید .

تبصره ـ مستمری اشخـاص مفصله مطابق صورت ضمیمه در هذه‌السنه ۱۳۰۳ باید ازقرار تومانی پنجشاهی پرداخته شود .

آقای عمیدالسلطنه ـ آقای قوام‌السلطنه ـ آقای سردارکبیر ـ آقای وثوق‌الدوله ـ آقای امیرنظام ـ شاهزاده فرمانفرما ـ شاهزاده نصرت‌الدوله ـ آقای ناصرالملك ـ آقای ارفع‌الدوله ـ آقای خان‌باباخان ولد سرداراسعد ـ آقای سرداراسعد ـ محمدخان سالار اعظم ولد مرحوم سردار اسعد ـ امیرجنگ ـ سردار بهادر ولد سردار اسعد ـ منوچهرخان ولد سردار اسعد ـ آقای حاج خسروخان سردارظفر .

مادهٔ سیزدهم ـ از تاریخ اول میزان سنهٔ ۱۳۰۳ کسر صد یک حقوق موقوف و ملغی خواهد بود بغیر از کسوری که بموجب قانون استخدام کشوری بعمل خواهد آمد بهیچ اسم ورسم نباید چیز دیگری کسر شود .

مادهٔ چهاردهم ـ کلیهٔ وزارتخانه‌ها مکلف خواهند بود که بودجهٔ تفصیلی خود را با درنظر گرفتن ترتیب ذیل از اول هذه السنه ۱۳۰۳ تهیه نمایند .

۱ـ مقرری رتبهٔ مستخدمین کشوری سی ودو تومان و مقرری رتبهٔ اول قضات چهل وپنج تومان .

مادهٔ پانزدهم ـ وزارت مالیه مکلف است که درظرف یکماه از تاریخ تصویب این ماده صورت انواع واقسام مالیاتها وعوارض مملکتی که تاکنون معمول شده بهر اسم ورسم اعم از اینکه عمومی باشد یا محلی تقدیم مجلس شورای ملی نماید .

مادهٔ شانزدهم ـ حقوق وزراء در هذه‌السنه ۱۳۰۳ از قرار ماهی هفتصد و پنجاه تومان وحقوق معاونین وزراء ماهیانه سیصد وپنجاه تومان باستثنای معاون وزارت خارجه که ماهیانه چهارصد تومان است باید منظور وپرداخته گردد .

مذاکره و رأی درنیم عشر اوقاف موکول گردید به پیشنهاد لایحهٔ قانونی از طرف دولت .

این قانون که مشتمل بر شانزده ماده است درجلسهٔ یازدهم جدی یکهزار و سیصد وسه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ مؤتمن‌الملک

صورت ضمیمهٔ فقرهٔ ۱۲ مادهٔ دوم بودجهٔ هذه‌السنه ۱۳۰۳ مملکتی

صورت وراث مستخدمین وزارتخارجه در ولایات وخارجه که درسنهٔ گذشته حقوق میگرفته‌اند

ورثه	ماهیانه دینار	ماهیانه قران	سالیانه دینار	سالیانه قران	مقیم	ملاحظات
ورثهٔ میرزا محمدخان کارگذار سابق نیشابور	ـ	۲۵۰	ـ	۳۰۰۰	نیشابور	
ورثهٔ میرزا شفیع خان	ـ	۱۰۰	ـ	۱۲۰۰	مازندران	
رفعت‌الوزراء	ـ	۲۰۰	ـ	۱۴۰۰ / ۸۰۰	تبریز	۸۰۰ قران از بابت سهم رضا قلیخان کسر شده است
ورثهٔ مجدالوزاره	ـ	۱۵۰	ـ	۱۸۰۰	«	
وراث مستخدمین سفارت کبرای اسلامبول	ـ	۴۰۰	ـ	۴۸۰۰	اسلامبول	
ورثهٔ حسنخان	ـ	۲۵۰	ـ	۳۰۰۰	قفقاز	
جمع				۱۵۴۰۰		

صورت وراث مستخدمین که امسال بایستی حقوق برایشان برقرار شود

ورثه	ماهیانه		سالیانه		مقیم	ملاحظات
	دینار	قران	دینار	قران		
ورثهٔ عبدالله خان بروفق مشروحهٔ کارگذار رشت .	ـ	۶۰	ـ	۷۲۰	رشت	
ورثهٔ مرحوم بقاءالملك .	ـ	۶۰۰	ـ	۷۲۰۰	تهران	
ورثه‌مرحوم احمدخان منشی کارگذار خراسان .	ـ	۱۵۰	ـ	۱۸۰۰	خراسان	
ورثه محمدحسین‌فراش‌مدرسه سیاسی	ـ	۴۰	ـ	۴۸۰	تهران	
« اسدالله‌خان‌مستخدم مدرسه سیاسی	ـ	۱۴۰	ـ	۱۶۸۰	»	
« حسینخان پیشخدمت .	ـ	۱۲۰	ـ	۱۴۴۰	»	
عیال محمد حسن بیك باشماقچی .	ـ	۴۰	ـ	۴۸۰	»	
ورثه عباسقلی خان پیشخدمت .	ـ	۸۰	ـ	۹۶۰	»	
« میرزا جعفرخان .	ـ	۱۰۰	ـ	۱۲۰۰	آذربایجان	
جمع			ـ	۱۵۹۶۰		

صورت وراث مستخدمین مرکزی وزارت خارجه که درسنه گذشته حقوق میگرفته‌اند

ورثه	ماهیانه دینار	ماهیانه قران	سالیانه دینار	سالیانه قران	مقیم	ملاحظات
ورثه مرحوم ممتحن‌الدوله.	—	۴۰۰	—	۴۸۰۰	تهران	
« « ممتحن‌الممالك .	۳۰۰	۳۱۱	۶۰۰	۳۷۳۵	«	
« « مهین‌السلطنه .	—	٤۵۰	—	۵۴۰۰	«	
« « سعدالسلطان .	—	۴۰۰	—	۴۸۰۰	«	
« « اکرام‌الملك.	—	۳۰۰	—	۳۶۰۰	«	
صبایای میرزا علی‌اکبرخان .	—	۲۵۰	—	۳۰۰۰	«	
ورثه فخیم‌الملك.	۲۵۰	۱۴۷	—	۱۷۶۷	«	
عیال عمید نظام .	—	۸۰	—	۹۶۰	«	
عیال حاج میرزا علی‌خان .	—	۱۲۰	—	۱۴۴۰	«	
ورثه سید محمد خان .	—	۱۰۰	—	۱۲۰۰	«	
ورثه میرزا محمد تلفونچی .	—	۹۰	—	۱۰۸۰	«	
پسر محمد باقرخان .	—	۴۰	—	۴۸۰	«	
ورثه مجدالوزراء .	—	۴۰۰	—	۴۸۰۰	«	
عیال میرزا سید علیمحمدخان .	—	۱۲۰	—	۱۴۴۰	«	

صورت وراث مستخدمین مرکزی وزارت خارجه که درسنه گذشته حقوق میگرفته‌اند

ورثه	ماهیانه دینار	ماهیانه قران	سالیانه دینار	سالیانه قران	مقیم	ملاحظات
عیال میرزا تقی‌خان پیشخدمت .	—	۸۰	—	۹۶۰	تهران	
عیال مشهدی حسین سرایدار .	—	۶۰	—	۷۲۰	«	
ورثه ناظم دفتر .	—	۱۳۵	—	۱۶۲۰	«	
رحیم خان .	—	۲۰۰	—	۲۴۰۰	«	
ورثه مرحوم مشاورالدوله .	۳۵۰	۵۵۸	۲۰۰	۶۷۰۰	«	
عیال میرزا حسینخان پیشخدمت .	—	۸۰	—	۹۶۰	«	
« میرزا علیخان پیشخدمت .	—	۱۲۰	—	۱۴۴۰	«	
جمع حقوق وراث مستخدمین مرکز			۸۰۰	۵۳۳۰۲		
جمع حقوق وراث مستخدمین ایالات و خارجه که درسنهٔ گذشته حقوق میگرفته‌اند			—	۱۵۴۰۰		
جمع حقوق وراثی که امسال بایستی حقوق دریافت کنند			—	۱۵۹۶۰		
جمع کل			۸۰۰	۸۴۶۶۲		

صورت ضمیمه فقرهٔ ۱۲ مادهٔ دوم بودجه هذه‌السنه ۱۳۰۳ مملکتی صحیح است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ مؤتمن‌الملك

قانون

اجازهٔ پرداخت کسر بودجهٔ سنه ۱۳۰۳ وزارت عدلیه

مصوب ۵ دلو ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔ واحده ـ وزارت مالیه مجاز است مبلغ چهارصد و بیست و یکهزار و نهصد و پنجاه قران کسر بودجه ۱۳۰۳ وزارت عدلیه را بقرار ذیل جبران نماید:

از صرفه جوئی یکساله ۱۳۰۳ بودجه وزارت عدلیه ۲۱۰۵۰۰ قران

از صرفه جوئی بودجهٔ سالیانه ۱۳۰۳ سایر وزارتخانه‌ها ۲۱۱۴۵۰ «

۴۲۱۹۵۰ قران

تبصره ـ مادهٔ (۹) قانون بودجه ۱۳۰۳ مصوب ۱۱ جدی سیچقان ئیل بعد از وضع مبلغ فوق‌الذکر بقوت خود باقی خواهد بود.

این قانون که مشتمل بر یک ماده و تبصره است در جلسه پنجم دلو یکهزار و سیصد و سه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ مؤتمن‌الملک.

قانون اجازهٔ پرداخت یکدوازدهم بودجهٔ مصوب ۱۳۰۳ بابت ماه فروردین ۱۳۰۴

مصوب ۱۰ اردیبهشت ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه می‌دهد که از بابت ماه فروردین (۱۳۰۴) درحدود یکدوازدهم بودجه مصوب ۱۳۰۳ برای مخارج مملکتی علی‌الحساب برطبق بودجه تفصیلی ۱۳۰۳ بمصرف برساند ـ مخارج انتفاعی وزارت مالیه ممکن است تا حدود مبلغ سیصد هزار تومان تأدیه گردد ـ یکدوازدهم فوق شامل مستمریات و شهریه‌ها وحقوق منتظرین خدمت نیز خواهد بود.

این قانون که مشتمل بریك ماده است درجلسهٔ دهم‌ماه اردی‌بهشت یکهزار و سیصدوچهار شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید .

رئیس‌مجلس شورای ملی ـ مؤتمن‌الملك

قانون

اجازهٔ پرداخت یکدوازدهم بودجه مصوب ۱۳۰۳ بابت اردیبهشت ماه ۱۳۰۴

مصوب ۹ خردادماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ‌واحده ـ مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهدکه‌علی‌الحساب ازبابت اردیبهشت‌ماه ۱۳۰۴ درحدود یکدوازدهم بودجهٔ مصوب ۱۳۰۳ برای مخارج مملکتی برطبق بودجه تفصیلی۱۳۰۳ بمصرف برساند ـ یکدوازدهم فوق‌شامل‌مستمریات و شهریه‌ها وحقوق منتظرین خدمت نیزخواهدبود .

این قانون‌که مشتمل بریك‌ماده است درجلسهٔ نهم خردادماه یکهزارو سیصد و چهار شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی‌رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ حسین پیرنیا

قانون

بودجه یکسالهٔ یکهزاروسیصدوچهار مجلس شورای‌ملی

مصوب ۱۲ خردادماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ‌اول ـ برای مخارج دوازده ماههٔ سال ۱۳۰۴ مجلس شورای ملی (باستثنای مقرری نمایندگان محترم‌که یازده ماهه است) مبلغ سیصد و شصت هزار و

ششصدوشصت‌وچهار تومان موافق فقرات (۱) الی (۴) ضمیمهٔ (۱) اعتبار باداره‌مباشرت مجلس شورای ملی داده میشود .

مادهٔ دوم ـ برای مصارف فوق‌العاده مجلس شورای ملی مبلغ بیست و هفت هزارو هشتصد تومان موافق مادهٔ (۲) ضمیمهٔ (۱) تشخیص و اعتبار باداره مباشرت مجلس داده میشود .

مادهٔ سوم ـ برای حقوق‌ومخارج‌دوازده‌ماهه‌واثاثیهٔ‌مطبعهٔ‌مجلس‌مبلغ‌چهل‌هزار وهشتصدو دوتومان موافق فقرات (۱) و (۲) ضمیمهٔ (۱) اعتبار باداره مباشرت مجلس داده میشود .

مادهٔ چهارم ـ مجلس شورای‌ملی باداره مباشرت مجلس اجازه میدهدکه‌عوائد مطبعهٔ مجلس و باغ بهارستان را جزو جمع‌محاسبات مجلس‌محسوب دارد .

این قانون که مشتمل برچهار ماده است درجلسهٔ دوازدهم خردادماه یکهزارو سیصدوچهار شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی‌رسید .

رئیس‌مجلس شورای‌ملی ـ حسین‌پیرنیا

ضمیمهٔ (۱) قانون بودجه یکساله ۱۳۰۴ مجلس شورای ملی

مواد	فصول	شرح	مبلغ جزء قران	مبلغ کل قران
۱	۱	مقرری نمایندگان محترم مجلس شورای ملی یازده ماهه بانضمام تفاوت مقرری ریاست محترم مجلس (یکماه برای مدت تصویب اعتبارنامه‌های دورهٔ ششم خواهد بود و مقرری تعلق نمیگیرد) .	۲۶۶۲۰۰۰	
	۲	حقوق چهل و یکنفر اعضاء و اجزاء ادارهٔ تقنینیه و اعتبار سالیانه .	۳۰۰۷۲۰	
	۳	حقوق ۱۰۳ نفر اعضاء و اجزاء اداره مباشرت مجلس	۴۰۹۶۲۰	
	۴	مصارف ماهانه و سالیانهٔ ۱۰ فقره .	۲۳۴۳۰۰	۳۶۰۶۶۴۰
۲	—	مصارف فوق‌العاده اعتباری چهار فقره (تهیه نواقص اثاثیه و تعمیرات بنائی و اعتبار کتابخانه وغیره) .		۲۷۸۰۰۰
۳	۱	حقوق کارکنان مطبعه مجلس ۱۰۳ نفر .	۲۶۸۰۲۰	
	۲	مصارف و اثاثیه و اعتبار سالیانه مطبعه مجلس .	۱۴۰۰۰۰	۴۰۸۰۲۰
				۴۲۹۲۶۶۰

صورت فوق ضمیمه قانون بودجه ۱۳۰۴ مجلس شورای ملی بوده وصحیح است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ حسین پیرنیا

قانون

اجازهٔ پرداخت دو دوازدهم بودجهٔ مصوب ۱۳۰۳ برای مخارج مملکتی خردادماه و تیرماه ۱۳۰۴

مصوب ۱۴ تیرماه ۱۲۰۲ شمسی

مادهٔ واحده ـ وزارت مالیه مجاز است که علی‌الحساب برای خردادماه و تیرماه ۱۳۰۴ درحدود دودوازدهم بودجهٔ مصوب ۱۳۰۳ برای مخارج مملکتی برطبق بودجهٔ تفصیلی ۱۳۰۳ بمصرف برساند ـ دودوازدهم فوق شامل مستمریات و شهریه‌ها و مصارف وحقوق منتظرین خدمت نیز خواهد بود.

این قانون که مشتمل بر یک ماده است درجلسهٔ چهاردهم تیرماه یکهزار و سیصد و چهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ حسین پیرنیا

قانون اجازهٔ مصرف ۲/۱۲ بودجهٔ مصوب ۱۳۰۳ بابت مخارج مملکتی برای امرداد ماه و شهریورماه ۱۳۰۴

مصوب ۱۲ شهریورماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ واحده ـ وزارت مالیه مجاز است که علی‌الحساب بـرای امردادماه و شهریورماه ۱۳۰۴ درحدود دو دوازدهم بودجهٔ مصوب ۱۳۰۳ برای مخارج مملکتی بر طبق بودجهٔ تفصیلی ۱۳۰۳ بمصرف برساند.

دودوازدهم فوق شامل مستمریات وشهریه‌ها ومصارف وحقوق منتظرین خدمت نیز خواهد بود.

این قانون که مشتمل بر یك ماده است در جلسهٔ دوازدهم شهریورماه یکهزار و سیصدوچهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ حسین پیرنیا

قانون اجازهٔ پرداخت دو دوازدهم بودجهٔ سنهٔ ماضیه ۱۳۰۳ بابت مخارج مملکتی درمهرماه وآبان ماه ۱۳۰۴

مصوب ۵ آبان ماه ۱۳۰۴ شمسی

ماده‌واحده - وزارت مالیه مجاز است کلیه مخارج مملکتی را بانضمام‌شهریه و مستمریات ومصارف وحقوق منتظرین خدمت بابت مهرماه و آبانماه ۱۳۰۴ در حدود دو دوازدهم بودجه سنه ماضیه ۱۳۰۳ بعنوان علی‌الحساب بپردازد .

این قانون‌که مشتمل بریك ماده است در جلسه پنجم آبانماه یکهزارو سیصدو چهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

نایب رئیس مجلس شورای‌ملی ــ سید محمد تدین

قانون

تفریغ بودجهٔ یکسالهٔ ۱۳۰۲ مجلس شورای ملی

مصوب ۱۰ آبانماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔاول ــ مخارج مجلس‌شورای‌ملی از بابت دوازده ماهه سال۱۳۰۲موافق قسمت (۱) الی (۳) ضمیمه برطبق بودجه مصوبه مبلــغ دویست وبیست و دو هزار و نهصد وهفتاد وهفت تومان ویکهزارو هشتصدوبیست‌وپنج دینار تصویب میشود .

مادهٔدوم ــ عایدات باغ بهارستان و مطبعه مجلس شورای ملی از بابت سال ۱۳۰۲ موافق قسمت (۴) ضمیمه بمبلغ بیست و پنج هزار و چهل تومان وهشتهزار و سیزده شاهی تصویب میشود .

این قانون که مشتمل بردو ماده است درجلسه دهم آبان ماه یکهزار و سیصد و چهار شمسی بتصویب مجلس شورای رسید .

نایب رئیس مجلس شورای ملی ــ سید محمد تدین

ضمیمه قانون تفریغ بودجه یك ساله ۱۳۰۲ مجلس شورای ملی

فقرات	شرح	مبلغ جزء		مبلغ کل		ملاحظات
		دینار	قران	دینار	قران	
	مادهٔ اول					
	قسمت اول					
فقرهٔ ۱	مقرری آقایان نمایندگان محترم	۷۰	۵۷۸۰۹۴			
« ۲	حقوق اعضاء واجزاء ادارهٔ تقنینیه با اعتبار فوق العاده	۳۵	۲۶۷۸۶۴			
« ۳	حقوق اعضاء واجزاء ادارهٔ مباشرت	۰۵	۳۰۰۸۲۷			
« ۴	مصارف ماهانه وسالانه	۵۵	۱۱۷۴۲۹	۶۵	۱۲۶۴۲۱۵	
	قسمت دوم					
	مصارف فوق العاده (بنائی ـ اثاثیه ـ مخارج جشن و غیره)			۳۵	۴۲۴۴۲۰	
	قسمت سوم					
« ۱	حقوق کارکنان مطبعه	۹۵	۸۹۹۱۵			
« ۲	مصارف متفرقه واثاثیه مطبعه	۸۷۵	۴۵۱۲۱۹	۸۲۵	۵۴۱۱۳۵	
	جمع کل مصارف یکساله			۸۲۵	۲۲۲۹۷۷۱	
	مادهٔ دوم					
	قسمت چهارم					
	عایدات باغ بهارستان	۶۰	۹۸۲۵			
	عایدات مطبعه مجلس	۰۵	۲۴۰۵۸۳	۶۵	۲۵۰۴۰۸	

جدول فوق ضمیمهٔ قانون تفریغ بودجهٔ یکسالهٔ (۱۳۰۲) مجلس شورای ملی بوده وصحیح است.
نایب رئیس مجلس شورای ملی ـ سید محمد تدین

قانون

اجازهٔ پرداخت دو دوازدهم بودجهٔ سنهٔ ماضیه ۱۳۰۳ برای مخارج مملکتی بابت دوماههٔ آذر ودی‌ماه ۱۳۰۴

مصوب اول دیماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ واحده – وزارت مالیه مجاز است کلیه مخارج مملکتی را با نضمام شهریه ومستمریات ومصارف وحقوق منتظرین خدمت بابت دوماههٔ آذر ودی‌ماه ۱۳۰۴ درحدود دو دوازدهم بودجه سنه ماضیه ۱۳۰۳ بعنوان علی‌الحساب بپردازد .

این قانون که مشتمل بریك ماده است درجلسه اول دیماه یکهزاروسیصدوچهار شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ــ سیدمحمد تدین

قانون

بودجهٔ یکسالهٔ هزاروسیصدوپنج مجلس شورای‌ملی

مصوب ۲۹ دیماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ اول – برای مخارج دوازده ماهه سال ۱۳۰۵ مجلس شورای ملی مبلغ سیصدوهشتادوشش هزاروهفتصدوچهل وهشت تومان موافق فقرات (۱) الی (۴) ضمیمه اعتبار باداره مباشرت مجلس شورای‌ملی داده میشود .

مادهٔ دوم – برای مصارف فوق العاده مجلس شورای ملی مبلغ بیست وپنج هزار ونهصد تومان موافق مادهٔ (۲) ضمیمه تشخیص و اعتبار باداره مباشرت مجلس داده می‌شود .

مادهٔ سوم ـ برای حقوق و مخارج دوازده‌ماهه واثاثیه مطبعه مجلس شورای ملی مبلغ چهل و یکهزاروهفتصدوهشتادو شش تومان موافق فقرات ۱ـ۲ ضمیمه اعتبار باداره مباشرت مجلس داده میشود .

مادهٔ چهارم ـ مجلس شورای ملی باداره مباشرت مجلس اجازه میدهد که عوائد مطبعه مجلس و باغ بهارستان را تماماً در بانك معتبری گذاشته و برای وارد کردن ماشین کاغذسازی اختصاص دهد که هرچه زودتر ازطرف ادارهٔ مباشرت بوارد کردن ماشین مزبور اقدام بعمل آید .

این قانون که مشتمل برچهارماده استدرجلسه بیست و نهم دیماه یکهزاروسیصدو چهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ سیدمحمد تدین

ضمیمه قانون بودجه یکساله ۱۳۰۵ مجلس شورای ملی

مواد	فقرات	شرح	مبلغ جزء قران	مبلغ کل قران
۱	۱	مقرری نمایندگان محترم مجلس شورای ملی ۱۲ ماهه بانضمام تفاوت مقرری ریاست محترم مجلس .	۲۹۰۴۰۰۰	
	۲	حقوق چهل و یك نفر اعضاء واجزاء ادارهٔ تقنینیه واعتبار حقوقی .	۳۱۲۱۲۰	
	۳	حقوق ۱۰۴ نفر اعضاء واجزاء ادارهٔ مباشرت مجلس .	۴۱۷۰۶۰	
۲	۴	مصارف ماهیانه وسالیانه ۱۰ فقره .	۲۳۴۳۰۰	۳۸۶۷۴۸۰
۳		مصارف فوق‌العاده اعتباری ۶ فقره (تهیه نواقص اثاثیه وتعمیرات بنائی واعتبار کتابخانه وغیره) .		۲۵۹۰۰۰
	۱	حقوق کارکنان مطبعه مجلس ۱۰۳ نفر .	۲۶۵۸۶۰	
	۲	مصارف واثاثیه واعتبارات سالیانه مطبعه مجلس .	۱۵۲۰۰۰	۴۱۷۸۶۰
				۴۵۴۴۳۴۰

توضیح ـ نسبت بفقرهٔ اول از مادهٔ سوم در بودجه ریز مطبعه اصلاح ذیل تصویب شده است :

درعوض (مفتش ومترجم ۱ نفر ۵۲۰ قران) نوشته شود :

مفتش ومترجم ۲ نفر بتفاوت ۸۴۰ قران .

ودرقسمت حروفچینی بجای (حروفچین ۱۵ نفر بتفاوت ۲۴۵۰ قران) نوشته‌شود.

حروفچین ۱۴ نفر بتفارت ۲۱۳۰ قران .

جدول فوق ضمیمهٔ قانون بودجهٔ سنه ۱۳۰۵ مجلس شورای ملی صحیح است.

رئیس مجلس شورای ملی ـ سیدمحمد تدین

قانون

تفریغ بودجهٔ یکسالهٔ ۱۳۰۳ مجلس شورای‌ملی

مصوب ۲۱ بهمن‌ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ‌اول - مخارج مجلس شورای‌ملی از بابت‌دوازده ماهه سال ۱۳۰۳ موافق قسمت(۱) الی(۳) ضمیمه برطبق بودجه مصوبه مبلغ چهارصدو نوزده هزاروهشتصدو چهل‌وپنج تومان وپنج‌قران وپنج‌شاهی تصویب می‌شود .

مادهٔ‌دوم - عایدات باغ بهارستان و مطبعه مجلس شورای‌ملی از بابت سال ۱۳۰۳ موافق قسمت(۴) ضمیمه مبلغ‌چهل‌وسه‌هزاروهفتصدوشصت‌وهفت تومان‌وسه‌قران وهفده شاهی تصویب میشود .

این‌قانون‌که مشتمل بردو ماده است در جلسه بیست ویکم بهمن‌ماه یکهزارو سیصدوچهار شمسی بتصویب‌مجلس شورای‌ملی رسید .

رئیس مجلس شورای‌ملی - سیدمحمد تدین

ضمیمه قانون تفریغ بودجه یکساله ۱۳۰۳ مجلس شورای‌ملی

فقرات	شرح	مبلغ جزء - دینار	مبلغ جزء - قران	مبلغ کل - دینار	مبلغ کل - قران
	ماده اول				
	قسمت اول				
۱	مقرری آقایان نمایندگان محترم	۸۰	۲۵۸۰۶۶۵		
۲	حقوق اعضاء واجزاء اداره تقنینیه بااعتبار فوق العاده	۳۵	۲۵۶۱۸۵		
۳	حقوق اعضاء واجزاء ادارهٔ مباشرت	۶۵	۳۲۹۲۰۷		
۴	مصارف ماهانه وسالانه .	۵۵	۱۴۸۵۴۶	۳۵	۳۳۱۴۶۰۵
	قسمت دوم				
	مصارف فوق‌العاده			۱۰	۴۶۴۱۳۱
	جمع کل مصارف یکساله مجلس			۴۵	۳۷۷۸۷۳۶
	قسمت سوم				
۱	حقوق کارکنان مطبعه مجلس شورای‌ملی	۸۵	۱۷۲۸۲۹		
۲	مصارف وأثاثیه مطبعه مجلس شورای‌ملی	۹۵	۲۴۶۸۸۸	۸۰	۴۱۹۷۱۸
	جمع کل مصارف مجلس و مطبعه			۲۵	۴۱۹۸۴۵۵
	ماده دوم				
	قسمت چهارم				
	عایدات باغ بهارستان	۷۵	۷۶۲۲		
	عایدات مطبعه‌مجلس	۱۰	۴۳۰۰۵۱	۸۵	۴۳۷۶۷۳

جدول فوق ضمیمه قانون تفریغ بودجه یکساله ۱۳۰۳ مجلس‌شورای‌ملی صحیح است .

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ سید محمد تدین

قانون بودجه سنهٔ ۱۳۰۴ مملکتی

مصوب ۲۱ بهمن ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ اول ـ عایدات پیش بینی شده :

فقرات	شرح	مبلغ تومان	جمع تومان
۱	**وزارت مالیه**		
	مالیات مستقیم نقدی	۳۴۹۷۰۰۰	
	نقدی خالصجات	۴۸۰۲۰۷	
	قیمت جنس مالیات مستقیم وخالصه	۱۷۲۰۹۰۰	
	مالیاتهای غیر مستقیم	۳۸۹۰۴۲۲	
	گمرکات	۹۱۳۵۰۰۰	
	ضرابخانه	۱۵۰۰۰۰	
	پوست بره	۱۶۰۶۵	
	متفرقه	۱۰۰۰۰	۱۸۸۹۹۵۹۴
۲	**وزارت امور خارجه**		
	عوائد تذکره وشانسلری	۱۵۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰
۳	**وزارت داخله**		
	عوائد ادارات نظمیه	۱۵۰۰۰	۱۵۰۰۰
۴	**وزارت عدلیه**		
	عوائد محاکماتی وثبت اسناد	۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰
۵	**وزارت پست و تلگراف وتلفن**		
	عوائد پست	۸۰۰۰۰۰	
	عوائد حمل ونقل دولتی	۱۰۰۰۰۰	
	عوائد تلگراف	۷۷۵۰۰۰	۱۶۷۵۰۰۰

فقرات	شرح	مبلغ تومان	جمع تومان
۶	**وزارت معارف واوقاف**		
	عوائد مدارس	۴۰۰۰۰	
	عوائد تومانی‌دویست دینار وخرواری یکقران	۹۰۰۰۰	
	عوائد تمبر وعتیقه‌جات	۵۰۰۰	۱۳۵۰۰۰
۷	**وزارت فواید عامه**		
	عوائد مؤسسات رهنی	۲۵۰۰	
	« خاك سرخ	۲۰۰۰۰	
	« راههای شوسه	۷۵۰۰۰۰	
	« راه‌آهن وکشتیرانی	۳۵۰۰۰۰	
	« معادن	۵۵۰۰۰	
	« جنگلها ومیاه	۲۰۰۰۰	
	« کارخانه‌های چراغ برق	۲۰۰۰	
	« تلفن	۲۰۰۰	
	« متفرقه	۴۰۰۰	
	« شیلات	۲۵۰۰۰	
	« مدرسه رنگرزی	۵۰۰	۱۲۳۱۰۰۰
۸	**مجلس شورای ملی**		
	عوائد مطبعه وباغ ومتفرقه	۴۶۰۰۰	۴۶۰۰۰
۹	**عوائد متفرقه**		
	عایدات نفت ایران وانگلیس درجنوب	۲۵۰۰۰۰۰	
	سهم دولت از بانك شاهنشاهی	۱۶۰۰۰	۲۵۱۶۰۰۰
	جمع کل عایدات	۲۴۷۶۷۵۹۴ تومان	

مادهٔ دوم ـ وزارت مالیه‌مجازاست حقوق‌ومصارف هذه‌السنه‌وزارتخانه‌ها و ادارات دولتی و مستمریات وشهریه‌ها ومصارف و حقوق منتظرین خدمت را برطبق بودجه‌های تفصیلی پیشنهادی دولت‌که درحدود اعتبارات مصرحه ذیل درکمیسیون بودجه جرح وتعدیل وتصویب شده است با تطبیق قانون محاسبات عمومی و قانون استخدام‌کشوری وقانون استخدام قضات وسایر قوانین مربوطه‌کارسازی دارد :

نمره	شرح	مبلغ تومان	ملاحظات
۱	دربار وکابینه سلطنتی‌ووالاحضرت اقدس‌ولیعهد	۴۴۰۷۰۰	درنه‌ماهه اول سال‌از قرار ماهی ۳۵۲۲۵ ودرسه ماهه آخرسال ازقرار ماهی۴۱۲۲۵ تومان است و هیجده هزار تومان تفاوت اضافی سه ماههٔ آخر سال از بابت صرفه جوئی نه‌ماههٔ‌اول‌سال محسوب میشود .
۲	مجلس شورای ملی	۴۲۹۲۶۶	
۳	کابینه ریاست وزراء	۵۹۴۷۵	
۴	وزارت‌جنگ	۹۴۰۰۰۰۰	
۵	مخارج توقف‌محصلین وزارت‌جنگ‌درخارجه و خرج معاودت محصلین‌سابق‌واعزام‌محصلین‌جدید	۶۷۳۰۰	
۶	امنیه	۵۵۸۰۰۰	
۷	وزارت مالیه وبودجه اداری طرق وشوارع	۳۲۱۲۰۹۴	
۸	مخارج انتفاعی وزارت مالیه	۹۷۵۰۰۰	
۹	وزارت داخله	۱۵۸۲۰۰۰	مبلغ پنجاه وهشتهزار تومان اعتبار اضافی قیمت‌علیق جزو این مبلغ است .
۱۰	وزارت پست وتلگراف	۱۶۷۸۰۰۰	
۱۱	وزارت عدلیه	۶۲۰۰۰۰	
۱۲	وزارت فوائدعامه واعتباررفع‌امراض حیوانی	۷۵۱۸۲۷	مبلغ بیست‌هزارتومان اضافه اعتبار رفع آفات حیوانی جزو این مبلغ است .

نمره	شرح	مبلغ تومان	ملاحظات
۱۳	وزارت امور خارجه	۷۵۱۵۴۸۲۸	
۱۴	وزارت معارف واوقاف وصنایع مستظرفه	۷۷۳۱۳۸	برای خریداری و ساختن محلی برای ورزش ده‌هزار تومان وحق‌الزحمهٔ معلم فوتبال دویست تومان و اعتبار کلاس ژیمناستیک وخرید اثاثیه هزار تومان ازمحل صرفه‌جوئی بودجهٔ ۱۳۰۴ وزارت معارف اعتبار داده‌میشود .
۱۵	صحیه کل مملکتی	۱۳۶۳۷۰	
۱۶	اعتبار جهت حقوق منتظرین خدمت کشوری	۱۹۵۰۰۰	
۱۷	استهلاك دیون عمومی	۱۸۷۶۱۸۹	
۱۸	اعتبار ماهیانه دولت جهت مخارج غیرمترقبه	۱۶۵۰۰۰	
۱۹	وظایف وشهریه ومصارف	۸۰۰۰۰۰	
۲۰	اعتبار جهت هیئت اعزامیه امریکائی	۱۵۵۰۰۰	
۲۱	مخارج مجلس مؤسسان	۹۰۰۰۰	

جمل کل مخارج ۲۸/ ۲۴۷۱۵۹۰۷ تومان

تبصره ـ اضافه حقوق مستخدمین منظوره‌در بودجه های تفصیلی علاوه‌بر بودجه های ۱۳۰۳ از تاریخ تصویب این‌قانون تأدیه خواهدشد .

مادهٔ سوم ـ هرگونه پرداختی از اعتبار مخارج غیرمترقبه دولت منوط باجازه کتبی هیئت‌وزراء خواهد بود ـ وزارت‌مالیه مکلف‌است صورت ریزمخارج‌غیرمترقبه هرماه‌را تاقبل از روز پانزدهم آخرماه بعدتهیه نموده وتقدیم مجلس شورای‌ملی‌نماید از این اعتبار بهیچوجه حقوق مستمری اضافات حقوق تأدیه نخواهد شد وفقط هرماه تامیزان یکهزارو پانصدتومان ممکن است بمصرف انعام و هدایائی که مورد تصویب هیئت‌دولت واقع شود برسد .

مادهٔ چهارم ـ خارج ازحدود اعتبارات مصوبه درمادهٔ دوم کـه شامـل کلیه

مخارج نقدی‌وجنسی مملکتی می‌باشد هیچگونه پرداخت وجهی بعمل نمیآید مگر برای مخارجیکه مطابق مادهٔ۷ جهت تولیدعایدات جدید لازم‌شود .

مادهٔ پنجم ـ پرداخت وجوه فقط درازاء خدمت انجام‌شده یااشیاء وملزومات که خریداری میشود باید بعمل‌آید وبعنوان انعام یا هدیه جزآنچه درمادهٔ چهارم از اعتبار دولت مجوزاست پرداخت نخواهد شد .

مادهٔششم ـ هیچیك از ادارات دولتی‌مجاز نخواهندبودکه برای مخارج‌خود مستقیماً از وجوه دولتی برداشت ومصرف نمایند وهریك از ادارات مکلف هستندکه برطبق قانون حوت ۱۳۰۱ کلیه وجوه و اموال ذیقیمت که دریافت مینمایند بخزانه داری کل تسلیم نمایند .

مادهٔهفتم ـ هرگاه وزارت مالیه معلوم نماید که بوسیله خرج اضافی ممکن است یکی از منابع موجودهٔ عایدات راتوسعه دهد مجاز خواهدبود درحدودیکعشر اضافی عایداتی‌که حاصل میشود بمصرف جمع‌آوری عوائد جدید یا اضافی مذکورهٔ فوق برساند ولیکن وزارت مالیه باید تاشش‌ماه بعداز انقضای سنه‌مالیه صورت اضافه مخارج و اضافه عایداتی که بموجب این ماده حاصل شده بمجلس شورای ملی تقدیم نماید .

مادهٔ هشتم ـ نظر باینکه اعتبارات بودجه مطابق مادهٔ دوم وتفصیل جزئی که ضمیمه میباشد از یکدیگر تفکیك شده کلیه وزارتخانه ها و ادارات دولتی مکلف خواهند بود اولاً مالیاتها و عوارض مربوطه بخود را مطابق معمول پرداخت نمایند ثانیاً چنانچه یك وزارتخانه از حیث تهیه اشیاء و ملزومات یاانجام خدمات مختصه بوزارتخانه دیگر مبلغی طلبکارشد وزارتخانه مدیون مکلف است دین خودراپذیرفته واز اعتبارات بودجه خود بپردازد .

مادهٔ نهم ـ اعتباراتیکه اختصاصاً جهت پرداخت حقوق تصویب گردیده

بمصرف سایر مخارج نخواهد رسید وبالعکس از اعتبارات مخصوصه برای سایر انواع مخارج بهیچوجه حقوق پرداخت نخواهد شد .

مادهٔ دهم ـ وزارت مالیه مجاز است برای تهیه وخرید ملزومات ادارات دولتی تامیزان یکصدهزار تومان اعتبار موقتی دردست داشته وبجریان بیندازد و بعد از تهیه وتسلیم بهروزارتخانه بابت اعتبارات ملزوماتی همان وزارتخانه احتساب نماید

مادهٔ یازدهم ـ مبالغی که در بودجه تفصیلی هریك از وزارتخانه‌ها برای حقوق تصویب میشود حداکثری است که ممکن است پرداخت شود وتصویب مبالغ مزبور مستلزم آن نخواهد بود که همان مبالغ بمتصدیان آن مشاغل تأدیه گردد .

مادهٔ دوازدهم ـ برای تأدیه قیمت جنس ابتیاعی وحمل ونقل و انبار کردن وتقسیم وفروش آن که بتوسط ادارهٔ ارزاق بعمل خواهد آمد وزارت مالیه تحصیل مساعده قلیل المدت را خواهد نمود که مبلغ آن ازیك میلیون و پانصد هزارتومان تجاوز نکرده ومدت پرداخت آنهم بیش از یکسال نباشد اصل ومنافع متعلقه بمساعدهٔ مذکور ازحاصل فروش غله ابتیاعی پرداخته خواهد گردید .

مادهٔ سیزدهم ـ وزارت مالیه مکلف است مستمریات وشهریه‌ها و مخارج تحصیل و مستمریات اتباع خارجه و شهریه های گمرکی و مصارف و عوض بهره و مال الاجاره را بموجب صورتهائی که درهذه السنه ۱۳۰٤ بمجلس شورای ملی ارسال داشته‌اند (باستثنای ۱۰۴ قلم مقطوعات هذه السنه مطابق صورت ضمیمه) بنرخهای مشخصه درصورتهای مرسله وبرطبق قوانین مصوبه مجلس چهارم و پرداختی سنه ماضیه ۱۳۰۳ از بابت اعتبار هشتصد هزارتومان که درمادهٔ دوم منظور شده پرداخت نماید .

تبصرهٔ ۱ ـ وزارت مالیه مجاز است که مستخدمین دولتی که بموجب مواد

۶۶ و ۷۱ قانون استخدام کشوری مستخدم رسمی محسوب وحقوق اداری یا تقاعد و یاانتظار خدمت دریافت میدارند اگر مستمری یاشهریه دردفاتر شهریه ومستمری داشته باشند ازآن دفترحذف نماید .

تبصرهٔ ۲ ـ وزارتمالیه مکلفاست شهریه ومستمری اشخاصی راکه از اول فروردین ۱۳۰۰ شمسی ورقه درخواست مستمریات وشهریه خود راصادرنکرده‌اند مقطوع بداند .

تبصرهٔ ۳ ـ وزارت مالیه مجازاست مصارف روشنائی وتعزیه‌داری مفصله ذیل راکه متولیان آن‌مقیم طهران هستند برطبق قانون مصوب ۲ حوت ۱۳۰۱ و پرداختی ۱۳۰۲ و۱۳۰۳ بمتولیان مصارف مذکور درمرکز : ـ

صرف روشنائی کاظمین بتولیت حاج سیدعبدالحسین کاظمینی ۱۵۰ تومان

صرف روشنائی صحن‌مطهر حضرت سیدالشهداء (ع) وطفلان‌مسلم وتعزیه داری درایوان ناصری بتولیت‌حاجی میرزامحمد نوری زاده ۴۸۲/۵ تومان

مصارف روشنائی اماکن متبرکه بتولیت آقاشیخ‌جعفرولد مرحوم آقاشیخ‌محمدتقی شماع ۹۱۰ تومان

صرف روشنائی یکدستگاه چهلچراغ ۲۴لاله دولتی تقدیمی بآستان مقدس حضرت‌سیدالشهداء (ع) بتولیت‌آقا سیدحسین عرب ۳۳۶تومان

پرداخت نماید .

مادهٔچهاردهم ـ حداقل‌مقرری رتبه‌اول‌مستخدمین‌کشوری ۳۲تومان‌حداقل مقرری رتبه‌اول قضات‌چهل‌وپنج تومان میباشد .

مادهٔپانزدهم ـ وزارت مالیه مجاز خواهد بود اضافه عایدات راه‌آهن جلفا بتبریزوکشتی‌رانی دریاچه ارومیه رانسبت بمبلغ پیش‌بینی شده درمادهٔ اول وعلاوهٔ

بـر مخارج پیش‌بینی شده در بـودجه وزارت فواید عامه بمصرف خـود راه‌آهن و کشتیرانی برساند .

مادهٔ شانزدهم - وزارت مالیه مجاز است که درمواقع لازمـه عمل مساعده دادن نقـدی وجنسی را بمستأجـرین و زارعین خـالصجات ادامه دهد . ایـن قبیل مساعده‌ها کـه درظرف یکسال بایـد مسترد ومستهلك شوند بـرای بذر وخرید دواب وآلات زراعتی واصلاح وتوسعه امور آبیاری و فلاحت پرداخته خواهد شد . محاسبه اینگونه مساعده‌ها با نهایت دقت نگاهداری شده ودراسترداد آن مراقبت کامل بعمل خواهد آمد .

مادهٔ هفدهم - وزارت مالیه مجاز است صرفه جوئـی‌های بودجه ۱۳۰۴ صحیه کـل مملکتی را برای مخـارج غیر ثـابته آن مـؤسسه از قبیل تعمیر ابنیه مریضخانه وتدارك ادوات وآلات جراحی وطبی وغیره برساند .

مادهٔ هیجدهم - مأموریـن ومستخدمین دولت که از صندوقهای خـارج از خزانـه دولت حقوق دریافت می‌کنند از قبیل مفتش بـانك شاهنشاهـی وکمیسر نفت جنوب ومستخدمین بانك ایـران وغیره مکلف بتأدیه کسور تقاعد می‌باشند وخـدمت آنها برطبق قانون استخدام کشوری جزء مدت خدمت رسمی محسوب خواهد شد .

مادهٔ نوزدهم - وزارت مالیه مکلف است کلیه سوخته تریاك و شیرهٔ سوخته موجـودهٔ خود را معدوم نموده واز ایـن تاریخ ببعد دولت تهیه شیرهٔ سوخته وفروش سوخته وشیرهٔ سوخته را بکلی درتمام مملکت ممنوع دارد .

مادهٔ بیستم - مبلغ شهریـه ومستمریـات مقطوعه را وزارت معارف بمدارس ابتدائی ایالات و ولایات با ملاحظه الاهم فالاهم تخصیص می‌دهد .

مادهٔ بیست ویکم - بوزارت مالیه اجازه داده می‌شود که نسبت به بدهی و بقایای سنواتی قبل‌از سنه ۱۳۰۳ زارعین خالصجات از نقدی وجنسی که دارائی آنها بیش‌از دویست تومان نخواهد بود وخـورده مالکینی که بدهی مالیاتی سالیانـه آنها بیش‌از بیست تومان نخواهد شد موقوف واز دفاتر دولت حذف نماید .

این قانون که مشتمل بر بیست ویك ماده است درجلسه بیست و یکم بهمن ماه یکهزار وسیصدوچهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ سید محمد تدین

صورت‌ضمیمهٔ ماده سیزدهم قانون بودجه سنه ۱۳۰۴ مملکتی

صورت دوازده‌قلم شهریه که ازاول بهمن‌ماه هذه‌السنه ۱۳۰۴ مقطوع خواهدبود

نمره	شرح	مبلغ شهریه		مبلغ ابقاءشده		مبلغ مقطوعی		ملاحظات
		دینار	قران	دینار	قران	دینار	قران	
۱	عضدالسلطان		۱۰۰۰۰		۲۵۰۰		۷۵۰۰	
۲	ورثه شعاع السلطنه		۲۰۰۰		—		۲۰۰۰	
۳	اعتضادالسلطنه		۵۰۰۰		۳۵۰۰		۱۵۰۰	
۴	انوشیروان‌میرزا ولدعضدالسلطان		۸۰۰		۵۰۰		۳۰۰	
۵	عباس میرزا ولدعضدالسلطان		۸۰۰		—		۸۰۰	
۶	خانم عزت‌الدوله	۹۰	۷۹۹۹		—	۹۰	۷۹۹۹	
۷	نصرت‌السلطنه		۱۰۰۰۰		۵۰۰۰		۵۰۰۰	
۸	سالارالدوله		۵۰۰۰		۲۰۰۰		۳۰۰۰	در بارهٔ اولاد
۹	حاج یمین‌الملك		۸۰۰		—		۸۰۰	سالارالدوله
۱۰	حسینخان پسر آقای مشارالملك		۳۵۰		—		۳۵۰	۲۰۰ تومان
۱۱	عظمت‌الدوله		۱۷۰۰		۱۰۰۰		۷۰۰	برقرارشد
۱۲	شجیع‌السلطان		۱۰۰۰		—		۱۰۰۰	
	جمع ماهیانه					۹۰	۲۳۷۴۹	
	جمع سالیانه					۸۰	۲۸۴۹۹۸	
	مبلغ دوماهه آخر سال					۸۰	۴۷۴۹۹	

صورت پانزده قلم مستمریات تومانی یک تومان که از اول بهمن ماه
هذه السنه ۱۳۰۴ مقطوع خواهد بود

نمره	شرح	مبلغ مستمری		مبلغ ابقاء شده		مبلغ مقطوعی	
		دینار	قران	دینار	قران	دینار	قران
۱۳	عضدالسلطنه		۶۰۰۰۰		۴۸۰۰۰		۱۲۰۰۰
۱۴	یمین الدوله		۶۰۰۰۰		۴۸۰۰۰		۱۲۰۰۰
۱۵	معدل الدوله		۱۰۰۶۰		۵۰۰۰		۵۰۶۰
۱۶	شاهزاده عبدالصمد میرزا عزالدوله		۵۷۴۸۲		۱۰۰۰۰		۴۷۴۸۲
۱۷	میرزا رضاخان مؤیدالسلطنه		۲۶۵۱۵		—		۲۶۵۱۵
۱۸	مکرم السلطنه		۵۰۶۴		—		۵۰۶۴
۱۹	محمدخان بندریگی		۵۱۶۱		—		۵۱۶۱
۲۰	حیدرخان بندریگی		۵۱۶۱		—		۵۱۶۱
۲۱	مصطفی منشورالسلطنه		۸۰۰۰		—		۸۰۰۰
۲۲	ناصرالدین میرزا		۶۴۴۹۹		—		۶۴۴۹۹
۲۳	صارم الدوله		۱۱۲۰۰		—		۱۱۲۰۰
۲۴	عزیزالله میرزا ظفرالسلطنه		۱۸۶۳۳		—		۱۸۶۳۳
۲۵	حسنخان اجلال السلطنه		۱۴۳۸۸		—		۱۴۳۸۸
۲۶	حاج مهدیقلیخان مجدالدوله		۱۷۰۰۰		—		۱۷۰۰۰
۲۷	نجفقلیخان صمصام السلطنه		۴۰۰۰		—		۴۰۰۰
	جمع مقطوعی سالیانه						۲۵۶۱۶۳
	مبلغ دوماهه آخر سال					۸۰	۴۲۶۹۳

صورت دوازده قلم مستمریات تومانی پنجهزار که از اول بهمن ماه
هذه‌السنه ۱۳۰۴ مقطوع خواهدبود

نمره	شرح	مبلغ پرداخت مستمری		مبلغ ابقاءشده		مبلغ مقطوعی	
		دینار	قران	دینار	قران	دینار	قران
۲۸	اردشیر میرزا ولدظل‌السلطان		۳۴۳۰				۳۴۳۰
۲۹	اسمعیل‌میرزا « »		۳۴۳۰				۳۴۳۰
۳۰	تیمور میرزا « »		۳۴۳۰				۳۴۳۰
۳۱	سلطان‌محمود میرزا ولدظل‌السلطان		۳۴۳۰				۳۴۳۰
۳۲	فیروز میرزا « »		۳۴۳۰				۳۴۳۰
۳۳	همیون میرزا « »		۳۴۳۰				۳۴۳۰
۳۴	سردار معتضد		۶۸۱۱				۶۸۱۱
۳۵	سیف‌الله‌خان پسر سردار معتضد		۹۳۹				۹۳۹
۳۶	امین‌الدوله		۱۴۷۰۰				۱۴۷۰۰
۳۷	حاجی‌میرزا مهدی‌خزانه		۱۵۶۳				۱۵۶۳
۳۸	هاشم‌خان سالار ناصر پسر حاج محمود خان قاجار		۳۳۸۱				۳۳۸۱
۳۹	مرتضی قلی‌خان سردار اقتدار پسر سپهسالار		۳۹۲۰				۳۹۲۰
	جمع پرداختی مستمریات مقطوعی سالیانه						۵۱۸۹۴
	مبلغ دو ماهه آخر سال						۸۶۴۹

صورت شصت‌ویک‌قلم مستمریات تومانی دوریال که از اول بهمن ماه
هذه‌السنه ۱۳۰۴ مقطوع خواهد بود

نمره	شرح	محل	اصل مبلغ مستمری خرج آمده		مبلغ مقطوعی		ملاحظات
			دینار	قران	دینار	قران	
۴۰	میرزا ابراهیم‌خان ولدحاجی میرزا مهدی کلانتر	آذربایجان		۹۲۲۷		۹۲۲۷	
۴۱	قوام‌العداله معین‌الملك حالیه	عراق		۷۰۲۵		۷۰۲۵	
۴۲	میرزا احمدخان مجیرالسلطنه	قزوین		۷۶۸۰		۷۶۸۰	
۴۳	ابوالحسن خان پسر محمد خان بهاءالسلطنه	خراسان		۷۸۳۴		۷۸۳۴	
۴۴	نصرالدوله پسر فرمانفرمای مرحوم	عراق		۷۸۵۰		۷۸۵۰	
۴۵	میرزا اسدالله شوکت‌الدوله	خراسان		۷۹۷۰		۷۹۷۰	
۴۶	ایلخانی بختیاری	چهارمحال		۸۰۰۰		۸۰۰۰	
۴۷	علیقلی‌خان پسر اعظام‌الساطنه	خمسه		۸۰۰۰		۸۰۰۰	
۴۸	طایفه ملکشاهی لرستان	لرستان		۸۱۰۰		۸۱۰۰	
۴۹	حاج جوادخان سالار معزز	آذربایجان		۸۲۰۷		۸۲۰۷	
۵۰	محمدحسین‌خان سرتیپ	«		۴۶۶۴		۴۶۶۴	
۵۱	ورثه محمد رضاخان	خراسان		۴۲۶۶		۴۲۶۶	
۵۲	محمدخان سرتیپ اطریشی	«		۴۳۸۸		۴۳۸۸	
۵۳	ورثه‌کریم داودخان قوائی	«		۴۴۵۴		۴۴۵۴	

بقیهٔ مستمریات تومانی دو ریال

نمره	شرح	محل	اصل مبلغ مستمری خرج آمده دینار	اصل مبلغ مستمری خرج آمده قران	مبلغ مقطوعی دینار	مبلغ مقطوعی قران	ملاحظات
۵۴	حاج سید حسین نایب التولیه	خراسان		۴۴۸۰		۴۴۸۰	
۵۵	ملا رجبعلی فخر الاسلام	«		۴۵۰۰		۴۵۰۰	
۵۶	فرج‌الله خان	گیلان		۴۵۱۲		۴۵۱۲	
۵۷	نصرالله‌خان اقبال السلطان	آذربایجان		۴۵۷۴		۴۵۷۴	
۵۸	حاج میرزا جعفر مجتهد پسر مرحوم میرزا هاشم	خراسان		۴۶۲۷		۴۶۲۷	
۵۹	میرزا اسحق‌خان معزز الدوله	آذربایجان		۴۶۳۱		۴۶۳۱	
۶۰	حسنخان پسر سردار مفخم	اصفهان		۴۶۶۱		۴۶۶۱	
۶۱	علیقلیخان آصف دیوان	کردستان		۵۰۰۰		۵۰۰۰	
۶۲	حیدرخان حاکم تنگستان	فارس		۵۰۰۰		۵۰۰۰	
۶۳	خسروخان ولد جمال‌خان	رکاب		۵۰۰۰		۵۰۰۰	
۶۴	سهراب‌خان میرپنجه	عراق		۵۰۰۰		۵۰۰۰	
۶۵	غلامحسینخان ولد محمدعلیخان سرتیپ	خراسان		۵۰۰۰		۵۰۰۰	
۶۶	فاضل‌خان ولد جمال خان	رکاب		۵۰۰۰		۵۰۰۰	
۶۷	محمدجوادخان سردار اقبال بختیاری	عربستان		۵۰۰۰		۵۰۰۰	
۶۸	حضرت علیه علیا از محل آذربایجان تبدیل بار بابی			۱۰۰۰۰		۱۰۰۰۰	
۶۹	عباس میرزا سالار لشگر			۱۰۰۰۰		۱۰۰۰۰	

بقیهٔ مستمریات تومانی دو ریال

نمره	شرح	محل	اصل مبلغ خرج آمده - دینار	اصل مبلغ خرج آمده - قران	مبلغ مقطوعی - دینار	مبلغ مقطوعی - قران	ملاحظات
۷۰	محمدولی میرزا پسرفرمانفرما	کرمان		۱۰۰۰۰		۱۰۰۰۰	
۷۱	مسعودخان مسعودالدوله	آذربایجان		۴۰۷۳		۴۰۷۳	
۷۲	میرزاعبدالله‌خان مستشار السلطنه	خراسان		۴۱۰۱		۴۱۰۱	
۷۳	سلطان‌عبدالحمیدمیرزامظفرالسلطنه	آذربایجان		۶۰۰۰		۶۰۰۰	
۷۴	محسن‌خان جلیل‌الممالك خلج	عراق		۶۰۰۰		۶۰۰۰	
۷۵	ابوالقاسمخان عمادالممالك	خراسان		۶۸۸۰		۶۸۸۰	
۷۶	شاهزاده‌ابراهیم‌میرزااعتضادالسلطان	کمره		۵۷۶۰		۵۷۶۰	
۷۷	صدق‌السلطنه لیقوانی	آذربایجان		۵۸۱۹		۵۸۱۹	
۷۸	سهام‌السلطنه عرب	اصفهان		۶۰۰۰		۶۰۰۰	
۷۹	شوکت الملك	خراسان		۱۷۱۸۴		۱۷۱۸۴	
۸۰	نصیرالملك‌شیرازی	فارس		۱۵۰۰۰		۱۵۰۰۰	
۸۰	سهام‌الدوله	فارس‌وملایر		۲۰۹۰۲		۲۰۹۰۲	
۸۲	جمال‌خان حاکم سابق‌دشتی	فارس		۲۰۰۰۰		۲۰۰۰۰	
۸۳	امیرافخم‌همدان	همدان		۱۳۹۸۱		۱۳۹۸۱	
۸۴	علی‌اصغرخان‌مجدالسلطان‌پسرامیرافشار	خمسه		۱۲۰۰۰		۱۲۰۰۰	
۸۵	مشیرالممالك یزدی	یزد		۱۱۲۴۹		۱۱۲۴۹	
۸۶	حاجی محمدعلی‌رئیس‌التجارمحمره	عربستان		۱۵۰۰۰		۱۵۰۰۰	
۸۷	سپهسالار اعظم	قزوین		۱۷۲۱۵		۱۷۲۱۵	

بقیهٔ مستمریات تومانی دو ریال

نمره ترتیب	شرح	محل	اصل مبلغ خرج آمده دینار	اصل مبلغ خرج آمده قران	مبلغ مقطوعی دینار	مبلغ مقطوعی قران	ملاحظات
۸۸	ورثه حسین قلی خان صارم السلطنه	خوانین لرستان		۲۸۴۵۰		۲۸۴۵۰	
۸۹	میرزا احمدخان میرپنجه	عراق		۵۱۷۶		۵۱۷۶	
۹۰	شیخ خزعل	خوزستان		۱۳۰۰۰۰		۱۳۰۰۰۰	
۹۱	ایل بیگی بختیاری	چهارمحال		۴۰۰۰		۴۰۰۰	
۹۲	خسروخان سردار ظفر			۲۱۷۵		۲۱۷۵	
۹۳	غلامحسین خان سردار محتشم			۲۱۷۵		۲۱۷۵	
۹۴	نصیرخان سردار جنگ			۲۱۷۵		۲۱۷۵	
۹۵	محمدتقی خان امیرجنگ	چهارمحال		۱۰۰۰		۱۰۰۰	
۹۶	سردار اقبال که سابقاً ملقب به منظم الملك بوده	»		۲۱۷۵		۲۱۷۵	
۹۷	مهدی قلی خان بختیاری سالار مسعود	»		۱۰۰۰		۱۰۰۰	
۹۸	مرتضی قلی خان ولد صمصام السلطنه	عربستان		۳۰۰۰		۳۰۰۰	
۹۹	ناصرقلی خان ولد اسفندیارخان سردار اسعد	»		۳۲۵۵		۳۲۵۵	
۱۰۰	تقدیمی بمیرزا عبدالحسین خان مدیر دواخانه نظامی			۹۲۰		۹۲۰	
	جمع مستمریات مقطوعی خرج آمده سالیانه					۵۶۷۳۱۵	
	جمع مبلغ پرداختی سالیانه					۱۴۱۸۲۷	
	مبلغ پرداختی مقطوعی دوماهه آخر سال					۲۳۶۳۸	

صورت چهار قلم مستمریات تومانی پنج شاهی که از اول بهمن ماه هذه السنه ۱۳۰۴ مقطوع خواهد بود

نمره	شرح	محل	اصل مبلغ مستمری - دینار	اصل مبلغ مستمری - قران	مبلغ تومانی پنجشاهی مقطوعی - دینار	مبلغ تومانی پنجشاهی مقطوعی - قران
۱۰۱	شاهزاده نصرت‌الدوله	کرمان		۱۲۰۰۰	—	۳۰۰
۱۰۲	ناصرالملك	همدان		۴۹۸۱۰	۲۵	۱۲۴۵
۱۰۳	وثوق‌الدوله	گیلان		۳۱۷۲۰	—	۷۹۳
۱۰۴	عبدالحسین‌میرزای فرمانفرما	آذربایجان		۴۵۱۸۲	۵۰	۱۱۲۹
	جمع‌مقطوعی تومانی پنجشاهی سالیانه				۷۵	۳۴۶۷
	مبلغ دوماههٔ آخرسال				۹۰	۵۷۷

خلاصهٔ مبلغ مقطوعات از بابت یکساله

نمره	شرح	مبلغ - دینار	مبلغ - قران
۱	شهریه ۱۲ قلم	۸۰	۲۸۴۹۹۸
۲	مستمریات تومانی یك‌تومان ۱۵ قلم		۲۵۶۱۶۳
۳	« « پنج‌قران ۱۲ قلم		۵۱۸۹۴
٤	« « دو ریال ۶۱ قلم		۱۴۱۸۲۷
۵	« « پنج‌شاهی ۴ قلم	۷۵	۳۴۶۷
	جمع	۵۵	۷۳۸۳۵۰
	مبلغ‌مقطوعه از بابت‌دوماهه آخرسال‌هذه‌السنه۱۳۰۴	۵۰	۱۲۳۰۵۸

جدول فوق ضمیمهٔ مادهٔ سیزدهم قانون بودجهٔ سنه ۱۳۰۴ مملکتی صحیح است .

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ سیدمحمد تدین

قانون

اجازهٔ پرداخت چهاردوازدهم بودجهٔ مصوب ۱۳۰۴ بابت مخارج چهارماههٔ سنه ۱۳۰۵ مملکتی

مصوب ۲۱ بهمن ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ اول ـ وزارت مالیه مجاز است که کلیهٔ مخارج مملکتی با نضمام شهریه و مستمریات و مصارف وحقوق منتظرین خدمت بابت چهارماه اول سنه ۱۳۰۵ را برطبق بودجه‌های تفصیلی ومواد مقرره قانون بودجه مصوب سنه ۱۳۰۴ در حدود پرداخت اسفندماه بعنوان علی‌الحساب بپردازد .

تبصره ـ مخارج وزارت عدلیه بابت چهارماه مزبور برای هر ماه معادل یك دوازدهم ششصدوبیست‌هزار تومان که در بودجهٔ ۱۳۰۴ منظور شده بتشخیص وزارت عدلیه پرداخته خواهدشد .

مادهٔ دوم ـ برای مخارج فوتی وفوری و تعهدات اضافی که بموجب قوانین موجوده ایجادشده ونیز سایر مخارجی که تعویق آنهاغیرممکن‌است ماهیانه‌شصت‌هزار تومان اعتبار اضافی بدولت اعطا میشود دولت از این‌محل‌جزمخارجی راکه بتصویب مجلس رسیده یا خرج‌هائیکه تعویق آنها ممکن نخواهد بود مطلقاً هیچگونه خرج دیگری را نباید پرداخت نماید و تمام خرج‌هائیکه‌ازمحل این‌اعتبار بخصوص میشود باشرط تکافوء عایدات ۱۳۰۵ دربودجه همانسال باید منظورگردد .

مادهٔ سوم ـ در سنه ۱۳۰۵ اعتبار موقتی خرید ملزومات ومصالح بجای صد هزار تومان دویست هزار تومان ومساعده‌های ارزاق بعوض یکمیلیون‌وپانصدهزار تومان سه‌میلیون‌تومان خواهدبود .

مادهٔ چهارم ـ وزارت مالیه میتواند در حدود میزان سالیانه (۹۷۵۰۰۰) تومان اعتبار انتفاعی هر مبلغی را که مقتضی بداند صرف کند مشروط بر اینکه در نتیجه این اقدام علاوه بر میزان سالیانهٔ مزبور مطلقاً ایجاد تعهدی نشود .

این قانون که مشتمل بر چهار ماده است در جلسه بیست و یکم بهمن ماه یکهزار و سیصد و چهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ سید محمد تدین

قسمت چهارم

اعتبارات

قانون

اجازه پرداخت بقیهٔ حقوق چهارماههٔ آخر سنهٔ تنگوزئیل منتظرین خدمت وزارت خارجه

مصوب ۵ سرطان ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔواحده – مجلس شورای‌ملی بوزارت مالیه اجازه میدهدکه مبلغ بیست ویکهزار وهفتصد و نه تومان ویك قران وسه‌عباسی بقیهٔ حقوق منتظرین‌خدمت‌وزارت امورخارجه را ازبابت چهارماههٔ آخر سنهٔ تنگوزئیل ازمحل صرفه‌جوئی های سنهٔ مزبوره آنوزارتخانه بپردازد .

این‌قانون که مشتمل بریك ماده است درجلسهٔ پنجم سرطان یکهزار و سیصد وسه شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید .

رئیس مجلس شورای‌ملی ــ مؤتمن‌الملك

قانون

اجازهٔ خریداری مایملك بوداغیانس واستونس دردریاچهٔ ارومیه

مصوب ۱۳ میزان ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔواحده ـ مجلس شورای‌ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد کشتی‌ها و کاروانسرا ومایملك دیگر بوداغیانس واستونس را در دریاچه ارومیه بمبلغ سیصد و بیست هزار تومان خریداری نماید.

تبصره ـ دعاوی‌موجوده بین‌ورثهٔ امامقلی میرزا و بوداغیانس را دولت‌درضمن این معامله خاتمه میدهد.

این قانون که مشتمل بریك‌ماده‌است درجلسهٔ‌سیزدهم میزان یکهزاروسیصد سه شمسی بتصویب مجلس‌شورایملی‌رسید. رئیس‌مجلس شورای‌ملی ـ مؤتمن‌الملك

قانون

اجازه پرداخت حق‌التدریس سنهٔ‌ماضیه «۱۳۰۲» مدیران

و ناظمین مدارس‌دولتی

مصوب ۷جدی ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔواحده ـ مجلس شورای‌ملی‌تصویب مینماید مبلغ سه‌هزار وپانصدونودو نه‌تومان وندقران حق‌التدریس سنهٔ ماضیه (۱۳۰۲) مدیران وناظمین مدارس دولتی را بشرح ورقهٔ منضمه از محل منظوردر بودجه تنگوزئیل بصیغهٔ انعام پرداخت‌نماید.

این‌قانون که‌مشتمل بریك ماده است درجلسهٔ هفتم جدی یکهزاروسیصد وسه شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید. رئیس‌مجلس شورای‌ملی ـ مؤتمن‌الملك

صورت ضمیمهٔ قانون اجازهٔ پرداخت حق التدریس مدیران و ناظمین مدارس دولتی

اسم	شغل	حمل		ثور		جوزا		سرطان		اسد		سنبله		میزان		عقرب		قوس		جدی		دلو		حوت		جمع کل		دو برج سرطان و اسد و نیمهٔ سنبله		باقی		ملاحظات
		دینار	قران	دینار	قران	دینار	قران	دینار	قران	دینار	قران	دینار	قران	دینار	قران	دینار	قران	دینار	قران	دینار	قران	دینار	قران	دینار	قران	دینار	قران	دینار	قران	دینار	قران	
آقای دکتر ممتاز الاطباء	مدیر مدرسهٔ علمیه		۲۰۸		۲۰۸		۲۰۸		۲۰۸		۲۰۸		۲۰۸		۲۰۸		۲۰۸		۲۰۸		۲۰۸		۲۰۸		۲۰۸		۲٤۹٦		۵۲۰		۱۹۷٦	
شاهزاده علیخان	ناظم مدرسهٔ علمیه		٤۸		٤۸		٤۸		٤۸		٤۸		٤۸		٤۸		٤۸		٤۸		٤۸		٤۸		٤۸		۵۷٦		۱۲۰		٤۵٦	
میرزا ابراهیم خان شمس	مدیر مدرسهٔ ثروت		۲۵٦		۲۵٦		۲۵٦		۲۵٦		۲۵٦		۲۵٦		۲۵٦		۲۵٦		۲۵٦		۲۵٦		۲۵٦		۲۵٦		۳۰۷۲		٦٤۰		۲٤۳۲	
میرزا محمدخان شمس	ناظم مدرسهٔ ثروت		۲۲٤		۲۲٤		۲۲٤		۲۲٤		۲۲٤		۲۲٤		۲۲٤		۲۲٤		۲۲٤		۲۲٤		۲۲٤		۲۲٤		۲٦۸۸		۵٦۰		۲۱۲۸	
دکتر مسیح الدوله	مدیر مدرسهٔ شرف مظفری		۱۹٤		۱۹٤		۱۹٤		۱۹٤		۱۹٤		۱۹٤		۲۱۰		۲۱۰		۲۱۰		۲۱۰		۲۱۰		۲۱۰		۲٤۲٤		٤۸۵		۱۹۳۹	
میرزا احسن خان	ناظم مدرسهٔ «		۳۰٦		۳۰٦		۳۰٦		۳۰٦		۳۰٦		۳۰٦		۳۰٦		۳۰٦		۳۰٦		۳۰٦		۳۰٦		۳۰٦		۳٦۷۲		۷٦۵		۲۹۰۷	
منیع الملک	مدیر مدرسهٔ ادب		ندارد		ندارد		ندارد		ندارد		ندارد		ندارد		ندارد		۳٤۲		۳٤۲		۳٤۲		۳٤۲		۳٤۲		۱۷۰۱		ندارد		۱۷۰۱	
امیر منتخب	ناظم مدرسهٔ ادب		«		«		«		«		«		«		«		ندارد		ندارد	٦	۱٦۲		۱۹۲		۱۹۲	٦	۵٤٦		«	٦	۵٤٦	
مرتضی قلیخان	مدیر مدرسهٔ کمالیه		۸۰		۸۰		٦٤		٦٤		٦٤		٦٤		٦٤		٦٤		٦٤		٦٤		٦٤		٦٤		۸۰۰		۱٦۰		٦٤۰	
عبدالحسین خان	ناظم مدرسهٔ سلطانی		۱۲۸		۱۲۸		۱۲۸		۱۲۸		۱۲۸		ندارد		ندارد		ندارد		ندارد		ندارد		ندارد		ندارد		٦٤۰		۲۵٦		۳۸٤	
انتصار العلماء	مدیر مدرسهٔ سلطانی		٤۲		٤۲		٤۲		٤۲		٤۲		«		«		«		«		«		«		«		۲۱۰		۸٤		۱۲٦	
میرزا حبیب الله خان	ناظم مدرسه کمالیه		۱۹۲		۱۹۲		۱۹۲		۱۹۲		۱۹۲		۱۹۲		۱۹۲		۱۹۲		۱۹۲		۱۹۲		۱۹۲		۱۹۲		۲۳۰٤		٤۸۰		۱۸۲٤	
میرزا احمدخان	ناظم مدرسهٔ قاجاریه		۱۰٤		۱۰٤		۱۰٤		۱۰٤		۱۰٤		۱۰٤		۱۰٤		۱۰٤		۱۰٤		۱۰٤		۱۰٤		۱۰٤		۱۲٤۸		۲٦۰		۹۸۸	
سعید العلماء	مدیر مدرسهٔ سیروس		ندارد		ندارد		ندارد		ندارد		ندارد		ندارد		۳۵		۸۲		۸۲		۸۲		۸۲		۸۲		٤٤۵		ندارد		٤٤۵	
حاجی اسمعیل خان	ناظم » »		۲۰۸		۲۰۸		۲۵۸		۲۰۸		۲۰۸		۲۰۸		۲۰۸		۲۰۸		۲۰۸		۲۰۸		۲۰۸		۲۰۸		۲۵٤٦		۵۲۰		۲۰۲٦	
آقا سید محمد حجت	مدیر مدرسهٔ دار المعلمات		۱۲۸		۱۲۸		۱۲۸		۱۲۸		۱۲۸		۱۲۸	٤	۱۰۲		۱۲۵		۱۲۵		۳۲۵		۳۲۵		۳۲۵	٤	۲۰۹۵		۳۲۰	٤	۱۷۷۵	
میرزا احسن خان فرزان	ناظم مدرسهٔ دار المعلمین		۳۰۰		۳۰۰		۳۰۰		۳۰۰		۳۰۰		۳۰۰		ندارد		ندارد		ندارد		ندارد		ندارد		ندارد		۱۸۰۰		۹۰۰		۹۰۰	
میرزا علی اکبر خان رضی	مدیر مدرسهٔ امیر اتابک		۹٦		۹٦		۹٦		۹٦		۹٦		۹٦		۹٦		۹٦		۹٦		۹٦		۹٦		۹٦		۱۱۵۲		۲٤۰		۹۱۲	
میرزا احمدخان بازرگان	مدیر مدرسهٔ فاریابی		۷۲		۷۲		۷۲		۷۲		۷۲		۷۲		۷۲		۷۲		۷۲		۷۲		۷۲		۷۲		۸٦٤		۱۸۰		٦۸٤	
ادیب السادات	مدیر مدرسهٔ بصیرت	۵	۱۲٤	۵	۱۲٤	۵	۱۱۹	۵	۱۲٤	۵	۱۱۹	۵	۱۱۸	۵	۱۱۸	۵	۱۱۸	۵	۱۱۸	۵	۱۱۸	۵	۱۱۸	۵	۱۱۸		۱٤٤۲	۲۵	۲۹۸	۷۵	۱۱٤۳	
سید محمد نوربخش	مدیر مدرسهٔ نمرهٔ ۱۲	٤۵	۱۸٦	٤۵	۱۸٦	٤۵	۱۸٦	٤۵	۱۸٦	٤۵	۱۸٦	٤۵	۱۸٦	٤۵	۱۸٦	٤۵	۱۸٦	٤۵	۱۸٦	٤۵	۱۸٦	٤۵	۱۸٦	٤۵	۱۸٦	٤	۲۲۳۷	۱۵	٤٦٦	۲۵	۱۷۷۱	
میرزا اسمعیل خان	مدیر مدرسهٔ نمرهٔ ۱۸	٤	۱۰۲	٤	۱۰۲	٤	۱۰۲	٤	۱۰۲	٤	۱۰۲	٤	۱۰۲	٤	۱۰۲	٤	۱۰۲	٤	۱۰۲	۵	۱۰۲	٤	۱۰۲	٤	۱۰۲	۸	۱۲۲۸		۲۵٦	۸	۹۷۲	
آقا شیخ احمد اشتهاردی	مدیر مدرسهٔ نمرهٔ ۲۲	۱	۱۱٦	۱	۱۱٦	۱	۱۱٦	۹۵	۱۰٤	۹۵	۱۰٤	۹۵	۱۰٤	۹۵	۱۰٤	۹۵	۱۰٤	۹۵	۱۰٤	۹۵	۱۰٤	۹۵	۱۰٤	۹۵	۱۰٤	۸۵	۱۲۹۲	٤	۲٦۲	٤۵	۱۰۳۰	
آقا شیخ محمدرضا	مدیر مدرسهٔ نمرهٔ ۲٤		۳٦		۳٦		۳٦		۳٦		۳٦		۳٦		۳٦		۳٦		۳٦		۳٦		۳٦		۳٦		٤۳۲		۹۰		۳٤۲	
آقای صدیق اعلم	معلم مدرسهٔ دار المعلمین		٦٦٦		٦٦٦		٦٦٦		٦٦٦		٦٦٦		۷٦٦	۲	۱٦۸		ندارد		ندارد		ندارد		ندارد		ندارد	۲	٤۲٦٤		۱۷۱۵	۲	۲۵٤۹	سه‌ماهه سرطان و اسد و سنبله موضوع شده
میرزا اسمعیل خان مرآت	ریاست تعلیمات مرکزی		٤۰۰		٤۰۰		٤۰۰		٤۰۰		٤۰۰		٤۰۰		۱۵۰		«		«		«		«		«		۲۵۵۰		۱۲۰۰		۱۳۵۰	سه‌ماههٔ سرطان و اسد و سنبله موضوع شده
آموزگار	رئیس معارف فارس		۱۹۲		۱۹۲		۱۹۲		۱۹۲		۱۹۲		۱۹۲		۹۲		«		«		«		«		«		۱۲٤٤		٤۸۰		۷٦٤	
میرزا حسین خان امید	رئیس معارف اصفهان		۱۹۲		۱۹۲		۱۹۲		۱۹۲		۱۹۲		۱۹۲		۱۹۲		۱۹۲		۱۹۲	٤	۲۹		«		«	٤	۱۷۵۷		٤۸۰	٤	۱۲۷۷	
																									جمع	٦۵	٤۷۷۳۷	۸	۱۱۷۳۷	۸۵	۳۵۹۹۹	

ضمیمهٔ قانون اجازهٔ پرداخت حق التدریس سه‌ماهیه «۱۳۰۲» مدیران و ناظمین مدارس دولتی صحیح است .

رئیس مجلس شورای ملی - مؤتمن الملک

قانون

اجازهٔ رفع توقیف و پرداخت حقوق معوقهٔ مأمورین سیاسی تا تاریخ عزیمت آنها بطرف ایران

مصوب ۱۲ اردیبهشت ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔواحده ـ مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد حقوق معوقهٔ اشخاص مفصلهٔ ذیل را تا تاریخ عزیمت آنها از محل مأموریتشان بطرف ایران از توقیف خارج و مطابق درخواستهای صادره از وزارت خارجه وجه آنها را پرداخت نماید :

آقای مفتاح‌السلطنه وزیر مختارلندن

« ذکاءالدوله وزیر مختار برن

منظم‌السلطنه نایب اول سفارت لندن

اعتصامی نایب دوم سفارت واشنگتن

فضل‌اللّه‌خان نایب‌سوم سفارت مسکو

آقای صفاءالممالك زیرمختار رم

« مفاخرالملك نایب اول سفارت مسکو

مصطفی‌خان نایب دوم سفارت بروکسل

مهام‌السلطنه نایب دوم سفارت برن

میرزا باقرخان نایب سوم سفارت مسکو

فریدون‌خان نایب اول جنرال قونسولگری تفلیس

مؤیدالوزاره نایب اول جنرال قونسولگری بادکوبه

شرف‌الملك نایب دوم جنرال قونسولگری تفلیس

کلیه مأمورین فوق‌الذکر باید حتماً درظرف چهل روز از تاریخ تصویب این قانون ازمحل مأموریت خودبطرف ایران حرکت نمایند .

این قانون که مشتمل بریك ماده‌است درجلسه دوازدهم ماه‌اردیبهشت یکهزارو سیصدوچهارشمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ مؤتمن‌الملك

قانون

اعتبارموقت بوزارت فواید عامه جهت مخارج تعمیر ونگاهداری طرق و شوارع و غیره در سنهٔ ۱۳۰۴

مصوب ۲۴ اردیبهشت ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔواحده – وزارت مالیه مجاز است مبلغ پانصد و شصت و ششهزار تومان بشرح ذیل که مطابق بامخارجی است که باعتبار بودجه مصوب سنه ماضیه ۱۳۰۳ :–

راه‌آهن جلفا به تبریز و کشتیرانی دریاچه ارومیه	۱۷۰۰۰۰ تومان
تعمیر ونگاهداری طرق و شوارع	۳۶۶۰۰۰ «
برای جلوگیری ازآفات حیوانی در تمام مملکت	۳۰۰۰۰ «

بعمل‌آمده است در سنه ۱۳۰۴ تا موقع تصویب بودجه مملکتی اعتبار موقت بوزارت فواید عامه بدهد .

این قانون‌که مشتمل بریك ماده است در جلسه بیست و چهارم اردیبهشت ماه یکهزارو سیصدوچهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی– حسین پیرنیا

قانون

اجازهٔ تخصیص محل مستمری آقایان پیرنیا و مصرف روشنائی مدرسهٔ اسلامی یزد بمصارف مدارس ملی یزد و نائین

مصوب ۲۴ خرداد ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔاول–وزارت مالیه مجاز است مبلغ چهار هزار و دویست و بیست و شش

تومان مستمری آقایان آقامیرزا حسن‌خان پیرنیا و آقا میرزا حسین‌خان پیرنیا و آقامیرزا ابوالحسن‌خان پیرنیا را بضمیمه مبلغ ششصد تومان مصرف روشنائی مدرسه اسلامی یزد ازاول فروردین ۱۳۰۴ ضبط نماید.

مادهٔ دوم ـ وزارت‌مالیه مکلف است مبلغ یکهزارو نهصدوشصت‌وهشت‌تومان‌و نیم ازمحل اعتبار شهریه ومستمریات وروشنائی مدرسه اسلامیه یزد راعلاوه بر بودجه کل وزارت‌معارف ازاول فروردین ۱۳۰۴ برای‌مصارف مدارس‌ملی یزد و نائین در هر سال بشرح‌ذیل حسب الحواله وزارت معارف پرداخت نماید:

کمک‌خرج مدرسه تدین یزد	۳۶۰ تومان
« « « علمیه ده‌شیری	« ۳۶۰
« « « سعادت‌رضوی	« ۱۷۲/۵
« « « اسلام یزد	« ۱۲۰
« « « اردکان	« ۳۰۰
« « « ذکور نائین	« ۲۴۰
بنا و تأسیس ومخارج سالیانه مدرسه اناث نائین	« ۴۱۶
جمع	۱۹۶۸/۵ تومان

این قانون‌که مشتمل بردوماده است درجلسه بیست‌وچهارم خردادماه یکهزارو سیصدوچهار شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید.

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ حسین‌پیرنیا

قانون

اعتبار دویست و چهار هزار و سیصد و چهل و پنج تومان و شش قران برای مخارج فوریه ۱۳۰۴ وزارت پست و تلگراف

مصوب ۱۶ تیرماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ واحده - مجلس شورای ملی تصویب مینماید که برای مخارج فوریه ۱۳۰۴ وزارت پست و تلگراف مبلغ دویست و چهار هزار و سیصد و چهل و پنج تومان و شش قران بآن وزارتخانه اعتبار داده شود که در حدود بودجه ۱۳۰۳ خرج کنند پس از تصویب شدن بودجه کل مملکتی ۱۳۰۴ مبلغ مزبوره بابت اعتبارات مصوبه مخارج وزارت پست و تلگراف احتساب خواهد گردید.

این قانون که مشتمل بر یك ماده است درجلسه شانزدهم تیرماه یکهزار و سیصد و چهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ حسین پیرنیا

قانون

اجازهٔ انتقال عمارت و باغات و قنوات سلطنت آباد و اقدسیهٔ و منضمات آن بملکیت والاحضرت ولیعهد و پرداخت بیست هزار تومان بابت مطالبات معوقهٔ ایشان

مصوب ۲۲ شهریورماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ اول ـ مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهد که عمارت و باغات

وقنوات سلطنت آباد و اقدسیه و منضمات آنرا بملکیت شخصی والاحضرت محمدحسن میرزا ولیعهد واگذار و انتقال دهد .

مادهٔ دوم ـ چنانچه حقابه عمارات سلطنتی معمولا از قنوات سلطنت آباد داشته است کمافی السابق در ملکیت دولت باقی و باید موافق معمول آب آن نقاط داده شود .

مادهٔ سوم ـ وزارت مالیه مکلف است ازمطالبات معوقه والاحضرت ولیعهد که جمعاً بالغ بهشتادو هشتهزارو نهصدو نودوشش تومان است مبلغ بیست هزار تومان آنرا نقداً پرداخت وبقیه را که معادل شصت وهشت هزارو نهصد و نودوشش تومان است ضبط واز دفتر دیون دولت حذف نماید .

این قانون که مشتمل برسه ماده است درجلسه بیست ودوم شهریور ماه یکهزارو سیصدوچهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ حسین پیرنیا

قانون

اعتباریکصدوپنجاه هزارتومان برای مصارف انتخابات دورهٔ ششم تقنینیه

مصوب ۳۱ شهریورماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ اول ـ مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد که مبلغ یکصدو پنجاه هزار تومان برای مخارج انتخابات دورهٔ ششم تقنینیه بوزارت داخله بپردازد .

مادهٔ دوم ـ مبلغ مزبور از صرفه جوئی اعتبارات بودجه سنه ۱۳۰۴ کل مملکتی پرداخته خواهدشد .

مادهٔ سوم ـ چنانچه قبل از تعیین میزان قطعی صرفه جوئی بودجه پرداخت وجوهی از اعتبار مذکور در مادهٔ اول ضرورت پیدا کند وزارت مالیه مجاز است که از بودجه کل سنه ۱۳۰۴ مملکتی مبلغ مزبور را پرداخته و پس از تعیین صرفه جوئی از آن بابت محسوب دارد .

این قانون که مشتمل بر سه ماده است در جلسه سی و یکم شهریور ماه یکهزار و سیصد و چهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ حسین پیرنیا

قانون اجازهٔ مصرف سیصد و پنجاه و یکهزار تومان علاوه بر اعتبار منظوره در بودجهٔ هذه السنهٔ وزارت فواید عامه برای ساختن و تعمیر طرق لازمه

مصوب ۳ آبان ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ اول ـ وزارت فواید عامه مجاز است که در هذه السنه «۱۳۰۴» مبلغ سیصد و پنجاه و یکهزار تومان بجهت ساختن و تعمیر طرق لازمه که ضمناً تأثیر در تأمین حوائج ارزاقی دارند باقید مراعات الاهم فالاهم علاوه بر اعتبار منظوره در بودجه امسال خود مصرف نماید .

مادهٔ دوم ـ وزارت مالیه مجاز است مبلغ سیصد و پنجاه و یکهزار تومان مذکور در مادهٔ قبل را بطور مساعده از بانك یا محل دیگر گرفته و بوزارت فواید عامه بپردازد و از عایداتی که اضافه بر میزان عایدات پیش بینی شدهٔ امسال ممکن است حاصل شود تأدیه نماید ـ درصورتیکه اضافه عایداتی در هذه السنه نباشد مبلغ مزبور را در بودجه

مخارج سال «۱۳۰۵» منظور نماید .

تبصره ـ راههائی که ازمحل اعتبار سیصد وپنجاه ویکهزار تومان ساخته و تعمیر می‌شود وتاکنون باج گرفته نمی‌شود قبل‌از اینکه میزان باج برای آن بتصویب مجلس شورای ملی برسد نبایدگرفته شود .

این قانون‌که مشتمل بردو ماده است در جلسه سوم آبانماه یکهزار وسیصد و چهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسیده .

نایب رئیس مجلس شورایملی ـ سید محمد تدین

قانون

اجازهٔ پرداخت پنجاه هزار تومان برای مخارج انتخاب اعضای مجلس مؤسسان

مصوب ۱۷ آبانماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔواحده - بوزارت مالیه اجازه داده می‌شودکه ازمحل صرفه‌جوئی‌بودجه دربار بابت چهار ماه آخر سال «۱۳۰۴» مبلغ پنجاه هزار تومان برای مخارج‌انتخاب اعضای مجلس مؤسسان بپردازد .

این قانون‌که مشتمل بریك ماده است درجلسه هفدهم آبانماه یکهزار وسیصد وچهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورایملی - سید محمد تدین

قانون

تکمیل واصلاح قانون اعتبار پنجاه هزار تومان برای مخارج تشکیل مجلس مؤسسان

مصوب ۲۴ آبانماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ واحده ـ وزارت مالیه مجاز است مخارج تشکیل وسایر مخارج مربوطه بمجلس مؤسسان را از محـل اعتبار پنجاه هزار تومان کـه برای مخارج انتخابـات مجلس مؤسسان درهفدهم آبانماه (۱۳۰۴) تصویب شده است بپردازد .

این قانون که مشتمل بر یك ماده است درجلسه بیست وچهارم آبانماه یکهزار وسیصد وچهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ سید محمد تدین

قانون

بیست هزار تومان اعتبار برای توسعهٔ شعب دفع آفات حیوانی بوزارت فوائد عامه

مصوب ۳ دیماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ اول ـ بوزارت مالیه اجازه داده میشود که در ظرف سه ماه آخر سنه ۱۳۰۴ مبلغ بیست هـزار تومان بوزارت فـوائد عامه برای توسعه شعب دفع آفـات حیوانی تأدیه نماید .

مادهٔ دوم ـ وجوه مذکوره درمادهٔ اول این قانون بایـد در بودجه مملکتی ۱۳۰۴ منظور گردد .

این‌قانون که‌مشتمل بردوماده‌است درجلسهٔ سوم‌دی ماه یکهزارو سیصد و چهارشمسی بتصویب مجلس‌شورایملی‌رسید .

رئیس مجلس‌شورای‌ملی- سیدمحمدتدین

قانون

اجازه پرداخت نودهزارتومان اعتبار مخارج مجلس مؤسسان والغای پنجاه‌هزار تومان اعتبارسابق

مصوب ٦ بهمن‌ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔاول- مجلس شورای‌ملی‌بوزارت مالیه اجازه میدهد که مبلغ‌نودهزار تومان اعتبار مخارج‌مجلس‌مؤسسان راکه دربودجه کل‌مملکتی منظورشده‌است پرداخت‌نماید .

مادهٔدوم- قانون‌مورخ ۱۷ آبانماه ۱۳۰٤ دائر باجازه‌پرداخت‌پنجاه‌هزار تومان مخارج انتخابات مجلس‌مؤسسان ملغی‌میشود .

اینقانون که مشتمل بردوماده‌است درجلسهٔششم بهمن‌ماه یکهزار وسیصد وچهار شمسی بتصویب مجلس‌شورای‌ملی‌رسید .

رئیس‌مجلس‌شورای‌ملی- سیدمحمد تدین

قانون

سی‌و یکهزار تومان اعتبار برای تأسیس‌مدارس‌جدیده در آذربایجان ورفع‌نواقص‌اداری‌معارف‌آن‌ایالت

مصوب ۱۱ بهمن‌ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔواحده- مجلس‌شورای‌ملی تصویب مینماید که‌برای تأسیس مدارس

جدیده در آذربایجان و رفع نواقص اداری معارف آن ایالت مبلغ شش هزار تومان درهذه السنه برای دو ماه آخر سال و مبلغ بیست و پنج هزار تومان برای تمام سال ۱۳۰۵ از عوائد مملکتی همان سنه پرداخت شود . مجموع این مبلغ علاوه بر بودجهٔ هذه السنه وزارت معارف و اعتباری است که تابحال بمصرف معارف آذربایجان میرسیده است . ترتیب تقسیم این اعتبار باوزارت معارف خواهد بود .

تبصره- مخارج اداری از این مبلغ بیشتر از یك عشر مبلغ کل که بموجب این ماده تصویب میشود نخواهد بود .

این قانون که مشتمل بر یك ماده است درجلسهٔ یازدهم بهمن ماه یکهزارو سیصدو چهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی- سیدمحمد تدین

قانون

پنج میلیون قران اعتبار برای تهیهٔ راه و وسائل نقلیه جهت ایالات شمالی وشرق

مصوب ۲۰ بهمن ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ اول - وزارت مالیه مجاز است باموافقت نظر وزارت فوائدعامه برای تهیهٔ راه و وسائل نقلیه وفراهم نمودن تسهیلات فروش مال التجاره جهت ایالات شمالی و شرق مملکت مبلغ پنج میلیون قران بمصرف خرج برساند .

مادهٔ دوم- اعتبار مقرره در مادهٔ اول بابت اضافه عایدات گمرك در ۱۳۰۵ تأدیه خواهد شد .

اینقانون که مشتمل بر دو ماده است درجلسه بیستم بهمن ماه یکهزاروسیصد وچهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی -سیدمحمد تدین

قانون

اجازهٔ پرداخت حقوق منتظرین خدمت علاوه برمیزان صدی پنج وزارت امور خارجه

مصوب ۲۱ بهمن ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔواحده - بوزارت مالیه اجازه‌داده‌میشود از صرفه جوئیهای ۱۳۰۴ حاصله ازاعتبار حقوق انتظار خدمت منتظرین خدمت وزارت امور خارجه که ازمیزان صدی پنج علاوه باشند تمام‌یا مقداری ازحقوق انتظار خدمت آنها را موقتاً بابت ۱۳۰۴ بپردازد مشروط براینکه منتظرین خدمت مزبوره ازحیث‌قدمت خدمت وازلحاظ استطاعت مالی استحقاق اخذ حقوق مزبور راداشته باشند .

این قانون که مشتمل‌بریك ماده‌است درجلسهٔ بیست ویکم بهمن ماه‌یکهزار وسیصد وچهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ سیدمحمد تدین

قانون

اعتبار چهار میلیون ودویست هزار تومان برای تقسیم بین طلبکاران داخلی

مصوب ۲۱ بهمن ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔواحده - برای اینکه دولت دیون ثابته داخلی را باتباع داخله در تحت ترتیب‌منظمی تأدیه‌نماید مجلس شورای ملی بوزارت مالیه برای پرداخت قروض فوق‌الذکر و برای دادن جایزه های مربوطه بآن قروض چهار میلیون و

دویست هزار تومان اعتبار میدهد بترتیبی که مقتضی است بین طلبکاران داخلی (که طلب آنها از طرف وزارت مالیه تصدیق و برای پرداخت آن از طرف مجلس شورای ملی اعتبار تصویب شده یا بشود) تقسیم کرده وتا بیست سال از ابتدای سنهٔ **۱۳۰۵** سالیانه دویست و ده هزار تومان در جزو بودجهٔ مملکتی منظور و مطابق نظامنامهٔ مخصوصی که وزارت مالیه تهیه خواهد کرد قروض دولت را تأدیه نماید .

این قانون که مشتمل بریك ماده است درجلسهٔ بیست ویکم بهمن ماه یکهزار وسیصد وچهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ سیدمحمد تدین

اجازهٔ اختصاص شصت ذرع مربع اراضی جنبین مسجد چهار بازار حسنعلی میرزائی برای وسعت واحتیاجات مسجد مزبور

مصوب ۱۶ جدی ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔواحده ـ وزارت مالیه مجاز است شصت ذرع مربع اراضی بایر دولتی جنبین مسجدی که آقای حاج میرزا احمد تاجر از چهار بازار حسنعلی میرزائی بنا کرده است برای وسعت واحتیاجات مسجد مزبور تخصیص دهد .

این قانون که مشتمل بریك ماده است در جلسهٔ شانزدهم جدی یکهزار و سیصد وسه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ سیدمحمد تدین

قانون

اجازهٔ واگذاری چهارصد گز مربع اراضی جنب خندق شهر کرمان بحاجی علی اکبر (مروج الصنایع)

مصوب ۵ آبان ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ واحده- وزارت مالیه مجاز است چهار صد گز مربع اراضی جنب خندق شهر کرمان را که حاجی علی اکبر (مروج الصنایع) در روی آن دکاکین ساخته است برای تشویق بایشان واگذار نماید .

این قانون که مشتمل بر یك ماده است درجلسهٔ پنجم آبان ماه یکهزار و سیصد وچهار شمسی بتصویب مجلس شورایملی رسید .

نایب رئیس مجلس شورای ملی- سید محمد تدین

قانون

یکصدهزارتومان اعتباربرای مخارج جشن جلوس و تاجگذاری

مصوب ۲۱ بهمن ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ اول- مجلس شورایملی یکصد هزارتومان اعتبار برای مخارج جشن جلوس و تاجگذاری اعلیحضرت همایون شاهنشاه پهلوی تصویب مینماید .

مادهٔ دوم- اعتبارمزبورازصرفه‌جوئیهای بودجهٔ هذه‌السنهٔ مملکتی محسوب خواهد شد .

مادهٔ سوم- وزارت مالیه مجازاست یکصدهزارتومان اعتبارمذکوردرمادهٔ اول راعجالتاً تاتشخیص قطعی صرفه جوئی درحدود بودجهٔ کل مملکتی هذه‌السنهٔ ۱۳۰٤ محسوب و تأدیه نماید .

این قانون که مشتمل برسه‌ماده‌است درجلسهٔ بیست‌ویکم بهمن ماه یکهزار و سیصد وچهار شمسی بتصویب مجلس شورایملی رسید .

رئیس مجلس شورایملی سید- محمدتدین

قسمت چهارم

شهریه و مستمریات

قانون

اجازهٔ پرداخت حقوقات تقاعدی صاحبمنصبان واعضاء قدیمی وزارت جنگ ازحمل سیچقان ئیل ۱۳۰۳ مادام‌الحیواة

مصوب ۱۷ سرطان ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔواحده - مجلس‌شورا یملی تصویب مینماید که وزارت مالیه‌ازابتدای حمل هذه‌السنه سیچقان ئیل ۱۳۰۳ همه ساله مادام‌الحیواة حقوقات تقاعدی صاحبمنصبان و اعضاء قدیمی وزارت جنگ سابق را که سالیانه معادل یازده هزار وچهارصدوشصت وهشت تومان و هشت هزارودویست دینار است موافق ریز ذیل بطور ماهیانه پرداخت نماید ـ وزارت مالیه مکلف خواهد بود هر یك از اشخاص مفصله هرقدرحقوق بصیغهٔ مستمری داشته‌باشند از هذه‌السنه‌مقطوع و ضبط نماید :

۱ـ علی‌اکبرخان سردار اعتضاد	ماهیانه	۶۰۰	قران
۲ـ باصرالممالك امیرتومان	«	۶۰۰	«
۳ـ یدالله میرزا «	«	۶۰۰	«
٤ـ زمان خان	«	۵۵۰	«
۵ـ سلیمان خان رئیس موزیك	«	٤۵۰	«
۶ـ محمدصادقخان پسرمرحوم حاج عظیم‌خان سرتیپ	«	۳۰۰	«
۷ـ وقارالملك «	«	۳۰۰	«

۸ـ مسعود لشکر	سرتیپ	ماهیانه	۳۰۰ قران
۹ـ رضاخان پسر آقاخان	«	«	۳۰۰ «
۱۰ـ میرزا فتح‌الله پیرزاده سرتیپ		«	۳۰۰ «
۱۱ـ مجلل نظام سرهنگ توپخانه		«	۳۰۰ «
۱۲ـ مجلل نظام سلطان پیاده		«	۳۰۰ «
۱۳ـ علی‌نقی‌خان مدیر اسلحه		«	۳۰۰ «
۱٤ـ مدیرلشکر پسر مرحوم میرزا سید احمدخان منشی باشی		«	۳۰۰ «
۱۵ـ میرزا حسنخان نخعی غیرنظامی محاسب توپخانه		«	۳۰۰ «
۱٦ـ میرزا نبی‌خان غیرنظامی		«	۲۵۰ «
۱۷ـ میرزا حسنخان عضو محاکمات عسگریه		«	۲۵۰ «
۱۸ـ میرزا علیخان مستنطق محاکمات عسگریه		«	۲۰۰ «
۱۹ـ میرزا تقی‌خان سلطان گارد همایونی		«	۲۰۰ «
۲۰ـ عبدالله میرزا رئیس موزیك خراسان		«	۲۰۰ «
۲۱ـ محسن خان		«	۱۵۰ «
۲۲ـ یوسف‌خان بهارلو صاحبمنصب گارد همایونی		«	۱۰۰ «
۲۳ـ سید مصطفی‌خان صاحبمنصب ذخیره		«	۱۰۰ «
۲٤ـ عبدالحسینخان		«	۱۰۰ «
۲۵ـ علی		«	٦۰ «
۲٦ـ وهاب		«	٦۰ «
۲۷ـ رضا خان تابین		«	٤۵ «

۲۸ ـ جبار تابین	ماهیانه	۴۵	قران
۲۹ ـ شعبانعلی تابین	«	۴۵	«
۳۰ ـ سیف‌الله‌خان سلطان	«	۴۵	«
۳۱ ـ سیدمهدیخان تابین	«	۴۵	«
۳۲ ـ حسین خان تابین	«	۴۵	«
۳۳ ـ سیدحسینخان»	«	۴۵	«
۳۴ ـ جعفرخان ولدمدیر نظام	«	۴۵	«
۳۵ ـ دکترحسینخان نراقی طبیب سابق قشون خراسان	«	۱۶۶/۶۵	«
۳۶ ـ حیدرخان سلطان	«	۲۰۸	«
۳۷ ـ مهدیخان یاور	«	۱۲۰	«
۳۸ ـ میرزامحمود خان غیرنظامی	«	۹۵/۸	«
۳۹ ـ میرزامحمودخان مؤتمن حضرت	«	۲۴۳/۹	«
۴۰ ـ مهدیخان منتظم لشکر	«	۲۲۰	«
۴۱ ـ عبدالله‌میرزا سلطان	«	۱۵۳	«
۴۲ ـ نورمحمدخان	«	۱۵۳	«
۴۳ ـ علی اکبرخان	«	۱۵۳	«
۴۴ ـ حاجی عباسقلیخان نایب‌دوم	«	۷۵	«
۴۵ ـ محمدخان جبه‌دارباشی غیرنظامی	«	۴۶/۶	«
۴۶ ـ قاسم‌خان وکیل باشی	«	۳۰	«
۴۷ ـ عزیزخان »	«	۳۰	«
۴۸ ـ رفیع‌خان شیخ‌علی تابین	«	۱۱/۶	«

۴۹ ـ کربلائی حسین سرجوخه ماهیانه ۲۱/۶ قران

جمع کل‌ماهیانه ۹۵۵۷/۳۵ «

سالیانه ۱۱۴۶۸۸/۲۰ قران است

این قانون که مشتمل بریك ماده‌وچهل‌ونه قلم حقوق است درجلسهٔ‌هفدهم سرطان یکهزاروسیصدوسه شمسی بتصویب مجلس‌شورای ملی‌رسید .

رئیس‌مجلس شورای ملی ـ مؤتمن‌الملك

قانون اجازهٔ پرداخت برجی پنجاه‌تومان شهریه دربارهٔ آقاشیخ صادق مفیدی ازحمل ۱۳۰۳ مادام‌الحیواة

مصوب ۷ اسد ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔ‌واحدهـ وزارت مالیه مجاز است از اول‌حمل‌هذه‌السنه سیچقان‌ئیل ۱۳۰۳ مادام‌الحیواة برجی پنجاه تومان بعنوان شهریه درجزو صورت کل‌شهریه بگیرها باسم آقای شیخ‌صادق مفیدی منظورداشته وپرداخت نماید .

این قانون که مشتمل‌بریك‌ماده‌است درجلسهٔ هفتم‌اسد یکهزاروسیصدوسه شمسی بتصویب مجلس‌شورای ملی رسید .

رئیس مجلس‌شورای ملی ـ مؤتمن‌الملك

قانون اجازهٔ پرداخت مستمریات شخصی ومستمری وراث صاحبمنصبان واعضاء قدیمی وزارت جنگ مادام الحیواة از حمل ۱۳۰۳

مصوب ۱۵ اسد ۱۳۰۳شمسی

مادهٔ‌اول ـ مجلس شورای ملی‌تصویب‌مینماید‌که وزارت مالیه ازابتدای حمل هذه‌السنه سیچقان ئیل ۱۳۰۳ همه‌ساله مادام‌الحیواة مستمریات شخصی صاحبمنصبان و اعضاء قدیمی وزارت‌جنگ‌را بشرح‌ریز ذیل بطورماهانه بدون کسرونقصان بپردازد :

نمره ترتیب	اسم و لقب	درجه	مبلغ ماهیانه قران
۱	سیدموسی رضاخان لواءالدوله	سردار	۷۵۰/ــ
۲	حسینخان امنع الدوله	میرپنجه	۷۵۰/ــ
۳	صفاءالدوله		۵۸۳/۳۵
۴	عبدالمحمدخان	سرتیپ	۴۵۰/ــ
۵	ظفرالسلطان	میرپنجه	۳۳۶/۶۵
۶	محمدحسینخان آشتیانی		۳۳۳/۳۵
۷	محمدخان اطریش		۲۶۱/۱۵
۸	امجدالممالك		۲۲۷/۲۵
۹	محمدحسینخان لاری		۱۸۷/۵۰
۱۰	شفیع خان فراهانی	سرهنگ	۱۷۷/۵۰
۱۱	اسدآقاخان	سرتیپ	۸۹/۵
۱۲	مسرورنظام		۵۴/۱۵
۱۳	محمدحسنخان جلال نظام		۱۰۰/ــ
۱۴	علی اکبرخان	سرتیپ اطریشی	۴۹۳/۴۰
۱۵	غلامرضاخان	میرپنجه	۳۳۳/۳
		جمع	۵۱۲۷/۱

مادهٔ دوم ـ مجلس شورای ملی تصویب مینماید که وزارت مالیه از ابتدای حمل سیچقان ئیل ۱۳۰۳ همه ساله مادام الحیواة مستمری وراث صاحبمنصبان متوفی وزارت جنگ سابق را مطابق ریز ذیل بطور ماهانه بدون کسر و نقصان کارسازی نماید :

نمرهٔ ترتیب	اسم و درجه متوفی	وراث	مبلغ قران
۱	میرزا حسینخان نایب سرهنگ موزیك	اختر خانم عیال	۳۱۵/ ـ
۲	ساعد لشکر منشی محاکمات	احمدخان پسر (سی تومان مستمری دارد پانزده تومان در مقابل خدمت کسر میشود)	۱۵۰/ ـ
۳	» » »	فاطمه خانم عیال	۱۱۵/ ـ
۴	» » »	محترمه خانم عیال	۱۱۵/ ـ
۵	آصف نظام سلطان توپخانه	احمدخان پسر	۱۱۶/ ـ
۶	» » »	نصرت الله خان پسر	۱۱۶/ ـ
۷	» » »	خورشید خانم عیال	۵۸/ ـ
۸	» » »	فرخ تاج خانم دختر	۵۸/ ـ
۹	» » »	گوهر تاج خانم دختر	۵۸/ ـ
۱۰	» » »	ملك تاج خانم دختر	۵۸/ ـ
۱۱	» » »	قمر تاج خانم دختر	۵۸/ ـ
۱۲	» » »	بدر الزمان خانم دختر	۵۸/ ـ

مبلغ ماهیانه قران	وراث	اسم ودرجه متوفی	نمره ترتیب
۱۹/۳۵	جعفر پسر	آقابابا بیك معین نایب	۱۳
۱۹/۳۵	گوهر دختر	« « «	۱۴
۱۹/۳۵	حاجیه دختر	« « «	۱۵
۱۵/ –	مرضیه خواهر	عبدالله بیك توپچی	۱۶
۱۵/ –	عبدالرحیم برادرزاده	« « «	۱۷
۱۵/ –	عبدالحسین برادرزاده	« « «	۱۸
۵۰/ –	بالا خانم عیال	میرزا علی‌اصغر خان سرهنگ	۱۹
۵۰/ –	ملوك خانم صبیه	« « «	۲۰
۵۰/ –	حاجی خانم »	« « «	۲۱
۲۹/۳	بیوك خان ۱۹ ساله	حاجی خازن لشگر	۲۲
۲۹/۳	عبدالله‌خان ۱۷ ساله	« « «	۲۳
۲۹/۳	اسدالله‌خان ۱۲ ساله	« « «	۲۴
۲۹/۳	محمدخان ۹ ساله	« « «	۲۵
۲۹/۳	علی‌خان ۷ ساله	« « «	۲۶
۲۹/۳	عباس‌خان ۴ ساله	« « «	۲۷

نمره ترتیب	اسم ودرجه متوفی	وراث	مبلغ ماهیانه قران
۲۸	حاجی خازن لشگر	حبیب‌الله ۲ ساله	۲۹/۳
۲۹	« « «	امیرزاده خانم عیال ۳۰ ساله	۱۴/۹
۳۰	ژنرال حمزه خان (۱۱۲۷/۴ تومان مستمری)	مهدی قلیخان پسر	۱۰۴/۳۵
۳۱	« «	معصومه خانم صبیه	۱۰۴/۳۵
۳۲	« «	فاطمه خانم «	۱۰۴/۳۵
۳۳	« «	عیسی خان	۱۰۴/۳۵
۳۴	« «	حسینعلی خان	۱۰۴/۳۵
۳۵	« «	اسدالله خان	۱۰۴/۳۵
۳۶	« «	نجفقلی خان	۱۰۴/۳۵
۳۷	« «	شهربانو خانم صبیه	۱۰۴/۳۵
۳۸	« «	بتول خانم عیال	۱۰۴/۳۵
		جمع	۳۶۷۵/۲

این قانون که مشتمل بردوماده است در جلسه پانزدهم اسد یکهزاروسیصدوسه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید . رئیس مجلس شورای ملی ـ مؤتمن‌الملك

قانون اجازه پرداخت مبلغ هفتهزار و ششصد ونود ودو تومان شهریه چهارده نفر اعضای قدیمی وزارت امورخارجه

مصوب ۱۶ اسد ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔ اول – مجلس شورای ملی تصویب مینماید که وزارت مالیه مبلغ هفتهزار و ششصدو نود ودو تومان شهریه چهارده نفر اعضای قدیمی وزارت خارجه را مطابق صورت ضمیمه ازهذه السنه سیچقان ئیل ۱۳۰۳ جزو بودجه شهریه‌ها منظور و بپردازند . در هذه السنه محل آن از اعتبار بودجهٔ وزارت خارجه است .

نمره	اسم	مبلغ تومان	نمره	اسم	مبلغ تومان
۱	آقای میرزا اسحق خان	۱۵۰	۹	علی اکبر	۱۲
۲	« وثیق السلطنه	۱۰۰	۱۰	حاجی هاشم بیك	۱۵
۳	« ناصر الوزاره	۸۵	۱۱	علیخان برلن	۱۰
۴	« اعتصام الممالك	۷۵	۱۲	نایب مختار	۴
۵	« معتصم الملك	۵۰	۱۳	آقاجان بیك	۱۵
۶	« منیع السلطنه	۵۰	۱۴	حاجی احمدعلی بیك	۲۰
۷	« صفوة الملك	۴۰		**ماهیانه**	**۶۴۱ تومان**
۸	« آقاجان خان	۱۵		**سالیانه**	**۷۶۹۲ تومان**

مادهٔ دوم – هریك از آقایان مزبور که دارای مستمری باشند مستمریات ایشان ضبط دولت خواهد شد .

این قانون که مشتمل بر دو ماده است در جلسهٔ شانزدهم اسد یکهزار و سیصد و سه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ــ مؤتمن الملك

قانون اجازهٔ پرداخت ماهی ۱۸ تومان درباره ورثهٔ مرحوم حسین آقا نایب اول تامدت دوازده سال

مصوب ۲۰ میزان ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔ واحده ــ وزارت مالیه مجاز است از ابتدای هذه السنه سیچقان ئیل ۱۳۰۳ ماهی هیجده تومان تا مدت دوازده سال بدو پسر و یك عیال مرحوم حسین آقای نایب اول مستخدم نظمیه ازمحل شهریه ومستمریات بپردازد .

این قانون که مشتمل بر یك ماده است در جلسهٔ بیستم میزان یکهزار و سیصد و سه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید . رئیس مجلس شورای ملی ــ مؤتمن الملك

قانون

برقراری ماهی ده تومان شهریه درباره وراث محمدعلی سوار گمرك اواچیق

مصوب ۲۰ میزان ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔ واحده ــ وزارت مالیه مجاز است که ماهی ده تومان شهریه در حق وراث محمدعلی سوار گمرك اواچیق منظور و از روز قتل محمدعلی بشرح ذیل بورثه قانونی : ــ

پسر	دختر	عیال
۵۰ قران	۲۵ قران	۲۵ قران

آنمرحوم از محل مستمریات تأدیه نماید ــ شهریه پسر پس از بلوغ بسن بیست سالگی وشهریه دختر وعیال پس از تزویج باید ضبط شود .

این قانون که مشتمل بریك ماده است درجلسهٔ بیستم میزان یکهزاروسیصدوسه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید . رئیس مجلس شورایملی- مؤتمن الملك

قانون

اجازهٔ پرداخت ماهی نود تومان شهریه دربارهٔ میرزا عباسعلی خان مجدالسلطان مهندس ازحمل ۱۳۰۳ مادام العمر

مصوب ۲۲ میزان ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔواحده - وزارت مالیه مجاز است از حمل هذه‌السنه سیچقان ئیل ۱۳۰۳ مادام العمر ماهی نود تومان شهریه در حق آقای میرزا عباسعلی خان مجدالسلطان مهندس برقرار و از محل اعتبار مستمری و شهریه‌ها بدون کسر پرداخت نماید .

این قانون که مشتمل بر یك ماده است درجلسهٔ بیست‌ودوم میزان یکهزارو سیصدوسه شمسی بتصویب مجلس شورایملی رسید .

رئیس مجلس شورایملی - مؤتمن الملك

قانون

اجازهٔ پرداخت حقوق ورثهٔ حاجی‌علی بابای تاجرتبریزی همه ساله ازقرار تومانی یکتومان

مصوب ۲۲میزان ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔواحده - وزارت مالیه مجازاست‌مبلغ هزاروپانصد و بیست وچهار تومان ونه‌قران حقوق ورثهٔ حاجی‌علی‌بابای تاجر تبریزی راکه در مقابل طلب حاجی‌علی‌بابا از دولت برقرار وهمه‌ساله تومانی یك‌تومان پرداخت‌میشده بهمین

عنوان جزو قروض‌دولتی دردفتر دیون عمومی‌منظور وازاین ببعد همه‌ساله‌بوسیلهٔ یك‌نفر سرپرست ونماینده باحیاءِ ورثه تومانی یکتومان پرداخت نماید .

این‌قانون‌که مشتمل بریك‌ماده است در جلسهٔ بیست ودوم میزان یکهزارو سیصدوسه شمسی بتصویب مجلس‌شورایملی رسید .

رئیس مجلس شورایملی ـ مؤتمن‌الملك

قانون

اجازهٔ پرداخت ماهی ده تومان‌شهریه دربارهٔ وراث مرحوم ضیاءالدین‌خان

مصوب۳عقرب ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔواحده - وزارت مالیه مجاز است که ماهی ده تومان شهریه دربارهٔ وراث‌قانونی مرحوم‌ضیاءالدین‌خان(زین‌العابدین‌خان‌پدر وجمیله‌مادر) از تاریخ‌اول‌حمل ۱۳۰۲ برقرار وازمحل مستمری وشهریه‌ها پرداخت نماید .

این‌قانون‌که مشتمل‌بریك‌ماده‌است‌درجلسهٔ سوم‌برج عقرب یکهزاروسیصد سه‌شمسی‌بتصویب‌مجلس شورایملی‌رسید . رئیس‌مجلس‌شورایملی- مؤتمن‌الملك

قانون اجازهٔ پرداخت‌یکهزارودویست‌وهشتادونه قران مستمری وتخفیفات سادات زنوز واحتساب‌آن درمقابل مالیات‌معوقهٔ ایشان

مصوب۳ عقرب ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔواحده - وزارت مالیه مجاز است معادل یکصدوبیست‌وهشت‌تومان

و نه قران مستمری و تخفیفات شخصی سادات زنوز را مطابق صورت ضمیمه از هر سالی که حساب مالیاتی خود را تصفیه نکرده‌اند از قرار تومانی یك تومان در مقابل مالیات معوقه ایشان احتساب نموده و از هذه السنه ببعد هم تومانی یك تومان پرداخت نمایـد .

این قانون که مشتمل بر یك ماده است در جلسه سوم برج عقرب یکهزار و سیصدو سه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - مؤتمن الملك

ضمیمه قانون مستمری وتخفیفات سادات زنوز

اسامی	مبلغ	
	قران	تومان
حاج میرزا عبدالغنی شیخ‌الاسلام	—	۵۰
میر محمد علی زنوزی	—	۵
میرسید احمد ولد سید موسی	۸	۳
میرزا سید سلیمان	۹	۲
میرزا سید رضا	۴	۹
سید حسن	۳	۳
سید سلیمان	۵	۳
سید علینقی	۱	۳
سید عبدالصمد	۵	۳
میرزا سیدکاظم	۶	۳
میرزا سید محمدحسین	۶	۷
میرزا سید تقی	—	۷
میرزا سیدابوالحسن	۳	۴
میرزا سید غفار	۹	۳
میرزا سید آقا	۵	۳
میرزا مسعود	۴	۲
میرزا سیدفضل‌الله	۱	۶
میرزا سید رحیم	—	۶
جمع	۶۹	۱۲۸

این ضمیمه که مشتمل بر هیجده قلم و بالغ بر یکصدو بیست و هشت تومان و نه قران است در جلسهٔ سوم عقرب یکهزارو سیصدو سه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - مؤتمن الملك

قانون

اجازهٔ پرداخت سیصدتومان ماهیانه بابت مخارج آقای محمدتقی بیك قوش بیکی از حمل ۱۳۰۳

مصوب ۶ جدی ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔ واحده - مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد که ماهیانه مبلغ سیصدتومان بدون کسر برای مخارج آقای محمدتقی بیك قوش بیکی بخارائی ازمحل اعتبار شهریه‌ها از اول حمل هذه السنه سیچقان ئیل ۱۵۰۳ مادام که درایران متوقف باشند تأدیه نماید .

این قانون که مشتمل بریك ماده است درجلسهٔ ششم جدی یکهزارو سیصد و سه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - مؤتمن الملك

قانون

اجازهٔ پرداخت مستمریات بازماندگان سه نفر صاحبمنصب سوئدی

مصوب ۵ دلو ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔ واحده - وزارت مالیه مجاز است مبلغ هفتهزارو سیصدو سی و سه فرانك

برطبق کنتراتهای منعقده مستمریات اشخاص مفصله را پرداخت نماید .

الف - عیال لون هبت سالیانه دوهزار فرانك و بعداز فوت او درحق اولادش تاسن بیست و یکسالگی .

ب - عیال اولسن سالیانه دوهزار فرانك و بعداز فوت او درحق اولادش تاسن بیست ویکسالگی .

ج - عیال رن سالیانه سه هزار و سیصدوسی فرانك و بعداز فوت او درحق اولادش تاسن بیست و یکسالگی .

این قانون که مشتمل بریك ماده است در جلسهٔ پنجم دلو یکهزار و سیصدو سه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .	رئیس مجلس شورای ملی - مؤتمن الملك

قانون

اجازهٔ پرداخت ده تومان و شش قران وظیفهٔ ورثه مرحوم مجدالاشراف

مصوب ۱۰ حوت ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔ واحده - وزارت مالیه مجاز است ماهی مبلغ ده تومان و شش قران بالسویه ازمحل اعتبار شهریه ومستمریات باشخاص ذیل که عیال و صغار مرحوم مجدالاشراف هستند از اول حمل ۱۳۰۲ پرداخت نماید - وظیفهٔ ورثهٔ ذکور تا سن بیست سالگی وورثهٔ انـاث تاوقتی که شوهر اختیار نکرده اند پرداخته خواهدشد .

مریم خانم عترت الدوله عیال - علی اکبرخان وحبیب الله خان اولاد ذکور - آمنه خانم ملقبه به توراندخت دختر .

پرداخت این شهریه برشهریه ها ومستمریات عمومی اولویت خواهدداشت .

این قانون که مشتمل بریك ماده است درجلسهٔ دهم برج حوت یکهزار و سیصدو سه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - مؤتمن الملك

قانون اجازهٔ پرداخت ماهی هیجده تومان در بارهٔ ورثهٔ مرحوم مستشار دفتر

مصوب ۱۰ حوت ۱۳۰۳ شمسی

مادهٔواحده- وزارت‌مالیه مجازاست که ماهی‌هیجده تومان‌مطابق‌تفصیل ذیل ازمحل اعتبار شهریه ومستمریات درحق ورثهٔ مرحوم مستشار دفتر منظور و پرداخت نماید :

طوبی‌خانم عیال مرحوم مستشار دفتر عضودایرهٔ وظایف مادام‌که شوهر اختیار نکرده	۲۰قران
عباس‌خان پسرتاسن بیست سالگی	« ۳۰
هوشنگ خان » » »	« ۳۰
اصغرخان » » »	« ۳۰
ایرج‌خان » » »	« ۳۰
سکینه‌خانم صبیه‌مادام که‌شوهراختیار نکرده	« ۲۰
اکرم خانم » » » » »	« ۲۰
جمع	۱۸۰قران

این قانون‌که مشتمل بریك ماده است در جلسهٔ دهم برج حوت یکهزار و سیصد وسه شمسی بتصویب مجلس شورایملی رسید.

رئیس مجلس شورایملی - مؤتمن‌الملك

قانون اجازهٔ ضبط مستمری دیوانی میرزا حسینخان اقبال الملك و پرداخت شصت تومان شهریه در بارهٔ مشارالیه

مصوب ۲۰ اردی‌بهشت ماه۱۳۰۴ شمسی

مادهٔواحده- وزارت مالیه‌مجازاست‌مبلغ یکهزاروچهارصدوپنجاه تومان

مستمری دیوانی آقای میرزا حسینخان اقبال‌الملك راازابتدای (۱۳۰۳)ضبطواز اول‌فروردین (۱۳۰۳)ماهی‌شصت‌تومان بطورشهریه مادام‌الحیواةدرحق مشارالیه منظوره‌ازمحل اعتبار مستمریات وشهریه‌ها پرداخت نماید .

این قانون که مشتمل بریك‌ماده استدرجلسهٔ بیستم‌اردی‌بهشت ماه‌یکهزار وسیصد وچهار شمسی بتصویب مجلس شورایملی رسید .

رئیس مجلس شورایملی- حسین پیرنیا

قانون

اجازهٔ پرداخت چهل‌ودوقران شهریه دربارهٔ دونفر ورثهٔ حاج علی مصری

مصوب ۲۰ اردی‌بهشت ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔواحده- وزارت مالیه مجازاست ازتاریخ فوت مرحوم حاجی علی معروف بمصری فراشباشی سابق ادارهٔ‌گمرك‌گیلان ماهی‌چهل ودو قران بدونفر ورثهٔ اوبشرح ذیل‌ازاعتبار مستمریات وشهریه‌ها تأدیه نماید :

محمدخان پسرتاسن بیست و یك سالگی	۲۸قران
مریم خانم عیال‌تازمانی که شوهراختیار نکرده	۱۴ »
	۴۲ قران

این قانون که مشتمل‌بریك ماده‌استدرجلسهٔ‌بیستم اردی‌بهشت‌ماه یکهزارو سیصدوچهارشمسی بتصویب مجلس شورایملی رسید .

رئیس مجلس شورایملی - حسین پیرنیا

قانون

اجازهٔ قطع مستمری شاهزاده کفیل‌الدوله وشهریهٔ ایرج میرزا وبرقراری پنجاه‌وچهار تومان‌خرج تحصیل دربارهٔ ایرج میرزا

مصوب ۲۷ اردیبهشت‌ماه ۱۳۰۵ شمسی

مادهٔ‌واحده- مجلس شورای ملی بدولت‌اجازه میدهدمبلغ پانصد تومان مستمری شاهزاده‌محسن‌میرزا کفیل‌الدوله ومبلغ دوازده تومان شهریهٔ‌ایرج‌میرزا راکه‌درسال‌جمعاً ششصدوچهل‌وچهار تومان میشودقطع‌ودرعوض‌مبلغ‌پنجاه‌وچهار تومان شهریه بعنوان خرج تحصیل ازاول سنه «۱۳۰٤» الی‌مدت پنجسال‌دربارهٔ ایرج میرزا برقرارنماید .

این‌قانون که‌مشتمل بریك‌ماده‌است در جلسه بیست وهفتم اردیبهشت ماه یکهزاروسیصدو چهارشمسی بتصویب مجلس‌شورایملی‌رسید .

رئیس‌مجلس شورای‌ملی - حسین‌پیرنیا

قانون

برقراری سیصدقران شهریه دربارهٔ ورثهٔ مرحوم میرزا محمدعلیخان سهراب‌زاده ازحمل «۱۳۰۳»

مصوب ۲۷ اردیبهشت ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ‌واحده- وزارت‌مالیه مجازاست‌ازاول‌حمل سنه «۱۳۰۳»ماهی‌سیصد قران‌شهریه‌بورثه‌مرحوم‌میرزامحمدعلیخان‌سهراب‌زاده سرمباشرسابق خالصجات غار وفشافویه‌بشرح ذیل ازاعتبار شهریه‌ومستمریات‌بپردازد .

منیرآغا عیال تازمانی که‌شوهر اختیارنکرده	۶۰ قران
محمدولی‌خان پسر تاسن ۲۰ سالگی	« ۱۲۰
محمدنبی‌خان « «	« ۱۲۰
	۳۰۰ قران

این قانون‌که مشتمل بریك ماده‌است درجلسه بیست وهفتم‌اردیبهشت‌ماه یکهزارو سیصدوچهارشمسی بتصویب‌مجلس شورای‌ملی‌رسید .

رئیس‌مجلس شورای‌ملی- حسین‌پیرنیا

قانون

اجازهٔ پرداخت‌یکصد وسی‌تومان شهریه دربارهٔ ورثه مرحوم میرزا اسحق خان رهبرازتاریخ فوت‌آن مرحوم

مصوب ۲۹ اردیبهشت ماه۱۳۰۴ شمسی

مادهٔواحده- مجلس شورای ملی بپاس خدمات مرحوم میرزااسحق‌خان رهبر دروزارت امورخارجه‌تصویب‌مینماید ازتاریخ فوت‌آن مرحوم‌ماهی‌یکصد وسی‌تومان‌شهریه‌که سالیانه بمبلغ یکهزاروپانصد وشصت تومان بالغ‌است‌بشرح ذیل بورثه‌آنمرحوم ازاعتباربودجه وزارت‌امورخارجه پرداخته‌گردد:

امیرخان پسرتاسن‌بیست‌سالگی	۱۵ تومان
منوچهرخان « « «	« ۱۵
حسینخان « «	« ۱۵
حسنخان « «	« ۱۵
عباسخان « «	« ۱۵

اختر خانم دختر تا زمانی که شوهر اختیار نکرده	۱۵ تومان
مهین خانم « « « «	۱۵ تومان
ربابه خانم عیال « « «	۲۵ تومان
	۱۳۰ تومان

این قانون که مشتمل بر یك ماده است در جلسهٔ بیست و نهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصدوچهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ حسین پیرنیا

قانون

اجازهٔ پرداخت مستمریات سنه «۱۳۰۳» وزارت پست و تلگراف بطور موقت از قرار تومانی یك تومان

مصوب ۱۲ خرداد ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی تصویب می نماید مبلغ هفده هزار و هفتصد و یك تومان و دو قران و ششصد دینار مستمریات سنهٔ «۱۳۰۳» وزارت پست و تلگراف را مطابق صورتهای ضمیمه بطور موقت و برای سنهٔ مزبوره از قرار تومانی یك تومان از محل اعتبار شهریه و مستمریات «۱۳۰۳» مملکتی و درصورت کافی نبودن آن از محل صرفه جوئی های «۱۳۰۳» مملکتی پرداخت نماید.

این قانون که مشتمل بر یك ماده و یك ضمیمه است در جلسهٔ دوازدهم خرداد ماه یکهزار و سیصدوچهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ حسین پیرنیا

صورت متوفیات اعضاء ادارهٔ تلگراف که بواسطهٔ عدم تطبیق سن و مدت خدمت وراثشان از دریافت مستمری محرومند

نمرهٔ ترتیب	اسم و لقب	محل اقامت	سن	مدت خدمت	عدهٔ وراث	مبلغ مستمری ماهیانه دینار	مبلغ مستمری ماهیانه قران	تاریخ فوت	ملاحظات
۱	حاجی رحمةالله‌خان ناظم دیوان	آذربایجان	۳۸	۲۲	۴	—	۱۵۰	۱۲۹۸ شمسی	
۲	فرخ‌خان	گیلان	۴۹	۳۳	۳	—	۹۰	» ۱۲۹۷	
۳	سیدمحمدخان دبیرالسلطان	فارس	۴۸	۱۰	۱	—	۹۰	» ۱۲۹۹	
۴	میرزا محمدخان	شیراز	۲۵	۱۴	۱	—	۸۰	» ۱۲۹۹	درعتبات مرحوم
۵	حاجی علی‌خان مبصرالممالک	کرمانشاه	۵۰	۳۴	۱	۷۵	۴۳	» ۱۲۹۶	شده است .
۶	میرزا عبدالله‌خان	مشهد	۴۱	۲۴	۳	۷۰	۵۱	» ۱۲۹۷	
۷	میرزا اسمعیل‌خان	عراق	۴۳	۳۴	۴	—	۱۵۰	» ۱۲۹۶	
۸	غلامرضاخان ساعدهمایون	تبریز	۳۷	۱۶	۳	۸۰	۱۲۰	» ۱۲۹۸	درخراسان است .
۹	عبدالله‌خان خبیرالملک	—	۳۵	۱۸	۱	—	۸۳	» ۱۲۹۷	درزنجان مرحوم
۱۰	میرزاتقیخان بشارت‌همایون	تبریز	۳۸	۲۳	۵	۵۰	۱۳۷	» ۱۲۹۷	شده پسرش گویا
۱۱	میرزا مهدیخان	اصفهان	۴۵	۲۰	۱	۵۰	۴۵	» ۱۲۹۷	در تهران است.
۱۲	میرزا کریمخان غفران‌السلطنه	همدان	۴۰	۱۹	۲	۴۰	۵۸	» ۱۲۹۴	
۱۳	میرزا داودخان	کرمانشاه	۳۰	۱۴	۱	۴۰	۷۳	» ۱۲۹۴	
۱۴	میرزا حسینخان کسمائی	سبزوار	۶۲	۱۶	۳	—	۱۳۳	» ۱۳۰۱	
۱۵	میرزا آقاخان میرپنج	شیراز	۵۳	۴۰	۳	۶۰	۱۵۳	» ۱۲۹۶	رئیس عربستان
۱۶	میرزا حسینخان تنکابنی	تهران	—	۱۲	۳	—	۱۱۵	» ۱۲۹۷	بوده ودر همانجا
۱۷	رضاقلیخان بشیرهمایون	کرمانشاه	۳۶	۲۰	۴	۸۰	۱۴۵	» ۱۲۹۸	مرحوم شده .
۱۸	میرزااحسن‌خان قابل	تهران	۳۲	۲۲	۱	—	۶۰	» ۱۲۹۷	همدان مرحوم
۱۹	میرزا محسن‌خان پروز	»	۵۷	۱۴	۴	۷۵	۷۶	» ۱۲۹۹	شده .
۲۰	محمدتقی میرزا	»	۴۰	۲۱	۳	۷۵	۹۴	» ۱۲۹۷	
۲۱	محمد رضا میرزا	»	۲۴	۹	۳	—	۱۰۵	» ۱۲۹۷	همدان مرحوم
۲۲	حسینعلی‌خان بشیرزاده	»	۳۳	۱۲	۲	۵۰	۱۴۷	» ۱۲۹۷	شده .
۲۳	میرزامهدیخان نویدالممالک	استراباد	۳۹	۲۳	۱	—	۹۰	» ۱۲۹۷	
۲۴	میرزا نبی‌خان مفتش	مشهد	۴۹	۲۷	۳	—	۹۰	» ۱۲۹۴	

نمرۀ ترتیب	اسم و لقب	محل اقامت	سن	مدت خدمت	عدۀ وراث	مبلغ مستمری ماهیانه دینار	مبلغ مستمری ماهیانه قران	تاریخ فوت	ملاحظات
۲۵	قدرت‌الله‌خان	تهران	۳۶	۱۷	۳	—	۱۲۰	۱۲۹۷ شمسی	
۲۶	غلامحسین‌خان	آسیابك	۳۵	۱۷	۳	—	۱۱۸	« ۱۲۹۲	
۲۷	میرزا عبدالرحیم‌خان منشی	تهران	۵۶	۱۰	۶	—	۱۲۵	« ۱۲۹۷	
۲۸	میرزا حسین‌خان ضرابی	«	۲۹	۱۴	۴	۲۰	۸۲	« ۱۲۹۸	در نوبران
۲۹	میرزا علینقی‌خان منشی	رشت	۴۹	۲۳	۲	—	۹۰	« ۱۲۹۶	مرحوم شده .
۳۰	میرزا علینقی‌خان منشی	قم	۴۹	۲۲	۱	—	۷۵	« ۱۲۹۴	
۳۱	میرزا سید مهدیخان منشی	تهران	۶۴	۲۱	۳	—	۱۹۵	« ۱۲۹۸	
۳۲	حاجی قاسمخان مخابر الملك	«	۵۳	۳۶	۱	—	۱۷۰	« ۱۲۹۸	ورثه گویا
۳۳	میرزا باقرخان فراش	«	—	۱۶	۴	—	۳۰	« ۱۲۹۷	کرمانشاه رفته اند.
۳۴	عبدالمحمدخان خبیر السلطان	کاشان	۴۳	۲۰	۱	۶۵	۶۶	—	انار مرحوم شده.
۳۵	میرزا محمدخان مشیر الکتاب	تهران	—	۱۶	۲	—	۶۰	« ۱۲۹۳	
۳۶	میرزا آقاخان سرتیپ	همدان	—	۱۶	۴	—	۶۰	« ۱۲۹۳	
۳۷	میرزا سید جعفرخان حمزوی	شیراز	۴۸	۳۲	۴	۸۰	۱۱۶	« ۱۲۹۸	
۳۸	غلامرضاخان ندیم باشی	تهران	۴۹	۳۸	۳	۹۰	۱۴۲	« ۱۲۹۷	
۳۹	میرزا حسین‌خان پاك چشم	«	۴۸	۲۷	۲	—	۳۶	« ۱۲۹۳	
۴۰	میرزا محمدخان لسان‌الممالك	«	۴۸	۳۴	۳	—	۴۰۰	« ۱۲۹۸	
۴۱	میرزا نصرالله‌خان اختبار همایون	«	۴۳	۲۵	۲	—	۱۰۰	« ۱۲۹۵	
۴۲	میرزا مهدیخان مدیر ارسال	«	—	۲۵	۵	۵۰	۱۳۷	« ۱۲۹۷	
۴۳	محسن‌خان مدیر دیوان	تبریز	—	۸	۳	—	۹۰	قبل از مستر نیو	
۴۴	فتح‌الله غلام	ایوان کیف	۴۷	۲۴	۳	—	۶۰	۱۲۹٤ شمسی	
۴۵	حسین غلام	میامی	۳۰	۴	۳	۳۰	۴۶	« ۱۲۹۸	زیر سیم مقتول شده
۴۶	حسن‌خان غلام	مزینان	۳۱	۴	۲	۸۰	۱۶	« ۱۲۹۸	» »
۴۷	فرج‌الله غلام	ایوان کیف	۶۲	۴۲	۳	—	۴۵	« ۱۲۹۶	اسمش در افراد قدیمه نوشته شده .
۴۸	اسمعیل غلام	شاهرود	۶۶	۴۹	۵	—	۵۰	« ۱۲۹۶	» »

نمرهٔ ترتیب	اسم ولقب	محل اقامت	سن	مدت خدمت	عدهٔ وراث	مبلغ مستمری ماهیانه		تاریخ فوت	ملاحظات
						دینار	قران		
۴۹	حسین بیک غلام	میانج	۷۰	۳۵	۳	—	۲۵	۱۲۹٤ شمسی	اسمش در افراد قدیمه نوشته شده .
۵۰	میرزا خسروخان	تهران	۷۰	۳۳	۴	۸۰	۶۲	« ۱۲۸۵	بعد از ۱۳۲٤ پنجسال متوالی خدمت ننموده
۵۱	دهباشی باقر فراش	قزوین	۷۰	۴۰	۱	—	۵	—	اسمش در افراد قدیمهٔ موجود نیست
۵۲	میرزا هاشمخان	تهران	۷۰	۴۳	۲	—	۵۰	« ۱۲۸۳	بعد از ۱۳۲٤ پنجسال متوالی خدمت ننموده
۵۳	عباسقلی خان شیرازی	«	۷۰	۴۰	۱	—	۳۰	—	« «
۵۴	نصرالله خان امیر تومان	«	—	۴۵	۱	-	۱۲۰	—	
۵۵	غلامرضا بیك فراشباشی	شیراز	۵۰	۲۱	۳	—	۲۴	« ۱۲۹۶	در زنجان مرحوم شده وسوابق ایشان معلوم نیست
۵۶	میرزا حسن خان بشیر حضرت	تهران	۵۶	—	۳	۳۰	۸۳	« ۱۲۹۶	
۵۷	مادام اردشیر	—	—	—	—	—	۶۰	—	سوابق خدمتشان معلوم نیست
۵۸	میرزا حسن خان	همدان	—	—	۲	—	۱۵	—	« «
۵۹	والدهٔ سید محمدخان	تهران	—	—	—	—	۳۰	—	« «
۶۰	میرزا نصرالله خان	کاشان	۶۹	۲۰	—	—	۱۵۰	—	متقاعد است.
۶۱	مسیو قراپط آقانور	اصفهان	۶۲	۲۰	—	—	۳۰۰	—	متقاعد است .
۶۲	صادق غلام	«	—	—	—	—	۲۰	—	متقاعد است.
۶۳	حاجی میرزا اسمعیل خان اعتبارالسلطنه	تهران	۷۰	—	—	—	۵۰۰		سوابق در دست نیست .
۶۴	میرزا محمدخان دبیر خاقان	«	—	—	۱	—	۱۵۰		
	جمع کل					۷۰	۶۴۴۳		

صورت موظفین غیرقانونی طهران راجع باداره کل پست درسنهٔ ۱۳۰۳

نمره ترتیب	اسامی	شغل	مدت خدمت	میزان مستمری ماهیانه دینار	ماهیانه قران	سالیانه دینار	سالیانه قران	ملاحظات
۱	آقای ذوالفقارخان مبشر الممالک	موظف	۵۰ سال	—	۱۰۰۰	—	۱۲۰۰۰	دوسیهٔ مشارالیه درجریانست
۲	ورثه مرحوم اعتمادالوزاره	اجزاء	۲۴ »	۶۰	۲۶۶	۲۶	۳۱۹۹	هنوز تکمیل نشده
۳	« « مرتضی قلی بیک	غلام	۱۴ »	—	۳۰	—	۳۶۰	که مستمری
۴	« « رضاقلی بیک	»	۱۰ »	—	۴۵	—	۵۴۰	قانونی پیشنهاد
۵	« « میرزا احمد	فراش	۲۳ »	—	۵۰	—	۶۰۰	شود
۶	ورثه مرحوم ضیاالدین میرزا	اجزاء	۲۱ »	۴۰	۱۳۳	۸۰	۱۶۰۰	
۷	ورثهٔ مرحوم میرزا حسنخان	اجزاء	۱۹ »	—	۱۰۰	—	۱۲۰۰	
۸	« « میرزاعلی اکبر	فراش	۱۶ »	—	۳۰	—	۳۶۰	
۹	« « میرزا آقامسکین	فراش	۱۵ »	—	۳۰	—	۳۶۰	
۱۰	نایب ابراهیم	نایب	۲۴ »	—	۱۰۰	—	۶۰۰	اوایل برج میزان
۱۱	ورثه مرحوم داورخان	رئیس آشتیان	۲۰ »	—	۵۰	—	۶۰۰	۱۳۰۳ فوت
۱۲	« « میرزا ابراهیم خان	اجزاء پست	۱۹ »	۴۰	۷۶	۸۰	۹۱۶	کرده
۱۳	مسیو برناردی	موظف	۲۲ »	—	۵۰۰	—	۴۵۰۰	نه‌ماه محسوب
۱۴	ورثهٔ مرحوم میرزاعلی آقا	فراش	۱۵ »	—	۶۰	—	۷۲۰	شده ازاول جدی
۱۵	« « محمدعلی بیک	غلام	۸ »	—	۳۰	—	۳۶۰	۱۳۰۳ مجدداً
۱۶	« « میرزا حسینخان	رئیس خرم‌آباد	۲۳ »	—	۱۱۶	—	۱۳۹۲	مشغول خدمت
۱۷	« « محمود خان	اجزاء کل پست	۱۹ »	—	۹۰	—	۱۰۸۰	شده
۱۸	« « محمدعلی بیک	فراش	۱۵ »	—	۳۰	—	۳۶۰	
۱۹	« « میرزا یوسفخان	اجزاء	۲۱ »	—	۸۰	—	۹۶۰	
۲۰	« « حسین آقا	فراش	۲۰ »	—	۲۴	—	۲۸۸	
۲۱	« « محمدخان	رئیس لاهیجان	۱۸ »	—	۳۰	—	۳۶۰	
۲۲	« « میرزا محمد	فراش پست	۲۰ »	—	۲۵	—	۳۰۰	

نمرهٔ ترتیب	اسامی	شغل	مدت خدمت	میزان مستمری ماهیانه دینار	میزان مستمری ماهیانه قران	میزان مستمری سالیانه دینار	میزان مستمری سالیانه قران	ملاحظات
۲۳	شوکت‌الوزاره	رئیس پست کرمان	۲۲ سال	—	۵۰۰	—	۶۰۰۰	
۲۴	ورثهٔ مرحوم عبدالوهاب خان	اجزاء	۲۰ «	—	۱۵۰	—	۱۸۰۰	
۲۵	« « مشهدی تقی	موزع	۱۳ «	—	۶۰	—	۷۲۰	
۲۶	« « محمدحسین بیك	غلام	۲۰ «	—	۳۰	—	۳۶۰	
۲۷	« « پهلوان محمد	«	۲۱ «	—	۲۵	—	۳۰۰	
۲۸	« « علی بیك	«	۲۲ «	—	۶۰	—	۷۲۰	
۲۹	« « نایب محمد	«	۱۵ «	—	۶۰	—	۷۲۰	
۳۰	« « عزیزالله بیك	«	۱۵ «	۵۰	۲۲	—	۲۷۰	
۳۱	« « رضاخان	اجزاء درجز	۵ «	—	۳۰	—	۳۶۰	
۳۲	« « عبدالله بیك	غلام	۲۲ «	—	۳۰	—	۳۶۰	
۳۳	« « میرزاعباس	اجزاء	۳۱ «	—	۱۵	—	۱۸۰	
۳۴	« « عبدالله خان	«	۲۱ «	—	۲۵	—	۳۰۰	
۳۵	« « جعفرقلی بیك	غلام	۱۵ «	—	۲۰	—	۲۴۰	
۳۶	« « مبرزاعباس‌خان	اجزاء	۴ «	—	۲۰	—	۲۴۰	
۳۷	« « میرزاعلی خان	«	۱۰ «	—	۳۰	—	۳۶۰	
۳۸	« « اسدالله خان	«	۲۰ «	—	۲۵	—	۳۰۰	
۳۹	« « عبدالله خان	فراش	۹ «	—	۱۵	—	۱۸۰	
۴۰	« « علی اکبر بیك	غلام	نامعلوم	—	۱۰	—	۱۲۰	
۴۱	« « آقاجان بیك	فراش	۱۷ سال	—	۱۰	—	۱۲۰	دوماه و۱۵روزاز ۱۵ برج جوازی ۱۳۰۳مشغول خدمت شده .
۴۲	باقرخان	غلام	۱۳ «	—	۸۰	—	۲۰۰	

نمرهٔ ترتیب	اسامی	شغل	مدت خدمت	میزان مستمری ماهیانه دینار	میزان مستمری ماهیانه قران	میزان مستمری سالیانه دینار	میزان مستمری سالیانه قران	ملاحظات
۴۳	نایب رضاقلی بیك	نایب	۳۰ سال	—	۱۵۰	—	۱۰۵۰	هفت‌ماه ازاول برج عقرب ۱۳۰۳ مجدداً استخدام شده.
۴۴	ورثهٔ مرحوم سید مهدیخان	عضو	» ۲۷	—	۱۰۰	—	۱۲۰۰	
۴۵	» « محمدرضا بیك	غلام	» ۳۰	—	۲۰	—	۲۴۰	
۴۶	» « آوانس خان	عضو	» ۳۰	—	۵۰	—	۶۰۰	
۴۷	مشهدی احمد آقا بیك	غلام	» ۲۲	—	۹۰	—	۹۰	یکماه از اول ثور ۱۳۰۳ مجدداً مشغول خدمت شده
۴۸	ورثهٔ مرحوم سید بهمن	»	» ۳۰	—	۳۰	—	۳۶۰	
۴۹	فرج‌الله بیك	»	» ۲۴	—	۷۰	—	۷۰	
۵۰	ورثهٔ مرحوم کیومرث بیك	»	» ۴۰	—	۴۵	—	۵۴۰	» »
۵۱	» « میرزاحسنخان	عضو	» ۳۰	۵۰	۲۷	—	۳۳۰	
۵۲	ورثهٔ مرحوم معین‌الوزاره	رئیس دفتر	» ۳۸	—	۱۱۵	—	۱۳۸۰	
۵۳	ورثهٔ مرحوم سیدعلی اکبر	اجزاء	» ۸	—	۱۰۰	—	۱۲۰۰	
۵۴	مشهدی محمدعلی اعمی	فراش	» ۲۲	—	۸۰	—	۹۶۰	
۵۵	ورثهٔ مرحوم مشهدی علی اکبر	»	» ۳۰	—	۱۰	—	۱۲۰	
۵۶	ورثهٔ مرحوم ابوالفتح خان	اجزاء	» ۲۷	—	۱۵۰	—	۱۸۰۰	
۵۷	ورثهٔ مرحوم آزادخان	عضو	» ۷۰	—	۲۰	—	۲۴۰	ده‌قران مستمری یکی از ورثه مقطوع شده و اینک مستمری بر ۲ تومان بالغ گردیده .
	جمع کل			۴۰	۵۱۷۱	۸۰	۵۶۶۸۶	

صورت موظفین غیرقانونی ولایات ادارهٔ کل پست در سنهٔ ۱۳۰۳

نمرهٔ ترتیب	اسامی	شغل	مدت خدمت	میزان مستمری ماهیانه دینار	ماهیانه قران	سالیانه دینار	سالیانه قران	ملاحظات
	عربستان							
۱	میرزا حاجی	عضو محمره	۲۵ سال	—	۱۴۰	—	۱۶۸۰	
۲	ورثهٔ مرحوم اسدالله بیک	فراش شوشتر	۲۰ «	—	۳۰	—	۳۶۰	
	عراق							
۳	ورثهٔ مرحوم سید هاشمخان	رئیس پست خمین	۲۱ «	—	۱۰	—	۱۲۰	
۴	« « خانلرخان	« « ساروق	۲۰ «	—	۵	—	٦۰	
۵	« « مشهدی عبدالله	فراش خمین	۲۳ «	—	۳۰	—	۳٦۰	
٦	« « میرزاعبدالعظیم	« عراق	۲۸ «	—	۲۰	—	۲۴۰	
	آذربایجان							
۷	ورثهٔ مرحوم اسمعیل بیک	فراش تبریز	۱۳ «	٦۵	۱٦	۸۰	۱۹۹	
۸	« « حیدربیک	غلام تبریز	۱۵ «	—	۲۵	—	۳۰۰	
۹	« « مصطفی خان	رئیس پست سلماس	۱۱ «	—	۷۵	—	۹۰۰	
۱۰	« « بنان الدوله	اجزاء پست تبریز	۱٦ «	—	٦۰	—	۷۲۰	
۱۱	« « علی آقا	غلام «	۱۷ «	—	۳۰	—	۳٦۰	
۱۲	« « سیف الله	سرایدار «	۱۷ «	—	۴۰	—	۴۸۰	
۱۳	« « علی اصغر	فراش اردبیل	۱۷ «	—	۱۲	—	۱۴۴	
۱۴	« « اسدالله بیک	« تبریز	۲۳ «	—	۳۰	—	۳٦۰	
۱۵	« « میرزا حسینخان	اجزاء «	۲۲ «	—	٦۰	—	۷۲۰	
۱٦	« « یوسف	فراش مراغه	۱٦ «	—	۳۰	—	۳٦۰	
۱۷	« « میرزا صادقخان	رئیس پست بناب	۳۲ «	—	۵۰	—	٦۰۰	
۱۸	« « علی آقا بیک	غلام تبریز	۲٦ «	—	۸۰	—	۹٦۰	
۱۹	« « ابراهیم بیک	غلام باشی	۳۲ «	—	۱۵	—	۱۸۰	
۲۰	« « ممی بیک	غلام تبریز	۳۰ «	—	۳۰	—	۳٦۰	
۲۱	« « میرزا حسنخان	نظامت سابق تبریز	۲۵ «	۵۰	۵۲	—	٦۳۰	

نمرهٔ ترتیب	اسامی	شغل	مدت خدمت	میزان مستمری ماهیانه دینار	میزان مستمری ماهیانه قران	میزان مستمری سالیانه دینار	میزان مستمری سالیانه قران	ملاحظات
	خراسان							
۲۲	ورثهٔ مرحوم میرزا محمدصادق	ناظم مشهد	۱۹ سال	۶۵	۶۶	۸۰	۷۹۹	
۲۳	» » محمد ابراهیم بیك	غلام مشهد	۱۶ »	۳۰	۵۳	۶۰	۶۳۹	
۲۴	» » میرزا اسداله	فراش مشهد	۱۷ »	—	۳۰	—	۳۶۰	
۲۵	» » سیدعبدالحسین	مباشر قاین	۱۸ »	—	۲۵	—	۳۰۰	
۲۶	» » میرزاعلی اکبر	غلام مشهد	۱۷ »	۵۰	۳۷	—	۴۵۰	
۲۷	» » میرزا محمدعلی	فراش قوچان	۲۰ »	—	۶۰	—	۷۲۰	
۲۸	» » مشهدی حسن	غلام مشهد	۲۲ »	—	۲۰	—	۲۴۰	
۲۹	» » میرزا ابراهیمخان	مباشر سابق سبزوار	۲۷ »	—	۱۲۵	—	۱۵۰۰	
۳۰	» » میرزا مهدیخان	عضو سابق مشهد	۳۴ »	—	۸۰	—	۹۶۰	
	زنجان							
۳۱	ورثهٔ مرحوم نصیر بیك	غلام پست	۲۴ »	—	۶۰	—	۷۲۰	
۳۲	» » اسدالله	فراش	۱۷ »	۵۰	۲۲	—	۲۷۰	
۳۳	» » قربانعلی	غلام سابق طهران	۲۶ »	—	۴۸	—	۵۷۶	
۳۴	مشهدی بخشعلی بیك	» »	۲۷ »	—	۹۰	—	۱۰۸۰	
۳۵	ورثهٔ مرحوم میرزا بزرگ خان	رئیس پست زنجان	۳۰ »	—	۸۰	—	۹۶۰	
	فارس							
۳۶	ورثهٔ مرحوم میرزا عبدالحسین خان	مباشر واردات	۱۳ »	۵۰	۲۲	—	۲۷۰	
۳۷	» » میرزا علیخان	» اصطهبانات	۲۵ »	—	۴۸	—	۵۷۶	
	رشت							
۳۸	ورثهٔ مرحوم نایب علیخان	پیشخدمت رشت	۹ »	—	۳۵	—	۴۲۰	
۳۹	» » مشهدی تقی	فراش رشت	۱۵ »	—	۲۴	—	۲۸۸	
۴۰	» » غلامعلی	» »	۱۸ »	—	۳۰	—	۳۶۰	
۴۱	» » مشهدی تقی	» »	۲۰ »	—	۳۰	—	۳۶۰	

نمره ترتیب	اسامی	شغل	مدت خدمت	میزان مستمری ماهیانه قران	ماهیانه دینار	سالیانه قران	سالیانه دینار	ملاحظات
	اصفهان							
۴۲	ورثهٔ مرحوم حسینعلی بیک	غلام پست کاشان	۲۲ سال	۸۰	—	۹۶۰	—	
۴۳	حبیب اله بیک	غلام پست	۲۴ »	۹۰	—	۱۰۸۰	—	
۴۴	ورثه مرحوم شکرالله	غلام پست	۲۴ »	۶۰	—	۷۲۰	—	
۴۵	» » میرزا ابراهیمخان	اجزاء پست اصفهان	۳ »	۴۰	—	۴۸۰	—	
۴۶	» » میرزا جلال خان	عضو سابق شیراز	۲۸ »	۸۰	—	۹۶۰	—	۲۴ قران از هشت تومان به دو نفر ورثهٔ او که در شیراز هستند داده میشود
	کاشان							
۴۷	ورثه مرحوم مهدی بیک	غلام طهران	۱۷ »	۵۰	—	۶۰۰	—	
۴۸	» » علی اکبر بیک	پیشخدمت کاشان	۱۸ »	۲۰	—	۲۴۰	—	
۴۹	» » میرزا کاظم	فراش کاشان	۳۳ »	۶۰	—	۷۲۰	—	
۵۰	» » میرزا حبیب اله خان	اجزاء پست کاشان	۲۷ »	۱۳۰	—	۱۵۶۰	—	
۵۱	» » احمدخان	غلام سابق طهران	۳۳ »	۶۰	—	۷۲۰	—	
	کرمان							
۵۲	ورثه مرحوم علی اکبر	فراش رفسنجان	۲۷ »	۴۰	—	۴۸۰	—	
	همدان							
۵۳	ورثه مرحوم کوچک علی بیک	فراش همدان	۱۶ »	۳۲	—	۳۸۴	—	
۵۴	» » شکرالله بیک	غلام	۲۳ »	۶۰	—	۷۲۰	—	
۵۵	کربلائی علی	فراش پست نهاوند	۲۳ »	۵۰	—	۶۰۰	—	
۵۶	ورثهٔ مرحوم مجدالدین خان	اجزاء نهاوند	۲۵ »	۹۰	—	۱۰۸۰	—	
۵۷	» » میرزا آقاخان	نظامت کردستان	۳۲ »	۶۰	—	۷۲۰	—	
۵۸	» » میرزا بیک	غلام همدان	۲۵ »	۲۲	۵۰	۲۷۰	—	
	کرمانشاهان							
۵۹	اکرم الدوله	رئیس پست کرمانشاه	۱۵ »	۱۵۰	—	۱۸۰۰	—	

نمره ترتیب	اسامی	شغل	مدت خدمت	میزان مستمری ماهیانه قران	ماهیانه دینار	سالیانه قران	سالیانه دینار	ملاحظات
۶۰	ورثهٔ مرحوم معین قاجار	رئیس پست قصر	۱۴ سال	۶۴	—	۷۶۸	—	
۶۱	« « کریم بیک	غلام	۲۱ «	۴۰	—	۴۸۰	—	
	استراباد							
۶۲	ورثهٔ مرحوم مشهدی تقی	فراش	۲۹ «	۱۵	—	۱۸۰	—	
	بروجرد							
۶۳	ورثهٔ مرحوم رضاقلیخان	اجزاء بروجرد	۳۰ «	۵۰	—	۶۰۰	—	
	قزوین							
۶۴	ورثهٔ مرحوم سید ابوالحسن	ناظم پست قزوین	۲۲ «	۹۰	—	۱۰۸۰	—	
۶۵	« « مشهدی عبدالله	فراش «	۱۵ «	۳۰	—	۳۶۰	—	
۶۶	« « میرزا شفیع	مباشر سابق هیدج	۲۵ «	۳۳	۳۵	۴۰۰	۲۰	
۶۷	« « رجبعلی بیک	غلام قزوین	۲۶ «	۵۳	—	۶۳۶	—	
	قم							
۶۸	ورثهٔ مرحوم محمودخان	اجزاء پست قم	۲۲ «	۷۰	—	۸۴۰	—	
	بوشهر							
۶۹	ورثهٔ مرحوم بشیر مسعود	اجزاء بندرعباس	۲۱ «	۴۳	—	۵۱۶	—	
۷۰	میرزا علی آقا	مباشر برازجان	۲۰ «	۶۰	—	۷۲۰	—	
	یزد							
۷۱	ورثهٔ مرحوم میرزا حسین	فراش اردکان	۲۴ «	۳۲	—	۳۸۴	—	
	جمع کل			۳۵۸۳	۴۵	۴۳۰۰۱	۴۰	

صورت فوق عین ضمیمهٔ پیشنهادی دولت است که در قانون اجازه پرداخت مستمریات سنهٔ ماضیه ۱۳۰۳ وزارت پست و تلگراف مذکور است. رئیس مجلس شورای ملی ـ حسین پیرنیا

قانون

اجازهٔ‌پرداخت یکصدتومان‌شهریه‌دربارهٔ ورثهٔ مرحوم میرزامحمودخان مشاورالملك از فروردین (۱۳۰۳)

مصوب ۲۲ شهریور ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔواحده ـ وزارت‌مالیه مجازاست از اول فروردین «۱۳۰۳» ماهی یکصد تومان شهریه بورثهٔ مرحوم میرزامحمودخان مشاورالملك ازمحل بودجهٔ : ـ

محسن‌خان پسر تاسن بیست‌سالگی	۵۰ تومان
ربابه‌خانم عیال مادام‌که شوهر اختیار نکرده	۲۵ «
همدم خانم دخترمادام‌که شوهر اختیارنکرده	۲۵ «
	۱۰۰ تومان

وزارت امورخارجه بشرح فوق تأدیه‌نماید .

این قانون‌که مشتمل بریك ماده است درجلسهٔ بیست‌ودوم شهریورماه یکهزارو سیصدوچهار شمسی بتصویب مجلس‌شورای ملی‌رسید .

رئیس‌مجلس شورای‌ملی ـ حسین پیرنیا

قانون

اجازهٔ‌پرداخت یکصدتومان‌شهریه‌دربارهٔ ورثهٔ مرحوم آقاسیدمحمدرضا مساوات

مصوب ۱۴ آبانماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔواحده ـ وزارت مـالیه مجاز است ماهی یکصد تومان شهریه بورثـهٔ

مرحوم آقاسیدمحمدرضا مساوات بشرح‌ذیل ازروز بعداز وفات آن‌مرحوم از اعتبار شهریه ومستمریات بپردازد :

عیال‌مرحوم مساوات مادام‌که شوهر اختیار نکرده	۲۰تومان
آقاجمال پسر آن‌مرحوم تاتکمیل دوره تحصیلات	« ۲۰
آقا سیدحسن همشیره‌زادهٔ آن‌مرحوم تاتکمیل‌دورهٔ‌تحصیلات	« ۲۰
چهارنفر صبایا مادامی‌که شوهر اختیارنکرده‌اندبالسویه	« ۴۰

این‌قانون که مشتمل بریك‌ماده است درجلسهٔ‌چهاردهم آبان‌ماه یکهزار و سیصدوچهار شمسی بتصویب مجلس‌شورای‌ملی‌رسید .

رئیس‌مجلس‌شورای‌ملی ـ سیدمحمد تدین

قانون

اجازه پرداخت یکصدتومان شهریه دربارهٔ زهراخانم صبیه‌مرحوم آقامیرزاعلیخان‌صفا

مصوب ۱۹ آبانماه ۱۳۰۴شمسی

مادهٔ‌واحده ـ وزارت مالیه‌مجازاست‌از اول‌فروردین‌ماه هذالسنه«۱۳۰۴» ماهی یکصد تومان شهریه بخانم زهرا خانم (فروغ‌الملوك) صبیهٔ مرحوم آقای آقامیرزا علیخان صفا تازمانی‌که شوهر اختیار نکرده ازمحل اعتبار شهریه و مستمریات‌بپردازد .

این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسهٔ نوزدهم آبانماه یکهزار و سیصد و چهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ سیدمحمد تدین

قانون

اجازه پرداخت شصت تومان بقیه شهریه جمشیدخان افشار ازفروردین ۱۳۰۴

مصوب ۸ آذرماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ واحده -وزارت مالیه مجاز است مبلغ شصت تومان که از دویست تومان شهریهٔ جمشیدخان افشار (مجدالسلطنه) کسر شده ازفروردین «۱۳۰٤» بمشارالیه پرداخت نماید .

این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسهٔ هشتم آذرماه یکهزار و سیصد و چهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ سیدمحمد تدین

قانون

اجازه پرداخت مستمریات سنه ۱۳۰۴ اعضای قدیمی وورات اعضای متوفی وزارت پست و تلگراف

مصوب اول دیماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔ واحده - مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد که مبلغ پانزده هزار و یکصد و چهار تومان و یکقران و سه عباسی مستمریات سنه ۱۳۰٤ اعضای

قدیمی وو راث اعضای متوفی وزارت پست و تلگراف را مطابق صورت ضمیمه بطور موقت وبرای سنه مزبوره ازقرار تومانی یکتومان از محل کل اعتبار شهریه و مستمریات ۱۳۰۴ مملکتی پرداخت نماید.

این قانون که مشتمل بریك ماده است درجلسه اول دیماه یکهزارو سیصدوچهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ سیدمحمد تدین

ضمیمهٔ قانون اجازهٔ پرداخت مستمریات

صورت مستمریات

نمرهٔ ترتیب	اسم	محل اقامت	سن	مدت خدمت	تاریخ فوت	عده ورثه
۱	حاجی رحمت‌الله‌خان ناظم‌دیوان	آذربایجان	۳۸	۱۷	میزان ۱۲۹۸	۴
۲	فرخ‌خان	گیلان	۴۹	۳۵	حوت ۱۲۹۸	۱
۳	سیدمحمدخان دبیرالسلطان	فارس	۴۸	۱۰	۱۲۹۹	۱
۴	میرزامحمدخان	شیراز	۲۵	۱۱	حمل ۱۲۹۹	۱
۵	حاجی‌علی‌خان مبصرالممالك	آسیابك	۵۰	۳۳	ثور ۱۲۹۶	۱
۶	میرزاعبدالله‌خان	مشهد	۴۱	۲۵	حوت ۱۲۹۷	۳
۷	میرزااسمعیل‌خان	عراق	۴۳	۳۴	جوزا ۱۲۹۶	۳
۸	غلامرضاخان ساعدهمایون	مشهد	۳۷	۱۶	عقرب ۱۲۹۸	۳
۹	عبدالله‌خان خبیرالممالك	طهران	۳۵	۱۶	جدی ۱۲۹۷	۱
۱۰	میرزاتقی‌خان بشارت‌همایون	تبریز	۳۸	۳۵	ثور ۱۲۹۷	۳
۱۱	میرزامهدیخان	اصفهان	۴۵	۱۹	اسد ۱۲۹۷	۱
۱۲	میرزاکریمخان غفران‌السلطنه	همدان	۴۰	۱۹	اسد ۱۲۹۴	۳
۱۳	میراداودخان	کرمانشاه	۳۰	۱۴	حمل ۱۲۹۴	۱
۱۴	میرزاحسین‌خان کسمائی	سبزوار	۶۲	۱۵	میزان ۱۳۰۱	۲
۱۵	میرزاآقاخان امیرپنجه	شیراز	۵۳	۳۶	۱۲۹۶	۳
۱۶	میرزاحسینخان تنکابنی	طهران	—	۱۲	سرطان ۱۲۹۷	۲
۱۷	رضاقلیخان بشیرهمایون	کرمانشاه	۳۶	۲۰	حمل ۱۲۹۸	۲
۱۸	میرزاحسین‌خان قابل	طهران	۳۲	۲۱	میزان ۱۲۹۷	۱
۱۹	میرزامحسن‌خان پروز	»	۵۷	۱۳	میزان ۱۲۹۹	۴

سنه ۱۳۰۴ اعضای قدیمی و وراث اعضای متوفی وزارت پست و تلگراف

غیرقانونی ادارهٔ تلگراف

اسامی ورثه	مستمری فعلی			
	ماهیانه		سالیانه	
	د	قران	د	قران
خدیجه‌خانم عیال- اخترخانم دختر- حمیده‌خانم دختر- ترابخان پسر	—	۱۵۰	—	۱۸۰۰
ابوالفتح‌خان پسر	—	۹۰	—	۱۰۸۰
رضیة‌السادات عیال	—	۹۰	—	۱۰۸۰
سهمی‌خانم مادر	—	۸۰	—	۹۶۰
طاوس‌خانم عیال .	۷۵	۴۳	—	۵۲۵
بی‌بی‌خانم عیال - عبدالمجیدخان پسر- عبدالرحیمخان	۷۰	۵۱	۴۰	۶۲۰
بیگم‌آغا عیال- کبری‌خانم دختر- بتول‌خانم دختر	—	۱۵۰	—	۱۸۰۰
زهراخانم عیال جعفرخان پسر - محمدعلی‌خان پسر	۸۰	۱۲۰	۶۰	۱۴۴۹
عبدالحسین‌خان پسر	—	۸۳	—	۹۹۶
مهدیخان پسر - اخترخانم دختر- زیورخانم عیال	۵۰	۱۳۷	—	۱۶۵۰
سلطنت‌خانم عیال	۵۰	۴۵	—	۵۴۶
علیخان پسر- فتح‌الله‌خان پسر- کشورخانم عیال	۴۰	۵۸	۸۰	۷۰۰
سلیمان‌خان پسر	۴۰	۷۳	۸۰	۸۸۰
اکبرخان پسر- عذراخانم دختر	—	۱۳۳	—	۱۵۹۶
عیسی‌خان پسر- محمدخان پسر- گوهرتاج‌خانم دختر	۶۰	۱۵۳	۲۰	۱۸۴۳
آقاولی‌الله پسر- علیخان پسر	—	۱۱۵	—	۱۳۸۰
قاسم‌خان پسر- وجیهة‌الملوك دختر	۸۰	۱۴۵	۶۰	۱۷۴۹
خورشیدخانم مادر	—	۶۰	—	۷۲۰
رقیه‌خانم عیال- نصرةخانم دختر- همدم‌خانم دختر شوکت‌خانم دختر	۷۵	۷۶	—	۹۲۱

سنه ۱۳۰۴ اعضای قدیمی و وراث اعضای متوفی وزارت پست و تلگراف

غیرقانونی ادارهٔ تلگراف

اسامی ورثه	مستمری فعلی – ماهیانه – د	ماهیانه – قران	سالیانه – د	سالیانه – قران
خدیجه خانم عیال- اختر خانم دختر- حمیده خانم دختر- ترابخان پسر	—	۱۵۰	—	۱۸۰۰
ابوالفتح خان پسر	—	۹۰	—	۱۰۸۰
رضیة السادات عیال	—	۹۰	—	۱۰۸۰
سهمی خانم مادر	—	۸۰	—	۹۶۰
طاوس خانم عیال .	۷۵	۴۳	—	۵۲۵
بی بی خانم عیال - عبدالمجیدخان پسر- عبدالرحیمخان	۷۰	۵۱	۴۰	۶۲۰
بیگم آغا عیال- کبری خانم دختر- بتول خانم دختر	—	۱۵۰	—	۱۸۰۰
زهرا خانم عیال جعفرخان پسر- محمدعلی خان پسر	۸۰	۱۲۰	۶۰	۱۴۴۹
عبدالحسین خان پسر	—	۸۳	—	۹۹۶
مهدیخان پسر - اختر خانم دختر- زیورخانم عیال	۵۰	۱۳۷	—	۱۶۵۰
سلطنت خانم عیال	۵۰	۴۵	—	۵۴۶
علیخان پسر- فتح الله خان پسر- کشورخانم عیال	۴۰	۵۸	۸۰	۷۰۰
سلیمان خان پسر	۴۰	۷۳	۸۰	۸۸۰
اکبرخان پسر- عذرا خانم دختر	—	۱۳۳	—	۱۵۹۶
عیسی خان پسر- محمدخان پسر- گوهرتاج خانم دختر	۶۰	۱۵۳	۲۰	۱۸۴۳
آقاولی الله پسر- علیخان پسر	—	۱۱۵	—	۱۳۸۰
قاسم خان پسر- وجیهة الملوک دختر	۸۰	۱۴۵	۶۰	۱۷۴۹
خورشید خانم مادر	—	۶۰	—	۷۲۰
رقیه خانم عیال- نصرة خانم دختر- همدم خانم دختر شوکت خانم دختر	۷۵	۷۶	—	۹۲۱

ضمیمهٔ قانون اجازهٔ پرداخت مستمریات

صورت مستمریات

نمرهٔ ترتیب	اسم	محل اقامت	سن	مدت خدمت	تاریخ فوت	عدهٔ ورثه
۱	حاجی رحمت الله خان ناظم دیوان	آذربایجان	۳۸	۱۷	میزان ۱۲۹۸	۴
۲	فرخ خان	گیلان	۴۹	۳۵	حوت ۱۲۹۸	۱
۳	سیدمحمدخان دبیرالسلطان	فارس	۴۸	۱۰	۱۲۹۹	۱
۴	میرزامحمدخان	شیراز	۲۵	۱۱	حمل ۱۲۹۹	۱
۵	حاجی علی خان مبصرالممالک	آسیابک	۵۰	۳۳	ثور ۱۲۹۶	۱
۶	میرزاعبدالله خان	مشهد	۴۱	۲۵	حوت ۱۲۹۷	۳
۷	میرزااسمعیل خان	عراق	۴۳	۳۴	جوزا ۱۲۹۶	۳
۸	غلامرضاخان ساعدهمایون	مشهد	۳۷	۱۶	عقرب ۱۲۹۸	۳
۹	عبدالله خان خبیرالممالک	طهران	۳۵	۱۶	جدی ۱۲۹۷	۱
۱۰	میرزاتقی خان بشارت همایون	تبریز	۳۸	۳۵	ثور ۱۲۹۷	۳
۱۱	میرزامهدیخان	اصفهان	۴۵	۱۹	اسد ۱۲۹۷	۱
۱۲	میرزاکریمخان غفران السلطنه	همدان	۴۰	۱۹	اسد ۱۲۹۴	۳
۱۳	میرزاداودخان	کرمانشاه	۳۰	۱۴	حمل ۱۲۹۴	۱
۱۴	میرزاحسین خان کسمائی	سبزوار	۶۲	۱۵	میزان ۱۳۰۱	۲
۱۵	میرزاآقاخان امیرپنجه	شیراز	۵۳	۳۶	۱۲۹۶	۳
۱۶	میرزاحسینخان تنکابنی	طهران	—	۱۲	سرطان ۱۲۹۷	۲
۱۷	رضاقلیخان بشیرهمایون	کرمانشاه	۳۶	۲۰	حمل ۱۲۹۸	۲
۱۸	میرزاحسین خان قابل	طهران	۳۲	۲۱	میزان ۱۲۹۷	۱
۱۹	میرزامحسن خان پروز	»	۵۷	۱۳	میزان ۱۲۹۹	۴

نمرهٔ ترتیب	اسم	محل اقامت	سن	مدت خدمت	تاریخ فوت	عدهٔ ورثه
۲۰	محمدتقی میرزا	طهران	۴۰	۱۸	جوزا ۱۲۹۷	۳
۲۱	محمدرضا میرزا	»	۲۴	۱۰	میزان ۱۲۹۷	۳
۲۲	حسین‌علی‌خان بشیرزاده		۳۳	۱۰	جوزا ۱۲۹۷	۲
۲۳	میرزامهدیخان نویدالممالك	ساری	۳۹	۲۲	حوت ۱۲۹۷	۱
۲۴	میرزانبی‌خان مفتش	مشهد	۵۰	۲۷	حوت ۱۲۹۵	۲
۲۵	قدرت‌الله‌خان	طهران	۳۶	۱۶	جوزا ۱۲۹۷	۲
۲۶	غلامحسین‌خان	آسیابك	۳۵	۱۶	سنبله ۱۲۹۲	۲
۲۷	میرزاعبدالرحیم‌خان منشی	طهران	۵۶	۱۰	ثور ۱۲۹۷	۴
۲۸	میرزاحسین‌خان ضرابی	»	۲۹	۱۱	عقرب ۱۲۹۸	۴
۲۹	میرزاعلی‌تقی‌خان منشی	رشت	۳۹	۱۵	حوت ۱۲۹۰	۳
۳۰	میرزاعلی‌نقی‌خان منشی	قم	۴۹	۲۳	حوت ۱۲۹۴	۱
۳۱	میرزاسیدمحمدخان منشی	طهران	۶۴	۲۱	عقرب ۱۲۹۸	۳
۳۲	حاجی قاسم‌خان مخابرالملك	کرمانشاه	۵۳	۳۶	حمل ۱۲۹۸	۱
۳۳	میرزاباقرخان فراش	طهران	—	۱۶	۱۲۹۷	۴
۳۴	میرزامحمدخان مشیرالکتاب	»	مسن	۱۵	۱۲۹۲	۲
۳۵	میرزاآقاخان سرتیپ	»	»	۱۴	سرطان ۱۲۹۱	۴
۳۶	میرزاسیدجعفرخان حمزوی	شیراز	۴۸	۳۱	عقرب ۱۲۹۸	۴
۳۷	غلامرغاخان ندیم‌باشی	طهران	۴۹	۳۵	عقرب ۱۲۹۷	۲
۳۸	میرزاحسین‌خان پاك‌چشم	»	۴۸	۲۶	اسد ۱۲۹۳	۲
۳۹	میرزامحمدخان لسان‌الممالك	»	۴۸	۳۳	دلو ۱۲۹۸	۳

اسامی ورثه	مستمری فعلی — ماهیانه — د	ماهیانه — قران	سالیانه — د	سالیانه — قران
تاج‌الملوك عیال ـ عبدالله میرزا پسر ـ رضا قلی میرزا پسر	۷۵	۹۴	—	۱۱۳۷
صدریجهان عیال ـ امیرهوشنگ پسر ـ منوچهرمیرزا پسر	—	۱۰۵	—	۱۲۶۰
محترم خانم عیال ـ صالح خان پسر	۵۰	۱۴۷	—	۱۷۷۰
نصرت‌الله خان پسر	—	۹۰	—	۱۰۸۰
طلعت خانم دختر ـ علیخان پسر	—	۹۰	—	۱۰۸۰
عذراخانم دختر ـ عزت‌خانم دختر	—	۱۲۰	—	۱۴۴۰
شمس‌السادات عیال ـ غلامرضاخان پسر	—	۱۱۸	—	۱۴۱۶
عذراخانم دختر ـ میرزاآقا پسر ـ آقاحسین پسر ـ آقایوسف پسر	—	۱۲۵	—	۱۵۰۰
فردوس‌خانم عیال ـ اقدس‌خانم دختر ـ بهجت‌خانم دختر ـ ایرج‌خان پسر	۲۰	۸۲	۴۰	۹۸۶
محمدخان پسر ـ محمد ربیع‌خان پسر ـ صغرا خانم دختر	—	۹۰	—	۱۰۸۰
صغرا خانم [ملوك خانم] دختر	—	۷۵	—	۹۰۰
ربابه خانم ـ فاطمه خانم دختر ـ آغا بیگم خانم	—	۱۹۵	—	۲۳۴۰
گلین آغا عیال	—	۱۷۰	—	۲۰۴۰
فاطمه‌خانم عیال ـ محمدعلیخان پسر ـ حسین‌خان پسر ـ عفت‌خانم دختر	—	۳۰	—	۳۶۰
رقیه خانم عیال ـ صدیقه‌خانم دختر	—	۶۰	—	۷۲۰
غلامرضاخان پسر ـ غلامعلیخان پسر ـ منورخانم عیال ـ ملوك‌خانم دختر	—	۶۰	—	۷۲۰
محترم خانم عیال ـ سید جمال خان پسر ـ سید حسن خان پسر ـ حشمت‌السادات دختر	۸۰	۱۱۶	۶۰	۱۴۰۱
افسر خانم دختر ـ محسن‌خان پسر	۸۵	۱۴۲	۲۰	۱۷۱۴
زینت‌خانم عیال ـ توران زرین خانم ایران دختر	—	۳۶	—	۴۳۲
ماهرخ خانم عیال ـ حشمت خانم دختر ـ راضیه خانم دختر	—	۴۰۰	—	۴۸۰۰

نمرهٔ ترتیب	اسم	محل اقامت	سن	مدت خدمت	تاریخ فوت	عدهٔ ورثه	اسامی ورثه	مستمری فعلی — ماهیانه		مستمری فعلی — سالیانه	
								د	قران	د	قران
۴۰	میرزا نصرالله خان اختبار همایون	طهران	۴۳	۲۵	جدی ۱۲۹۵	۳	زهرا خانم عیال ـ عبدالله خان پسر ـ نیم تاج خانم دختر	—	۱۰۰	—	۱۲۰۰
۴۱	میرزا مهدیخان مدیر ارسال	»	—	۲۵	میزان ۱۲۹۷	۵	سکینه خانم ـ غلامحسین خان پسر ـ عبدالوهاب خان پسر ـ نصرةخانم دختر گوهرخانم	۵۰	۱۳۷	—	۱۶۵۰
۴۲	محسن‌خان مدیر نوبران	تبریز	—	—	۱۲۸۸	۳	حاجی خان پسر ـ حسین‌خان ـ محسنه خانم عیال	—	۹۰	—	۱۰۸۰
۴۳	فتح‌الله خان غلام	ایوانکی	۴۷	۲۴	۱۲۹۴	۱	محمود پسر	—	۶۰	—	۷۲۰
۴۴	حسین خان غلام	مزینان	—	۲	۱۲۹۸	۴	زهراخانم عیال ـ عبدالحسین پسر ـ فرج‌الله پسر ـ زهرا خانم دختر	—	۵۰	—	۶۰۰
۴۵	فرج‌الله غلام	ایوانکی	۶۲	۴۲	۱۲۹۵	۱	سلطان‌خانم (عیال)	—	۴۵	—	۵۴۰
۴۶	اسمعیل غلام	شاهرود	۶۶	۴۹	۱۲۹۵	۴	ربابه کور دختر ـ فاطمه دختر ـ زهرا دختر ـ علی پسر	—	۵۰	—	۶۰۰
۴۷	حسین بیك غلام	میانج	زیاد	زیاد	میزان ۱۲۹۴	۳	صغرا خانم دختر ـ خاورخانم ـ خیرالله پسر	—	۲۵	—	۳۰۰
۴۸	میرزا خسروخان	طهران	—	۴۶	حمل ۱۲۸۷	۳	معصومه خانم ـ نصرة خانم دختر ـ شوکت خانم	۸۰	۶۲	۶۰	۷۵۳
۴۹	دهباشی باقر فراش	قزوین	۷۰	۴۰	۱۲۸۴	۱	بلقیس خانم دختر	—	۵	—	۶۰
۵۰	میرزا هاشمخان	طهران	۷۰	۴۰	۱۲۸۵	۲	افسرخانم ـ عفت خانم دختر	—	۵۰	—	۶۰۰
۵۱	عباسقلیخان شیرازی	»	—	۳۹	۱۲۸۸	۱	فضل‌الله خان پسر	—	۵۰	—	۶۰۰
۵۲	نصرالله خان امیرتومان	»	۷۰	۴۲	۱۲۸۵	۵	گوهر تاج دختر ـ ملکه خانم دختر ـ عشرت الملوك دختر ـ شمس‌الملوك دختر ـ محمود میرزا پسر	—	۱۲۰	—	۱۴۴۰
							ماشاالله پسر ـ سلمه خانم دختر ـ بلقیس خانم عیال	—	۲۴	—	۲۸۸
۵۳	غلام رضا بیك فراشباشی	شیراز	۵۰	۲۰	حمل ۱۲۹۶	۳	عزت‌الله پسر ـ نصرت‌الله پسر ـ جانجان خانم عیال	۳۰	۸۳	۶۰	۹۹۶
۵۴	میرزا حسن‌خان بشیرحضرت	طهران	۵۶	۲۰	جدی ۱۲۹۶	۳					

نمرهٔ ترتیب	اسم	محل اقامت	سن	مدت خدمت	تاریخ فوت	عدهٔ ورثه	اسامی ورثه	مستمری فعلی – ماهیانه – د	مستمری فعلی – ماهیانه – قران	مستمری فعلی – سالیانه – د	مستمری فعلی – سالیانه – قران
۵۵	اردشیرخان	طهران	—	—	—	۱	مادام اردشیر	—	۶۰	—	۷۲۰
۵۶	میرزا حسن‌خان	همدان	مسن بوده	۴۵	۱۲۹۴	۲	رقیه خانم عیال ـ خانم خانمها دختر	—	۱۵	—	۱۸۰
۵۷	میرزا سید حسن خان	»		۲۳	۱۲۶۳	۱	علویه کوکب خانم عیال	—	۳۰	—	۳۶۰
۵۸	میرزا نصرالله خان	کاشان	۶۹	۲۲	متقاعداست			—	۱۵۰	—	۱۸۰۰
۵۹	مسیو قراپط‌آقانور	اصفهان	۶۴	۱۹	»			—	۳۰۰	—	۳۶۰۰
۶۰	صادق غلام	»	زیاد	زیاد	»			—	۲۰	—	۲۴۰
								۹۰	۵۷۱۳	۸۰	۶۸۵۶۶
	حاجی اعتبارالسلطنه	طهران	۷۰	۳۸	»			—	۵۰۰	—	۶۰۰۰
							جمع	۹۰	۶۲۱۳	۸۰	۷۴۵۶۶

صورت موظفین غیر قانونی ادارهٔ کل پست که مدت خدمت یاسن آنها باقانون استخدام وفق نمینماید

نمرهٔ ترتیب	اسم	محل اقامت	سن	مدت خدمت	تاریخ فوت	عدهٔ ورثه	اسامی ورثه	مستمری مطابق سنهٔ ۱۳۰۳ د	مستمری مطابق سنهٔ ۱۳۰۳ ق
۱	ضیاءالدین میرزا	طهران	۵۹	۱۸	۱۳ جدی ۱۲۹۸	۱	ربابه خانم‌دختر	۷۰	۶۶
۲	داودخان	»	۲۷	۱۷	۵ عقرب ۱۲۹۷	۵	زهراعیال ـ حاجیه‌دختر ـ گوهرتاج دختر ـ ملک‌تاج‌دختر ـ اختردختر	—	۵۰
۳	اعتمادالوزاره	»	۵۴	۲۲	۱۴ سرطان ۱۲۹۷	۳	رقیه ـ سکینه ـ فاطمه‌دختر	—	۲۶۶
۴	مشهدی علی‌اکبر	»	۵۲	۲۴	۱۲۸۴	۱	معصومه عیال	—	۱۰
۵	محمد رضا بیك	»	۴۴	۲۹	۱۲۸۸	۱	کشورسلطان دختر	—	۲۰
۶	میرزا حسن‌خان	»	۴۲	۲۹	»	۲	ربابه ـ فاطمه (دختر)	۵۰	۲۷
۷	اوانس خان	»	۴۶	۳۰	۱۲۸۹	۱	سیابط عیال	—	۵۰
۸	سید مهدیخان	»	۴۸	۲۳	۱۳ میزان ۱۲۹۳	۱	سیدعلی نقی‌خان پسر	—	۵۰
۹	معین الوزاره	»	۵۴	۳۷	۱۹ حمل ۱۲۹۵	۱	فاطمه‌دختر	—	۱۱۵
۱۰	پهلوان محمد	»	۵۲	۲۱	۱۰ اسد ۱۲۹۵	۱	طوبی دختر	—	۲۵
۱۱	میرزا آقا مسکین	»	۴۸	۱۵	۱۵ سرطان ۱۲۹۷	۳	ربابه‌عیال ـ غنی‌پسر ـ فاطمه‌دختر	—	۳۰
۱۲	میرزا عبدالوهابخان	»	۳۵	۱۷	حوت ۱۲۹۳	۳	خانم خانمها ـ اقدس ـ عزت (دختر)	—	۱۵۰
۱۳	مرتضی قلی بیك	»	۵۵	۱۳	۳ دلو ۱۲۹۹	۱	عباس‌پسر	—	۲۰
۱۴	ابوالفتح خان	»	۴۷	۲۶	۳ دلو ۱۳۰۱	۳	فاطمه‌عیال ـ بی‌بی (دختر) ـ ابوالقاسم پسر	—	۱۵۰
۱۵	سید بهمن	»	۵۴	۲۹	آخر ۱۲۹۰	۱	سیداسفندیار	—	۳۰
۱۶	رضا قلی بیك	»	۳۶	۶	۷ حوت ۱۲۹۳	۳	خدیجه عیال ـ احمد پسر ـ بتول دختر	—	۴۵
۱۷	میرزا محمد	»	۳۹	۲۲	آخر سنبله ۱۲۹۸	۴	نصرت‌عیال ـ عباس پسر ـ زرین‌تاج‌دختر ـ محمدعلی‌پسر	—	۵۰
۱۸	میرزا حسین‌خان گرگانی	»	۴۸	۱۸	۷ حوت ۱۲۹۰	۳	ربابه‌عیال ـ علی‌اکبر پسر ـ حسین پسر	—	۱۰۰

نمرهٔ ترتیب	اسم	محل اقامت	سن	مدت خدمت	تاریخ فوت	عدهٔ ورثه
۱۹	میرزاعلی اکبر	طهران	۳۶	۱۵	اول سرطان ۱۲۹۷	۵
۲۰	میرزا ابراهیم خان	»	۴۴	۱۹	۱۴ سنبله ۱۲۹۷	۴
۲۱	محمدعلی بیک غلام	»	۳۱	۶	۱۶ حوت ۱۲۹۸	۳
۲۲	میرزاعلی آقا	»	۳۳	۱۵	۱۵ حمل ۱۲۹۷	۴
۲۳	محمودخان	»	۳۵	۱۷	۱۵ » »	۳
۲۴	محمدعلی بیک	»	۴۴	۱۴	۳ جوزا »	۵
۲۵	میرزایوسف خان	»	۴۸	۱۹	۵ » »	۴
۲۶	حسین آقا	»	۴۴	۱۹	۲۳ » »	۳
۲۷	میرزامحمدخان	»	۵۶	۱۷	آخر حوت ۱۲۹۰	۱
۲۸	میرزامحمد فراش	»	۶۵	۱۹	آخر سرطان »	۲
۲۹	مشهدی تقی	»	۵۰	۱۲	آخر ثور ۱۲۹۴	۳
۳۰	محمدحسین بیک	»	۵۲	۱۹	آخر اسد »	۱
۳۱	عای بیک	»	۴۴	۲۱	۲۵ دلو ۱۲۹۸	۲
۳۲	نایب محمد	»	۷۰	۱۴	—	۲
۳۳	عزیزالله بیک	»	۳۱	۱۴	دلو ۱۲۹۰	۹
۳۴	رضاخان	»	۲۰	۵	آخر حوت »	۲
۳۵	عبدالله بیک	»	۷۰	۲۰	» »	۱

اسامی ورثه	مستمری مطابق سنهٔ ۱۳۰۳ د	مستمری مطابق سنهٔ ۱۳۰۳ ق
صاحب عیال ـ زهراعیال ـ بهیه‌دختر ـ رحمت‌الله پسر ـ قدرت‌الله پسر	—	۳۰
فاطمه عیال ـ زینت عیال ـ اشرف دختر ـ علی‌پسر	۴۰	۷۶
سکینه مادر ـ ملوك عیال ـ نصرت دختر	—	۳۰
حسین پسر ـ حسن پسر ـ قمرعیال ـ قدسیه دختر	—	۶۰
احمد پسر ـ زهرا دختر ـ سکینه عیال	—	۹۰
علی‌اکبرپسر ـ فاطمه دختر ـ طوبی‌عیال ـ زهرا دختر ـ صغری‌دختر	—	۳۰
فاطمه عیال ـ حاجیه دختر ـ توران دختر ـ افسر دختر	—	۸۰
بتول عیال ـ حوا دختر ـ محمد جعفر پسر	—	۲۴
خانم صاحب عیال	—	۳۰
عالیه عیال ـ فاطمه دختر	—	۲۵
خدیجه عیال ـ بتول دختر ـ عذرا دختر	—	۶۰
فخرتاج دختر	—	۳۰
غلامرضا پسر ـ هما خانم عیال	—	۳۶
گوهر تاج عیال ـ حسین پسر	—	۶۰
بی‌بی مادر	۵۰	۲۲
زیور عیال ـ فاطمه دختر	—	۳۰
صاحب سلطان عیال	—	۳۰

نمرهٔ ترتیب	اسم	محل اقامت	سن	مدت خدمت	تاریخ فوت	عدهٔ ورثه
۱۹	میرزاعلی‌اکبر	طهران	۳۶	۱۵	اول سرطان ۱۲۹۷	۵
۲۰	میرزا ابراهیم‌خان	«	۴۴	۱۹	۱۴ سنبله ۱۲۹۷	۴
۲۱	محمدعلی بیک غلام	«	۳۱	۶	۱۶ حوت ۱۲۹۸	۳
۲۲	میرزاعلی آقا	«	۳۳	۱۵	۱۵ حمل ۱۲۹۷	۴
۲۳	محمودخان	«	۳۵	۱۷	۱۵ « «	۳
۲۴	محمدعلی بیک	«	۴۴	۱۴	۳ جوزا «	۵
۲۵	میرزایوسف خان	«	۴۸	۱۹	۵ « «	۴
۲۶	حسین‌آقا	«	۴۴	۱۹	۲۳ « «	۳
۲۷	میرزامحمدخان	«	۵۶	۱۷	آخر حوت ۱۲۹۰	۱
۲۸	میرزامحمد فراش	«	۶۵	۱۹	آخر سرطان «	۲
۲۹	مشهدی تقی	«	۵۰	۱۲	آخر ثور ۱۲۹۴	۳
۳۰	محمدحسین بیک	«	۵۲	۱۹	آخر اسد «	۱
۳۱	عای‌بیک	«	۴۴	۲۱	۲۵ دلو ۱۲۹۸	۲
۳۲	نایب محمد	«	۷۰	۱۴	—	۲
۳۳	عزیزالله بیک	«	۳۱	۱۴	دلو ۱۲۹۰	۹
۳۴	رضاخان	«	۲۰	۵	آخر حوت «	۲
۳۵	عبدالله بیک	«	۷۰	۲۰	« «	۱

اسامی ورثه	مستمری مطابق سنهٔ ۱۳۰۳ د	ق
صاحب عیال ـ زهرا عیال ـ بهیه دختر ـ رحمت‌الله پسر ـ قدرت‌الله پسر	—	۳۰
فاطمه عیال ـ زینت عیال ـ اشرف دختر ـ علی پسر	۴۰	۷۶
سکینه مادر ـ ملوك عیال ـ نصرت دختر	—	۳۰
حسین پسر ـ حسن پسر ـ قمرعیال ـ قدسیه دختر	—	۶۰
احمد پسر ـ زهرا دختر ـ سکینه عیال	—	۹۰
علی‌اکبر پسر ـ فاطمه دختر ـ طوبی عیال ـ زهرا دختر ـ صغری دختر	—	۳۰
فاطمه عیال ـ حاجیه دختر ـ توران دختر ـ افسر دختر	—	۸۰
بتول عیال ـ حوا دختر ـ محمد جعفر پسر	—	۲۴
خانم صاحب عیال	—	۳۰
عالیه عیال ـ فاطمه دختر	—	۲۵
خدیجه عیال ـ بتول دختر ـ عذرا دختر	—	۶۰
فخرتاج دختر	—	۳۰
غلامرضا پسر ـ هما خانم عیال	—	۳۶
گوهرتاج عیال ـ حسین پسر	—	۶۰
بی‌بی مادر	۵۰	۲۲
زیور عیال ـ فاطمه دختر	—	۳۰
صاحب سلطان عیال	—	۳۰

نمرهٔ ترتیب	اسم	محل اقامت	سن	مدت خدمت	تاریخ فوت	عدهٔ ورثه
۳٦	میرزا عباس	تهران	۵۴	۱۳	آخرحوت ۱۲۹۰	۱
۳۷	عبدالله خان	»	٦۰	۱۹	» »	۲
۳۸	جعفرقلی بیك	»	۳۹	۱۴	» »	۲
۳۹	میرزا عباس خان	»	۵۴	۳	» »	۱
۴۰	میرزا علیخان	»	۳۷	۹	» »	۱
۴۱	اسدالله خان	»	—	۱۹	» »	۱
۴۲	عبدالله خان	»	۳٦	۹	» »	۲
۴۳	آقاجان بیك	»	۳٦	۱۵	» »	۲
۴۴	کیومرث بیك	»	۵۲	۳۹	۱۲۹۲	۲
۴۵	سیدعلی اکبر خان	»	—	۸	۲۵میزان۱۲۹۳	۱
۴٦	ذوالفقار خان	»	۸۲	۳۹	—	—
۴۷	اسد بیك	تبریز	۵۲	۲۰	۵قوس ۱۲۹۷	۲
۴۸	یوسف‌بیك	»	۴۲	۱۳	۵حوت۱۳۰۰	۱
۴۹	علی‌آقاغلام	»	۳۷	٦	حمل ۱۲۹۴	۱
۵۰	میرزا اسمعیل	»	۴۷	۲۹	۵ثور ۱۲۹۷	۱
۵۱	سیف‌الله بیك	»	۴٦	۱۴	اول حوت۱۲۹٦	۴
۵۲	بنان العداله	»	۴۵	۱۴	سرطان۱۲۹۴	۳
۵۳	میرزا حسین خان	»	۴۹	۲۰	۱۴حمل۱۳۰۰	۱

اسامی ورثه	مستمری مطابق سنه ۱۳۰۳	
	د	ق
ستاره عیال	—	۵۱
سکینه عیال ـ فاطمه دختر	—	۲۵
طوبی دختر ـ خانم بالادختر	—	۲۰
عفت دختر	—	۲۰
خدیجه عیال	—	۳۰
صدیقه دختر	—	۲۵
کشور سلطان‌عیال ـ حاجیه دختر	—	۱۵
سکینه عیال ـ معصومه دختر	—	۱۰
خاورعیال ـ عزیزه دختر	—	۴۵
گوهر دختر	—	۵۰
—	—	۱۰۰۰
خاتون عیال ـ زهرا دختر	—	۳۰
اصغر پسر	—	۳۰
حسنعلی پسر	—	۳۰
فاطمه دختر	٦۵	۱٦
کشور دختر ـ کبری دختر ـ ربابه‌دختر ـ خدیجه‌عیال	—	۴۰
سارا عیال ـ ابوالقاسم پسر ـ اختر دختر	—	٦۰
غلامعلی پسر	—	٦۰

نمرهٔ ترتیب	اسم	محل اقامت	سن	مدت خدمت	تاریخ فوت	عدهٔ ورثه	اسامی ورثه	مستمری مطابق سنهٔ ۱۳۰۳	
								د	ق
۵۴	علی اصغر	تبریز	۳۲	۱۴	۳ سرطان ۱۲۹۷	۱	رضا پسر	—	۱۲
۵۵	علی آقابیك	«	۴۴	۲۵	۱۷ اسد ۱۳۰۰	۲	زهرةالنساء عیال ـ شوکت دختر	—	۸۰
۵۶	میرزا صادق‌خان	«	۵۲	۲۹	۲۸ سرطان ۱۲۹۷	۳	شیرین دختر ـ رضوان دختر ـ عزیزالله پسر	—	۵۰
۵۷	ابراهیم بیك	«	۵۴	۳۱	جوزا ۱۲۹۴	۱	عذرا دختر	—	۱۵
۵۸	میرزا حسین‌خان	«	۵۵	۲۴	حوت ۱۲۸۹	۲	غلامرضا پسر ـ کوکب دختر ـ شوکت دختر	—	۵۲
۵۹	ممی بیك	«	۴۷	۲۹	۸ میزان ۱۲۹۷	۵	ابراهیم‌پسر ـ قاسم پسر ـ کوکب دختر ـ حاجیه‌دختر ـ فاطمه عیال	—	۳۰
۶۰	میرزا مصطفی‌خان	«	۳۰	۹	میزان ۱۲۹۴	۱	فرنگیز دختر	—	۷۵
۶۱	حیدر بیك	«	۵۹	۱۴	سرطان ۱۲۹۴	۱	فاطمه سلطان دختر	—	۲۵
۶۲	میرزا علی‌اکبر	مشهد	۳۹	۱۵	۲۵ ثور ۱۳۰۰	۲	حسن پسر ـ معصومه عیال	۵۰	۳۷
۶۳	میرزا اسدالله	«	۳۸	۱۵	۲۸ جوزا ۱۲۹۷	۲	سکینه عیال ـ افسر دختر	—	۳۰
۶۴	میرزا صادق‌خان	«	۶۶	۱۸	ثور ۱۲۹۹	۱	صغری عیال	۶۵	۶۶
۶۵	سیدعبدالحسین‌خان	«	۴۱	۹	میزان ۱۲۹۸	۱	زین‌العابدین	۶۵	۱۶
۶۶	محمد حسن بیك	«	۷۱	۲۰	حمل ۱۲۹۷	۱	شوکت دختر	—	۲۰
۶۷	میرزا مهدی‌خان	«	۵۵	۳۰	ثور «	۲	فاطمه عیال ـ بی‌بی عیال	—	۸۰
۶۸	میرزا ابراهیم‌خان	«	۵۰	۲۵	۲۸ اسد «	۴	آسیه عیال ـ منصوره دختر ـ بهجت دختر ـ اسمعیل پسر	—	۱۲۵
۶۹	محمد علی فراش قوچان	«	۵۴	۱۹	—	—	—	—	۶۰
۷۰	مشهدی عبدالله	عراق	۶۴	۲۵	اول سرطان ۱۲۹۸	۲	اقدس دختر ـ طاهره دختر	—	۳۰
۷۱	عبدالعظیم بیك	«	۴۸	۲۶	۱۷ اسد ۱۲۹۷	۲	لیلی عیال ـ خانم دختر	—	۲۰
۷۲	خانلرخان	«	۴۷	۱۹	۲۰ قوس ۱۲۸۸	۱	اسمعیل	—	۵

نمرهٔ ترتیب	اسم	محل اقامت	سن	مدت خدمت	تاریخ فوت	عدهٔ ورثه
۷۳	سید هاشم‌خان	عراق	۳۸	۲۱	سنبله ۱۲۸۸	۱
۷۴	اسدالله بیك	عربستان	۴۸	۱۸	۳۰ حمل ۱۳۰۱	۱
۷۵	رضاقلی‌خان	بروجرد	۵۴	۲۹	۱۲۸۸	۲
۷۶	میرزا حسین	یزد	۵۹	۲۰	۱۶ سرطان ۱۳۰۰	۳
۷۷	مشهدی تقی	استراباد	۵۵	۲۸	میزان ۱۲۹۳	۱
۷۸	شکرالله بیك	همدان	۵۰	۲۳	۸ قوس ۱۲۹۸	۵
۷۹	کربلائی علی	«	۵۹	۲۲	—	—
۸۰	مجدالدین خان	«	۳۷	۲۴	۲۳ دلو ۱۳۰۱	۱
۸۱	میرزاآقا خان	«	۴۵	۳۱	۱۸ اسد ۱۲۸۹	۳
۸۲	میرزا بیك	«	۵۰	۲۵	ثور ۱۲۹۱	۲
۸۳	علی‌اکبر	کاشان	۵۵	۱۷	اول سنبله ۱۲۹۲	۱
۸۴	مهدی‌بیك	«	۴۲	۱۶	ثور «	۱
۸۵	احمدخان	«	۵۲	۳۲	۱۷ ثور ۱۲۹۶	۲
۸۶	میرزاکاظم	«	۵۴	۳۲	۲۹ عقرب ۱۲۹۹	۴
۸۷	میرزا حبیب‌الله‌خان	«	۶۷	۲۶	۲۱ دلو ۱۳۰۱	۱
۸۸	شکرالله	اصفهان	۴۵	۲۳	۱۵ ثور ۱۳۰۱	۶
۸۹	میرزا جلال‌خان	«	۴۷	۲۷	۱۱ حوت ۱۲۹۵	۷
۹۰	حسنعلی بیك	«	۸۶	۱۱	اول حوت ۱۲۸۷	۱

اسامی ورثه	مستمری مطابق سنهٔ ۱۳۰۳ د	مستمری مطابق سنهٔ ۱۳۰۳ ق
سیدجلال خان	—	۱۰
خورشید عیال	—	۳۰
زهرا دختر ـ عباسقلی پسر	—	۵۰
رقیه عیال ـ فاطمه‌دختر ـ صغری‌دختر	—	۳۲
خورشید عیال	—	۱۵
صاحب‌سلطان‌عیال ـ بانوعیال ـ صدیقه دختر ـ غلامحسین‌پسر ـ اسدپسر	—	۶۰
—	—	۵۰
حمیده عیال	—	۹۰
بتول‌دختر ـ ملیحه‌دختر ـ فاطمه عیال	—	۶۰
خدیجه عیال ـ رقیه‌دختر	۵۰	۲۲
فاطمه بیگم‌عیال	—	۲۰
علی‌اکبر پسر	—	۵۰
حسن‌پسر ـ حسنی عیال	—	۶۰
خانم سلطان‌عیال ـ سرصع عیال ـ فتحعلی پسر ـ حسین‌پسر	—	۶۰
بی‌بی عیال	—	۱۳۰
خانم‌سلطان عیال ـ طرب‌انگیزدختر ـ خانم‌دلبردختر ـ خانم‌مثبت‌دختر	—	۶۰
فتح‌الله‌پسر ـ اصغرپسر		
علیمحمد پسر ـ نورالدین پسر ـ فرح‌انگیزدختر ـ بهجت انگیزدختر ـ		
آغابی‌بی‌عیال ـ خانم‌عیال ـ خانم‌ماهی عیال ـ علیخان پسر	—	۸۰
منورعیال	—	۸۰

نمره ترتیب	اسم	محل اقامت	سن	مدت خدمت	تاریخ فوت	عده ورثه	اسامی ورثه	مستمری مطابق سنه ۱۳۰۳ د	مستمری مطابق سنه ۱۳۰۳ ق
۹۱	میرزا ابراهیم خان	اصفهان	۴۶	۳	۱۰ سنبله ۱۲۸۹	۲	بلقیس دختر ـ منور دختر	—	۲۰
۹۲	بشیر مسعود	بوشهر	۳۷	۱۸	۱۱ جدی ۱۲۹۵	۱	غلام عباس پسر	—	۴۳
۹۳	میرزا علی خان	«	۶۳	۱۹	—	—	—	—	۶۰
۹۴	عبدالحسین خان	فارس	۳۵	۱۲	ثور ۱۲۹۵	۲	عطاءالله پسر ـ عظیمه دختر	۵۰	۲۲
۹۵	میرزا علی خان	«	۴۵	۲۴	۲۹ جوزا ۱۲۹۶	۲	حسینعلی ـ حسنعلی	—	۴۸
۹۶	میرزا محمود خان	قم	۳۹	۱۹	۷ دلو ۱۳۰۰	۷	سلطان خانم عیال ـ عذرا دختر ـ بی بی دختر ـ معصومه دختر ـ محمد علی پسر ـ مصطفی پسر ـ مرتضی پسر	—	۷۰
۹۷	علی اکبر	کرمان	۴۵	۲۶	۳ دلو ۱۳۰۰	۲	صغری بیگم عیال ـ عباس پسر	—	۴۰
۹۸	کریم بیك	کرمانشاه	۵۰	۱۸	۵ حمل ۱۳۰۱	۱	مریم همشیره	—	۴۰
۹۹	معین قاجار	«	۳۰	۱۳	۱۱ عقرب ۱۲۹۸	۳	نصرت‌الله پسر ـ اختر دختر ـ بهجت دختر	—	۶۴
۱۰۰	تقی	رشت	۴۱	۱۳	۱۹ عقرب ۱۲۹۵	۴	غلام عباس پسر ـ محمد پسر ـ هاجر دختر ـ نجمیه دختر	—	۲۴
۱۰۱	مشهدی غلامعلی	«	۴۷	۱۶	۱۳ جوزا ۱۲۹۸	۶	ابراهیم پسر ـ محمد پسر ـ عزیزالله پسر ـ منصور دختر ـ نرجس دختر ـ خانمی عیال	—	۳۰
۱۰۲	نایب علیخان	«	۴۸	۸	جوزا ۱۲۹۸	۳	سلطان دختر ـ محمد آقا پسر ـ اسمعیل پسر	—	۳۵
۱۰۳	تقی بیك	«	۳۳	۱۷	۱۵ میزان ۱۳۰۰	۱	صغری عیال	—	۳۰
۱۰۴	رجبعلی بیك	قزوین	۳۹	۲۵	۲۷ سنبله ۱۲۸۹	۱	گوهر مادر	—	۵۳
۱۰۵	سید ابوالحسن	«	۴۵	۱۸	۲۰ حوت ۱۲۹۳	۳	مولود دختر ـ نجیبه دختر ـ آقا ضیاءالدین پسر	—	۹۰
۱۰۶	میرزا شفیع	«	۴۷	۲۴	قوس ۱۲۸۷	۱	رفیع پسر	۳۵	۳۳
۱۰۷	مشهدی عبدالله	«	۵۸	۱۳	۱۹ عقرب ۱۲۹۸	۱	بلقیس عیال	—	۳۰
۱۰۸	نصیر بیك	زنجان	۵۱	۲۲	آخر حوت ۱۲۹۴	۲	خورشید عیال ـ زهرا دختر	—	۶۰

نمرهٔ ترتیب	اسم	محل اقامت	سن	مدت خدمت	تاریخ فوت	عده ورثه
۱۰۹	اسدالله بیك	زنجان	۶۴	۱۶	سنبله ۱۲۹۷	۴
۱۱۰	قربانعلی	«	۵۴	۲۵	حوت ۱۲۹۶	۴
۱۱۱	بخشعلی بیك	«	۵۲	۲۶	—	
۱۱۲	میرزا بزرگ خان	«	۴۸	۳۰	جدی ۱۲۹۲	۱
۱۱۳	آزادخان	تهران	—	—	—	۲

اسامی ورثه	مستمری مطابق سنه ۱۳۰۳ د	ق
صغری عیال ـ اکبر پسر ـ اصغر پسر ـ فرخنده دختر	۵۰	۲۲
احمد پسر ـ اصغرپسر ـ بتول دختر ـ سعادت‌مادر	—	۴۸
—	—	۹۰
رقیه عیال	—	۸۰
فاطمه عیال ـ زهرادختر	—	۳۰
	۴۰	۶۳۷۳
	۸۰	۷۶۴۸۰

صورت فوق ضمیمه قانون اجازهٔ پرداخت مستمریات سنه ۱۳۰۴ اعضای قدیمی ووراث اعضای متوفی وزارت پست وتلگراف صحیح است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ سیدمحمد تدین

قانون

اجازهٔ پرداخت یکصد تومان شهریه دربارهٔ میرصادقخان طباطبائی وکیلی ازاول فروردین ماه (۱۳۰۴)

مصوب اول دی‌ماه ۱۳۰۴ شمسی

مادهٔواحده- وزارت‌مالیه‌مجازاست بپاس‌خدمات آقای میرصادق‌خان‌طباطبائی وکیلی ازاول فروردین (۱۳۰۴) ماهی یکصد تومـان شهریه از محل اعتبار شهریه و مستمریات دربارهٔ مشارالیه برقرار وپرداحت نماید.

این قـانون‌که مشتمل بریك ماده است درجلسه اول دیماه یکهزار و سیصد و چهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی وسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ سیدمحمد تدین

قانون

برقراری هیجده فقره شهریه ومستمری

مصوب ۲۱ بهمن ماه ۱۳۰۴شمسی

مادهٔ اول ـ مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد مبلغ ۵۸۴۴۰۸ قران شهریه های مفصلهٔ ذیل را برقرار واز محل اعتبار شهریه و مستمریات باستثنای شهریه ورثه فرزانه وشهریه ورثه مرحوم میرزا مسعود خان مفتاح‌که از محل اعتبار بودجه وزارت خارجه پرداخته خواهد شد تأدیه نماید وهزار وپانصد و بیست وچهار تومان وسه قران مستمری ورثه مرحوم حاجی علی بابای تاجر تبریزی را بجزو فقرهٔ ۱۸ در دفاتر مستمریات ازقرار تومانی‌یك تومان ثبت وپرداخت نموده وقانون وظایف رادر مورد مستمری هریك ازوراث شامل نماید :

فقرات	تفصیل	مبلغ ماهیانه قران
۱	ورثهٔ مرحوم میرزا یوسف خان عضو سابق تحدید گیلان: خانم گل عیال ۲۵ قران - عباس خان وحسین خان وحسن خان بالسویه ۷۵ قران .	۱۰۰/ قران
۲	ورثهٔ قانونی عبدالمحمود فلاح از اول فروردین ۱۳۰۲ ماهیانه	۴۵/ «
۳	مبلغ سی ویك تومان وپنج قران شهریهٔ اختر خانم عیال مرحوم میرزا حسین خان ضبط و در عوض از اول فروردین ۱۳۰۳ مبلغ مزبور دربارهٔ اختر خانم عیال - هاجر خانم همشیره - علینقی خان نوهٔ مرحوم میرزا حسین خان نایب سرهنگ موزیك بالسویه برقرار میشود .	۳۱۵/ «
٤	ورثهٔ مرحوم محمد هاشم خان پیشخدمت سابق ادارهٔ گمرك : معصومه خانم عیال و طوبی خانم صبیه هرنفری یازده قران ومحمدخان پسر ۲۲ قران	٤٤/ «
۵	زائر عبدالله خان از اول فروردین ۱۳۰۳ مادام الحیوة :	۷۵/ «
٦	ورثهٔ مشهدی یادگار از اول فروردین ۱۳۰۳ : غلام عباس پسر ۳۰/۹ قران - سکینه عیال ۱۵/٤۵ قران. دختر ۱۵/٤۵ قران.	٦۱/۸ «
۷	ورثهٔ حسن خان : فاطمه خانم عیال وفخرالملوك صبیه از اول فروردین ۱۳۰٤ بالسویه.	۲۵۰/ «
۸	ناصرخان ومهری خانم پسر وزوجهٔ مرحوم محمود آقاخان از اول فروردین ۱۳۰٤ بالسویه بیست تومان.	۲۰۰/ «

فقرات	تفصیل	مبلغ ماهیانه قران
۹ ـ	حسن‌خان واحمدخان وناصر علیخان وبدر زمان‌خانم اولادمرحوم‌میرزاعلیخان‌فرزانه‌ازتاریخ۱۳فروردین ۱۳۰٤ در جزو بودجهٔ وزارت‌امورخارجه بالسویه.	۵۰۰/ قران
۱۰ ـ	سلطان‌خانم‌عیال‌مرحوم‌میرزا محمدخان‌مفاخرالسطنه ازاول‌فروردین ۱۳۰٤.	۳۰۰/ «
۱۱ ـ	میرزا تقیخان‌محمدی‌عضوسابق وزارت‌داخله‌ازاول فروردین۱۳۰٤ ماهیانه.	٤۰۰/ «
۱۲ ـ	نادره خانم ـ افسر خانم ـ سرور خانم ـ طالعه خانم صبایا ودرخشنده خانم عیال مرحوم عنایت‌الله‌خان فومنی بالسویه ازتاریخ فوت‌عنایت‌الله‌خان.	۳۰٤/ «
۱۳ ـ	ماهی نود تومان شهریهٔ مرحوم عباسقلی خان ثقفی ضبط ودرعوض چهل وپنج تومان شهریه از تاریخ فوت آن مرحوم از قرار ذیل دربارهٔ وراث مفصله برقرار میشود : صدیقه خانم وشوکت خانم عیال از قرار نفری دوازده تومان ـ زیبنده خانم صبیه وملک‌تاج خانم نوادهٔ دختری نفری هشت تومان ـ منصوره خانم‌پنج‌تومان.	٤۵۰/ «
۱٤ ـ	سیصدوشصت تومان مستمری دیوانی مرحوم میرزا تقی‌خان ضیاءِ دفتر ضبط واز اول فروردین ۱۳۰٤ ماهی سی‌تومان دربارهٔ هفت نفر اولادصغیر ویکنفر عیال آن مرحوم مطابق تفصیل ذیل برقرار میشود :	

فقرات	تفصیل	مبلغ ماهیانه قران
	احمد خان ـ محمد خان ـ امیرخان نفری ۵۵ قران نصرت خانم وافسرخانم و شوکت خانم و معصومه خانم صبیه وخدیجه‌خانم‌عیال ازقرار نفری۲۷قران .	۳۰۰/ قران
۱۵ ـ	ورثهٔ مرحوم میرزامسعودخان مفتاح از محل بودجهٔ وزارت امورخارجه‌ازاول‌فروردین ۱۳۰۵یکصدوده تومان بقرارذیل : سکینه خانم‌عیال بیست تومان ـ محمدحسن خان وعباس آقا وناصرخان پسرهریك پانزده تومان ـ والیه خانم و راضیه خانم و نیره خانم دخترهریك پانزده‌تومان.	« ۱۱۰۰/
۱۶ ـ	ششصدو چهارده تومان و چهار قران مستمری دکتر محمدخان‌شیخ‌قطع‌وازاول‌سال۱۳۰۵تامدت‌پنجسال ماهی پنجاه تومان‌خرج‌تحصیل‌طب ومیکرب‌شناسی در اروپا دربارهٔ غلامرضاخان شیخ همشیره زادهٔ مشارالیه برقرار میشود و از آن ببعد ضبط‌میشود.	« ۵۰۰/
۱۷ ـ	نودتومان شهریهٔ مرحوم میرزاسیدامین خان از اول سنهٔ ۱۳۰۲ تا روز وفات آنمرحوم (۱٤ اردیبهشت ۱۳۰٤) بورثهٔ قانونی او (شهریهٔ سنهٔ ۱۳۰۲ از محل بودجهٔ همان سال‌وزارت‌داخله پس‌ازتصویب‌اعتبار مخارج متفرقهٔ سنهٔ ۱۳۰۲ و پرداخت بقیهٔ شهریهٔ از اعتبار شهریه ومستمریات بعمل خواهد آمد)	« ۹۰۰/

جمع‌فقرات ماهیانه ۵۸٤٤/۸ قران

فقرات	تفصیل	مبلغ سالیانه قران
۱۸ ـ هزاروپانصدوبیست‌وچهار تومان وسه‌قران مستمری		
	ورثهٔ مرحوم حاجی‌علی‌باباتاجر تبریزی بقرارذیل :	
	اولاد آقا عبدالرحیم ولد ارشد حاجی علی بابا :	
	حاجی میررا احمد منشی	۴۵۵۲ قران
	آقا میرزامحمود دروجه ورثه‌اش	۴۵۵۲ »
	فاطمه خانم صبیه	۵۰۰ » ۹۶۰۴قران
	اولاد آقای آقا کاظم پسرحاجی علی بابا :	
	میرزاحسینعلی	۷۵۰ »
	میرزانصرالله	۷۵۰ » ۱۵۰۰ قران
	اولاد آقای آقاهاشم پسرحاجی عبدالکریم :	
	آقاعلی‌اکبر	۶۳ »
	آقا محمدعلی	۶۳ »
	آقااسمعیل	۶۳ »
	آقا ابراهیم	۶۳ »
	حاجی بالا	۶۳ »
	سلطنت خانم	۳۱ »
	فاطمه خانم صبیهٔحاج عبدالکریم	۳۰۰ »
	آقاتقی پسرحاجی عبدالکریم	۳۳۳ »
	خانم جان خانم‌والدهٔ آقاتقی‌ولد حاجی‌عبدالکریم	۱۶۰ » ۱۱۳۹قران

فقرات	تفصیل	مبلغ سالیانه قران
	اولاد آقا مهدی وورثه اوپسر دیگر حاجی علی بابا :	
	آقای مصطفی	۳۷۱ قران
	میرزا عبدالحسین	۳۷۱ «
	طوبی خانم	۱۸۷ «
	ایران خانم	۱۸۸ «
	عبدالله خان	۳۷۱ « ۱۵۰۰قران
	نوادهٔ دختری حاجی علی‌بابا :	
	میرزا محمدخان ولدمیرزا عبدالباقی	۱۰۰۰ «
	صدیقه خانم صبیه « «	۵۰۰ « ۱۵۰۰ قران

جمع کل هیجده فقره سالیانهٔ ۱۵۲۴۳ قران

مادهٔدوم ـ وراث ذکور تاسن ۲۱ سالگی وأناث مادام‌که شوهر اختیار نکرده‌اند حق دریافت شهریه را خواهند داشت (باستثنای فقرهٔ ۱۸ راجع بورثهٔ حاجی علی بابا) .

مادهٔ سوم ـ قانون ۲۲میزان ۱۳۰۳نسبت بورثهٔ حاجی‌علی‌بابا ملغی است.

این قانون‌که مشتمل‌برسه ماده است درجلسهٔبیست‌ویکم بهمن‌ماه یکهزار وسیصد وچهار شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید. .

رئیس مجلس شورای ملی ـ سیدمحمد تدین

فهرست

قسمت پنجم - تصمیمات و مطالب متفرقه

از صفحهٔ ٤٦٥ تا صفحهٔ ٤٧٣

شمارهٔ ردیف	عنوان قانون	صفحه از	صفحه تا
۱	پروگرام مشی کابینهٔ آقای سردارسپه	۴۶۵	۴۶۶
۲	راجع بنظامنامهٔ داخلی تصمیم جلسهٔ مورخهٔ ۲ جوزا یکهزارو سیصدوسه دائر بتعیین تکلیف رجوع لوایح بکمیسیونها و شعب	۴۶۶	۴۶۷
۳	تصمیم راجع بتجدید نظر در قانون استخدام کشوری	۴۶۷	—
۴	راجع بنظامنامهٔ داخلی تصمیم راجع بتشکیل کمیسیونی برای تعیین تکلیف (مطلب) وتهیه موادی برای آن	۴۶۷	۴۶۸
۵	راجع بنظامنامهٔ داخلی تصمیم جلسهٔ هفدهم سرطان«۱۳۰۳» راجع بمحفوظ بودن سابقهٔ مذاکرات نمایندگان در ابتداوانتهای جلسات	۴۶۸	—
۶	تصمیم جلسهٔ ۲۶ سرطان ۱۳۰۳ راجع بطبع متن فرانسه امتیازنامهٔ نفت شمال بکمپانی سینکلر امریکائی	۴۸۶	—
۷	تصمیم جلسهٔ سوم عقرب ۱۳۰۳ راجع بتشکیل کمیسیون شش نفری منتخبه از شعب بنام اقتصادیات برای حل مشکلات مسائل اقتصادی	۴۶۹	—
۸	تصمیم جلسهٔ هفتم عقرب ۱۳۰۳ راجع بدعوت دولت بتشکیل هیئت مختلفی برای مطالعه در امور اقتصادی وتسلیم راپرت آن بمجلس شورای ملی	۴۶۹	۴۷۱
۹	تصمیم جلسهٔ پانزدهم حوت ۱۳۰۳ راجع بدعوت دولت بتعمیر مقبرهٔ حکیم ابوالقاسم فردوسی	۴۷۱	—

قسمت پنجم
تصمیمات و مطالب متفرقه

پروگرام مشی کابینهٔ آقای سردار سپه

مصوب ۲۶ حمل ۱۳۰۳ شمسی

پروگرام عملی هیئت دولت بقراری است که ذیلا بعرض مجلس شورای ملی میرسد :

تشیید روابط حسنه بادول متحابه .

تکمیل قوای دفاعیهٔ مملکت و گذرانیدن قانون خدمت نظامی عمومی .

اصلاح وتکمیل ادارات امنیه و نظمیهٔ ولایات برمبانی جدیده و گذرانیدن قانون سجل احوال .

---

* ۱ ـ درجلسهٔ ۲۵ حمل ۱۳۰۳ هیئت دولت بشرح زیر معرفی شده‌است :

آقای رضا پهلوی سردار سپه (رئیس‌الوزراء ـ وزیر جنگ)ـ آقای قاسم صور (کفیل وزارت داخله) ـ آقای محمدعلی ذکاءالملک (وزیر امور خارجه) ـ آقای محمود مدیرـ الملک(وزیر مالیه) ـ آقای ابوالحسن معاضدالسلطنه (وزیر عدلیه) ـ آقای محمود امیراقتدار (وزیر پست و تلگراف) ـ نظام‌الدین‌مشاورالدوله (کفیل فوائدعامه وتجارت) .

۲ـ درجلسهٔ ۱۰ ثور۱۳۰۳ آقای صادق مستشارالدوله بسمت وزارت معارف‌واوقاف معرفی شده‌اند .

۳ ـ درجلسهٔ ۲ جوزا۱۳۰۳ آقای‌حسین ادیب‌السلطنه بسمت‌معاون‌رئیس‌الوزراء‌وآقای غلامرضا مخبرالدوله وزیرپست وتلگراف وآقای محمدعلی‌فرزین‌وزیر مالیه‌معرفی شده‌اند.

تکمیل قوانین عدلیه وبسط تشکیلات آن درولایات.

تکمیل وسائل تعمیم و ترقی معارف و صحیه و گذرانیدن قانون استخدام معلمین .

تعدیل بودجه وگذرانیدن قانون‌ممیزی واصلاح طرزوصول مالیات‌بطریقی که‌رعایت حال مؤدیان مالیات بشود .

گذرانیدن امتیاز نفت شمال موافق قانونی که از مجلس چهارم گذشته است و تقدیم لایحهٔ راه‌آهن وراه شوسه بااستفاده ازمنابع ثروت مملکت .

توحید اوزان ومقادیر ازروی مبانی علمی .

تکمیل تأسیسات پست‌وتلگراف وبسط آنها بنقاطی که تاکنون موجودنبوده است وتأسیس پست هوائی وتلگراف بی‌سیم .

این پروگرام در جلسه بیست و چهارم حمل‌یکهزار وسیصدوسه‌شمسی تسلیم مجلس شورای ملی گردید .

راجع بنظامنامهٔ داخلی

تصمیم جلسهٔ مورخهٔ ۲جوزا یکهزار وسیصد وسه دائر بتعیین تکلیف رجوع لوایح بکمیسیونها وشعب

مصوب ۲ جوزا ۱۳۰۳ شمسی

مطابق مواد ۱۲ و ۲۳ و ۳۰ نظامنامهٔ داخلی کلیهٔ لوایح دولت درصورتیکه مطلب مربوط بکمیسیونهای موجوده ذکر شده در مـادهٔ ۱۵ و ۱۸ باشد مستقیماً بدون ارجاع بشعبه بکمیسیونهای مربوطه ارجاع شود و اگر لوایح غیر مربوط

بکمیسیونهای موجوده باشد بشعب رجوع خواهدشد .

تصمیم فوق درجلسهٔ دوم جوزا یکهزاروسیصدوسه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورایملی - مؤتمن الملك

تصمیم

راجع به‌تجدید نظر در قانون استخدام کشوری

مصوب ۵ سرطان ۱۳۰۳ شمسی

« نظر باینکه قانون استخدام کشوری نواقصی دارد که درعمل معلوم گردیده مجلس شورایملی تصویب مینماید که کمیسیونی مرکب از شش نفر ازشعب برای تجدید نظر در قانون استخدام کشوری انتخاب شده ومطالعات خودرا بمجلس راپرت دهند » .

تصمیم فوق در جلسهٔ پنجم سرطان یکهزار وسیصد وسه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورایملی - مؤتمن الملك

راجع بنظامنامهٔ داخلی

تصمیم راجع بتشکیل کمیسیونی برای تعیین تکلیف (مطلب) و تهیهٔ موادی برای آن

مصوب ۵ سرطان ۱۳۰۳ شمسی

« مجلس شورایملی تصویب مینماید که برای تعیین تکلیف (مطلب) ومداقه

و تهیهٔ موادی راجع بآن کمیسیونی مرکب از شش نفر از شعب انتخاب شود».

تصمیم فوق درجلسه پنجم سرطان یکهزار و سیصد و سه شمسی بتصویب مجلس شورایملی رسید.

رئیس مجلس شورایملی - مؤتمن‌الملك

راجع بنظامنامهٔ داخلی

تصمیم جلسهٔ هفدهم سرطان «۱۳۰۳» راجع به محفوظ بودن سابقهٔ مذاکرات نمایندگان در ابتدا و انتهای جلسات

مصوب ۱۷ سرطان ۱۳۰۳ شمسی

«سابقهٔ مذاکرات نمایندگان درابتدا وختم مجلس چون برخلاف نظامنامه نیست کمافی‌السابق محفوظ باشد.»

تصمیم فوق درجلسهٔ هفدهم سرطان یکهزاروسیصد و سه شمسی بتصویب مجلس شورایملی رسید.

رئیس مجلس شورایملی - مؤتمن‌الملك

تصمیم جلسهٔ ۲۶ سرطان ۱۳۰۳

راجع به‌طبع متن فرانسه امتیازنامهٔ نفت شمال بکمپانی سینکلر امریکائی

مصوب ۲۶ سرطان ۱۳۰۳ شمسی

«مجلس شورایملی تصویب میکند متن فرانسهٔ امتیازنامهٔ نفت شمال بکمپانی سینکلر امریکائی طبع وبین نمایندگان توزیع شود».

تصمیم فوق درجلسهٔ بیست‌وششم سرطان یکهزاروسیصدوسه شمسی بتصویب مجلس شورایملی رسید.

رئیس مجلس شورایملی ـ مؤتمن‌الملك

تصمیم جلسه سوم‌عقرب ۱۳۰۳

راجع به تشکیل کمیسیون شش‌نفری‌منتخبه از شعب بنام اقتصادیات برای حل‌مشکلات مسائل اقتصادی

مصوب ۳عقرب ۱۳۰۳شمسی

«مجلس شورای ملی تصویب میکند یك کمیسیون شش‌نفری از شعب بنام کمیسیون اقتصادیات برای حل مشکلات مسائل اقتصادی انتخاب شده‌ونظریات دیگران نیزبآن کمیسیون ارجاع شود».

تصمیم فوق در جلسهٔ سوم‌عقرب یکهزاروسیصدوسه‌شمسی اتخاذوبتصویب مجلس شورای‌ملی رسید.

رئیس‌مجلس شورای ملی ـ مؤتمن‌الملك

تصمیم جلسهٔ هفتم عقرب ۱۳۰۳

راجع بدعوت دولت بتشکیل هیئت مختلفی برای‌مطالعه در امور اقتصادی وتسلیم راپرت آن بمجلس‌شورای‌ملی

مصوب ۷عقرب ۱۳۰۳شمسی

«مجلس شورای ملی دولت را دعوت میکند باینکه درظرف سه‌ماه بوسیلهٔ هیئت‌های مختلفه مرکب از مطلعین ادارات و اشخاص بصیرغیراداری مسائل ذیل‌را جزء بجزء تحت مطالعه آورده و درموضوع هریك ازآنها راپرت مفصل جامعی تهیه وباپیشنهادهای مقتضیه تقدیم مجلس شورای‌ملی نماید:

۱ ـ نواقص فعلی طرز زراعت ـ راه عملی‌رفع‌نواقص اساسی‌بطور صریح

وروشن ـ وسائل‌علمی دفع آفات فلاحتی مانند ملخ‌وسن وزنگ‌بقسمی که مقدور وعملی باشد ـ ومیزان مخارج اصلاحات فلاحتی .

۲ ـ اصول مختلفه که فعلا در نقاط مختلفهٔ ایران‌سهم مالك‌ورعیت‌رامعین میکند ـ کدامیك از آن اصول بیشتر قابلیت تعمیم دارد ؟ ـ نقشهٔ تشویق‌مالك و رعیت به‌آبادی .

۳ ـ نقشهٔ عملی تشویق وبسط ابریشم کاری در ایران ـ اعتباری‌که دراین راه برای دولت لازم است .

٤ ـ حالت فعلی زراعت و تجارت تریاك ـ میزان سالیانه محصول تریاك در ایران ـ مقداریکه سالیانه در ایران تریاك و شیره‌کشیده میشود ـ اگردفعتاًاین زراعت قدغن بشود چه‌ضرر واقعی برای مملکت دارد ؟ ـ اگر صلاح در ترك تدریجی این زراعت است چندسال مهلت باید داد ؟ چه زراعتی را باید بیشتر سعی‌کرد قائم مقام زراعت تریاك بشود ؟ نقشهٔ عملی برای رسیدن بمقصود که عبارت ازبرانداختن زراعت تریاك است ـ میزان اعتباری‌که دولت‌برای اجرای آن‌نقشه لازم دارد چیست ؟ .

۵ ـ ازنقطهٔ نظرآبادی املاك وعایدات دولت خالصجات‌رادولت‌بفروشد بهتراست یاخیر؟ اگرصلاح درفروش خالصجات است‌فروختن‌تمام‌املاك‌خالصه بهتراست یافروش‌قسمتی‌ازآن؟ ـ درصورت‌فروش‌املاك‌خالصه بترتیب‌استهلاکی فروختن بهتر است یا بطریق دیگر؟ اگر قسمتی از خالصجات یاتمام آن باید بملکیت دولت باقی بماند اجاره دادن خالصجات مفیدتر است یا ادارهٔ آنها بتوسط خود دولت است؟ ـ اگربطریق استهلاکی خالصجات دولت فروخته شود

چه‌میزان ازاین راه‌عاید دولت‌خواهد شد؟

۶- تشخیص طرقی که ازنقطه نظراقتصادی تسطیح آنها اهمیت وفوریت دارد- تسطیح ونگاهداری طرق بوسیله دولت بهتراست یا بتوسط شرکتهای تجارتی ؟- مخارج تسطیح ونگاهداری طرق مهمه- نقشه تبدیل وسایل نقلیه‌فعلی (دواب) به‌اتومبیل‌های‌بارکش .

۷- تهیه‌مقدمات جلب کارگر ومخصوصاً فلاح خارجی بایران و ترتیب نقشه‌ای که‌بارعایت لزوم جلوگیری از مضار سیاسی ونژادی فلاح وصنعتگر خارجی‌را بتوطن‌درایران‌تشویق کند » .

تصمیم فوق‌درجلسه‌هفتم‌عقرب یکهزاروسیصدوسه شمسی اتخاذ وبتصویب مجلس‌شورای ملی‌رسیده‌است .

رئیس‌مجلس‌شورای‌ملی- مؤتمن‌الملك

تصمیم جلسهٔ‌پانزدهم حوت۱۳۰۳

راجع‌بدعوت دولت بتعمیرمقبرهٔ‌حکیم‌ابوالقاسم فردوسی

مصوب ۱۵ حوت ۱۳۰۳ شمسی

«مجلس شورای ملی دولت‌را دعوت مینماید که مبلغ کافی‌برای‌تعمیرمقبرهٔ حکیم ابوالقاسم فردوسی‌دربودجه خود منظور وبرای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید ».

تصمیم فوق‌درجلسهٔ پانزدهم برج حوت یکهزار سیصدوسه شمسی‌بتصویب مجلس شورای‌ملی‌رسید .

رئیس‌مجلس‌شورای‌ملی -مؤتمن‌الملك

فهرست تاریخی

قوانین موضوعه و مصوبات

دورهٔ پنجم قانونگذاری

بترتیب تاریخ تصویب

شمارهٔ ردیف	عنوان قانون	تاریخ تصویب روز	ماه	سال	شمارهٔ صفحه
۱	قانون اجازه تأدیهٔ یکدوازدهم از بودجهٔ منظوره سنهٔ ۱۳۰۲ دربرج حمل ۱۳۰۳ .	۲۴	حمل	۱۳۰۳	۳۳۱
۲	پرگرام کابینهٔ آقای سردارسپه .	۲۶	»	»	۴۲۹
۳	قانون بودجهٔ یکساله سیچقان‌ئیل ۱۳۰۳ مجلس شورای‌ملی .	۲۴	ثور	»	۳۳۲
۴	قانون بودجهٔ یکساله سیچقان ئیل ۱۳۰۳ مطبعهٔ مجلس شورای‌ملی .	»	»	»	۳۳۴
۵	راجع بنظامنامه‌داخلی‌تصمیم‌جلسه مورخه ۲ جوزا یکهزار و سیصد و سه دائر بتعیین رجوع لوایح بکمیسیونها وشعب .	۲	جوزا	»	۴۳۰
۶	قانون اجازهٔ پرداخت دو دوازدهم از اعتبارات‌سنهٔ تنگوزئیل بابت ثور و جوزای سیچقان ئیل ۱۳۰۳ .	۱۳	»	»	۳۳۶
۷	قانون اضافهٔ یکدرجه دو قرانی بردرجات موجودهٔ تذکرهٔ اتباع بی بضاعت .	۱	سرطان	»	۱۹۴
۸	قانون اجازه پرداخت بقیه حقوق چهارماهه آخر سنه تنگوزئیل منتظرین خدمت‌وزارت‌خارجه .	۵	»	«	۳۸۵

شمارهٔ ردیف	عنوان قانون	تاریخ تصویب روز	ماه	سال	شمارهٔ صفحه
۹	راجع بنظامنامهٔ داخلی تصمیم راجع بتشکیل کمیسیونی برای تعیین تکلیف (مطلب) وتهیهٔ موادی برای آن .	۵	سرطان	۱۳۰۳	۴۶۹
۱۰	تصمیم راجع بتجدید نظر در قانون استخدام کشوری .	«	«	«	۴۶۹
۱۱	قانون اجازهٔ پرداخت حقوق تقاعدی صاحبمنصبان و اعضاء قدیمی وزارت جنگ از حمل سیچقان ئیل مادام الحیواة .	۱۷	«	«	۴۰۱
۱۲	راجع بنظامنامهٔ داخلی تصمیم جلسهٔ هفدهم سرطان ۱۳۰۳ راجع بمحفوظ بودن سابقهٔ مذاکرات نمایندگان در ابتدا وانتهای جلسات .	«	«	«	۴۷۰
۱۳	تصمیم جلسهٔ ۲۶ سرطان ۱۳۰۳ راجع بطبع متن فرانسه امتیازنامهٔ نفت شمال بکمپانی سینکلر امریکائی .	۲۶	«	«	۴۷۰
۱۴	قانون اجازهٔ پرداخت برجی پنجاه تومان شهریه دربارهٔ آقا شیخ صادق مفیدی از حمل ۱۳۰۳ مادام الحیواة .	۷	اسد	۱۳۰۳	۴۰۴

شمارهٔ ردیف	عنوان قانون	تاریخ تصویب روز	ماه	سال	شمارهٔ صفحه
۱۵	قانون اجازهٔ پرداخت یکدوازدهم از اعتبارات بودجهٔ سنهٔ ماضیهٔ ۱۳۰۲ بابت‌سرطان ۱۳۰۳ .	۱۲	اسد	۱۳۰۳	۳۳۶
۱۶	قانون اجازهٔ پرداخت مستمریات شخصی و مستمری وراث صاحبمنصبان و اعضاء قدیمی وزارت جنگ مادام‌الحیواة ازحمل ۱۳۰۳ .	۱۵	»	»	۴۰۴
۱۷	قانون اجازهٔ پرداخت مبلغ هفتهزاروششصد و نود ودو تومان شهریهٔ چهارده نفراعضای‌قدیمی وزارت امور خارجه .	۱۶	»	»	۴۰۹
۱۸	قانون استخدام مسیو اتوموزر تبعهٔ‌آلمانی جهت مدیریت داخلی مطبعهٔ مجلس .	«	«	»	۳۰۹
۱۹	قانون استخدام مسیو ویلهلم وبه تبعهٔ آلمانی جهت سوار کردن و بکار انداختن ماشین‌های مطبعهٔ مجلس .	۲۶	»	»	۳۱۰
۲۰	قانون بودجهٔ سنهٔ سیچقان ئیل ۱۳۰۳ دربار و ولایتعهد و کابینهٔ سلطنتی .	۱۰	سنبله	»	۳۳۷
۲۱	قانون اجازه پرداخت یکدوازدهم از اعتبارات مصوبهٔ سنهٔ ماضیهٔ تنگوزئیل بابت برج اسد سیچقان‌ئیل .	۱۵	«	»	۳۳۸

شمارهٔ ردیف	عنوان قانون	تاریخ تصویب روز	ماه	سال	شمارهٔ صفحه
۲۲	قانون اجازهٔ صدور پوستهای برهٔ موجوده‌تا ۱۵ حوت۱۳۰۳ .	۱۷	سنبله	۱۳۰۳	۱۹۵
۲۳	قانون اخذحق‌تمبر ازبلیطهای ورودیهٔ‌نمایشگاهها ومجالس تفریح‌عمومی .	۲۶	»	»	۱۹۶
۲۴	اصلاح قسمت سوم مادهٔ‌یکصد و بیستم نظامنامهٔ داخلی راجع بغیبت نمایندگان در جلسات کمیسیون‌هاوشعب .	۲۹	»	»	۲۷۹
۲۵	قانون اجازهٔ پرداخت یکدوازدهم از اعتبارات مصوبهٔ‌سنهٔ‌تنگوزئیل بابت برج سنبلهٔ‌سیچقان‌ئیل ۱۳۰۳ .	۱۲	میزان	»	۳۳۹
۲۶	قانون اصلاح‌قسمتی ازمواد قانون وسایط نقلیه مورخهٔ پنجم ربیع‌الاول ۱۳۲۸ .	۱۳	»	»	۱۹۸
۲۷	قانون‌اجازهٔ‌خریداری‌مایملك بوداغیانس‌واستونس دردریاچهٔ ارومیه .	»	»	»	۳۸۶
۲۸	قانون اجازهٔ پرداخت ماهی هیجده تومان‌دربارهٔ ورثهٔ مرحوم حسین آقا نایب اول تامدت دوازده‌سال .	۲۰	»	»	۴۱۰

شماره ردیف	عنوان قانون	تاریخ تصویب روز	ماه	سال	شمارهٔ صفحه
۲۹	قانون برقراری ماهی ده تومان شهریه دربارهٔ وراث محمدعلی سوار گمرك اواچیق .	۲۰	میزان	۱۳۰۳	۴۱۰
۳۰	قانون اجازهٔ پرداخت ماهی نود تومان شهریه دربارهٔ میرزا عباسعلیخان مجدالسلطان مهندس ازحمل ۱۳۰۳ مادام‌العمر .	۲۲	«	«	۴۱۱
۳۱	قانون قطع مستمریات علاوه برتصویبی اشخاصی که درقوی‌ئیل ۱۳۲۵ جرح وتعدیل شده .	«	«	«	۲۰۴
۳۲	قانون اجازهٔ پرداخت حقوق ورثهٔ حاجی علی بابای تاجر تبریزی همه‌ساله ازقرارتومانی یکتومان.	«	«	«	۴۱۱
۳۳	قانون اجازهٔ پرداخت یکدوازدهم از اعتبارات مصوبه سنهٔ تنگوزئیل «۱۳۰۲» ازبابت مخارج برج میزان سیچقان ئیل ۱۳۰۳ .	۳۱	«	«	۳۴۰
۳۴	تصمیم جلسه‌سوم عقرب ۱۳۰۳ راجع بتشکیل کمیسیون شش نفری منتخبه ازشعب بنام اقتصادیات برای حل مشکلات مسائل اقتصادی.	۳	عقرب	«	۴۷۱
۳۵	قانون اجازهٔ پرداخت یکهزار ودویست و هشتاد ونه قران مستمری و تخفیفات سادات زنوز و احتساب آن درمقابل مالیات معوقهٔ ایشان .	۳	«	«	۴۱۲

شمارهٔ ردیف	عنوان قانون	تاریخ تصویب روز	ماه	سال	شمارهٔ صفحه
۳۶	قانون اجازهٔ پرداخت ماهی ده تومان شهریه دربارهٔ وراث مرحوم ضیاءالدین خان .	۳	عقرب	۱۳۰۳	۴۱۲
۳۷	تصمیم جلسهٔ هفتم عقرب ۱۳۰۳ راجع بدعوت دولت بتشکیل هیئت مختلفی برای مطالعه درامور اقتصادی وتسلیم راپرت آن بمجلس شورای ملی .	۷	»	»	۴۷۱
۳۸	اجازهٔ اجرای لوایح قانونی پیشنهادی وزارت عدلیه پس از تصویب کمیسیون پارلمانی عدلیه .	۱۰	»	»	۱
۳۹	قانون اجازهٔ پرداخت بودجهٔ هذه السنه سیچقان ئیل وزارت جنگ باقساط متساویهٔ دوازده گانه .	۱۰	قوس	»	۳۴۰
۴۰	قانون اجازهٔ پرداخت بودجهٔ هـذه السنه ۱۳۰۳ وزارت پست وتلگراف .	۲۴	»	»	۳۴۱
۴۱	قانون موقت اصلاح جملهٔ اخیر مادهٔ «۱۱۰» قانون اصول محاکمات حقوقی (مصوب کمیسیون عدلیه) .	۳	جدی	»	۲
۴۲	قانون اجازهٔ پرداخت سیصد تومان ماهیانه بابت مخارج آقای محمد تقی بیك قوش بیکی از حمل ۱۳۰۳ .	٦	»	»	۴۱۵
۴۳	قانون استخدام دکتر هانری اشتریك تبعهٔ آلمانی برای معلمی ومدیری مدرسهٔ صنعتی .	۷	»	»	۳۱۱

شمارهٔ ردیف	عنوان قانون	تاریخ تصویب روز	ماه	سال	شمارهٔ صفحه
۴۴	قانون اجازهٔ پرداخت حق‌التدریس سنهٔ ماضیه «۱۳۰۲» مدیران وناظمین مدارس دولتی .	۷	جدی	۱۳۰۳	۳۸۶
۴۵	قانون تجدید کنترات مسیو هونن بلژیکی جهت‌خدمت ادارهٔ گمرك .	»	»	»	۳۱۲
۴۶	قانون بودجه‌مملکتی سنهٔ (۱۳۰۳) شمسی.	۱۱	»	»	۳۴۲
۴۷	قانون اجازهٔ تأسیس موسسهٔ دفع آفات حیوانی و سرم سازی .	۱۶	»	»	۲۸۰
۴۸	اجازهٔ اختصاص شصت ذرع مربع اراضی جنبین مسجد چهار بازار حسنعلی میرزائی برای وسعت و احتیاجات مسجد مزبور .	»	»	»	۳۹۸
۴۹	قانون تکمیل قانون مصوب ۳۲ جوزای ۱۳۰۲ راجع‌بکنترات مسیو مولیتررئیس کل‌گمرکات .	۴	دلو	»	۳۱۳
۵۰	قانون اجازهٔ پرداخت مستمریات بازماندگان سه نفر صاحبمنصب سوئدی .	۵	»	»	۴۱۵
۵۱	قانون اجازهٔ پرداخت‌کسر بودجهٔ سنهٔ ۱۳۰۳وزارت عدلیه .	»	»	»	۳۵۴
۵۲	قانون تصدیق مقاوله‌نامهٔ تلگرافی‌منعقده بین‌دولت ایران واتحاد جماهیر سوسیالیستی شوروی .	۷	»	»	۲۸۲

شمارهٔ ردیف	عنوان قانون	تاریخ تصویب روز	ماه	سال	شمارهٔ صفحه
۵۳	قانون معافیت‌ماشینهای صنعتی وفلاحتی از تأدیه حقوق ورودی گمرکی تادهسال .	۷	دلو	۱۳۰۳	۲۰۳
۵۴	قانون تصدیق مقاوله‌نامهٔ پستی منعقده بین دولت ایران‌واتحاد جماهیر سوسیالیستی‌شوروی .	۱۴	«	«	۲۸۸
۵۵	قانون اختصاص ریاست عالیهٔ کل قوای دفاعیه و تأمینیه مملکتی به‌آقای‌رضاخان‌سردارسپه.	۲۵	«	«	۲۸۰
۵۶	قسمت اول قانون تجارت «شامل ۱۴۱ ماده» (مصوب کمیسیون‌عدلیه) .	«	«	«	۲
۵۷	قانون اجازهٔپرداخت ده‌تومان وششقران وظیفهٔ ورثهٔ مرحوم مجدالاشراف .	۱۰	حوت	«	۴۱۶
۵۸	قانون اجازهٔ پرداخت‌ماهی هیجده تومان دربارهٔ ورثهٔ مرحوم‌مستشار دفتر.	«	«	«	۴۱۷
۵۹	تصمیم جلسهٔ پانزدهم‌حوت ۱۳۰۳ راجع‌بدعوت دولت بتعمیرمقبرهٔ حکیم ابوالقاسم‌فردوسی .	۱۵	«	«	۴۷۳
۶۰	قانون اجازهٔ کنترات مادام آندره‌هس فرانسوی برای معلمی ومدیری‌مدرسهٔدارالمعلمات.	۱۷	«	«	۳۱۴
۶۱	قانون اصلاح قانون مالیات دخانیات مصوب ۶ میزان ۱۳۳۳ .	۲۷	«	«	۲۰۵

شمارهٔ ردیف	عنوان‌قانون	تاریخ تصویب روز	تاریخ تصویب ماه	تاریخ تصویب سال	شمارهٔ صفحه
۶۲	قانون علامات صنعتی وتجارتی .	لیلهٔ ۹	حمل	۱۳۴۰	۲۰۶
۶۳	قانون تبدیل بروج بماههای فارسی از نوروز (۱۳۰۴)شمسی .	شب ۱۱	فروردین	«	۲۲۵
۶۴	قسمت دوم قانون تجـارت «شامل ۱۰۱ ماده » (مصوب کمیسیون عدلیه) .	شب ۱۲	«	«	۳۰
۶۵	قانون اجازهٔ پرداخت دوهزارو پانصد دلاراضافه حقوق دربارهٔ کلنل ماك کرماك.	لیلهٔ ۳	اردیبهشت	«	۳۱۴
۶۶	قانون اصلاح قانون تجدید کنترات دوازده نفـر مستخدمین بلژیکی ادارهٔ گمرك .	«	«	«	۳۱۵
۶۷	قانون‌اجازهٔ پرداخت یك دوازدهم بودجهٔ‌مصوب (۱۳۰۳) بابت‌ماه‌فروردین (۱۳۰۴) .	۱۰	«	«	۳۵۴
۶۸	قانون اجازهٔ رفع توقیف وپرداخت حقوق معوقه مأمورین سیاسی تاتاریخ عزیمت آنها بطـرف ایران .	۱۲	«	«	۳۸۷
۶۹	قانون الغای القاب ومناصب مخصوص نظام و القاب کشوری.	۱۵	«	«	۲۲۶
۷۰	قانون اجازهٔ پرداخت‌چهل‌ودوقران‌شهریه دربارهٔ دونفرورثهٔ حاجی‌علی‌مصری .	۲۰	«	«	۴۱۸

شمارهٔ ردیف	عنوان قانون	تاریخ تصویب روز	ماه	سال	شمارهٔ صفحه
۷۱	قانون اجازهٔ ضبط مستمری دیوانی میرزا حسین خان اقبال الملك و پرداخت شصت تومان شهریه دربارهٔ مشارالیه .	۲۰	اردیبهشت	۱۳۰۴	۴۱۷
۷۲	قانون اعتبار موقت بوزارت فواید عامه جهت مخارج تعمیر ونگاهداری طرق وشوارع وغیره در سنهٔ (۱۳۰۴) .	۲۴	»	»	۳۸۸
۷۳	قانون برقراری سیصد قران شهریه دربارهٔ ورثهٔ مرحوم میرزا محمد علی خان سهراب زاده ازحمل «۱۳۰۳» .	۲۷	»	»	۴۱۹
۷۴	قانون اجازهٔ قطع مستمری شاهزاده کفیل الدوله وشهریهٔ ایرج میرزا وبرقراری پنجاه وچهارتومان خرج تحصیل دربارهٔ ایرج میرزا .	»	»	»	۴۱۹
۷۵	قانون اجازهٔ پرداخت یکصد وسی تومان شهریه دربارهٔ ورثهٔ مرحوم میرزا اسحق خان رهبر از تاریخ فوت آنمرحوم .	۲۹	»	»	۴۲۰
۷۶	قانون اجازهٔ استخدام یازده نفر مستخدم امریکائی جهت خدمت در ادارات مالیه ویکنفر جهت ریاست امور فلاحتی .	»	»	»	۳۱۶

شمارهٔ ردیف	عنوان قانون	تاریخ تصویب روز	ماه	سال	شمارهٔ صفحه
۷۷	قانون اجازهٔ پرداخت یکدوازدهم بودجهٔ مصوب (۱۳۰۳) بابت اردیبهشت‌ماه ۱۳۰۴ .	۹	خرداد	۱۳۰۴	۳۵۵
۷۸	قانون اجازهٔ انحصار دولتی قند وچای و اخذ دوقران از هرمن قند ومواد قندی وشش قران از هرمن چای بعنوان حقوق انحصاری .	«	«	«	۲۱۰
۷۹	قانون اوزان ومقیاسها .	۱۰	«	«	۲۱۵
۸۰	قانون بودجهٔ یکسالهٔ یکهزاروسیصدوچهار مجلس شورای‌ملی .	۱۲	«	«	۳۵۵
۸۱	قانون اجازهٔ پرداخت مستمریات سنه «۱۳۰۳» وزارت پست وتلگراف بطور موقت‌ازقرارتومانی یك تومان .	«	«	«	۴۲۱
۸۲	قسمت سوم قانون تجارت « شامل ۱۴۵ ماده » (مصوب کمیسیون عدلیه) .	۱۲	«	«	۴۷
۸۳	قانون سجل احوال .	۱۴	«	«	۲۲۷
۸۴	قانون خدمت نظام اجباری .	۱۶	«	«	۲۲۷
۸۵	قانون اجازهٔ تخصیص محل مستمری آقایان‌پیرنیا ومصرف روشنائی مدرسهٔ اسلامی یزد بمصارف مدارس ملی یزد ونائین .	۲۴	«	«	۳۸۸

شمارهٔ ردیف	عنوان قانون	روز	ماه	سال	شمارهٔ صفحه
۸۶	قانون تجدید کنترات یازده‌نفرمستخدم بلژیکی‌واجازهٔ استخدام یکنفرمأموربلژیکی دیگربرای‌ادارهٔ گمرکات	۲۴	خرداد	۱۳۰۴	۳۲۰
۸۷	قانون استخدام مسیوفریتس فن دم هاکن تبعهٔ آلمانی بسمت مهندس ومتخصص جنگلها .	۷	تیرماه	»	۳۲۳
۸۸	قانون الغای قانون مصوب ۳۰ جوزای ۱۳۰۱ راجع بمنع صدورپوست‌بره .	۱۴	»	»	۱۹۶
۸۹	قانون اعطای امتیاز انحصاری ساختن و دائر داشتن چهار رشته راه شوسهٔ اطراف بندر جز بـه آقای علیقلی‌خان هزارجریبی .	»	»	»	۲۹۳
۹۰	قانون اجازهٔ پرداخت دو دوازدهم بودجهٔ مصوب (۱۳۰۳) برای مخارج مملکتی خرداد ماه و تیرماه (۱۳۰۴) .	»	»	»	۳۵۸
۹۱	قانون اعتبار دویست وچهار هزارو سیصد و چهل و پنجتومان و شش قران برای مخارج فوریهٔ ۱۳۰۴ وزارت پست و تلگراف .	۱۶	»	»	۳۹۰
۹۲	قانون اصلاح قسمتی ازمواد قانون انتخابات مورخ ۲۸ شوال ۱۳۲۹ قمری .	۱۲	شهریور	»	۲۷۴

شمارهٔ ردیف	عنوان قانون	تاریخ تصویب روز	ماه	سال	شمارهٔ صفحه
۷۷	قانون اجازهٔ پرداخت یکدوازدهم بودجهٔ مصوب (۱۳۰۳) بابت اردیبهشت‌ماه ۱۳۰۴ .	۹	خرداد	۱۳۰۴	۳۵۵
۷۸	قانون اجازهٔ انحصار دولتی قند وچای و اخذ دوقران از هرمن قند ومواد قندی وشش قران از هرمن چای بعنوان حقوق انحصاری .	«	«	«	۲۱۰
۷۹	قانون اوزان ومقیاسها .	۱۰	«	«	۲۱۵
۸۰	قانون بودجهٔ یکسالهٔیکهزاروسیصدوچهار مجلس شورای‌ملی .	۱۲	«	«	۳۵۵
۸۱	قانون اجازهٔ پرداخت مستمریات سنه «۱۳۰۳» وزارت پست وتلگراف بطور موقت‌ازقرارتومانی یك تومان .	«	«	«	۴۲۱
۸۲	قسمت سوم قانون تجارت « شامل ۱۴۵ ماده » (مصوب‌کمیسیون عدلیه) .	۱۲	«	«	۴۷
۸۳	قانون سجل احوال .	۱۴	«	«	۲۲۷
۸۴	قانون‌خدمت نظام اجباری .	۱۶	«	«	۲۲۷
۸۵	قانون اجازهٔ تخصیص محل مستمری‌آقایان‌پیرنیا ومصرف روشنائی مدرسهٔ اسلامی یزد بمصارف مدارس ملی یزد ونائین .	۲۴	«	«	۳۸۸

شمارهٔ ردیف	عنوان قانون	تاریخ تصویب روز	ماه	سال	شمارهٔ صفحه
۸۶	قانون تجدید کنترات یازده‌نفرمستخدم بلژیکی‌واجازهٔ استخدام یکنفرمأموربلژیکی دیگربرای‌ادارهٔ‌گمرکات	۲۴	خرداد	۱۳۰۴	۳۲۰
۸۷	قانون استخدام مسیوفریتس فن دم هاکن تبعهٔ آلمانی بسمت مهندس ومتخصص جنگلها .	۷	تیرماه	»	۳۲۳
۸۸	قانون الغای قانون مصوب ۳۰ جوزای ۱۳۰۱راجع بمنع صدورپوست‌بره .	۱۴	»	»	۱۹۶
۸۹	قانون اعطای امتیاز انحصاری ساختن و دائر داشتن چهار رشته راه شوسهٔ اطراف بندر جز به آقای علیقلی‌خان هزارجریبی .	»	»	»	۲۹۳
۹۰	قانون اجازهٔ پرداخت دو دوازدهم بودجهٔ مصوب (۱۳۰۳) برای مخارج مملکتی خرداد ماه و تیرماه (۱۳۰۴) .	»	»	»	۳۵۸
۹۱	قانون اعتبار دویست وچهار هزارو سیصد و چهل و پنجتومان و شش قران برای مخارج فوریهٔ ۱۳۰۴ وزارت پست و تلگراف .	۱۶	»	»	۳۹۰
۹۲	قانون اصلاح قسمتی ازمواد قانون انتخابات مورخ ۲۸ شوال۱۳۲۹ قمری .	۱۲	شهریور	»	۲۷۴

شمارهٔ ردیف	عنوان قانون	تاریخ تصویب روز	ماه	سال	شمارهٔ صفحه
۹۳	قانون اجازهٔ مصرف دو دوازدهم بودجهٔ مصوب ۱۳۰۳ بابت مخارج مملکتی برای امرداد ماه و شهریور ماه ۱۳۰۴ .	۱۲	شهریور	۱۳۰۴	۳۵۸
۹۴	قانون معافیت اتومبیل باری کارخانهٔ کبریت سازی تبریزاز باج راه ومالیات نواقل .	۱۹	»	»	۲۱۸
۹۵	قانون اجازهٔ پرداخت یکصد تومان شهریه در بارهٔ ورثهٔ مرحوم میرزا محمودخان مشاورالملك از فروردین (۱۳۰۳) .	۲۲	»	»	۴۳۲
۹۶	قانون اجازهٔانتقال عمارت‌وباغات وقنواةسلطنت‌آباد واقدسیه ومنضمات‌آن بملکیت والاحضرت ولیعهد و پرداخت بیست هزار تومان بابت مطالبات معوقهٔ ایشان .	»	»	»	۳۹۰
۹۷	قانون اعتبار یکصدوپنجاه هزار تومان برای مصارف انتخابات دورهٔششم‌تقنینیه .	۳۱	»	»	۳۹۱
۹۸	مادهٔ قانونی نسخ‌مواد ۲۵و۳۹ واصلاح مواد ۲۳ و ۲۶ قانون انتخابات مورخ ۲۸ شوال ۱۳۲۹ قمری واصلاح مادهٔ ۲۱قانون انتخابات مورخ ۱۲شهریور ماه ۱۳۰۴شمسی .	۵	مهرماه	»	۲۷۸

شماره ردیف	عنوان قانون	تاریخ تصویب روز	ماه	سال	شمارهٔ صفحه
۹۹	اصلاح قانونی مادهٔ ۱۶ قانون انتخابات و اضافهٔ تبصره بمادهٔ مزبوره .	۱۲	مهرماه	۱۳۰۴	۲۷۸
۱۰۰	قانون انتخابات مجلس شورای ملی (ضمیمهٔ ۱۲ مهرماه ۱۳۰۴ شمسی) .	—	—	—	۲۵۰
۱۰۱	قانون اجازهٔ مصرف سیصدوپنجاه ویکهزار تومان علاوه بر اعتبار منظوره در بودجهٔ هذه‌السنهٔ وزارت فواید عامه برای ساختن و تعمیر طرق لازمه .	۳	آبانماه	۱۳۰۴	۳۹۲
۱۰۲	قانون اجازهٔ واگذاری چهارصد گزمربع اراضی جنب خندق شهر کرمان بحاجی علی اکبر (سروج الصنایع) .	۵	»	»	۳۹۹
۱۰۳	قانون اجازهٔ پرداخت دو دوازدهم بودجه سنهٔ ماضیه ۱۳۰۳ بابت مخارج مملکتی در مهرماه و آبانماه (۱۳۰۴) .	»	»	»	۳۵۹
۱۰۴	قانون اعلام انقراض سلطنت قاجاریه و تفویض حکومت موقتی بشخص آقای رضاخان پهلوی	۹	»	»	۲۸۰
۱۰۵	قانون تفریغ بودجهٔ یکسالهٔ ۱۳۰۲ مجلس شورای ملی .	۱۰	»	»	۳۵۹

شمارهٔ ردیف	عنوان قانون	تاریخ تصویب روز	ماه	سال	شمارهٔ صفحه
۱۰۶	قانون اجازه پرداخت یکصد تومان شهریه درباره ورثهٔ مرحوم آقاسیدمحمدرضای مساوات.	۱۴	آبانماه	۱۳۰۴	۴۳۲
۱۰۷	قانون اجازهٔ پرداخت پنجاه هزارتومان برای مخارج انتخاب اعضای مجلس مؤسسان .	۱۷	»	»	۳۹۳
۱۰۸	قانون اجازهٔ پرداخت یکصدتومان شهریه دربارهٔ زهراخانم صبیهٔ آقامیرزاعلیخان صفا .	۱۹	»	»	۴۳۳
۱۰۹	قانون تکمیل واصلاح قانون اعتبارپنجاه هزارتومان برای مخارج تشکیل مجلس مؤسسان .	۲۴	»	»	۳۹۴
۱۱۰	قانون اصلاح فقرهٔ ۸ مادهٔ ۱۲۴ قانون ثبت اسناد راجع بثبت شرکت نامه‌ها واوراق تجارتی (مصوب کمیسیون عدلیه) .	۲۷	»	»	۸۱
۱۱۱	قانون اجازهٔ پرداخت شصت تومان بقیهٔ شهریهٔ جمشیدخان افشارازفروردین «۱۳۰۴» .	۸	آذرماه	»	۴۳۴
۱۱۲	قانون اجازهٔ پرداخت مستمریات سنه ۱۳۰۴ اعضای قدیمی و وراث اعضای متوفی وزارت پست وتلگراف .	اول	دیماه	»	۴۳۴
۱۱۳	قانون اجازهٔ پرداخت یکصدتومان شهریه دربارهٔ میرصادقخان طباطبائی وکیلی از اول فروردین ماه «۱۳۰۴» .	»	»	»	۴۵۸

شمارهٔ ردیف	عنوان قانون	تاریخ تصویب روز	ماه	سال	شمارهٔ صفحه
۱۱۴	قانون اجازه پرداخت دو دوازدهم بودجهٔ سنهٔ ماضیه ۱۳۰۳ برای مخارج مملکتی بابت دو ماههٔ آذر و دیماه ۱۳۰۴ .	اول	دیماه	۱۳۰۴	۳٦۱
۱۱۵	قانون بیست هزار تومان اعتبار برای توسعهٔ شعب دفع آفات حیوانی بوزارت فوائد عامه.	۳	»	»	۳۹۴
۱۱٦	قانون مالیات املاك اربابی‌ودواب .	۲۰	»	»	۲۱۹
۱۱۷	قسمت اول قانون مجازات عمومی «شامل یکصد و شصت ونه‌ماده» (مصوب کمیسیون عدلیه).	۲۳	»	»	۹۴
۱۱۸	قانون استخدام مسیو بارون فراشون بـرای معلمی حقوق بمدت سه سال ودو ماه	۲۴	»	»	۳۲٦
۱۱۹	قانون استخدام مسیو پاپاریـان تبعهٔ دولت تـرکیه بـرای معلمی مـدرسهٔ دوا سازی از فـروردیـن «۱۳۰۴».	»	»	»	۳۲٦
۱۲۰	قانون بـودجهٔ یکسالهٔ هـزار وسیصد وپنج مجلس شورای ملی .	۲۹	»	»	۳٦۱
۱۲۱	قانون اجازهٔ تخصیص عوائـد اضافی تمبر فـردوسی برای ساختن مقبره‌فردوسی .	اول	بهمن ماه	»	۲۲۲

شمارهٔ ردیف	عنوان قانون	تاریخ تصویب روز	ماه	سال	شمارهٔ صفحه
۱۲۲	قانون امتیاز انحصاری تأسیس کارخانه های عصاره گیری سوس به‌آقایان حسنعلیخان هدایت وعزت‌الله خان هدایت .	اول	بهمنماه	۱۳۰۴	۳۰۰
۱۲۳	قانون اجازه استخدام مسیو ویلهلم مایر آلمانی برای معلمی نجاری مدرسهٔ صنعتی دولتی .	»	»	»	۳۲۷
۱۲۴	قانون اجازه استخدام هرهیس آلمانی بمدت سه سال برای معلمی‌آهنگری .	»	»	»	۳۲۸
۱۲۵	قانون اجازه پرداخت نود هزار تومان اعتبارمخارج مجلس مؤسسان والغای پنجاه هزار تومان اعتبار سابق .	۶	»	»	۳۹۵
۱۲۶	قسمت دوم قانون مجازات عمومی «شامل یکصد و یازده ماده» (مصوب کمیسیون عدلیه) .	۷	»	»	۱۴۳
۱۲۷	قانون دویست هزار تومان اعتبار واجازه اخذ صدی پنج اضافه برمالیات برای اجرای قانون مالیات املاك اربابی‌ودواب .	۱۱	»	»	۲۲۳
۱۲۸	قانون سی‌ویکهزارتومان اعتبار برای تأسیس‌مدارس جدیده درآذربایجان ورفع نواقص اداری معارف آن ایالت .	»	»	»	۳۹۵

شمارهٔ ردیف	عنوان قانون	تاریخ تصویب روز	ماه	سال	شمارهٔ صفحه
۱۲۹	قانون اجازهٔ تمدید کنترات مسیولامبر مولیتر رئیس کل گمرکات برای مدت یکسال از فروردین ۱۳۰۵.	۱۱	بهمنماه	۱۳۰۴	۳۲۹
۱۳۰	قانون تصویب حق‌تقدم نسبت به‌امتیاز انحصاری تأسیس چراغ برق اصفهان برای میرزا فضل‌الله خان دهش.	۱۳	»	»	۳۰۴
۱۳۱	قانون محاکمهٔ انتظامی قضات (مصوب کمیسیون عدلیه).	۱۴	»	»	۸۹
۱۳۲	قانون تشکیل محاکم تجارت (مصوب کمیسیون عدلیه).	»	»	»	۸۲
۱۳۳	قانون‌مالیات‌روده.	۱۸	»	»	۲۲۳
۱۳۴	قانون مالیات راه والغاء عوارض‌ومالیاتهای‌بلدی.	۱۹	»	»	۲۰۰
۱۳۵	قانون استخدام مستخدمین دربارو کابینه سلطنتی و ولایتعهدسابق.	»	»	»	۱۹۰
۱۳۶	قانون واگذاری حق‌انحصاری هواپیمائی بمؤسسهٔ هواپیمائی‌یونکرس.	۲۰	»	»	۳۰۴
۱۳۷	قانون پنج‌ملیون‌قران اعتباربرای‌تهیه راه ووسائل نقلیه جهت‌ایالات شمالی وشرق.	»	»	»	۳۹۶

شمارهٔ ردیف	عنوان قانون	تاریخ تصویب روز	ماه	سال	شمارهٔ صفحه
۱۳۸	قانون اجازهٔ ساختن خطوط آهن اصلی و مهمهٔ مملکت.	۲۰	بهمنماه	۱۳۰۴	۲۲۴
۱۳۹	قانون برقراری هیجده فقره شهریه ومستمری.	۲۱	«	«	۴۵۸
۱۴۰	قانون استخدام اعضاء اداری مجلس‌شورای‌ملی.	«	«	«	۱۹۱
۱۴۱	قانون یکصدهزارتومان اعتبار برای مخارج جشن جلوس وتاجگذاری.	«	«	«	۳۹۹
۱۴۲	قانون اجازهٔ پرداخت حقوق منتظرین خدمت‌علاوه برمیزان صدی پنج وزارت امورخارجه.	«	«	«	۳۹۷
۱۴۳	قانون‌اعتبارچهارمیلیون ودویست هزارتومان‌برای تقسیم‌بین طلبکاران داخلی.	«	«	«	۳۹۷
۱۴۴	قانون اجازهٔ پرداخت چهاردوازدهم بودجهٔمصوب ۱۳۰۴ بابت مخارج چهار ماههٔ سنه ۱۳۰۵ مملکتی.	«	«	«	۳۸۳
۱۴۵	قانون بودجهٔ سنه۱۳۰۴مملکتی.	«	«	«	۳۶۶
۱۴۶	قانون تفریغ بودجهٔ یکسالهٔ ۱۳۰۳ مجلس شورای ملی.	«	«	«	۳۶۴
۱۴۷	قانون اصلاح قانون ثبت اسناد (مصوب کمیسیون عدلیه).	«	«	«	۸۳

شمارهٔ ردیف	عنوان‌قانون	تاریخ تصویب روز	ماه	سال	شماره صفحه
۱۴۸	قانون رسیدگی بشکایات ازاحکام صادره ازمحاضر شرعیه (مصوب کمیسیون‌عدلیه).	۲۱	بهمن	۱۳۰۴	۸۴
۱۴۹	قانون شمول مادهٔ چهل و دو قانون استخدام کشوری دربارهٔ حکام محاکم و صاحبمنصبان پارکه .	»	»	»	۱۹۴